

A

AZ EVANGÉLIUM

A SPIRITIZMUS
MEGVILÁGÍTÁSÁBAN

ÍRTA
ALLAN KARDEC
FRANCIÁBÓL

KIADJA A SZELLEMI BÚVÁROK PESTI EGYLETE
BUDAPEST, 1922

B

Az Úr szellemei, az egek erényeit hordozó és parancsra készen álló eme mérhetetlen sereg vonul át most a föld kerekiségén, s az égből halló csillagokhoz hasonlóan jön, hogy az utat megvilágítsa, és a vakok szemét megnyissa.

Bizony mondom nektek, elérkezett az idő, amikor minden dolog a maga valódi értelme szerint fog kinyilvánítani, hogy a sötétség eloszolják, a gőgösök zavarba jöjjenek, és az igazak megdicsőüljenek.

Az ég hatalmas hangjai harsonaként visszhangzanak, és az angyalok karai gyülekeznek. Emberek, felszólítunk titeket ez isteni hangversenyre: ragadjátok meg a lantot, s a ti hangotok a miénkkel egyesüljön, hogy szent himnuszunk a világegyetem egyik végétől a másikig zengjen.

Emberek, szeretett testvéreink, mi mellettetek vagyunk; szeresétek egymást, és mennyei Atyátok akaratát teljesítve kiáltsatok szívetek mélyéből Őhozzá - és beléphettek a mennyek országába!

AZ IGAZSÁG SZELLEME.

BEVEZETÉS.

I. E mű célja.

Az evangéliumba foglalt anyagot öt részre oszthatjuk: Krisztus életének mindennapi cselekedeteire, csodáira, jövődöléseire, kijelentéseire, melyek a hittételek felépítésére szolgálnak és erkölcsi tanításaira. Ha ez első négy rész vita tárgyát képezte is, az utolsó megtámadhatatlan maradt. Ez előtt az isteni törvénykönyv előtt maga a hitetlenség is meghajlik; oly terület ez, amelyen az összes felekezetek találkozhatnak; oly zászló, mely alá mindannyian sorakozhatnak, bármily hitet valljanak is, mert soha nem képezte tárgyát a vallási vitatkozásoknak, aminőket csak a dogma kérdései támasztottak mindig és mindenfelé. Különben, hogyha vitatkoztak volna felette, maguk a felekezetek saját elítéltetésüket találták volna meg benne, mert hisz a felekezetek legtöbbször az evangélium misztikus oldalához csatlakozott inkább, mint az erkölcsihez, amely az egyéniség átalakulását követeli. Ez az egyes ember számára magaviseleti szabályzatul szolgál, felölelvén a nyilvános és a magánélet összes körülményeit; ez a legszigorúbb igazságokra épített irányelv az összes társadalmi viszonyokra vonatkozólag; ez a boldogulás csalhatatlan útja; a jövődölés élet felfedett fátyolának egyik sarka s ez ennek a műnek kizárólagos tárgya.

Az egész világi csodálja az evangélium morálját; mindenki hirdeti fenségét és szükségességét, de sokan ezt csak abból a bizalomból teszik, amit az keltett bennük, amit beszélni hallottak róla, vagy némely példabeszéddé vált mondásában való hitből; de alapjában véve kevesen ismerik, s még kevesebben vannak, akik értik és következményeit levonni tudják. Ennek oka nagyrészt abban a nehézségben rejlik, melyet az evangélium olvasása kelt, mely a legtöbb ember előtt érthetetlen. A nyelvezet képes és célzatosan misztikus alakja okozza, hogy a legtöbbször csak lelkiismeretüktől indítatva és kötelességből olvassák azt, amint némelyek imákat olvasnak anélkül, hogy értenék, azaz kellő haszon nélkül. Az erkölcsi elvek, melyek

helyenként szétszórva s a többi elbeszélő részletek közé ékelve vannak, észrevétlenek maradnak. Így az egészet felfogni, egyszersmind belőle külön az elbeszélő, és külön az elmélkedésre szánt részt kivenni lehetetlen.

Igaz ugyan, hogy készítettek külön kivonatokat az evangélium erkölcsanából, de a modern irodalmi stílus kivetkőztette azokat kezdetleges naivitásukból, mely egyszersmind hitelességük zománcát képezi. Ugyanez áll, ha az életszabályokat szakítjuk ki belőle, s az egyszerű közmondásos alakban fejezzük ki azokat: azonnal elvesztik értékük és érdekességük nagy részét már csak azért is, mert el vannak választva azoktól a körülményektől, amelyek között létrejöttek.

Ugyanezen hibákat elkerülendő, e műben azokat a tételeket állítottuk össze, melyek a tulajdonképpeni általános erkölcsan törvénykönyvét képezhetik, és pedig minden felekezeti szín nélkül. Az idézetekben megtartottuk mindazt, ami a gondolat kifejtésére szükséges lehetett, csak a tárgyhoz nem tartozó dolgokat hagytuk el. Azonkívül megtartottuk a versek szerinti beosztást. De a történeti egymásutánt, mely az ilyen erkölcsi elvek tárgyalásánál úgy sem nyújtott volna semmi hasznot, nem tartottuk meg, hanem módszeres beosztással inkább úgy csoportosítottuk ez elveket, hogy amennyire lehetséges, egyik a másikból folyjék.

Főgondunk az volt, hogy a homályosabb részleteket mindenki számára megérthetőkké tegyük, és hogy azokból az élet különböző viszonyaira levonható tanulság könnyen kivehető legyen. Ez igyekezetünkben a jó szellemek segítettek bennünket.

Az evangélium, s általában a biblia és a szent írók legnagyobb része nem érthetetlen, más részük csak a valódi értelmük nyitjára vezető kulcs hiányában nem érthető; ez a kulcs általában a spiritizmus, amint arról meggyőződtek mindazok, akik azt komolyan tanulmányozták, s amiről később még jobban megbizonyosodnak. A spiritizmusra mindenütt rátalálunk az ókorban s az emberiség minden korszakában; nyomára találunk a szent

iratokban, a vallásokban s az emlékeken; és ha a jövő új távlata megnyílik, arra nem kevésbé élénk fényt vet, mint a múlt misztériumaira.

Minden tantétel tárgyalásához külön pontot csatoltunk, mely szellemek által nyújtott válogatott oktatást tartalmaz. E nyilatkozatok különböző országokból és különböző médiumoktól származnak. Ha emez oktatások csak egy forrásból eredtek volna, könnyen viselhették volna magukon egy személy vagy egy környezet jellegét, míg így, a különböző származás azt bizonyítja, hogy a szellemek oktatásaikat mindenütt nyújtják, és hogy e tekintetben semmi kiváltságosság nincsen.^{1*}

Ez a könyv mindenki használatára szolgál; mindenki megtanulhatja belőle, hogyan szabja magaviseletét Krisztus erkölcséhez. A spiritisták azonkívül fognak benne találni olyan részeket, melyek rájuk szorosabban vonatkoznak. Sokat köszönhetünk az emberek és a láthatatlan világ- között létesített állandó közlekedésnek a tekintetben, hogy az evangélium törvényeit maguk a szellemek hirdetik az összes nemzetek között, s hogy ez nem lesz többé csak holt betű, hanem sokan ösztönzést nyernek arra, hogy azt szellemi vezetőik tanácsa szerint felhasználják. A szellemi oktatások valóban mennybeli hangok, melyek felvilágosítólag szólnak az emberhez, és őt az evangélium követésére hívják fel.

¹ * Kétséggkívül minden tételre vonatkozólag nagyobb számú szellemközleményt nyújthattunk volna számos városból és spiritista körből, mint azt tettük; de mindenekelőtt az ismétlések egyhangúságát kellett kikerülnünk. Ami a médiumokat illeti, tartózkodtunk attól, hogy neveket említsünk; ez csak az önszeretet kielégítése lett volna, amelyre az igazán komoly médiumok semmiképp sem tartanak igényt.

II. A spiritizmus nagy jelentősége.

A szellemnyilatkozatok egyöntetűsége.

Ha a spiritista tan pusztán emberi alkotás lenne, semmi egyéb biztosítéka sem lenne, mint csupán az, hogy aki kigondolta, a világosság birtokában volt. Már pedig senki sem igényelheti azt, hogy elhiggyék neki, hogy az abszolút igazság birtokában van. Ha a szellemek a spiritista tant csupán egyetlen embernek nyilatkoztatták volna ki, semmi sem biztosítana bennünket e kinyilatkoztatás valódiságáról. És ha részéről a legteljesebb őszinteséget tételeznők is föl, legfeljebb a környezetéhez tartozó személyeket tudná meggyőzni; talán szektát alakíthatna, de sohasem juthatna odáig, hogy mindenkit a világosság köré gyűjtsön.

Isten akarta úgy, hogy ez az új kijelentés gyorsabb és autentikusabb úton jusson az emberekhez; megbízta tehát a szellemeket, hogy hordják ezt széjjel egyik pólustól a másikig, megnyilatkozván mindenütt, anélkül, hogy bárkinek is kiváltságot nyújtanának, hogy beszédjüket hallhassa. Egy ember félrevezethető, vagy csalódhat; de ez ki van zárva, ha milliók látják és hallják ugyanazt a dolgot; ez mindenki számára teljes biztosíték. Azonkívül egy embert el lehet tüntetni, de nem lehet eltüntetni tömegeket; a könyveket el lehet égetni, de nem lehet elégetni a szellemeket. És égessék bár el a könyveket, a tan forrása nem kevésbé marad hozzáférhetetlen az üldözőkre nézve, azért mert nincs a földön, s mégis mindenünnen előbugyog úgy, hogy bárki menthet belőle. E tan elterjesztésére emberek helyett mindenütt lesznek szellemek, akik mindenkihez hozzáférközhetnek, de akikhez senki sem férközhetik hozzá.

Valójában a szellemek végzik a propaganda munkáját ama megszámlálhatatlan mennyiségű médiumok segítségével, akiket minden helyen munkába szólítanak. Ha csak egyetlen közvetítője lenne - bármilyen kedvelt lenne is az, a spiritizmus aligha lett volna ismertté; maga ez a közvetítő - bármilyen osztályhoz tartoznék is - el nem kerülné az emberek gáncsokodá-

sát, s bizonyára nem fogadná el minden nemzet; míg ellenben a szellemeket, akik felekezetre, nemzetiségre, pártokra való tekintet nélkül mindenütt nyilatkoznak, mindenütt elfogadják. *R* spiritizmusnak nincs nemzetisége; kívül áll a felekezeteken és társadalmi osztályokon, mivel mindenkinek módjában áll közléseket kapni síron túli rokonaitól és barátaitól. S ilyennek is kell lennie, hogy alkalmas legyen fölhívni az embereket a testvéresülésre; ha nem állana semleges területen, még inkább, mélyíténé az emberek közötti ellentétet, ahelyett, hogy áthidalná azt.

A szellemek oktatásának ez az egyetemessége a legfőbb erőssége a spiritizmusnak, s ebben rejlik oly gyors térfoglalásának titka is. Míg egy ember hangjának - még ha a sajtó támogatná is - hosszú időre volna szüksége ahhoz, hogy mindenki füleihez eljusson: addig a föld minden pontján millió és millió szellem egyszerre és egyöntetűen hallatva hangját, hirdeti ugyanazokat az elveket, és közli azokat tudóssal és tudatlannal, senkit sem rekesztve ki e mennyei örökségből. Oly előny ez, amilyennek eddig még nem örvendhetett semminemű tan, amely csak a földön mai napig megjelent. Ha a spiritizmus igazság: nincs mit félnie sem az emberek rosszakaratától, sem az erkölcsi forradalmaktól, sem a földgolyó átalakulásaitól, mert e dolgok egyike sem érintheti a szellemeket.

De ez nem az egyedüli előny, amely e kivételes helyzetből következik; mert a spiritizmus ezeken kívül teljesen kimerítő biztosítékot talál azokkal az esetleges pártoskodásokkal szemben is, amelyeket némelyek túlzott becsvágya vagy egyes szellemek ellentmondó nyilatkozatai idézhetnének elő. Ezek az ellentmondások kétségkívül hajótöréssel fenyegető szirteknek látszanak, de tulajdonképp oly betegségek, amelyek egyszerűsmind a gyógyszert is már magukban hordják.

Tudvalevő, hogy a szellemek képességeik különbözőségéhez képest távol állnak attól, mintha egyénenként a teljes igazság birtokában volnának, s hogy bizonyos misztériumokat nem

mindenki képes felfedezni, hogy tudásuk tisztaságuk mértékével áll arányban, s hogy az egyszerűbb szellemek nem tudnak többet, mint az emberek, sőt kevesebbet, mint némely ember. Hogy éppúgy, mint az emberek között, közöttük is vannak önhittek, és rosszul értesültek, akik azt hiszik, hogy tudják azt, amit nem tudnak, rendszereskedők, akik eszméiket szent igazságoknak tekintik. Hogy az előrehaladottabb, az anyagtól teljesen megszabadult szellemek egyúttal levetkőzték a földi eszméket és előítéleteket is. De az is közismert tény, hogy a csaló szellemek nem csinálnak maguknak lelkiismereti kérdést abból, hogy kölcsönzött nevek alá rejtőzzenek, hogy téveszméiket elfogadtassák. Mindebből következik, hogy a kizárólag erkölcsi irányú manifesztációk kivételével az összes megnyilatkozások - amilyeneket bárki kaphat - bizonyos egyéni jellemvonásokat árulnak el a hitelesség bizonyossága nélkül, amelyeket úgy kell tekinteni, mint ennek vagy annak a szellemnek egyéni nézetét, amit azonban balgaság lenne föltétlenül elfogadni, és mint abszolút igazságot könnyedén terjeszteni.

A szellemnyilatkozatok legelső ellenőrzése kétségkívül a józanész ítélete, amelynek kivétel nélkül minden szellemnyilatkozatot alá kell vetni s minden olyan elméletet, mely a józanésszel, a szigorú logikával s a birtokunkban lévő pozitív adatokkal ellentétben áll, vissza kell utasítani, ha még oly tekintélyes név alatt jelennék is meg. Ez az ellenőrzés azonban sok esetben nem kielégítő; egyrészt egyes személyek megismerésének elégtelensége miatt, másrészt azért, mivel sok ember a saját véleményét szokta kizárólag igaz ítéletnek tekinteni. Mit tesznek az emberek hasonló esetben, ha nincs abszolút bizalmuk önmagukban? A többség véleményére apellálnak, s azt fogadják el irányadóul. Így kell tennünk a szellemek nyilatkozatai tekintetében is, akik maguk szolgáltatják ehhez számunkra az eszközöket.

A szellemek nyilatkozatainak egybehangzó volta ugyan a legjobb biztosíték, szükséges azonban az is, hogy ez az egybe-

hangzás bizonyos feltételek között történjék. A legkevésbé megbízható eset az, amelyben maga a médium kérdez különböző szellemeket valamely kétes pontra vonatkozólag. Nyilvánvaló ugyanis, hogy ha a médium meg van szállva, vagy csalogó szellemmel van dolga, ez a szellem ugyanazt a dolgot különböző nevek alatt mondhatja neki. Éppúgy nincs kielégítő biztosítékunk, ha egyetlen kör médiumai útján jövő nyilatkozatok erősítik meg egymást, mert ezek a médiumok ugyanaz alatt a befolyás alatt állhatnak.

Az egyedüli komoly biztosíték a szellemek kijelentései tekintetében az az összhang, amely a különböző vidékeken élő és egymás előtt ismeretlen médiumok útján kapott ugyanarra a tárgyra vonatkozó, spontán kinyilatkoztatások között mutatkozik.

Magától értetődik, hogy itt nem az alárendeltebb érdekű szellemi közlekedésről van szó, hanem azokról, amelyek magának a spiritizmusnak alapelveire vonatkoznak. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy míg valamely új elv megalapozásra vár, addig arról különböző helyeken egyidejűleg olyan spontán nyilatkozatok történnek, amelyek - ha az alakra nézve nem is, de a lényeg tekintetében bizonyos egyöntetűséget árulnak el. Úgy hogy ha egy szellemnek kedve kerekedik valami excentrikus rendszert hirdetni, amely pusztán a saját eszméin, nem pedig az igazságon alapul, ez a rendszer bizonyára magában marad, s meg fog bukni a vele ellentétes szellemnyilatkozatok egyhangú többségével szemben, amint erre már számtalan példa volt. Ez az egyhangú többség buktatta meg a spiritizmus térfoglalásának kezdetekor keletkezett partikuláris rendszereket, amelyek mindegyike a maga módja szerint magyarázta a jelenségeket, mielőtt még ismerték volna a látható és láthatatlan világ viszonyát szabályozó törvényeket.

Ez az alap, amelyre azért támaszkodunk, hogy a tan egy-egy elvét megállapítsuk, nem pedig azért, mivel az a mi felfogásunknak megfelel, mintha az feltétlenül igaz lenne. Egyáltalán

nem állítjuk úgy oda magunkat, mintha a mi ítéletünk maga lenne a legfőbb igazság, és senkinek sem mondjuk: „Hidd ezt, mert mi mondjuk.” Szemeinkben a saját nézetünk sem egyéb, mint egyéni vélemény, amely lehet igaz, vagy téves, mivel mi sem vagyunk csalhatatlanabbak másoknál. És hogy valamely elvet éppen nekünk jelentettek ki, az sem ok arra, hogy azt igazságnak tekintsük, hanem csak akkor, ha szentesítették a többi egybehangzó kinyilatkoztatások.

Abban a helyzetben vagyunk, hogy a földgolyó különböző pontjain működő közel ezer spiritista körben kapott szellemnyilatkozatokból világosan kivehetjük azokat az elveket, amelyekben ez az összhang fölépül. Ez a tapasztalat vezetett bennünket mind a mai napig s ez fog vezetni azokba a régiókba is, amelyeket a spiritizmus van hivatva föltárni. És így, amint a legkülönbözőbb helyeken, Franciaországban úgy, mint a külföldön kapott szellemnyilatkozatokat figyelmesen tanulmányoztuk, e kinyilatkoztatások egészen speciális természetéből arra a megismerésre kellett jutnunk, hogy azoknak az a céljuk, hogy új útra tereljenek bennünket és már itt az ideje, hogy egy lépést tegyünk előre.

Ezeket a kinyilatkoztatásokat nem egyszer burkolt kifejezésekben adták le és így mélyebb tartalmukat azok sem vették észre, akik kapták; más esetekben meg azt hitték a jelenlevők, hogy csak ők egyedül kapták a kijelentést, így elszigetelve természetesen nem sok értékük lett volna e nyilatkozatoknak, amelyeknek éppen egybehangzásuk adja meg a fontosságot. Mikor azonban eljött az ideje, hogy összegyűjtve a nyilvánosság elé kerüljenek, azonnal eszébe jut mindenkinek, hogy ő is kapott hasonló szellemű nyilatkozatot. Ez az a fő momentum, amelyet szellemi vezetőink segítségével megfigyeltünk és tanulmányoztunk, akik megtanítanak bennünket arra, hogy meg tudjuk ítélni a körülményeket. S azt, hogy végrehajtsunk-e valamely dolgot, vagy tartózkodjunk-e tőle?

Ez az általános, és magában a tanban rejlő ellenőrzés a biztosítéka annak, hogy a spiritizmus a jövőben közkinccsé válik, s megsemmisít minden vele ellentétes elméletet, mert mindenben az igazság kritériumát fogják keresni. Ennek köszönhető a „Szellemek könyvé”-nek és a „Médiумok könyvé”-nek sikere, mert bárki, bárhol közvetlenül megkaphatta a szellemektől az e könyvekben formulázott igazságok megerősítését. Ha ők e tételeknek egymás után mind ellenmondottak volna, e könyvek is régen a fantasztikus elméleteket tartalmazó irodalmi termékek sorsára jutottak volna. Maga a sajtó támogatása sem mentette volna meg azokat a hajótöréstől, míg ellenben még e támasztól megfosztva is, nem kevésbé gyors utat tettek meg, mert a szellemek támogatásában részesültek, akiknek jóakarata túláradó mértékben kárpótolta az emberek rosszakarátát. És hajótörést fognak szenvedni a szellemektől vagy az emberektől származó mindazok az eszmék, amelyek nem állják meg ennek az ellenőrzésnek a próbáját, melynek hatalmát senki kétségbe nem vonhatja.

Tegyük fel, hogy bizonyos szellemeknek kedve kerekednék valami cím alatt e tannal ellentétes értelmű könyvet tollba mondani, sőt tegyük fel, hogy ellenséges célzattal a tan diszkreditálására leadott hamis közlemények az emberi rosszakaratot is fölkeltenék: micsoda befolyásuk lehetne az ilyen iratoknak, ha azokat a szellemek minden oldalról meghazudtolják? Ez utóbbiak hozzájárulását kellene biztosítani minden esetben, valahányszor valamely rendszer az ő nevükben kerül a nyilvánosság elé. Egy szellem véleményétől az összesség véleményéig akkora a távolság, mint egytől a végtelenig. Mit tehetnek az ócsárlók összes érvei a tömegek véleményével szemben, amikor körünkből eltávozott szeretteink a világ minden sarkában, és minden család kebelében milliószámra hallatják hangjukat, s egyhangúlag pálcát törnek felettük? Vajon a gyakorlat nem erősítette-e máris meg az elméletet? Mivé lettek mindazok a vállalkozások, amelyeknek a spiritizmust úgyszól-

ván meg kellett volna fojtaniuk? Mi volt képes csak gátat is vetni haladása elé? Ebben a kérdésben mind a mai napig senki sem vette tekintetbe az egyik legfontosabb szempontot: mind-egyik önmagára számított és nem számolt a szellemekkel.

Az egybehangzás elve még más biztosítékot is nyújt a spiritizmusnak, nevezetesen a felekezetek mesterkedéseivel szemben, ha azt esetleg saját előnyükre akarnák felhasználni, és hozzácsatolni az ő rendszerükhöz. Bárki kísérelné is meg, hogy a spiritizmust eltérítse gondviselészerű céljától, kudarcot vallana annál az egyszerű oknál fogva, mivel a szellemek éppen nyilatkozataik egyöntetűségével minden az igazságtól eltérő módosítást megdöntenek.

Mindezekből az a fő igazság következik, hogy ha valaki e megállapított és szentesített eszmék haladásának útjába akar állani, talán kis, helyhez kötött, rövidéletű zavart okozhat ugyan, de általánosan érvényesülni nem fog sem a jelenben, annál kevésbé a jövőben.

További következtetés, hogy a spiritizmus tanának egyes, még nem eléggé megvilágított pontjaira vonatkozó szellemnyilatkozatok nem tekintendők mindaddig törvényekül, míg elszigetelten jelentkeznek, amelyeket tehát csak teljes óvatosság mellett tanításokként kell fogadni. Nyilvánosságra hozataluk pedig a legnagyobb óvatossággal történjék és ha már szükségesnek látszik, azt csak mint többé vagy kevésbé feltételes, de mindenesetre még megerősítésre szoruló véleményt szabad hangoztatni. Ezt a megerősítést feltétlenül meg kell várnunk, mielőtt valamely elvet, mint abszolút igazságot hirdetnénk, ha nem akarjuk, hogy könnyelműséggel vagy hiszékenységgel vádolhassanak bennünket.

A magasabb szellemek rendkívüli bölcsességgel járnak el nyilatkozataikban; a tan nagy kérdéseit főkről-fokra világítják meg olyan mértékben, amennyire a hallgatók értelmisége a magasabb világrend igazságainak felfogására alkalmas és amennyire a körülmények újabb eszme kibocsátásának kedveznek. Innen

van, hogy kezdettől fogva sohasem mondtak meg egyszerre mindent mind a mai napig, nem engedve az emberek türelmetlenségének, akik a gyümölcsöt le akarnák szakítani, mielőtt még megért volna. Valóban fölösleges megelőzni akarni a Gondviselés által minden dolognak előre megállapított idejét, mert ilyen esetben az igazán komoly szellemek kereken megtagadják segítségüket, míg a könnyelmű szellemek, keveset törődve az igazsággal, mindenre felelnek, s ez az oka annak, hogy minden még meg nem érett kérdésre ellentmondó feleletek jönnek.

A fenti elvek korántsem egyéni elméletek szüleményei, hanem azokból a feltételekből folyó következmények, amelyek között a szellemek nyilatkoznak. Nyilvánvaló, hogy ha valamely szellem olyasmit mond, aminek millió szellem az ellenkezőjét állítja, akkor az igazságot nem fogjuk annak az oldalán keresni, aki egyedül áll; hisz oktalanság lenne, ha egy szellem vagy egy ember azt hinné, hogy neki van igaza az összességgel szemben. Az igazán okos szellemek, ha úgy érzik, hogy bizonyos kérdéssel nincsenek eléggé tisztában, soha nem nyilatkoznak feltétlenül, sőt kijelentik, hogy állításukat csak egyéni véleménynek tekintsük, s maguk tanácsolják, hogy várjuk be annak megerősítését.

Bármily nagy, szép és igaz legyen is valamely eszme, ki van zárva, hogy minden véleményt azonnal meghódítson magának. Az eközben bekövetkező összeütközések kikerülhetetlen következményei a működő szellemi mozgalomnak, sőt szükségeselek, hogy az igazság minél inkább kidomborodjék és hasznosak, hogy a téveszmék minél gyorsabban lejárják magukat. A spiritisták, kik eközben bizonyos aggodalmakat állnak ki, tökéletesen megnyugodhatnak, mert a tények ereje s az egyetemes ellenőrzés nagy és hatalmas kritériuma minden elszigetelt véleményt megdönt.

Tehát nem ember véleményéről van szó, amely általános hitlere és követésre talál, hanem a szellemek egyöntetű nyilatkoza-

tairól; nem ember az, - sem mi, sem más - aki megalapítja a spiritizmus rendszerét, hanem a szellemek egyetemessége, akik Isten parancsára az egész földön megnyilatkoznak. Ez adja meg a spiritizmus tanának fő jellemvonását, erejét, súlyát. Isten akaratára ez, aki bölcs törvényét rendíthetetlen alapra állította, s nem bízta valamely egyén törékeny fejére.

Ez előtt a hatalmas ítélőszék előtt, amely nem ismer sem klikkeket, sem féltékeny versengést, sem felekezeteket, sem nemzetiségeket, megtörik minden ellenállás, minden becsvágy, az egyéni érvényesülésnek minden törekvése. Összetörünk mi magunk is, ha a saját eszméinkkel akarjuk helyettesíteni az ő megfellebbezhetetlen határozatait. Ez az ítélőszék eldönti a peres kérdéseket, elhallgattatja a vitatkozókat s annak ad igazat, akinek igaza van. A menny hangjainak e hatalmas összhangjával szemben mit jelenthet egy ember vagy szellem véleménye?! Kevesebbet, mint egy csepp az óceánban, kevesebbet, mint egy gyermek elhaló hangja a viharban.

Ez az egyetemes vélemény, mint legfőbb bíróság mondja ki a végső ítéletet, mely az összes egyéni véleményekből alakul; akinek igaza van, az az ő véleményének súlyát is a mérlegnek ebbe a serpenyőjébe veti, akinek pedig nincs igaza, semmire sem megy a többi összes súly ellenében. A vélemények e hatalmas találkozásában az egyéniségek háttérbe szorulnak, ami újabb dőfés az emberi gőgnek.

Ez a harmonikus együttes máris kezd kialakulni, s nem múlik el ez a század, mikorra mindenünnen ennek a visszhangja fog hallatszani, tisztázva minden bizonytalanságot. Mert közeledik az idő, amikor a hatalmas vezényszó elhangzik, hogy összegyűjtse az embereket ugyanaz alá a lobogó alá, mihelyt a talaj kellőképpen elő lesz készítve. Míg ez bekövetkezik, az, aki két ellentétes rendszer között várakozó álláspontot foglal el, megfigyelheti, hogyan alakul ki az általános vélemény, amely szerint a különböző helyen jelentkező szellemek többsége nyilatkozik, s vele egyszersmint az a rendszer is, amely győzni fog.

III. Történelmi megjegyzések.

Ha a bibliát kellőleg megérteni akarjuk, egyes elnevezések valódi értelmével kell megismerkednünk, amelyek az akkori zsidó társadalom politikai és erkölcsi állapotát jellemzik.

Mivel ezeknek a szavaknak ma már más fogalmak felelnek meg, gyakran rosszul értelmezik azokat, s ennél fogva sok tekintetben bizonytalanságiban hagynak bennünket. Helyes értelmük megismerése pedig sok olyan parabolát is világossá tesz előttünk, amely első pillanatra érthetetlen.

S z a m a r i t á n u s o k. A tíz néptörzs megoszlása után Samaria lett az Izraeltől elpártolt királyság fővárosa. Többszöri lerombolás és újból való fölépítés után a rómaiak alatt is ez volt Samariának, a palesztinai négy katonai kerület egyikének a főhelye. Heródes, akit nagynak is neveztek, pompás emlékművekkel ékesítette föl, s hogy hízelegjen Augustusnak, Augustának, görögül Sebastének nevezte el.

A szamaritánusok majdnem mindig harcban álltak Juda királyjaival. Szétválásuk óta mély gyűlölettel viselkedtek egymás iránt, s ez állandóan megmaradt a két nép között, amely a kölcsönös összeköttetést kerülte. A szamaritánusok, hogy az elszakadást mélyebbé tegyék, és hogy vallásos ünnepélyek alkalmával Jeruzsálemben templomba járniuk ne kelljen, külön templomot építettek maguk számára, és bizonyos reformokat fogadtak el. Csak a Mózes törvényeit tartalmazó öt könyvet fogadták el, de a későbbi eredetű összes könyveket elvetették. Szent könyveik a legősibb héber szellemben voltak írva. Az óhitű zsidók eretnekeknek tartották, és épp azért megvetették, kiátkozták és üldözték is őket. A két nemzetség közti viszályt tehát csak a vallási vélemények eltérése szülte, ha hitüknek ugyanegy eredete volt is; **ő k v o l t a k a n n a k a k o r n a k a p r o t e s t á n s a i.** Még manapság is vannak szamaritánusok a Kelet némely vidékén, különösen Jaffában. Mózes törvényét

nagyobb szigorúsággal tartják meg, mint a többi zsidók, és csak egymás között házasodnak.

N a z a r é n u s o k . Ezt a nevet viselték a régi törvények alatt azok a zsidók, kik vagy egész életükre, vagy csak bizonyos időre fogadalmat tettek, hogy a teljes tisztaságot megőrzik. Szüzességre, szeszes italoktól való tartózkodásra és arra is tettek fogadást, hogy hajukat soha sem nyírják. Sámson, Sámuel és Keresztelő János is nazarénusok voltak. Később ezzel a névvel illették a zsidók az első keresztényeket, mert Jézus Názáretből való volt.^{2*}

Ugyanezzel a névvel illették a keresztény korszak első századaiban élő eretnekeket, kik éppúgy mint az ebioniták (kiktől bizonyos elveket át is vettek), Mózes dogmáit a keresztény dogmákkal keverik. Ez a felekezet a negyedik században eltűnt.

P u b l i k á n u s o k . Így hívták a régi Rómában a nyilvános jövedelmek bérlőit, akiket az adók és mindennemű jövedelem beszédésével bíztak meg, és pedig úgy magában Rómában, mint a császárság más részeiben. Manapság főadóbérlőknek neveznök őket, aminők némely országban vannak. A veszélyek miatt, amelyeknek ki voltak téve, sokszor szemet hunytak a kormányok az ő gazdagságukra, amire gyakran szert tettek, s amelyhez a leggyakrabban zsarolások, vagy pedig bűnös jogelőnyök nyújtása által jutottak. A publikánus név kiterjedt későbbben mindazokra, akik nyilvános jövedelmeket kezeltek, így az alantasabb közegekre is. Ma ennek a szónak csak gáncsoló értelme van, és oly hivatalnokokat és ügynököket jelent, kik a lelkiismerettel keveset törődnek; azt mondják néha: „Kapzsi mint egy publikánus, gazdag mint egy publikánus”, amikor valaki törvénytelenül jutott vagyonához.

² * Ez lévén ama kornak nyilvánvalóan legtisztább erkölcsű népe, természetes, hogy Krisztus közöttük öltött testet. (*A k i a d ó k*)

A római Uralom intézményeiből az adó volt az, amivel a zsidók a legnehezebben tudtak megbarátkozni, és ami a legtöbb izgalomra szolgáltatott okot; több felkelés is származott ebből, és vallási kérdést csináltak belőle, azt állítván, hogy ez a törvénnyel nem egyezik meg. Sőt egy hatalmas párt is keletkezett, amelynek élén bizonyos Galonita Juda állt, ki az adók visszatartását elvül hangoztatta. A zsidók tehát borzadtak az adótól, s mindazoktól, kik hivatva voltak azt beszélni; innét származott utálatuk minden rangú publikánustól. Akik között különben tiszteletreméltó emberek is lehettek, de akiket foglalkozásuk miatt a nép megvetett, valamint mindazokat, akik velük közlekedtek, s akiket hasonlóan megbélyegeztek. A tekintélyesebb zsidók nem is mertek velük bensőbb viszonyba lépni, hogy ne kompromittálják magukat.

V á m s z e d ő k alsóbb rangú végrehajtók voltak, akikre a vámszedés beszédét bízták a városok bejáratánál. Hivatásuk a mostani vám- vagy pénzügyőrökének felelt meg; általában épp úgy megbélyegezték őket, mint a publikánusokat. - Ez oknál fogva az evangéliumban gyakran találni a publikánus és a vámszedő nevet használva b ű n ö s é l e t ű n é p helyett; ez utóbbi kifejezés nem mindig jelentett valami kicsapongó népet, hanem rossz társaságot, amelynek tagjai nem méltók arra, hogy velük a becsületes ember szóba álljon.

F a r i z e u s o k (héber P a r a s c h : oszlás, elkülönülés). A hagyomány a zsidó vallástudománynak lényeges részét képezte; ez különböző időben keletkezett írásmagyarázatok gyűjteményéből állott, amelyek aztán hitcikkeké váltak. Ez a tudósok között vég nélküli vitatkozások tárgya lett, melyek a lehető leggyakrabban egyes szóalakzatok egyszerű kérdéseire vonatkoztak, a középkor hitvitái módjára. E vitákból aztán különböző szekták keletkeztek, amelyek mindegyike meg volt győződve arról, hogy a tiszta igazság az ő részén van; s mint ahogy az csaknem mindig történni szokott, egymást szívből legyalázták.

Legbefolyásosabbak azok a farizeusok voltak, kiknek feje bizonyos Hillel nevű, Babylonból származó, tudós; zsidó volt, híres iskola alapítója, amelyben azt tanították, hogy a vallás tisztán csak a Szentíráshoz ragaszkodjék. Eredete 200-180-ra tehető Kr.e. A farizeusok, különböző korokban üldözéseknek voltak kitéve, így Hyrcan alatt, aki a zsidók teljhatalmú főpapja és királya volt, azután Aristobulos és Alexander, Syria királya alatt. Ez később visszaadva javaikat és jogaikat, hatalmukat is visszaszerezték, s meg is tartották Jeruzsálem pusztulásáig, amikor (Kr. u. 70 körül) a zsidó nép szétszórásával nevük is eltűnt.

A farizeusok a vallási vitatkozásokban tevékeny részt vettek; mint a vallás külső ténykedéseinek és a szertartásoknak szolgálói, őrei, buzgó vallásterjesztők és minden újításnak ellenségei voltak. Az elvek szigorú megtartásával hivalkodtak, de a tartózkodó jámborság látszata alatt feslett erkölcsűek, gőgösek és mindenekfölött Uralkodni vágyók voltak. A vallás inkább csak érvényesülési eszköz volt számukra, mint őszinte hit tárgya. Ők csak az erény látszatával kérkedtek, de ezáltal nagy befolyást gyakoroltak a népre, amelynek szemében szenteknek tündek föl, azért nagy is volt a hatalmuk Jeruzsálemben.

Hitték, vagy legalább is hirdették a Gondviselést, a lélek halhatatlanságát, a bűnhődés örökkévalóságát és a halottak feltámadását. Jézus, ki mindenekfölött a szív egyszerűségét és jóságát méltányolta, ki a törvény szellemét, mely éltet, följe helyezte a törvény betűjének, amely öl, egész földi küldetése alatt azon volt, hogy álszenteskedésüket leálcázza, és ennek következtében elkeseredett ellenségeket támasztott bennük maga ellen. Azért is összejátszottak a papi fejedelmekkel, hogy a népet ellene uszítsák, és őt elveszítsék.

Í r á s t u d ó k . Ezt a nevet eredetileg a Juda királyok titkárainak és a zsidó hadsereg bizonyos felügyelőinek adták; később különösen azokra a tudósokra alkalmazták, akik Mózes törvényeit tanították, és azt a népnek magyarázták. A farizeusokkal kü-

lönben egy véleményen voltak, kiknek elveit elfogadták, és az újítókkal szemben ellenszenvvel viseltettek. Jézus az előbbiekkel egyetemben rója meg őket.

Zsinagógia. (Görög synagógé: gyülekezet.) Júdeában csak egy templom volt, a Salamoné Jeruzsálemben, ahol az ünnepélyes szertartásokat tartották. A zsidók minden évben főbb ünnepek alkalmával odarándultak, így például a páska, a fölavatás és a sátor ünnepén. Ez ünnepek alkalmával Jézus is többször megjelent. A többi városoknak nem volt templomuk, de volt zsinagógájuk, azaz olyan épületük, hol a zsidók szabbat napján összegyülekeztek nyilvános imák végzésére a vének, az írástudók, vagy a törvényt ismerők vezetése alatt. Ott egyszersmind felolvasásokat is tartottak a szent könyvekből, melyeket magyaráztak és fejtegettek; ezeken mindenki részt vehetett; azért Jézus is tanított a zsinagógákban a szabbat napján, anélkül, hogy pap lett volna.

Jeruzsálem pusztulása és a zsidók szétszórása után a zsinagógák templomokul szolgáltak, hol vallási szertartásokat végeztek azok számára, akik az illető városokban laktak.

Szadduceusok: zsidó felekezet, mely 248-ban keletkezett Kr. előtt; ezt a nevet kapta Sadoctól, aki megalapítója volt. - A szadduceusok sem a lélek halhatatlanságában, sem a feltámadásban, sem a jó vagy rossz angyalokban nem hittek. Azonban hittek Istenben, de a halál után semmire sem várokozván, csak időleges jutalmazásuk reményében szolgálták őt, amire véleményük szerint az ő gondviselése kiterjed, azért is az érvek kielégítése volt szemükben az élet legfőbb célja.

Ami az „írást” illeti, a régi törvény szövegéhez alkalmazkodtak, nem fogadván el sem a hagyományt, sem semminemű magyarázatot; a jó cselekedeteket és a törvények egyszerű és tiszta teljesítését többre becsülték, mint a vallás külső ténykedéseit. Amint látjuk, ezek voltak annak a kornak a materialistái, deistái és szenzualistái. Ennek a felekezetnek csak kevés hívője volt, de közte több jelentékeny személyiség révén oly politikai

pártot képezett, mely a farizeusokkal állandóan ellentétben állott.

Esszeniaiak, zsidó felekezet, mely Kr. e. 150 körül a makkabeusok idejében alakult, s amely felekezetnek papjai, kik kolostorfélékben laktak, bizonyos erkölcsi és vallásos társulatot képeztek. Szelíd erkölcsök és szigorú erényeik által tűntek ki, Isten és a felebarát iránti szeretet, a lélek halhatatlanságát és a feltámadást hirdették. Nőtlenül éltek, a szolgaságot és a háborút kárhóztatták, javaikat összeadták, és földműveléssel foglalkoztak. Az érzékies és a halhatatlanságot tagadó szadduceusokkal, valamint a rideg farizeusokkal ellentétben, kik csak a külső szertartásokat tartották meg szigorúan, és akiknek erénye csak látszólagos volt, nem vettek semminemű részt azokban a vitaközpontokban, amelyek e két felekezetet egymástól elválasztották. Életmódjuk és erkölcsi elveik hasonlítottak az első keresztényekéhez, s arra a gondolatra hoztak némelyeket, mintha Jézus nyilvános működése előtt ehhez a felekezethez tartozott volna. Annyi bizonyos, hogy azt ismerte, de semmi sem bizonyít emellett, hogy velük összeköttetésben állott volna, és minden, amit e tárgyra vonatkozólag írtak,^{3*} merő találgatás.

Therapeuták (a görög therapeutaiból, therapeuein = szolgálni, gondozni. Istennek szolgálói, gyógyítói) zsidó szakadárak, Krisztus kortársai, kik különösen Alexandriában (Egyiptomban) alakultak meg. Sok tekintetben az esszeniaiakkal egyértelműek, s az ő elveiket fogadták is el; mint emezek is az összes erények gyakorlására szentelték magukat. Táplálékuk lehető legegyszerűbb volt; nőtlenségre, szemlélődésre, és remetei életmódra szentelve magukat, igazi vallási szerzetet képeztek. Az alexandriai platonikus zsidó bölcsező Philo az első, aki

³ * „Jézus halála”, melyet állítólag egy esszeniai testvér írt, teljesen apokrif s nyilvánvalóan bizonyos vélemény támogatására készült; különben is magán viseli modern származásának bélyegét.

a terapeutákat említi, mint zsidó felekezetet. Eusebius, szent Jeromos és más egyházatyák keresztényeknek vélik őket. De akár zsidók, akár keresztények voltak, az bizonyos, hogy éppúgy, mint az esszéniaiak úgy a zsidó, mint a keresztény vallással közös jelleget áruznak el.

IV. Sokrates és Pláton a keresztény és a spiritista eszmék előfutárai, akik megkészítik az utat.

Tévedés lenne azt hinni, hogy mivel Jézusnak ismernie kellett az esszéniai felekezetet, tehát tőlük merítette tanát is, és hogyha más környezetben élt volna, más elveket vallott volna. A nagy eszmék sohasem törnek elő egyszerre; az igazságon alapuló eszméknek mindig előfutárai vannak, akik megkészítik az útját annak, akit Isten a kellő időben elküld, hogy összeszedje, rendezze és kiegészítse a szétszórt részleteket, s egy egészet alkosson azokból. Így az eszme nem keletkezvén hirtelen, megjelenésekor már befogadásra kész szellemekre talál. Ekként a kereszténység előnyomai is már Jézus és az esszéniek előtt több századdal mutatkoztak és Sokrates és Pláton tekinthetők előfutáraiul.

Éppen úgy, mint Krisztus, Sokrates sem írt semmit, legalábbis semminemű iratot sem hagyott hátra, s ő is a vádlottak padján halt meg, mint a fanatizmus áldozata, mert a fennálló vallást megtámadta, s a tényleges erényt a formális álszenteskedés és a tettetés fölé helyezte, szóval, mivel a vallási előítéletek ellen küzdött. Jézust, amint tudjuk, a farizeusok azzal vádolták, hogy tanaival a népet megrontja; hasonlóképpen Sokratest is korának farizeusai - mert hisz ilyenek minden korszakban voltak - azzal vádolták, hogy rontja az ifjúságot, amikor nekik Isten egységéről, a lélek halhatatlanságáról és a jövő életéről beszél. Amint Jézus tanát csak tanítványainak írásaiból, éppúgy Sokrates tanát is csak tanítványának, Platónnak feljegyzéseiből ismerjük.

Sokrates és Platon tanításának foglalatata.

Azt hisszük, hogy hasznos munkát végzünk, ha itt Sokrates tanának legfőbb pontjait összefoglaljuk annak kimutatására, mennyire egybehangzanak azok a krisztusi tannal.

Akik ezt a párhuzamot a krisztusi eszme profanizálásának tekintik, és azt gondolják, hogy nem is lehet hasonlóság egy pogánynak és Krisztusnak tana között, azoknak azt feleljük, hogy Sokrates tana nem pogány tan, mert hisz éppen a pogányság legyőzése volt a célja. Másrészt pedig Krisztusnak sokkal tökéletesebb és tisztább tana az összehasonlítással semmit sem vezíthet, és Krisztus isteni küldetésének nagyságát nem lehet kisebbsé tenni. Egyébként ez történelem, amit nem lehet elhallgatni. Az ember elérte azt a pontot, ahol a világosság magától is kivilágít a véka alól s megérett arra, hogy szembenézzen az igazsággal s annál rosszabb azokra nézve, akik nem merik kinyitni a szemeiket. Eljött az idő, hogy a dolgokat immár szélteben-hosszában vizsgáljuk meg, nem pedig, mint eddig, szekták és kasztok nyomorúságos és szűklátókörű érdekeinek szempontjából.

Ezek a citátumok egyébként azt is igazolják, hogy mivel Sokrates és Platón a krisztusi eszme előfutárai voltak, tanaikban egyszermind a spiritizmus főelvei is föltalálhatók.

I. Az ember testet öltött lélek. Testesülése előtt az igazság, a jóság és a szépség ősalakjaival egyesülve élt; testesülésékor tőlük elválk, de amikor múltja emlékét visszaidézi, többé-kevésbé elfogja őt a vágy, hogy hozzájuk visszatérjen.

Lehetetlen világosabb különbséget tenni a testi és a szellemi princípium között. A lélek megelőző létezéséről is van szó, és annak homályos sejtelméről, valamint amaz ösztönről, mellyel egy másik világ felé vágyakozik. A testi halál utáni továbbélésről és arról, hogy a lélek a szellemvilágból a testi világba tér, és hogy a földi halál után újból a szellemvilágba tér vissza. Itt van továbbá a szellemek bukásának a magva is.

II. A lélek homályban van és tévelyeg, míg a test által figyel meg a tárgyakat. Mámorban van, mintha ittas volna, mert olyan dolgokhoz van kötve, amelyek természetüknél fogva változékonyak. Míg ellenben mihelyt saját szellemébe merül el, a tiszta, halhatatlan, örökkévaló felé emelkedik, s mivel szelleme ugyanolyan természetű, annál is marad, ameddig csak lehet, s akkor tévedései eltűnnek, mert azzal egyesül, aki változhatatlan. A léleknek ez az állapota: *b ö l c s e s s é g*.

A földi ember, aki a dolgokat alulról, közönséges, anyagi szempontból tekinti, csalódásban ringatja magát. Az igazságos megítélés érdekében magasabb, szellemi szempontból kell a dolgokat tekintenünk. Az igazi bölcsnek bizonyos tekintetben el kell választania a lelket a testtől, hogy szellemi szemekkel láthasson. Erre tanít a spiritizmus.

III. Mindaddig, amíg testben élünk s lelkünk alá van merülve a romlandóságba, sohasem érhetjük el vágyaink tárgyát: az igazságot. Valóban testünk szükségképpen ezer akadályt gördít elénk, amellyel törődnünk kell; mi több, kívánságokkal, vágyakkal, aggodalmakkal, ezer agyrémmel és badarsággal tölt el bennünket annyira, hogy a vele összekötött lélek egy pillanatra sem lehet bölcs. De ha lehetetlen, hogy a lélek valamit tisztán megismerhessen, míg a testtel össze van kötve: két dolog közül egynek igaznak kell lennie, t. i., hogy vagy sohasem ismerhető meg az igazság, vagy pedig csak a halál után. Reméljük tehát, hogy ha majd a test balgaságaitól felszabadulunk, és szintén szabaddá lett emberekkel beszélhetünk, önmagunk által megismerhetjük a dolgok lényegét. Ezért a bölcseket a halál nem éri készületlenül, és ez egyáltalán nem tűnik fel előttük félelmetesnek.

Íme, az elv, mely szerint a szellem képességeit a testi, szervek közvetítése korlátozza, míg a halál felszabadítja azokat. Itt azonban csak az előhaladottabb, tisztább szellemekről van szó; mindez nem áll a tisztátalan, alantas szellemekre nézve.

IV. A lélek tisztátlan állapotban lesújtva érzi magát, újból a látható világ felé vonzódik, és borzalommal viselkedik minden iránt, ami láthatatlan és anyagtalan; s akkor – azt mondják - síremlékek és hantok körül bolyong, ahol néha ilyen sötét fantomokat láttak is. Ilyeneknek kell lenniük a földi testet elhagyott, de egészen meg nem tisztult lelkeknek, akik az anyagiasságból még valamit megtartottak, annyira, hogy még emberi szem is észreveheti őket. Ezek nem a jók, hanem a rosszak lelkei, akik kénytelenek bolyongani azokon a helyeken, ahová őket első életük terhe vonja, és ahol addig bolyonganak, amíg őket anyagi alakhoz ragaszkodó vágyuk a testbe nem vezeti vissza; és akkor kétségkívül ugyanoly erkölcsöket vesznek fel, mint aminőket előbbi életükben megkedveltek.

Nemcsak az újra testelőltés elve van itt világosan kifejezve, hanem még az anyagi behatás alatt álló lelkek állapota is, és pedig éppúgy, mint azt a spiritizmus szellemnyilatkozatokban kimutatja. Megállapítja továbbá azt a tényt, hogy a reinkarnáció a lélek tisztátalanságának a következménye, míg a tisztult szellemek mentesek tőle. A spiritizmus sem mond mást, csak annyit tesz hozzá, hogy a szellem, aki tévelygései közben megismerésre jutott és a jóra határozta el magát, minden új testet öltésbe kevesebb hibával és több erénnyel lép be, és mindig világosabb intuíciójával azoknak az eszméknek, amelyekkel előző életében bírt, úgy hogy minden egyes élet egy-egy határkövet képez intellektuális és morális előhaladása útján.

V. A földi életünkben minket kísérő nemtő (daimon) halálunk után oly helyre vezet bennünket, ahol mindazok gyülekeznek, akiknek Hadesbe kell menniük, hogy ott feleltük ítéljenek. A kellő időn keresztül Hadesben tartózkodott lelkek visszavezettetnek ez életre, számtalan és különböző hosszúságú periódusokra.

Ez az őrangyalok vagy őrszellemek tana, amelyben szó van az egymás után következő és rövidebb vagy hosszabb bolygási időköz által megszakított reinkarnációkról is.

VI. A daimonok betöltik az ég és a föld közötti térséget, s oly kapcsot képeznek, mely a nagy mindenséget önmagával egyesíti. Az istenség nem áll egyenes összeköttetésben az emberrel, csak daimonok közbenjárulásával közlekedik vele, és pedig vagy éber vagy álomállapotban.

E szót: „daimon”, amelyből a „démon” származott, az ókorban nem használták olyan rossz értelemben, mint ma. Nem jelentett kizárólag rosszakaratú szellemet, hanem általában csak szellemet és megkülönböztették a magas szellemeket, akiket isteneknek neveztek és a kevésbé fejlett szellemeket, azaz a daimonokat, akik az emberekkel közlekedtek. - A spiritizmus is azt tanítja, hogy a szellemek betöltik a tért, és hogy az Isten nem közlekedik közvetlenül az emberekkel, hanem szellemek közvetítésével, akikre rábízta akaratának közlését. Továbbá, hogy a szellemek úgy éber, mint álomállapotukban is közlekedhetnek az emberekkel. Ha a daimon szót szellem szóval helyettesítjük, kész a spiritista tan, s ha helyette „angyal” szót teszünk, keresztény tan lesz belőle.

VII. A bölcs állandóan arra törekszik, (olyan bölcs, aminő Sokrates és Pláton volt), hogy első sorban lelkéről gondoskodjék, és kevesebb figyelemmel legyen a csak pillanatig tartó földi, mint az örök életre. Ha a lélek halhatatlan, nem bölcs dolog-e úgy élni, hogy az örökkévalóságot tartsuk szem előtt?

A kereszténység és a spiritizmus ugyanezt tanítja.

VIII. Ha a lélek anyagtalan, ez után a láthatatlan és anyagtalan világba kell jutnia, mint ahogy a test, amikor felbomlik, az anyagba tér vissza. Csak különbség teendő a tiszta és igazán anyagtalan lélek között, mely mint Isten, tudománytal és eszmékkel táplálkozik, és oly lélek közt, melyet többé-kevésbé az anyagi tisztatlanság szennyez be, amely őt Istenhez való fölemelkedésében akadályozza és földi tartózkodása helyén visszatartja.

Látnivaló, hogy Sokrates és Pláton teljesen tisztában voltak azzal, hogy a lélek az anyagtól való mentességéhez képest különböző fokozatot foglalhat el, amely szoros összefüggésben van a tisztaság több-kevesebb mértékével. Amit ők intuíciójukból merítettek, azt a spiritizmus számtalan példával igazolja.

IX. *Hogyha a halál teljes felbomlást jelentene, a gonoszok nyereségnek tekintenék, amikor haláluk után nemcsak testüktől, hanem lelküktől és bűneiktől megszabadulnának. Csak aki lelkét fölékesítette, nem idegen dísszel, hanem azzal, ami sajátja, az várhat nyugodt átköltözést a másvilágra.*

Más szavakkal ez annyit jelent, hogy az ember teljes megsemmisülését hirdető materializmus a halál utáni erkölcsi felelősségről tudni nem akar, eszerint rosszra ingerel, mert csak a rossznak van nyernivalója a megsemmisülés által. Továbbá, hogy csak a bűneitől megszabadult és erényekkel gazdagodott ember várhat nyugodt fölébredést a másvilágon. A spiritizmus naponkint szemünk elé tárt példákkal igazolja, hogy milyen kínos a gonoszok átköltözése és állapota a másvilágon.

X. *A testen feltűnően meglátszanak annak a gondozásnak nyomai, amelyet neki megadtunk, vagy ama balesetési, amely azt érte; a lélekkel is csak úgy van. Amikor a testtől megszabadult, jellemének, kedvenc foglalkozásainak, benyomásainak nyilvánvaló nyomait hordja magán, amelyeket életének minden ténykedése rajta hagyott. Tehát a legszerencsétlenebb az, aki bűnterhelten megy át a túlvilágba. „Te belátod Kallikles, - mondja Sokrates egyik tanítványának, - hogy sem te, sem Pólus, sem Gorgias nem tudnátok bebizonyítani, hogyan élhetnénk hasznosabb életet, amíg idealant vagyunk. Anynyi szétágazó vélemény közül egyedül az marad megdönthetlen, hogy jobb, ha minket bántalmaznak, mintha mi bántunk más, és hogy nem azon kell lenni, hogy igaz embereknek tűnjünk fel, hanem hogy azok legyünk. (Sokrates társalgása a börtönben tanítványaival.)*

Itt egy másik, manapság már kísérletileg igazolt tényről van szó, hogy a meg nem tisztult lélek ama jellemet, amaz eszméket és szenvedélyeket tartja meg, amelyekkel a földön rendelkezett. Az az elv, hogy jobb, ha minket bántalmaznak, mintha mi bántunk mást - nem teljesen keresztény szellemű-e? Ugyanez a gondolat ez, mint amelyet Jézus így fejez ki: „Ha valaki téged arcul ütend jobbról, fordítsd feléje másik orcádat is.”

XI. Két dolog közül egyet el kell fogadnunk: a halál vagy teljes megsemmisülés, vagy pedig a léleknek máshová költözése. Ha mindennek ki kell aludnia, akkor a halál nem más, mint ama ritka éjszakák egyike, amelyet álmatlanul és teljesen öntudatlanul töltünk el. De ha a halál csak a tartózkodóhely megváltoztatása, oly helyre költözés, ahol az elváltaknak gyülekezniük kell, mily boldogság az, ha találkozunk azokkal, akiket ismertünk. A legnagyobb mulatságomra szolgálna az, ha ennek a tartózkodóhelynek a lakóit közelebről figyelném meg és ha ott is, úgy mint itt, meg tudnám különböztetni azokat, akik bölcssek, azoktól, akik csak olyanoknak tartják magukat, de nem azok. Ideje, hogy elvéljünk: én hogy meghaljak, ti hogy éljetek. (Sokrates bíróival szemben.)

Íme, Sokrates szerint a földön élt emberek ismét találkoznak és fölismerik egymást. A spiritizmus az emberek közt fennálló viszonyokat folyatólagos egymásutánban mutatja be, s látjuk, hogy a halál sem az élet félbeszakítását sem megszűnését nem jelenti, hanem csupán átalakulást jelent.

Mintha csak Sokrates és Platón ismerte volna az öt századdal később élt Krisztus tanításait, és azokat, amelyeket ma nyújtának a szellemek, mert hiszen ezek ugyanúgy beszélnek! Azonban nincs miért meglepődnünk, ha meggondoljuk, hogy a nagy igazságok örökkévalók, és hogy az előrehaladott szellemeknek ismerniük kellett azokat, még mielőtt a földre jöttek volna, ahova azokat magukkal hozták. És meglehet, hogy Sokrates, Platón és koruknak nagy bölcsészei később ismét megjelentek azok között, akik részt vettek Krisztus isteni küldetésének

munkájában, s lehet, hogy éppen azért választotta ki őket, mert az ő magasztos tanainak megértésére alkalmasabbak voltak, mint mások. S végül lehet, hogy ma is részt vesznek annak a szellemseregnek munkájában, amelynek az a rendeltetése, hogy ugyanazokat az igazságokat hirdesse az embereknek.

XII. Az igazságtalanságot ne viszonozzuk igazságtalansággal, ne ártsunk senkinek, bármilyen rosszat tett is nekünk. Azonban kevés ember akad, aki ezt az elvet elfogadja, és azok, kik e fölött eltérő nézetben vannak, csak megvetéssel vi-seltethetnek egymás iránt.

Nemde a szeretet törvénye arra tanít minket, hogy ellenségeinknek megbocsássunk?

XIII. A fát a gyümölcséről ismerjük fel. A cselekedet eredménye szerint mérlegelendő: rossznak nevezzük, ha hatása rossz és jónak, ha jó származik belőle.

Ez a mondás: „Gyümölcséről ismerjük meg a fát”, szó szerint ismétlődik több helyütt az evangéliumban.

XIV. A gazdagság nagy veszedelem. A gazdagságot szerető ember sem magát, sem övéit nem szereti, hanem olyasmit, ami sokkal idegenebb számára, mint az övéi.

XV. A legszebb imák és a legszebb áldozatok kevésbé tetszenek az istenségnek, mint az erényes lélek, aki hozzá hasonlónak igyekszik lenni. Szomorú dolog lenne, ha az istenek nagyobb súlyt helyeznének áldozatainkra, mint lelkünkre, mert még a legvétkesebbek is le tudnák őket kenyerezni. De nem úgy áll a dolog; a valódi igazak és bölcsek azok, akik szavaikkal és cselekedeteikkel róják le azt, amivel az isteneknek és az embereknek tartoznak.

XVI. Vétkes embernek nevezem azt, aki inkább szereti a testet, mint a lelket. A szeretet benne van az egész természetben, ez hív fel minket értelmünk fejlesztésére; még a csillagzatok mozgásában is benne van az. Szeretet az, amely a természetet gazdag szőnyegekkal díszíti. Ott ékeskedik, és ott állapodik meg, ahol virágra és illatra talál. Szeretet adja az

embereknek a békét, a tengernek a nyugalmat, a szellőknek a csendet és a fájdalomnak az álmot.

A szeretet, amelynek az embereket testvéri kötelékben kell egyesítenie, Platón e teóriája szerint egyetemes természettörvény. Sokratesnek azt a mondását, hogy a szeretet sem nem Isten, sem nem halandó, hanem egy nagy daimon, azaz nagy szellem, aki a szeretet ügyénél elnököl: tulajdonították legfőbb bűnéül.

XVII. Az erény nem tanítható; akik vele meg vannak áldva, Isten ajándékából bírják azt.

Ez közel jár a kereszténység kegyelem-tanához; de ha az erény Isten ajándéka, akkor a kegyelem azt a kérdést ébresztheti fel bennünk, hogy miért nem részesül hát mindenki belőle? Másrészt pedig, ha az erény ajándék, akkor semmi érdeme sincs benne annak, aki vele meg van áldva. A spiritizmus jobban megvilágítja ezt a kérdést; eszerint az erényt kiki saját erőfeszítése által küzdi ki magának, miközben egymásra következő egzisztenciáiban egymás után tisztítja meg magát tökéletlenségeitől. A kegyelem az az erő, amellyel Isten segíti a jóakarátú embereket, hogy levetkőzhessék hibáikat, és a jót cselekedhessék.

XVIII. Mindnyájunknak megvan az a természetes hajlandóságunk, amelynél fogva sokkal kevésbé látjuk saját hibáinkat, mint a másokéit.

Krisztus mondja: „Miért nézed pedig a szálkát, mely a mások szemében van és nem látod a gerendát, mely a tiedben van?”

XIX. Hogy az orvosok a legtöbb betegségnél nem boldogulnak, ez onnan van, mert a testet kezelik és a lélekre nincsenek tekintettel; pedig ha az egész nincsen jó állapotban, lehetetlen, hogy a rész jól érezze magát.

A spiritizmus megadja a kulcsát a lélek és a test közötti viszonynak és bebizonyítja, hogy feltétlen kölcsönhatásban állnak egymással. Ezáltal új utat nyit a tudomány előtt, mikor rámutat bizonyos bántalmak okára s megadja az eszközöket

azoknak leküzdésére. Majd ha a tudomány számolni fog a szervezet spirituális elemeivel is, kevésbé fog a sikertelenség-gel küzdeni.

XX. Minden ember gyermekkorától kezdve sokkal több rosszat tesz, mint jót.

Sokratesnek ezek a szavai rámutatnak arra a nehéz kérdésre, hogy a földön a rossz túlsúlyban van a jó fölött, amely kérdés megfejthetetlen, hacsak nem ismerjük a világok sokaságának és a földnek rendeltetését, ahol a szellemeknek csak kicsiny töredéke lakik. Ennek megoldását csak a spiritizmus nyújtja. (l. a köv. II., III. és V. fejezetet.)

XXI. Abban rejlik a bölcsesség, ha nem képzelődünk aziránt, hogy tudunk valamit, amit tényleg nem tudunk.

Itt azokról az emberekről van szó, akik kritizálják azt, aminek gyakran még az első szavát sem tudják. Platón Sokratesnek eme gondolatát a következő szavakkal egészíti ki: „Legyünk azon, hogy őket beszédükben lehetőleg tisztességtudókká tegyük; ha ez nem megy, ne törődjünk velük, és csak az igazságot keressük. Tanuljunk, de ne gyalázzuk egymást!” Így kell cselekedniük a spiritistáknak is jóhiszemű vagy rosszakaratú ellentmondóikkal szemben.

Ha Platón ma föltámadna, körülbelül olyan (erkölcsi) viszonyokra is akadna, mint a saját idejében voltak és ugyanúgy nyilatkozhatnék. Sokrates is találna oly embereket, akik gúnyolnák őt azért, mert a szellemekben hisz és bolondnak minősítenék őt éppen úgy, mint tanítványát, Platont.

Miként Sokratest, mert ezeket az elveket vallotta, először nevetségessé tették, azután vallástalansággal vádolták, végül arra ítélték, hogy a méregpoharat kiigya: az új nagy igazságok, megsértvén az előítéleteket és az önző érdekeket ma sem fektethetők szilárd alapra küzdelem és vértanuk nélkül

Az Evangélium a spiritizmus megvilágításában.

I FEJEZET.

Nem jöttem eltörülni a törvényt.

A három kinyilatkoztatás. Mózes, Krisztus és a spiritizmus. A tudomány és a váltás kapcsolata.

Szellemnyilatkozatok: új korszak.

Ne gondoljátok, hogy eltörülni jöttem a törvényt, vagy a prófétaikat. **Nem jöttem eltörülni, hanem betölteni.** Mert bizony mondom nektek, hogy az ég és a föld elmúlásáig egy kis jöta, vagy egy pontocska sem múlik el a törvényből, míg minden be nem teljesedik. (Máté V. 17-18.)

Mózes.

Mózes törvényének két különböző része van: a Sinai hegyen kinyilatkoztatott isteni törvény és a Mózes által alkotott polgári vagy fegyelmi törvény; az egyik változhatatlan, a másik a nép erkölcsiéhez és jelleméhez alkalmazva idővel változásokat szenvedett.

Az isteni törvény a következő tíz parancsolatból áll:

I. Én vagyok a te Urad, Istened, ki téged Egyiptomból, a szolgaság házából kiszabadított. Idegen isteneid ne legyenek előtted. Faragott képet ne csinálj magadnak, semminemű szobrot, sem abból, ami fent az égben és Jent a földön van, sem abból, ami a vízben és a földben van. Ne imádjad és részesítsd őket felsőbb tiszteletben.

II. A te Uradnak Istenednek nevét hiába ne vegyed.

III. Megemlékezzél a szombati napról, hogy azt megszenteld.

IV. Tiszteld atyádat és anyádat, hogy hosszú ideig élj a földön, melyet a te Urad Istened ad neked.

V. Ne ölj

VI. Ne paráználkodjál.

VII. Ne lopj.

VIII. Ne mondj a te felebarátod ellen hamis tanúságot.

IX. Felebarátod feleségét bűnre ne kívánjad.

X. Ne kívánd felebarátodnak se házát, se szolgáját, se szolgálóját, se ökrét, se szamarát, se semmi más dolgát.

Ez a tíz parancsolat minden időre és minden országra szól és éppen azért isteni jellegű.

A többi maga Mózes alkotta, mert kénytelen volt a természeténél fogva zavargó és fegyelmezetlen népet valamivel megfélemlíteni, hogy az egyiptomi szolgaságból hozott előítéleteket leküzdhesse. Azért, hogy saját törvényének tekintélyt adjon, azokat is isteni eredetűeknek tüntette fel, amint azt az ősnépek összes törvényhozói tették. Az emberi tekintélynek isteni tekintélyre kellett támaszkodnia; ennek a csekély erkölcsi érzékű népnek, amelyben a tiszta igazságérzet még kevésbé fejlődött ki, csak bosszúálló Isten imponálhatott. A mózesi törvények a primitív nép fegyelmezésére szánva, átmeneti jellegűek voltak.

Krisztus.

Jézus nem azért jött, hogy eltörölje a törvényt, t. i. Isten törvényét, hanem hogy azt betöltse, azaz kifejtse, s megadja annak valódi értelmét, és alkalmazza azt az emberek fokozatos haladásához. Ennélfogva az ő törvényében úgy az Isten, mint a felebarát iránt való kötelességek is le vannak fektetve, és ezek képezik tanának fundamentumát. Ami a tulajdonképpeni mózesi törvényeket illeti, azokat nemcsak hogy el nem törölte, hanem éppen ellenkezőleg: gyökeresen módosította úgy tartalom, mint alak tekintetében. Állhatatosan támadta a külsőségekre szorítókozó szokásokat és helytelen értelmezéseket és alig végezhetett volna azokkal szemben gyökeresebb reformálást, mint azáltal, hogy e szavakra szorította le azokat: „Szeresd Istent mindenek felett és felebarátodat, mint tenmagadat”, - hozzáfűzván még, hogy: - „E z a z e g é s z t ö r v é n y é s a p r ó f é t á k ” .

Ezekben a szavakban: „Az ég és a föld elmúlásáig egy kis jóta vagy egy pontocska sem múlik el a törvényből, míg minden be nem teljesedik” - Jézus azt akarta mondani, hogy Isten törvényének teljesen be kell töltenie, azaz gyakoroltatnia az egész földön a maga teljes tisztaságában, teljes kifejelettségében, minden belőle folyó konzekvenciákkal egyetemben. Mert mit használt volna e törvény megalkotása, ha annak csak néhány ember, vagy nép kiváltságának kellett volna maradnia? Minden egyes ember Isten gyermeke lévén, minden megkülönböztetés nélkül ugyanannak a gondoskodásnak a tárgya.

Jézus azonban nem szorítkozott egyszerűen az erkölcsi törvényhozó szerepére minden más tekintély nélkül, mint ami a saját szavaiban nyilvánult, mert Ő azért is jött, hogy betöltse a jövődöléseket, amelyek jövetelét bejelentették. Tekintélyt adott neki azonkívül szellemének és isteni küldetésének kiváltságos természete, aki azért jött, hogy megtanítsa az embereket, hogy a valódi élet nem a földön van, hanem a mennynek országában, s hogy megmutassa nekik az odavezető utat és az eszközöket az Istennel való kibékülésre. És végül, hogy e világ vásárjában megéreztesse velük emberi életük rendeltetését. Azonban nem mondott meg mindent, sőt sok dologban pusztán csak az igazságnak a csiráját nyújtotta, amikre nézve Ő maga jelenti ki, hogy még nem értenék meg azokat. Mindenről szólt, de többé vagy kevésbé burkolt formában. Hogy egyik-másik kijelentésének rejtett értelmét fel lehessen fogni, előbb új eszméknek és új megismeréseknek kellett jönniük, hogy a megértés nyitjára vezessenek. Ezek az eszmék pedig nem jöhettek előbb, míg az emberi szellem az érettségnek bizonyos fokát el nem érte. A tudománynak hathatósan hozzá kellett járulnia ez eszmék kibontakozásához, a tudománynak pedig időre volt szüksége, hogy előre haladjon.

A spiritizmus.

A spiritizmus az az új tudomány, amely az embereknek kétségbevonhatatlan bizonyítékok által a láthatatlan világ létezését és természetét, valamint a látható világhoz való viszonyát feltárja; megmutatja azt nekünk. Nem többé mint természetfölötti dolgot, de ellenkezőleg, mint a természetnek egyik folytonosan működő és élő erejét, mint idáig nem értett, és éppen ez okból a képzelet és a csoda birodalmába utalt nagy tömegű jelenségeknek a forrását. Ezzel vannak vonatkozásban Krisztusnak gyakori célzásai, amelyek éppen a spiritizmus ismerése híján maradtak érthetetlenek, vagy rosszul értelmezettek. A spiritizmus az a kulcs, melynek segítségével valamennyi könnyűszerrel megmagyarázható.

Az ószövetség törvénye Mózesben van személyesítve, az újszövetségé Krisztusban. A spiritizmus az isteni törvénynek harmadik kinyilatkoztatása, de ez nincsen személyesítve valamely egyénben, mert nem egy ember által nyújtott tanításnak terméke ez, hanem a szellemek által kinyilatkoztatott tan: a mennynek hangja. Hirdeti ezt a tant a föld minden pontján megszámlálhatatlan közbenjáró; bizonyos tekintetben tömeges lénynek vehető, magában foglalván a láthatatlan világ lényei-
nek összességét, s magával hozva az embernek a maga megismerését, hogy vele azt a világot és az ott reája váró sorsot megismertesse.

Amint Krisztus azt mondotta: „Nem jöttem eltörölni, a törvényt, hanem hogy azt betöltssem”, éppúgy a spiritizmus is azt mondja: „Nem jöttem eltörölni Krisztus tanát, hanem betölteni.” Semmit sem tanít, ami Krisztus tanával ellenkeznék, hanem csat kifejti, kiegészíti és megmagyarázza azt olyan formában, ahogy mindenki megértheti; azt is, amit Krisztus allegorikus formában jelentett ki. Azért jött az előre megmondott időben, hogy betöltsse azt, amit Krisztus kijelentett, s előkészítse a jövő dolgok beteljesedését. Hiszen ez is Krisztus munkája,

aki Maga vezeti ezt, úgy amint előre jelezte Isten országának előkészítését a földön.

A tudomány és a vallás kapcsolata.

A tudomány, és a vallás az emberi értelemnek két emeltyűje; az egyik az anyagi világ törvényeit nyilatkoztatja ki, a másik meg az erkölcsi világét, de mindkettőjük egy és ugyanazon kútforrásból (t. i. Istenből) származván, nem mondhatnak egymásnak ellent; ha az egyik a másikat tagadja, csak egyiknek lehet szükségkép igaza, míg a másik nem igaz, mert isten nem akarhatja saját munkáját lerontani. Az összeférhetetlenség, amelyet az eszmék e két rendje között vélnek látni az emberek, a megfigyelés hiányából és a másik féllel szemben való túlzott exkluzivitásból ered. Innen van az összeütközés, mely a hitetlenség és türelmetlenség szülőanyjává vált.

Elérkezett az idő, amikor Krisztus tanításának teljesezésbe kell mennie és e tanításra helyenként szándékosan vetett fátyolnak fel kell lebbennie. Amikor a tudomány nem lesz többé kizárólagosan anyagi, hanem szellemi elemekkel is számol, és amikor a vallás az anyag változatlan, szerves törvény rendszerével is törődik. E két erő egymásra támaszkodva kiegyenlítődik, és kölcsönösen kezet nyújt egymásnak. Akkor a vallás, nem lévén meghazudtolva a tudomány által, megingathatatlan hatalomra tesz szert, mert összhangban lesz az értelemmel, és nem találja magát szemben a tények ellenállhatatlan logikáját.

A tudomány és a vallás a mai napig nem lehetett egyetértésben, mert mindegyik a maga kizárólagos szempontjából tekintvén a dolgokat, kölcsönösen összeütközésbe került egymással. Kellett valami, ami a köztük lévő űrt kitöltse, kellett egy kötőjel, amely őket egymáshoz kösse. E kötőjel ama törvények ismeretében rejlik, melyek a láthatatlan világot és ennek a látható világhoz való viszonyát szabályozzák. Ezek a törvények éppoly változtathatatlanok, mint azok, amelyek a csillagok mozgását és

a lények létét szabályozzák. E viszonyok kísérleti bizonyítással is megállapíttatván, új világosságot nyújtottak. A hit az értelemhez fordult s az értelem semmi illogikust sem találván a törvényben: a materializmus vereséget szenvedett. De mint minden esetben, úgy itt is akadnak maradi emberek, akik nem engednek, míg az egyetemes áramlatba bele nem kerülnek, amely összezúzza őket, ha helyben akarnak maradni ahelyett, hogy előre haladnának. Erkölcsi forradalom ez, ami ma érezteti, hatását és munkálkodik a szellemeken, s amely, miután több mint tizennyolc évszázad óta készült, elért beteljesedésének időpontjához, s új korszakot nyit az emberiség történetében. E forradalom következményeit könnyű megjövendőlni: olyan kikerülhetetlen változásokat kell hoznia a társadalmi viszonyokba, amelyeket senki meg nem akadályozhat, egyszerűen azért, mert ezek Isten tervében vannak s az előhaladásnak, Isten e törvényének részeit képezik.

S Z E L L E M N Y I L A T K O Z A T O K.

Új korszak.

Isten egyetlen, és Mózes az a szellem, akit Isten azzal a hivatással küldött, hogy őt ne csak a zsidók, hanem a pogány népek előtt is megismertesse. A héber nép eszköz volt, melyet Isten felhasznált, hogy kinyilatkoztatását Mózes és a próféták által megtegye, és e nép viszontagságai arra szolgálnak, hogy megnyissák az emberek szemét s ama fátyolra rámutassanak, mely az istenséget az emberek előtt elfödte.

A Mózes által adott isteni parancsok a legteljesebb keresztény erkölcs csiráját hordták magukban. A bibliamagyarázatok az értelmet azonban némileg megszorították, mert ha emez isteni parancsokat teljes tisztaságukban közölték volna a néppel, ez nem fogta volna fel azokat. Mindamellet a közölt tízparancsolat is mint fénylő homlokzat, mint világító torony áll, hogy az emberiség meglehetősen útját megvilágosítsa.

Az erkölcsöt, amelyet Mózes tanított, a haladás állapotához mérte, aminőben azok a népek voltak, amelyeket hivatva volt alakítani és ezek a félig vad népek akkori lelki fejlettségükkel nem értették volna meg azt, hogy Istent másképpen is imádhathják, mint engesztelő égő áldozatokkal, és sehogy sem fogták volna fel, hogy az ellenségnek is meg kell bocsátani. Ítélopességük anyagi szempontból jelentékeny volt ugyan, sőt a tudományok és művészetek terén is, de erkölcsi tekintetben nagyon hátra voltak még, és nem lettek volna képesek tisztán szellemi vallás befolyására megtérni. **Tehát nekik olyan félig anyagi tanra volt szükségük, aminőt az akkori héber vallás nyújtott. Az engesztelő áldozat érzékükre, az Isten fogalma szellemükre hatott.**

Krisztus volt tanítója a legtisztább és legfenségesebb erkölcsöknek, az evangéliumi keresztény erkölcsnek, amelynek a világot megújítania, az embereket egymáshoz hoznia és testvérekké tennie kell. Amelynek hivatása, hogy minden emberi szívben a könyörületességet és a felebaráti szeretetet kivirágoztassa, és az emberek között egyetértést teremtsen. Olyan erkölcsstan ez, amely hivatva van a földet átalakítani és a mainál magaszosabb szellemek lakhelyévé tenni. Ez a haladás törvénye, amelynek a természet alája van rendelve, hogy betöltse azt, a spiritizmus pedig Istennek az az eszköze, mely az emberség előhaladását szolgálja.

Elérkezett az idő, amikor az erkölcsi eszméknek ki kell fejlődniük, hogy a haladást, mely Isten tervében rejlik, előidézzék. Ugyanazt az utat kell megtenniük, amelyet a szabadság eszméi megtettek, amelyek előfutáraik voltak. De nem kell azt hinni, hogy ez a fejlődés küzdelmek nélkül fog történni, nem. Hogy megérjenek, megrázkódásokra és vitatkozásokra van szükségük, hogy magukra vonják a tömegek figyelmét. Ha azután a figyelem feléjük fordul, az erkölcs szépsége és szentsége megragadja a lelkeket, és ők vonzódni fognak e tudományhoz, mely nekik a jövő élet kulcsát megadja, s számukra az örök

boldogság kapuit megnyitja. Mózes nyitotta meg az utat, Jézus folytatta művét és a spiritizmus befejezendi azt. (Egy izraelita szellem. Mühlhausen, 1861.)

*

Isten kimeríthetetlen kegyelme megengedte egyszer az emberiségnek, hogy meglássa, miként hasítja ketté a világosság a sötétséget: Krisztus királyságának ideje volt ez. A fényes világosság után visszatért a sötétség: e világ az igazság és a sötétség váltakozása után ismét veszendőbe ment. Akkor, hasonlatosképpen az ótestamentum prófétáihoz, a szellemek kezdtek beszélni hozzátok, és figyelmeztetni benneteket: a világ alapjaiban megrendült, vihar közeleg, mennydörögni fog, zárközzatok be!

A spiritizmus Isten akaratából van, mert ugyanazon az alapon nyugszik, mint a természettörvények, s higgyétek el nekem, hogy minden, ami Isten rendelésén alapszik, nagy és hasznos célt szolgál. Világotok veszni indult; tudományotok, amely az erkölcsi világrend rovására fejlődött ki, s tisztára csak anyagi jólétek érdekeit szolgálja: a sötétség szellemeinek eszközévé lett. Pedig tudjátok, hogy a szívnek és a szeretetnek együtt kell haladnia a tudománnyal. Íme, Krisztus országa tizenkilenc század után, annyi vértanú kiontott vére dacára, mai napig sem érkezett el. Krisztus gyermekei, térjetez vissza Mesteretekhez, aki meg akar menteni benneteket!

Minden könnyű annak, aki hisz és szeret, mert azt a szeretet kimondhatatlan örömmel tölti el. Igen, gyermekeim, a világ megrendült; a jó szellemek eleget mondják ezt nektek; hajoljatok meg a vihar előszele előtt inkább, hogysesem a vihar elsodorjon benneteket, azaz készüljetez és ne legyetez hasonlók a balga szüzekhez, akiket készületlenül talált a vőlegény.

A készülő forradalom inkább erkölcsi, mint anyagi; nagy szellemek, Isten küldöttei sugalmazzák hitetez, hogy ti buzgó és megvilágosított munkások, hallassátok gyenge hangotokat; mert porszemek vagyotok, de porszemek nélkül hegyek sem

lehetnének. Ezeknek a szavaknak: „mi kicsinyek vagyunk” - ne legyen túlzott jelentősége előttem. Mindenkinek megvan a maga rendeltetése, a maga munkája. Vajon a hangya nem építi-e föl a maga államának épületét és szabad szemmel nem - látható állatkák nem építettek-e kontinenseket?! Az új keresztetes hadjárat megkezdődött az egyetemes békének apostolai, modern szent Bernátok, tekintetek és haladatok előre: a világ törvénye a haladás! (Fénelon, Poitiers, 1861.)

II. FEJEZET.

Az én országom nem e világból való.

A jövő élet. - Jézus királysága. - A szempont.

Szellemnyilatkozat: Földi királyság.

Ekkor Pilátus a törvényházba ment be és Szólt Jézushoz: „Te vagy-e a zsidók királya?” Jézus felelt: „Az én országom nem e világból való; ha e világból való volna az én országom, az én szolgálaim megvívnanak, hogy a zsidók kezébe ne kerüljek. Ámde az én országom nem innen való.” Monda erre neki Pilátus: „Tehát mégis király vagy te?!” Felelt Jézus: „Te mondod, hogy én király vagyok. Azért születtem, és azért jöttem e világra, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról. Aki az igazság követője, hallgat az én szavamra.” (Ján. XVIII 33, 36, 37.)

A jövő élet

E szavai által Jézus világosan jelzi a jövő életet és azt minden körülmények közt mint az emberiség határkövét mutatja be, amelyet az embernek már e földön mély meggondolás tárgyává kell tennie. Minden szabálya erre a föléltre vonatkozik. Jövő élet nélkül valóban az ő legtöbb erkölcsi szabályának nem volna létjoga; ezért van, hogy akik a jövő életben nem hisznek, azt gondolják, hogy Ő csak a jelen életről beszélt, s ezért nem értik, és gyerekesnek találják szavait.

Ez az alaptétel Krisztus tanítása gerincének tekinthető, ezért áll e mű egyik legelső fejezetének élén, mint amit mindennek folyton szem előtt kellene tartania; csak ez képes a földi életnek

különböző anomáliáit igazolni és az Isten igazságosságával összeegyeztetni.

A zsidóknak a jövő életre vonatkozólag csak nagyon bizonytalan fogalmaik voltak; hittek angyalokban, akiket a teremtés kiváltságos lényeinek tekintettek, de azt nem tudták, hogy az emberek egyszer angyalokká válhatnak, s boldogságukban részesülhetnek. Szerintük az, aki Isten törvényeit megtartja, jutalmul földi javakat kap, előkelő állásba jut, és ellenségei felett győzedelmeskedik; a nyilvános szerencsétlenségeket és a legyőzéseket mint engedetlenségük büntetéseit tekintették. Mózes nem mondhatott többet a tudatlan pásztornépnek, amelyet mindenek előtt csak e világ dolgai érdekeltek. Azután Jézus jött, hogy felfedje előttük a túlvilágot, amelyben Isten igazságossága érvényesül. Ezt a világot ígéri azoknak, akik megtartják Isten parancsait, és ahol a jók megkapják jutalmukat. Ez az ország az ő királysága, ebben él Ő teljes dicsőségben, s ide tér vissza, ha elhagyja a földet.

Jézus azonban, aki kora embereinek állapotához formálta tanítását, még mindig nem tudott teljes világossággal eléjük jönni, mert ez elvakította volna őket anélkül, hogy fölvilágosítaná, mert nem értették volna meg. Ő a jövő életet bizonyos tekintetben mint alapelvet, mint a természet egyik törvényét mutatta be, amelyet senki sem kerülhet ki. A keresztények mindnyájan hisznek szükségképpen a jövő életben. De a fogalom, melyet sokan alkotnak róla, határozatlan, tökéletlen, és azért több tekintetben hamis is. Soknál ez csak hiedelem - föltétlen bizonyosság nélkül; innen vannak a kételyek, sőt a hitetlenség is.

A spiritizmus e tekintetben, mint sok másban is, Krisztus tanítását kiegészíti, mivel az emberek már érettek az igazság megértésére. A spiritizmus szerint a jövő élet már többé nemcsak egyszerű hitcikkely vagy feltevés, hanem tények által igazolt reális valóság, amelyet szemtanuk írnak le összes változataival és fázisaival, annyira, hogy nemcsak a kételkedés lehetetlen többé, de a legközönségesebb értelem is elképzelheti valódi alak-

jában úgy, amint el lehet képzelni egy országot, amelynek részletes leírását olvassuk. Nos, a jövő életnek ez a leírása annyira részletes, a benne élő boldog vagy boldogtalan lények állapota annyira ésszerű, hogy önkéntelenül azt kell mondanunk, hogy nem is lehet másképp és valóban ez az Isten igazságossága.

Jézus királysága.

Hogy Jézus királysága nem e világból való, ezt mindenki megérti; de Vajon nincs-e ezen a földön is királysága? A királyi cím nem jelent mindig időleges hatalomgyakorlást, hanem a közvélemény is megajándékozhatja ezzel a címmel azt, akit lángelméje állít az első helyre valamely eszme körben, aki Uralja századát és befolyásolja az emberiség haladását. Ebben az értelemben szokták mondani: a bölcsészek, a művészek, a költők, írók, stb. királya vagy fejedelme. Vajon ez az egyéni érdemből született, az utókor által megszentelt királyság nem sokkal kiválóbb-e gyakran, mint az, amely koronát hord? Ez el nem pusztulhat, míg a földi királyság a forgandó szerencse játéka. Ezt mindig áldja, míg amazt gyakran átkozza a későbbi nemzedék. A földi királyság bevégeződik az étellel, míg a szellemi királyság a halál után, sőt akkor még inkább Uralkodik. Ebben az értelemben véve nem hatalmasabb-e Jézus királysága minden hatalmasságnál? Ezért joggal mondhatta Pilátus előtt: „Király vagyok, de az én királyságom nem e világból való”

A szempont.

A határozott és precíz fogalom, melyet az ember a jövő életéről magának alkot, megingathatatlan hitet ad a jövő iránt és ennek a hitnek az emberek erkölcsi életére mérhetetlen következményei vannak. Mert a szempontot, amelyből a földi életet tekintik, teljesen megváltoztatja. Aki arra a tudatra jön, hogy a szellemi élet végtelen, annak a testi élet csak átmenet, csak rövid állomás az egy hálátlan országban; annak az élet bajai és viszontagságai csak mellékkörülmények, amelyeket tü-

relemmel visel el, mert tudja, hogy rövid tartamúak, s boldogabb állapotnak kell követnie azokat. A halál nem rémületes előtte, azt többé a megsemmisülés kapujának nem tekinti, de a megszabadulásának, amely a száműzött számára a boldogság és béke hazájának kapuját nyitja meg. Tudván azt, hogy csak ideiglenes és nem végleges helyen van, az élet gondjait nagyobb egykedvűséggel veszi, és ez lelki megnyugvást szerez neki, amely enyhíti a keserűséget.

Aki a jövő életben kételkedik, az összes gondolatait a földi életre tereli; bizonytalan lévén a jövő felől, mindent a jelennek áldoz; nem vévén észre a földi javaknál értékesebbeket, olyan mint egy gyermek, aki játékszerein kívül nem lát semmit, s hogy azokat magának megszerezze, minden lehetőet elkövet; amikor javai közül a legkisebbet is elveszíti, az fájdalmat s bűt okoz neki. Elszámítás, csalódott remény, ki nem elégített dicsvágy, igazságtalanság, amelynek áldozatává lett, megsértett gőg és hiúság: mind megannyi kín, amely életét örökös szív-szorongássá változtatja, s így úgyszólván önakaratúlag minden pillanatban valóságos gyötrelmeket szerez magának. Csak földi álláspontját tartván szem előtt, minden ami körülötte van, az őt támadó baj és mások jóléte nagyobb arányt ölt. Éppúgy, mint annak, aki egy város közepén van, a körülötte lévő dolgok nagyoknak látszanak, úgy az emberek, mint az épületek. De ha fölmegy a hegyre és lenéz: emberek és dolgok nagyon kicsinyeknek tűnnek fel előtte. Aki tehát a földi életet a jövő élet szempontjából tekinti, arra nézve az emberiség, mint a csillagok az égboltozaton, úgy vész el a nagy végtelenségben; az a nagyokat és kicsinyeket összekeveredve látja, mint hangyatómeget a zsombékon. Az látja, hogy proletárok és Uralkodók ugyanazon alkotásúak, és szánakozik azokon, kik mulandó dolgokon csüggvén, annyi gondot okoznak maguknak, hogy miként szerezzenek oly helyet, amely őket valamennyire előtérbe állítja, amely helyet csak rövid ideig foglalhatnak el. **Íme**

a földi javakhoz való ragaszkodás mindig fordított viszonyban van a jövő élet hitével.

Ha mindenki kicsinyesnek találná a földi életet, - fogják mondani - és ha senki sem törődik a föld ügyeivel, minden veszélyeztetve volna itt. Nem, az ember ösztönszerűleg keresi a jólétet és még annak tudatában is, hogy csak rövid ideig maradhat egy helyen, jobb, vagy lehető legkevésbé rossz helyzetre vágyik. Nincs ember, aki, mikor keze tüskére talál, vissza nem kapná azt, hogy magát meg ne szúrja. A jólét keresése kényszeríti tehát az embert arra, hogy minden dolgát megjavítsa. A haladás és önfenntartás törvénye ösztönzi őt erre, amely természeti törvény. A szükség, kedve és kötelességtudása által vezéreltetve dolgozik, és ebben a Gondviselés szándékait teljesíti, amely őt azért küldte a földre. Csak az, aki a jövőt szem előtt tartja, és a jelennek csak viszonylagos fontosságot tulajdonít, vigasztalódik könnyen a sors csapásai fölött, arra gondolván, amit a jövő hoz neki. Isten nem kárhoztatja a földi élvezeteket, csupán az azokkal való visszaélést, mert ez a lélek ártalmára szolgál. Ezzel a visszaéléssel szemben vannak felvértezve azok, akik Jézus eme szavaihoz alkalmazkodnak: „Az én országom nem e világból való.” Aki a jövő élettel azonosítja magát, hasonló a gazdag emberhez, ki kis összeget felindulás nélkül veszít el, míg az, aki gondolatait a földi életre összpontosítja olyan, mint a szegény ember, aki mindent elveszít, amije van, és kétségbeesik.

A spiritizmus kiszélesíti a gondolatot, és új látkört nyit meg előtte; a jelen élet szűk és szegényes pillanata helyett az örök jövőre irányítja a tekintetet. Megmutatja, hogy ez az élet csak egyetlen láncszem a Teremtő bámulatos és tökéletes művében, megismertet a szolidaritással, amely ugyanazon lények összes egyéneit, ugyanazon világ összes lényeit, valamennyi világ teremtményeit összeköti egymással. S így szilárd alapra helyezi és kézzelfoghatóvá teszi az egyetemes testvériség elvét. Míg ellenben az a tan, amely szerint minden lélek együtt születik a

testtel, valamennyi lényt idegenné tesz egymásra nézve. Az összes részeknek ez a szolidaritása egyszerre megmagyarázza, ami érthetetlennek látszik, ha nem egyetlen szempontból vizsgáljuk azt. Ezt az összhangot Krisztus idejében még nem voltak képesek megérteni az emberek s azért hagyta ennek kijelentését későbbi időre.

SZELLEMMYILATKOZATOK.

Egy földi királyság.

Ki tudná jobban, mint én, Urunk eme szavának igazságát megérteni: Az én országom nem e világból való? Gőg volt az, amely engem a földön tönkretett. Ki fogná fel jobban e világ királyságainak a semmiségét, mint én?

Mit hoztam én magammal földi királyságomból? Semmit, épenséggel semmit; és hogy a lecke még borzasztóbb legyen, nem is követett engem egészen a sírig! Az emberek közt királynő voltam, s azt hittem, mint királynő lépek be a mennyek országába is. Milyen csalódás! Milyen megalázás, amikor itt, ahelyett hogy mint Uralkodót fogadtak volna, magam felett, de nagyon is magam felett olyan embereket láttam, akiket én nagyon kicsinyeknek tartottam és akiket megvettem, mert nem voltak nemes vérből valók! Óh mennyire megértettem akkor a földi tisztségek és nagyságok hiúságát, amelyek után olyan mohósággal kapkodnak az emberek!

Hogy az ember ebben az országban helyet készítsen a maga számára, ahhoz lemondás, alázatosság, mennyei származású irgalmasság és mindenki iránt való jóakarát kell. Itt nem fogják azt kérdezni, hogy mi voltál, mily rangod volt, hanem hogy mi jót műveltél, hány könnyet szárítottál fel?

Óh Jézusom, azt mondtad, a te országod nem e világból való, mert szenvedni kell, hogy az ember a mennyországba jusson. A trón lépcsője nem vezet ide. Az életnek a legfáradtságosabb ösvényei azok, amelyek idevezetnek. Keressétek a tükés, tövises és nem a rózsák közötti utat!

Az emberek a földi javak után futnak, mintha megtarthatnák azokat; de itt eltűnik a csalóka kép, nem sokára észreveszik, hogy csak árnyék volt az, amibe kapaszkodtak és a tartós, szilárd javakat, amelyek egyedül képesek megszerezni a mennyben való tartózkodást, amelyek egyedül képesek nekik megnyitni a hozzájutást, elhanyagolták.

Szánjátok azokat, akik nem jutottak be a mennyek országába, segítsétek őket imáitokkal, mert az ima emeli az embert a magasság Urához; ez az ég és a föld közötti kapocs; erről soha meg ne feledkezzetek! (Egy francia királynő. Le Havre, 1863.)

III. FEJEZET.

Az én Atyám házában sok hajlék van.

A bolygó szellemek különböző állapotai. - A lakott világok különböző osztályai - A föld rendeltetése. A földi nyomorúságok okai. - Szellemnyilatkozatok: Felsőbb és alsóbbrendű világok. - A bűnhődés és megpróbáltatás világai. - Az erkölcsi újjászületés világai. - A világok fejlődése.

Ne nyugtalankodjék a ti szívetek. Hisztek az Istenben, higgyetek én bennem is. Az én Atyám házában sok hajlék van. Ha pedig nem úgy volna, megmondtam volna nektek. Elmegyek, hogy helyet készítsek nektek. És ha elmentem és nektek helyet készítettem, ismét eljövök, és magamhoz veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek. (János XIV. 1-3.)

A bolygó szellemek különböző állapotai.

Az Atyának háza: a világegyetem; a különböző hajlékok azok a világok, amelyek a végtelen térben keringenek, és az inkarnált szellemek előhaladása fokához mért tartózkodási helyekül szolgálnak.

Eltételezve azonban a világok különbözőségétől, ezeket a szavakat a bolygó szellemek boldog vagy boldogtalan állapotára is lehet vonatkoztatni, amely a végtelenségig váltakozik az anyagi kötelékekből való többé vagy kevésbé független voltuk, kör-

nyezetük, világnézetük, érzéseik, felfogásuk szerint. Míg egyesek nem távoznak abból a körből, amelyben éltek, mások felemelkednek és bejárják a teret és a világokat. Míg bizonyos bűnös szellemek sötétségben bolyongnak, a boldogok ragyogó világosságnak és a végtelenség fenséges látványosságának örülnek végre. Míg a gonosz lelkiismereti furdalástól, és kínoktól gyötörtetve, gyakran elhagyatva, vigasz nélkül, szeretete tárgyaitól elkülönítve, erkölcsi fájdalmak által szorongatva nyög: az igaz egyesülve azokkal, akiket szeret, kimondhatatlan boldogság örömeit élvezi. Így vannak szintén számos hajlékok, ámbar nincsenek elhatárolva, sem bizonyos helyre korlátozva.

A lakott világok különböző osztályai.

A szellemek által adott tanításból következik, hogy a különböző világok lakóik alantassági vagy haladási fokához mérten egymástól nagyon különböző állapotban vannak.

Ezek között vannak olyanok, akik természetileg és erkölcsileg alantasabbak a föld lakóinál, mások ugyanazon a fokon vannak és mások megint kisebb vagy nagyobb mértékben, de minden tekintetben felül haladják őket. Az alsóbbrendű világokban a lét egészen anyagi, szenvedélyek uralkodnak és az erkölcsi élet majdnem semmis. Azon a módon, ahogy emez fejlődik, az anyag befolyása olyannyira kisebbedik, hogy a haladottabb világokon az élet úgyszólván teljesen szellemi.

A középrendű világokon a jónak és a rossznak keverékét, s az előhaladáshoz mérten egyiknek vagy másiknak túlsúlyát találjuk. Ámbar a különböző világokat nem lehet kategorikus osztályokba sorozni, de helyzetük, rendeltetésük és legkiemelkedőbb színárnyalatuk szerint így lennének osztályozhatók: **kezdetleges világok** azzal a rendeltetéssel, hogy az emberi lélek első testetöltésére szolgáljanak.

Bűnhődések és megpróbáltatások világai, ahol a rossz túlsúlyban van.

Az erkölcsi újjászületés világai, ahol azok a lelkek, akik még jóvátételre várnak, új erőt merítenek, kipihenvén küzdelmeik fájdalmaikat.

A boldogság világai, ahol a jó túlsúlyban van a rossz fölött.

Az égi, vagy isteni világok, a megtisztult szellemek tartózkodó helyei, ahol teljesen a jó uralkodik.

A föld a bűnhődések és megpróbáltatások világaihoz tartozik, azért kell az embernek annyi nyomorúsággal küzdenie.

Az ugyanegy világon testet öltött szellemek nincsenek véglegesen ehhez fűzve, és haladási folyamatuknak minden változatát, amely éppen a tökéletesség elérésére szükséges, nem végzik szükségkép ugyanott. Mikor valamely világon azt a haladási fokot, amelyet az magával hoz, elérték, más haladottabb világba mennek át, és így tovább mindaddig, amíg csak a tiszta szellemek állapotát el nem érik. Ez mindannyi állomás, és mindegyiken haladásukhoz szükséges előmeneteli feltételekre akadnak. Jutalomszámba megy nekik, amikor a magasabb rangú világba érkeznek s büntetésük, amikor a boldogtalan világon való tartózkodásuk meg van hosszabbítva, vagy mikor még boldogtalanabb világra vannak kárhozthatva, mint az volt, amelyet kénytelenek voltak elhagyni, mert a rosszban megátalkodottak maradtak.

A föld rendeltetése. A földi nyomorúságok okai.

Csodálkoznak az emberek, hogy a földön annyi gonoszság, annyi rossz szenvedély, annyi nyomor és annyi mindenféle gyöngeség találtatik, és ebből azt következtetik, hogy az emberi nem szárnalmas társaságot képez. Ez a vélemény abban a korlátolt látókörben leli magyarázatát, amelyben az emberek élnek, és amely hamis képet nyújt az összességről. Tekintetbe kell venni, hogy a földön nem az egész emberiség látható, csak ennek nagyon kis töredéke. Valóban az emberi nem magában

foglal minden értelemmel bíró lényt, akit csak a világegyetem magában foglal. Mi a földnek népessége a világok összes népességeihez viszonyítva?! Sokkal kisebb, mint egy kis falucskának népessége valamely nagy birodalom népességével összehasonlítva. A földi emberiség anyagi és erkölcsi helyzetén nincs mit csodálkozni, ha az ember tisztában van a föld hivatásával és azok természetével, akik lakják.

Valamely nagyváros lakiról nagyon hamis képet nyernénk, ha őket az alsóbbrendű és piszkos városnegyedek lakossága szerint ítélnők meg. Kórházban csak betegeket és nyomorékokat látunk, fegyházban az összes vétkeket és rútságokat látjuk egyesítve, az egészségtelen vidékeken, a lakosság többsége halvány, gyöngélgedő, beteges. Tekintsük hát a földet úgy, mint egy várost, mint kórházat, mint javító intézetet, vagy mint egy egészségtelen vidéket, mert a föld mindez együttvéve. És meg fogjuk érteni, miért van itt több bánat, mint vígság; mert kórházba nem szokás azokat küldeni, akik jól érzik magukat, sem javítóintézetbe azokat, kik rosszat nem követtek el; és sem a kórházak, sem pedig a javító intézetek nem a multság helyei. Éppen úgy, mint a város összes lakossága nincs kórházba és fogházba zárva, az egész emberiség sincs a földön. Amint kilép az ember a kórházból, amikor meggyógyult és a fogházból, amikor letelt az ideje, éppúgy elhagyja az ember is a földet, hogy boldogabb világokat keressen fel, amikor t. i. erkölcsi gyöngéiből már kigyógyult.

SZELLEMMYILATKOZATOK.

Felsőbb és alsóbbrendű világok.

Az alsóbb és felsőbbrendű világok minősítése inkább viszonylagos, mint általános; a világ alantassága, vagy felsőbbsege vonatkoztatva van azokhoz, amelyek fölötte, vagy alatta vannak a fejlődésben.

Ha a földet vesszük az összehasonlítás kiinduló pontjául, akkor egy alsóbbrendű világ állapotáról, fogalmat nyerhetünk oly

módon, hogy a rajta lakó embereket a vad törzsek és barbár nemzetek állapotában képzeljük, aminőket még találhatni a föld felületén és melyek a föld kezdetleges állapotának maradvékai. A leginkább hátra maradt világokon az egyes egyének bizonyos tekintetben fejletlenek, emberi alakjuk van ugyan, de minden épség nélkül. Ösztöneik nincsenek mérsékelve finomabb és jóra törekvő érzék, vagy az igaz és az igaztalan ismerete által, a durva erő képviseli egyedül a törvényt. Ipar és fedezések nélkül az élelem után való hajszával töltik el életüket. Azonban az Isten egyetlen teremtményét sem hagyja el. Ha sötét is az értelmisége, de többé vagy kevésbé kifejlődött homályos sejtelem van benne a legfelsőbb Lényről. Ez az ösztön elegendő arra, hogy egyiket a másik fölé helyezze, és a tökéletesebb élet kifejlésére előkészítse; mert ők nem kiváltságoktól megfosztott lények, hanem gyermekek, akik fejlődnek.

Ezek közt az alsóbb és a legfelsőbb rendű fokok között megszámlálhatatlan lépcső van. És a megtisztult, anyagtól megszabadult és dicsőségtől fénylő szellemekben nehezen ismernők fel azokat, akik valaha ily kezdetleges lények voltak, mint ahogy alig lehet felismerni a felserdült emberben a fejletlen magzatot.

A felsőbb fokra ért világokon az erkölcsi és anyagi élet feltételei egészen mások, mint a földön. Ha a test alakja mindig és mindenütt olyan is, mint a földön, de szebb, tökéletesebb, és főleg megtisztult. A testnek földi anyagságából nem maradt semmi és ennek következtében sem szükségleteknek, sem betegségeknek, sem romlásnak, melyet az anyag túlsúlya szül, nincs alávétve. A finomabb érzékeknek olyan kiválóbb benyomásai is vannak, amelyeket a szervek durvasága itt lent elnyom. A testek kisebb fajsúlya a mozgást gyorsá és könnyűvé teszi, s ahelyett, hogy a talajon fáradtságosan vonszolná magát, úgyszólván a felületen siklik, vagy a légben suhan pusztán akaratával, minden más erő kifejtés nélkül úgy, amint az angyalokat, vagy ahogyan a régiek az elizeumi mezők szellemeit ábrá-

zolták. Az ilyen szellemesült lények, ha kedvük van, megőrzik múlt vándorállapotuk vonásait és barátaik előtt oly alakban jelennek meg, aminőben ezek őket ismerték, de isteni fény világítja meg, és a mindig fennkölt, benső hatások változtatják át őket. Halvány, és szenvedések meg szenvedélyek által feldúlt arcok helyett értelmiség és élet sugárzik e jelenségekből, melyeket a festők szentek dicsfényével vagy fénykoszorújával ábrázolnak.

Az ilyen fejlettebb teremtésekben az anyag csekélyebb ellenállást fejt ki, ezért fejlődésük gyorsabb, a gyermekkor rövidebb, az élet a gondoktól és viszontagságoktól mentes és aránylag sokkal hosszabb, mint a földön. Az élet hossza általában a világok haladási fokához mért. A halál szétbomlási borzalma megszűnt; többé nem az iszonyat tárgyának, hanem boldogító változásnak tekintik azt, mert ott a jövőben való kétkedés nem létezik. Az életben a lélek nem lévén tömör testbe szorítva, fénylik és világosságot sugároz, amely őt bármikor feloldó képességgel ruházza fel, és a gondolatnak szabad átvitelét megengedi.

Ezekben a boldog világokban a népek viszonya mindig barátságos lévén, sohasem zavarja azt a szomszéd leigázására irányuló törekvés, sem háború, mely amazt nyomon követi. Nincsenek Urak, sem rabszolgák, sem születés szerinti kiváltságosak; az erkölcsi és értelmiségi kiváltság szabja meg az állapotok különbségét, és ad felsőbbiséget. A tekintélyt mindig tisztelik, mert az csak az érdemé és mindig igazság szerint nyilvánul. Az ember nem igyekszik más ember fölé kerekedni, csak maga fölé, mert tökéletességre törekszik: célja az, hogy a tiszta szellemek rangját elérje, és ez a sarkaló vágy nem képez számukra kint, hanem nemes törekvést, amely buzgalommal tanulásra biztatja őt, hogy hozzájuk hasonló legyen. Az emberi természetnek minden gyengéd és fennkölt érzelme kifejlődött és megtisztult itt. A gyűlölség, a kicsinyes féltékenység, az irigység alantas sóvárgásai ismeretlenek, a szeretet és testvériség

köteléke egyesíti az embereket, és az erősebbek segítik a gyengébbeket. Többel vagy kevesebbel rendelkeznek aszerint, amint értelmiségük által többet vagy kevesebbet szereztek, de a szükségesnek a hiányát senki sem érzi, mert senki sincs itt azért, hogy bűnhődjék. Szóval a baj itt ismeretlen.

Világotokon szükség van még a rosszra, hogy a jót érezzétek. Az éjszakára, hogy a világosságot csodáljátok, a betegségre, hogy az egészséget megbecsüljétek. Magasabb világokon ezek az ellentétek nem szükségesek. Ott az örök világosság, örök szépség, örök lelki nyugalom örök örömet szerez, melyet sem az anyagi élet viszontagságai, sem a rosszakarattal való érintkezés nem zavar, mert hisz ez utóbbiak oda sem férkőzhetnek.

Ezt az emberi szellem nehezen képes megérteni. Elég elmés volt ahhoz, hogy a pokol kínjait megfesse, de az ég örömeit felfogni nem tudta. És vajon miért? Mert alantas lévén, csak bajokat és nyomorúságokat állt ki, és az égi világosságba nem tekinthetett. Csak arról beszélhet, amit ismer, de aszerint, ahogy emelkedik és tisztul, a láthatára is világosabbá lesz és megérti a jót, amely előtte van, mint ahogy megértette a rosszat, amely mögötte maradt.

Azonban e boldog világok nem kiváltságosak, mert Isten egyetlen gyermekével szemben sem részrehajló. Mindegyiknek ugyanoly jogot és ugyanoly lehetőséget nyújt, hogy oda juthasson; mindegyiket egyenlő álláspontból indítja, és egyiknek sem juttat többet, mint a másiknak. Az első rangok is mindenki által elérhetők, tőlük függ, hogy azokat munkájukkal megszerezzék, tőlük függ, hogy azokat minél előbb elérjék, vagy hogy századokon át az emberiség legalacsonyabb fokán lézengjenek. (Magas szellemek tanításaiból összeszedve).

A bűnhődés és megpróbáltatás világa.

Mit mondjak nektek a bűnhődés világairól, amit még nem tudátok? Hisz elegendő, ha rátekintetek a földre, amelyen laktok! Lakossága egy részének értelmi fensőbbsege mutatja, hogy ez nem éppen kezdetleges világ, mely oly szellemek testet öltésére van szánva, akik éppen kikerültek a Teremtő kezéből. A velük született tulajdonságok, amelyeket magukkal hoztak az emberek, bizonyítékai annak, hogy már korábban éltek, és hogy bizonyos haladáson mentek keresztül, - de számos bűnük, melyre hajlandóságuk van, nagy erkölcsi tökéletlenségnek a jele. Azért helyezte őket Isten ilyen kedvezőtlen világba, hogy bűneikért fáradságos munka és az élet nyomorúságai árán mindaddig bűnhődjenek, amíg csak boldogabb világba való juthatást ki nem érdemelnek.

Azonban nem minden itt testet öltött szellem van bűnhődésül a földre küldve. Törzsek, melyeket vadaknak neveztek, gyermekkorukból alig kilépett szellemek, akik úgyszólván nevelési célból vannak itt, és az előhaladottabb szellemekkel való érintkezés által fejlődnek. Azután következnek a félig civilizált emberek ugyanazon fokozatú szellemekből. Ezek bizonyos tekintetben a földnek bennszülött törzsei, melyek százados, hosszú időszakok folyamában lassanként fejlődtek, és amelyek közül némelyek a legfelvilágosultabb népek értelmi tökélyét is elérhették.

A bűnhődés szellemei itt, - ha lehet így kifejezni, - egzotikus lények, azaz már más világokon éltek, ahonnan kizárták őket a rosszhoz való nyakas ragaszkodásuk miatt. Akiket, mert a jóknál zavarok okozói voltak, visszahelyeztek bizonyos időre visszamaradottabb szellemek közé, ahol az a rendeltetésük, hogy a visszamaradottakat előre segítsék. Mert magukkal hozták fejlettebb értelmiségüket, és szerzett ismereteik csiráját. Innen van, hogy ezek a megbüntetett szellemek a legértelmesebb népfajok között találhatók. Számukra az élet nyomorúságai több keserőséget okoznak, mert szenzitívebbek, és a létért való küz-

delem súlyosabban sújtja őket, mint a kezdetleges törzseket, amelyeknek érzéke még tompa.

A föld a bűnhődések világainak példáját mutatja, melyeknek változatosságai határtalanok, de amelyeknek közös jellege az, hogy az Isten törvénye ellen fellázadt szellemeknek egyszerre az emberek romlottságával és a természet ridegségével is kell küzdeniük: kettős, fáradságos munka ez, amely egyszerre fejleszt a szív és az értelem képességeit. Így történik, hogy Isten jósága a büntetést is a szellem haladásának javára fordítja.

(Szent Ágoston. Paris, 1862.)

Az erkölcsi újjászületés világi.

Azok között a csillagok között, melyek az azúrkék égboltozaton fénylenek, hány világ van olyan, mint a tiétek, amelyet az Úr a bűnhődés és megpróbáltatás lakóhelyéül szánt! De vannak nyomorultabbak és jobbak is, amint átmenetiek is vannak, melyeket az erkölcsi újjászületés világainak nevezhetnénk. Minden egyes bolygórendszer, mely a térben egy közös gyújtópont körül forog, magával ragadja kezdetleges világait éppen úgy, mint a száműzetés, bűnhődés, az erkölcsi újjászületés és a boldogság világait. Már volt azokról a világokról szó, amelyekbe a születendő lélek akkor helyeztetik, amikor még nem ismerte a jót és a rosszat, Istenhez közeledhetik, rendelkezvén magával egészen szabad elhatározása szerint. Volt szó arról is, milyen nagy tehetségekkel volt a lélek ellátva, hogy jót cselekedjék. De fájdalom, vannak olyanok is, akik elbuknak és Isten nem akarván őket megsemmisíteni, megengedi nekik, hogy oly világokba menjenek, ahol egyes testet öltések leteltével erkölcsileg újjászületnek, és méltókká válnak arra a dicsőségre, amely nekik szánva volt.

Az erkölcsi újjászületés világi átmenetet képeznek a bűnhődések világi és a boldog világok között. A bűnhődő lélek ott nyugalommal és békét lel, befejezvén a tisztulás munkáját. Az ember ezeken a világokon kétség kívül alá van vetve az anyag

törvényeinek: az emberiséget ott érzései és vágyai Uralják, de a törvényt bontó szenvedélyektől, amelyeknek ti még rabszolgái vagytok, megszabadult. Ott nincs többé gőg, amely elnémítja a szívet, nincs többé irigység, mely kínozza, sem gyűlölet, mely elnyomja őt. A szeretet szava van minden homlokra írva, teljes méltányosság szabályozza a társadalmi viszonyokat, mindnyájan az Istenhez igazodnak és igyekeznek Hozzá, követvén törvényeit.

Itt sincs ugyan még teljes boldogság, de ez már mégis a boldogság hajnala. Az ember ott még mindig hús és vér s így ki van szolgáltatva azoknak a viszontagságoknak, amelyekről csak az anyagtól teljesen megszabadult lények mentesek. Még megpróbáltatásokat kell kiállnia, de már hiányoznak azokból a bűnhődésnek kínzó gyötrelmei. A földhöz képest ezek a világok nagyon boldogok és sokan közülük meg volnának elégedve, ha ott lehetnének, mert az ottani élet a vihar utáni nyugalmat, a kínzó betegségek utáni üdülést jelenti; ott az anyagi gondoktól kevésbé befolyásolt ember jobban is látja a jövőt, mint ti. Tudja, hogy vannak más örömök, melyeket az Úr azok számára tartogat, akik rájuk méltókká teszik magukat, amikor a halál újból lekaszabolta testüket, hogy nekik igazi életet adjon. Akkor aztán a lélek szabadon röpdül a végtelen térben, nincsenek többé anyagi, durva érzékei, de tiszta égi periszprijenek érzékei magukba szíván Isten kiáramlását: a szeretet és irgalom özönével telik meg, mely kebléből kiárad.

De sajnos, ezeken a világokon még esendő az ember, és a lázadás szelleme még nem vesztette el teljesen hatalmát. A nem haladás: hátrálás, és aki a jó útján nem tart ki, az visszaeshetik a bűnhődés világaiba, ahol új és rettenetesebb megpróbáltatások várakoznak reá.

Tekintsünk hát estéenként a nyugalomra térés és az ima órájában az azúrkék égboltozatra és azokra a megszámlálhatatlan szférákra, melyek fejetek fölött ragyognak és kérdezzétek meg, hogy melyik vezet Istenhez. És kérjétek őt, hogy az erkölcsi

újjászületésnek ilyen világa nyíljék meg előttetek földi bűnhődések útján. (Szent. Ágoston. Paris, 1862.)

A világok fejlődése.

A haladás a természet egyik törvénye; a teremtés minden lénye, a lélekkel bíró és lélek nélküli egyaránt alá van vetve neki Isten jósága folytán, ki azt akarja, hogy minden haladjon és fejlődjék. Maga a felbomlás, mely az emberek szemében mint a dolog vége tűnik fel, csak eszköz, hogy az átváltozás által minden tökéletesebb állapotba jusson, mert minden azért hal meg, hogy újjászülessék és semmi sem megy át a megsemmisülésbe.

Amíg az élő lények erkölcsileg, addig a világok, amelyeken laknak, anyagilag haladnak. Aki valamely világot különböző változataiban s kezdettől fogva követni tudna, amikor t. i. az első atomok, amelyekből alakult, összetömörültek, látná, hogy folytonosan fejlődő fokozatokon ment át, amely fokozatokat az egyes nemzedékek nem vettek észre. Azt is látná, hogy mindig kellemesebb és kellemesebb tartózkodóhelyet nyújtanak lakosaiknak, amint ezek maguk is előbbre jutnak a haladás útján. Így halad párhuzamosan az ember fejlődése az állatokéval, amelyek segédeszközei, a növényekével és lakóhelyével, mert semmi sem vesztegel a természetben. Mily nagy és méltó ez a gondolat a Teremtő fenségéhez. **És ezzel szemben milyen kicsinyes és hatalmához nem méltó az a gondolat, amely gondoskodását és előrelátását egyedül a földi porszemre vonatkoztatja, és amely az emberiséget csak ama korlátolt számban látja, amely a földön lakik.**

A föld e törvény értelmében anyagilag és erkölcsileg sokkal alantasabb állapotban volt, mint ma és ebben a kettős értelemben magasabb fokot fog elérni. Átalakulásának ahhoz az időpontjához érkezett, amikor a bűnhődés világából az erkölcsi újjászületés világává kezd válni. Akkor majd itt az emberek boldogok lesznek, mert Isten törvénye fog Uralkodni.

(Szent Ágoston. Paris, 1862.)

IV. FEJEZET.

Ha valaki újonnan nem születendik, nem láthatja az Istennek országát.

Feltámadás és reinkarnáció. - A családi kapcsolatot a reinkarnáció elve megerősíti, az egyetlen élet elve pedig elszakítja.

Szellemnyilatkozatok: *A testet öltés határai. - Büntetés-e a testet öltés ?*

Jézus Cézarea Filippi környékére jövén kérdést *intézett* tanítványaihoz, mondván: Mit mondanak az emberek az Ember Fiáról? Kinek tartanak engem? Azok pedig mondának: Némelyek Keresztelő Jánosnak, némelyek Illésnek, némelyek pedig Jeremiásnak, vagy egynek a próféták közül. És monda nekik Jézus: Ti pedig kinek tartotok engem? Felelvén pedig Simon Péter monda: Te vagy Krisztus, az élő Istennek fia. - Akkor felelvén Jézus, monda neki: Boldog vagy Simon, Jónának fia, mert test és vér ezt nem jelentette ki neked, hanem az én menynevei Atyám. (Máté, XVI. 13-17. v.; Márk VIII. 27-30. v.)

Meghallá pedig Heródes a negyedes fejedelem mindazon dolgokat, melyeket Jézus cselekedett, s zavarba jött, mivelhogy némelyek azt mondták, hogy János támadott fel a halálból; némelyek pedig, hogy Illés jelent meg; némelyek pedig, hogy a régi próféták közül támadott fel valamelyik. És monda Heródes: Én levágattam János fejét, kicsoda ez, aki felől én ilyen nagy dolgokat hallok? És azon volt, hogy megláthassa. (Márk, VI. 14. 15., Luk. IX. 7, 8, 9.)

(Elváltozás után.) Akkor megkérdek őt tanítványai, mondván: Miért mondják tehát az írástudók, hogy előbb Illésnek keli jönnie? Jézus pedig felelvén, monda nekik: Illés bizony eljön előbb és mindent helyreállít. De mondom néktek, hogy Illés immár eljött, és nem ismerték meg, hanem azt művelték vele, amit akarának. Ekképpen az Ember Fiának is kell majd ő tőlük szenvednie. - Akkor megérték a tanítványok, hogy Keresztelő Jánosról beszélt nekik. (Máté XVII 10-13. Márk IX. 11-13.)

Feltámadás és reinkarnáció.

A reinkarnáció „feltámadás” név alatt a zsidó dogmáknak részét képezte; csak a szadduceusok, akik azt gondolták, hogy minden befejeződik a halállal, nem hittek benne. A zsidók fogalmai e tekintetben, mint sok más tekintetben is, *nem* voltak határozottak, mert a testnek a lélekkel való összeköttetéséről csak nagyon bizonytalan és tökéletlen fogalmaik voltak. Hitték, hogy egy ember, aki már élt, újból életre kelhet anélkül azonban, hogy közelebbit tudtak volna arról, ahogy az valóban történik. Ők *f e l t á m a d á s* szóval jelezték azt, amit a spiritizmus sokkal helyesebben reinkarnációnak nevez. Valóban a *f e l t á m a d á s* feltételezi a visszatérést a test életébe, amely már holt, amit a tudomány, mint anyagilag lehetetlent mutat ki, főleg miután ennek a testnek elemei régóta szét vannak szórva és fel vannak szíva. A reinkarnáció a léleknek, vagy a szellemnek a testi életbe való visszatérését jelenti ugyan, de más, számára újonnan alkotott testbe, melynek a régihez semmi köze. A *f e l t á m a d á s* szó így alkalmazható Lázárra, de nem Illésre, sem más prófétákra. Ha tehát hitük értelmében Keresztelő János Illés volt, János teste nem lehetett az Illés újabb teste, mert hiszen látták Jánost, mint gyermeket és ismerték atyját és anyját. János az újra testet öltött, de nem a föltámadott Illés volt.

Vala pedig egy ember a farizeusok közül, Nikodémus nevű, a zsidóknak egyik főembere. Ez méne Jézushoz éjjel, és monda neki: Mester! Tudjuk, hogy az Istentől jöttél tanítómesterül. Mert senki sem teheti a jeleket, amelyeket te teszel, hacsak maga Isten nincs veled. Felele Jézus, és monda neki: Bizony, bizony mondom neked: Ha valaki újonnan nem születendik, nem láthatja az Istennek országát. - Monda néki Nikodémus: Mi módon születhetik az ember vén létére? Avagy bemehet-e az ő anyjának méhébe másodszor is, hogy szülessék? - Felele Jézus: Bizony, bizony mondom neked: Ha valaki nem születendik víztől és lélektől, nem mehet be az Isten országába. Ami született testtől, test az, és ami született Lélektől, lélek az.

Ne csodáljad, hogy azt mondtam neked: Szükség néktek újonnan születnetek. A szél, ahová akar fújni, fú, és annak zúgását hallod, de nem tudod honnan jó és hova megyen. Így vagyok mindenki, aki lélektől született. Felelé Nikodémus, és monda neki: Mi módon lehetnek ezek? Felele Jézus és monda neki: Te Izraelben mester vagy és ezeket nem tudod-é? Bizony, bizony mondom néked, amit tudunk azt mondjuk és amit látunk, arról teszünk bizonyosságot. De a mi tanúbizonyosságunkat el nem fogadjátok. Ha földi dolgokat mondtam néktek és nem hiszitek: mi módon hiszitek, ha mennyeket mondandók néktek? (János, III. 1-12.)

Az a gondolat, hogy Keresztelő János Illés volt és hogy a próféták újból élhetnek a földön, az evangéliumnak nem egy helyén található. Ha ez a hiedelem tévedés lett volna, Jézus nem mulasztotta volna el azt megcáfolni, mint sok mást, ezt pedig távolról sem tette, hanem egész tekintélyével fölvül szentesíti és szükséges feltételül állítja oda, mondván: **S e n k i n e m l á t j a m e g a z I s t e n o r s z á g á t , h a c s a k ú j o n n a n n e m s z ü l e t i k ;** és még megerősíti hozzátévé: **N e c s o d á l j a d , h o g y a z t m o n d t a m n e k t e k : S z ü k s é g e s n e k t e k ú j o n n a n s z ü l e t n e t e k .** Ezeket a szavakat: „**H a v a l a k i n e m s z ü l e t e n d i k v í z t ő l é s l é l e k t ő l**” arra magyarázták, hogy itt a kereszténység vize által való újjászületés értendő; de az eredeti szövegben egyszerűen ez áll: **N e m s z ü l e t e n d i k V í z t ő l é s L é l e k t ő l**, míg egyes fordításokban **S z e n t L é l e k k e l** helyettesítették, ami nem felel meg ugyanannak a gondolatnak. Ez a főpont az evangélium első magyarázataiból ered, ami egykor kétségkívül ki fog derülni.

E szavak valódi értelmének megismerésére tisztába kell jönnünk a **v í z** szó akkori jelentésével, mint amely nem vétetett mindig a saját értelmében. A régiek természettudományi ismeretei nagyon tökéletlenek voltak. Azt hitték, hogy a föld vízből keletkezett, minélfogva a vizet egyetemes őselemnek tekintet-

ték. Mint ahogy a Genézisben is meg van írva: „Az Úrnak Lelke lebegett a vizek felett”. - Azután: „Legyen kiterjesztett erősség a víz között”, - „Gyűljenek egybe az ég alatt való vizek egy helyre, hogy kitűnjék a száraz” - „Teremjenek a vizek úszó élő állatokat és madarakat, hogy röpdössenek a föld felett az égnek kiterjesztésének színén.”

Az után a hit után ítélve, a víz lett az anyagi természet szimbóluma, mint a szellem az értelmi természeté. Ezek a szavak: „Ha valaki nem születik víztől és lélektől” - vagy „vízből és lélekből” - ezt jelentik: „Ha valaki nem születik újra testben és lélekben”. Ebben az értelemben vétettek eredetileg.

Ezt a magyarázatot igazolják különben emezek a szavak is: „Ami testtől született, test az, ami lélektől született, lélek az”. Jézus itt világosan megkülönbözteti a lelket a testtől. „Ami testtől született, test az” - ez világosan azt jelenti, hogy testből egyedül csak test születhetik és hogy a szellem független a testtől.

„A szél ahová akar fújni, fú és annak zúgását hallod, de nem tudod, honnét jő, és hová megyen”. - Itt szél alatt Isten szellemét kell érteni, amely életet visz annak, akinek akar; vagy pedig az ember szellemét, s ez utóbbi felfogás szerint ez a kifejezés: „nem tudod, honnét jő, és hová megyen” - azt jelenti, hogy az ember nem tudja, sem azt, hogy ki volt, sem azt, hogy ki lesz a szelleme. Ha a szellem vagy lélek együtt születnék a testtel, akkor tudnók, honnan jött, mert hiszen ismernők a kezdetét. Bármelyik esetet vesszük is, a fenti mondat a reinkarnáció elvének, azaz az egymásra következő életek elvének szentesítése.

A Keresztelő János idejétől fogva pedig mind mostanig erőszakoskodnak a mennyek országáért, és az erőszakoskodók ragadják el azt. Mert a próféták mindnyájan és a törvény Jánosig prófétáltak vala. És ha be akarjátok venni: Illés ő, aki eljövendő vala. Akinek van füle a hallásra, hallja. (Máté XI. 12-15.)

Ha a Jánosnál kifejezett reinkarnáció elve tisztán misztikus értelemben volt is magyarázható, nem magyarázható ilyképpen Máté idézett szakaszában, amely minden lehető kétértelműséget kizár: „Illés ő, aki eljövendő vala.” Itt nincs sem képes beszéd, sem allegória, ez határozott állítás.

„Keresztelő János (Illés) idejétől fogva mostanáig az erőszakoskodók ragadják magukhoz Isten országát” Mit jelentenek e szavak, mivel Keresztelő János még abban az időben élt? Jézus megmagyarázza ezt, mondván: „Ha be akarjátok venni, Illés ő, aki eljövendő vala”. Mivel János nem volt más, mint Illés, Jézus arra az időre céloz, amikor János Illés neve alatt élt. „Mostanig az erőszakoskodók ragadják magukhoz Isten országát” ez ismét célzás a héber törvények erőszakos voltára, melyek azt parancsolták, hogy a hitetleneket száműzni kell az „Ígélet földjéről”. Míg az új törvény értelmében a mennyország szeretet és szelidség által szerezhető meg.

Azután hozzáteszi: „A k i n e k v a n f ü l e a h a l l á s r a , h a l l j a .” Ezek a Jézus által oly gyakran ismételt szavak világosan bizonyítják, hogy még nem mindenki volt azon a fokozaton, hogy bizonyos igazságokat megértsen.

Népetek közül azok, akiket halálra vittek, újból élni fognak; azok, akik megölettek, feltámadnak körülöttem. Ébredjetek álmaitokból, ti, akik a porban lakoztok, hogy dicséretet énekeljetek Istennek és hogy megdöntsétek a földet és az óriások birodalmát, mert a rátok hulló harmat világosságnak harmata. (Ézsaiás XXVI. 19.)^{4*}

Ézsaiás beszéde szintén világos: Ha a próféta itt szellemi életet értett volna, ha azt akarta volna mondani, hogy azok, akiket halálra vittek, nem haltak meg szellemileg, azt mondta volna; ő k m é g é l n e k , és nem hogy ú j b ó l f o g n a k é l n i .

⁴ * A francia eredeti szerint.

Szellemi értelemben ezek a szavak képtelenséget tartalmaznak, mert a lélek életében megszakítást feltételeznének.

Nem lehet kételkedni abban, hogy a „feltámadás” elnevezése alatt az újjászületés elve a zsidók egyik alap hitelve volt, és hogy azt alakilag Jézus és a próféták megerősítették, amiből következik, hogy a reinkarnációt tagadni annyi, mint Krisztus szavait megtagadni. Szavait egykor tekintély gyanánt fogadják el e tekintetben, mint sok más tekintetben is, amikor az emberek e fölött részrehajlás nélkül fognak gondolkozni.

De ehhez a tekintélyhez, ehhez a vallási szemponthoz, bölcsészeti szempontból hozzájárulnak még azok a bizonyítékok, amelyek a tények megfigyelésén alapszanak. Mikor az ember a tüneményekből az okokra következtet, akkor a reinkarnáció mint feltétlen szükségesség, mint az emberiséggel összefüggő főfeltétel. Egyszóval természeti törvényként tűnik fel, s nyilatkozik úgyszólván anyagi módon reális eredményei által, mint ahogy valamely rejtett hajtógép mozgás által nyilvánul. Csak ez mondhatja meg az embernek, honnan jő, és hová megyén és miért van a földön, ez képes minden látszólagos anomáliát és igazságtalanságot igazolni, amelyet életünk feltüntet.

A lélek megelőző létezésének és a létezők többségének elve nélkül az evangélium életszabályainak nagyobb része érthetetlen lenne, azért nyílt alkalom olyan ellentmondó magyarázatokra. Ez az elv az a kulcs, melynek hivatása a tulajdonképpen értelmet visszaállítani.

A családi kapcsolatot a reinkarnáció elve megerősíti, az egyetlen élet elve pedig elszakítja. A reinkarnáció a családi köteleket nem rontja le, amint azt bizonyos emberek gondolják, ellenkezőleg a reinkarnáció ténye erősíti és összevonja azokat és éppen az ellenkező feltevés az, mely őket lerontja.

A szellemek a térben csoportokat, vagy: családokat alkotnak, amelyeket előszeretettel, rokonszenv és a hajlamok hasonlósága egyesít. Ezek a szellemek örülvén az együttlétnek, a

reinkarnáció csak pillanatnyira választja el őket egymástól, mert a bolyongás után egymást ismét feltalálják, mint jó barátok egy-egy utazás után. Sőt a testet öltésbe is követik egymást, ahol néha egy családban, vagy egy körben egyesülnek, együtt dolgozván kölcsönös haladásukon. Ha egyikük testben van, a többi meg nem, azért nem kevésbé vannak összekapcsolva gondolataik lattal; azok, akik szabadok, örködnek azok fölött, akik a test rabságában vannak. Az előhaladottabbak igyekeznek a hátra maradottakat elősegíteni. Minden földi élet után egy-egy lépést tettek a tökéletesedés útján, mindig kevésbé és kevésbé vonzatra az anyag által. Egymás iránti szeretetük élénkebb lesz már azáltal is, hogy tisztultabb, hogy sem az önzés, sem a szenvedélyek felhői nem zavarják. Határtalan mennyiségű földi életen mehetnek át anélkül, hogy kölcsönös szeretetükön legkisebb csorba is esnék. Magától értetődik, hogy itt egyik léleknek a másikhoz való reális vonzódásáról van szó; ez az egyedüli, amely a test elpusztulása után is megmarad, mert azoknak a lényeknek, akik itt lent csak az érzékek által egyesülnek, nincs semmi indító okuk, hogy egymást a szellemek birodalmában is keressék. Csak a szellemi vonzódások tartósak, a testi vonzódások eltűnnek azzal az indító okkal, mely őket szülte, mert ez az indító ok nem létezik a szellemek birodalmában, míg a lélek mindenkor létezik. Ami azokat az embereket illeti, akiket egyedül az érdek rugói egyesítettek, azoknak igazában semmi közük egymáshoz: a halál elválasztja őket a földön és az égben.

Az egyesülés és a vonzódás, amely rokonok közt létezik, megelőző vonzalom jele, amely őket egymáshoz közelebb hozta; mondják is az emberek olyanról, kinek jelleme, ízlése és hajlama nem hasonlítanak rokonaiéhoz, hogy nem a családból való. És amikor ezt mondják, -nagyobb igazságot jelentenek ki, mintsem hiszik. Isten megengedi ezeknek az ellenszenves, vagy idegen szellemeknek a szellemileg hozzájuk idegen családban való testet öltést, abból a kettős célból, hogy egye-

seknek ez megpróbáltatási, másoknak haladási eszköz legyen. Így a rosszak a jobbakkal való érintkezés és azon gondozás által, amelyben részesülnek, javulnak, jellemük szelidül, erkölcsaik tisztulnak, és ellenszenvük elsimul. Így alakul ki a különböző rendű szellemek között a kiegyenlítés, amint az már a földön is egyes néptörzsek és nemzetek között történik.

Az a félelem, hogy a rokonság a reinkarnáció által háttérbe szorul, meggyőző, amely azt bizonyítja, hogy az illető nem képes szeretetét nagyobb számú emberre kiterjeszteni. Az atya, kinek több gyermeke van, kevésbé szereti-e őket, mintha csak egy volna? De az önzők nyugodjanak meg, ennek a félelemnek nincsen alapja. Abból, hogy az ember tíz testet öltésen ment keresztül, nem következik, hogy a szellemek birodalmában tíz atyára, tíz anyára, tíz feleségre és megfelelő számú gyermekre és új rokonra akad. Szeretetének ugyanazokat a tárgyait találja meg ott ismét, akik a földön is hozzá voltak fűzve különböző vagy talán ugyanazon címen.

Lássuk most a reinkarnációt tagadó tannak a következményeit. Ez a tan szükségképpen semmisnek nyilvánítja a léleknek megelőző létezését; a lélek ugyanabban az időben lévén megte-remtve mint a test, nem létezik köztük semmiféle megelőző kapcsolat, egymás előtt teljesen idegenek. Az atya idegen a fiával szemben, a családok kapcsolata egyedül testi egyesülésre vonatkozik minden szellemi kapcsolat nélkül. Nincsen tehát semmi ok arra, hogy valaki büszke legyen őseire, vagy ilyen amolyan híres emberre. A reinkarnáció elve szerint az ősök és utódok ismerhették egymást, élhettek egymással, szerethették egymást, hogy későbben újból találkozzanak vonzalmi kötelékeik összekötésére.

Így áll a dolog, ha a múltat tekintjük. A jövőt illetően a reinkarnációt tagadó alapelv értelmében a lelkek sorsa visszavonhatatlanul meg van állapítva a földi élet után. A sorsnak végleges megállapítása magában foglalja minden további haladás megszűnését, mert ha valami haladásról lehet szó, megszűnik a

végleges sors fogalma. Aszerint, amint a lelkek jól vagy rosszul éltek, közvetlenül a boldogság tartózkodó helyére mennek, vagy pedig az örökös pokolba. Így mindenkorra el vannak választva egymástól, minden remény nélkül, hogy valaha találkoznak. Úgy hogy atyák, anyák és gyermekek, férjek és feleségek, testvérek, nővérek, barátok sohasem biztosak abban, vajon viszontlátják-e egymást? Ez a családi kötelékek legteljesebb megszakítása volna. A reinkarnációval és a haladással, amely belőle következik, mindazok, akik szerették egymást, viszontlátják egymást a földön és a térben, és együtt törekszenek Istenhez. Ha vannak köztük, kik útközben elesnek, haladásukat és boldogságukat késleltetik ugyan, de minden remény nincs elveszve: segítve, bátorítva és gyámolítva azok által, akik őket szeretik, kiemelkednek egykor a posványból, amelyben megakadtak. Végre a reinkarnáció elve szerint örökös kölcsönösség létezik a testben levők és a testnélküliek között, s onnét ered a szeretet kötelékeinek összetartása.

Összegezve az eddigieket, az ember síron túli életét illetőleg négy alternatíva áll előttünk:

1. Megsemmisülés a materializmus tanítása szerint.
2. Elenyészés a mindenségiben a pantheizmus szerint.
3. Egyéni fönnyaradás végérvényesen megállapított sorssal az egyház tanítása szerint.
4. Egyéni fönnyaradás végtelen előhaladással a spiritizmus szerint. Az első kettő értelmében a családi kötelékek megszakadnak a halállal és semmi remény arra, hogy akik szerették egymást, találkozhassanak; a harmadik szerint megvan a viszontlátás lehetősége, föltéve, hogy az illetők ugyanarra a helyre kerülnek, amely lehet a pokol éppúgy, mint a paradicsom. A többszöri élet elve szerint, amely elválaszthatatlan a fokozatos haladás elvétől, biztosan fennáll a szakadatlan összeköttetés azok között, akik egymást szeretik, és ez alkotja az igazi családi köteléket.

SZELLEMNYILATKOZATOK.

A testetöltés határai.

Úgy véve a dolgot, amint van, a testet öltésnek nincsenek élesen megvont határai, ha alatta azt a burkot értjük, mely a szellem testét képezi, mert tekintetbe kell venni azt is, hogy ennek a buroknak anyagiassága abban a mértékben kisebbedik, amint a szellem tisztul. A földnél előhaladottabb világokban már kevésbé tömör, kevésbé nehéz és kevésbé durva az, következésképp kevésbé is van alávetve a viszontagságoknak. Magasabb fokon áttetsző és majdnem fluidikus és fokról-fokra vetkőzi le anyagiasságát, míg végre nem marad más, mint a periszprít. Aszerint a világ szerint, amelyen a szellem élni van hivatva, annak a világnak természeti viszonyaihoz mért burkot ölt magára.

Maga a periszprít is fokozatos változásokon megy át, s minél tovább halad, annál éterikusabbá válik a teljes tisztultságig, a tiszta szellemek fokozatáig. Ha nagyon magas szellemek előszeretettel viseltetnek is hozzájuk mért világaikhoz, mint állomásaikhoz, még sincsenek odakötve, mint az alsóbbrendű világok szellemei az övékhez. Kiváltságos állapotuk, amelyben vannak, megengedi nekik, hogy mindenüvé elérjenek, ahová őket hivatásuk hívja, mely reájuk van bízva.

Ha a testet öltést anyagi szempontból tekintjük, úgy amint a földön történik, mondhatjuk, hogy az az alsóbbrendű világokra van korlátozva. Tartama a szellemtől függ, amint gyorsabban vagy lassabban képes magát, saját tökéletesedésén dolgozva, az anyagtól megszabadítani.

Tekintetbe kell venni azt is, hogy bolygó állapotban, vagyis a test létezésének időközében a szellemnek helyzete arányos annak a világnak a természetéhez, amelyhez haladási foka fűzi. Így bolygó helyzetben többé-kevésbé boldog, többé-kevésbé szabad és felvilágosult aszerint, amint többé vagy kevésbé lerázta magáról az anyag bilincseit. (Szent Lajos, Paris, 1859.)

Büntetés-e a testet öltés?

Vajon büntetés-e a testet öltés és vajon csak a bűnös szellemek vannak-e annak alávetve?

A szellemeknek át kell menniük a testi életen, hogy anyagi munkálkodásuk által betöltsék azt a rendeltetést, amelyet Isten bízott rájuk, de önmaguknak is szükségük van rá, mert ez a tevékenység, amelyre kényszerülnek, segíti előbbre értelmiségük kifejlődését. Isten föltétlenül igazságos lévén, minden gyermekének egyenlő mértékkel kell mérnie, s ezért mind-egyiknek ugyanazt a kiindulási pontot, ugyanazokat a képességeket, ugyanazokat a köteleességeket s ugyanazt a szabad akaratot juttatja. Minden kiváltsági kedvezést, s minden kedvezés igazságtalanságot jelentene. Azonban a testet öltés minden szellem számára csupán átmeneti állapot, oly feladat, melyet Isten élete kezdetén ruház rája próbatételül, hogy ítélőképességét használja. Akik ezt a feladatot buzgalommal látják el, gyorsabban és kevesebb szenvedéssel haladnak át a kezdetnek ezeken az első fokozatain és hamarabb élvezik munkájuk gyümölcsét. Azok ellenben, akik rosszul használják az Isten által rájuk ruházott szabad akaratot, hátráltatják haladásukat ugyanannyira, hogy makaasságuk által végtelenig nyújthatják újból való testet öltésük szükségességét, s akkor a testet öltés büntetésképpen következik be. (Szent Lajos, Paris, 1859.)

M e g j e g y z é s :

Egy közönséges hasonlat jobban megérteti ezt a különbséget. A tanuló a tudományok magaslatát csak osztályok bizonyos sorozatának elvégzése után éri el. Ezek az osztályok, akárminő munkát követelnek is, csak módot jelentenek a cél elérésére, nem pedig büntetést. A munkás tanuló megrövidíti pályáját, és kevesebb tüskébe akad. Másképpen van azzal, akit restsége és hanyagsága rákényszerít az osztályok ismétlésére. Nem az osztály munkája képez számára büntetést, hanem az a kötelezettség, hogy újból kezdje ugyanazt a munkát.

Így van az emberrel is a földön. A vadember szellemének, aki úgyszólván a szellemi élet kezdetén van, az inkarnáció eszköz értelmisége fejlesztésére. De a felvilágosult embernek, akiben az erkölcsi érzék már erősebben ki van fejlődve, és aki kénytelen egy viszontagságokkal telt testi élet állomásait megismételni ahelyett, hogy célját már elérte volna, arra nézve szükséges büntetés az, hogy kénytelen az alantas és boldogtalan világokon való tartózkodását meghosszabbítani. Ellenben, aki tevékenyen dolgozik erkölcsi haladásán, nemcsak az anyagi inkarnáció tartamát rövidíti meg, de át is lépheti egyszerre a közbeeső fokokat, melyek elválasztják őt a felsőbb világoktól.

Vajon a szellemek nem inkarnálódhatnak-e csak egyszer ugyanazon az égitesten, s nem tölthetnék-e különböző élelteiket a különböző szférákban? Ez a vélemény csak úgy lenne elfogadható, ha az összes földi emberek ugyanazon az értelmi és erkölcsi színvonalon állanának. Azok a különbségek, amelyek a vadembertől a civilizált emberig feltalálhatók, mutatják azokat a fokozatokat, amelyeken át kell haladniuk.

Továbbá a testet öltésnek hasznos célt kell szolgálnia. De Vajon mi haszna van a gyermekek rövidéletű testet öltésének, akik zsenge korban halnak el? Vajon ezek anélkül szenvedtek volna, hogy akár maguknak, akár másoknak használtak volna? Isten, akinek összes törvényei abszolút bölcsek, nem tesz semmit haszontalanul. Ugyanazon az égitesten való testet öltések által azt akarja, hogy az egymással ismételten érintkezésbe kerülő szellemek alkalmat leljenek kölcsönös vétségeik jóvátételére. Régebbi viszonylataik által pedig azt, hogy a családi kötelek általában szellemi alapra helyeztessék, és a szolidaritás, testvériség és egyenlőség elvei természeti törvényre támaszkodjanak.

V. FEJEZET.

Boldogok, akik sírnak.

A csapások igazságossága. - A csapások jelenlegi okai. - A csapások régebbi okai. - A mait elfelejtése. - A megnyugvás indokolt volta. - Öngyilkosság és örültség.

Szellemnyilatkozatok: *Hasznos és haszontalan szenvedés. - A baj és orvossága. - A boldogság nem e világból való. - Szereteteink elvesztése. A korán elhunytak. - Ha becsületes ember volna, elvesztette volna az életét. - Az önokozta kínok. - A valódi szerencsétlenség. - A búskomorság. - Önként vállalt megpróbáltatások. Az igazi vezeklés. - Vajon kell-e felebarátunk megpróbáltatásának véget vetni? - Szabad-e megrövidíteni az életét oly betegnek, aki a felgyógyulás minden reménye nélkül szenved? - Bűn-e a megunt életnek a csatamezőn való feláldozása? - Aki feláldozza életét másért. - A türelemmel elviselt szenvedések másoknak is hasznára vannak.*

Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak. - Boldogok, akik *éheznek* és szomjúhozják az igazságot, mert ők megelégtetnek. Boldogok, akik háborúságot szenvednek az igazságért, mert övük a mennyeknek országa. (Máté V. 4. 6. 10.)

Boldogok vagytok szegények, mert tiétek az Isten országa. - Boldogok, kik most *éheztek*, mert megelégtettek. Boldogok, kik most *sírtok*, mert nevetni fogtok. (Luk. VI. 20. 21.)

De jaj nektek gazdagoknak, mert elvettétek a ti vigasztalásokat! Jaj nektek, kik *bővelkedtek*, mert *éhezni* fogtok. Jaj nektek, kik most *nevettek*, mert *sírni* és *jajgatni* fogtok! (Luk. VI. 24. 25.)

A csapások Igazságossága.

Az az elégtétel, amit Jézus a föld szenvedőinek Ígér, a jövő életben vár rájuk; a jövőnek bizonyossága nélkül ezek a maximák esztelenségek, sőt csalások lennének. De még ezzel a bizonyossággal is bajos megérteni a szenvedések hasznát, hogy boldogokká lehessünk. Azt lehetne mondani: arra valók, hogy

több érdemet szerezzünk. De akkor meg; azt kérdezhetnők, miért szenvednek némelyek többet, mint mások? Miért születnek némelyek nyomorúságban és mások gazdagságban anélkül, hogy olyasvalamit tettek volna, amivel igazolni lehetne helyzetüket? Miért nem sikerül némelyeknek éppen semmi, míg másokra minden mosolyogni látszik? De amit még kevésbé lehet megérteni, hogy a javak és a bajok oly aránytalanul vannak elosztva az erény és a bűn között, s hogy az erényes emberek szenvednek, míg a gonoszok boldogulnak. **A jövőbe vetett hit vigasztalhat ugyan és adhat erőt a türelemre, de nem magyarázza meg ezeket az ellentmondásokat, amelyek meghazudtolni látszanak isten igazságosságát.**

Mert amint az ember Isten fogalmát elfogadja, nem tekintheti többé Őt a tökéletesség végtelensége nélkül. Istennek a legfőbb hatalomnak, a legfőbb igazságosságnak, a legfőbb jósnak kell lennie, mert ezek nélkül nem lenne Isten. Ha az Isten tökéletesen igazságos és jó: sem szeszélyes, sem részrehajló nem lehet. **Az élet viszontagságainak oka van, és miután Isten igazságos, ennek az oknak is igazságosnak kell lennie.** Íme ezt mindenki könnyen megértheti. Isten az embereket Jézus tanítása által ennek az oknak az útjára terelte, és manapság eléggé éretteknek találván őket ahhoz, hogy azt megértsék, feltárja előttük az egészet a spiritizmus, vagyis a szellemek szava által.

A csapások jelenlegi okai.

Az élet viszontagságai kétfélék, vagy azt is mondhatjuk, két nagyon különböző forrásból erednek, amelyeket külön kell választanunk. Némelyeknek a jelen életben, másoknak ezen az életen kívül fekszenek az okai.

Ha a földi bajok forrásaihoz visszatérünk, azt tapasztaljuk, hogy azok igen sok esetben a földi magatartásnak és jellemnek természetes kifolyásai. Hány ember bukik el saját hibájából! Hányan vigyázatlanságuk, gőgjük és dicsvágyuk áldozatai! Hány ember tette magát tönkre rendetlen élet, állhatatosság

hiánya, rossz magaviselet, vagy azáltal, hogy nem tudta vágyait fékezni! Hány, szerencsétlen házassági viszony van, mely mindannyi érdeken, vagy hiúságon, vagy számításon alapszik, és amelyben a szívnek semminemű szerepei nincsen, Hány félreértést, hány szomorú kimenetelű perpatvart lehetne kikerülni több önmérséklettel és kevesebb érzékenykedéssel! Hány betegség, hány gyöngeség mindennemű mértéktelenségnek és kicsapongásnak a kifolyása! Hány szülő szerencsétlen gyermekei miatt, mert mindjárt kezdetben nem fékeztek le ezek rossz hajlamait. Hanem gyöngeségük vagy közömbösségük által fejlődni engedték bennük a góg, az önzés és a tudatlan hiúság csíráját, amelyek szárazlelkűvé teszik a gyermeket. S amidőn - csak azt aratják, amit vetettek, csodálkoznak és búslakodnak a tisztelet és a hála hiányán. Kérdezzék csak hidegvérrel saját lelkiismeretüket mindazok, akiknek szíve megbántva érzi magát az élet megpróbáltatásai és csalódásai által; keressék fokról-fokra a bajok forrását, amelyek őket érik, és meg fogják látni, hogy leggyakrabban ezt mondhatják el: „H a e z t t e t t e m v o l n a , v a g y h a e z t n e m t e t t e m v o l n a , m á s h e l y z e t b e n v o l n é k ” Hol keresse az ember bajainak kútforrását, ha nem magában? Így az ember a legtöbb esetben a saját szerencséjének vagy szerencsétlenségének kovácsa, de ahelyett, hogy ezt elismerné, kényelmesebbnek és hiúságára nézve kevésbé megalázónak találja azt, ha sorsát, a Gondviselést, kedvezőtlen szerencséjét, vagy rossz csillagát vádolja, holott rossz csillaga saját gondatlanságában rejlik.

Az ilyen természetű bajok minden bizonnyal nagyon tekintélyes kontingensét képezik az élet megpróbáltatásainak, de az ember kikerülheti azokat, ha úgy erkölcsi, mint értelmi tökéletesedésén dolgozik.

Az emberi törvény bizonyos vétkeket büntet. Az elítélt mondhatja, hogy annak a következményét szenvedni el, amit elkövetett. De a törvény nem büntet, és nem is büntethet minden vétiséget, hanem különösen azokat a vétkeket sújtja, melyek a tár-

sadalom ellen követtetnek el, és nem azokat, amelyek csak elkövetőiknek ártanak. Azonban Isten nem hagy büntetlenül az egyenes útról való egyetlen letérést sem, mert azt akarja, hogy minden teremtménye haladjon. Egyetlenegy hiba, akármilyen kicsi legyen is az, a törvénynek legcsekélyebb megszegése sem olyan, hogy ne lenne többé-kevésbé bántó, kellemetlen és kényszerítő következménye. Amiből következik, hogy az ember a kis dolgokban éppen úgy, mint a nagyokban, mindig azáltal bűnhődik, ami által vétett. A szenvedések, amelyek a bűn következményei, figyelmeztetésül szolgálnak neki, hogy vétett. Tapasztalatot nyújtanak neki, s megtanítják őt arra, hogy megkülönböztetni tudja a jót a rossztól, és arra, hogy szüksége van a javulásra, hogy a jövőben kikerülje azt, ami bajának forrása volt. Enélkül nem volna elég indító oka a javulásra, s bízván abban, hogy büntetlenül marad, visszamaradna haladásában, és következésképp jövőendő boldogságában is.

De a tapasztalás néha későn jön; mikor már az élet el van fecsérelve és vesztegetve, mikor az erők ki vannak használva és a baj számára nincs orvosság, akkor az ember azt mondja: Ha életem kezdetén tudtam volna azt, amit most tudok, mennyi ballépést elkerültem volna! Ha újból lehetne kezdeni, egészen másképp csinálnám, de már arra nincs idő! Úgy beszél, mint a rest munkás: Elveszhettem egy munkanapot. Ő is azt mondja: Elveszítettem az életemet. De amint a munkásnak másnap újból felkél a nap, és új munkanap kezdődik, amelyen az elveszített időt pótolhatja: a sírnak éjszakája után számára is felragyog az új élet napja, amelyben a múltnak a tapasztalatait és jó szándékait a jövő érdekében felhasználhatja.

A csapások régebbi okai.

De hogyha vannak bajok, amelyeknek az életben az ember az okozója, vannak olyanok is, amelyek legalább látszólag teljesen idegen eredetűek, és amelyek mintegy végzetszerűen sújtják az embert. Ilyen baj például közelálló szeretteink, s család-

gyámolítóink elvesztése. Ilyenek a véletlen balesetek, amelyeket semmi előrelátás sem volt képes megakadályozni. A sorscsapások, amelyek a gondoskodás minden módozatát kijátszszák. A természeti csapások, és végre a születésből eredő gyöngeségek, főleg azok, amelyek a szerencsétleneket megfosztják a lehetőségtől, hogy munkájuk által keressék meg kenyerüket, mint a csúf külső, a veleszületett gyengeelméjűség, hülyeség, stb. Akik hasonló körülmények között születtek, nyilvánvalóan semmi olyat sem tettek életükben, ami által ily szomorú sorsot érdemeltek volna. Nem is lehet eszerint nekik tulajdonítani azt, amit nem tudtak elkerülni, amit nem tudtak ők maguk megváltoztatni, és ami a közszánalomnak teszi ki őket. Mért vannak tehát ily kegyvesztett lények, míg mellettük ugyanaz alatt a tető alatt, ugyanabban a családban mások minden tekintetben előnyökben részesültek? Mit mondjunk végre - azokról a gyermekekről, kik kis korukban halnak meg és az életben csak szenvedést ismertek?

Ezek oly talányok, melyeket semminemű bölcsészet nem volt képes eddig megoldani. Oly visszásságok, melyeket semminemű vallás nem volt képes igazolni, és amelyek Isten jóságának, igazságosságának és gondviselésének tagadásai volnának ama feltevés értelmében, amely azt mondja, hogy a lélek ugyanabban a percben születik, mikor a test, hogy sorsa néhány pillanatnyi földi tartózkodása után visszavonhatatlanul meg van pecsételve. Mit csináltak azok a lelkek, akik a Teremtő kezeiből kiléptek csak azért, hogy itt lenni annyi nyomorúságon menjenek keresztül, és hogy érdemelhetnek ki a jövőben azok jutalmat vagy büntetést, akik semmi rosszat sem tettek?

Ha felállítjuk azt az elvet, hogy minden ténynek van oka, úgy ezek a nyomorúságok is csak oly jelenségek, melyeknek okuknak kell lennie; és ha elfogadjuk azt, hogy van egy igazságos Isten, kell, hogy ez az ok is igazságos legyen. De mivel az ok a jelenséget mindig megelőzi, és mert ezeknek oka nem a jelenlegi életben rejlik: ennél az életnél korábbiak,

azaz a megelőző életből valónak kell lennie. Másrészről meg Isten nem büntetheti az embert valami jó cselekedetért, amit tett, sem oly rossz cselekedetért, amelyet nem tett. Ha tehát büntetve vagyunk, az csak azért történik, mert rosszat követünk el. Ha nem tettünk rosszat ebben az életben, tettünk valamely másikkban.

Ez olyan alternatíva, amelyet az ember nem kerülhet el, és amelyben az embernek józan esze megmondja, hogy melyikben rejlik Isten igazsága.

Az ember tehát nincs mindig megbüntetve, vagy teljesen megbüntetve jelenlegi életében, de hibáinak következményeit sohasem kerülheti ki. A gonosznak jóléte csak pillanatnyi; és ha ma nem is bűnhődik, bűnhődni fog holnap. Míg az, aki szenved, a múltért bűnhődik. A szerencsétlenségnek, amely eleinte meg nem érdemeltnek látszik, van tehát indokolása. És az, aki szenved, mindig elmondhatja: „Bocsáss meg Uram, mert vétkeztem.”

A régebbi okokon alapuló szenvedések éppúgy, mint a jelen élet okain alapulók, elkövetett hibák természetes következményei. Azaz a szigorú osztó igazság értelmében kinek-kinek azt kell elszenvednie, amit másokkal elszenvedetett; ha durva és embertelen volt, megvan a lehetősége annak, hogy vele is durván és embertelenül bánjanak. Ha gőgös volt, lehetséges, hogy nagyon lealázó körülmények között születik. Ha fukar vagy önző volt, vagy ha javait rosszul használta fel, lehetséges, hogy a szükséges is hiányozni fog neki. Ha rossz fiú volt, gyermekei által szenvedhet, stb.

A létezések többsége és a földnek, mint engesztelő világnak rendeltetése így magyarázhatja meg azokat a visszásságokat, amelyeket ideleln a jók és rosszak közötti szerencsének és szerencsétlenségnek megosztása mutat. **Ez a visszásság csak látzólagos, ha t. i. az ember csak a jelenlegi élet szempontjából tekinti; de ha felemelkedik gondolatával és a létezések egész sorát tekinti át, látni fogja, hogy mindenkinek az ju-**

tott, amit megérdemelt, és látni fogja, hogy az isteni igazság soha sincs megszakítva. Az embernek nem szabad elfelejteni, hogy alantas világon él, ahol őt tökéletlenségei tartják fogva. Minden bajnál, ami utoléri, azt kell magának mondania, hogy ha előrehaladottabb világban élne, ez nem érte volna utol, és tőle függ, hogy ne térjen ide többé vissza, buzgón munkálkodván javulása érdekében.

A földi élet bajaira a megátalkodott, vagy nagyon tudatlan szellemek rá lehetnek kényszerítve ismeretszerzés érdekében, de ezeket a bajokat választhatják és elfogadhatják a bűnbánó szellemek is, akik a rosszat, amelyet elkövettek, jóvá akarják tenni, és jót igyekeznek cselekedni. Ezek közé tartoznak azok, akik rosszul végezték feladatukat és könyörögnek azért, hogy újból megkezdhessék azt, hogy munkájuk jutalmát el ne veszítsék. Ezek a viszontagságok: kiengesztelések és bűnhődések a múltért, vagy megpróbáltatások a jövőre nézve, amelyre előkészítenek. Adjunk hálát Istennek, hogy jóságával az embernek a javulás lehetőségét megadja, és nem kárhoztatja el őt visszavonhatatlanul első hibája után.

Nem kell azonban azt gondolni, mintha minden szenvedés, amelynek az ember itt lenn alá van vetve, valamely meghatározott hibának a következménye volna. Ez sokszor csak a szellem által választott egyszerű megpróbáltatás, hogy tisztulását és előrehaladását siettesse. **Így a bűnhődés mindig megpróbáltatás, de a megpróbáltatás nem mindig bűnhődés,** csak viszonylagos alantasság jele, mert ami tökéletes, annak nincs szüksége arra, hogy magát megpróbáltatásnak tegye ki. Valamely szellem a fejlettségnek bizonyos fokát már el is érhetette, de tovább kívánva haladni, olyas küldetést és hivatást igyekszik teljesíteni, amelyért annál inkább részesül jutalomban, minél győzedelmesebben lépett ki belőle, s minél fáradtságosabb volt a küzdelem. **Ezek azok a természetből különösen jó hajlamokkal, fennkölt lélekkel és nemes, velük született érzelmekkel megáldott egyének, akik úgy látszik, hogy**

semmi rosszat sem hoztak magukkal előbbi életükből és akik igazi keresztény lemondással túrik a legnagyobb fájdalmakat is, csak arra kérvén Istent, hogy zúgolódás nélkül viselhessék azokat. Ellenben bűnhődésnek tekinthetők azok a bajok, melyek zúgolódást keltenek, és az embert Isten elleni lázadozásra indítják.

Kétségtelen, hogy az a szenvedés, amely nem vált ki zúgolódást, azért még jelenthet bűnhődést; azonban ez azt bizonyítja, hogy az ilyen szenvedést önként vállalta a szellem, nem pedig rearótták. A teljes megnyugvás a szellem előhaladottságát bizonyítja.

A szellemek nem számíthatnak teljes boldogságra, csak mikor tiszták; minden szenny akadályozza őket a boldogabb világokba való jutásban. Olyanok, mint a pestis által fertőzött hajó utasai, kiknek a városba való belépés meg van tiltva, míg meg nem tisztultak. Különböző testi létezéseken keresztül szabadulnak meg a szellemek lassan-lassan tökéletlenségüktől. Az élet megpróbáltatásai előbbre viszik őket, ha jól viselik el azokat és mint bűnhődések letörülnek hibáikat és megtisztítják őket. Ez az a gyógyszer, mely megtisztítja a sebet és meggyógyítja a beteget; minél súlyosabb a baj, annál erélyesebbnek kell lennie a gyógyszernek. Aki tehát sokat szenved, gondoljon arra, hogy sok kiegyenlíteni valója lehet és örüljön, hogy nem sokára meggyógyul. **Tőle függ, hogy e szenvedéséből megadással hasznot húzzon, és ügyeljen, hogy zúgolódása által annak gyümölcsét el ne veszítse, mert különben szenvedéseit újból kell kezdenie.**

A múlt elfelejtése.

Hiábavaló ellenvetés az, mintha a múlt elfelejtése akadályt képezne a szellem számára abban a tekintetben, hogy hasznot húzzon előző életének tapasztalataiból. Ha Isten úgy ítélte jónak, hogy fátyolt vessen a múltra, akkor ennek bizonyára hasznunkra kell szolgálnia. Valóban ennek a visszaemlékezésnek nagyon kellemetlen következményei lehetnének; bizonyos ese-

tekben nagyon megalázhatna bennünket, vagy annyira fokozhatná gőgünket, hogy ezáltal szabad ítélőképességünket befolyásolná. Minden esetre kikerülhetetlen zavarokat idézne elő a társadalmi viszonyokban.

A szellem gyakran ugyanabban a környezetben születik újra, amelyben már élt, és ugyanazokkal a személyekkel kerül viszonyba, hogy jóvátegye velük szemben elkövetett hibáit. Ha olyanok vannak közöttük, akiket gyűlölt, gyűlölete ismét fölébredhet és minden esetben, meg kell aláztatnia azok előtt, akiket megsértett.

Isten a mi megjavításunkra pontosan azt nyújtja nekünk, ami szükséges és elegendő: a lelkiismeret hangját, és ösztönszerű hajlamainkat és megszabadít minket attól, ami ártalmunkra lehetne. Az ember azt hozza magával születésekor, amit szerzett, azzá születik, amivé tette magát. Minden élet újabb kiindulási pontot képez számára, és kevés fontossággal bír ránézve azt tudni, hogy mi volt azelőtt. Elég az, hogy büntetés alatt áll, mert bűnt követett el. Mostani rossz hajlamai mutatják, hogy mi maradt meg benne, amit javítania kell, és erre kell irányítania minden figyelmét, mert amit már teljesen kiigazított magában, annak nyoma sem maradt benne. A lélekben felébredt jó elhatározások nem egyebek a lelkiismeret hangjánál, amely figyelmezteti, hogy mi a jó és mi a rossz, és erőt ad neki a gonosz kísértésekkel szemben való ellenállásra.

Egyébként a múltnak ez az elfelejtése csak a testi életben van meg. Amint a szellem visszatér a túlvilágba, visszanyeri a múltra vonatkozó emlékezését. Csak pillanatnyi megszakítás ez. Olyan, mint az álom a földi életben, ami nem akadályoz meg abban bennünket, hogy vissza ne emlékezzünk az előző napra.

Sőt nemcsak egyedül a halál után nyeri vissza a szellem az emlékezetét, hanem azt mondhatjuk, hogy nem is veszi el soha, mert tapasztalat bizonyítja, hogy a testet öltés alatt is, míg a test aluszik, míg tehát a szellem bizonyos viszonylagos szabad-

ságot élvez, tudomással bír régebbi tetteiről. Tudja, miért szenved, és hogy igazságosan szenved, és az emlékezet csak a külső élet folyása alatt szünetel. Azonban pontos emlékezés helyett, amely ránézve kínos és társadalmi viszonyaira nézve ártalmas lehetne, új erőt merít lelkének, pillanatnyi fölszabadulásából, ha érti a módját, hogy hasznára fordítsa azokat.

A megnyugvás indokolt volta.

E szavak által: „Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak”, hirdeti Jézus a megjutalmazást, amely azokra vár, akik lemondással szenvednek, s a megnyugvást, amely a szenvedést, mint a gyógyulás előjátékát megszenteli.

Ezek a szavak így is adhatók vissza: **Boldogoknak tarthatjátok magatokat, ha szenvedtek, mert itteni szenvedéseitek múltatok hibáinak lerovását képezik. És ha e szenvedéseiteket türelmesen viselitek a földön, százados szenvedésektől kímélitek meg magatokat a jövő életben.** Boldogoknak tarthatjátok magatokat, hogy Isten kisebbíti rovásokat, amikor megengedi nektek a jelenben a kiegyenlítést, ami nektek a jövőre nézve nyugalmat biztosít.

Az ember, aki szenved, olyan adóshoz hasonlít, aki nagy összeggel tartozik, és akinek hitelezője ezt mondja: „Ha ma kifizeted adósságod századrészét, a többit elengedem és szabad vagy; ha azonban ezt nem teszed, üldözni foglak, amíg csak az utolsó fillért is le nem fizeted.” Vajon nem tartaná-e magát szerencsésnek az adós, ha bár minden nélkülözés árán is megmenekülhetne adósságától annak századrésze árán? Ahelyett, hogy panaszkodnék hitelezőjére, nem tartozik-e neki inkább köszönettel?

Ily értelme van e szavaknak: „Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak”. Boldogok ők, mert kiegyenlítik tartozásukat, és mert azután szabadok lesznek. De ha az ember egyik oldalról lefizet, másrésztől meg adósságot csinál, soha sem

menekül meg az adósságtól. Minden új vétség növeli az adósságot, mert nincs egyetlen hiba sem, akármilyen is volna, amely kényszerítő, kikerülhetetlen büntetést ne vonna maga után, ha ma nem, holnap, ha nem ebben az életben, akkor a jövőben. É hibák közé számítandó első sorban az, ha nem tudunk Isten akaratában megnyugodni. Mert ha a bajokon zúgólódunk, ha nem fogadjuk őket odaadással, és mint olyan dolgokat, melyeket megérdemeltünk, ha Istent igazságtalansággal vádoljuk: új adósságot csinálunk, amely tönkreteszi azt az előnyt, amit az ember a szenvedésből húzna. Ezért is újból kell majd kezdenie éppen úgy, mint mikor a hitelezőnek, aki sürgeti a lefizetést, eleget tesztek ugyan, de minden esetben megint újból kölcsönöztök tőle. Mikor az ember bevonul a szellemek honába, olyan, mint a munkás a bérfizetés napján. Az egyik csoportnak ezt mondja az Úr: „Itt van a napszámotok. A másoknak pedig, a föld szerencsegyerekeinek, akik tétlenségben éltek, akik az önszeretethez és a világi örömekbe helyezték boldogságukat, azt mondja: „Nektek nem jár semmi, mert ti magkaptátok a béretek a földön. Menjetek és kezdjétek újra feladatotokat.”

Az ember enyhítheti, vagy növelheti megpróbáltatásainak keserűségét aszerint, amint a földi életet tekinti. Jobban szenved, ha hosszabbnak látja a szenvedés tartamát, míg az, aki a szellemi élet szempontjából foglal állást, egy szempillantással áttekinti a testi életet, s úgy látja azt, mint pontot a végtelenségben. Meglátja rövid tartamát, és azzal vigasztalja magát, hogy a kínos pillanat hamar elmúlik, bízik a szerencsésebb közeli jövőben, s ez támogatja és bátorítja őt. És ahelyett, hogy panaszkodnék, hálát ad az Égnek azokért a fájdalmakért, amelyek előbbre viszik. Ellenben annak, aki csak a testi életet látja, ez végtelennek tűnik föl, és a fájdalom egész súlyával nehezedik reá. Ha így tekintjük életünket, annak az a következménye, hogy e világ dolgait kevésbé találjuk fontosaknak, hogy vágyainkat fékezzük, és megelégszünk helyzetünkkel anélkül, hogy másokét

irigyelnénk, s hogy a megpróbáltatásunkra szolgáló visszásságok és csalódások erkölcsi életünkre való hatását mérsékeljük. Az ember belőle nyugodtságot és odaadást merít, amely éppoly hasznos a testi egészségre, mint a lélekre. Míg a féltékenység, az irigység és a dicsvágy által az ember önkakaratúan kínozza magát, és rövid életének nyomorúságait és aggodalmait még ezzel is fokozza.

Öngyilkosság és örültség.

A földi élet helyes fölfogásából és a jövőbe vetett hitből merített nyugodtság és megadás olyan derültséget ad a szellemnek, amely a legjobb óvszer az örültség és öngyilkosság ellen. Annyi bizonyos, hogy az örültségnek legtöbb esete olyan lelki megrázkódtatások következménye, amelyet az ember nem volt képes elviselni. Ha azonban az ember a világ dolgait úgy tekinti, mint ahogy a spiritizmus tanítja, közömbösséggel, sőt örömmel fogadja a bajokat és a csalódásokat, amelyek őt más körülmények között kétségbe ejtették volna: akkor az az erő, mely őt a megtörtént dolgok fölé helyezi, megvédi értelmét is a megrázkódtatásoktól, amelyek anélkül megrendítették volna.

Éppen úgy áll a dolog az öngyilkossággal is. Ha eltekintünk azoktól az esetektől, amelyeket részegségben és örültségben követnek el, és amelyeket öntudatlanoknak mondhatunk, annyi bizonyos, hogy akármilyen is legyen a különös indítóok, az öngyilkosság főoka mindig az elégedetlenség. De az, aki bizonyos afelől, hogy csak egy napig szerencsétlen, és hogy a következő napokon jobban fogja magát érezni, könnyen válik türelmessé, és nem esik kétségbe, mint az, aki nem látja szenvedéseinek végét. Mi is az emberi élet az újabb örökkévalósághoz viszonyítva, nem kevesebb-e, mint egy nap? De az, aki az örökkévalóságban nem hisz, aki abban a véleményben van, hogy földi életével mindennek vége, s ha őt bú és szerencsétlenség éri, ennek végét csak a haláltól várja. Nem remélvén

semmit nagyon természetesnek, sőt nagyon észszerűnek találja megrövidíteni nyomorúságát öngyilkosság által.

A hitetlenség, a kételkedés a jövőben, egyszóval a materialista felfogás az öngyilkosság legfőbb oka, mely erkölcsi gyávaságot szül. És mikor az ember látja a tudomány embereit hivatkozni tudásuk tekintélyére, mint igyekeznek hallgatóik, vagy olvasóik előtt bebizonyítani, hogy semmi várnivalójuk sincs a halál után, nemde ez annyit tesz, mintha őket arra a következtetésre utalnák, hogy ha szerencsétlenek, okosabbat nem tehetnek, mint azt, ha magukat megölik. Mit mondhatnának a tudósok nekik, hogy őket ettől eltérítsék? Milyen káróplást nyújthatnának nekik? És minő reményt ígérhetnek nekik? Semmi mást, csak megsemmisülést, amiből azt kell következtetniük, hogy ha a megsemmisülés az egyedüli hősies orvosság, az egyedüli kilátás, többet ér, ha mindjárt elemésztik magukat, mint későbben, és így kevesebbet szenvednek.

A materialisztikus eszmék terjesztése az a méreg, amely sokakba az öngyilkosság gondolatát oltja be, és azoknak apostolai rettenetes felelősséget vonnak magukra. A spiritizmus tana szerint - kételkedésnek nem lévén többé helye, - az életfelfogás is megváltozik: a hívő tudja, hogy az élet a síron túl a végtelenségbe nyúlik, de egészen más föltételek mellett. **Ebből származik a türelem és odaadás, amely egész természetes, hogy az embert az öngyilkosság gondolatától eltéríti, vagyis innen van az erkölcsi bátorság.**

Erre vonatkozólag van a spiritizmusnak más argumentuma is, amely nem kevésbé való és talán még inkább döntő. Megmutatja magukat az öngyilkosokat, amint szerencsétlen helyzetükről jelentést jönnek tenni és bizonyítani, hogy büntetlenül senki sem sértheti meg az isteni törvényt, amely megtiltja az embernek, hogy életét megrövidítse. Vanak az öngyilkosok között, akiknek szenvedése, ha nem is örökös, csak időleges, mégis olyan mérvű, hogy bárkit is gondolkodóba ejt, mielőtt megkísérelné az innen való elmenetelt Isten

hívása nélkül. A spiritistának az öngyilkosság gondolatának ellensúlyozására elegendő oka van: a jövő életben való bizonyosság, amelyben tudja, hogy annál boldogabb lesz, minél boldogtalanabb és önmehtagadóbb volt a földön. Az a bizonyosság, hogy megrövidítvén életét egészen más eredményre jut, mint aminőt remélt. Hogy megszabadult egyik bajtól csak azért, hogy beleessék egy másik nagyobb és sokkal borzasztóbb bajba. Az a bizonyosság, hogy csalódik, ha azt hiszi, hogy megölvén magát, előbb jut a mennybe, és hogy az öngyilkosság akadályt képez arra nézve, hogy a túlvilági életben azokkal találkozzék, akik szeretetének tárgyai, és akikkel találkozni akart. Mindezeknek arra a következtetésre kell őt vezetniük, hogy az öngyilkosság csak csalódásokat nyújtván, az a saját érdeke ellen való cselekedet. A spiritizmus által megakadályozott öngyilkosságok száma jelentékeny, és előre látható, hogy amikor minden ember spiritistává válik, tudatos öngyilkosok nem is lesznek. Ha összehasonlítjuk a materialista és a spiritista tanok végkövetkeztetéseit, csak az öngyilkosság szempontjából is, arról győződünk meg, hogy az egyik öngyilkosságra vezeti az embert, a másik eltéríti attól, amit a tapasztalat is igazol.

SZELLEMMYILAKOZATOK

Hasznos és haszontalan szenvedés.

Mikor Krisztus azt mondta: „Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak”, nem értette azokat, akik általában szenvednek, mert hiszen mindnyájan, akik idealant vannak, szenvednek, akár trónon ülnek, akár szalmán hálnak. De jaj, kevesen szenvednek hasznosan, kevesen értik azt, hogy csak egyedül a kitartó megpróbáltatások vezetnek az Isten országába.

A csüggedés: bűn, és Isten megvonja tőletek a vigasztalást, mert hiányzik belőletek a bátorság. Az ima a léleknek a támasza, az igaz, de nem elegendő; az is kell, hogy az Isten jóságába vetett élő hitre támaszkodjék. Gyakran hallottátok, hogy

Isten nem rak nehéz terhet gyöngé vállakra, mert a teher az erőhöz van mérve, mint a jutalom az odaadáshoz és buzgósághoz. A jutalom sokkal nagyszerűbb lesz, mint amennyire kínos volt a szenvedés, de ezt a megjutalmazást ki kell érdemelni, azért van az élet telve viszontagságokkal.

A katona, akit nem küldenek a tűzbe, nincs megelégedve, mert a tábor nyugalma nem szerez neki előléptetést. Legyetek olyanok, mint a katona, és ne kívánjatok nyugalmat, amelyben testetek elerőtlenedik, és lelketek elzsibbad. Legyetek megelégedettek, amikor az Úr harcba küld titeket. Ez a harc nem a csata tüze, hanem az élet keserőségei, amelyekben nem egyszer több bátorság kívántatik, mint a véres csatában, mert az, aki az ellenség előtt rendíthetetlen marad is, meg fog rendülni az erkölcsi nyomor hatása alatt.

Az embert enemű bátorságáért nem itten jutalmazták meg, de Isten koronát és dicsőséges helyet tartogat számára. Mikor baj, vagy kellemetlenség ér benneteket, igyekezzetek magatokon Uralkodni, és ha legyőztétek magatokban a türelmetlenség, a harag és a kétségbeesés kitöréseit, megelégedéssel mondhatjátok: én voltam az erősebb!

Boldogok, akik sírnak, e mondat így is adható vizsgálata: Boldogok azok, akiknek alkalmuk van hitük, bátorságuk, kitartásuk és az Isten akaratában való megnyugvásuk bebizonyítására, mert százszoros örömük lesz, amely a földön hiányzott és a munka után jön majd a pihenés. (Locardaire. Le Havre, 1863.)

A baj és orvossága.

Vajon örömmek a helye, Vajon gyönyörök paradicsoma-e a ti földetek? A próféta hangja nem visszhangzik e már többé a füleitekben? Nem hangoztatta-e valamikor, hogy sírásnak s fogak csikorgatásának helye ez mindazokra nézve, akik a sírlom eme völgyében születnek? Ti, akik idejöttetek lakni, legyetek elkészülve forró könnyekre és keserű gyötrelmekre, és ha fájdalmaitok gyötrők és kízóók lesznek, tekintsetek az égre és

áldjátok az Urat, amiért benneteket, megpróbáltatásoknak tett ki! Oh, emberek, ti nem ismeritek fel Uratok hatalmát, csak akkor, amikor testetek sebeit meggyógyítja, és amidőn itt töltött napjaitokat boldogsággal és örömmel koronázza. Ti nem ismeritek fel szeretetét, csak akkor, amidőn testeteket dicsőségével felékesíti, és amikor visszaadja fényét és fehérségét! Utánozzátok azt, aki követendő például küldetett hozzátok, aki a megvettetés és a nyomor végső fokát elérve, mintegy szemétdombra kivette is azt monda az Istennek: „Uram, én megismerkedtem a hatalom minden gyönyöreivel és most a legvégsőbb nyomornak tettél ki; köszönöm, köszönöm, Istenem, hogy szolgálodat próbára tenni méltóztattad!”, Meddig fog még tekintetek a halál által vont határnál megállapodni? Mikor fog végre lelketek túlelmedni a sírnak határain? És ha egy egész életen át kellene is sírnotok és szenvednetek, mi az az öröktartamú dicsőség mellett, mely mindazokra vár, akik a megpróbáltatásokat hittel, szeretettel és odaadással túrték? Bajaitokban: keressetek vigasztalást a jövőben, amelyet Isten számotokra előkészít és keressétek bajaitok okát a múltban. És ti, akik legtöbbet szenvedtek, tartsátok magatokat a föld legboldogabbjainak!

Testnélküli állapotban, mikor a térben lebegtetek, választottátok megpróbáltatásaitokat, mert elég erősnek tartottátok magatokat azok elviselésére: mért zúgolódtok hát most? Ti, akik vagyont és dicsőséget kértetek, ezt csak azért tettétek, hogy a megkísértetés harcában győzedelmeskedjete. Ti pedig, akik azt kértétek, hogy szellemetekkel és testetekkel küzdeni akartok az erkölcsi és fizikai bajok ellen, csak azért kértétek ezt, mert tudtátok, hogy minél erősebb lesz a megpróbáltatás, annál dicsőségesebb lesz a győzelem, és hogy szemétdombra vetett testetek árán diadalmaskodva; tértek vissza, ha majd ez a test halálakor szabadon bocsátja a fehérségtől fénylő lelket, mely a megpróbáltatások és szenvedések keresztsége útján tiszta lett.

Minő orvosságot kellene rendelni tehát azoknak, akiket kegyetlen megszállások, kínzó bajok gyötörnék? Az egyedüli csalhatatlan orvosság a hit, az ég felé való tekintés. Ha kegyetlen szenvedések lázában hangotok az Úrhoz kiált, az angyal, aki mellettek van, megmutatja kezével az üdvösség jelét és azt a helyet, melyet egykor el kell foglalnotok. A hit a szenvedések biztos orvosszere, ez megmutatja mindig a végtelenség láthatárát, amely mellett a jelennek néhány komor napja elenyészik. Ne kérdjétek tehát többé, milyen orvosszert kell alkalmazni valamely daganat vagy seb, valamely megkísértés vagy megpróbáltatás orvoslásához. Gondoljatok arra, hogy az, aki hisz, meg van győződve hitének gyógyító erejéről, és hogy az, aki egy pillanatig kételkedik ennek a hatásában, mindjárt egy órára bünteti meg magát, mert még abban a pillanatban érezni kezdi bántalmának fájó szorongását.

Az Úr megjelölte pecsétjével' mindazokat, akik benne hisznek. Krisztus monda nektek, hogy: a hit hegyeket képes elmozdítani, és én azt mondom nektek, hogy az, aki szenved, és aki hitére támaszkodik, az az ő oltalmazó pajzsa alá jut és nem fog szenvedni többé és a legerősebb fájdalom pillanatai az örökévalóság örömeinek első jeleivé válnak. Lelke annyira megszabadul testétől, hogy ígig ez görcsöktől rángatózik, az már égi tájékokon fog lebegni az angyalokkal dicsőítő és hálaadó énekeket zengedezvén az Úrnak. Boldogok, akik szenvednek és akik sírnak! Lelkük örömmel teljék el, mert Isten megjutalmazza őket. (Szt. Ágoston, Paris, 1863.)

A boldogság nem e világból való.

Nem vagyok boldog! A szerencse nem az én számomra van! Így kiált fel az ember általában minden társadalmi helyzetben. Mindez, kedves gyermekeim; minden másnál jobban bizonyítja az evangélista eme jelmondatának igazságát: „A boldogság nem e világból való.” Valóban sem a vagyon, sem a hatalom, sőt maga a viruló ifjúság sem lényeges föltétele a boldogságnak; többet mondok: ennek a három irigyelt föltételnek az

egyesítése sem az, mert még a legkiváltságosabb osztályoknál is mindenféle korú embereket hallunk szüntelenül s keservesen panaszkodni életkörülményeik miatt.

Ilyen tapasztalat mellett érthetetlen, hogy a munkás, küszködő osztályok sóvárgással irigylük azok helyzetét, akiknek a sors látszólag kedvezett. Itt alant akármit is csináljunk, mindegyikünknek kijut a munkából és nyomorból bizonyos rész, mindenkinek, kiosztja a sors a maga szenvedését és csalódását. Amiből könnyű arra a következtetésre jutni, hogy a föld a kísértések és megpróbáltatások helye. Így tehát azok, akik azt hirdetik, hogy a föld az emberek egyedüli tartózkodó helye és hogy csak itt, egyetlen életben érheti el a természetének megfelelő boldogság legmagasabb fokát: önmagukat ámítják, és csalják azokat, akik reájuk hallgatnak, főleg ha tekintetbe vesszük azt, hogy évszázados tapasztalás bizonyítja, miképp ennek a földgömbnek csak kivételesen vannak olyan feltételei, melyek az egyén teljes boldogságához szükségesek.

Általában azt lehetne mondani, hogy a boldogság itt csak utópia, melynek eléréseért nemzedékek törnek magukat anélkül, hogy valaha elérnék azt, mert ha egyetlen bölcs ember is ritkaság ezen a világon, úgy egy teljesen boldog emberrel meg nem is találkozhatunk. Az, ami a földön a boldogságot alkotja, annyira rendkívüli ritkaság arra nézve, akit nem az okosság vezérel, hogy az ember egy évi, egy hónapi, vagy csak egy heti megelégedettsége után egyszerre csak csalódottnak látja magát, és életének többi része folytonos keserűségekben múlik el. Jegyezzétek meg, gyermekeim, hogy én itt a földnek boldog embereiről beszélek, azokról t.i. akiket a tömegek irigyelnek.

Ebből következik, hogyha a földi, tartózkodás különösen megkísértéseknek és megpróbáltatásoknak van szánva, máshol előnyösebb tartózkodási helyeknek kell lenniük, hol a még anyagi testbe zárt emberi szellem az emberi élethez fűződő örömetek teljességükben élvezzi. Azért rendelte Isten bolygórendszeretekbe azokat a főségebb, szebb bolygókat, amelyek felé majd

vágyaitok vonzani fognak, ha majd elegendőképpen megtisztultatok és tökéletesedtetek.

Azonban ne vonjátok szavaimból azt a következtetést, mintha ez a föld örökké büntetés helye maradna; nem, mert a már beteljesült haladásból további haladásra és a mostani társadalmi javulásból még jobbra és teljesebbre következtethettek. Ez a nagy; feladat az, amelyet teljesíteni kell az új tannak, amelyet a szellemek előttetek feltárnak.

Kedves gyermekeim, lelkesítsen titeket a szent vetélkedés, és vetkőzze le mindenki közületek erélyesen a régi embert. Mindnyájan hivatva vagytok a spiritizmus népszerűvé tételére, amely már megindította átalakulásokat. A ti kötelességetek, hogy juttassatok testvéreiteknek is a szent világosság sugarai-ból. Dologra fel tehát, kedves gyermekem! Hadd törekedjék minden szív ebben az ünnepélyes egyesülésben ama nagy cél elé, mely a jövő nemzedék számára új világot van hivatva előkészíteni, amelyen a boldogság nem lesz többé csak üres szó. (Madeleine Ferenc Miklós, Paris, 1863.)

Szeretteink elvesztése. A korán elhunytak.

Amikor a halál családjaitokba kaszálni jön, magával vivén különbség nélkül aggokat és fiatalokat, gyakran mondogatjátok: Isten nem igazságos, íme áldozatul viszi azt, aki erős volt és reménységgel teljes, s azokat tartja meg, akik már évek hosszú során át csalódások között élnek. Elveszi azokat, akik hasznosak, és azokat hagyja meg, akik már semmire sem valók; megtöri az anyának szívét, amikor megfosztja őt az ártatlan teremtéstől, aki összes örömét képezte. Emberek, íme ez az, amiért szükségetek van arra, hogy a földieken és a földi életen fölül-emelkedjete, miképp megértsetek azt, hogy gyakran az a jó, amit ti rossznak láttok, s ott van a bölcs Gondviselés, ahol ti a sors vak végzetét vélitek látni. **Miért méritek az isteni igazságot a ti igazágtok mértékéhez? Talán azt gondoljátok, hogy a világok Ura csupa szeszélyből kegyetlen bajokkal**

akar benneteket sújtani? Semmi sem történik cél nélkül, és akármi történik is, mindennek megvan a létjoga. Ha alaposabban vizsgáljátok minden fájdalmatokat, mely, kínoz titeket, megtaláljátok az isteni indító okot, a kiegyenlítő okot, s nyomorult érdekeitek másodrendű fontosságúaknak tűnnének fel, és háttérbe szorítanátok azokat.

Higgyétek el nekem, előnyösebb a halál húszévi testi élet gyálázatos kicsapongásainál, amelyek elszomorítják a tisztességes családokat, összetépi az anya szívét, és idő előtt megöszítik a szülőket. A korai halál gyakran igen nagy jótétemény, melyet Isten megenged annak, aki távozik, és aki ily módon meg van védve az élet nyomorúságai, vagy olyan kísértések elől, melyek kárhozatba vitték volna. Aki viruló korában hal el, nem a sors áldozata, hanem azért hal meg, mert Isten úgy ítélte, hogy hasznosabb reá nézve, ha nem marad hosszabb ideig a földön.

Borzasztó szerencsétlenség az, mondjátok, ha valamely 'reményteljes élet oly korán letörik! Ugyan milyen reménységről akartok beszélni? A földi reménységről? Azt sajnáljátok, hogy aki távozik, csilloghatott volna a földön s itt útját és szerencsés-jét' előkészíthette volna? Mindig ez a korlátolt felfogás az, amely: az anyagiakon nem tud felülemelkedni! Hát tudjátok-e ti azt, hogy milyen sorsú lett volna az élet, amely szerintetek annyi reménnyel kecsegtetett? Ki mondhatja meg nektek, hogy nem lett volna-e telve keserőségekkel? Hát a jövő élet reménységei semmit sem érnek előttetek s alább helyezitek azokat a múltó élet örömeinél is, melyek közepette a földön nyomorogtok?

Azt gondoljátok talán, hogy többet ér az emberek, mint a szellemek között lenni? Örüljétek inkább ahelyett, hogy panaszkodnátok, amikor Istennek tetszik egyik gyermekét elhívni a siralom e völgyéből. Nem önzés-e az, amikor azt kívánjátok, hogy itt maradjon veletek a szenvedésben? Ah, igen, ez a fájdalom érthető annál, kinek nincsen hite, és aki a halálban örökös elválást lát. De ti, spiritisták, ti tudjátok, hogy a lélek könnyeb-

ben él, amikor testi burkától megszabadult. Ti anyák, ti tudjátok, hogy szeretett gyermekeitek közeletekben vannak; igen, ők egészen közeletekben vannak, fluidikus testük körülvesz benneteket, gondolataik segítenek titeket, s ha reájuk gondoltok, ez örömmel tölti el, oktalan fájdalmatok azonban elbúsítja őket, mert hitetek hiányát és azt látják, hogy minden fájdalmatok lázongás Isten akara ellen.

Ti, akiknek a szellemi életről tudomásotok van, hallgassátok szívetek dobogását, előhíván szeretteiteket, és ha imádkoztok Istenhez, őket áldva, érezni fogjátok az erős vigasztalást, amely a könnyeket felszárítja, a csodás sugallatot, amely nektek a legfőbb Mester által megígért jövőt mutatja meg. (Sanson, a párisi spiritista egyesület régi tagja. 1853.)

Ha becsületes ember volna, elvesztette volna az életét.

Gyakran mondjátok, ha gonosz emberről van szó, aki valami veszélytől megszabadult: Ha becsületes, ember volna, elvesztette volna az életét. Bizony, mikor ezt mondjátok, van valami igaz benne, mert valóban gyakran történik, hogy Isten a szellemnek, ki még a haladás útján kevés tapasztalattal bír, hosszabb próbát ad, mint a jónak, aki érdemei megjutalmazásául kap lehetőleg rövidebb próbát. Mikor e szó-lásmóddal éltek, nem sejtitek, hogy Istent káromoltátok! Ha meg becsületes ember hal meg, akinek szomszédságában rossz ember lakik, siettek mondani: „Inkább ez halt volna meg!” És akkor is nagy tévedésben vagytok, mert az, aki távozik, feladatát befejezte, míg az, aki marad, talán még meg sem kezdte. Miért akarjátok, hogy: a rossznak ne legyen ideje azt befejezni, és hogy a másik a földi göröngyhöz tapadva maradjon? Mit mondanátok olyan fogolyról, akinek fogságideje lejárt, és mégis tovább tartanak a börtönben, míg a másikat szabadon bocsátanak, akit az nem illet még meg? Tudjátok meg tehát, hogy az igazi szabadság a test kötelékeinek feloldásában áll, és hogy míg a földön vagytok, fogságban vagytok.

Szokjatok ahhoz, hogy ne ócsároljátok azt, amit nem értetek és higgyétek el, hogy Isten igazságos minden dologban. Gyakran történik, hogy az, ami nektek rossznak látszik, jó; de képességeitek oly korlátoltak, hogy az egésznek összefüggését fel nem foghatjátok tompa érzékeitekkel. Igyekeztek szűkkörű gondolkozásmódotokból kilépni, és amint emelkedni fogtok, az anyagi élet fontossága elenyészik szemeitek előtt, mert szellemi létezésiek végtelen hossza mellett az csak egy kis mellékkörülményként fog feltűnni, mert hisz a szellemi élet az egyedüli élet. (Fénélon, Sens, 1861.)

Az önokozta kínok

Az ember szüntelenül hajhássza a szerencsét, mely folyton el-
 oson előle, mert zavartalan boldogság a földön nem létezik. Azonban e viszontagságok dacára, melyek az életben kikerülhetetlenül követik az embert, élvezhetne legalább részleges boldogságot, ha azt nem a múltékony, s így a változandóságnak kitett dolgokban keresné. Keresi pedig az anyagi élvezetekben ahelyett, hogy a lelkiekben keresné, amelyek az örökkévaló, égi örömök előízét képezik. Ahelyett, hogy szíve nyugalalmát keresné, mely az egyedüli valódi boldogság itt alant, mohón vágyik mindaz után, ami azt fölizgatja és megzavarja, s különös dolog, úgy látszik, mintha szándékosan teremtene maga számára kínokat, melyeket érdekében állana kikerülni.

Vajon vannak-e nagyobb kínok, mint az irigység és féltékeny-
 ség kínjai? Irigy és féltékeny embernek nincs nyugta, folyton
 lázban van; amije nincsen, s amivel mások bírnak, álmatlansá-
 got okoz neki, vetélytársainak a sikerei megfosztják józanságá-
 tól. Igyekezete abban összpontosul, hogy port hintsen szomszédjai szemébe; öröme akkor a legnagyobb, ha hozzá hasonló
 esztelenekben a féltékenység dühét felkeltheti, mely a saját
 lelkét emészti. Szegény tudatlanok, akik nem gondolnak arra,
 hogy holnap talán itt kell hagyniuk mindazt a vesszőparipát,
 amely után való vágyakozásuk életüket megmérgezte! Nem is

ő rajok vonatkoznak azok a szavak, melyeket Jézus mondott: „Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak”, mert az ő gondjaik nem azok közül valók, melyek az égben nyerik jutalmukat. Ellenben mennyi kint takarít meg az, aki megelégszik azzal, amije van, aki irigység nélkül látja azt, amije nincs, s aki nem igyekszik többnek feltűnni, mint amennyi. Mindig gazdag, mert azokra tekint, akik nála lejjebb vannak, ahelyett, hogy a felette állókra tekintene, s így mindig fog találni olyan embereket, akiknek még kevesebbük van. Nyugodt, mert nem teremt maga számára képzelt szükségleteket És a nyugodtság az élet viharai közepette nem boldogság-e? (Fénelon, Lyon, 1860.)

A valódi szerencsétlenség

Szerencsétlenségről beszélnek az emberek. Mindenki érezte, és azt hiszi, hogy ismeri már a szerencsétlenség minden faját. Én pedig azt mondom nektek, hogy csaknem mindenki csalatkozik, mert a valódi szerencsétlenség nem az, amit az emberek, vagy az úgynevezett szerencsétlenek annak tartanak. Ők azt a nyomorban látják, a hideg tűzhelyben, fenyegető hitelezőkben, mosolygó angyaltól megfosztott bölcsőben, a könnyekben, a koporsóban, melyet fedetlen fővel és tört szívvel követnek az emberek. Az elárulás szorultságában, a gőg levetkőzésében, mely bíborba akarna öltözködni, és amely meztelenségét alig képes rongyokba burkolni. Mindezt és még egyéb más dolgot is szerencsétlenségnek neveznek az emberek. Igen, mindez szerencsétlenség azoknak, akik csak a jelent látják, de az igazi szerencsétlenség inkább a dolog következményeiben van, mint magában a dologban. Mondjátok meg nekem, Vajon valamely pillanatnyilag igen szerencsés esemény, melynek gyászos következményei vannak, a valóságban nem sokkal szerencsétlenebb-e, mint az, amely kezdetben érzékeny kellemetlenséget szül, és jó eredménnyel végződik? Mondjátok meg nekem, Vajon a vihar, mely fáitokat összetördeli, de egészségessé teszi a levegőt, eltávolítván a vészes ragályt, mely halálotokat okoz-

ná, nem inkább szerencse-e, mint szerencsétlenség? Hogy valamely dolgot megítéljünk, annak a következményeit kell látnunk. Így tehát, ha valamit szerencsének, vagy szerencsétlenségnek akarunk mondani az emberre nézve, ezen az életen túl kell tekintenünk, minthogy a következményeket ott lehet látni. Mert mindaz, amit az ember rövidlátóan szerencsétlenségnek nevez, megszűnik az élettel, és a jövő életben megtalálja kiegyenlítését.

Én a szerencsétlenséget új alakjában mutatom be nektek, szép és virágos alakjában, mely után vágyakoztok elámított lelkek egész erejével. A szerencsétlenség a földi öröm, a gyönyör, a zajos élet, a hiú izgalom, hiuságotoknak könnyed kielégítése, amely elhallgattatja a lelkiismeretet, elnyomja a gondolkozás tevékenységét, és érzéketlenné teszi az embert jövője iránt. Szerencsétlenség a feledésnek ópiuma. Ez az, ami után áhítoztok!^{5*}

Reméljétek ti, akik sírtok! Reszkessetek ti, akik nevettek, mert testetek ki van elégítve! Istent nem lehet megcsalni, a sors elől nem lehet elmenekülni, és a próbák, ezek a nyomortól felbujtató, és vérebeknél is könyörtelenebb hitelezők ott leselkednek rátok csalóka pihenésetek után, hogy egyszerre alámerítsenek az igazi szerencsétlenség agóniájába, ha lelketeket már elgyöngítettétek a közömbösség és az önzés által.

Hadd világosítson fel titeket tehát a spiritizmus és ez igazi világitásnál mutassa be az igazságot és a csalódást, mely annyira el van torzítva vakságotok által. Cselekedjétek hát, mint vitéz katonák, kik nem kerülnek a veszélyt, hanem jobbnak találják a merész csatát, mint a békét, mely sem dicsőséget, sem haladást nem hoz számukra. Mít törődik a katona, ha a háború zivatarában elveszti is fegyverzetét, poggyászát, vagy ruháit: hacsak

⁵ * Egyik elhalt testvérünk röviden így fejezte ezt ki. „Egyetlen szerencsétlenség van csak, ez a bűn! (A kiadók)

győzőként és dicsőséggel kerül ki belőle! Mit törődik az, akinek hite van a jövőben, ha a földi élet harcterén hagyja is vagyoniát és testi köpenyegét, hacsak lelke sugárzóan léphet be a mennyei birodalomba. (Delphine de Girardin, Paris, 1861.)

A búskomorság.

Tudjátok-e, hogy miért fogja el szíveteket néha megmagyarázhatatlan szomorúság és teszi keserűvé életeteket? Szellemetek az, aki a test börtönéhez van bilincselve, attól hiábavaló erőlködéssel szabadulni akar és kimerül. Mikor látja, hogy igyekevése haszontalan, elkedvetlenedik és a test felülkerekedvén, lankadtság, levertség és az érzéketlenség bizonyos neme vesz erőt rajtatok, és szerencsétleneknek érzitek magatokat.

Higgyetek nekem és álljatok ellen erélyesen ezeknek a behatásoknak, amelyek elgyengítik bennetek az akaratot. Egy jobb élet utáni vágy minden embernek a szívébe van oltva, de ne keressétek azt itt lenni. És most, amikor Isten szellemeit kiküldi számotokra, hogy közöljék veletek a boldogságot, mely reátok várakozik, várjátok ki türelemmel a megszabadulás angyalát, aki segíti majd feloldani a kötelekeket, amelyek szellemeteket fogva tartják. Gondoljátok meg, hogy a földön való megpróbáltatások alatt kell betöltenetek azt a hivatást, amelyet esetleg nem is gyanítottok, s amelynek családotokhoz való odaadásból vagy különböző kötelességek teljesítéséből kell állania, melyeket Isten reátok rótt. És ha e megpróbáltatások között vállalt feladatok teljesítésénél a gondokat, a nyugtalanságot és a bűt látjátok is összetorlódni fejetek fölött, legyetek erősek és bátrak, hogy azokat nyugodtan elviselhessétek. Dacoljatok velük bátran, azok vezetnek titeket barátaitok körébe, akiket sirattok, és akik örülnek, amikor hozzájuk érkeztek, kinyújtják kezeiket, hogy oly helyre Vezessenek titeket, ahová a föld bújja el nem ér. (Francois de Genève Bordeaux.)

Önként vállalt megpróbáltatások. Az igazi vezeklés.

Azt kérdezitek, Vajon meg van-e engedve, hogy az ember önmaga enyhítsen a saját megpróbáltatásain? Ezt a kérdést így is lehet feltenni: Meg van-e engedve unnak, aki fuldoklik, hogy meneküljön, annak, aki tövisbe lépett, hogy azt kihúzza, annak, aki beteg, hogy orvost hívjon? A megpróbáltatásoknak célja az, hogy velük az értelmet is gyakoroljuk, éppúgy, mint a türelmet és a lemondást. Az ember csak azért születhetik bizonyos szorult és bonyolult helyzetbe, hogy kényszerítve legyen keresni a módot, amellyel a nehézségeket leküzdheti. Az érdem abban áll, ha zúgolódás nélkül viseljük el a bajok következményeit, amelyeket ki nem kerülhetünk; abban, hogyha kitartóak vagyunk a küzdelemben, és ha sikertelenség esetében nem esünk kétségbe; de nem abban, ha nemtörődömséggel hagyjuk folyni a dolgokat; ez inkább restség, mint erény.

Ez a kérdés természetesen egy másikat von maga után. Mint-hogy Jézus azt mondta: „Boldogok, akik sírnak”. Van-e abban érdem, ha az ember a bajokat maga keresi, önkaratú szenvedések által súlyosbítván megpróbáltatásait? Erre világos feleletet adok. Igen, nagy érdem van ebben, ha a szenvedések és nélkülözések a felebarát javát célozzák, mert ez önfeláldozó könyörületesség; de abban semmi érdem sincsen, ha egyedül önmagunkat tartjuk szem előtt, mert ez önzés rajongásból. Itt fontos különbség teendő: személyeteket illetőleg elégedjétek meg azokkal a megpróbáltatásokkal, amelyeket Isten reátok mér, és ne súlyosbítsátok a terhet, amely olykor úgyis nehéz; fogadjátok azokat zúgolódás nélkül és hittel: ez minden, amit Ő tőletek kíván. **Ne gyengítsétek testeteket haszontalan nélkülözésekkel és céltalan kínzásokkal, mert minden erőtlenségetek van, hogy a földön végzendő földadatotokat elvégezhessétek. Akarattal kínozni és gyötörni testeteket: ez Isten törvénye elleni cselekedet, aki módot ad nektek, hogy azt fenntartsátok és erősítsétek; szükség nélkül gyöngíteni azt**

valóságos öngyilkosság. Élni valamivel, de nem visszaélni: így szól a törvény; aki bár a legjobb dolgokkal is visszaél, azt kikerülhetetlenül eléri büntető következmények.

Másképpen áll a dolog azokat a szenvedéseket illetőleg, melyekre valaki azért vállalkozik, hogy felebarátja baján enyhítsen. Ha hideget, vagy éhséget szenvedtek el azért, hogy melegítsétek és tápláljátok azt, kinek arra szüksége van, és ha testetek ezáltal szenved is. Íme ez olyan áldozat, amelyet Isten megáld. Ti, akik elhagyjátok illatos szobáitokat azért, hogy a bűzös padlásszobába vigasztalást vigyetek; ti, akik bepiszkítjátok finom kezeiteket a sebesültek ápolása közben; ti, akik megfosztjátok magatokat az álomtól, hogy egy beteg ágyánál virasszátok, akit semmi más nem köt hozzátok, mint az, hogy ő is testvéretek Istenben; végül ti, akik egészségeteket hozzátok áldozatul a jó cselekedetek gyakorlásában. **Íme, ez a ti vezeklésetek az áldás teljes vezeklés, mert a világ örömei nem szárították ki szíveteket, mert nem temetkeztetek a földi szerencse elerőtlenítő gyönyöreibe, hanem a szegény, örökségükből kizártaknak lettetek vigasztaló angyalaivá.**

De ti, akik visszavonultok az életből azért, hogy csábjait kikerüljétek, és hogy magányban éljétek, mi hasznotok van ebből a földön? Hol van bátorságtok a megkísértésekben, hiszen ti kerülitek az összetűzést és elhagyjátok a csatateret. Ha vezeklést kívántok, **g y a k o r o l j á t o k a z t l e l k e t e k e n**, és **n e a t e s t e t e k e n**, sanyargassátok szellemeteket, és ne húso-
tokat, korbácsoljátok gögötöket és fogadjátok a megalázásokat anélkül, hogy panaszkodnátok, törjétek meg a ti önszereteteteket, eddzétek magatokat a jogtalanság és rágalom fájdalma ellen, mely kínosabb, mint a testi fájdalom. Íme, ez az igazi vezeklés, melynek, sebeit egyedül számítják be nektek, mert bizonyosságot tesznek bátorságtokról és Isten akarátában való megnyugvástokról. (Egy őrangyal, Paris, 1863.)

Vajon kell-e felebarátunk megpróbáltatásainak véget vetnünk, ha van hozzávaló képességünk, vagy Isten szándékai iránti tiszteletből szabad folyást kell-e azoknak engednünk?

Már megmondtuk és gyakran ismételtük, hogy azért küldtek titeket a bűnhődés eme földére, hogy a nektek szánt megpróbáltatásokon keresztülmenjetekek és hogy mindaz, ami veletek történik, előbbi léteitek kifolyása, adósságaitok kamata, melyet meg kell fizetnetek. De ez a gondolat némely embernél azt az eszmét szüli, hogy ennek a folyamatnak gátat kell vetnie, mert különben gyászos kimenetelű lehetne.

Mások meg azt hiszik, hogy attól a pillanattól kezdve, amikor az ember bűnhődni a földre jő, szükséges, hogy a megpróbáltatások szabad folyást nyerjenek. **Olyanok is vannak, akik nemcsak azt hiszik, hogy semmit sem kell tenni a bajok enyhítésére, de azt is, hogy ellenkezőleg hozzá kell járulni ahhoz, hogy súlyosbítás által előnyösebben kihasználhatók legyenek. Ez súlyos tévedés.** Igen, a megpróbáltatásoknak azon az úton kell haladniuk, amelyet Isten kijelölt, de Vajon ismeritek-e ezt az utat? Tudjátok-e, hogy mely pontig kell haladniuk, és azt, vajon nem mondta-e már ki a ti könyörületes Atyátok, ennek vagy annak a testvéreteknek szenvedésére azt, hogy: „Ne tovább!” Tudjátok-e azt, hogy: a Gondviselés nem titeket választott ki a büntetés eszközeként, hogy a bűnösnek kínjait megnehezítsétek, hanem mintegy a vigasztalás balzsamául, melynek hivatása behegeszteni a sebeket, amelyet az örök igazság ejtett? Azért ne mondjátok, mikor látjátok a sújtott testvéreket: „Íme, ez az isteni igazságosság, amelynek érvényesülnie kell”, hanem ellenkezőleg, inkább azt mondjátok: „Lássuk csak, mily módot ad a kezembe a könyörülő Atya, hogy enyhítsek testvérem szenvedésén? Lássuk csak, vajon lelki vigasztalásom, anyagi támaszom, tanácsaim nem lesznek-e képesek megsegíteni őt abban, hogy nagyobb erővel, türelemmel és lemondással legyen képes ezen a megpróbáltatáson keresztül-esni? Lássuk csak, vajon nincsen e hatalmamban, hogy ezt a

szenvedést megszüntessem. Vajon talán mint kiengesztelés az én megpróbáltatásom-e, hogy éppen én szüntessem meg a bajt és változtassam át nyugalommá ?”

Segítsétek tehát mindig egymást a megpróbáltatásokban, és ne tekintsétek magatokat soha a kínzás eszközeinek. Ennek a gondolatnak kell felindítania minden érzékeny szívet, különösen a spiritistáét, mert a spiritistának inkább, mint bárki másnak kell felfognia az isteni jószág végtelenségét. A spiritistának úgy kell gondolkoznia, hogy egész élete a szeretet és odaadás cselekedete legyen, és hogy akármit is tegyen az Úr határozatainak ellensúlyozására, igazságosságának azért szabad útja marad.

Félelem nélkül és minden igyekezetével hozzájárulhat tehát felebarátja keserőségeinek enyhítéséhez mindenki, mert csak Istentől függ ezek megszüntetése vagy meghosszabbítása, amint Ő legjobbnak látja.

Nem volna-e óriási gőg az ember részéről, ha azt hinné, hogy jogában áll úgy szólván megforgatni a tört a sebben, nagyobbítani a méregadagot annak a keblében, aki szenved, azzal az indokolással, hogy Így kívánja az ő bűnhődése?! Óh tekintsétek magatokat mindig oly eszköznek, mely arra van hivatva, hogy a szenvedést megszüntesse. **Összefoglalva mindent: mindnyájan azért vagytok a földön, hogy bűnhódjete, de mindnyájatoknak kivétel nélkül kötelessége, hogy minden erőtökből igyekezzetek enyhíteni testvéreitek bűnhődését és megpróbáltatását a szeretet és a könyörületesség törvénye értelmében.** (Bernardin őrszellem. Bordeaux, 1863.)

Szabad-e megrövidíteni az életét oly betegnek, aki a felgyógyulás minden reménye nélkül szenved?

Egy ember épp végvonaglásában van, s kegyetlen szenvedések gyötrik. Nyilvánvaló, hogy állapota reménytelen. Meg van-e engedve őt olyankor a még hátra lévő néhány pillanat kínjaitól megkímélni s a véget siettetni?

Ugyan ki adott nektek jogot, hogy Isten szándékaira befolyást gyakoroljatok? Nem vezethet-e Ő egy embert a sir széléig,

hogy onnét újból visszavezesse, abból a célból, hogy ezáltal magába szálljon és más gondolkodásmódra jusson? Akármennyire végét járja is a haldokló, senki sem mondhatja meg egész biztossággal, hogy utolsó órája elérkezett. Vajon a tudomány soha sem csalatkozott-e előrelátásaiban?

Jól tudom, hogy: vannak esetek, amelyek jogosan reményteleneknek nevezhetők; de ha egyes esetekben nincs is alapos remény az életnek és az egészségnek visszanyerésére, vajon nincs e számtalan példa arra, hogy abban a pillanatban, amikor a betegnek utolsó leheletét várják, ez újra feléled, és néhány perc alatt visszanyeri képességeit? **Íme, ez a kegyelmi óra, amely talán a legnagyobb fontossággal bír reá nézve, mert ti nem ismeritek azokat a gondolatokat, melyek az ő szellemét a test agóniája alatt átcikázhatták, s nem tudhatjátok, hogy a bűnbánat egy szikrája milyen kínoktól kímélheti őt meg.**

A materialista, aki csak a testet látja és a lélekről tudni nem akar, ezeket a dolgokat nem értheti; de a szellembúvár, a spiritista, aki tudja, hogy mi történik a síron túl, ismeri az utolsó gondolat becsét. Enyhítsétek testvéreitek végszenvedését, amennyire csak képesek vagytok, de őrizkedjétek attól, hogy valakinek az életét akár csak egy perccel is megrövidítsétek, mert ez az egy perc sok könnytől kímélheti őt meg a jövőben. (Szent Lajos. Paris, 1860.)

Bűn-e a megunt éleinek a csatamezón való feláldozása?

Az, aki megunta az életét, de maga nem akarja azt magától eldobni, vétkszik-e, ha a halált a csatamezón keresi azzal a gondolattal, hogy halála hasznos leend?

Akár maga okozta a halált, akár más által keresi azt, a cél mindig az élet megrövidítése és ennek következtében ez is csak szándékos öngyilkosság, ha ő maga tetteleg nem is követte azt el. Az a gondolat, hogy halála hasznos leend, tévelygés

és csak ürügy, mellyel szépíteni akarja cselekedetét, és mentgetni önmaga előtt. Ha komoly szándékában volna szolgálni hazáját, élni igyekeznék, hogy védelmezze azt és nem meghalni, mert ha egyszer meghalt, hazájának többé semmit sem használhat. Az igazi odaadás abban áll, hogy az ember nem fél a haláltól mikor arról van szó, hogy hasznossá tegye magát, vagy ha a veszélyekkel még élete veszélyeztetésével is szembe száll, ha t. i. ezáltal előre halad, s arra szükség van; de az e l ő - r e k i e s z e l t s z á n d é k , mellyel a halált keresi veszélynek tevén ki magát, még ha szolgálatot tesz is vele, a cselekedet érdemét megsemmisíti. (Szent Lajos. Paris, 1860.)

Aki feláldozza életét másért.

Valaki fenyegető veszélynek teszi ki magát, hogy másnak az életét megmentse, tudván előre, hogy ő maga elvész; ez is öngyilkosság számba megy?

Ha nincs meg benne az a szándék, hogy a halált keresse, az ilyen eset nem öngyilkosságnak, hanem inkább odaadásnak és önmegtagadásnak nevezhető, ha mindjárt biztos is volna arról, hogy elvész. De ugyan ki lehet egészen biztos arról? Ki mondja meg, vajon a Gondviselés nem tartogat-e számára olyan nem remélt módot, amellyel megmenti a kritikus pillanatban? Avagy, Isten nem mentheti-e meg azt is, aki az ágyú torka előtt áll? Gyakran kívánhatja Ő az ember megpróbáltatását és bizalmát a végső határig fokozni, s azután valamely váratlan körülmény által elhárítja a végzetes csapást. (Szent Lajos. Paris, 1860.)

A türelemmel elviselt szenvedések másoknak is hasznára vannak.

Akik szenvedéseiket megadással és Isten akaratában való megnyugvással fogadják jövő boldogságuk érdekében, vajon csak önmaguknak dolgoznak-e, vagy pedig másoknak is hasznára vannak-e az ő szenvedéseik?

Ezek a szenvedések másoknak is hasznára lehetnek úgy anyagi, mint erkölcsi tekintetben. Anyagilag, ha munkájuk, nélkülözésük és önfeláldozásuk által hozzájárulnak felebarátaik anyagi jólétéhez; erkölcsileg pedig Isten akaratában való megnyugvásuk példája által. A szellemhit hathatóságának ez a példája alkalmas arra, hogy a boldogtalanokban megnyugvást keltsen, s megmentse azokat a kétségbeeséstől, s annak későbbi gyászos következményeitől. (Szent Lajos. Paris, 1860.)

VI. FEJEZET.

Krisztus, a vigasztaló.

A könnyű iga. - A megígért vigasztaló.

Szellemnyilatkozatok: *A igazság szellemének szózata.*

A könnyű Iga.

Jöjjetek énhozzám mindnyájan, kik megfáradtatok és megterheltettetek, és én megnyugtatlak titeket. Vegyétek fel az én igámat reátok, és tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és alázatos szívű vagyok, és találtok nyugodalmat a ti lelkeiteknek; mert az én igám gyönyörűsége, és az én terhem könnyű. (Máté XI. 28. 29. 30.)

Minden szenvedésre: nyomorra, csalódásra, fizikai fájdalomra, szeretett kedveseink elvesztésére vigasztalást nyújt a jövőbe vetett hit s az Isten igazságosságába vetett bizalom, amelyre Krisztus jött megtanítani az embereket. Azokra ellenben, akik semmit sem várnak ez után az élet után, vagy akik kételkednek, a csapások egész súlyukkal nehezdednek és semmi remény sem enyhíti azok keserűségét. Erre vonatkoznak Jézus szavai: „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, kik megfáradtatok és én megnyugtatlak titeket.”

Jézus azonban feltételhez köti az ő segédelmét és azt a boldogságot, amelyet a szomorodott szívűeknek ígér: ez a föltétel az általa tanított törvény, az ő igája ennek a törvénynek betöltése;

de ez az iga könnyű és ez a törvény szelíd, mivel a szeretetet és irgalmasságot teszi kötelességgé.

A megígért vigasztaló.

Ha engem szerettek, tartsátok meg az én parancsolataimat; én pedig kérem az Atyát és más vigasztalót küld néktek, hogy veletek maradjon mindörökké: az igazságnak szellemét, akit a világ be nem fogad, mert nem látja őt és nem ismeri őt, de ti ismeritek, mert bennetek lakik és bennetek marad. Ama vigasztaló Szentlélek pedig, akit az én Atyám az én nevemben küld hozzátok, mindenekre megtanít titeket, és eszetekbe juttatja mindazt, amit mondtam nektek. (János XIV. 15. 16. 17. 26.)

Jézus más vigasztalót ígér: az igazság szellemét, akit a világ még nem ismer, mert még nem érett azt fölfogni, akit az Atya elküld, hogy minden dologra megtanítson, s mindazt eszünkbe juttassa, amit Krisztus mondott. De ha az igazság szellemének azért kell később jönnie, hogy minden dologra megtanítson, és mindazt eszünkbe juttassa, amit Krisztus mondott, ez azt jelenti, hogy Krisztus nem mondott meg mindent, és hogy az emberek elfelejtették, vagy rosszul értették, amit mondott.

A spiritizmus megjelent a jelzett időben, hogy betöltse Krisztus ígéretét: az igazság szelleme vezérli munkáját. Figyelmezteti az embereket, hogy őrizzék meg hitüket, megtanít minden dolgokat, megmagyarázván mindazt, amit Krisztus parabolákban mondott. Krisztus azt mondta: „Akinek van füle a hallásra, hallja”, - a spiritizmus pedig megnyitja a szemeket és füleket, mert képletek és allegóriák nélkül beszél, s fölemeli a fátyolt, amely bizonyos misztériumokat takar, végül a leghathatósabb vigasztalást nyújtja a föld szegényeinek s mindazoknak, akik szenvednek, kimutatván szenvedéseik igazságos okát és hasznos célját.

Krisztus azt mondta: „Boldogok, akik sírnak, mert ők megvigasztaltatnak.” De hogyan érezze magát boldognak az, aki szenved, ha nem tudja az okát, hogy miért szenved? A spiri-

tizmus megmutatja ezt az okot a régebbi életekben, és a föld rendeltetésében, ahol az ember a múltért bűnhődik, s megmutatja egyben a célt is, hogy a szenvedések olyanok, mint üdvös krízisek, amelyek után következik a gyógyulás és a tisztítóeszközök, amelyek biztosítják a jövő életek boldogságát. S az ember megérti, hogy megérdemelte a szenvedést és igazságosnak találja azt. Tudja, hogy ez a szenvedés haladását szolgálja, s zúgolódás nélkül fogadja, mint ahogy a munkás elfogadja a munkát, tudván, hogy azáltal érdemli ki a bérét. A spiritizmus rendíthetetlen hitet ad neki a jövőben és a gyötrő kétely nem tud többé lelkéhez férközni. Magasabb szempontból tekintve a dolgokat, a földi viszontagságok veszítenek fontosságukból és a ragyogó látkör, amely körülöleli s a boldogságnak az a távlat, amely reá vár, türelmet, megadást és bátorságot ad neki, amely elkíséri útjának végéig.

Így valósítja meg a spiritizmus azt, amit Jézus az általa ígért vigasztalóról mondott: a dolgok megismerését, amely megérteti az emberrel, hogy honnan jön, hová megy, és miért van e földön, az Istenbe vetett hitnek igazi elveit hívja életre és a hit és remény által vigasztalást nyújt.

SZELLEMMNYILATKOZATOK.

Az igazság szellemének szózata.

Jövök, mint azelőtt Izrael eltévedett fiaihoz, hogy igazságot hozzak, és a sötétséget eloszlassam. Hallgassatok reám. A spiritizmusnak, mint azelőtt az én szavamnak, a hitetleneknek eszébe kell juttatnia azt, hogy felettük megingathatlan igazság Uralkodik: a jó Isten, a nagy Isten, aki életre kelti a növényt és felemeli a hullámokat. Én feltártam az isteni tanítást, mint az arató kévékbe kötöttem az emberiség között szétszórt jót és mondtam: Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik szenvedtek!

De a hálátlan emberek az Atya országába vezető egyenes útról letértek, és a hitelenség sivár ösvényeire tévedtek. Atyám nem akarja megsemmisíteni az emberi nemet. Azt akarja, hogy

egymást segítsék a holtak és az élők, (azaz a testre nézve holtak, mert halál tulajdonképpen nem létezik), hogy egymást gyámolítsátok, és hogy többé ne próféták és apostolok szava szóljon hozzátok, hanem azoké, akik szemetek előtt eltűntek. Hogy így kiáltsanak: Imádkozzatok és higgyetek, mert a halál, föltámadás és élet, választott megpróbáltatás, mely alatt érenyeitek gyakoroljátok, hogy nőjenek és fejlődjenek, mint a cédrus. Ti gyöngé emberek, akik értelmetek homályáról meggyőződtek, ne hárítsátok el magatoktól a fáklyát, melyet az isteni kegyelem ad kezeitekbe, hogy utatokat megvilágítsa és hogy titeket, elvesztett gyermekeit, Atyátok kebelére visszavezessen.

Megindultság vesz erőt rajtam, ha látom nyomorotokat, végtelen gyöngeségeket és azt, hogy nem nyújtatok segítő kezet az eltévelyedett szerencsétleneknek, kik látván az eget, mégis a tévelygés örvényébe esnek. Higgyetek, szeressetek, gondolkozzatok az előttetek feltárt dolgokon, s ne keverjétek össze a konkolyt a jó maggal, az agyrémeket az igazsággal!

Spiritisták, szeressétek egymást, íme az első oktatás; tanuljatok, íme a második! A kereszténységben minden igazság bennfoglaltatik, a tévedések, melyek benne gyökeret vertek, emberi származásúak. És íme a síron túlról, amit ti megsemmisülésnek tartottatok, hangzanak felétek a kiáltások: Testvérek, semmi sem vész el; Jézus Krisztus a gonosznak legyőzője, legyetek ti a hitetlenség legyőzői! (Igazság szelleme, Paris 1860.)

*

Jövök tanítani és vigasztalni a szegény örökségből kizártakat, s azt mondom nekik, hogy a lemondást megpróbáltatásaik színéig emeljék, hogy sírjanak, mert a fájdalom megszenteltetett az olajfák kertjében, de reméljenek, mert a vigasztaló angyalok az ő könnyeiket is letörülük.

Munkások, húzzátok a barázdákat, s folytassátok a tegnap kemény munkáját holnap is! Kezetek munkája megszerzi testeiteknek a földi kenyeret, de lelkeitek sincsenek elfeledve; én, az

isteni kertész, nevelem azokat gondolataitok csendjében. Mikor majd a nyugalom órája megkondul, amikor kezeitekből kihull a szerszám és szemeitek becsukódnak, érezni fogjátok, hogyan kél és csírázik bennetek a becses mag, melyet én vetek. Atyánk országában semmi sem vész el; verejteketek, nyomoraitok kin-csek, melyek titeket gazdagokká tesznek a felső szférákban, ahol világosság lép a sötétség helyére, és ahol közületek a leg-rongyosabb talán a legfénylőbb leszen.

Bizony mondom nektek, ti vagytok az én szeretteim, akik az élet terhét viselitek, és akik testvéreiteket segítitek. Tanuljátok ezt a becses tant, amely a lázadás tévelygéseit eloszlatja, és amely az emberi megpróbáltatás magasztos célját megmutatja. Amint a szél a port elsöpri, úgy oszlassa el a szellemek ihlete irigységeketek a világ gazdagai iránt, kik gyakran nagyon nyomorultak, mert megpróbáltatásaik sokkal veszélyesebbek, mint a tieitek, Én veletek vagyok, és apostolom tanít titeket. Igyatok a szeretet élő forrásából és készüljete az élet fogságában, hogy egykor szabadon és vígan emelkedhessetek fel Annak a keblére, aki gyöngének teremtett, hogy magatokat tegyétek tökéletesekké, és aki azt akarja, hogy magatok alakítsátok lényetek puha agyagát, hogy halhatatlanságtok mestereivé váljatok! (Igazság szelleme, Paris 1861.)

*

Én vagyok a lelkek nagy orvosa, aki gyógyító orvosságot hozok nektek; a gyöngék, a szenvedők, a tehetetlenek kedvenc gyermekeim, és én megmentésükre jövök. Jertek tehát hozzám ti, kik szenvedtek, és akik megterhelve vagytok, megkönnyeb-bültök és vigasztalást nyertek; ne keressétek máshol az erőt és vigasztalást, mert e világ tehetetlen ahhoz, hogy azt megadja. Isten intézi hozzátok legmagasztosabb szózatát a spiritizmus által, hallgassátok azt! A hitetlenség, a hazugság, a tévelygés, az istentelenség pusztuljon ki sajjó szívetekből! Ezek a ször-nyetegek azok, amelyek a legtisztább véretekéből táplálkoznak, és amelyek majdnem mindig halálos sebeket ejtenek. A jövő-

ben alázattal és a Teremtőnek engedelmeskedve kövessétek az isteni törvényt! Szeressetek és imádkozzatok, legyetek tanulékony hallgatói az Úr szellemeinek. (Igazság szelleme. Bordeaux, 1861.)

*

Isten megvigasztalja az alázatosokat és erőt ad a szenvedőknek, akik azt Tőle kérik. Az ő hatalma beborítja az egész földet, és ő minden könny mellé gyógyító balzsamot helyezett. Az önfeláldozás és önmegtágadás folytonos imádság, amely mélységes megismerést rejt magában. E két szóban rejlik az emberi bölcsesség. Oh, bárcsak az összes szenvedő szellemek megértenék ezt az igazságot ahelyett, hogy a fizikai és az erkölcsi fájdalmak ellen zúgolódnának, amelyek a ti sorsotokat képezik idealant. Válasszátok jeligétekül ezt a két szót: ö n f e l á l d o z á s és ö n m e g t á g a d á s, és erők lesztek, mert ezek mindazokat a kötelességeket magukban foglalják, amelyeket a szeretet és az alázatosság parancsol. A betöltött kötelesség érzete pedig lelki nyugalmat és békességet kölcsönöz nektek. A szív szelídebben ver, a lélek megenyhül, és a test elesettsége megszűnik. Mert a test annál inkább szenved, minél mélyebb a szellemre gyakorolt hatás. (Igazság szelleme. Le Havre, 1863.)

VII. FEJEZET.

Boldogok a lelki szegények.

*Mit kell érteni lelki szegény alatt? - Aki magát felmagasztalja, megaláztatik. - Az okosak és a tudósok előtt elrejtett titkok. - **Szellemnyilatkozatok:** Góg és alázatosság. - Az értelmiséghez tartozó ember hivatása a földön.*

Boldogok a lelki szegények, mert övék a mennyek országa. (Máté V. 3.)

Mit kell érteni lelki szegényújjabb alatt?

A hitetlenség sokat mulatott már ezen a kijelentésen: **B o l d o g o k a l e l k i s z e g é n y e k**, mint sok máson, amit megérteni nem tudott. A lelki szegények alatt Jézus nem érti az

értelemtől megfosztott embereket, hanem az alázatosakat. Azt mondja, hogy a mennyek országa az övék és nem a gőgösöké. E világ tudományos és okos emberei általában véve oly magas véleményt és felsőbbiséget tulajdonítanak maguknak, hogy az isteni dolgokat olyanoknak tekintik, melyek figyelmükre nem méltók. Tekintetük, mely személyükre összpontosul, nem emelkedhetik Istenig. Az a feltevésük, hogy magukat minden fölött lévőnek képzelik, arra vezeti őket, hogy igen gyakran tagadják azt, ami fölöttük van, s ami őket lealacsonyítaná, s tagadják magát az istenséget is. Vagy ha elfogadják azt, hogy létezik, elvitatják egyik legszebb attribútumát, tudniillik e világ dolgainak gondviselészerű vezetését abban a meggyőződésben, hogy maguk is elegendők a jó kormányzáshoz.

Saját értelmiségüket véve mértékül az egyetemes értelmiség megbírálásában és képeseknek tartván magukat mindennek a megértésére, nem tudnak hinni abban, amit nem értenek. És mikor már valami felett nyilatkoztak, ítéletük megfellebbezhetetlen. Amikor a láthatatlan világ létezését és az emberiség fölötti hatalmát tagadják, ez nem azért történik, mintha az felfogásukat meghaladná, hanem mert gőgjük lázad fel olyan dolog fogalma ellen, amely fölé ők nem tudnak helyezkedni, és amely őket piedesztáljukról lerántaná. Azért megvető mosollyal fogadnak mindent, ami nem a látható és érinthető világból való. **Sokkal több szellemet és tudást tulajdonítanak maguknak, semhogy oly dolgokat higgyenek, melyek szerintük jók az egyszerű embereknek, lelki szegényeknek tartván azokat, akik ilyesmit komolyan vesznek.**

Azonban akármit mondanak is, nekik is éppúgy, mint másnak, be kell lépniük ebbe a láthatatlan világba, amelyet nevetség tárgyává tettek. Itt aztán megnyílnak szemük és felismerik tévedésüket. Az igazságos Isten azonban nem fogadhatja azt, aki félreismerte hatalmát, úgy, mint azt, aki alázattal ismerte el Őt, s így sorsuk sem lehet egyenlő.

Mikor Jézus azt mondta, hogy a mennyek országa az egyszerűeké, azt értette alatta, hogy senkit sem bocsátanak be oda a szívnek egyszerűsége és alázatossága nélkül, és hogy a tudatlan, akinek megvannak ezek a tulajdonságai, előbbvaló lesz, mint a bölcs, aki inkább bízik magában, mint Istenben. Az alázatosságot mindig azok közé az erények közé sorozza, melyek Istenhez közelebb hoznak és a gőgöt oly bűnök közé, amelyek Tőle eltávolítanak. Ez nagyon természetes, mert az alázatosság nem más, mint az Isten akaratában való megnyugvás, míg a gőg lázadás Ő ellene. Többet ér tehát az ember jövő szerencséje érdekében, ha lelki szegény (e világ fölfogása szerint) és ha gazdag erkölcsi tulajdonságokban.

Aki magát felmagasztalja, megaláztatik.

Azon órában ménének ő hozzá a tanítványok, ezt mondván: Kicsoda nagyobb a mennyeknek országában? Jézus előhíván egy kis gyermeket, eléjük állította és monda: Bizony mondom nektek, ha meg nem tértek és olyanok nem lesztek, mint a kis gyermekek, semmiképpen sem mentek be a mennyek országába. Aki tehát magát megalázza, mint e kis gyermek, az lesz a legnagyobb a mennyek országában, és aki az én nevemben befogad egy ilyen gyermeket, mint mondám, az engemet fogad be. (Máté XVIII. 1-5.)

Akkor hozzá méne a Zebedeus gyermekeinek anyja két fiával, térdre esett előtte, hogy tőle valamit kérjen. Jézus pedig monda neki: „Mit akarsz?” Parancsoljad - monda amaz - hogy az én két fiam a te országodban üljön, az egyik jobb kezed felől, a másik balkezed felől.” - Felelvén pedig Jézus monda: „Nem tudjátok, hogy mit kértek. Megihatjátok-e a pohárt, amelyet én megiszom, és megkeresztelkedhettek-e azzal a keresztséggel, amellyel én megkeresztelkedem?” Mondának neki: „Meg.” És monda nekik: „Az én poharamat megisszátok ugyan, és az én keresztséggel megkeresztelkedtek, de hogy az én jobb vagy bal kezem felől üljetek, nem adhatom, mert az azoké lesz, akik

számára Atyám azt előkészítette.” És mikor ezt a tíz tanítvány hallotta, felháborodott a két testvéren. Jézus pedig előszólítván őket, monda: „Ti tudjátok, hogy a népek fejedelmei Uralkodnak felettük és hogy a hatalmasok hatalmat gyakorolnak felettük. De ne úgy legyen ti köztetek, hanem aki köztetek nagy akar lenni, az legyen a ti szolgátok és valaki ti köztetek első a k a r lenni, legyen a ti szolgátok. Éppúgy, mint az embernek fia nem jött azért, hogy szolgáljanak neki, hanem hogy ő szolgáljon és adja az életét váltságul sokakért.” (Máté XX. 20-28.)

Egy szombatnapon Jézus betért a farizeusok egyik vezérének a házába, hogy ott étkezzenek és azok, akik ott voltak, leselkedtek reá. S akkor megfigyelve, amint a vendégek az első helyek közt válogattak, monda nekik: „Ha lakodalomra hívnak téged, ne ülj az első helyre, mert netalán náladnál nagyobb tiszteletben álló embert is hívott meg az, és eljövén, aki mind azt, mind téged meghívott, ezt mondja majd néked: Engedd ennek át a helyet! És akkor szégyennel az utolsó helyre kell leülnöd. Hanem mikor meghív, ülj az alsóbb helyre, hogy mikor eljő az, aki tégedet meghívott, ezt mondja neked: Barátom, ülj feljebb! Akkor dicsőséged lesz azok előtt, akik veled együtt ülnek. Mert aki magát felmagasztalja, megaláztatik, és aki magát megalázza, felmagasztaltatik. (Luk. XIV. 1. és 7-11.)

Ezek az életszabályok a Jézus által fáradhatatlanul hangoztatott alázatosság elvének következményei, amely elvet főfeltételül tűz ki annak a boldogságnak elérésére, amelyet az Úr választottainak ígért, és amelyet ezekben a szavakban formulázott: „Boldogok a lelki szegények, mert övéké a mennyeknek országa”. Gyermekek állít oda, mint a szívbeli egyszerűség típusát, és ezt mondja: Az lesz a legnagyobb a mennyeknek országában, aki magát megalázza, és olyan kicsinnyé teszi, mint a

gyermek, - azaz: akinek semmiféle igénye sem lesz a fensőbb-ségre és csalhatatlanságra.

Ugyanez az alap gondolat van ebben a másik szabályban is: „Aki legnagyobb akar lenni közületek, legyen a ti szolgátok” - és emebben: „Aki magát megalázza, felmagasztaltatik, és aki magát felmagasztalja, megaláztatik.”

A spiritizmus megerősíti ezt a tant, amikor rámutat oly szellemekre, kik nagyok a szellemvilágban, és akik kicsinyek voltak a földön, s gyakran nagyon kicsinyek, akik valaha a legnagyobbak és leghatalmasabbak voltak a földön. Ez pedig azért van, mert amazok halálukkal azt vitték magukkal, ami egyedül teheti nagyvá a szellemet a túlvilágban, s ami el nem vész: az erényeket. Míg emezeknek itt kellett hagyniuk azt, ami a földön nagyságukat képezte, és amit elvinni nem lehet oda: a vagyont, a címeket, a dicsőséget és a születési rangot. Ezek nem bírván mással, a túlvilágba mindenüktől megfosztva érkeznek meg, mint a hajótöröttek, akik mindent elvesztettek, még a ruhájukat is. Csak a gögöt tartották meg, mely új helyzetüket még lealacsonyítóbbá teszi, mert maguk fölött és dicsőségtől tündökölve látják azokat, akiket a földön lábbal tapostak.

A spiritizmus ez elvnek még más alkalmazását is bemutatja az egymást követő testet öltésekben, melyeknek során azok, akik az egyik életben a legmagasabb polcon állottak, a másikban a legutolsó rangig vannak lealacsonyítva, ha a gög és a dicsvágy vezette volt őket. Ne keressétek tehát az első, előkelő helyeket s állásokat a földön, ne igyekezzetek magatokat mások fölé tolni, ha azt nem akarjátok, hogy azután le kelljen szállnotok. Ellenkezőleg, keressétek a legalázatosabb és a legszerényebb helyet, mert Isten fog nektek a mennyben magasabb helyet adni, ha megérdemlitek.

Az okosak és tudósok előtt elrejtett titkok.

Abban az időben szólván Jézus, monda: Hálákat adok Neked Atyám, mennynek és földnek Ura, hogy elrejtetted ezeket a

bölcsek és értelmesek előtt és a kisdedeknek megjelentetted. (Máté XI. 25.)

Különösnek tűnhetik föl, hogy Jézus hálát ad Istennek, hogy ezeket a dolgokat az egyszerűeknek és a kicsinyeknek tárta föl, akik lelki szegények, és hogy elrejtette a bölcsek és tudósok előtt, kik talán látszatra alkalmasabbak azok megértésére. Az elsők alatt az alázatosakat kell érteni, akik megalázkodnak Isten előtt, és akik nem tekintik magukat mindenkinél felebbvalóknak. Az utóbbiak alatt a gőgöseket, akik világi tudományukra büszkék, s okosaknak tartják magukat, mert tagadnak, s úgy bánnak Istennel, mint magukhoz hasonlóval, ha ugyan meg nem hazudtolják. **Azért is hagyja Isten nekik a föld titkainak kutatását, az égieket pedig az egyszerűeknek és alázatosoknak tárja fel, kik előtte meghajolnak.**

Így van a z manapság a spiritizmus által feltárt nagy igazságokkal is. Némely hitetlenek csodálkoznak azon, hogy a szellemek oly kevés fáradságot vesznek maguknak, hogy őket meggyőzzék. Ez azért van, mert a szellemek azokkal foglalkoznak, akik hittel és alázatossággal keresik a világosságot, s ezeket előnyben részesítik azokkal szemben, akik azt hiszik, hogy már minden világossággal rendelkeznek. És úgy látszik, azt gondolják, hogy az Isten nagyon szerencsésnek fogja magát érezni, ha őket magához vezetheti, külön is bebizonyítván nekik, hogy léteznek. Isten hatalma érvényesül úgy a legkisebb, mint a legnagyobb dologban, és nem rejtli a világosságot véka alá, hanem bőven osztogatja azt mindenfelé. Vakok tehát azok, akik azt nem látják. **Isten nem akarja erőszakkal szemüket csak azért felnyitni, mert tetszik nekik azt csukva tartani.** Majd reájuk is sor kerül, de előbb a sötétség gyötrelmeit meg kell érezniük, hogy felismerjék Istent, nem pedig a véletlent abban a kézben, amely gőgjüket fenyíti. A hitlenség legyőzésére oly eszközöket használ, aminők az egyének szerint éppen megfelelnek. A hitlenség nincs feljogosítva arra, hogy Istennek előírja, hogy mit tegyen, vagy hogy ezt mondja neki:

Ha meg akarsz engem győzni, ilyen meg ilyen módot kell alkalmaznod, inkább ebben az időben keli ezt tenned, mint amabban, mert az nekem jobban van ínyemre.

Ne csodálkozzanak tehát a hitetlenek, ha Isten és a szellemek, akik az ő akaratának hordozói, nem vetik magukat alá követeléseiknek. Csak kérdezzék meg önmagukat, Vajon mit szólnának, ha szolgálók közül a legutolsó így viselkednék velük szemben? Isten feltételeket szab, de nem veti magát alá feltételeknek. Jósággal hallgatja meg azokat, akik hozzá alázatosan fordulnak, de nem azokat, akik magokat többnek tartják önála.

Azt fogják talán kérdezni, vajon Isten maga nem tudná-e őket megrendíteni olyan megdöbbentő jelenségekkel, melyek előtt még a legmegátalkodottabb hitetlenek is meg kellene hajolnia? Kétségkívül, Isten ezt megtehetné, de akkor hol volna az ő érdemük? De különben is mi célja volna ennek? Vajon nem láthatjuk-e naponta nyilvánvaló dolgok visszautasítását? Sőt némelyek azt is mondják: Ha látnám, sem hinném, mert én tudom, hogy ez lehetetlen. Ha nem akarják felismerni az igazságot, annak oka csak az, hogy szellemük még nem érett annak megértésére, sem szívük annak megérzésére. A gőg az a folt, mely látásukat elhomályosítja, mire való lenne hát a világoosság a vaknak? Először a bajnak okát kell eltávolítani. Azért Isten, mint jó orvos elsősorban a gőgöt fenyíti. Ő tehát nem hagyja el elveszett gyermekeit, mert tudja, hogy előbb-utóbb kinyílik a szemük, de azt akarja, hogy az saját akaratukból történjék és akkor a hitelenség kínjai által meggyőzve, önmagok vetik magokat karjaiba, és mint a tékozló fiú, kegyelmet kérnek.

SZELLEMMNYILATKOZATOK

Gőg és alázatosság.

Az Úr békéje legyen veletek, kedves barátaim! Hozzátok jövök, hogy felbátorítsalak a helyes út követésére.

Minket egyszerű szellemeket, akik azelőtt a földön laktunk, Isten azzal a küldetéssel bíz meg, hogy jöjjünk titeket felvilágosítani. Áldva legyen e kegyelemért, hogy megengedi nekünk, hogy elősegítsük javulásotokat. Kérem őt, világosítson meg engem is a Szent Lélek és segítsen, hogy szavam érthető legyen, és adja nekem azt a kegyelmet, hogy mindenkinek érthetővé tegyem azt, amit közölni akarok, és hogy benneteket, akik testben vagytok és szenvedtek és keresitek a világosságot, segítsen meg Isten akarata, hogy szemeitek megnyíljanak e világosság előtt.

Az alázatosság az az erény, amelyről nagyon elfeledkeztek az emberek. A nagy példákat, amelyeket kaptatok, nagyon kevésé követitek, pedig alázatosság nélkül lehetnek-e könyörületek felebarátotok iránt? Óh nem, mert ez az érzés teszi egyenlőkké az embereket, s mondja meg nekik, hogy testvérek, akiknek kölcsönösen kell egymást segíteniük, és jóra vezeti őket. Alázatosság nélkül olyan erényeket fitogtattok, amelyeknek nem vagytok birtokában; mintha olyan ruhát viselnétek, amellyel testetek alaktalanság át akarnátok leplezni. Emlékezzetek Arra, aki megváltott bennünket, emlékezzetek alázatosságára, mely oly nagyra tette, s minden próféta fölé emelte Őt. A gőg az alázatosságnak rettentő ellensége. Míg Krisztus a mennyek országát a legszegényebbeknek ígérte, e világ nagyjai azt képzelik, hogy a címek és gazdagság érdemeiknek kijáró jutalma. És hogy lényük tisztább a szegényekénél. Azt hiszik, hogy mindaz megilleti őket. Azért van azután, hogy mikor Isten elveszi gazdagságukat, igazságtalansággal vádolják őt. Mily nevetséges dolog, mily vakság! Isten talán a test szerint tesz különbséget? És a szegény porhüvelyé nem ugyanaz-e mint a gazdagé? A Teremtő kétféle embert alkotott volna?! Mindaz, amit Isten tesz, nagyszerű és bölcs, ne tulajdonítsatok neki soha oly eszméket, aminőket a ti gőgös agyatok szül.

Ó gazdag, míg te aranyos díszletek közepette hidegtől védve alszol, nem tudod-e, hogy testvéreidnek ezrei, akik érnek any-

nyit, mint te, a szalmán hevernek? Vajon az a szerencsétlen, aki éhségtől szenved, nem egyenlő-e veled? Hogy e beszédre gögöd fellázad, jól tudom. Arra még csak reászánod magad, hogy alamizsnát adj neki, de hogy barátilag kezdet szoríts vele, soha! Micsoda, mondod, én a nemes vérből való, én a nagy ember, egyenlő volnék ezzel a nyomorulttal, ki rongyokban jár? Az úgynevezett filozófusok agyréme ez! Ha egyenlők volnánk, miért állította őt oly mélyre Isten, és miért oly magasra engem? Igaz, hogy ruháitok nem hasonlók, de ha mindketten levetkőztök, mi különbség van köztetek? Azt fogod mondani: a nemes vér; de a vegytan nem talál semmi különbséget a főrangú és a köznép emberének vére között, vagy az úré és szolgáé között. Ki tudja, hogy te magad is nem voltál-e olyan nyomorult és szerencsétlen, mint ő? Vajon nem koldultál-e te is alamizsnáért, s vajon nem fogsz-e kéregetni egykor annál, akit ma megvetsz? Hát a gazdagság örökké tartó-e? Nincs-e vége a testtel, mely szellemednek csak mülékony burka? Óh alázd meg magad! Vesd végre szemeidet e világ dolgainak valódi értékére, arra, ami a másik életben felmagasztaltatást vagy lealacsonyítást szül. Gondolj arra, hogy a halál téged éppúgy nem fog megkímélni, mint mást, hogy címed és állásod nem védhet meg, hogy téged is elérhet holnap, ma, vagy egy óra alatt, és ha te gögödbe temetkezel, óh akkor siratlak, mert méltó leszel a sajnálkozásra.

Ti gögösök, mik voltatok ti, mielőtt nemesekké és hatalmasakká lettetek? Lehet, hogy alacsonyabb sorsban voltatok, mint utolsó szolgátok! Hajtsátok meg hát büszke fejeteket, melyet Isten abban a pillanatban alázhat meg, amikor azt a legmagasabbra emeltétek. Az isteni mérlegen minden embernek egyenlő súlya van. Isten csak az erény szerint különböztet meg benneteket. Minden szellem ugyanegy lényegű és minden test ugyanegy agyagból van gyúrva; címetek, állástok, nevetek azon nem változtathat semmit, azok a sírban maradnak és a boldogságot, mely a kiválasztottaknak van ígérve, nem ezek

adják meg, hanem a könyörületesség és alázatosság lesz a ti nemesi címetek.

Szegény teremtés! Te anya vagy, gyermekeid ínségben vannak, fáznak, éheznek, és te kereszted súlyától meggörnyedve még magad megalázní, hogy egy darab kenyeret szerezz számukra. Ó én meghajlok előtted, te szememben nemes, szent és nagy vagy! Remélj és imádkozzál; a boldogság ma még nem e világból való. Az elnyomott és benne bízó szegényeknek Isten a mennyek országát adományozza.

És te, fiatal leányzó, ki munkában, nélkülözések között élsz, miért szomorkodsz, miért könnyezel? Fordítsd tekinteted áhítattal és nyugodtan Isten felé; a kis madaraknak Ő ad eledet, légy bizalommal Hozzá, és ő téged nem fog elhagyni. E világ ünnepeinek és örömeinek zaja nyugtalanítja szívedet? Te is szeretnéd virággal övezni fejedet és te is szeretnél e föld boldogjai köze vegyülni? Azt mondogatod magadban, hogy te is tudnál oly bohókás, mosolygó, gazdag lenni, mint azok az asszonyok, akiket melletted látsz elhaladni! Óh gyermek, csak hallgass! Ha tudnád, hogy mennyi könnyet, mennyi névtelen fájdalmat rejt az a csipkés ruha, mennyi zokogást nyomnak el a víg zene hangjai, - örvendenél alázatos visszavonultságodnak és szegénységednek. Maradj tisztán Isten szeme előtt, ha nem akarod, hogy őrangyalod fehér szárnyaiba rejtett arccal elvonuljon tőled, hogy lelkifurdalásoddal vezető és támasz nélkül hagyjon e világban, ahol el lennél veszve, míg a másokban a büntetés várna rád.

És ti mindnyájan, kik igazságtalanságot szenvedtek az emberektől, legyetek elnézők testvéreitek hibáival szemben abban a meggyőződésben, hogy ti sem vagytok feddhetetlenek. Ezt kívánja a könyörületesség, de egyszersmind az alázatosság is. Ha valaki rágalmaz benneteket, hajoljatok meg ez előtt a megpróbáltatás előtt. Mit törödtök a világ rágalmazásával? Ha lelkiismeretetek tiszta, vajon nem adhat-e nektek Isten elégtételt? Csak aki bátran és türelemmel viseli a megaláztatásokat, me-

lyek őt az emberek részéről érik, az alázatos, és csak az alázatos ismeri, hogy Isten mily nagy és hatalmas.

Ó Istenem, talán szükséges volna, hogy Krisztus másodszor is visszajöjjön e földre, hogy megtanítsa az embereket az elfeledett törvényekre? Ki kellene ismét úznie a templomból az üzérkedőket, kik bemocskolják házat, mely az imádságnak háza? És ki tudja, ó emberek, ha Isten ezt a kegyelmet megadná, vajon nem tagadnátok-e meg Őt ismét, mint egykor? Bizonyára ti is istenkáromlónak neveznétek őt, ha a modern farizeusok gögjét ostorozná, s talán a Golgota útját is megisméltetnétek vele.

Amikor Mózes a Sinai hegyen volt, hogy átvegye az isteni parancsokat, Izrael népe magára hagyva, elhagyta az igaz Istent, férfiak és asszonyok aranyukat és ékszereiket adták oda, hogy bálványt csináljanak belőle, és azt imádják. Ti művelt emberek, ti éppúgy cselekedtek, mint ők. Krisztus hátrahagyta tanítását, minden erény példáját adta, és ti elhagytátok példáját és elveit. Mindegyiktek szenvedélyeinek hódolván kedvetek szerint való Istent csináltatok magatoknak: némelyek szerint rettenetes és vérszomjas, mások szerint e világ ügyeivel nem törődő Istent. Az az Isten, melyet ti csináltok magatoknak, ma is az arany borjú, amelyet ki-ki saját ízléséhez és gondolkozásához idomít. Térjetez magatokba testvéreim, barátaim, hadd indítsa meg szíveteket a szellemek szava, legyetek nagylelkűek és könyörületesek fitogtatás nélkül, azaz cselekedjetez jót alázatossággal. Rombolja le mindegyiktek az oltárt, melyet a gögnek emelt; egy szóval legyetek igazi keresztények és tietek lesz az igazság országa.

Ne kételkedjetez többé az isteni jóságban, mikor annak annyi bizonyítékát veszítez. Mi előkészítenei jövünk az utat, hogy a jóslatok szava beteljesedjék, hogy amikor az Úr kegyelmének legfényesebb bizonyítékát fogja adni, az égi küldönc csak egyetlen nagy családot találjon nálatok. Szelíd és alázatos szívetek készen legyen az isteni szózat befogadására, amelyet

hozzátok hoz; hogy a kiválasztott csak leterített pálmákat találjon útjában, hogy a ti jóléteket, kegyességeket és testvériségeket újra helyreálljon és akkor: a ti világotok földi paradicsommá válik. De ha érzéketlenek maradtok a szellemek szavára, akiket megtisztulásotok és a művelt társadalom érdekében küldtek, ha tudás tekintetében gazdagoknak, de a jobb érzésben szegényeknek találunk titeket, akkor jaj nektek és akkor nekünk csak remegnünk és sírnunk kellene sorsotokon. De nem, nem lesz az így. Jertek vissza Atyátokhoz, Istenhez és akkor mi mindnyájan, kik az ő akarata teljesedésén fáradozunk, rázendítünk a kegyes cselekedetek énekére, hogy hálát adjunk az Úrnak kimeríthetetlen jóságáért, dicsőítvén őt mind örökkön örökké. Amen. (Lacordaire Constantáié, 1863.)

*

Emberek, miért zúgolódtok bajaitok miatt, amikor ti magatok halmoztátok azokat össze fejetekek fölött? Félreismertétek Krisztusnak szent és isteni erkölcsét, ne csodálkozzatok tehát, hogy a romlottság mindenütt elhatalmasodott. A nyomasztó helyzet általánossá válik: kihez forduljatok, ha elsősorban nem fordultok magatokhoz, akik még most is napról-napra egymás megsemmisítésére törekedtek? Nem lehettek boldogok kölcsönös jóakarattal; de hogyan érvényesülhet ott a jóakarattal, ahol a gőg uralkodik? Éppen a gőg a ti bajaitoknak forrása: legyetek hát azon, hogy ezt irtsátok ki magatokból teljesen, ha nem akarjátok gyászos következményeit viselni. **Egyetlen eszközök lehet csak ehhez, de ez az eszköz csálhatatlan: fogadjátok el Krisztus törvényét változhatatlan szabályul magaviseletetekben, azt a törvényt, amelyet visszautasítottatok, vagy különböző magyarázatokkal meghamisítottatok.**

Miért tartjátok inkább azt tiszteletben, ami csillog és elkápráztatja a szemet, mint azt, ami a szívet megindítja? Miért van az, hogy a gazdagnak a bűne hízelgésének tárgya, míg a homályban rejtőző igazi érdemet megvetitek, lenézik? Ha a gazdag tékozló, testileg, lelkileg elkárhozva, megjelenik valahol, minden

ajtót tárva talál, minden tekintet feléje fordul, s alig méltatjátok figyelemre annak a köszöntését, aki becsületes ember és munkájából él. Ha a tisztelet, mellyel valakinek adózunk, annak az aranynak a súlyához van mérve, amellyel az illető rendelkezik, vagy ahhoz a névhez, amelyet visel, milyen érdek fogja az ilyen embert bűneinek elhagyására bírni?

Egészen másképpen állana a dolog, ha a közvélemény az aranyba öltözött bűnt éppen úgy ostorozná, mint a rongyokba öltözöttet. De a gőg elnéző minden iránt, ami neki hízeleg! Ez a kapzsiság és a pénz százada, mondjátok; kétségkívül, de miért hagyjátok az anyagi szükségleteket felülkerekedni a józanész és az okosság fölét? **Miért akar mindegyiktek testvérei fölé helyezkedni? A társadalom máris érzi ennek a következményeit. Ne felejtsetek el, hogy a dolgok ilyen állapota mindig az erkölcsi romlottság jele.** Amikor a gőg a végső határai eléri, ez a közeli bukásnak az előjele, mert Isten a gőgösöket mindig sújtja. És ha néha meg is engedi, hogy fölemelkedjenek, ez csak azért van, hogy időt engedjen nekik a megfontolásra és megjavulásra ama csapások hatása alatt, melyeket időről-időre gőgjükre mért, hogy megfordulásra indítsa őket. Ám ők ahelyett, hogy megaláznák magukat, lázongnak Isten ellen. S így mikor a mérték eléri tetőpontját, Isten egyszerre lesújtja őket s esésük annál rettenetesebb, minél magasabbra hágtak.

Szegény emberi nem, melynek önzése minden utal megrontott, szedd össze most magad; Isten végtelen könyörületességében hatalmas orvosszert nyújt bajaidra, sanyarúságodban nem remélt segítséget küld. Nyisd meg szemeidet a világosságnak: íme azok szellemei, akik elhaltak, jönnek téged emlékeztetni igazi kötelességeidre; ők meg fogják neked mondani nyomatékosan és saját tapasztalataikból, hogy mulékony létezeseteknek nagyságai és hiúságai milyen semmiségek az örökkévalósághoz képest. Azt fogják mondani neked, hogy odaát az a legnagyobb, aki legalázatosabb tudott lenni itt alatt a kicsinyek

között, és hogy azt szeretik legjobban az égben, aki embertestvéreit is leginkább szerette. Hogy a földnek a hatalmasai, ha tekintélyükkel visszaéltek, kényszerülnek odaát szolgálóknak engedelmeskedni. Hogy a könyörületesség és az alázatosság, ez a két testvér, ki egymás kezét fogja, adja a leghathatósabb jogcímet, mellyel az Örökkévaló kegyét meg lehet nyerni. (Adolf, algeri püspök. Marmande, 1862.)

Az értelmiséghez tartozó ember hivatása a földön.

Ne legyetek büszkék arra, amit tudtok, mert e tudásnak korlátozott határai vannak azon a világon, melyen ti laktok. De ha e földgömbnek értelmiségi kitűnőségei volnátok is, még akkor sincs semmi jogotok arra, hogy hiuk legyetek. Ha Isten elhatározásából oly környezetben, születhettetek, ahol értelmiségetek fejlődhetett, ez azért történt, hogy ti azt az összesség számára hasznosítsátok, mert ez a hivatástok, melyet kaptatok, s ez az az eszköz, amellyel ti fejleszthetitek az elmaradt elméket, és Istenhez vezethetitek őket. És vajon az eszköz természete nem mutatja-e eléggé, hogyan kell azt használni? A kapa, amelyet a kertész munkásának kezébe ad, nem mutatja-e neki, hogy kapálnia kell? És mit mondanátok ahhoz, ha ez a munkás, ahelyett hogy dolgoznék, fogná a kapát, és urára emelné, hogy ráüssön vele? Azt mondanátok, hogy az borzasztó, és hogy a szolga megérdemli, hogy elkeressék. Nos tehát nincs-e éppígy azzal, aki értelmét arra használja, hogy lerontsa vele testvérei között az Isten és a Gondviselés eszméjét? Nem emel-e ez is kapát az ő ura ellen, holott azt azért adták neki, hogy munkálja vele a talajt? Vajon van-e joga a megígért bérre és nem inkább azt érdemli-e meg, hogy a kertből kikergessék? Kétségkívül úgy is történik vele, és nyomorúságos egzisztenciákon kell keresztül mennie, melyek telve vannak megaláztatásokkal, míg összetörve meg nem hajol az előtt, akinek mindenét köszönheti. Az értelmiség gazdag érdemeket szerezhet a jövőre nézve, de csak oly föltétel alatt, ha jól használjuk. És ha minden em-

ber, aki rendelkezik vele, Isten akarata szerint használná, akkor a szellemek feladata könnyű lenne az emberiség előbbre vitelében. Sajnos azonban, sokan értelmüket gögjük eszközévé teszik, és így önmagukat teszik tönkre. Az ember visszaél értelmével, mint minden más tehetségével annak dacára, hogy bőven van része olyan leckékben, amelyek figyelmeztetik őt, hogy egy hatalmas kéz mindazt elveheti tőle, amit neki adott. (Ferdinánd őrszellem. Bordeaux, 1862.)

VIII. FEJEZET.

Boldogok a tiszta szívűek.

Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket. - Vétkezés gondolat által. - Igazi tisztaság. A meg nem mosott kezek-- Botrányok. Ha a te jobb kezed megbotrántoztat téged, vágd le azt. - Szellemnyilatkozatok; Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket. - Boldogok, akiknek szemei zárva vannak.

Boldogok, akiknek szívük tiszta, mert ők az Istent meglátják. (Máté V. 8.)

Akkor hozának hozzá kis gyermekeket, hogy megillessé azokat; a tanítványok pedig megfedték azokat, akik őket oda hozták. Jézus ezt látván megharagudék, és monda nekik: Engedjétek hozzám jönni a kis gyermekeket, és ne tiltsátok el őket, mert ilyeneké az Istennek országa.

Bizony mondom nektek, aki nem úgy fogadja az Isten országát, mint gyermek, semmiképpen sem megy be abba. - Aztán ölébe vevé azokat, és kezét rájuk vetvén, megáldá őket. (Márk X. 13-16.)

A szívnek tisztasága elválaszthatatlan az egyszerűségtől és kizár minden önző és gögös gondolatot; ezért veszi Jézus a gyermekkort a tisztaság jelvényéül, amint azt az alázatosságnál is tette. Ez az összehasonlítás nem látszik helyesnek, ha figyelembe vesszük, hogy a gyermek szelleme nagyon idős lehet, és hogy új testet öltése alkalmával oly hibákat hoz magával, amelyeket előbbi életei folyamán nem volt képes levetkőzni; csak a

tökéletességet elért szellem szolgálhatna az igazi tisztaság mintájául. Ez a példázat azonban tökéletes a jelen élet szempontjából, mert a kis gyermek nem lévén képes az elfajult hajlamokat érvényre juttatni, az ártatlanság és tisztaság képét nyújtja; azért **Jézus nem is mondja ki általában, hogy az Istennek országa az övék, hanem „ilyeneké” azaz azoké, akik hozzájuk hasonlók.**

Miután a gyermek szelleme már élt, miért nem mutatkozik mindjárt a születésnél, hogy micsoda? Isten műveiben bölcs előrelátás uralkodik. A gyermeknek gondos ápolásra van szüksége, melyet egyedül az anyai gyöngédség adhat meg neki és ez a gyöngédség annál nagyobb, minél gyengébb és őszintébb a gyermek. A gyermek anyja előtt mindig angyal, és ez szükséges is, hogy gondoskodását a maga számára biztosítsa; mert aligha viseltetnék iránta akkora odaadással, ha a szenteség helyett gyermeki vonásai alatt fejlett jellemet, vagy egy felnőtt gondolatait találná, annál kevésbé, ha múltját ismerné.

Máskülönben is szükség volt arra, hogy a gyermek értelmiségének tevékenysége arányban legyen a test gyöngeségével, amely nem volna képes ellenállni a szellem túlságos nagy tevékenységének, úgy amint az meg is látszik az úgynevezett koránérett gyermekeknél. Onnan van ez, hogy amikor a testet öltés ideje közeledik, a szellem bizonyos zavaros állapotba megy át s lassan-lassan elveszti öntudatát; bizonyos időn át álomszerű állapotban van, amely alatt minden tehetsége lapangó (latens) marad. Ez az átmenet arra szükséges, hogy új kiindulást adjon a szellemnek, és hogy elfelejtse vele új földi életében mindazt, ami akadályára lehetne. Múltja azonban visszahat reá s új életre kelvén, erkölcsileg és szellemileg nagyobb és erősebb lesz, támogatva és segítve lévén intuíciója által, melyet megtart szerzett tapasztalataiból.

Gondolatai születésétől kezdve szerveinek fejlettségéhez mérten nyerik vissza lendületüket, minélfogva azt lehet mondani, hogy az első években a szellem igazán gyermek, mert a gondo-

latmenet, mely jellemének alapját képezi, még szendereg. Ez idő alatt, míg hajlamai lappanganak, hajlékonyabb és ezért engedékenyebb is a benyomásokkal szemben, melyek természetét idomíthatják, és előhaladásra indíthatják, ami a szülőknek kitűzött feladatát megkönnyíti.

A szellem bizonyos időre felveszi az ártatlanság ruháját, Jézusnak tehát igaza volt, mikor a lélek előélete dacára a gyermeket a tisztaság és az egyszerűség mintaképül állította oda.

Vétkezés gondolat által. Paráznaság.

Hallottátok, hogy megmondattok a régieknek: Ne paráználkodjál. Én pedig azt mondom nektek: Valaki asszonyra tekint gonosz kívánságnak okáért, immár paráználkodott azzal az ő szívében.

Ez a szó „paráznaság” itt nem veendő abban a kizárólagos értelemben, amelyben alkalmazni szokták, hanem sokkal általánosabb értelemben. Jézus gyakran használja ezt a szót kiterjedtebb értelemben a bűn, a rossz, és mindenféle gonosz gondolatok megjelölésére. Mint p.o. ebben a mondásban: „Mert valaki szégyell engem és az én beszédemet e parázna és bűnös nemzetség között, az embernek Fia is szégyellni fogja azt, mikor eljő az ő Atyja dicsőségében a szent angyalokkal.” (Márk VIII. 38.)

Az igazi tisztaság nem csak a cselekedetekben, hanem a gondolatokban is megnyilvánul, mert akinek szíve tiszta, nem is gondol rosszat. Ezt akarta mondani Jézus, elítélvén még a gondolatban élő bűnt is, mert az tisztatlanság jele. Ez az elv természetesen azt a kérdést vonja maga után: Vajon van e következménye a rossz gondolatnak is, melyet tett még nem követett?

Itt fontos különbséget kell tenni. Amint a rossz útra tért lélek a szellemi életben előre halad, aszerint tisztul és bontakozik ki lassanként tökéletlenségeiből, aszerint a több vagy kevesebb jóakarattal, amelyet szabad elhatározásból az erényre for-

dít. **Minden rossz gondolat a lélek tökéletlenségének kifolyása, de minthogy már a vágynak is, mellyel megtisztulni törekszik, fontos szerepe van, maga ez a rossz gondolat haladásra szolgáltat neki alkalmat, amikor erélyesen visszataszítja azt magától.** Annak az igyekvésnek a jele ez, mely nem engedi őt, még ha alkalma nyílnék is reá, gonosz vágyakozását kielégíteni. És amidőn már képes volt ellenállni, örül győzelmének, mert érzi, hogy az ellenállás által erősödött.

Ellenben az a gondolat, mely nem ered jó elhatározásból, alkalmat keres az érvényesülésre, s ha nem is követi el a rossz cselekedetet, ez nem akaratának kifolyásából történik, hanem csak azért, mert alkalom nem kínálkozott neki; azért éppoly vétkes marad, mintha a cselekedetet elkövette volna.

Összefoglalva azt mondhatjuk, hogy az, akiben gonosz gondolatok nem is támadnak, haladása teljében van. Az olyan embernek, akiben gonosz gondolatok felébrednek ugyan, de visszautasítja azokat, haladása fejlődőben van. Végül az olyan emberben, akiben a rossz gondolat megfog, és benne örömet talál, a baj még teljes erejében megvan. Az egyiknél a munka befejezett, a másik kettőnél még csak elvégzendő. Isten, ki igazságos, számon tartja mindezeket a változatokat, amikor az embert cselekedetei és gondolatai miatt felelősségre vonja.

Igazi tisztaság. Meg nem mosott kezek.

Akkor írástudók és farizeusok jönnek vala Jézushoz Jeruzsálemből, mondván: Miért hágják át a te tanítványaid a vének rendeléseit? Mert nem mossák meg a kezeiket, mikor enni akarnak. Ő pedig felelvén monda nékik: Ti meg miért hágjátok át az Isten parancsolatját a ti rendeléseitek által? Mert Isten parancsolta ezt, mondván: Tiszteld atyádat és anyádat, és aki atyját vagy anyját szidalmazza, halállal lakoljon. Ti pedig ezt mondjátok: aki atyjának vagy anyjának ezt mondja: templomi ajándék az, amivel megsegíthetlek, az olyan akár ne is tisztelje

az ő atyját vagy anyját. És erőtlenné tettétek az Isten parancsolatját a ti rendelkezéseitek által.

Képmutatók, igazat prófétált felőletek Ézsaiás mondván: ez a nép szájával közelget hozzám, és ajkával tisztel engem, szíve pedig távol van tőlem. Pedig hiába tisztelnek engem, ha oly tudományokat tanítanak, amelyek embereknek parancsolatai.

És előállítván a sokaságot monda nékik: Halljátok és értsétek meg: nem az fertőzteti meg az embert, ami a szájon bemegegy, hanem ami kijön a szájából, az fertőzteti meg az embert. Akkor hozzájárulván az ő tanítványai, mondának neki: Tudod-e, hogy a farizeusok e beszédet hallván, megbotránkoztak? Ő pedig felelvén monda: Minden plánta, melyet nem az én mennyei Atyám plántált, kitépetik. Hagyjátok őket; vakoknak vak vezetői ők: ha pedig vak vezet a vakot, mind a ketten a verembe esnek.

Péter pedig felelvén monda néki: Magyarázd meg nekünk ezt a példázatot. Jézus pedig monda: Ti is értelem nélkül vagytok-e még? Mégsem értitek-e, hogy minden, ami a szájon bemegegy, a gyomorba jut, és az árnyékszékbe vettetik? Amik pedig a szájából jönnek ki, a szívből származnak, és azok fertőztetik meg az embert. Mert a szívből származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanúbizonyosságok, káromlások. Ezek fertőztetik meg az embert, de a mosdatlan kézzel való evés nem fertőzteti meg az embert. (Máté XV. 1-20.)

Beszéd közben pedig kéré őt egy farizeus, hogy ebédeljen nála. Bemenvén azért, leüle enni. A farizeus pedig, mikor ezt látta, elcsodálkozék, hogy ebéd előtt előbb nem mosdott meg. Monda pedig az Úr neki: Ti farizeusok jóllehet a pohárnak és tálnak külső részét megtisztítjátok, de a belsőtök rakva ragadománnyal és gonoszsággal. Bolondok. Aki azt teremtetten, ami kívül van, nem ugyanaz teremtetten-e azt is, ami belül van? (Luk. XI. 37-10.)

A zsidók elhanyagolták Isten igazi törvényeit, hogy az emberek által készített szabályzatokhoz ragaszkodjanak, amelyeknek rideg teljesítéséből lelkiismereti kérdést csináltak, s így természetesen a lényeg eltűnt a formák bonyolultságai között. Mert sokkal könnyebb volt megtartani a külső formákat, mint erkölcsileg megújulni; könnyebb volt megmosni a kezeket, mint megtisztítani a szívet. S az emberek abban az illúzióban ringatták magukat, és meg voltak győződve, hogy teljesítették kötelességüket Istennel szemben azáltal, hogy alkalmazkodtak a szokásokhoz, egyébként maradván a régiben; mert azt tanították nekik, hogy Isten nem is kivan tőlük egyebet. Ezért mondta a próféta: „Hiába tisztelnék engem ajkaikkal, ha oly tudományt tanítanak, melyek embereknek parancsolatai”.

Ugyanezt cselekszi Krisztus erkölcstana is, amely másodszorba helyezi azt, amit ma is sok keresztény, s a régi zsidók gyakoroltak, akik üdvösségüket inkább látták biztosítva a külsőségek gyakorlásában, mint az erkölcsi fejlődésben. Ezekre a külsőségekre, amelyeket az emberek toldottak Isten törvényéhez, céloz Jézus, mikor ezt mondja: „Minden plánta, melyet nem az én mennyei Atyám plántált, kiszaggattatik.”

A vallás célja az, hogy az embert Istenhez vezesse, s mivel az ember nem juthat hamarabb Istenhez, míg csak nem tökéletes, **tehát amely vallás nem teszi az embert jobbá, nem éri el célját. Az ilyen vallás, amelyre támaszkodva az ember azt hiszi, hogy elkövetheti a rosszat: vagy csal, vagy csalatkozik fölveiben.** Ez a végeredmény mindazoknál, amelyekben a forma fontosabb, mint a lényeg. A külső jelek hatásában való hit semmit sem ér, ha nem akadályozza meg a gyilkosságok, házasságtörések, rablások, rágalmozások és általában a felebaráttal szemben való bárminő jogtalanságok elkövetését. Az ilyen hit teremhet babonásokat, hipokritákat, vagy fanatikusokat, de nem teremhet jó embereket.

Nem elég hát csak a tisztaság látszatával bírni, hanem a szívnek kell tisztának lennie.

Botrányok. Ha a te kezéd megbotránkoztat téged, vágd le.

Jaj e világnak a botrányok miatt; mert szükséges ugyan, hogy botrányok történjenek, de jaj annak az embernek, aki a botrányt előidézi. Ha valaki megbotránkoztat egyet is e kicsinyek közül, kik én bennem hisznek, jobb volna annak, ha malomkövet köténének a nyakára, és a tenger mélységébe vetnék. Órizkedjetelek attól, hogy gyalázzatok egyet is e kicsinyek közül, mert mondom nektek, hogy az ő angyalaik a mennyben szüntelenül látják az én mennyei Atyám arcát. Mért az ember fia jött megmenteni azt, ami elveszett vala. Hogyha pedig a te kezéd vagy a lábad megbotránkoztat téged, vágd el azt; és vesd el magadtól: jobb neked, az életre menned sántán vagy csonkán, mintha két kézzel, vagy két lábbal az örök tűzre vetnek.

És ha a te szemed megbotránkoztat téged, vágd ki azt, és vesd el magadtól, mert jobb neked, ha egy szemmel mégy az életre, mint ha két szemmel vetnek a gyehenna tűzére. (Máté XVIII. 6-11.)

*

Közönséges értelemben botránynak nevezik az olyan cselekedetet, amely feltűnő módon sérti az erkölcsöt, vagy az illemet. A botrány nem annyira magában a cselekedetben, mint az általa keltett hatásban, van. A botrány szó mindig bizonyos feltűnéskeltés fogalmát foglalja magában. Sokan megelégednek a botrány kerülésével csak azért, mert azáltal gőgjük szenvedne, vagy tekintélyük kisebbednék az emberek előtt. Ezek megelégednek azzal, ha gonoszásaik titokban maradnak. Ez megnyugtatja lelkiismeretüket. Jézus azt mondja ezekről: „Sírok, melyek kívülről megfehéřítve, belülről pedig rothadással vannak telve; edények, amelyek kívülről tiszták, belülről pedig szennyesek”.

Evangéliumi értelemben a botrány szónak (mely oly gyakran fordul elő) általánosabb jelentése van, s azért egyes esetekben ezt a kifejezést félreértik. Itt a „botrány” nemcsak az, ami másnak a lelkét felrázza, de mindaz, ami emberi bűnből és tökélet-

lenségéből ered. Mindaz a rossz hatás tehát, melyet az emberek akár feltűnéssel, akár feltűnés nélkül egymásra gyakorolnak. A botrány ebben az értelmezésben az erkölcsi rossznak tényleges eredménye. A botrányok kikerülhetetlenek, mert az emberek a földön tökéletlenek lévén, hajlandók a rosszra, és közismert dolog, hogy a rossz fák rossz gyümölcsöt teremnek. De ezek alatt a szavak alatt azt is kell érteni, hogy a rossz az emberi tökéletlenség következménye, nem pedig oly szükség-szerűség, amelyet el kell követniük.

Szükséges, hogy botrányok legyenek, mert az emberek jóvátétel végett jöttek a földre, s egymást büntetik bűneik által, amelyeknek ők maguk az első áldozataik, és amelyeknek kellemetlen végét végre ők maguk is megértik. És amikor megelégtették majd a bajok elszენvedését, a jóban fogják keresni az orvosszert. E bűnök visszahatása egyeseknek büntetésül, másoknak megpróbáltatásul szolgál. Így hívja életre Isten a rosszból a jót, úgy hogy az emberek úgyszólván maguk fordítják hasznukra gonosz tetteiket.

Ha így van a dolog, fogják némelyek mondani, a gonoszság szükséges, és folyton fog tartani, mert ha eltűnnék, Isten hatalmas eszköztől fosztatnék meg a bűnösök megbüntetésére. Meddő dolog tehát az embereket javítani akarni. Azonban, ha nincs többé bűnös, nincs többé szükség büntetésre sem, ha már az emberiség igazzá lett. Senki sem fog igyekezni felebarátját bántalmazni, és mindnyájan boldogok lesznek, mert jók lesznek. Ilyen állapotban vannak az előhaladottabb világok, ahol a gonoszság ki van zárva; ilyenné lesz a föld is, ha már kellően előhaladott.

De amíg egyes világok előhaladnak, mások születnek, melyeket primitív szellemek népesítenek be, s amelyek a tökéletlen, lázongó, konok bűnöző szellemeknek lakó-, száműzetési és bűnhődési helyekül szolgálnak, s amely világok a boldoggá lett világokból dobattak ki.

De jaj annak, aki által a botrányok történnek, azaz a rossz mindig csak rossz lévén, az, aki bár tudtán kívül az isteni igazságszolgáltatás eszközéül szolgált, akit gonosz hajlamai erre alkalmassá tettek, nem kevésbé bűnözött, s meg kell bűnhődnie. Példának okáért, ha egy hálátlan gyermek miatt szenved az atyja, ez nyilván bűnhődés vagy megpróbáltatás reá nézve, mert bizonyára ő is rossz fiú volt, aki szenvedést okozott atyjának és most a megtorlás gyötrelmét szenvedni el. Azonban ez korántsem mentség a gyermekre nézve, akinek majd szintén meg kell bűnhődnie a saját gyermekeiben, vagy valami más módon.

Ha a te kezed megbotránkoztat téged, vágd le azt. Energikus képes beszéd, melyet abszurdum lenne betű szerint értelmezni, és amely egyszerűen csak azt jelenti, hogy le kell rombolnunk magunkban mindazt, ami botrányra - azaz bűnre - indít, kitépni a szívünkől minden tisztátalan érzést és minden bűnös gondolatot. Azt jelenti továbbá, hogy jobb az emberre nézve az, ha levágják a kezét, mint hogy ez a kéz szolgáljon eszközül valami rossz tett elkövetésében. Jobb megfosztva lenni a látástól, mint hogy a szemei adjanak okot bűnös gondolatokra. Jézus mondásai közül semmi sem érthetetlen arra nézve, aki megérti azok allegorikus értelmét, de sok dolog nem érthető meg a kulcs nélkül, amelyet a spiritizmus ad meg.

SZELLEMMNYILATKOZATOK.

Engedjétek hozzám jönni a kis gyermekeket.

Jézus monda: „Engedjétek hozzám jönni a kis gyermekeket.” Ezek a maguk egyszerűségében mély értelmű szavak nem tekintendők a gyermekekre való egyszerű hivatkozásnak, hanem az alsóbb osztályokhoz vonzódo lélekre való hivatkozásnak, ahol remény nélkül szenvednek. Jézus azokat hívta magához, akik a teremtésnek értelemre nézve gyermekei: a gyöngéket, az elnyomottakat, a bűnösöket; hiszen Ő semmit sem taníthatott azoknak, akik még fizikailag gyermekek, beágyazva az anyag-

ba, alávetve az ösztön igájának és nem tartozván még az értük és körülöttük működő értelem és akarat rendjéhez.

Jézus azt akarta, hogy az emberek a botorkálva lépegető kis gyermekek bizalmával jöjjenek hozzá, akiknek hívása meghódítja számára az asszonyok szívét is, akik mindannyian anyák. Így az ő gyöngéd és misztikus hatalma alá hajtotta a lelkeket. Ő lett a fáklya, mely megvilágítja a sötétséget, a hajnali harsona, mely az ébredőt fújja; Ő lett kezdeményezője a spiritizmusnak, amelynek rendre magához kell hívnia - nem a kis gyermekeket, hanem a jóakarátú embereket. A férfikor beköszöntött; nem kell többé ösztönből hinni, és gépiesen engedelmeskedni, hanem az embernek az értelem törvényét kell követnie, amely megismerteti vele egyetemes voltát.

Szeretteim, itt az idő, amikor a megmagyarázott tévelygések igazsággá válnak. Megtanítjuk nektek a parabolák valódi értelmét, és megtanítjuk azt a hatalmas viszonylatot, amely összeköti a múltat a jelennel. Bizony mondom nektek: a spiritizmus megnyilvánulása betölti a látóhatárt, és az ő hírnöke úgy ragyog, mint a napfény a hegyek csúcsain. (János evangélista. Paris, 1863.)

*

Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket, itt nálam van a tej, mely a gyöngéket erősíti. Engedjétek hozzám jönni mindazokat, akik szenvednek és a szomorkodók és szerencsétlenek sokaságát, én megmutatom nekik a jó orvosságot, mellyel életük bajait enyhíthetik, feltárom előttük a titkot, mellyel sebeiket gyógyíthatják. Barátaim, melyik is az a fenséges balzsam, melynek ilyen kiváló tulajdonságai vannak, balzsam, mely a szív minden sebére való, s mely azt meggyógyítja? A szeretet, a könyörületeségi az! Ha megvan bennetek ez az isteni láng, mitől féltetek? Éltetek minden pillanatában azt fogjátok mondani: Atyám, legyen meg a te akaratod és ne az enyém. Ha jónak látsz engem megpróbáltatásnak kitenni fájdalom, viszontagság és nyomor által, légy áldott, mert ez az én javamra történik,

ennek tudatában vagyok, amikor kezed rám súlyosodik. Ha jónak látod, Uram, hogy megkönyörülj gyöngre teremtményeden, és ha szívének megengedett örömeket adsz, légy szintén áldva; de add, hogy az isteni szeretet ne szenderedjék el lelkemben, és hogy szüntelenül a hála szavát emeljem föl Hozzád. Ha van bennetek szeretet, mindenetek meglesz, amit csak kívánni lehet itt a földön; bírni fogjátok a legkiválóbb gyöngyöt, melyet semminemű viszontagság, sem azok gonoszsága nem ragadhat el, akik titeket gyűlölnék és üldöznek. Ha szeretet van bennetek, kincseiteket oda helyezitek, hol sem a férgek, sem a rozsdá meg nem támadhatják azokat, és látni fogjátok, hogy észrevétlenül kitörlődik a lelketekből mindaz, ami annak tisztaságát bemocskolhatná. Érezni fogjátok, hogy az anyag súlya napról-napra kisebbedik, és madárhoz hasonlóan, mely a légtérben szárnyal, és nem gondol többé a földre, szálltok fel és emelkedtek szüntelenül, míg; csak szomszédos lelketek az Úr ölében meg nem elégíttetik. (Egy örszellem. Bordeaux, 1861.)

Boldogok azok, kiknek szemei zárva vannak.^{6*}

Jó barátaim, ti hívtatok engem, ugyan minek? Úgy-e azért, hogy a szegény szenvedőre, aki itt van, rátegyem kezeimet, és őt meggyógyítsam? Milyen szenvedés ez, jó Istenem! Elveszítette látását, és sötétség van körülötte. Szegény gyermek! Hadd imádkozzék és reméljen, én nem tudok csodákat tenni a jó Isten akarata nélkül. Minden gyógyítás, melyet végeztem, és amelyről tudomástok van, csak közös Atyánktól való volt. Bajaitokban pillantsatok tehát mindig az égre, és szívetek mélyéből mondjátok: „Atyám, gyógyíts meg engem, de add, hogy testi betegségem előtt előbb beteg lelkem gyógyuljon meg”. Testem és húsom bűnhődjék, ha arra

⁶ * Ez a közlemény egy vak asszony kedvéért történt; ennek kívánságára hívták Vianney Jarsi plébános szellemét.

szükség van, csak a lelkem emelkedjék Hozzád oly fehéren, aminő akkor volt, mikor megteremtetted.” Ez ima után, jó barátaim, melyet Isten mindig meg fog hallgatni, erőt és bátorságot nyertek és talán meg is gyógyultok, amit csak félve kértetek, - jutalmazásul lemondástokért.

De minthogy már itt vagyok e gyülekezetben, melynek célja a tanulás, azt mondom nektek, hogy azok, akik a látástól meg vannak fosztva, boldogoknak tekinthetik magukat, hogy bűnhődhetnek. Emlékezzetek arra, hogy Krisztus azt mondta, hogy ki kellene vájni az oly szemet, mely gonosz, és hogy többet érne, ha tűzbe vetnék, mintsem hogy elkárkozás okául szolgáljon. Jaj, hányan vannak földeteken, kik a jövő sötétségben átkozni fogják, hogy egykor élvezhették a világosságot! És milyen szerencsések azok, kik jóvátételképpen, szemük világától meg vannak fosztva, mert szemük nem szolgáltat okot botránkozásra és bukásra; ezek egészen lelküknek élhetnek, s többet láthatnak, mint ti, kik világosan láttok. Mikor az Isten megengedi nekem, hogy elmenjek kinyitni szegény szenvedők valamelyikének a szemét és visszaadjam annak világosságát, magamban azt mondom: kedves lélek, miért is nem ismered annak a szellemnek a gyönyöreit, aki csak elméledésből és szeretettől él. Mert ha ismernéd, akkor te sem kívánnál látni oly képeket, amelyek kevésbé tiszták és kevésbé kedvesek, mint azok, melyeket már félig látsz vakságodban.

Oh, igen, boldog a vak, **ki Istennel akar élni**, boldogabb, mint ti, kik itt vagytok. Ő érzi a boldogságot, látja a lelkeket, és felemelkedhet velük a szellemi szférákba, melyeket a föld kiválasztottal sem láthatnak. A nyitott szem mindig kész a lélek bukását előidézni, a zárt szem ellenben mindig kész a lelket Istenhez emelni. Higgyétek el nekem kedves jó barátaim, hogy a szemek vaksága gyakran a szív igazi világosságát jelenti, míg a látás sokszor a sötét angyal, mely a halál felé vezet.

És most néhány szót számodra, kedves szenvedőm. Remélj és végy bátorságot! Ha én neked azt mondanám: Gyermeke,

szemeid nemsokára megnyitnak: mennyire örülnél, és ki tudja, vajon ez az öröm nem válnék-e vesztedre? Légy bizalommal a Jóisten iránt, ki a boldogság szerzője és a szomorúság megszüntetője. Mindent elkövetek, amit érted tehetek; de te imádkozzál, és különösen gondolkozzál arról, amit neked mondtam. Mielőtt eltávoznám, ti, mindnyájan, kik itt vagytok, fogadjátok áldásomat. (Vianney arsi plébános. Paris, 1865.)

Megjegyzés. Ha valamely csapás nem a jelen élet cselekedeteinek következménye, akkor annak okát régebbi életben kell keresni. Amiket a sors szeszélyeinek nevezünk, nem egyebek, mint Isten igazságosságának érvényesülései. Isten nem sújt önkényes büntetésekkel; Ő azt akarja, hogy a bűn és a bűnhődés között meglegyen a pontos viszonyosság. Ha Ő jószágában fátyolt vetett is a múlt tetteire, azért bennünket mégis a helyes ösvényre helyezett mondván: „Aki karddá öl, kard által vész el”, amit Így is lehetne mondani: „Mindig abban bűnhődünk, amiben vétkeztünk.” Ha például valakinek az a (büntetése, hogy elveszti a szeme világát, ez azért történik, mert a látás volt bukásának oka. Az is lehet, hogy okozója volt más ember szeme világa elvesztésének, vagy hogy valakit úgy halmozott el munkával, hogy az megvakult bele, vagy vakságát rossz bánásmódja okozta, vagy általa okozott gondok és nélkülözések, - és most a jóvátétel szenvedéseit kell elviselnie. Talán ő maga választotta a bűnhődésnek ezt a módját, mikor a megbánás fájdalma utolérte, magára alkalmazván Jézusnak szavait: „Ha a te szemed megbotránkoztat téged, vájd ki azt.”

IX. FEJEZET.

Boldogok a szelídek és békességesek.

Bántalmazás és erőszakosság. - Szellemnyilatkozatok: A nyájasság és a szelídség. - A türelem. - Engedelmesség és lemondás. - A harag.

Bántalmazás és erőszakosság.

Boldogok azok, akik szelídek, mert ők örökségül bírják a földet. Boldogok a békességszeretők, mert Isten fiainak mondatnak. (Máté V. 5. 9.)

Hallottátok, hogy megmondattok a régieknek: Ne öl; mert valaki öl, méltó az ítéletre. Én pedig azt mondom nektek, hogy ha valaki atyjafiára ok nélkül haragszik, méltó az ítéletre; ha valaki atyjafiának azt mondja: „Ráka!” méltó a főtörvényszékre - aki pedig azt mondja: „Bolond!” - méltó a gyehenna tüzére. (Máté V. 21. 22.)

Ezekkel a szavaival Jézus a nyájasság, a mérséklet, a szelídség, a gyöngédség és türelem törvényét alkotta meg.

Jézus tehát elítéli az erőszakoskodást, a haragot és minden barátságtalan kifejezést felebarátaink irányában. „R á k a” a héber népnél gyalázó kifejezés volt, és annyit jelentett, mint „semmi-revaló”, melyet köpéssel és a fej elfordításával ejtettek ki. De még tovább megy, amikor a gyehenna tüzével fenyegeti azt, ki testvéreinek azt mondja: Te bolond!

Nyilvánvaló, hogy itt, mint minden más körülmények között is, a szándék súlyosbítja, vagy kisebbíti a hibát. De hogyan, hát egyszerű szó oly súlyos következménnyel járhat, hogy ily szigorú megrovást érdemel? Ez onnan van, mert minden sértő szó a szeretet törvényével ellenkező érzésnek a kifejezése, vagyis ellenkezik azzal a törvénnyel, melynek az emberek viszonyát szabályoznia és közöttük az összhangot és egységet fönntartania kell. Ez a sértő szó az egymás közötti jóakarát és testvériség elleni támadás, mely gyűlöletet és elkeseredést kelt, pedig az Isten iránti bizalom és felebarátunk iránti szeretet az első törvény, melyet minden kereszténynek szem előtt kell tartania.

De mit értett Jézus ezek alatt a szavak alatt: „Boldogok a szelídek, mert ők örökségül bírják a földet” - Ó, aki a világ javairól való lemondást hirdeti, s kárpótlásul égi javakat ígér?

Míg az égi javakra várunk, szükségünk van a földiekre is, hogy megéljünk; csupán arra int, hogy valamiképp jobban ne ragaszkodjunk ez utóbbiakhoz, mint az előbbiekhöz.

Ezekben a szavakban azt akarja mondani, hogy a földi javakat mindeddig elharácsolták azok elől, akik szelídek és békességek; hogy ezek gyakran a legszükségesebbet is nélkülözik, míg másoknak fölöslegeik vannak; Ő megígéri, hogy visszakapják, ami őket megilleti úgy a földön, mint a mennyben, mert ők Isten gyermekeinek nevezetnek. Ha majd a szeretet és könyörületeség lesz az emberiség; törvénye, akkor nem lesz többé önzés, a gyengét és szerényt nem fogja többé elnyomni és kifosztani az erőszak. Ilyen lesz majd a föld állapota a fejlődés törvénye és Jézus ígérete szerint, boldog világ lesz a gonoszok kiűzése után.

SZELLEMMNYILATKOZATOK.

A nyájasság és a szelídség.

A jóakarát testvéreink iránt, mely a felebaráti szeretetnek a gyümölcse, ennek megnyilvánulásaként nyájasságot és szelídséget szül. Azonban az embernek nem szabad magát mindig csak a látszatra bíznia, mert a nevelés és e világ szokásai is megadhatják e tulajdonságok látszatát. Hányan vannak, kiknek tettett jóakarata csak külső álarc, csak ruha, melynek tervszerű szabása a rejtett alaktalanságot fedi! A világ telve van ilyen emberekkel, kiknek mosoly van az ajkukon, és méreg a szívükben; akik szelídek, ha semmi sem sérti őket, de a legkisebb ellenkezésre harapnak, kiknek az emberrel szemben mézes-mázos nyelve mérges nyílává változik, mihelyt az ember háta mögött vannak.

Ebbe az osztályba tartoznak azok az emberek is, kik otthonukon kívül mindenkiel szemben jók, otthon pedig zsarnokok, s

családjukkal és alárendeltjeikkel gőgjük és önkényeskedésük súlyát éreztetik, mintha kárpótolni akarnák magukat a kényeszerhelyzetért, melyet máshol saját maguk teremtettek maguknak. Minthogy tekintélyüket nem merik éreztetni az idegenekkel, kik visszautasítanak őket, legalább azokat igyekeznek megfélemlíteni, akik nem szegülhetnek ellen. Hiúságuk örül mikor azt mondhatják: „Itt én parancsolok, s itt nekem engedelmeskednek!” és nem jut eszükbe, hogy joggal hozzátehetnék ezt is: „És itt megvetnek engem.”

Nem elég, ha az ajkáról tej és méz csorog, a szív pedig semmirevaló; ez képmutatás. Csak akinek a nyájassága és szelídsége nem tettetett, nem hazudtolja meg magát, ugyanolyan a világ előtt, mint bizalmasai között, tudván, hogy ha az embereket a látszat megcsalja is, de Istent nem lehet megcsalni. (Lázár. Paris, 1861.)

A türelem.

A fájdalom áldás, melyet Isten választottaira küld. Ne búslakodjatok tehát, ha szenvedtek, hanem áldjátok a mindenható Istent, aki itt lent a fájdalom által jelöl ki titeket a dicsőségre a mennyben. Legyetek türelmesek. A türelmesség szintén szeretet, amit gyakorolnotok kell, s amelyet Krisztus, az isteni küldött tanított. Az a felebaráti szeretet, melynél fogva a szegényeknek alamizsnát adunk, a legkönnyebb. De sokkal kínosabb, s ennél fogva érdemdúsabb az a szeretet, **amelynél fogva megbocsátunk azoknak, akiket Isten azért helyezett utunkba, hogy szenvedéseink eszközei legyenek, és hogy türelmünket próbára tegyék.**

Az élet nehéz, jól tudom, számtalan semmiségből áll, mely gombostűként szúr és sért. De szem előtt kell tartanunk a kötelességeket, melyeket ránk róttak, a vigasztalást és jutalmat, mely másrészről vár reánk, és akkor azt fogjuk látni, hogy az áldás számosabb, mint a fájdalom. A teher könnyebbnek látszik, ha az ember felfelé tekint, mint mikor fejét a földre könyítja.

Bátorság barátaim! Krisztus példaképetek, Ő többet szenvedett, mint bárki közületek, és Ő nem tehetett magának semminemű szemrehányást, míg nektek jóvá kell tennetek a múltat, és erősítenetek kell magatokat a jövő számára. Legyetek tehát türelmesek, legyetek keresztények, ez a szó az, mely mindent magában foglal. (Egyik barátotok szelleme. Le Havre, 1862.)

Engedelmesség és lemondás.

Jézus tanítása mindenütt engedelmességre és lemondásra int. Ez a két erény az, mely mindig szelídséggel jár és mégis erős küzdést jelent, ámbár az emberek tévesen összezavarják azt az érzés és az akarat megtagadásával. **Az engedelmesség az érznek - a lemondás a szívnek a beleegyezése.** Mind a kettő tevékeny erő, mert mind a kettő ama megpróbáltatások súlyát viseli, melyeket az oktan felháborodás zúdít reá. A gyáva nem tud lemondó lenni, éppen úgy, mint a gögös és az önző sem tud engedelmeskedő lenni. Jézus ezeknek az anyagi- as ókor által megvetett erényeknek megtestesülése volt. Abban az időben jött, amikor a római társadalom pusztulóban volt a korrupció bűnében, hogy az elsatnyult emberiségi kebelében felragyogtassa az áldozatkészség és a testi lemondás dicsőségét.

Minden időszak halárait az az erény vagy bűn jelzi, mely azt megmenteni vagy elveszíteni van hivatva. Nemzedékieknek erénye a szellemi tevékenység, bűne az erkölcsi közömbösség. Én csak tevékenységet mondtam, mert a lángész hirtelen emelkedik fel és megvilágítja egyszeriben a látóhatárt, melyet a tömeg csak ő utána pillant meg, míg a tevékenység a kevésbé feltűnő célok után való törekvések összessége, amely a korszak szellemi fejlettségét jellemzi. Vessétek magatokat alá annak a befolyásnak, amelyet szellemeitekre gyakorolunk; engedelmeskedjétek a haladás nagy törvényének, mely a ti nemzedékieknek a jelszava. Jaj a hanyag szellemnek, annak, aki ítélőképességét eltorlaszolja. Jaj neki, mert 'mi, kik az előrehaladó

emberiségnek vezetői vagyunk, ostorral ütjük majd és ellenszegülő akaratát a zabla és a sarkantyú kettős kényszere alá szorítjuk. Minden gögös ellenállásnak előbb-utóbb engednie kell; de boldogok azok, kik szelídek, mert ők a tanításokat nyitott füllel fogadják. (Lázár. Paris, 1863.)

A harag.

A góg elhitei veletek, hogy többet értek, mint amennyi vagytok, és olyan összehasonlítást, amely lekicsinyléseket eredményezné, nem tudtok elviselni. Ez az oka annak, hogy szellemi vagy társadalmi helyzeteteknél vagy személyes előnyeitekénél fogva annyira testvéreitek fölött állóknak érzitek magatokat, hogy a reátok vonatkozó legkisebb összehasonlítás is felizgat, megbánt és haraggal tölt el benneteket.

Pedig: ha ennek a futó örületnek - amely olykor a hidegvér és józanész teljes hiánya miatt az oktalan illathoz tesz hasonlóvá titeket, - az eredetét akarnátok kutatni, csaknem mindig rájönnetek, hogy haragotoknak egyetlen indító oka a megsértett góg. Avagy nem góg-e az, amely az ellenmondásra ösztönöztetve visszautasítja az igazságos megjegyzéseket és amely arra készítet, hogy a legjózanabb tanácsokat is visszautasítsátok? Maga a türelmetlenség is, amely gyakran gyerekes ellenkezésre indít benneteket, a saját személyeteknek tulajdonított fontosságból ered, amely előtt - azt hiszitek - mindenkinek meg kell hajolnia.

A haragos ember örülségében mindenbe beleköt, tárgyakat tör, zúz, mert nem engedelmeskednek neki. Oh ha az ember ilyen pillanatokban hidegvérrel szemlélhetne önmagát, megijedne magától, vagy legalább is nevetségesnek tűnnék fel. Megítélhetné ebből azt a hatást, amelyet másokra gyakorol. És ha már másért nem, legalább a saját maga iránti tiszteletből le kellene győznie az olyan hajlamot, amely őt a környezet szánalmának teszi ki.

Ha az ilyen ember arra gondolna, hogy a harag nem gyógyít meg semmit, hanem csak az egészséget rontja, sőt az életet is veszélyezteti, akkor észrevenné azt is, hogy a haragnak éppen ő az első áldozata. De arra is figyelemmel kellene lennie, hogy haragjával környezetét szerencsétlenné teszi, és e miatt, ha van szíve, szemrehányást is kell tennie magának, hogy kellemetlenségeket okoz azoknak, akiket legjobban kellene szeretnie. És mily keserű lehet a bánat akkor, ha a harag kitörését oly cselekedet követte, amely miatt egész életén át szemrehányásokat tehet magának!

Általában véve nem lehet azt mondani, hogy a harag, kizár egyéb jó lelki tulajdonságokat, de sokszor akadályozza az embert a jó cselekedetek gyakorlásában, és sok bűnre vezetheti őt. Elég indok ez arra, hogy lehetőleg uralkodjunk indulataink felett, A spiritistának pedig már csak azért is tartózkodnia kell tőle, mert a keresztény szeretettel és alázatossággal ellenkezik.

(Egy örszellem Bordeaux, 1863.)

Abból a téves felfogásból kiindulva, hogy saját természetét meg nem változtathatja az ember, felmentve érzi magát attól, hogy hibáit megjavítsa, amelyekben szívesen tetszeleg, vagy amelyek legyőzése kitartást igényel. Megszokott dolog például, hogy a haragra hajló ember vérmérsékletére szeret hivatkozni, s ahelyett, hogy bűnét bevallaná, szervezetére tolja hibáját, s így a saját gonoszságáért Istent vádolja. Ez ismét gőg, mely együtt szokott járni mindenféle tökéletlenséggel.

Kétségkívül vannak vérmérsékletek, amelyek heveskedésre alkalmasabbak, mint ahogyan vannak hajlékonyabb izmok, melyek alkalmasabbak erő kifejtésre. De ne higgyétek, hogy itt rejlik a harag fő oka. Mert annyi bizonyos, hogy a békés hajlamú szellem még a „lepegésebb” testben is mindig békés indulatú marad, míg az erőszakos szellem a legközömbösebb szervezetben sem lesz szelídebb, mindössze más jelleget vesz fel a harag: nem lévén a szervezet alkalmas a heveskedésre, a harag "koncentrálódik és huzamosabb tartamú lesz.

Maga a test tehát nem kölcsönöz annak haragot, akiben az nincs meg, valamint nem okozója más vétségnek sem. Minden bűn és minden erény a szellemben rejlik. Ha ez nem úgy volna, hol volna az érdem? A csalárd ember nem lehet igaz, mert szelleme semmirekellő, de alakíthat önmagán, ha határozott akarata van. Vajon nem bizonyítja a tapasztalat, hogy mire képes az erős akarat? Vajon a spiritisták nem beszélhetnek e néha csodálatos átalakulásról? Mondjuk meg őszintén, hogy az ember csak akkor marad bűnös, ha bűnös akar maradni, de aki javulni akar, mindig megteheti. Másképpen a haladás törvényéről beszélni sem lehetne. (Hahnemann, Paris, 1863.)

X. FEJEZET.

Boldogok az irgalmasok.

Bocsássatok meg, hogy Isten is megbocsásson nektek. - „Légy jóakarója a te ellenségednek.” - Melyik a legkedvesebb áldozat Isten előtt. - A szálka és a gerenda a szemekben. - „Ne ítéljetez, hogy ne ítéltessetek.” - „Aki tiközületek bűn nélkül való, az dobja rá az első követ.” - Szellemnyilatkozatok: A bántalmak megbocsátása. - Az elnézés. - Szabad e mást rendreutasítani más hibáit megfigyelni, mások hibáit föltárni?

Boldogok az irgalmasok, mert ők irgalmasságot nyernek. (Máté V. 7.)

Ha megbocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket; megbocsátja nektek is a ti mennyei Atyátok; - ha pedig meg nem bocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket, a ti mennyei Atyátok sem bocsátja meg a ti vétkeiteket. (Máté VI. 14. 15.)

Ha pedig a te atyádfia vétkezik ellened, menj el és dorgáld meg őt négy szem között; ha hallgat rád, megnyerted a te atyádfiát. - Ekkor hozzámenvén Péter, monda: Uram, hányszor lehet az én atyámfiának ellenem vétkezni és néki megbocsátanom, még hétszer is? - Monda néki Jézus: Nem mondom néked, hogy még hétszer is, hanem még hetvenhétszer is. (Máté XVIII. 15. 21. 22.)

A könyörületesség a szelídség teljessége; aki nem tud könyörületes lenni, az szelíd és békességes sem lehet. A könyörületesség a bántalmak megbocsátásában és elfelejtésében áll. A gyűlölet és haragtartás minden emelkedettség és nagyság nélkül való lélek jellemvonása, míg a bántalmak elfelejtése fejlettebb lélek tulajdonsága, amely; felülemelkedik a neki okozható sérelmeken. Az előbbi állandóan aggodalmaskodó, gyanakvó, betegesen érzékenykedő és epés; az utóbbi szelíd, telve megbocsátással és szeretettel.

Jaj annak, aki ezt mondja: „Sohasem bocsátok meg” - mert ha az emberek nem ítélik is el, Isten bizonyára elítéli. Milyen jögon igényel bocsánatot a saját vétkeiért, ha ő nem bocsátja meg a másokéit? Jézus arra tanít bennünket, hogy a könyörületességnek nem szabad határt szabni, mikor azt mondja, hogy felebarátunknak nem csak hétszer, de hetvenhétszer is meg kell bocsátanunk.

A megbocsátásnak azonban két igen, különböző neme van. Az egyik nagy, nemes, igazán magasztos minden hátsó gondolat nélkül, amely még akkor is finoman kímélni tudja ellenfelének önszeretetét és érzékenységét, ha ez utóbbinak éppen nincs igaza; a másik, amely által a sértett fél, vagy aki annak tartja magát, a másikkal lealázó feltételeket szab, és a megbocsátás súlyát érezteti vele, tehát inkább felháborít, mint megnyugtat. Az ilyen, ha kezet nyújt is ellenfelének, nem jóakarattal teszi, hanem tüntetve, hogy mindenkinek mondhassa: íme nézzétek, milyen nagylelkű vagyok! Ilyen esetben lehetetlen, hogy a kibékülés őszinte legyen bármelyik részről is. Nem, ez nem nagylelkűség, ezzel az illető csak gögjét akarja kielégíteni. Minden összeütközésnél csak az érdemelheti ki maga számára a részrehajlatlan emberek rokonszenvét, aki engedékenyebbnek mutatkozik, aki ön érdekeiről le tud mondani, és igazi szeretetről és nagylelkűségről tesz tanúságot.

„Légy jóakarója a te ellenségednek.”

Légy jóakarója a te ellenségednek hamar, míg vele az úton vagy, hogy ellenséged valamiképpen a bíró kezébe ne adjon, és a bíró oda ne adjon a poroszló kezébe, és tömlöcbe ne vessen téged. Bizony mondom neked, ki nem jössz onnét, mígnem megfizetsz az utolsó fillérig. (Máté V. 25. 26.)

A megbocsátásnak, mint általában a jónak gyakorlása nem pusztán erkölcsi, hanem anyagi eredménnyel is jár. Tudjuk, hogy a halál nem szabadít meg minket ellenségeinktől, a bosszúálló szellemek gyakran a síron túl is üldözik gyűlöletükkel azokat, akikkel szemben bosszújukat megőrizték, miért is helytelenül szokták mondani: „csak a halál békíti ki őket.” A gonosz szellem kívárja, míg az, akit bántani akar, a test rabságába kerül, és kevésbé szabadulhat előle, hogy könnyebben kínozhassa, s érdekeiben vagy legkedvesebb érzelmeiben megtámadhassa. Ebben a tényben kell keresni az okát a megszállottságok legnagyobb részének, főképp azoknak, amelyek súlyosabb természetűek. Hiszen a megszállottak csaknem mindig régebbi bosszú áldozatai, amire kétségkívül viselkedésükkel szolgáltatott okot. Isten megengedi ezt, hogy az emberek önmaguk büntessék egymást elkövetett bűneikért, vagy, ha nem követték el, akkor azért, mert nem gyakoroltak elnézést és könyörületességet, mikor megbocsátaniuk kellett volna. Hiszen nagyon fontos dolog a jövő békesség érdekében minél előbb jóvátenni a felebarátaink ellen elkövetett igazságtalanságokat, megbocsátani ellenségeinknek, hogy még halálunk előtt eltüntessük a széthúzásnak minden tárgyát s a későbbi ellenszenvnek minden okát. Ezzel az eszközzel földi ellenségeinkből barátokat csinálhatunk a szellemvilágban. De mindenesetre tegyük meg a jó iránt való köteleességünket, és Isten nem hagyja el azt, aki a bosszúállásnak kitéve is megbocsát. Mikor Jézus azt ajánlja, hogy béküljünk ki ellenségeinkkel hamar, ezt nem pusztán abból a szándékból teszi, hogy a jelen élet ellentéteit enyhítsük, hanem hogy kikerüljünk azoknak

a jövő életben való folytatását. „Ki nem jössz onnét, míg nem megfizetsz az utolsó fillérig” - azaz, míg teljesen be nem töltöd Isten törvényét.

Melyik áldozat a legkedvesebb áldozat Isten előtt.

Azért, ha a te ajándéodat az oltárra viszed, és ott megemlékezel arról, hogy a te atyádfiának valami panasa van elened: hagyd ott az oltár előtt a te ajándéodat és menj el, előbb békélj meg a te atyádfiával, és azután eljövén, vidd fel a te ajándéodat. (Máté V. 23. 24.)

Mikor Jézus azt mondja: „Menj el előbb megbékülni a te atyádfiával, mielőtt áldozatodat az oltárra tennéd” - ebben arra tanít bennünket, hogy az Úr előtt a legkedvesebb áldozat a saját neheztelésünk feláldozása. Hogy mielőtt Előtte, bocsánatát kérendő, megjelenénk, előbb nekünk kell megbocsátanunk, s ha viszályunk van felebarátunkkal, azt előbb ki kell egyenlitenünk, mert egyedül akkor lesz kedves az áldozatunk, mint amely minden rossz gondolattól mentes szívből ered. Jézus anyagi formába öltöztette ezt a tanítást, mert a zsidók anyagi áldozatokat hoztak, Jézusnak tehát az ő szokásaikhoz kellett tanítását alkalmazni. Krisztus követője nem áldoz többé anyagiakkal, az áldozás immár szellemivé lett, de a fenti tanítás ereje csak növekedett, mert lelkét adja át Istennek, és ennek a léleknek teljesen megtisztítva kell lennie. **Mikor belép az Úr templomába, kívül kell hagynia a gyűlölet és neheztelés minden érzését, a testvér iránt táplált minden rossz gondolatot**, s csak akkor fogják imáját az angyalok az Örökkévalónak lábaihoz vinni. Ez az értelme Jézus eme szavainak: „Hagyd ott az oltár előtt a te ajándéodat, s elmenvén előbb békülj meg a te atyádfiával, ha kedves akarsz lenni az Úr előtt.”

A szálka és a gerenda a szemekben.

Mért nézed pedig a szálkát, amely a te atyádfia szemében van, a gerendát pedig, mely a te szemedben van, nem veszed észre?

Avagy mimódon mondhatod a te atyádfiának: hadd vessem ki a szálkát a te szemedből, holott imé, a te szemedben gerenda van? Képmutató, vedd ki előbb a gerendát a te szemedből, és azután gondolj arra, hogy kivessed a szálkát a te atyádfiának szeméből! (Máté VII. 3. 4. 5.)

Az emberiségi egyik gyarlósága, hogy előbb látja meg a más hibáját, mint a magáét. Hogy ítélkezhessünk, előbb tükörbe kellene néznünk, hogy meglássuk magunkat; valamiképpen kihelyezkednünk önmagunkból, hogy mint idegen személyt szemlélhessük magunkat, azt kérdezvén: Vajon mit gondolnék másról, ha ugyanazt tenné, amit én cselekszem? Kétségtelenül a gőg az, ami elfödi előlünk saját hibáinkat: az erkölcsieket és a fizikaiakat egyaránt. Ez a gyarlóságunk éles ellentétben áll a szeretettel, mert az igazi szeretet szerény, egyszerű, elnéző. Gőgös szeretet lehetetlenség, mert ez a két érzés ellentmond egymásnak. Vagy talán lehetséges lenne, hogy valaki, aki elég hiú a saját egyéniségének fontosságában, és képességeinek fensőbbségében hinni, egyúttal elég önmegtágadást tudna gyakorolni, kiemelvén másnak előnyeit, amelyek őt háttérbe szoríthatnák, önhibái helyett, amelyek amazt kiemelhetnék? Ha a gőg a legtöbb bűn atyja, akkor egyszersmind a legtöbb erény tagadása is. Ezt találjuk mint indítóokot a legtöbb cselekedetünk fenekén. Ezért int Jézus, hogy küzdjünk ellene, mint a haladás legfőbb akadályá ellen.

„Ne ítéljeteK, hogy ne ítéltessetek.” „Aki tiközületek bűn nélkül való, az dobja rá az első követ.”

Ne ítéljeteK, hogy ne ítéltessetek. Mert amilyen ítélettel ítéltek, olyannal íteltettek, és amilyen mértékkel mértek, olyannal mérnek nékteK. (Máté VII. 1. 2.)

Az írástudók és farizeusok pedig egy asszonyt vivének hozzá, akit házasságtörésen kaptak vala, és a középre állítván azt, mondák neki: Mester, ez az asszony tetten kapatott, mint házasságtörő. A törvényben pedig megparancsolta nekünk Mó-

zes, hogy az ilyenek köveztessenek meg: te azért mit mondasz? Ezt pedig azért mondák, hogy megkísértsék őt, hogy legyen őt mivel vádolniuk. Jézus pedig lehajolván, az ujjával írt vala a földre. De mikor szorgalmazva kérdezek őt, felegyenesedve monda nekik: Aki tiközületek bűn nélkül való, az dobja rá az első követ. És újra lehajolván, írt vala a földre. Azok pedig ezt hallván, és a lelkiismeret által vádoltatván, egymás után kimenének, a vénektől kezdve mind az utolsóig, és egyedül Jézus maradt vala és az asszony a középén állva.

Mikor pedig Jézus felegyenesedék, és senkit sem láta az asszonyon kívül, monda néki: Asszony, hol vannak azok a te vádlóid? Senki sem kárhoztatotte téged? Az pedig monda: Senki Uram! Jézus pedig monda néki: Én sem kárhoztatlak, eredj el és többé ne vétkezzél! (János VIII. 3-11.)

„Aki tiközületek bűn nélkül való, az dobja rá az első követ” - mondotta Jézus. Ezek a szavak kötelességünkkel teszik az elnézést, mert nincs senki, akinek magának is nem lenne rá szüksége. Arra tanítanak továbbá, hogy nem szabad szigorúbban ítélnünk mások felett, mint magunk felett, s elítélünk másokban azt, amit magunkban mentegetünk. Mielőtt másnak a hibáját gáncsolnánk, nézzünk körül, hogy vajon ugyanaz a gáncs nem fog-e visszahullni saját magunkra?

A más magaviselete elleni megrovásnak két indítóoka lehet: elnyomni a rosszat, vagy rossz hírbe hozni azt, akinek cselekedeteit bíráljuk. Ez utóbbi indítóoknak semmi mentsége sincs, mert ez rágalmozás és gonoszság. Az első azonban dicséretre méltó lehet, és bizonyos esetekben kötelesség; is, mivel a jót szolgálja, és enélkül a rossz sohasem nyomtatnék el a társadalomban. S nem kell-e az embernek segítségére lennie felebarátjának a haladás útján? Mert nem kell betű szerint értelmezni ezt a parancsot: „Ne ítéld, hogy ne ítéltessél”, - mivel a betű öl, a szellem él.

Jézus nem tilthatta el a rossz megrovását, miután Ő maga mutatott nekünk benne példát, és Ő is erélyes szavakkal cselekedte

azt. **De azt akarta velünk megértetni, hogy a megrovásra való jogot az illetőnek erkölcsi súlya adja meg; vétkezni abban, amit másban elítélünk: ez lemondás erről az erkölcsi súlyról és elvesztése a feddésre való jogosultságnak.** Különben is a benső öntudat tiltakozik minden tekintély és önkéntes alárendelés ellen azzal szemben, aki bizonyos jogokkal felruházottan, megsérti azokat a törvényeket és szabályokat, amelyeket alkalmaznia kell. Nincs más törvényes hatalom Isten szemeiben, mint az, amely a jóról Krisztus által adott példára támaszkodik. Ez Jézus tanításának értelme.

SZELLEMMNYILKTOZATOK.

A bántalmak megbocsátása.

Hányszor bocsássak meg testvéremnek? Megbocsáss neki nem hétszer, hanem hetvenhétszer! Íme egyike Jézus olyan mondásainak, amelyek értelmetekre leginkább hathatnak, és szíveiteket megindíthatják. Hasonlítsátok csak össze a könyörületességnek ezeket az egyszerű, velős és mély értelmű szavait, melyeket Jézus tanítványai előtt hangoztatott, és mindig ugyanarra a gondolatra bukkantok. A végtelen igazságos Jézus azt felelte Péternek: A megbocsátást határ nélkül gyakorold, azaz mindannyiszor bocsáss meg, ahányszor vétenek ellened. Ezzel arra az önmegadásra tanítod testvéreidet, amely az embert minden támadással, minden sérelemmel, minden rossz bánásmóddal szemben sérthetlenné teszi. Szelíd és alázatos leszel, és amellett saját elnézésedet nem mérlegeled soha. Ily módon teszed te is azt, amit te kívánsz magadnak mennyei Atyádtól. Vajon nem kell e Neki is számtalanszor megbocsátania, és vajon számítja e Ő azt, hogy hányszor szállott alá hozzád az ő megbocsátása, hogy eltörölje bűneidet?

Hallgassátok tehát Jézus e feleletét, és mint Péter, alkalmazzátok azt magatokra! Bocsássatok meg, legyetek elnézéssel, könyörülettel, legyetek nagylelkűek, sőt pazarlók szeretetetekkel. Adjatok, mert az Úr vissza fogja adni, bocsássatok meg, mert

az Úr is megbocsát nektek, legyetek kicsinyek, mert az Úr fel-emel majd titeket, alázzátok meg magatokat, mert az Úr jobbja-
ra ültet majd titeket.

Menjetez szeretteim, elmélkedjetez ezeken a szavakon és értsé-
tez meg azokat. Annak a nevében intézem e szavakat hozzátok,
aki a mennyei fényességi magasságából mindig felétez tekint,
és szeretettel folytatja azt a hálátlan feladatot, amelyet tizenki-
lenc századdal ezelőtt kezdett meg. Bocsássatek meg tehát
testvéreiteknek, amint nektez is szükségetek van arra, hogy
megbocsássanak nektez. Ha tetteik személyes sérelmek ellene-
tez, egy okkal több, hogy elnézők legyetek irántuk, mert a
megbocsátás érdeme a sérelem súlyához van mérve, és tulaj-
donképpen semmi sem lenne elszenvedni testvéreitek bántal-
mait, ha csak könnyű sérelmek érnének bennetez.

Ti spiritisták ne feledjetez el soha, hogy akár szavak, akár cse-
lekedetez bántottak meg bennetez, **a megbocsátásnak nem
szabad csak pusztá szónak lennie.** Ha spiritistáknak nevezítez
magiatek, legyetek is azok; feledkezetez meg a rosszról,
amelyet veletez szemben elkövettez, és csak egy dologra gon-
doljatek: a jóra, amivel a rosszat viszonzhatjátok. Aki erre az
útra tért, annak nem szabad róla letérnie még gondolatban sem,
mert gondolataitekért is felelősek vagytok. Isten ismeri azokat;
**azon legyetek, hogy a megtorlás érzése teljesen ki legyen
törölve azokból, mert Isten tudja, mi maradt benn mind-
egyik szívnek mélyén.** Boldog tehát az, aki minden
este e szavakkal térhet nyugalomba: Felebará-
tom ellen nincs bennem harag, sem gyűlölet.
(Simeon. Bordeaux, 1862.)

*

Ellenségeinknek megbocsátani annyit tesz, mint magunk szá-
mára bocsánatot kérni, barátainknak megbocsátani annyit, mint
barátságunkról bizonytságot tenni. A sérelmeket megbocsátani
pedig annyit, mint megmutatni, hogy jobbakká lettünk. Bocsás-
satek meg barátaim, hogy Isten is megbocsásson nektez, mert

ha keményszívűek, követelők, hajthatatlanok vagytok, ha egy kis sérelemért is túlságos szigort alkalmaztok, hogyan akarthatjátok, hogy Isten megfélemedezzen arról, hogy nektek az ő elnézésére naponta a legnagyobb szükségetek van? Jaj annak, aki ezt mondja: „Sohasem bocsátok meg”, mert maga magát ítéli el. Különbözik ki tudja, ha komolyan magatokba szálltok, nem jöttök e reá, hogy tulajdonképpen ti vagytok a támadók? Ki tudja, vajon abban a viszályban, mely egy tűszúrással kezdődött és szakítással végződik, nem ti voltatok e éppen, akik az ütést mértétek? Vajon nem ti mondtátok e ki az első sértő szót? Vajon gyakoroltátok e mindig a szükséges önmérséklést? Kétségkívül ellenfeleteknek sincs igaza, amikor nagyon érzékenykedik, de annál indokoltabb, hogy elnézők legyetek, hogy magatok is okot ne szolgáltatassatok arra a szemrehányásra, amelyet ellenfeleteknek tesztek. Tegyük fel, hogy csakugyan ti vagytok bizonyos alkalmakkor a sértett fél, de ki mondja meg azt, hogy vajon nem magatok mérgesítettétek e el a dolgot megtorlásokkal. Vagy nem csináltatok-e éppen ti komoly veszekedést abból, amit könnyen lehetett volna feledni? Ha töletek függött a következmények megakadályozása, és ti azt nem tettétek, ti vagytok a vétkesek. S tegyük fel végre, hogy semminemű szemrehányást sem tehettek magatoknak; akkor annál nagyobb az érdemetek, ha szelídeknek mutatjátok magatokat.

De a megbocsátásnak két különböző neme van: van megbocsátás pusztán szóval, és megbocsátás szívből. Sok ember mondja ezt: „Megbocsátok neki!” De ugyanakkor titkos örömet rejteget magában azok felett a bajok felett, melyek ellenségét érik, azt mondogatván magában, hogy csak azt kapta, amit érdemelt. Hányan mondják: „megbocsátok neki”, hanem hozzáteszik: „de nem barátkozom vele, s nem is akarom őt látni soha életemben.” Hát ez az evangélium szerint való megbocsátás? Nem; az igazi megbocsátás, a krisztusi megbocsátás az, amely a múltra fátyolt vet; ez az egyedüli, amelyet számba vesznek, mert Isten nem elégszik meg a látszattal: Ő a szívek mélyén

kutat, számol a legtitkosabb gondolatokkal, s pusztá szavakkal és hiú színleléssel nem lehet Őt megcsalni. A sérelmek teljes és abszolút elfeledése nagy lelkek sajátsága, a megtorlás pedig mindig lelki süllyedtség és korlátoltság jele. Ne feledjétek, hogy az igazi megbocsátás mindig inkább tettekben, mint szavakban nyilvánul meg. (Pál apostol, Lyon, 1861.)

*

Ti spiritisták, ma az elnézésről akarunk nektek szólni, erről az édes testvéri érzésről, melyet minden embernek kellene gyakorolnia testvéreivel szemben, amit azonban nagyon kevesen tesznek.

Az elnézés másnak hibáit nem látja, vagy ha látja is, tartózkodik róluk beszélni, s piacra vinni azokat. Ellenkezőleg rejtegeti őket, csak hogy más meg ne tudja, és ha a rosszakarat mégis felfedezi, mindig talál mentséget számukra. Természetes, hogy elfogadható, komoly mentségről van itt szó és nem olyan ravasztságról, mely a palástolás látszatával még inkább kidomborítja a hibákat.

Az elnézés tulajdonképpen sohasem foglalkozik mások rossz cselekedeteivel, legfeljebb abból a célból, hogy az illetőnek szolgálatot tegyen, de akkor is a legenyhébben jár el. Sértő megjegyzéseket nem tesz, a szemrehányásokat kerüli, legfeljebb tanácsot ad, de azt is csak burkoltan. Mert amidőn más embert bíráltok, tulajdonképpen mit is lehet szavaitokból következtetni? Azt, hogy ti, akik korholtok, nem követtétek volna el azt, amit szóvá tesztek, s hogy többet értek, mint az illető bűnös. Oh, emberek, mikor fogjátok már saját szíveteket bírálni, mikor fogtok ítélni saját gondolataitok és cselekedeteitek fölött anélkül, hogy azzal törődnétek, amit testvéreitek csinálnak? Mikor lesz az, amikor csak saját magatokat nézitek szigorú szemmel?

Legyetek tehát szigorúak önmagatokkal szemben és elnézők mások iránt. Gondoljatok arra, aki végső fokon ítélkezik, aki látja minden szív titkos gondolatait és elnéző sokszor azokkal a

hibákkal szemben, amelyeket ti korholtok, vagy elítéli azt, amit ti mentegettek, mert Ő ismeri a cselekedetek titkos rugóit, míg ti, mialatt másokra anathémát kiáltotok, talán sokkal súlyosabb hibákat követtetek el,

Legyetek elnézők barátaim, mert az elnézés vonz, enyhít, fel-emel, míg a Kemény szigor bátortalanít, eltávolít és ingerel. (József őrszellem, Bordeaux, 1863.)

Legyetek elnézők mások hibáival szemben, bármilyenek legyenek is azok. Csak a saját cselekedeteiteket bíráljátok szigorúan, és az Úr is elnéző lesz irántatok, amint ti azok voltatok másokkal szemben.

Támogassátok az erősöket, buzdítsátok őket kitartásra; erősítétek a gyöngéket, rámutatva az isteni jóságra, amely a legkisebb megbánást is számon tartja; mutassatok a megbánás angyalára, amint kitarja szárnyait az emberi hibák fölött, elrejtván azokat. Annak szeméi előtt, aki nem nézheti azt, ami tisztátalan. Érsétek meg mindnyájan Atyátok végtelen könyörületességét, és ne feledjétek el minden gondolatotoknál, de főleg cselekedeteiteknél ismételni: „Bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek.” Értsétek meg jól e fenséges szavak értékét. Nemcsak a kifejezés csodálnivaló benne, hanem a tanítás is, amelyet tartalmaz. Mit kértek ti az Úrtól, amikor a megbocsátást kéritek? Vajon csak azt e, hogy felejtse el a sérelmeket? Vajon azt kéritek e, hogy feledésben hagyjon benneteket? Ha Isten megelégszik azzal, hogy elfelejti hibáitokat, és nem büntet, azzal még nem jutalmaz. A jutalmazás pedig nem lehet olyan eredménye, amelyet elmulasztottunk, még kevésbé olyan rossznak, melyet elkövettünk, ha ez a rossz el is van feledve. Tehát amikor bűneitek bocsánatáért esedeztek, akkor azt a kegyelmet kéritek, hogy többé vissza ne essetek, s ezzel azt a szükséges erőt kéritek, amellyel az új útra, a megadás és szeretet útjára léphettek, és amelyen a megbánást a jóvátétellel összeköthetitek.

Amikor testvéreiteknek megbocsáttok, ne elégedjétek meg azzal, hogy hibáik fölé a feledés fátyolát borítjátok; ez a fátyol igen gyakran nagyon is átlátszó lesz szemeitek előtt. A megbocsátással a szeretet is együtt járjon; tegyétek velük azt, amit ti kértek, hogy a mennyei Atya tegyen veletek. Cseréljétek föl a haragot, mely a lelket beszennyezi, a szeretettel, mely azt megtisztítja. **Mutassatok példát a tevékeny és fáradhatatlan könyörületességben,** melyre jézus tanított titeket; mutassatok példát úgy, amint azt Ő maga tette, amikor a testi szemek előtt is láthatóan élt a földön, és amint Ő azt szüntelenül teszi azóta is, mióta csak szellemi szemek láthatják. Kövessétek ezt az isteni példát; járjatok nyomdokaiban; ezek vezetnek majd titeket arra a menedékhelyre, ahol nyugalmat találtok a küzdelem után. És valamiképpen ő tette, vegyétek fel ti is a keresztet, és haladjatok, ha keservesen is, de bátran kálváriátokon: ott, annak a tetején van a megdicsőülés. (Ján. ev. Bordeaux, 1862.)

*

Kedves barátaim! Legyetek szigorúak magatokkal szemben és türelmesek mások gyöngeségeivel szemben; ez a még csak kevés ember által gyakorolt könyörületesség. Mindnyájatokban vannak legyőzni való rossz hajlamok, javítandó hibák és átalakítandó szokások. Mindnyájatokon van többé-kevésbé nehéz teher, amelyet le kell vetnetek, hogy a haladás tetőpontját elérhessétek. Miért látjátok hát oly tisztán felebarátaitok hibáit, s miért vagytok oly vakok a magatokéival szemben? Meddig fogjátok még keresni a felebarátaitok szemét sértő szálkát anélkül, hogy észre vennétek a gerendát, mely titeket vakokká tesz, és bukásról bukásra vezet? Higgyetek nekünk szellemeknek, testvéreim, hogy **minden ember, aki elég gőgös arra, hogy magát testvéreivel szemben erényben és érdemben különbnek tartja, oktalan és vétkes, és Isten megbünteti őt az ítélet napján.** A szeretetnek legigazibb jellege a szerénység és az alázatosság, amely abból áll, hogy másnak hibáit csak

felületesen látjuk és mindazt, ami benne jó és erényes, érvényre juttatjuk, mert habár az emberi szív a romlottság örvénye is, rejtett redői között mégis van a jó érzésnek egynéhány csirája, a szellemi lényeknek élő szikrája.

Spiritizmus, te vigasztaló és áldott tan, boldogok, akik téged ismernek, és akik az Úr szellemeinek üdvös tanításait hasznukra fordítják. Útjuk meg van világítva, s az egész út mentén olvashatják azokat a szavakat, amelyek a célhoz Vezető módokat mutatják. Ezek pedig: tevékeny irgalom, szívbeli könyörületesség, felebaráti szeretet és mindenek fölött Isten iránti szeretet, mért ez utóbbi az összes kötelességeket magában foglalja. Hiszen lehetetlen Istent igazán szeretni anélkül, hogy a könyörületességet gyakorolnók, melyet ő törvényül szabott minden teremtményének! (Dufêtre, neversi püspök. Bordeaux.)

*

(Minthogy az emberek közül senki sem tökéletes, vajon senkinek sem áll jogában felebarátját rendreutasítani?)

Ez nem állítható, mert mindegyikteknek kötelessége az, hogy az összesség, de főleg azok érdekében dolgozzék, akik rátok vannak bízva; de ezt mindig mérséklettel és jó szándékkal tegyétek és nem a befektítés gyönyörével, ahogy az gyakran történik. Ez utóbbi esetben a feddés: gonoszság, az előbbiben pedig kötelesség, melyet a szeretet minden lehető eszközzel parancsol. Továbbá, ha valakit meg akarunk feddeni, jó, ha azt először magunkra próbáljuk irányítani: vajon nem érdemelnők-e meg mi is a feddést? (Szent⁷* Lajos. Paris, 1860.)

*

⁷ * Az apostolok, s újabban más nyilatkozó szellemek sem használják neveik előtt a „szent” jelzőt. Ha ez a régebbi időben itt-ott előfordult, az nyilván csak a személyükre vonatkozó tévedés elkerülése céljából történt. (A k i - a d ó k)

(Vajon megrovandó e az, ha mások tökéletlenségeit megfigyeljük, ha ez nincs is hasznunkra, s ha a megfigyelés ócsárlássá nem válik?)

Minden a szándéktól függ. Bizonyára nincs megtiltva, hogy a rosszat meglássuk, amikor a rossz létezik; hiszen nem is volna célszerű, hogy mindenütt csak jót lássatok, ez az illúzió ártana a haladásnak. A bűn abban áll, ha megfigyelésünket felebarátunk kárára fordítjuk, amikor őt szükség nélkül a közvélemény előtt lerántjuk. Még inkább megrovandó, ha mást azért ócsárlunk, mert abban rosszakaratú érzéssel azért telik kedvünk, mivel másokat hibásoknak találunk. Egészen másképp áll a dolog, ha az ember a rosszra a nyilvánosság előtt fátyolt vet, és a rossz megfigyelését tisztán csak a maga javára fordítja. Azaz, amikor tanulmányozza, hogyan kellene azt elkerülni, amit másnál fedésre méltónak talál. Az ilyen megfigyelés bizonyára hasznos az erkölcsöt tanulmányozónak. Hogyan is tudná az ilyen az emberiség félszégeit jellemezni, ha mintaképeket, modelleket nem tanulmányozna? (Szent Lajos. Paris, 1860.)

*

(Vannak e esetek, amikor mások hibáinak feltárása hasznos?)

Ez a kérdés nagyon kényes; és itt főleg a jól felfogott felebaráti szeretetre kell utalnunk. Ha az illető tökéletlenségei csak neki magának ártanak, nincs szükség arra, hogy azokat másokkal is megismertessük. De ha ezek a hibák mások ártalmára szolgálhatnának, a többség érdekeinek előnyt kell adni egy ember érdekével szemben. Bizonyos körülmények között az álszenteskedés vagy a hazugság leleplezése kötelesség lehet, mert jobb, ha egy ember bukik, mint hogy többen martalékai, vagy áldozatai legyenek. Hasonló esetben számolni kell a bekövetkező előnyök és hátrányok összegével. (Szent Lajos, Paris, 1860.)

XI. FEJEZET.

Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.

A legfőbb parancsolat. - úgy cselekedjünk mással, ahogy mivünk kívánnak, hogy cselekedjenek. - A hitelező és adós parabolája. - Adjatok meg a császárnak, ami a császáré. - Szellemnyilatkozatok: A szeretet törvénye. - Az önzés. - A hit és a szeretet. - Szeretetet a bűnösök iránt. - Szabad e kockára tenni az életet egy gonosztevőért ?

A legfőbb parancsolat.

A farizeusok pedig, mikor hallották, hogy a szaduceusokat elnémította, egybegyűlének, és egy közülük, aki törvénytudó volt, kísértetbe akarván Őt hozni, ezt a kérdést intézte hozzá: Mester, mondd, melyik a törvény legnagyobb parancsolata? Jézus felelt neki: Szeresd a te Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legnagyobb és első parancsolat. A második pedig, mely hozzá hasonló: Szeresd felebarátodat, mint tennenmagadat! Íme ezekben foglaltatnak az egész törvény és a próféták. (Máté XXII. 34-40.)

Amit akartok azért, hogy az emberek tiveletek cselekedjenek, mindazt ti is úgy cselekedjétek azokkal, mert ez a törvény és a próféták. (Máté VII. 12.)

És amint akarjátok, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is akképpen cselekedjétek azokkal. (Luk. VI. 31.)

Azért hasonló a mennyek országa egy királyhoz, ki szolgáláival számolni akart. És mikor számolni kezdett, hozták ő elébe egy szolgát, ki adós volt neki tízezer talentummal. És mikor emez nem volt képes azt lefizetni, azt parancsolta az úr, hogy adják el őt magát, a feleségét és gyermekeit, és mindenét amiye van, hogy így az adósság lerovassék. A szolga azonban leborult és könyörgött az urához e szavakkal: Uram légy kis türelemmel, és visszatéríték mindent. És ekkor az úr megkönyörült rajta, elbocsátá őt, és elengedé neki az adósságot is. Amint a szolga kiment, találkozott eggyel szolgatársai közül, ki neki adós volt

száz dénárral; neki rohant és fojtogatta őt, mondván: Fizesd meg amivel tartozol! S akkor a szolgatársa leborult előtte, könyörgött hozzá mondván: Légy kis türelemmel és visszatéritek mindent. De amaz nem akart reá hallgatni. Elfordult tőle, és a tömlöcbe vetteté, hogy ott tartsa addig, míg csak le nem rója az adósságot.

Az ő szolgatársai pedig látván, hogy mi történt, nagyon megszorodának, és elmondták uruknak mindazt, ami történt. Akkor az úr előhivatván a szolgát, monda neki: Gonosz szolga, mindent elengedtem neked, amivel tartoztál, mert kértél engem! Nem kellett volna e neked is könyörölnöd társadon, amint én könyörültem rajtad? És ura haragjában a poroszlók kezeibe adta őt, hogy tartsák addig fogva, míg csak le nem rója mind, amivel tartozott. Így fog veletek bánni az én mennyei Atyám is, ha mindegyik közületek nem bocsátja meg szívéből testvérének a hibákat, amelyeket ellene elkövetett. (Máté XVIII. 23-35.)

„Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.” - „Amint akarjátok, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is akképpen cselekedjete azokkal.” Ez a szeretet legtökéletesebb meghatározása, mert az összes kötelességeket magában foglalja a felebarát iránt. Lehetetlen világosabb útmutatást, határozottabb irányelvet találni ennél: tedd a felebarátoddal szemben azt, amit magi adnak is kívánsz. Milyen joron követelnénk felebarátunktól szívesebb modort, elnézést, jóakaratot és alázatosságot, mint amennyivel magunk viseltetünk velük szemben? Ezeknek az életszabályoknak célja az önzés lerombolása; ha majd az emberek ezt fogadják el magaviseleti szabályul és intézményeik alapjául, akkor megértik a valódi testvériséget, és a békét és igazságot fogják uralkodóvá tenni maguk között; akkor nem lesz köztük sem gyűlölet, sem széthúzás, hanem egység, egyetértés és kölcsönös jóakarot.

Adjátok meg a császárnak, ami a császáré.

Akkor a farizeusok elvonultak tanácskozni, mimódon foghatnák őt meg beszédében. Azért küldték hozzá tanítványaikat

Heródes szolgáljaival, akik így szóltak hozzá: Mester, tudjuk, hogy te igaz vagy, és hogy igazsággal tanítod az Isten útját anélkül, hogy bárkivel is törődnél, mert az embereknél nem a személyeket nézed; - mondd meg nekünk tehát, mi a te véleményed: Szabad e adót fizetnünk a császárnak vagy nem? Jézus pedig ismervén az ő álnokságukat monda: Mit kísértgettek engem, képmutatók? Mutassátok nekem az adópénzt. Azok pedig odavivének egy dénárt. Akkor monda nekik Jézus: Kinek a képe és felírása van a pénzen? A császáré - mondták neki. Akkor Jézus felelt nekik: **Adjátok meg ami a császáré a császárnak, és ami az Istené, az Istennek!**

Hallván eme feleletét, csodálják azt és elhagyván őt, elvonultak. (Máté XXII. 15-22. Márk XII. 13-17.)

A Jézushoz intézett e kérdést az a körülmény indokolta, hogy a zsidók, irtózáván a rómaiak által rájuk rótt adótól, vallási kérdést csináltak belőle, s tekintélyes párt alakult az adót ellenzők sorából. Az adófizetés állandó izgató kérdés volt közöttük, úgy hogy enélkül a Jézushoz intézett kérdésnek: „Szabad e a császárnak adót fizetnünk” - semmi értelme sem lett volna. Kelepce volt ez a kérdés, amelyre adandó válasz vagy a római főhatóság, vagy a disszidens zsidóság bosszúját volt hivatva föl idézni. Jézus azonban „felismervén az ő álnokságukat”, kikerülte a tört, s egyben leckét adott nekik az igazságról, mikor azt mondta nekik, hogy adják meg kinek-kinek, ami őt megilleti. (Lásd: Bevezetést és a Publikánusokról szóló szakaszt.)

Ezt a parancsot: „Adjátok meg a császárnak, ami a császáré”, nem kell valami szorosán körvonalazott értelemben venni. Mint Jézus valamennyi tanítása, ez is általános elvnek összefoglalása gyakorlati formában, sajátyszerű körülményre alkalmazva. Ez az elv csak következménye annak a másik elvnek, amely azt kívánja, hogy úgy cselekedjünk felebarátainkkal, amint kívánnánk, hogy velünk cselekedjenek. Elítélése a felebarát ellen elkövetett mindennemű erkölcsi vagy anyagi ártalomnak, érdekei mindennemű megsértésének. Ez az elv min-

denki jogainak tiszteletben tartását írja elő, mint ahogy mindenki megkívánja az övéinek respektálását; kiterjeszkedik a család, a társadalom, a felsőbbség, valamint az egyén iránt tartozó kötelességek betöltésére.

SZELLEMMYILATKOZATOK.

A szeretet törvénye.

A szeretet magában foglalja Jézus összes tanításait, mert ez a legkiválóbb érzés és az érzés nem más, mint a tökélig magaslatára emelt ösztön. Az ember kezdetben csak ösztönökkel rendelkezik, melyek további haladásában fejlesztve és tisztítva érzésekké válnak. Az érzelmek legkiválóbbja a szeretet; nem az, amit közönségesen szerelemnek neveznek, hanem az a benső nap, amelynek közelében egyesítve vannak az összes emberfeletti vágyódások és megismerések. A szeretet törvénye a személyi tekinteteket az összesség szolidaritásával váltja föl, és ezzel a társadalom nyomorát megsemmisíti. Boldog az, aki legyőzvéni emberi természetét, túlaradó szeretettel szorítja keblére azokat, akik neki testvérei a fájdalomban. Boldog az, aki szeret, nem ismervén el sem a lélek, sem a test gyarlóságát; lábai könnyűek s úgy él, mintha ki volna emelve magából. Amikor Jézus ezt az isteni szót kimondta, az őt hallgató nép megremegett, s a szenvedők reménytelen sereglettek köréje.

A spiritizmus a maga részéről ez isteni ábécének második szavát hozza; figyeljeteK, mert ez a szó felemeli az üres sírok követét és az újra testet öltés diadalmaskodva a halál fölött, feltárja az elkápráztatott ember előtt értelmi örökségét; nem az elkárhozásra vezeti őt többé, de saját lényének átalakult és felmagasztosult teljességére. A vér megváltotta a szellemet, és ma a szellemnek kell megváltania az embert az anyagból. Azt mondtam, hogy kezdetben az embernek csak ösztönei vannak. Az tehát, kiben csak ösztönök uralkodnak, közelebb van a kiindulási ponthoz, mint a célhoz. Hogy a cél felé haladhasson, le kell győznie az ösztönöket az érzés javára, azaz tökéletesíteni

kell emezeket, elnyomván amazok, rejtett csiráit. Az ösztönök az érzésnek csirái és embriói. Magukkal hozzák azonban a haladás lehetőségét is, éppúgy, mint a makk magában rejti a tölgyet. A legkevésbé előhaladott lények azok, kik csak nagyon lassan hányják le magukról a bábburkot, ösztönöktől lévén leigázva. A szellemet éppúgy művelni kell, múlt a szántóföldet; minden jövő gazdagság a jelen munkájától függ és ez a lelki életben még inkább érvényesül, mint a földi javaknál, mert a lelki munka dicsőséges felmagasztosulást hoz magával, s akkor megértvén a szeretet törvényét, mely az összes lényeket egyesíti, keresitek majd a lélek kedves örömeit, amelyek a mennyei boldogság előjátékát képezik. (Lázár. Paris, 1862.)

A szeretet isteni princípium; és első naptól az utolsóig bírjátok szívetek mélyén a szent tűz eme szikráját. Ez oly tény, melyet gyakran megállapíthattok. A legelvetemültebb, legalantasabb, legvétkesebb embernek is van bizonyos lény vagy bizonyos tárgy iránt élénk és égő szeretete - bizonyoságul azoknak, akik e tényt kisebbíteni akarnák, - amely szeretet gyakran fennköltebb arányokat is el tud érni.

Azt mondtam, hogy valamely lény vagy tárgy iránti szeretet, mert vannak köztetek olyan egyének, akik a szeretet kincseit, amelyek szívüket eltöltik, állatokra, növényekre, sőt anyagi tárgyakra is pazarolják. Az embergyűlölők, akik rendesen elégedetlenek az emberiséggel, lelkük természetes hajlamával szemben, mely mágia körül szeretetet és rokonszenvet keres, merevek; ők a szeretet törvényét az ösztön állapotára süllyeszti alá. De akármit tesznek is, nem tudják elnyomni az élő csirát, melyet Isten a teremtésükkor szívükbe helyezett. Ez a csira az erkölcsiséggel és az értelmiséggel fejlődik és nagyobbodik, és ámbár azt az önzés gyakran el is nyomja, mégis szent és szelíd erények forrásává válik, melyben őszinte és tartós szeretet nyilvánul meg, és előre segít titeket az emberi élet kemény és meredek útján. Némelyeknek az újra testet öltés tana nem tetszik abban az aggodalomban, hogy mások is részesülnek

azokban a gyöngéd érzelmekben, amelyekért szeretteikre féltékenyek. Szegény testvérek, vonzalmatok önzővé tesz benneteket, és szereteteket kis körre szorítja, mikor a többiek iránt közömbösök akartok maradni. Bizony, ha úgy akarjátok gyakorolni a szeretet törvényét, ahogy Isten kívánja tőletek, akkor fokozatosan kell megtanulnotok szeretni összes felebarátaitokat megkülönböztetés nélkül. Ha ez a feladat itt-ott nehéz is, annak azért egykor teljesezésbe kell mennie. Isten így kívánja és a szeretet az új tannak az első és legfontosabb parancsa, mert az önzést kell megsemmisítenie, bármily alakban jelentkezik is az. Egyébként nemcsak személyi önzés van, hanem családi, osztályi és nemzetiségi önzés is. Jézus azt mondja: „Szeressétek felebarátaitokat. De vajon hol végződik a felebarát fogalma? Talán a családnál, a felekezethél vagy a nemzetnél? Nem, hanem ez a fogalom az egész emberiséget magában foglalja. A felsőbbrendű világokban úgy is van, hogy a kölcsönös szeretet vezeti az ott lakó előhaladottabb szellemeket, és a ti bolygótok, amely közeli társadalmi átalakulás küszöbén áll, látni fogja a fenséges törvény általános érvényesülését, amely törvényben maga Isten tükröződik vissza.

A szeretet törvényének következménye az erkölcsi javulás és a földi élet boldogsága. A legmakacsabb és a legvétkesebb szellemek is megváltoznak, amikor azokat a jótéteményeket észreveszik, amelyek abból a szabályból fakadnak, hogy ne tegyétek másoknak azt, amit magatoknak nem akartok, ellenkezőleg tegyetek annyi jót, amennyit csak bírtok.

Ne higgyétek, hogy az emberi szív végképpen meddő és megátalkodott. Az igazi szeretetnek van hatása reá. Oly mágnes az, melynek nem tud ellenállni, és amely képes feleleveníteni és megtermékenyíteni az erény csiráit, amelyek szívekben szunnyadó állapotban vannak. E szent tűz megtisztítja majd a megpróbáltatás és a számkivetés helyét, a földet is, amelyen egykor a könyörületességet, az alázatosságot, a türelmet, az odaadást, az önmegtágadást, t.i. lemondást és önfeláldozást

fogják gyakorolni, vagyis mindazokat az erényeket, amelyek a szeretet leányai. Hallgassatok János evangélista szavaira, ki aggkorában, mikor gyöngeségénél fogva többé szónokolni nem tudott, folyton csak azt ismételte: „Fiacskáim, szeressétek egymást!”

Szeretett testvéreim, okuljatok e leckéken. A szeretet gyakorlása nehéz, de a lélek mérhetetlen jót merít belőle. - Hittel és fennkölt odaadással teljesítétek azt, amire kérlek: „Szeressétek egymást”, és nemsokára meglátjátok az átalakult földet, amely a boldogság helyévé válik, ahol az igazak lelkei nyugalmat fognak élvezni. (Fénélon. Bordeaux, 1861.)

Kedves tanulóársaim, az itt jelenlevő szellemek ezt mondják nektek általam: „Szeressetek, hogy titeket is szeressenek”. Ez a gondolat oly igaz, hogy, benne vigaszt és enyhülést találtok minden nap szenvedésére. Vagy, még inkább, gyakorolván ezt a bölcs életszabályt, annyira az anyag fölé emelkedtek, hogy még a földi ruha levetése előtt átszellemültök. A szellemi gyakorlatok kifejlesztvén nálatok a jövő megértésének képességét, egyben biztosak vagytok a haladásban Isten felé s mindazokban az Ígéretekben, amelyek a ti lelketek vágyakozásainak megfelelnek. És bár elég magasra tudnátok emelkedni, hogy az anyag nyomásától szabadon ítélkezzetek, s ne vádolnátok meg felebarátotokat, mielőtt gondolatotokat Istenhez emelnétek.

Szeretni: ez a szó legmélyebb értelme szerint annyit tesz, mint törvényesnek, becsületesnek, lelkiismeretesnek lenni. Úgy cselekedni a felebaráttal szemben, mint ahogy kívánnátok, hogy veletek cselekedjenek; szorgosan keresni magatokban azt a benső együttérzést mindazokkal a fájdalokkal szemben, amelyek felebarátaitokat lenyűgözik, hogy általa enyhületet nyújtsatok nekik. Úgy tekinteni az emberiség nagy családját, mint saját családotokat, mert ezt a családot bizonyos periódusokban viszontlátjátok előhaladottabb világokon. És a szellemek, kik ezt a családot alkotják, mindannyian Isten gyermekei, mint ti, eljegyezve homlokukon az örök haladás jelével. Ezért nem

tagadhatjátok meg testvéreitektől, amit Isten önként adott nektek, mert bizonyára ti is örömmel; fogadjátok, ha testvéreitektől olyat kaptok, amire szükségetek van. Minden szenvedésben adjatok egy segítő és reménykeltő szót, hogy szeretetteljesek és igazak legyetek.

Higgyétek el, hogy ez a bölcs mondás: „Szeress, hogy szeretve légy!” utat tör magának a földön; forradalmi szó ez, mely határozott és változhatatlan úton halad előre. Ti magatok is, akik rám hallgattatok, már is nagyot haladtatok, mert sokkal jobbak vagytok, mint száz év előtt. Előnyös változástok már abban is megnyilvánul, hogy manapság már ellenmondás nélkül fogadjátok a szabadság és a testvériség eszméit, amelyeket régente még makacsul visszautasítottatok. De az is igaz, hogy száz év múltán ismét oly eszméket fogadtok el, amelyek ma még nem hatolhatnak be agyatokba.

Látjátok, hogy mostanság mily nagy lépést tett a spiritista mozgalom, és a szellem nyilatkozatokba foglalt igazság és megújhódás eszméi mily rohamosan terjedtek el a művelt középosztályban. Ez azért van, mert ezek a gondolatok megfelelnek a bennetek levő isteni csiráknak, amelyeket az utolsó század készített elő bennetek termékeny vetéssel, amikor a társadalom a haladás nagy eszméit elültette. És valamint az egész mindenség a Magasságbelinek keze alatt egyetlen láncolatot képez, úgy az emberiség minden további megoldandó feladatát a felebaráti szeretet általános és kölcsönös érvényesülése foglalja magában. E szeretet segítségével a testet öltött szellemek helyesebben ítélkeznek, és jobban éreznek, kezet nyújtván egymásnak bolygótok minden részén. Nagy egyesülés lesz az, hogy az emberek megértsék és szeressék egymást, s hogy a népek között az igazságtalanság s a félreértés minden okát lerombolják.

Megújhódás nagy gondolata, nagy csodákat fogsz művelni a spiritizmus által a jövő században; egyesítéd az emberek összes anyagi és szellemi érdekeit: e jól megértett elv alkalmazásával:

Szeressetek, hogy titeket is szeressenek! (Sanson, a párisi spiritista társaság régi tagja. 1863.)

Az önzés.

Az önzésnek, az emberiség e fekélyének el kell tűnnie a földről, amelynek erkölcsi haladását gátolja. És a spiritizmusra vár a föladat, hogy a földet a világok fokozatában előbbre vigye. Az önzés az a cél, amely ellen minden igazi hívőnek fegyverét, erejét és bátorságát irányítania kell. Bátorságot mondom, mert több bátorság kell önmagatok, mint mások legyőzéséhez. Mindenkinek legfőbb gondja legyen ezt legyőzni önmagában, mert ez a minden értelmet felfaló szörnyeteg, a gőgnek e gyermeke a forrása az összes nyomorúságoknak ideálant. A szeretet ellenlábasa ez, s ennél fogva az emberek boldogságának legfőbb akadályja.

Jézus példát adott nektek a szeretetből, Pontius Pilátus pedig az önzésből. Mert míg az Igaz elindult, hogy vértanúságának kálváriáját bejárja, addig Pilátus kezeit mosta, mondván: „Mi közöm hozzá?” Pilátus így szólt a zsidókhöz: Ez az ember igaz: miért akarjátok megfeszíteni? És mégis engedte, hogy halálra vigyék. A szeretetnek ez az ellensége, az emberi szív e rákfenejének terjedése mutatja, hogy a kereszténység még nem töltötte be teljesen hivatását. Rátok vár a föladat, hitnek új apostolai, - akiket a tisztább szellemek világosítsanak meg - hogy kiirtsátok ezt a bajt, hogy a krisztusi hitnek visszaadjátok egész erejét, s eltakarítsátok útjából az akadályokat, amelyek gátolják haladását. Úzzétek el az önzést a földről, hogy haladjon a világok fokozatán, mert itt az idő, hogy az emberiség felöltse a felnöttet megillető ruhát, amit csak úgy tehet, ha az önzést előbb kiűzi szívéből. (Emánuel. Paris, 1861.)

Ha az emberek általában szeretnék egymást, akkor könnyebb is lenne a szeretet gyakorlása; azonban úgy kell lennie, hogy önerőtökből igyekezzetek megszabadulni attól a kéregtől, amely szíveteket borítja, hogy érzékenyebbek legyetek azokkal szem-

ben, akik szenvednek. A ridegség megöli a jó érzéseket. Krisztus nem volt zárkózott; aki hozzá akart menni, bárki lett legyen is, azt Ő nem utasította vissza: a házasságtörő asszony és a bűnös férfi egyaránt segítségre letek Nála; sohasem sajnálta segédelmét, a szenvedőktől.

Vajon mikor veszitek Őt mintául cselekedeteitekben? Ha a szeretet uralkodnék a földön, a gonosznak nem volna többé reménye, szégyenletesen menekülnie kellene, s elbujdosnék, mert sehol sem találna helyet magának. És akkor a rossz eltűnének; ez után törekedjetek.

Kezdjétek önmagatoknál a példaadással; legyetek szeretetreméltók mindenkivel szemben személyválogatás nélkül, és ne tartsátok jobban emlékezetekben azokat, akik lenéznek benneteket, s hagyjátok Istenre az ítélkezés gondját. Mert Ő az ő országában mindenkor különválasztja a jó magot a konkolytól.

„Az önzés a szeretet tagadása, úgy hogy szeretet nélkül nincs békesség a társadalomban, sőt biztonság sincs. Az önzés és a góg, mely kézen fogva halad, a ravaszok versenyévé teszi azt, az érdekek harcává, ahol lábbal tiporják a legszentebb érzelmeket is s ahol még a megszentelt családi kötelekeket sem respektálják. (Pascal. Seas, 1862.)

A hit és a szeretet.

Legutóbb azt mondtam nektek, kedves gyermekeim, hogy a szeretet hit nélkül oly társadalmi rend fenntartására, mely hivatva van az embereket boldoggá tenni, nem volna elegendő. Azt kellett volna mondanom, hogy szeretet hit nélkül nem is lehetséges. Valóban nemes felbuzdulást hitehagyott embernél is találhattok, de szigorú, puritán, önmehtagadó, önfeláldozó szeretetet csak ott találhattok, ahol hit is van, mert csak ez képes az élet keresztjének viseléséhez bátorságot és kitartást kölcsönözni.

Igen, gyermekeim, hiába áltatja magát az élvezetet hajhászó ember azzal, hogy elegendő, ha csak a saját boldogságával tö-

rődik. Igaz, hogy Isten azért teremtett minket, hogy az örökkévalóságban boldogok legyünk, azonban a földi élet célja csupán az, hogy erkölcsi tökéletesedésünket előmozdítsa, amit a testi szervek és az anyagi világ jobban elősegíthetnek. Nem tekintve az élet mindennapi hajait, ízléseket, hajlamaitok, szükségleteitek különbözősége szintén eszköz arra, hogy magatokat a szeretetben gyakoroljátok. Mert csak kölcsönös engedékenység és áldozatok árán vagytok képesek az oly különböző elemek között összhangot teremteni.

Igazatok lenne azonban, ha azt mondanátok, hogy a cél idealant is a boldogság, hogyha azt nem az anyagi élvezetekben, hanem a jóságban keresnétek. A kereszténység vértanúkról beszél, akik örömmel mentek a kínszenvedésbe. Mai társadalmatokban azonban az embernek ahhoz, hogy keresztény legyen, nem kell vértanúság, csak annyi, hogy önzését, gögjét, és hiúságát leszelelje. Diadalmaskodni fog, ha a szeretet és a hit vezeti őt. (Őrszellem, Krakkó, 1861.)

Szeretet a bűnösök iránt.

Az igazi szeretet egyike a legfenségesebb tanoknak, amelyeket Isten a világnak adott. Követői között teljes testvériségnek kell uralkodnia. Szeretnetek kell a szerencsétleneket, a bűnösöket is, akik bűneik megbánásával a bocsánatot és a könyörületet elnyerhetik éppen úgy, mint ti azokért a hibákért, amelyeket elkövettetek. Gondoljátok meg, hogy ha ti a bocsánatot és könyörületességet megtagadjátok, bűnösebbek vagytok, mint ők, mert tőlük, kik Istent nem ismerték úgy, mint ti, kevesebbet fognak kívánni, mint tőletek.

Ne ítéljetek, óh, ne ítéljetek mások felett, kedves barátaim, mert a mások felett való ítélkezés szigorúbb elbírálást von maga után saját bűneitekkel szemben, pedig nektek is elnézésre van szükségetek azokért a hibákért, amelyeket folyton elkövettetek. Nem tudjátok e, hogy számos oly cselekedet van, mely a

tisztaság Istenének szeme előtt gonoszságszámba megy, holott a világ csak könnyed hibának tekinti azt?

Az igazi könnyületesség nem csak az alamizsnából áll, amelyet adtok, s a vigasztaló szavakból, amelyekkel azt kíséritek. Isten nem csak ezt kívánja. A krisztusi fenséges könnyületesség abban a jóakarásban nyilvánul meg, melyet ti mindig és minden dologban tanúsítatok felebarátaitokkal szemben. Ezt a magasztos erényt azokkal szemben is gyakorolhatjátok, kiknek a ti alamizsnátokra szükségük nincsen, de akiket szeretetteljes szavaitok, vigasztalásotok és bátorításotok az Úrhoz képes vezetni.

Közel van az idő, ismétlem, amikor igazi testvériség fog uralkodni ezen a földgömbön, mert Krisztus törvénye fogja az embereket kormányozni. Ez lesz az egyedüli iránytű, az egyedüli remény, mely a lelkeket a boldogok tartózkodási helyére fogja vezetni. Szeressétek tehát egymást, mint egy atyának a gyermekei; ne tegyetek különbséget más szerencsétlenekkel, mert Isten az egyenlőséget akarja köztetek. Ne vessetek meg senkit, hiszen a nagy bűnösök Isten engedelmével azért vannak köztetek, hogy tanulságot szolgáltatassanak nektek. Nem sokára, amikor Isten törvényei vezetik az embereket, ilyenféle tanításokra szükség nem lesz, mert minden tisztátlan és lázadó szellem alsóbb rangú világba jut, mely összhangban lesz hajlamaikkal.

Az ilyenekért imádkozni kell, hogy segítséget nyerjenek, ez az igazi szeretet. Mert nem arra vagytok hivatva, hogy bárkire rámutassatok: „Ez nyomorult, akitől a földet meg kell tisztítani, az ilyen fajzatnak a halál kis büntetés.” Nem, nektek nem szabad így beszélni. Tekintsetek Jézusra, a ti példaképetekre, mit mondana Ő, ha maga közelében ilyen nyomorultat látna? Szánakoznék rajta, s úgy tekintené, mint nagyon szenvedő beteget s kezét nyújtaná feléje. Ti erre nem vagytok képesek, de legalább imádkozhattok érte, segíthetitek szellemét arra a pár pillanatra, amelyet még a földön kell eltöltenie. Ha hittel imádkoztok, a bánat megindíthatja szívét. Mert ő is csak olyan fele-

barátotok, mint a legjobb az emberek közül. Eltévelyedett, és lázadó lelke csak úgy van teremtvé, mint a tiétek s abból a célból, hogy tökéletesedjék. Segítsétek hát őt abban, hogy a posványból kiemelkedhesse és imádkozzatok érte! (Franciaországi Erzsébet, Le Havre. 1862.)

Szabad e kockára tenni az életet egy gonosztevőért?

(Egy embert halálos veszedelemből kell megmenteni; de hogy ezt teheszük, saját életünket kell kockára tennünk; azonban az illető gonoszsága előttünk ismeretes és attól tartunk, ha életét megmentjük, új bűnöket követhet el. Vajon az ilyen esetben kell e életünket kockáztatnunk, hogy őt megmenthessük?)

Ez nagyon nehéz kérdés, és épp ezért indokolt is a feltevése. Erkölcsei haladásomhoz mérten felelek reá, és pedig azt, hogy az életet egy gonosztevőért is kockáztatni kell. Az odaadás vak, az ellenséget is megsegíti, és így a társadalom ellenségét is gyámolítania kell, szóval a gonosztevőt is. Azt hiszitek, hogy ily esetben csak a halálból szakítjátok őt ki? Lehet, hogy az ilyen szerencsétlent egész múlt életéből is kiszakíthatjátok. Mert gondoljatok arra, hogy életének utolsó megrázó pillanataiban a veszendő ember elmúlt életére pillant vissza, vagyis életének képe megjelenik szeme előtt. A halál talán nagyon korai még számára, újra testet öltése pedig szörnyű lehet. Rajta tehát emberek, kiket a spiritizmus tana megvilágosított, rajta, szakítsátok őt ki a kárhozattól. És talán ez az ember, aki halálakor szitkozódással halmozott volna el benneteket, karjaitokba veti magát. Ne is kérdezzétek, kell e vagy sem, hanem siessetek segítségére, mert amikor őt mentitek, csak szívetek szavára hallgattok, amely azt mondja: „Te őt megmentheted, mentsd meg hát őt.” (Lamennais, Paris, 1862.)

XII. FEJEZET.

Szeressétek ellenségeiteket!

Jót tegyetek a rosszért. - Testnélküli ellenségek. - „Ha valaki téged arcul üt jobbról, fordítsad felé a másik orcádat is.” - Szellemnyilatkozatok: A bosszú. - A gyűlölet. - A párbaj.

Jót tegyetek a rosszért.

Hallottátok, hogy megmondattok: Szeressétek felebarátotokat és gyűlöljétek ellenségeiteket. Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, akik titeket átkoznak, jót tegyetek azokkal, akik titeket gyűlölnék, és imádkozzatok azokért, akik háborgatnak és kergetnek titeket. Hogy fiaj legyetek a ti mennyei Atyátoknak, aki felhossa az ő napját, mind a gonoszokra, mind a jókra, és esőt ad mind az igazaknak, mind a hamisaknak. Mert ha csak azokat szeretitek, akik titeket, szeretnek, minő jutalmatok lesz majd? Nemde a publikánusok is nem hasonlóképpen cselekednek e?

És ha csak testvéreiteket köszöntitek, mivel vagytok különbek a többiekénél? A pogányok nem cselekednek e hasonlóképpen? Mondom nektek, ha a ti igazságosságtok nem különb az írástudókénál és a farizeusokénál, semmiképpen sem mehettek be a mennyek országába. (Máté V. 20. és 13-17.)

Mert ha csak azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, mi jutalmatok van? Hiszen a gonosz életű emberek is szeretik azokat, akik őket szeretik. És ha csak azokkal tesztek jót, akik veletek jót tesznek, micsoda kedvességeitek leszen azért az Istennél? Hiszen a gonoszok is hasonlóképpen cselekednek. És ha csak azoknak adtok kölcsön, akiktől reméletek, hogy visszakapjátok, mi jutalmatok van? Hiszen a bűnösök is adnak kölcsönt a bűnösöknek, hogy ugyanannyit kapjanak vissza.

- Hanem szeressétek ellenségeiteket, jót tegyetek mindenkivel és adjatok kölcsön anélkül, hogy ti valamit remélnétek; és akkor nagy leszen a ti jutalmatok, és a Magasságbélinek fiaj lesztek, mert ő jót tesz a háladatlanokkal és a gonoszokkal is. Le-

gyetek tehát telve irgalmassággal, amint a ti Istenetek is telve van irgalmassággal. (Lukács VI. 32-36.)

Ha a kegyesség föelve a felebaráti szeretet, az ellenségeink iránti szeretet annak legfenségesebb alkalmazása, mert ez az erény a legnagyobb győzelem az önzés és a gőg fölött.

Azonban általában véve ezt a szót: „szeretni”, félreértik ebben a tekintetben; Jézus szeretet alatt nem azt értette, hogy ellenségeinkkel szemben is éppen olyan gyengédek legyünk, mint testvéreinkkel, vagy barátainkkal szemben. A gyöngédség bizalmat feltételez, és az ember nem lehet bizalommal az iránt, akiről tudja, hogy neki rosszat akar. Vele szemben nem tárhatja ki szívét barátilag, mert tudja, hogy képes lenne vele visszaélni. Oly emberek között, akik egymás iránt bizalmatlankodnak, a vonzalom olyan megnyilatkozásai nem lehetségesek, mint azok között, kik egyforma gondolkodásúak; s végre ugyanazzal a kedvvel nem lehet foglalkozni az ellenséggel, mint a baráttal.

Ez az érzés természettani törvényen t. i. a fluidok hasonlóságán és ellentétességén alapszik. A rosszakaratú gondolat olyan fluidikus folyamatot indít meg, amelynek benyomása kínos, míg a jóakarató gondolat kellemes áramlásba burkol. Innen van az érzések különbsége, melyet barát vagy ellenség közeledésénél tapasztalhatunk. „Szeresd ellenségeidet” tehát nem azt jelenti, hogy ne tegyünk semmi különbséget közöttük és barátaink között. Ez az elv csak azért látszik nehéznek, sőt kivihe-tetlennek, mert az emberek azt hiszik, hogy azt rendeli, hogy ellenségeinknek ugyanazt a helyet adjuk szívünkben, mint barátainknak. Ha az emberi nyelv szegénysége arra kényszerít bennünket, hogy ugyanegy szót használjunk az érzések különböző változatainak megjelölésére, az értelemnek kell különbséget tennie az egyes esetek különfélesége szerint.

„Szeresd ellenségeidet” nem jelenti azt, hogy velük szemben természetellenes érzellemmel viseltessünk, mert az ellenséggel való érintkezés egészen más szívdobbanásokat vált ki, mint a barátunkkal való érintkezés. Ez a parancs csak annyit tartal-

maz, hogy ne tápláljunk velük szemben se gyűlöletet, se megtorlást, se bosszúvágyat. **Hogy minden hátsó gondolat nélkül bocsássuk meg azt a rosszat, amit nekünk tesznek; hogy ne gördítsünk semminemű akadályt a kibékülés elé, és hogy jót kívánjunk nekik ahelyett, hogy rosszat kívánnánk.** Hogy örüljünk, ahelyett, hogy búsulnánk a jó fölött, mely őket érte, hogy szükség esetében segédkezet nyújtsunk, és hogy minden olyan beszéd-től és tett-től visszatartsuk magunkat, amely nekik árthatna, s végül, hogy a rosszat mindig jóval viszonzzuk anélkül, hogy őket megalázni igyekeznénk. Aki ezt teszi, betölti e parancs kívánalmait: „Szeresd ellenségedet.”

„Szeressétek ellenségeiteket” - ez a hitetlen előtt józanész ellenes dolognak tűnik föl. Aki előtt minden a jelen élet, az ellenségében csak ártalmas lényt lát, aki zavarja az ő nyugalma, s akitől - azt hiszi - csak a halál szabadíthatja meg; innen ered a bosszúvágy. Indokolatlannak látja a megbocsátást, hacsak ezzel nem elégítheti ki gőgjét a világ szemében, sőt bizonyos esetekben a megbocsátást hozzá méltatlan gyengeségnek tekinti; és ha nem bosszulja is meg magát, nem kevésbé őrzi meg szívében a bosszúvágyat és titkos rosszakaratot.

A hívő embernek, mindenekfölött pedig a spiritistának szempontja azonban merőben más. Mert ő tekintetét a múlt és a jövő fölött hordozza, melyek közt a jelen élet egy pontocska csupán és tisztában van vele, hogy maga a föld rendeltetése hozza magával, hogy itt gonosz és megromlott emberekkel találkozzék. És hogy az a gonoszság, amellyel harcban áll, szintén része annak a megpróbáltatásnak, amelyet el kell szenvednie, s magasabb szempontra emelvén tekintetét, az emberek és a körülmények okozta bántalmak kevésbé keserűeknek tetszenek előtte. Ha nem zúgolódik a megpróbáltatások ellen, nem szabad zúgolódnia azok ellen sem, akik ezeknek a megpróbáltatásoknak eszközei. És ha ahelyett, hogy panaszkodnék, hálát ad Istennek a megpróbáltatásokért, akkor hálát kell adnia azokért az eszközökért is, akik neki alkalmat nyújtanak erősödni

a türelemben és lemondásban. Ez a gondolat természetesen hajlandóvá teszi őt a megbocsátásra, és általában érezni fogja, hogyan válik nemesebbé és nagyobbá a saját szemeiben. És vértézve érzi magát ellenségiének rosszakaratú támadásaival szemben.

Az olyan ember, aki a világban magas rangot tölt be, nem érzi magát megsértve annak támadásaitól, akit mélyen alatta állónak tekint. Így van ez azzal is, aki az erkölcsi világban emelkedik föléje az anyagi emberiségnek: megérti, hogy a bosszúvágy és megtorlás leszállítaná és lealacsonyítaná őt. Hogy tehát különb legyen ellenségénél: nagylelkűnek, finomabbnak, nemesebbnek kell lennie.

Testnélküli ellenségek.

A spiritistának még más indokai is vannak, hogy elnéző legyen ellenségeivel szemben. Mindenekelőtt tudja, hogy a gonoszság nem állandó állapota az embernek, hanem rövidéletű tökéletlenség, és hogy mint a gyermek megjavul a hibáiból, a gonosz ember is tudatára jut egykor rosszaságának és megjavul.

Tudja továbbá, hogy a halál ellenségének csak testi jelenlététől szabadítja meg, azonban gyűlöletével még azután is üldözheti őt, amikor már elhagyta a földet; a bosszú tehát nem csak céltalan dolog, hanem ellenkezőleg, még nagyobb ingerültség kiváltására alkalmas eszköz, amely egyik létből a másikba nyúlhat át. A spiritizmus feladata bebizonyítani kísérletek és ama törvények megállapítása által, amelyek a látható és láthatatlan világ viszonyait szabályozzák, hogy ez a kifejezés: „A gyűlölet tüzét csak vérrel lehet kioltani” - merőben téves. Ellenben igaz, hogy a vér átviszi a gyűlöletet a síron túl is, következésképp ez adja meg a létjogosultságát és gyakorlati hasznosságát Krisztus magasztos parancsának: Szeressétek ellenségeiteket. Nincs olyan romlott szív, melyet meg ne indítana a jó bánásmód - sokszor öntudatlanul. A jó bánásmóddal legalább is kiküszöböljük a megtorlás minden anyagát, s ellenségből barátot csi-

nálhatunk, úgy a síron innen, mint a síron túl. A rossz bánásmód felingerli az ellenséget. S akkor ő lesz Isten törvényének büntető eszköze azzal szemben, aki nem bocsátott meg neki. Lehetnek ellenségeink úgy a testben élők, mint a testnélküliek között. A láthatatlan világbeli ellenségek rosszindulata megszállottságok és leigázások alakjában nyilvánul meg, amelyeknek annyi áldozata van, akik ez élet megpróbáltatásainak anynyiféle változatait tüntetik elő. Ezek a megpróbáltatások, mint a többiek is, az előhaladást szolgálják, s megadással kell fogadni azokat, mint amelyek a föld alacsony fokozatának következményei. Hiszen ha nem volnának gonosz emberek a földön, gonosz szellemek sem lennének a föld körül. Ha tehát elnézéssel és jóindulattal kell viseltetnünk testet öltött ellenségeinkkel szemben, akkor ugyanúgy kell viseltetnünk a testnélküliekkel szemben is.

Valaha véres áldozatokat hoztak, hogy kiengeszteljék az alvilági isteneket, akik nem egyebek voltak, mint gonosz szellemek. Az alvilági istenek után a démonok következtek, akik ugyanazok. A spiritizmus bebizonyítja, hogy ezek a démonok gonosz emberek szellemei, akik még nem vetközték le anyagi- as ösztöneiket, akiket semmi más áldozattal sem lehet megengesztelni, mini a gyűlölet feláldozásával, azaz: szeretettel. Ez a szeretet nemcsak arra való eszköz, hogy megakadályozzuk őket a rossz tettek elkövetésében, hanem hogy visszavezessük őket a jó útra üdvözülésük érdekében. Ekképp ez az elv: Szeressétek ellenségeiteket: nem szorítkozik a föld és a jelen élet szűk körére, hanem része a szolidaritás és testvériség törvényének.

Ha valaki téged arcul üt jobbról, fordítsad felé a másik orcádat is.

Hallottátok, hogy megmondattok: Szemet szemért, fogat fogért. Én pedig azt mondom nektek: Ne álljatok ellene a gonosznak, hanem ha valaki téged arcul üt jobbról, fordítsad felé a másik orcádat is. És aki törvénykezni akar veled, és elvenni a te alsó

ruhádat, engedd oda néki a felsőt is. És aki téged egy mértföldnyire kényszerít menni, menj el vele kettőre. Aki kér tőled: adj neki, és aki kölcsön kér tőled, ne utasítsd vissza, (Máté V. 38-42.)

A társadalmi előítélet, amelyet meg szoktunk becsületbeli kérdésnek nevezni, betegesen gyanakvó érzékenységet szül, amelynek szülői a gőg és a személyiség, túlértékelése, amely arra ösztönzi az embert, hogy bántalmazást bántalmazással, sértést sértéssel viszonzozzon. És ezt igazságosságnak tartja az, akinek erkölcsi érzése még nem emelkedett ki a földi szenvedélyekből. Ezért mondja a mózesi törvény: „Szemet szemért, fogat fogért” - amely törvény megfelelt annak a kornak, melyben Mózes élt. Majd Krisztus jött, aki azt mondta: Jót tegyetek a rosszért. Sőt többet mondott: „Ne álljatok ellene a gonosznak, hanem ha valaki téged arcul üt jobbról, fordítsd felé a másik orcádat is.” A gőgös előtt balgaságnak látszik ez az életszabály, mert nem érti meg, hogy több bátorság kell egy-egy bántalom elszenvédéséhez, mint megbosszulásához egyszerűen azért, mert tekintete nem terjed túl a jelen életen.

De vajon betű szerint kell e vennünk ezt az életszabályt? Nem. Éppúgy nem, mint azt, amely azt mondja: Vájd ki a szemedet, ha megbotránkoztat téged. Hiszen, ha minden tekintetben alávetnők magunkat, ez nem lenne más, mint elítélése minden, még törvényes védekezésnek is és átengedése a küzdőtérnek a gonosz számára. Amely azonnal levetkőznék minden félelmet, s támadását semmi fék sem akadályozván, hamarosan áldozatául esnék minden jó. Maga a létfenntartás ösztöne is, amely természeti törvény, azt bizonyítja, hogy nem kell önként kiszolgáltatnunk magunkat a gyilkosnak. Jézus fenti szavai nem tiltják a védekezést, de elítélik a bosszúállást. Az, hogy tartsuk oda a másik orcánkat is, mikor az egyiket megütötték, más szavakkal azt jelenti, hölgy a rosszért nem kell rosszat cselekedni, s hogy az embernek alázattal kell fogadnia mindazt, ami gőgjét leszállítja. Mert sokkal dicsőbb dolog szenvedni az ütleget,

mint adni, s türelmesen elviselni a sérelmet, mint megsérteni mást. Hogy jobb megcsaladni, mint mást megcsalni, tönkretétetni, mint mást tönkretenni. **Ez egyúttal a párbaj elítélése is, ami nem egyéb, mint a góg megnyilvánulása.** Csak a jövő életbe és Isten igazságosságába vetett hit - amely igazságosság semmi rosszat sem hagy büntetlenül - adhat erőt az érdekeink és önszeretetünk ellen való támadások türelmes elviselésére. Ezért intünk benneteket szüntelenül: Tekintsetek csak fölfelé és előre s emelkedjete ki gondolatban az anyagi életből s a földi dolgok kevésbé fognak benneteket sújtani.

S Z E L L E M N Y I L A T K O Z A T O K .

A bosszú.

A bosszú a tűnő barbár erkölcsöknek egyik utolsó maradványa, amely immár elmúló félben van az emberek köréből. Ez és a párbaj a vad erkölcsök kifolyása, amelyek nyomása alatt nyögött az emberiség a keresztény korszak kezdetén. Azért a bosszú mindig az elmaradottság jele úgy az embereknél, akik hozzá ragaszkodnak, mint a szellemeknél, akik azt még sugalmazni képesek. Kedves barátaim, aki magát spiritistának vallja, annak a szívét meg se rezdítse ez az érzelem. Ti tudjátok, hogy a bosszú annyira ellentétes Krisztus eme parancsával: „Szeresd ellenségeidet!” hogy az, aki a bocsánatra nem hajlandó, nemcsak hogy nem spiritista, de még csak nem is keresztény. A bosszú már azért is gyászos indulat, mert aljassággal és hamissággal jár. Hiszen aki magát eme vak és végzetes szenvedélynek átengedi, majdnem sohasem cselekszik nyíltan, hanem mikor erősebbnek érzi magát, akkor rohan rá arra, akit ellenségének nevez, mint a vadállat, ha ellenfelének láttára szenvedélye, haragja és gyűlölete felgerjedt. De leggyakrabban alatomossággal dolgozik, álarc alá rejtve az őt hevítő indulatokat, álutakon jár, árnyékban követi mit sem sejtő ellenségét és várja az alkalmas pillanatot, amikor magát veszély nélkül rávetheti ellenségére. Rejtőzik előle, de folyton leselkedik reá; gyaláza-

tos törököt vet elé és alkalom adtán kelyhébe keveri a mérget. És ha gyűlöletét ilyen végletekig nem is viszi, becsületében és érzelmeiben támadja meg ellenségét. Nem borzad vissza a rágalmazástól sem, és álnok gyanúsításai mindenféle ügyesen elhíntve megnövekedve kerülnek áldozatának útjába. Mikor azután az, akit üldöz, megjelenik abban a körben, melyet mérges leheletével megfertőzött, meglepetve tapasztalja, hogy hideg arcokra talál ott, ahol azelőtt barátságosan és jóakaróan fogadták. Megdöbben, mikor a kézszorítást megtagadják tőle azok, akik azelőtt keresték, s megsemmisülve érzi magát, mikor legkedvesebb és legközelebbi barátai elfordulnak és menekülnek tőle. Ah, az ily bosszúálló nem csak gyáva, de százszorta vétkesebb, mint az, aki egyenesen száll szembe ellenségével, és őt nyíltan támadja meg.

El tehát e vad szokásokkal, el e más időbe való erkölcsökkel! Minden spiritista, aki manapság azt hinné, hogy joga van magát megbosszulni, méltatlan arra, hogy tovább is azok sorában szerepeljen, akiknek ez a jelszavuk: „Szeretet nélkül nincs üdvösség!” De nem, én nem is akarok arra gondolni, hogy a spiritista nagy család egyik tagja is képes lenne a jövőben más-képpen engedni a bosszú befolyásának, mint a megbocsátás által. (Olivier Gyula. Paris, 1862.)

A gyűlölet.

Szeressétek egymást, és boldogok lesztek. Igyekeztek különösen azokat szeretni, akik titeket közömbösségre, gyűlöltre, megvetésre indítanak. Krisztus, akit mintaképpül kell választanotok, példát mutatott nektek ebben, az alázatosságban; Ő, a szeretet küldöttje vérenek és életének föláldozásáig szeretett. Az az áldozat, amely szeretetre kötelez benneteket megsértőitekkel és üldözőitekkel szemben, kínos. De éppen ez tesz benneteket különbekké azoknál. Ha ti is gyűlölitek azokat, akik titeket gyűlölnek: semmivel sem értek többet, mint ők. Ez az a jóillatú szeplőtlen áldozat, melyet szívetek oltárán mutattok be

Istennek, s amelynek illata Hozzá emelkedik. Ámbár a szeretet törvénye azt kívánja, hogy megkülönböztetés nélkül minden testvérünket szeressük, ez azért nem vértetzi fel a szívünket a rossz bánásmóddal szemben, sőt ellenkezőleg, ez a legkínosabb megpróbáltatás, amelynek gyötrelmeit én is végigszenvedtem legutolsó földi életemben. De Isten az, aki megbünteti azokat, akik a szeretet törvénye ellen vétének, úgy ebben az életben, mint a jövőben. Ne feledjétek szereteteim, hogy a szeretet közelebb visz Istenhez, a gyűlölet pedig eltávolít Tőle.

(Fénelon. Bordeaux, 1861.)

A párbaj.

Valóságban csak az igazán nagy, aki az életet utazásnak tekinti, amely bizonyos célhoz vezet, a görönggyökkel nem törődik s az egyenes útról egy pillanatra sem engedi magát eltérítettetni. Szemét a cél felé irányítja, s az útjába eső és őt megsebzéssel fenyegető tüskékre és tövisekre kevés figyelmet fordít. Ezek, ha horzsolják is, de meg nem sebzik, és útjában meg nem akaszthatják. De arra fordítani élete napjait, hogy megbosszuljon valami sérelmet, ez a földi élet megpróbáltatásaitól való visszavonulás, ami mindenkor bűn Isten előtt. És ha nem volnátok annyira elvakulva előítéleteitek által, látnátok, hogy az emberek szemében is nevetségeskül és igen balgákul tűntök föl.

A párbaj által okozott gyilkosság bűntény, amit törvényeitek is annak nyilvánítanak. Senkinek sem áll jogában semmi körülmények között sem, hogy embertársának életére törjön. Isten ellen való bűn ez, aki maga szabta meg éltetek útját, a párbajban pedig még inkább, mint akármely más esetben, magatok ítélték a saját ügyetekben. Emlékezzetek arra, hogy ti csak úgy kaphattok bocsánatot, amint ti magatok gyakoroljátok azt, és éppen a bocsánat által közeledtek az istenséghez, mert a kegyelem a mindenhatóság testvére. Addig, amíg az emberi kéz csak egy vércseppet is kiont, nem érkezik meg a földre Isten igazi

országa, a béke és szeretet uralma, mely a gyűlölséget, a viszályt és háborút örökre számúzi bolygótokról. Akkor a párbaj szó nem fog létezni többé nyelvekben; csak határozatlan, messze múltnak gyászemléke lesz az, amely múlt már nem létezik; az emberek között más verseny ismeretlen lesz, mint csak a jóban való nemes vetélkedés. (Adolf. Marmande, 1861.)

A párbaj bizonyos esetekben kétségkívül merészség, sőt az életmegvetés látszatával bírhat, azonban tagadhatatlanul az erkölcsi gyávaság jele épen úgy, mint az öngyilkosság. Az öngyilkos nem mer az élet viszontagságaival megküzdeni, a párbajozó nem képes a sérelmekkel szembenézni. Nem mondta e Krisztus, hogy nagyobb lelkierije van annak, aki oda nyújtja még balorcáját is annak, aki jobb orcáját megütötte, mint annak, aki magát a sérelmekért megbosszulja? Nem mondta e Krisztus Péternek az Olajfák kertjében: Tedd vissza hüvelyébe a kardot, mert aki másra fegyvert fog, - fegyver által vész el? Vajon nem ítélte el Jézus ezzel örökre a párbajt? Valóban, gyermekeim, ez a bátorság heves, vérszomjas és dühös kedélyhangulatból született, amely a legkisebb sérelemre fölgerjed. Hol van annál a lelki nagyság, aki a legkisebb sérelemre is vért kész ontani? De reszkessen, mert lelkiismerete mélyén folyton kiált egy hang: Kain! Kain! Mit tettél testvéreddel?! „Az ő vérére volt szükségem, hogy becsületemet megmentsem” fog majd felelni. De válaszul ezt fogja hallani: Az emberek előtt arra a néhány pillanatra akartad megmenteni, amit még le kellett élned, de arra nem gondoltál, hogy Isten előtt mentsd meg. Szegény bolond! - Ugyan mennyi vért kellett volna ontania Krisztusnak azokért a sérelmekért, amelyek őt érték? Nemcsak hogy tövissel és lándzsával bántalmazták, nemcsak hogy a megbecstelenítő keresztfára feszítették, hanem haláltusájában még a gúny szavait is kellett hallgatnia, amelyeket ellene szórtak. És vajon minő elégtételt követelt ő annyi sérelemért? Az Isten báránya utolsó kiáltásában hóhéraiért imádkozott. Óh, bo-

császatok meg úgy, mint Ő és imádkozzatok azokért, akik titeket bántalmaznak.

Barátaim, emlékezzetek ez elvre: Szeressétek egymást! És akkor a csapásra mosollyal és a sérelemre megbocsátással fogtok felelni, A világ kétségkívül felháborodik majd ezen, és gyáváknak nevez titeket; de ti emelt fővel mutassátok meg olyankor, hogy Krisztus példaadása szerint még a töviskoszorút is képesek lennétek elviselni, s hogy a becsület hamis látszata alatt nem akartok gyilkosként szerepelni ott, ahol csak görgről és önszeretetről lehet szó. Amikor Isten titeket teremtett, adott e nektek élet és haláljogot egymás felett? Nem, ilyen jogot csak a természetnek adott, hogy átalakítsa és helyrehozza magát, - nektek azonban még azt a jogot sem adta meg, hogy önmagatok felett rendelkeztek. Mint a gyilkos, a párbajozó is vérfoltos lesz, amikor Isten elé kerül és a mindenható Bíró hosszú és kemény büntetést szab egyikre úgy, mint a másikra. Ha az ő igazságossága már azt is megfenyegette, ki felebarátjának azt mondja, hogy „Ráka” - mennyivel súlyosabb büntetése lesz annak, aki úgy jelenik meg előtte, hogy kezei vörösek testvérének véréből! (Szent Ágoston. Paris, 1862.)

*

A párbaj, amit régen istenítéletnek neveztek, egyike ama barbár tradícióknak, amelyek a társadalmat még most is uralják. Mit mondanátok, ha látnátok két ellenfelet, akik a közöttük fennforgó viszály kiegyenlítése kedvéért egymással versenyezve forró vízbe ugornának, vagy ha e célból tüzes vashoz nyúl-nának? Vajon annak adnátok igazat, aki a próbát jobban kibírta? Ti ezt a módszert esztelennek találnátok. Pedig a párbaj rosszabb, mint mindez. A gyakorlott párbajozó párbaja hidegvérrel kiszámított gyilkosság számba megy, mert biztos a vágásában; ellenfele pedig, ha gyöngeségénél vagy ügyetlenségénél fogva el van készülve arra, hogy elesik, kiszámított és meg-gondolt öngyilkosságot követett el. Tudom, hogy a párbajozók e két egyformán veszedelmes alternatívát ki akarván kerülni, a

véletlenre bízzák magukat, de akkor meg a párbaj most sem egyéb, mint középkori istenítélet, más alakban. Pedig abban a régi korszakban végtelenül kisebb vétség számba ment az, amikor amint a neve is mutatja, „istenítélet” alakjában a hitre támaszkodott. Igaz, hogy nagyon együgyű módon, de végre mégis csak az Isten igazságosságába vetett hitre, aki nem engedi meg azt, hogy az ártatlan elessék, míg a párbajban tisztán csak a durva erő határoz, amelynek eredménye az, hogy gyakran épen a sértett fél esik el.

Ó bamba önszeretet, ostoba hiúság és bolond gög, mikor fog titeket a keresztény kegyesség, a felebaráti szeretet és alázatoság felváltani, mely erények példáját, és elveit Krisztus adta meg; nektek? Csak akkor tűnnek majd el az embereket uraló ez otromba előítéletek, amelyeket még a törvények sem képesek elnyomni, mert nem elegendő eltiltani a rosszat és elrendelni a jót, hanem a jó iránti érzéknek és a büntől való iszonyodásnak kell élnie az emberi szívben. (Egy őrszellem. Bordeaux, 1861.)

*

Milyen véleménnyel lesznek majd felőlem az emberek - mondjátok gyakran, - ha az elégtételt, amelyet tőlem kívánnak, - megtagadom, vagy ha én magam nem követelem azt attól, aki engem megsértett? Akik olyan balgák s olyan hátra maradtak mint ti, gyalázni fognak titeket, de a szellemi és erkölcsi haladás fáklyája által felvilágosultak elismerik, hogy józan bölcsességgel cselekedtetek. Gondolkozatok csak egy kicsit, hogy gyakran már egy odavetett és semmi sértőt sem tartalmazó szótól is, mely testvéretek részéről ér benneteket, fellázad gögötök, sértő feleletet adtok reá, és kész a kihívás. A döntő pillanat előtt kérdezzétek meg önmagátokat, vajon keresztényi eljárásotok, s hogy minő felelősséggel tartoztok a társadalomnak, ha egy: tagjától megfosztjátok. Gondoljatok arra a lelkiismereti furdalásra, melynek lelkeitekben meg kell szólalnia azért, hogy az asszonytól elraboltátok a férjet, s az anyától gyermekét, s a gyermekektől az atyát vagy fenntartót. Minden bizonnyal a

sértő fél elégtétellel tartozik, de nem megtisztelőbb dolog e, ha úgy adja meg, hogy hibáit elismeri, mintha az kockáztatja az életét, aki meg van sértve? Ami a sértett félt illeti, elhiszem, hogy a bántalom neki keservesen esik, akár a saját személyében, akár valamely közeli hozzátartozójához való viszonynál fogva éri, amikor nemcsak az önszeretetről van szó, hanem szívét sebezte meg a támadás. De eltekintve attól, hogy esztelenység ilyenkor valamely nyomorulttal szemben a saját életét is kockára tenni, kérdés, ha az illető elesik, vajon a sérelem nem létezik e többé? Hisz a kiontott vér folytán a sérelem híre még jobban elterjed, amely sérelem, ha érdemtelenül ér bennünket, úgy is tárgyaltan, ha pedig megérdemeltük, akkor inkább rejtgetni kellene azt. Nem egyéb tehát a párbaj, mint a bosszú által táplált elégtétel; ez azonban nagyon szomorú elégtétel, mely gyakran égető szemrehányásokat okoz, még ez életben is. És ha aztán a sértett fél esik el, hol van az elégtétel?

Amikor az emberek magatartását a szeretet fogja szabályozni, ez az elv lesz irányadó: „Ne tegyétek másoknak azt, amit nem akartok, hogy mások nektek tegyenek”; s akkor a félreértések eltűnnek és megszűnnek velük a párbajok és háborúk is, amelyek nem egyebek, mint nemzetek közötti párbajok. (Xaveri Ferenc. Bordeaux, 1861.)

A világfi, az a mivel sem törődő „boldog” ember, aki Istentől nyert életével játszik, képes lévén azt egy sértő szóért, egy semmitmondó okért odadobni, s aki emellett felebarátjának életével is játszik, akinek élete szintén csak Istené, százszorosa bűnösebb, mint az a nyomorult, aki kapzsiság vagy néha szükség által ösztönöztetve, valamely lakásba tör be, hogy onnét ellopja a kiszemelt tárgyakat, s legyilkolja azokat, akik szándékának ellenszegülnek. Az ilyen majdnem mindig a kellő nevelést nélkülöző ember, kinek a jó és a rossz közötti különbségről tökéletlen fogalmai vannak, míg a párba-
józó majdnem mindig a felvilágosultabb osztályhoz tartozik.

Az egyik durván gyilkol, a másik bizonyos kiszámított módszerrel és simasággal, s ezért a társadalom még elnéző is vele szemben. Hozzáteszem, hogy a párbajozó még annál a szerencsétlennél is bűnösebb, aki a bosszúállás ösztönétől űzve, ellenfelét egy felbőszült pillanatában öli meg. A párbajozónak nem lehet menségéül betudni szenvedélye által való elragadtatását, mert a sérelem és az elégtétel között mindig van elég ideje gondolkodni. Ő azonban hidegvérrel cselekszik, és előre megfontolt szándékkal. S mindent kiszámít és kitanulmányoz, hogy ellenfelét annál biztosabban ölje meg. Igaz, hogy saját életét is kockára teszi, és a társadalom ezzel menti a párbajokat, mert bátorságot és életmegvetést lát bennük. De vajon valódi e a bátorság, ha az illető biztos magában? A párbaj azokból a barbár időkből maradt fenn, amikor az erősebbnek joga törvény volt, s akkor fog eltűnni, amikor az emberiségi a becsületudást egészségesebb értelemben fogja fel és amikor az emberek hinni fognak a jövő életben. (Ágoston. Bordeaux, 1861.)

M e g j e g y z é s . A párbajok napról napra ritkulnak, és ha időről időre látunk is egy-egy fájdalmas példát, a párbajok számát ma össze sem lehet hasonlítani a régmúlttal. Régebben az emberek ki sem menték a lakásukból anélkül, hogy el ne készültek volna valami afférre, s azért mindig meg is tették az előkészületeket. Amaz idők és népek erkölcsének jellemző vonása a támadó vagy védő fegyvereknek tüntető módon vagy rejtve való szokásos viselése. Ennek a szokásnak megszűnése tanúsítja az erkölcsök szelidülését. Érdekes fokról fokra követni ezt a folyamatot attól az időtől kezdve, amikor a lovagok nem lovagoltak ki másképp, mint vaspáncélban és lándzsával, amiből később nem maradt más, mint egyszerű kard, s az is idővel inkább csak formáság és az öltözék kiegészítő része lett, mint támadó fegyver. Egy másik jellemző vonás, hogy míg hajdan a párharcok a nyílt utcán folytak e a tömeg előtt, amely félreállott, hogy szabadon hagyja a teret, addig ma elbújnak.

Ma halálos végű párbaj esemény, amely felizgatja a kedélyeket, hajdan föl sem tűnt. A spiritizmus el fogja tüntetni a barbarizmus e végső nyomait, beoltván az emberekbe a szeretet és testvériség szellemét.

XIII. FEJEZET.

Ne tudja a te balkezed, hogy mit tesz a jobb kezed.

Jót kell tenni fitogtatás nélkül. - A szerény szerencsétlenek. - Az özvegy fillére. - A szegények és nyomorékok mint meghívott vendégek. A viszonzás reménye nélkül való lekötelezés. - Szellemnyilatkozatok: Anyagi kegyesség és erkölcsi kegyesség. - A jótékonyág - A könyörületesség. - Az árvák. - Hálátlansággal viszonzott jótettek. - Legyünk jótékonyak személyválogatás nélkül

Vigyázzatok, hogy alamizsnátokat ne az emberek előtt osztogassátok, hogy azok titeket lássanak, mert úgy a ti mennyei Atyátoknál jutalmatok nem leszen. - Azért, amikor alamizsnát osztogatsz, ne kürtöld azt ki világgá, amint azt a képmutatók a zsinagógákban és az utcákon cselekszik, csakhogy őket az emberek dicsérjék. Bizony mondom nektek, elvették jutalmukat. Amikor alamizsnát osztogatsz, ne tudja a balkezed, hogy mit tesz a jobb; hogy a te alamizsnád titokban legyen; a te Atyád pedig, aki látja azt, mi történik titokban, megfizeti azt neked nyíltan. (Máté VI. 11.)

Mikor Jézus a hegyről leszállott, nagy sokaság követte Őt; és íme egy bélpoklos jött, és térdre esvén előtte monda: Uram, ha akarod, megtisztíthatasz engem. - És Jézus kinyújtván kezét, megillette őt és monda: Akarom, tisztulj meg! És azonnal meggyógyult annak poklossága. Akkor szólt neki Jézus: Tartózkodjál attól, hogy ezt bárkinek is elbeszélj, de mutasd meg magad a papnak, vivén a Mózes által előírt ajándékot, hogy ez bizony-ságul szolgáljon neki. (Máté VIII. 14.)

Jót kell tenni fitogtatás nélkül.

A jót fitogtatás nélkül gyakorolni nagy érdem; - az adakozó kezét szántsándékkal rejtegetni még nagyobb és lelki felsőbb-ségről tesz tanúságot. Mert hogy a földi dolgokat magasabb szempontból tekintse, mint a közönséges ember, el kell vonnia magát a jelen élettől, és a jövő élethez igazodnia, vagyis az emberiség fölé emelkednie s lemondania arról az elismerésről, melyet az emberek helyeslése jelent, s csak az isteni helyeslésre várnia. Aki az emberek helyeslését Isten helyeslésénél többre becsüli, ezzel azt bizonyítja, hogy több hite van az emberekben, mint Istenben. És hogy a jelen élet többet ér előtte, mint a jövő élet, illetőleg, hogy a jövő életben nem is hisz; ha pedig az ellenkezőjét állítja, úgy cselekszik, mintha nem hinné azt, amit mond.

Hányan vannak, akik csak abban a reményben tesznek jót, hogy a lekötelezett elhíreszteli a jótettet. Akik a nyilvánosság előtt nagy összeget adnak, de titokban nem adnának egy fillért sem! Ezekre mondotta Jézus, hogy akik fitogtatva tesznek jót, „elvették jutalmukat.” Valóban, aki a maga dicsőségét e földön keresi azért a jóért, amit tett, már kifizette önmagát, Isten nem tartozik neki többé semmivel, s nincs Tőle semmi egyéb kapni-valója, mint a gögjéért járó büntetés.

„Ne tudja a balkezed, mit tesz a jobb”, ez a szóképp csodálatosan jellemzi a szerény jótékonytságot. Mert van valódi és tetetett szerénység is, a szerénység másolata. Vannak t. i. emberek, akik az adakozó kezét ugyan elrejtik, de gondjuk van arra, hogy észrevegyék, és körültekintenek, vajon látja e őket valaki, amint adakozó kezüket elrejtik. Ez Krisztus elveihez nem méltó paródia. Ha a gögös jótévőket még az emberek sem becsülik, mennyivel kevesebb érdemük lesz Isten előtt! El is vették jutalmukat a földön. Vágyuk az volt, hogy az emberek lásák őket, s ez megtörtént. Ez minden, amit kaphatnak.

És vajon mi lesz a jutalma annak, aki jótéteményével az arra utalt egyént súlyosan megterheli, s nem csak elismerést követel-

li tőle valamilyen formában, de át is érezteti vele helyzetét, felmagasztalván az érettéi hozott áldozatot? Oh, az ilyen még a földi jutalmat sem veszi el, mert meg van fosztva attól az édes elégtételtől, hogy áldani hallja nevét, és ez gögénének első büntetése. A könnyek, amelyeket csak hiúságiból szárított fel, ahe-lyett, hogy az ég felé szállnának, a fájdalomtól sújtottnak szí-vébe hullanak, és elkeserítik azt. A jó, amelyet tesz, nem válik hasznára, mert felhánytorgatja azt és minden felhánytorgatott jó cselekedet hamis és érték nélküli pénz.

A feltűnés nélküli jó cselekedet kettős érdem, t. i. az anyagi jótett mellett erkölcsi könnyőületesség is, amely a rászoruló érzékenységet kíméli, s anélkül nyújtja a jót, hogy annak önér-zetét sértené, s emberi méltóságát lealacsonyítaná, mert az fo-gad el ilyen szolgálatot, aki nem fogadna el alamizsnát. Mert ha a másoknak tett szolgálatot bánásmódunkkal az alamizsna színvonalára szállítjuk le, ezzel az illetőt lealacsonyítjuk, és amikor másokat lealacsonyítunk, a góg és gonoszság működik bennünk. Az igazi könnyőületesség ellenben mindig gyöngéd és találékony a jótétemény elpalástolásában, a sértés legcseké-lyebb látszatától is óvakodik, mert minden morális sérelem növeli a szükségben lévő szenvedéseit; mindig talál enyhe, szelíd szavakat, amelyek a segedelemre szorult helyzetét az adakozóval szemben megkönnyítik, míg a gögös könnyőületesség nyomasztólag hat. Az igazi nemeslelkűségnek a magasz-tossága néha abban a szerepcserében van, hogy éppen az ada-kozó találja meg a módot arra nézve, hogy azzal szemben, aki-nek szolgálatot teljesített, mint lekötelezett tűnhessék föl. Íme, ezt akarják mondani e szavak: „Ne tudja a te balkezed, hogy mit tesz a jobb kezed.”

A szerény szerencsétlenek.

Nagy szerencsétlenségek alkalmával az emberek sokszor ne-mes felbuzdulást tanúsítanak a nyomorúság enyhítésére, és a könnyőületesség megindul. De ez általános szerencsétlenség

mellett ezernyi részleges baj fordul elő, amely észrevétlen marad, s amelynek viselői panasz nélkül sínylődnek fekhelyeiken. Ezek a titkos és rejtett szerencsétlenek, kik nem járnak segílyt kérni, s akiket csak az igazi nemeslelkűség tud felfedezni.

Előkelő nő megy amott egyszerű, de gondos viseletben, akit fiatal, szintén szerény öltözetű leány kísér. Szurtos kinézésű házba lép be, ahol úgy látszik, ismerik, mert tiszteletteljesen köszönnek neki. Kihez megy? Padlásalakásba tér be, ahol kis gyermekektől körülvéve betegen fekszik a családanya. Érkezésére mindannyiuk arcán felcsillan az öröm, mert tudják, hogy bajukat jött enyhíteni. A magával hozott segílyt szelíd és vigasztaló szavaival fűszerezi, úgy; hogy jótéteményét pirulás nélkül fogadhatják el, mert ezeknek a szerencsétleneknek nem koldulás a mesterségük. De minthogy az atya kórházban van, az anya nem tudja a szükségletet kielégíteni. Emez előkelő hölgynek köszönhető, hogy a gyermekek nem szenvednek sem hideget, sem éhséget. Meleg öltözetben iskolába járnak, és az anya melléből nem apad ki a csecsemőnek szükséges táplálék. Ha beteg valaki gyámoltjai közül, semmi anyagi áldozattól sem riad vissza. Innen a kórházba megy, hogy valami csemege az apjuknak is kijusson, és hogy megnyugtassa őt családja sorsa felől. Az utca sarkán kocsi vár rá, egész raktárával annak, amiből pártfogoltjainak osztogat, akiket egymásután látogat meg. Nem kérdezi tőlük sem hitüket, sem nézeteiket, mert az ő szemében minden ember testvér, és Isten gyermeke. És amikor körútját így befejezte, azt mondja: a mai napot jól kezdtem meg!

Mi a neve? Hol lakik? Senki nem tudja; a szegényekre nézve a név nem jelent semmit. Ő csak a vigasztalás angyala. És esténként az áldások özöne emelkedik érte a Teremtőhöz; katolikusok, zsidók, protestánsok, mindnyájan áldják őt.

S miért olyan egyszerű az öltözete? Mert fényűzésével nem akarja megbántani a szegényeket. És miért kíséri őt leánya? Azért, hogy megtanulja tőle, miként kell a jó cselekedetet gya-

korolni. Leánya maga is szeretné már a könyörületeséget gyakorolni, de az anyja azt mondja neki: Mit adhatsz te, gyermekem, hisz semmi sincs még, ami kizárólag a saját magadé lenne? Ha pedig én adok neked valamit, hogy azt másoknak add, mi lesz a te érdemed? A könyörületeséget valójában nem te, hanem én gyakorolnám, az érdem pedig a tiéd lenne, de ez nem lenne igazságos dolog. Te tehát csak segíts nekem, mikor a betegetek látogatni, s őket ápolni megyünk, mert róluk gondoskodni már annyit jelent, mint valamit adni. És ha ez ki nem elégítene, semmi sem egyszerűbb ennél: tanulj hasznos kézimunkát, és csinálj ruhát e szegény kicsikék számára; ily módon adhatsz valami olyast, ami tisztán tőled ered. Így neveli az igazi keresztény anya leányát a Krisztus által tanított erények gyakorlására. Vajon spiritista? Ez nem lényeges.

Környezetében nagyvilági hölgy, mert társadalmi állása így hozza magával; de senki sem tudja, mit szokott cselekedni, mert senki részéről sem kíván elismerést, csak Isten és a saját lelkiismerete részéről. Egyszer azonban valami váratlan körülmény egyik istápolóját vezeti hozzá, aki jótékonykodása révén viszonyban áll vele; ez fölismeri jötevőjét, és hálálkodni akar neki. „Psz!” - szól ő, - „egy szót se senkinek!” Jézus is így beszélt.

Az özvegy fillére.

És leülvén Jézus a templomperselynek átellenében, nézi vala, hogy a sokaság miként vet pénzt a perselybe. Sok gazdag pedig sokat vet vala abba. És egy szegény asszony is odajövé, két fillért, azaz egy negyed pénzt vete bele. Akkor előszólítván tanítványait, monda nékik: Bizony mondom néktek, hogy ez a szegény özvegy asszony többet vetett, hognem mind a többi, akik a perselybe vetettek vala. Mert azok mindnyájan az ő fölöslegükből vétének, ez pedig az ő szegénységéből; amiye volt, mind beveté, az ő egész vagyonát. (Márk XII. 41-44.)

Sok ember sajnálja, hogy nem tehet annyi jót, mint amennyit tenni szeretne, mert hiányoznak a hozzávaló segédforrások, és

vagyont kívánnak maguknak, amint mondják azért, hogy könnyorületességet gyakorolhassanak. A szándék kétségkívül dicséretre méltó s némelyeknél talán egészen őszinte is, de az is bizonyos, hogy nem mindegyiknél teljesen érdeknélküli. És vajon azok, akik a könnyorületesség gyakorlásához vagyont kívánnak, nem önmagukra vonatkoztatják e elsősorban a jótékonytságot, hogy több élvezetben lehessen részük, s a maguk számára gondoskodjanak némi fölöslegről, aminek eddig híjával voltak, hogy azután a maradékot a szegényeknek adják. Ez a hátsó gondolat, amely talán mélyen el van rejtve szívüknek fenekén, de amelyet megtalálhatnak, ha kutatni akarják, - megsemmisíti szándékuk érdemét, mert az igazi kegyesség előbb gondol másokra, mint önmagára. Ez esetben a kegyesség magasztossága abban nyilvánul meg, hogy a saját munkája, saját ereje, értelme és tehetsége által keresse meg azokat a segédforrásokat, amelyekből megvalósíthassa nemes szándékát. Ez a legkedvesebb áldozat az Úr előtt. Sajnos, a legtöbben sokkal könnyebben megszerezhető eszközökről álmodoznak a meggazdagodás tekintetében, t. i. egy csapásra, fáradtság nélkül, ábrándok után futva, mint kincstalálás, véletlen kedvező körülmények, nem várt örökség felfedezése, stb. Mit mondjunk azokról, akik az effajta keresésben a szellemek között remélnek segítséget található? Ezek bizonyára nem ismerik és nem értik a spiritizmus szent célját, még kevésbé a szellemek rendeltetését, akiknek Isten megengedi, hogy közlekedjenek az emberekkel. Meg is bűnhődnek érte, mert alantas szellemek félrevezetik őket.

Azok, akiknek törekvése minden személyi érdektől tiszta, azért, hogy nem tehetnek annyi jót, mint szeretnének, vigasztalódjanak azzal a gondolattal, hogy a szegény garasa, amelytől magát fosztja meg, többet nyom a mérlegen Isten előtt, mint a gazdag aranya, aki a fölöslegből ad. Kétségkívül nagy öröm lenne a szükségen nagy arányokban segíteni, de ha ez meg van tagadva, megadással kell belenyugodni, s csak annyit kell

tenni, amennyit lehet. Különbén csak az arany száríthatja e fel a könnyeket s akinek nincsen, az tétlen maradjon? Aki őszintén akar használni testvéreinek, ezer alkalmat talál reá, ha nem az egyik módon, akkor a másikon. Mert senki sincs, aki rendelkezvén szabad akaratával, nem végezhetne valami szolgálatot, nem nyújthatna vigasztalást, nem enyhíthetne valami fizikai vagy; erkölcsi szenvedést, nem tehetne valami hasznos utat. Ha pénze nincs is, nincs e mindenkinek munkaképessége, ideje, békessége, amelynek egy részét feláldozhatja? Ez is ugyanaz, mint a szegény garasa, az özvegy fillére.

A szegények és nyomorékok, mint meghívott vendégek.

Monda pedig annak is, aki őt meghívta: Mikor ebédet vagy vacsorát készítesz, ne hívd barátaidat, se testvéreidet, se rokonaidat, se gazdag szomszédjaidat, nehogy viszont ők is meghívjanak téged és visszafizessék néked. Hanem mikor lakomát készítesz, hívd a szegényeket, a csonkabonkákat, sántákat, vakokat; és boldog leszel, mivelhogy nem fizethetik vissza néked, mert majd visszafizettetik néked az igazak feltámadásakor.

Hallván pedig ezeket egy azok közül, akik övele együtt ülnek vala, monda néki: Boldog az, aki eszik kenyeret az Isten országában. (Luk. XIV. 12-15.)

„Mikor lakomát készítesz” - mondja Jézus - „ne hívd meg barátaidat, hanem a szegényeket és nyomorékokat.” Ezek a szavak betű szerint véve képtelenségek, de magasztosak, ha a bennük rejlő szellemet keressük. Jézus nem azt akarta ezzel mondani, hogy barátaink helyett az utca koldusait gyűjtsük asztalunk köré; az ő beszéde csaknem mindig képletes volt, s azok számára, akik a gondolat finomabb árnyalatait megérteni képtelenek, erőteljesebb képekre, rikítóbb színek alkalmazására volt szükség. Gondolatának szelleme a következő szavakba foglalható össze: „Boldogok lesztok, mert nekik nem lesz módjokban viszonzni szívességeteket” - azaz nem kell a jót a viszonzás

reményében cselekedni, hanem magában a jó cselekedetben rejlő örömért

Hogy megragadó hasonlatot alkalmazzon, ezt mondja: Hívjátok meg lakomáitokra a szegényeket, akikről tudjátok, hogy nem tudják nektek viszonzni. **Lakoma alatt nem a szőszerinti értelemben vett étkezést kell érteni, hanem mindazokban a javakban való részeltetést, amelyekkel rendelkezünk.** Különbén lehet ezeket a szavakat sokkal inkább szőszerinti értelemben is alkalmazni. Hány ember hív meg csupán olyankat az asztalához, akik - mint mondani szokták - becsületükre válnak, vagy akik viszont meghívhatják őket! Mások ellenben abban találják örömüket, hogy olyan rokonaikat vagy barátait hívják meg, akik náluk kevésbé szerencsések, és ilyenekkel mindenki rendelkezik. Ezáltal nem egyszer nagy szolgálatot tesznek anélkül, hogy az lenne a látszata. Az ilyenek - anélkül, hogy összegyűjtenék a vakokat és nyomorékokat - mégis követik Jézus tanítását, ha ezt jóakarattal, tüntetés nélkül cselekszik, s a jótékonyságot őszinte kedélyesség alá rejtik.

S Z E L L E M N Y I L A T K O Z A T O K .

Anyagi kegyesség és erkölcsi kegyesség.

„Szeressük egymást, és úgy cselekedjünk mással, ahogy mi is kívánnók, hogy velünk cselekedjenek.” Az egész vallás és az egész erkölcsstan benne van ebben a két életszabályban. Ha ezeket követnétek idealant, mindnyájan tökéletesek lennétek; nem lenne többé gyűlölet, sem viszálykodás, sőt többet mondok: még szegénység sem lenne, mert minden gazdag asztalának fölöslegéből táplálkozhatnának a szegények, és nem látnátok a sötét külvárosokban - amilyenben utolsó testi életemet töltöttem - szegény asszonyokat, amint maguk után vonszolják mindenben szűkölködő gyermekeiket.

Gazdagok, gondoljatok erre egy kicsit; segíeyezték javaitokból a szerencsétleneket, adjatok, hogy egykor Isten is adjon nektek jótetteitekért, hogy amikor megszabadultok a földi bu-

rokból, egy sereg hálás szellemre találjatok, akik egy boldogabb világ küszöbén fogadnak benneteket.

Oh, ha megértenétek azt az örömet, amelyet éreztem, mikor idefönn találkoztam azokkal, akiket utolsó életemben lekötéllezhettem!

Szeressétek hát felebarátaitokat, mert immár tudjátok, hogy a szerencsétlen, akit visszautasítotok, talán testvéretek, talán atyátok, talán barátotok volt, akit most eldobtok magatoktól és milyen kétségbeejtő lesz majd fölismernetek őket a szellemvilágban! Bárcsak jól megértenétek, hogy mi az erkölcsi kegyesség, amit bárki gyakorolhat, amely semmi anyagi áldozatba nem kerül, de amelyet sokkal nehezebb a gyakorlatban megvalósítani.

Az erkölcsi kegyesség abban áll, hogy elviseljétek egymás gyöngéit, s ez a legkevesebb, amit ebben az alantas világban tehettek, amelyben pillanatnyilag testben éltek. Higgyétek el nekem, nagy érdem hallgatni tudni, s beszélni engedni tudatlannabbat is, és ez is egyik formája a kegyesség gyakorlásának. Süketeknek lenni, mikor csipkedő szó lebben el a gúnyolódáshoz szokott ajkáról. Nem látni meg a gúnymosolyt, amellyel olyan emberek fogadnak benneteket, akik - gyakran tévesen - fölöttetek állóknak tartják magukat, holott a szellemi életben, amely az egyedül reális élet, néhányan ettől nagyon is távol állnak. Íme, ez az érdem, és pedig nemcsak az alázatosság, de a kegyesség érdeme is, mert nem jegyezni meg mások igazságtalanságát: ez az erkölcsi kegyesség.

Ez azonban ne akadályozzon meg titeket a kegyesség másik formájának gyakorlásában se; de mindenek fölött arra vigyázzatok, hogy meg ne vessétek felebarátaitokat, jusson eszetekbe, amit már mondtam: mindig arra gondoljatok, hogy az a szegény, akit visszautasítotok, talán nektek nagyon kedves szellem volt, aki most alacsonyabb sorsban van, mint ti. Én viszont láttam egyet itt a földi szegények közül, akit szerencsére alkalmam volt néhányszor megsegíteni, s akihez most én fordul-

lok segítségért. Emlékezzetek arra, amit Jézus mondott, hogy testvérek vagyunk, és erre gondoljatok mindig, mielőtt visszatásítanátok a fekélyest vagy a koldust. Isten veletek, gondoljatok azokra, akik szenvednek és imádkoztatok. (Rozália nővér. Paris, 1860.)

*

Barátaim, hallottam, amint némelyek közületek azt mondták: Hogyan gyakorolhatom a könyörületességet? Hiszen még magamnak is hiányzik gyakran az, amire szükségem, van?

A könyörületesség, édes barátaim, különbözőképpen gyakorolható; tehetitek azt gondolattal, szavakkal és cselekedetekkel. Gondolattal úgy, ha imádkoztok azokért az elhagyott nyomorult szellemekért, akik a földtől elváltak anélkül, hogy a szellemi világosság feltárult volna szellemi szemeik előtt. A szívből eredő ima mindig könnyít rajtuk. Szavakkal gyakorolhatjátok úgy, ha embertársaitoknak jóakarató tanácsokat adtok. Akik a kétségbeesés és a nélkülözések által elkeserítve, a Magasságbelinek nevét káromolják, mondjátok nekik: „Ólyan voltam én is, mint ti, szerencsétlennek éreztem magamat én is, de hittem a spiritizmusban, s ez megnyugvást hozott számomra”. Azoknak, akik aggkorukban úgy nyilatkoznak előttetek, hogy minden hasztalan már rájuk nézve, mert életpályájuk végén vannak és meghalnak úgy, amint éltek, mondjátok: „Isten mindenkivel szemben igazságos mértékkel mér, gondoljatok az utolsó óra munkásaira”! A környezetük által bűnbe ragadott, az utcán kószáló, s a rosszra hajló gyermekeknek mondjátok: „Kedveseim, Isten lát titeket!” És ne áthatjátok nekik gyakran ismételni e kedves szavakat, mert amikor e szavakat ismételve hallják, zsenge elméjükben megfogamzódhatnak intelmeitek, s a kis csavargókból még derék emberek lehetnek. Ez is könyörületesség. Többen ezt is mondják közületek: „Oh, olyan sokan vagyunk a földön, Isten nem láthat mindannyiunkat.” Halljátok csak barátaim: ha hegycsúcson állotok, nemde tekintetek felőleli a milliárd homokszemet, amely ezt a hegyet borítja? Nos,

Isten is így lát benneteket. Meghagyja szabad elhatározásokat, mint ahogy ti sem akadályozzátok meg, hogy ama porszemek el ne széledjenek a szélben, mely őket szétszórja; azonban **Isten az ő végtelen könyörületességében őrszemet állított szívetek mélyére s ez a lelkiismeret**. Hallgassatok rá, tőle csak jó tanácsot kaptok. Olykor elnémítjátok, szembeállítván vele a rossznak szellemét, s akkor ő hallgat. De legyetek meggyőződve, hogy ez az elaltatott őrszem azonnal hallatja a hangját, mihelyt bepillantani engeditek lelketek sötétebb helyeibe. Kérdezzétek és hallgassatok rá, és gyakran vigaszra letek abban a tanácsban, amit tőle kaptok.

Barátaim, minden új ezrednek zászlót ad a tábornok; részemről Krisztusnak ezt a parancsát adom nektek: „Szeressétek egymást.” Fogadjatok szót e parancsnak, gyülekezzetek e köré a lobogó köré és megtaláljátok benne a vigasztalás örömét.

(Egy őrszellem. Lyon, 1860.)

A jótékonyság.

A jótékonyság, barátaim, már e földön képes szíveteknek a legtisztább és legszelídebb örömet és élvezetet nyújtani, s ezt az örömet sem lelkiismereti furdalás, sem közöny nem zavarhatja meg. Oh, bárcsak meg tudnátok érteni mindazt, ami magasztos és lélekemelő a nemes emberek nagylelkűségében, mely érzelemnél fogva az ember másokra ugyanazzal a szemmel tekint, mint saját magára, és még önmagát is képes ruhájától megfosztani, csak hogy szűkölködő testvérét befördje. Vajon van e boldogabb foglalkozás annál, amellyel másokat boldoggá teszünk? És mely ünnepeteket lehetne hasonlítani ahhoz az örömteljes naphoz, amelyen ti, mint Isten megbízottai egyik másik szegény családnak, amely eddig csak az élet hajait és keserűségeit ismerte, nyomorát megenyhíthetitek? Milyen végtelenül boldogító látni, amikor elhervadt arcukon felcsillan a remény, mert a szerencsétleneknek kenyerük sem volt, és a gyermekek, akik nem tudják azt még felfogni, hogy a földi élet

tulajdonképpen csak szenvedés, - sírva-ríva ismételték az anyjuk szívét éles tőrként marcangoló szavakat: Éhes vagyok! Oh értsétek meg, hogy minő lelki gyönyörúsége van annak, aki újból feltámadni láthatja az örömet ott, ahol egy pillanattal azelőtt még kétségbeesést láttatok. Értsétek meg, hogy milyen kötelességeitek vannak testvéreitekkel szemben! Menjetez, menjetez eléje a boldogtalanságnak, és menjetez mindenütt segítségére a rejtett nyomornak, mert ez a legfájdalmasabb. Menjetez szeretteim, és emlékezzetek a Megváltó ama szavaira: Ha egyet a kicsinyek közül felruháztok, velem teszitek azt. Oh te minden erényt felölelő szeretet, te fogod vezetni a népet boldogságuk felé, mert csak akkor teremtenek maguknak tartós örömeket úgy a jövőben, mint e földi száműzetésben, ha téged gyakorolnak. Te léssz vigaszuk, s előíze azoknak az örömeknek, amelyeket egykoron együttesen fognak élvezni mennyei Atyjuk, a szeretet istenének keblén. Te vagy az isteni erény, amely egyedül volt képes boldog pillanatokat szerezni nekem földi életemben. Bárcsak ti, kik még testben vagytok, hinnétek barátotok szavának, aki e szavakkal fordul hozzátok: Keressétek szívetek nyugalalmát a szeretetben, ebben találjátok fel lelketeknek megelégedését és találtok orvosságot az élet minden viszontagságaiban. **Oh, mielőtt sorsotokért Istent vádolnátok, nézzetek azokra, akik alattatok vannak.** És lássátok mennyi nyomor vár enyhítésre, hány szegény gyermek él szülők nélkül, hány aggastyán van, akinek hiányzik a segítő baráti kéz, és amikor a halál hívja, nincs senki, aki szemét lezárná. Mennyi jó cselekedetre lenne szükség! Oh ne panaszkodjatok, hanem ellenkezőleg! Adjatok hálát az Istennek, és pazarul, tele kézzel szórjátok vonzalmat, szeretetet, pénzt azoknak, akik megfosztva e világ javaitól, szenvedésben és elhagyatottságban sínylődnek. Már itt lenn élvezni fogjátok a szeretettel végzett jó cselekedetek boldogító örömeit.

(Adolf, algeri püspök. Bordeaux, 1861.)

Legyetek jók és könyörületesek, ez a menny kulcsa, mely a kezetekben van. Az örök boldogság ebben összpontosul: szeressétek egymást! A lélek csak a felebaráti szeretettel emelkedhetik szellemi régiókba, és csak a szeretet felbuzdulásában talál vigaszt és boldogságot. Legyetek jók, támogassátok testvéreiteket. Félre az önzés rút nyavalyájával és a teljesített kötelesség nyissa meg előttetek az örök boldogság kapuját. Kinek nem dobogott még a szíve a benső örömtől, amikor odaadó tettről, vagy igazi szeretetből fakadó cselekedetről hallott beszélni? Hacsak oly gyönyöröket keresték, amelyeket a jó cselekedetek szülnek, a szellemi haladás útján vagytok. A példák nem hiányoznak, csak a kellő jóakarát ritka. Tekintsetek történelmek derék embereinek sorozatára, akik iránt kegyeletes emlékekkel kell viseltetnetek.

Nem beszélt e Krisztus mindarról, ami csak a szeretet és könyörületesség erényeire vonatkozhat? Isteni tanításait miért teszitek félre? Miért zárjátok el fületeket ez isteni szavak elől, és szíveiteket az ő elvei elől? Azt óhajtanám, hogy több érdeklődéssel, nagyobb hittel olvasnátok az evangéliumot. **Az emberek elhanyagolják ezt a könyvet, üres szónak s holt betűnek tekintik azt, átadván a feledésnek ezt a csodálatraméltó törvénykönyvet.** Pedig minden bajotok abból származik, hogy akarattal félreteszitek az isteni törvénynek ezt a gyűjteményét. Olvassátok Jézus odaadásának eme lángoló lapjait, és elmélkedjete fölöttük!

Ti erősebb lelkűek öveztétek fel magatokat, ti gyengébbek szelídségekből és hitetekből kovácsoljátok fegyvert, hogy meggyőző erőtök gyarapodjék, s több kitartásotok legyen az új tan terjesztésében. Mi csak bátorítással szolgálhatunk nektek, csak azért jöttünk, hogy buzgóságotokat és erényeiteket ösztönözzük, amint Isten nekünk megengedi. Nektek azonban a saját akaratotokra is éppúgy szükségetek van, mint Isten segítségére. **A spiritizmus ösztönzései csak a behunyt szemek és érzéketlen szívek megnyitására valók.**

A szeretet az az alaperény, amelyen a földi erények egész épülete nyugszik. Nélküle a többi erény semmis. Szeretet nélkül jobb sorsot várni nem lehet, és nélküle megszűnnek azok az erkölcsi érdekek, melyek minket hozzátok vezetnek. Szeretet nélkül nincs hit, mert a hit nem más, mint olyan tiszta sugár, mely csak a szeretettel eltelt szívből sugározhat ki.

A szeretet minden világ üdvösségének horgonya, a Teremtőnek legtisztább kiáramlása, legsajátosabb erénye, melyet a teremtésnek ad. Hogyan lenne félreismerhető ez a legfőbb jószág? És minő romlott lenne az a szív, amely ezt tudva, ezt az isteni érzést elnyomni vagy visszautasítani akarná? Melyik gonosz gyermek volna az, aki a szeretet édes érzésével szemben dacoskodnék? Saját tetteimről nem akarok itt nyilatkozni, mert a szellemeknek is szerényeknek kell lenniük, ha a saját dolgaikról van szó; de azt hiszem, én kezdeményeztem egyikét azoknak a dolgoknak, amelyek leginkább vannak hivatva felebarátainkon segíteni. Gyakran látok oly szellemeket, akik megkezdett munkámat misszióképpen folytatni kívánják. Látom szende nővéreimet jámbor és istenes szolgálatukban, látom őket, amint az önfeláldozásnak és az odaadásnak általam ajánlott erényeit örömmel gyakorolják. Nagyon örülök, amikor látom, hogy az emberek mennyire becsülik emiatt őket, és küldetésüket mennyire szeretik, és örömet támogatják. Egyesüljetekek hát ti is jó és erős akaratú emberek, s folytassátok a szeretet terjesztésének ügyét, és a jutalmat már az erény gyakorlása közben megtaláljátok. Hiszen nincs nagyobb szellemi öröm, mint amit ez az erény nyújt már a jelen életben is. Egyesüljetekek, szeressétek egymást Krisztus szellemében! Úgy legyen! (Páli szt. Vince^{8*}) Paris, 1858.)

*

⁸ * Élt a XVII. század közepén Mária és Richelieu alatt.

Nevem könyörületesség; én vagyok a főút, mely Istenhez vezet. Kövessetek engem, mert én vagyok a cél, mely felé mindnyájatoknak törekednetek kell. Szokásos körutamat tettem ma reggel és vérző szívvel szólok hozzátok: Oh barátaim, mennyi nyomorúságot, mennyi könnyet láttam, s mennyi tennivaló vár reátok, hogy e könnyeket mind felszántsátok! Hiába igyekeztem vigasztalni a szegény anyákat, akiknek fülébe súgtam: Bátorság, vannak még jó szívek, melyek örködnek felettetek; nem vagytok elhagyva, csak türelem! Van Isten, és ti az ő szerettei és kiválasztottal vagytok! Úgy látszott, hogy meghallottak és tétovázó szemüket felém fordították. Szegény arcukról leolvastam, hogy testük, a szellem zsarnoka éhezik, és ha szavaim őket egy kicsit fel is vidítják, azzal még nem telik meg a gyomruk. Mindamellettt ismételtettem: Bátorság, bátorság! Akkor egészen fiatal szegény anyát láttam, ki kisdédét kezében tartva, az üres térségi felé nyújtotta őt, mintegy kérve, hogy vegyem pártfogásomba a szegény kis teremtest, mert sovány melléből nem képes őt kellően táplálni.

Máskor, barátaim, szegény aggastyánokat láttam munka, s csakhamar menedékhely híján, kiteve a nyomor minden kínjának. Szégyellték nyomorukat, s a járókelők könyörületességét nem merték igénybe venni, mert még sohasem koldultak. És én, aki semmi anyagival sem rendelkezem, helyettük koldultam, s elindultam ösztönözni a jóakaratot, megindult szívvel igyekeztem a nemesen gondolkodó s együtt érző szíveknek jó gondolatokat sugalmazni. Ezért jövök hozzátok is, hogy figyelmeztesselek azokra a szerencsétlenekre, kiknek szekrényük kenyér, tűzhelyük tűz, és ágyuk takaró nélkül van. Nem mondom, mi a tennivalótok. A kezdeményezést jó szívetekre bízom, mert ha kötelességeiteket én szabnám meg, jó cselekedeteitekért nem volna érdemetek. Csak annyit mondok hát: Én vagyok a könyörületesség, és szenvedő testvéreitekért felétek nyújtom kezemet. De ha kérek, adok is, és sokat adok, nagy lakomára hívlak meg benneteket és „karácsonyfát” hozok nek-

tek, mely mindnyájatokat kielégít. Nézzétek mily szép, s menynyi virág és gyümölcs van rajta! Rajta, rajta, szedjétek mindannyian gyümölcsöt a fáról, melynek neve: jótékonyság. Végzett jó cselekedeteiteket aztán én ráfűzöm a fára, s elviszem Isten elé, hogy új adományokkal rakja meg számotokra, mert a könyörületesség kimeríthetetlen. Kövessetek tehát engem barátaim, sorakozzatok zászlóm alá, mert én az üdvösség útjára vezetlek benneteket, mert én a könyörületesség vagyok.

(Caritas.^{9*} Lyon, 1861.)

A könyörületesség gyakorlásának sok módja van; amit közületek sokan összetévesztenek az alamizsnával, pedig a kettő között nagy különbség van. Az alamizsna néha hasznos, mert könnyít a szegényeken, de majdnem mindig lealacsonyító, és pedig az osztogatóra éppen úgy, mint az elfogatóra nézve. A könyörületesség ellenben a jótévőt és a lekötelezettet mindig egymáshoz fűzi, bármilyen alakban jelenik is az meg. A könyörületességet hozzátartozóinkkal és barátainkkal is gyakorolhatjuk, ha egymás iránt türelmesek vagyunk. Egymás gyöngéit megbocsátjuk, és gondunk van rá, hogy senki önszeretetét meg ne bántsuk. Nektek spiritistáknak különösen könyörületességet kell gyakorolnotok azokkal szemben, akik nem úgy gondolkodnak, mint ti. És pedig úgy, hogy a kevésbé tisztán látókat a hit felé terelitek, anélkül, hogy meggyőződésüket hevesen támadnátok, hanem óvatosan hozzánk vezetitek üléseinkre, ahol alkalmuk lesz minket hallgatni, s ahol mi majd csak reáakadunk szívük egy-egy fedőjére, amelyen át behatolhatunk lelkeikbe. Íme, ez is egyik oldala a könyörületességnek.

Most pedig halljatok valamit a szegények iránti könyörületeségről, akik ki vannak zárva a földi javak örökségéből, de akiket az Isten megjutalmaz, ha nyomorúságukat zúgolódás nélkül fogadták. És ez töletek is függ. Egy példával szeretném

⁹ * Meghalt mint vértanú Rómában.

megértetni magamat. Látok egy hölgytársaságot, mely hetenként többször jön össze. Különböző korúak vannak köztük, rájuk nézve tudjátok, hogy mindnyájan testvérek. Mit csinálnak? Sürgős a dolguk, nagy munkában vannak, s ez egyesült munkához mily dobogó szívvel, mily sugárzó arccal látnak hozzá. Mi a céljuk? Itt a tél, mely némely szegény háztartásra keményen ránehezedik. A hangyanép a nyár alatt nem volt képes a szükséges gabonát összehordani, jövedelmük nagy része másra kellett. A szegény anyák nyugtalankodnak és sírnak, amikor arra gondolnak, hogy gyermekeik e télen fázni és éhezni fognak. De türelem, szegény asszonyok! Isten sugalmazza a tehetősebbeket, összegyülekeztek, és kis ruhákat készítenek számotokra. S majd ha hó borítja a földet, és ti zúgolódnı fogtok, hogy Isten nem igazságos, - mert hisz így szokott beszélni, aki szenved, - akkor azt látjátok, hogy a segedelemmel megjelenik nálatok egy-egy gyermek e szorgalmatoskodók közül, akik a szegények munkásaivá szegődtek. Igen, értetek dolgoztak ők, és a ti zúgolódástok áldássá változik, mert a szerencsétlenek szívében a szeretet a gyűlölet mellett lakik.

Mínt hogy pedig azoknak a szorgalmatoskodóknak bátorításra van szükségük, egész sereg jó szellemet látok, akik hozzájuk csatlakoznak. Férfiak, akik e társasághoz tartoznak, szintén hozzájárulnak munkájukkal, felolvasásokat tartanak, amelyek annyira tetszenek. És mi hogy minden egyes buzgólkodót megjutalmazunk, olyan klientélát ígérünk e szorgalmas munkásnőknek, amely készpénzben fizet, t. i. áldással, amely egyedüli forgó pénz a mennyben. És kérjük őket, hogy utasításaink szerint haladjanak minden aggodalom nélkül s a jutalom nem fog elmaradni. (Caritas. Lyon, 1861.)

*

Kedves barátaim, naponta hallom, amint némelyek közületek azt mondják: szegény vagyok, nem gyakorolhatom a könyörületességet! És naponta látom, mennyire nem vagytok elnézők felebarátaitokkal szemben. Nem tudtok nekik megbocsátani, és

gyakran szigorú bírókként ítélték felettük anélkül, hogy feltették magatokban azt a kérdést, vajon tetszenék e az nektek, ha mások veletek szemben ugyanazt tennék. Az elnézés nem szintén könyörületeség e ? Ti, akik csak az elnézés könyörületeséget gyakorolhatjátok, gyakoroljátok legalább azt, de azt azután minél nagyobb mértékben.

Két ember szomszédos volt. Isten azt mondta: amíg ez a két ember élni fog, zsákba kell tenni mindegyiknek jó cselekedeteit, és haláluk után a zsákokat megmérjük. Mikor a két ember halála órája elérkezett, a két zsákot Isten elé hozták. Az egyik nagy s jól megtömött volt, csengett a benne lévő sok ércből. A másik egész kicsiny és oly vékony volt, hogy sejteni engedte pár garasból álló tartalmát. Mindegyik ember ráismert a maga zsákjára. Íme, az enyém, monda az első. Ráismerek. Gazdag voltam és sokat adtam. Amaz az enyém, monda a másik. Szegény voltam, sajnos, majdnem semmim sem volt, amit megoszthattam volna. De mily meglepetés! Mikor a két zsákot a mérlegre tették, a vastagabb könnyebb volt, mint a vékonyabb, úgy hogy ez jóval lejjebb nyomta a mérleget. Akkor monda Isten a gazdagnak: Igaz, hogy sokat adtál, de tüntetve, csak azért, hogy a gőg templomaiban szerepelni lásd a nevedet, és adakozásoddal nem fosztottad meg magad semmitől. Menj balra, és elégedjél meg azzal, hogy a te alamizsnád még mindig számít valamicskét. Azután monda a szegénynek: Te nagyon keveset adtál, barátom, de mindegyik garas, mely ezen a mérlegen van, mutatja, hogy azt magadtól vontad el, és ha alamizsnát nem adhattál is, szeretetet gyakoroltál, és ami fő, szereteted őszinte és minden számítás nélkül való volt. Elnéző voltál, nem törtél pálcát felebarátod felett, sőt mentegted minden cselekedetét. Menj jobbra és vedd el jutalmadat! (Egy őrszellem. Lyon, 1861.)

*

Vajon az olyan szerencsés és gazdag asszony, akinek idejét a háztartás nem köti le, nem szentelhetne e néhány órát hasznos

munkára felebarátai javára? Vajon élvezeteinek fölöslegéből nem vásárolhatna e egyet s mást, amivel a hidegtől didergő befödje testét, s nem készíthetne e finom kezeivel durva, de meleg ruhát, s nem segíthetné e az anyát azzal, hogy újszülöttét felruházza? Ha saját gyermekének emiatt egynéhány csipkével kevesebb jutna is, de egy szegény gyermek megmenekülne a hidegtől. **A szegényekért dolgozni annyi, mint az Úr szőlőjében munkálkodni.**

És te szegény munkásnő, ki fölösleggel nem rendelkezel, de testvéreid iránt való szeretetből mégis akarsz adni abból a kevésből is, amid van, szentelj te is naponként egy néhány órát a te idődből, mely egyedüli kincsedet képezi. Vállalj azokból a finom munkákból, amelyek a gazdagokat csábítják, add el az esti órák munkáját és így te is szerezhetsz testvéreidnek könnyebbülést. Talán kevesebb szalagot vehetsz magadnak, de cipőt adsz annak, aki mezítláb jár.

És ti asszonyok, kik életeteket Istennek szenteltétek, dolgozzatok szintén e munkán, de a ti finom és értékes munkátok ne ékesítse kizárólag kápolnáitokat, hogy ezáltal figyelmet keltsetek, s azt fitogtassátok, hogy milyen ügyesen és türelmesen tudtok dolgozni. Dolgozzatok leányaim, de munkátok árát arra szenteljétek, hogy vele testvéreitek bajait enyhítsétek. A szegények Isten szeretett gyermekei; dolgozzatok érettük. Ez annyit jelent, mint Istent dicsőíteni. Legyetek ti a Gondviselés, amelyről mondván van, hogy az ég madarairól is gondoskodik. Az arany és ezüst, amely kezeitekben összegyűl, változzék át a szűkölködők számára ruhává és táplálékká. Tegyétek ezt és áldott lesz a munkátok.

És ti mindannyian, akik alkottok, adjatok, adjatok értelmetek, inspirációtok, szívetek munkájából és Isten meg fog áldani benneteket. Ti költők, ti irodalmi emberek, akik az előkelő világot lekötitek műveitekkel, kitöltve üres időtöket, szenteljétek termékeitek jövedelmét a szerencsétlenek javára; festők és szobrászok és minden fajtájú művészek, járuljatok ti is képes-

ségeitekkel testvéreitek felségítéséhez! Ezzel dicsőségetek nem kisebbedik, de apasztjátok a szenvedéseket.

Mindnyájan adhattok tehát, bármilyen osztályhoz tartoztatok is, mindegyikötöknek van mit megosztania. Akármit is adott nektek Isten, annak egy részével a szűkölködőknek tartoztok, mert az ő helyükön ti is örülnétek, ha más osztozkodnék veletek. Ha ezzel földi kincsetek fogy is valamicskét, de az égi nagyobbodik, mert százszorosát aratjátok ott fenn a jótéteményeknek, amelyeket itt lenn vetettetek. (János. Bordeaux, 1861.)

A könyörületesség.

A könyörületesség az erény, amely legközelebb visz benneteket az angyalokhoz; a könyörületesség az Istenhez vezető szeretet nővére. Oh, indítsa is meg szíveteket testvéreitek nyomorúságainak és szenvedéseinek látása! Könnyeitek sebeikre hulló balzsam; és amikor a ti rokonszenvetek bennük reményt és megadást fakaszt, nem éreztek e ti is bizonyos gyönyört? Igaz, hogy e gyönyörűségbe némi keserűség is vegyül, mert hiszen a szenvedés mellett született. De ha hiányzik is belőle a világi gyönyörök izgató ingere, nincs benne az ürességnek az a bántó csalódása sem, melyet azok maguk után hagynak. Átható enyhület ez, mely felvidítja a lelket. A könyörületesség, a jól átérzett könyörületesség szeretet. A szeretet pedig nem más, mint odaadás, az odaadás pedig megfeledezés önmagunkról. És ez az önmagunkról való megfeledezés, ez az önmegtagadás, melyre a szerencsétlenek érdeke ösztönöz, az a kiváló erény, amelyet az isteni Messiás egész életén át gyakorolt, és amelyet szent és magasztos tanaiban hirdetett. Amikor majd ez a tan visszanyeri a maga eredeti tisztaságát, és azt minden nép elfogadja, akkor megadja a földnek a boldogságot is, mert az egyetértés, a béke és szeretet uralmát hozza magával.

A könyörületesség az a legtisztább érzés, amely előre haladásokat előmozdítja, önzéseket és gőgötöket fékezi, és lelketek-

ket alázatosságra, jótékonyásra és felebaráti szeretetre készíteti. Ez az, ami titeket testvéreitek szenvedéseinél lelketek fenekéig megindít, s arra bír benneteket, hogy segédkezet nyújtsatok, és a rokonszenv könnyeit ontsátok. Ne nyomjátok el soha szívetekben ezt a mennyei felindulást, ne tegyetek úgy, mint azok a keményszívű önzők, akik a síróktól csak azért tartózkodnak, mert nyomoruk látása víg életüket egy pillanatra megzavarná. Borzadjatok inkább attól a gondolattól, hogy közönyösek tudnátok maradni, amikor hasznosakká tehetnétek magatokat. A vétkes közöny árán megvásárolt nyugalom nem más, mint a holt tenger nyugodtsága, amelynek mélyén posványos iszap és romlás van.

Azonban az igazi könyörületet nem lehet megunni, s nem is esik az az ember terhére, amitől az önző annyira fél. Amikor másnak a szerencsétlensége szemeitek elé tárul, s lelketek magába száll, kétségkívül mély és természetes megrázkódást éreztek, amely néha egész lényeteket megremegetti, és kínosan érint benneteket. De viszont jutalmatok is nagy, amikor képesek vagytok a bátorságot és a reményt visszaadni annak a szerencsétlen testvéreteknek, akit barátságos kézzorítástok megindít, és akinek hálás, s egyszersmind megindulástól könnyes arca szelíden felétek fordul, mielőtt az égire szegezné tekintetét, hogy hálát adjon azért, amért vigasztalót és segítséget küldött hozzá. A könyörületesség a szeretetnek bánatos, de égi előfutárja. Ez az erények közül az első testvére a szeretetnek, melynek jó cselekedeteit előkészíti és nemesíti. (Michel. Bordeaux, 1862.)

Az árvák.

Testvéreim, szeressétek az árvákat! Oh, ha tudnátok, mily szomorú az egyedüllét és elhagyatottság, különösen fiatal korban! Isten megengedi, hogy árvák is legyenek, arra ösztönözvén minket, hogy atyjuk helyett mi legyünk atyjuk. Mily isteni az a szeretet, amellyel az ilyen elhagyott szegény kis teremtet segítjük, megakadályozván őt abban, hogy éhséget vagy hide-

get szenvedjen, s irányt szabván lelkének, hogy el ne tévelyedjék. Aki az elhagyott gyermekeknek segítő kezet nyújt, kedves az Isten előtt, mert megértette és gyakorolja az ő törvényét. Gondoljatok arra is, hogy gyakran az a gyermek, akit ti támogattok, egyik előző földi életben kedveseitek közé tartozott, amire ha emlékezni tudnátok, akkor a támogatás nem pusztán a szeretet ténye volna számotokra, hanem kötelességetek is. Így tehát, barátaim, minden szenvedő a ti testvéretek, aki jogot formálhat szeretetetekre, de nem olyanra, mely a szívet sérti s nem is arra az alamizsnára, amely a kezet, amelybe hull, égeti, mert garasotok, amelyet adtok, néha bizony nagyon keserű. Hányszor visszautasítanak azt a szerencsétlenek, ha padlásszobájukban nem a betegség és a nyomor várakoznék rájuk. Adakozzatok gyengéden, csatoljátok a jótéteményhez azt, ami a legnagyobb beccsel bír: egy-két jó szót, simogatást, barátságos mosolyt. Kerüljétek azt a gyámkodó hangot, mely megforgatja a tört a vérző szívben, hanem mikor a jót gyakoroljátok, gondoljatok inkább arra, hogy ezt magatokért, és a tieitekért teszitek. (Egy családi szellem. Paris, 1860.)

*

(Mit tartunk az olyan emberekről, akik jócselekedeteikkel hálaatlanságot arattak, s akik azért tartózkodnak a jótékonyság gyakorlásától, mert félnek, hogy hálaatlansággal találkoznak?)

Az ilyen emberekben több az önzés, mint a szeretet; mert ha a jót csak azért tesszük, mert hálára számítunk, nem gyakorolunk érdek nélküli cselekedetet, pedig az érdek nélküli cselekedet tetszik egyedül Istennek. **De góg is az, ha a ránk szoruló megalázkodásában tetszelgünk, aki háláját lábainkhoz rakja le.** Aki a jó cselekedet jutalmát a földön keresi, nem nyeri meg azt az égben, mert Isten csak az önzetlenre tart számot. **A gyámoltalanokat mindig segítenünk kell, még akkor is, ha előre tudjuk, hogy akivel jót tettünk, nem lesz hálás érte.** Tudjátok meg, hogy ha az, akit segítettetek, a jótéteményt elfelejti, Isten többet ír javatokra, mint ha a lekötelezettek hálája

már megjutalmazott benneteket. Isten megengedi, hogy olykor hálátlansággal fizessenek nektek, hogy kitartásotokat a jónak gyakorlásában próbára tegye.

Különben mit tudjátok, hogy vajon az a jó cselekedet, mely pillanatnyilag feledésbe ment, nem hoz e majd későbben jó gyümölcsöket? Ellenkezőleg, legyetek meggyőződve, hogy olyan mag ez, mely idővel ki fog kelni. Fájdalom azonban, ti mindig csak a jelent látjátok, csak saját magatokért dolgoztok, és nem vagytok tekintettel másokra is. A jó cselekedetek végre a legkeményebb szíveket is meglágyítják. Itt lenn félreismerhetik őket, de amikor a szellem testi burkát lerázza, emlékezni fog azokra, és ez az emlékezés büntetése lesz. Akkor megbánja hálátlanságát, s azon lesz, hogy hibáját jóvátegye, s adósságát egy más életben lefizesse. S gyakran éppen jötevéje iránti odaadásból vesz magára új földi életet, így anélkül, hogy sejtenétek, előmozdítjátok az ily ember erkölcsi haladását. És jön idő, amikor felismeritek azt az igazságot, hogy a jótétemény soha sem vész kárba. De a saját érdeketekben is dolgoztatok, mert megmarad az érdemetek, hogy érdek nélkül tettetek jót, s hogy a látszólagos csalódások által erkölcsi bátorságotokat nem veszítettétek el.

Ah, barátaim, ha ti az összes kötelekeket ismernétek, amelyek titeket előbbi létezéseitekhez fűznek, ha mindazokat a viszonyokat felfognátok, amelyek a kölcsönös haladás érdekében az egyes lényeket összekötik, jobban csodálnátok a Teremtő bölcsességét és jóságát, aki megengedi, hogy újból éljétek, s Hozzá közeledhessetek. (Védszellem. Sens, 1862.)

Legyünk jótékonyak személyválogatás nélkül.

(Vajon jól fogták e fel azok a jótékonytságot, akik azt csak kizárólagosan, vagyis az egygondolkodásúak, egyvallásúak, vagy egy párthoz tartozók között akarják gyakorolni?)

Nem; a felekezet, a párt szellemét meg kell semmisíteni, mert minden ember testvér. Az igazi keresztény a hozzá hasonlóban csak testvéreket lát, és mielőtt a szükségben levőt segítené,

nem kérdezősködik sem vallása, sem nemzetisége, sem véleménye után. Vajon követné e az Jézus Krisztus meghagyását, (aki azt mondta, hogy szeressük ellenségeinket is), aki a szerencsétlent csak azért utasítaná vissza, mert más vallású mint ő? Segítheti őt anélkül, hogy saját lelkiismeretét kérdezzetné, mert ha az illető a vallás ellensége, ez a legjobb módszer azt vele megszerettetni; holott ha visszautasítjuk őt, gyűlöletessé tesszük azt előtte. (Szent Lajos. Paris, 1860.)

XIV. FEJEZET.

Tiszteld atyádat és anyádat.

A szülők iránti kegyelet. - „*Ki az én anyám és kik az én atyám-fiai?*” - *Testi és szellemi rokonság.* - **Szellemnyilatkozat:** *A gyermekek hálátlansága.*

Ti tudjátok a parancsolatokat: ne paráználkodjál, ne ölj, ne lopj, ne tégy hamis tanúbizonyságot, s rossz bántalommal felebarátodat ne illesd; tiszteld atyádat és anyádat! (Márk X. 19. Luk. XVIII. 20. Máté XIX. 19.)

Tiszteld atyádat és anyádat, hogy hosszú életed legyen a földön, melyet a te Urad Istened ad neked. [Mózes II. k. XX. 12.]

A szülők iránti kegyelet.

Ez a parancs: „Tiszteld atyádat és anyádat” a kegyesség és a felebaráti szeretet általános törvényének a kifolyása, mert az ember nem szeretheti felebarátját anélkül, hogy szüleit ne szeretné. Azonban ez a szó „tiszteld” velük szemben több kötelezettséget foglal magában, s ez az irántuk való kegyelet. Isten azt akarta ezzel értésünkre adni, hogy az irántuk való szeretetnek tisztelettel, tapintattal, előzékenységgel és önálárendeléssel kell párosulnia. Ami azt jelenti, hogy a velük szemben való kötelezettséget sokkal szigorúbban kell betölteni, mint amennyit a felebaráti szeretet parancsol. Ez a köteletség természetesen azokra a személyekre is kiterjed, akik a szülőket helyettesítik, s akiknek érdeme annál nagyobb, minél kevésbé kötelező

az önfeláldozásuk. Isten mindig szigorúan bünteti ennek a parancsolatnak áthágását.

Az atyánk és anyánk iránt való tisztelet azonban nem csak azt jelenti, hogy respektáljuk őket, hanem hogy szükségükben segítsük, öreg napjaik nyugalmáról gondoskodjunk, s megháláljuk nekik gyermekkorunkban reánk fordított gondoskodásukat, A gyermeki kegyeletnek tevékenynek kell lennie, különösen oly szülőkkel szemben, akik segédforrások híján vannak. Vajon eleget tesznek e azok a parancsolatnak, akik azt hiszik, hogy már nagyon megerőltették magukat, amikor szüleiket éppen csak az éhhaláltól mentik meg, míg önmaguktól semmit sem vonnak meg, vagy akik szüleiket a ház valamelyik hátsó zugában elszállásolják - csak hogy éppen az utcán ne maradjanak, - míg maguknak a legjobb, legkényelmesebb részt tartják meg? Még jószerecse, ha nem bánnak velük rosszul, s maguk helyett rájuk nem rakják a háztartás terhét. Vajon az öreg és gyenge szülőknek való e, hogy erős és fiatal gyermekeik szolgálói legyenek? Vajon édesanyjuk pénzért adta e nekik egykor tejét, mikor még a bölcsőben voltak? Avagy számlálgatta e azokat az éjjeleket, amelyeket mellettük átvirrasztott, s azokat a lépéseket, amelyeket érdekükben tett meg? Nem elegendő tehát ha a gyermekek szegény szüleiknek csak a legszükségesebbet nyújtják, hanem gyöngéd gondoskodást s amennyire lehet, a fölöslegből apró figyelmességeket s kedveskedéseket kell nekik juttatni, mert ez csak csekély kamata annak a szent adóságnak, mellyel nekik tartoznak. Isten előtt csak az ilyen gyermeki kegyeletnek van értéke.

Jaj annak, aki megfélemedezik azokról, akik őt gyengeségében fenntartották, akik a testi étellel erkölcsi életet is adtak neki, akik gyakran súlyos nélkülözéseknek tették ki magukat, hogy az ő jólétét biztosítsák! Jaj a hálátlannak, mert hálátlansággal és elhagyatottsággal bűnhődik. Legkedvesebb érzelmeiben fog csalatkozni nem egyszer már itt e földön, de egy más életben

egész bizonyosan, ahol azt fogja elszenvetni, amit mással elszenvetett.

Igaz, hogy egyes szülők, félreismerve rendeltetésüket, nem azok gyermekeikkel szemben, akiknek lenniük kellene; de ezeket megbüntetni Isten dolga, nem pedig a gyermekeké, akiknek nincs mit megtorolniuk, mert bizonyára megérdemelték, hogy így történt. Ha a szeretet törvénye azt parancsolja, hogy jót tegyünk a rosszért, elnézést gyakoroljunk mások hibáival szemben, ne mondjunk rosszat felebarátainkról, bocsássuk meg és felejsük el a bántalmakat, sőt még ellenségeinket is szeressük: mennyivel nagyobb ez a kötelesség szüleinkkel szemben! Hiszen a gyermekeknek szüleikkel szemben azokat az ételszabályokat kell irányadókul tekinteniük, amelyek Jézus tanításában vannak összefoglalva, és azt mondaniuk magukban, hogy ha valamely cselekedetük szégyenletes valamely idegennel szemben, sokkal szégyenletesebb családtagjaikkal szemben, és ami az első esetben csak hiba, a másodikban már bűn, mert ebben a szeretet hiánya már hálátlanság.

Isten ezt mondta: „Tiszteld atyádat és anyádat, hogy hosszú életed legyen a földön, melyet a te Urad Istened ad neked”. Vajon miért ígéri jutalmul a földi életet és nem a mennyet? A magyarázat ezekben a szavakban rejlik: „amelyet a te Urad Istened ad, neked”, s amelyek a mózesi könyvek kifejezésének modern formulájából ki vannak hagyva, s ez teszi az értelmét természetellenessé. E mondás megértésére a zsidóknak akkori helyzetére és gondolkozásmódjára kell utalnunk, amikor ez mondatott. Akkor még nem értették volna meg a jövő életet, látókörük nem terjedt túl a testi életen, még sokkal jobban hatott rájuk az, amit láttak; ezért beszél hozzájuk Isten az ő nyelvükön, mint gyermekeikhez, s ad nekik olyan kilátást, mely őket kielégítheti. A zsidók akkor a pusztában voltak, a föld, amelyet Isten nekik ad, az ígéret földje, vágyaiknak tárgya, ők akkor nem kívántak egyebet, és Isten azt mondja nekik, hogy

hosszú ideig élnek ott, t. i. sokáig fogják bírni, ha parancsait megtartják.

De Jézus fellépése idejében fogalmaik már fejlettebbek voltak, s elérkezett az idő, hogy finomabb táplálékot adjon nekik. Bevezeti őket tehát a szellemi életbe, ezt mondván nekik: „Az én országom nem e világból való. Ez az, és nem a föld, amelyet jutalmul kaptok jótetteitekért”. Ezekben a szavakban az anyagi ígéret földje mennyei hazává változik át, úgy hogy mikor ennek a megtartására int: „Tiszteld atyádat és anyádat”, - akkor sem a földet ígéri többé, hanem a mennyet. (Lásd II. és III. fejezetet)

„Ki az én anyám és kik az én atyámfiak?”

Azután haza térének és ismét egybegyüle a sokaság, annyira, hogy még nem is ehetének. Amint az övéi ezt meghallák, eljövének, hogy megfogják őt, mert azt mondják vala, hogy magán kívül van.

Mikor pedig még szóla a sokaságnak, íme az ő anyja és atyjafiai állanak odakinn, akarván övele szólni. És monda néki valaki: íme a te anyád és testvéreid odakinn állnak, és szólni akarnak veled. Ő pedig felelvén, monda a hozzá szólónak: kicsoda az én anyám és kik az én atyámfiak? És kinyújtván kezét az ő tanítványaira, monda: Íme az én anyám és az én atyámfiak. Mert aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát, az nékem atyámfia, néném és anyám. (Márk III. 20-21. és 31-35., Máté XII. 46-50.)

Némely szavak idegenül hangzanak Jézus ajkairól, s ellentmondani látszanak az ő mindenki iránt való megingathatatlan jóakarátának. A hitetlenek nem is mulasztották el, hogy ebből fegyvert kovácsoljanak azt mondván, hogy ellentmond önmagának. Egy tény elvitathatatlan, hogy az ő tanának alapja és sarkköve a szeretet és könyörületesség törvénye. Tehát amit egyik oldalon épített, nem ronthatta le a másikon, amiből azt a szigorú következtetést kell vonni, hogy ha bizonyos szabályok ellentétben állnak is alapelveivel, ez azt jelenti, hogy a neki

tulajdonított szavakat rosszul adták vissza, rosszul értették, vagy nem tőle erednek.

Méltán meglepetést kelthet ebben az időben, hogy Jézus annyi közömbösséget tanúsított rokonaival szemben. Atyjafiaira vonatkozólag tudvalevő, hogy azok sohasem rokonszenveztek vele, elmaradt szellemek voltak, nem értették meg az ő küldetését. Viselkedése különködés volt az ő szemükben, és tanításai nem érdekelték őket, mert még egyetlen tanítványa sem volt közülük. Sőt úgy látszik, bizonyos tekintetben ellenségeinek álláspontján voltak. Annyi különben bizonyos, hogy inkább idegenként, mint rokonként fogadták, ha a családban megjelent, és János határozottan mondja, hogy **nem hittek benne.** (XII. r.5. v.) Azonban azt Jézusról feltételezni, hogy anyját megtagadta, ez annyit jelentene, mint félreismerni az ő jellemét; ily gondolat nem éltethette azt, aki ezt mondta: „Tiszteld atyádat és anyádat”. Más értelmét kell tehát keresni e szavaknak, amely csaknem mindig allegorikus forma alá van rejtve. Jézus egyetlen alkalmat sem mulasztott el, hogy tanítást nyújtson; ezt is megragadta tehát, amelyet atyjafiainak megérkezése nyújtott, hogy föltárja a testi és szellemi rokonság közötti különbséget.

Testi és szellemi rokonság.

A testi kötelékek nem jelenthetnek szükségképpen szellemi kapcsolatot is. A test testtől születik, de a szellem nem születik másik szellemtől, mert a szellem már megvolt a test kialakulása előtt. A szülők nem teremtik gyermekük szellemét, csupán a testi burkolatot szolgáltatják, de elő kell segíteniük szellemi és erkölcsi fejlődését, hogy haladását előmozdítsák.

Azok a szellemek, akik egy családban inkarnálódnak, hozzá még közeli rokonságba is, legtöbbször rokon szellemek, akiket régebbi viszonylatok kötnek össze, amely köteléket vonzalmuk által áthoznak a földi életbe. De az is megtörténhetik, hogy ezek a szellemek teljesen idegenek egymásra nézve, vagy szintén régi ellenszenv választja el őket egymástól, amit szin-

tén magukkal hoznak a földi életbe, hol ez megpróbáltatásukra szolgál. Az igazi családi kapcsolatot nem a vérségi kötelék képezi, hanem a rokonszenvnek és a gondolatok közösségének összekötő ereje, mely a szellemeket még testet öltésük előtt összefűzte, s össze fogja fűzni a test levetése után is. Ahonnan különböző atyától származó két egyén inkább lehet testvér szelleménél fogva, mint némelyek a vérségi összeköttetésnél fogva; amazok vonzódnak egymáshoz, keresik egymást, s jól érzik együtt magukat. Míg emezek nem tudnak összeférni, amint az naponta látható. Oly erkölcsi probléma ez, melyet egyedül csak a spiritizmus képes megoldani a reinkarnáció tanával.

Tehát kétféle család van: szellemi és testi kötelékek által összetartott család. Az előbbi tartós kötelék, a tisztulás folytán erősödik, s a szellemvilágban folytatódik a szellem különböző vándorlásain keresztül. Az utóbbi törékeny, mint az anyag, idővel elmúlik, s gyakran már a földi életben megszűnik. Ezt értette Jézus, mikor tanítványaira mutatva szólt: „íme az én anyám és testvéreim”, azaz az én szellemi kötelékek által összefűzött családom - „mert aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát, az az én testvérem, néném és anyám.”

Testvéreinek ellenséges érzülete világosan ki van fejezve a Márkus evangéliumából idézett részben, amely szerint magukkal akarták vinni az alatt az ürügy alatt, hogy eszét veszítette. Arra az értesítésre, hogy ők megérkeztek - ismervén a vele szemben táplált érzelmeiket - természetes, hogy mikor tanítványaira vonatkozólag szellemi szempontból ezt mondta: „íme az én igazi testvéreim” - anyjával sem tehetett kivételt, mivel általános oktatást adott. Ami semmiképpen sem jelenti azt, mintha test szerinti anyjával szemben megtagadott volna minden szellemi közösséget, s mintha vele szemben közömbösségnél egyebet nem érzett volna; más körülmények között való magaviselete eléggé bizonyította az ellenkezőjét.

SZELLEM NYILATKOZAT.

A gyermekek hálátlansága.

A hálátlansági az önzés legközvetlenebb termékeinek egyike, amely miatt minden becsületes szív felháborodik, de a gyermekek hálátlansága szüleikkel szemben még; visszataszítóbb. Teinként csak közelebről a dolgot, hogy okait és következményeit elemezhesük. A spiritizmus mint mindenütt, úgy itt is kellő világosságot vet az emberi szív egyik problémájára.

Mikor a szellem a földet elhagyja, természetéhez fűződő szenvedélyeit vagy erényeit magával viszi, s a szellemvilágban vagy tovább tökéletesedik, vagy pedig vesztegel, amíg csak az akarat a világosság meglátására fel nem ébred benne. Már számosan távoztak úgy a földről, hogy heves gyűlöletüket vagy ki nem elégített bosszúvágyukat magukkal vitték; az előrehaladottabbak azonban betekintést nyerve az igazságba, szenvedélyeik gyászos következményeit felismerik. Jó elhatározások fogamzanak meg bennük, s megértik, hogy ahhoz, hogy Istent megközelíthessék, csak egy útlevél van: a „szeretet.” De nincs szeretet a sérelmek és bántalmak elfelejtése nélkül s nincs szeretet gyűlölettel a szívben s megbocsátás nélkül. Akik erre nem képesek, azoknak aztán hallatlan megerőltetésükbe kerül azokra tekinteni, akik a földön gyűlöletesek voltak szemükben, s indulatuk ilyenkor újból feltámad. Föllázadnak a megbocsátás gondolatára, még inkább arra, hogy megtagadják magukat, de legfőként arra, hogy szeressék azokat, akik talán földi szerencsésük, becsületük vagy családjuk megromtói voltak. De utóvégre e szerencsétlenek szíve is megrendül, s az ellentétes érzelmek befolyása alatt ingadozni kezdenek. És ha a jó elhatározás magával ragadja őket, fohással fordulnak Istenhez, kérvén, hogy a jó szellemek adjanak nekik erőt a megpróbáltatás döntő pillanatában. Végre néhány évi elmélkedés és ima után a szellem inkarnálódni, vagyis testet ölteni kíván ugyanabban a családban, amelyet egykor megvetett. És ekkor a felsőbb rendeleteket végrehajtó szellemekhez fordul azzal a kéréssel, hogy az új

testet magára öltvén, sorsát a földön kellő módon betölthesse. Milyen lesz a magaviselete ebben a családban? Az attól függ, hogy jó elhatározásai mennyire szilárdak. Szakadatlan érintkezése azokkal, akiket gyűlölt, rettenetes megpróbáltatás, amely alatt néha összeroskad, hogyha akaraterije nem elég nagy. Így tehát aszerint, amint a jó vagy a rossz elhatározás irányítja, barátja vagy ellensége lesz azoknak, akik között hivatva van élni. Ilyképpen magyarázható meg az a gyűlölet, az ösztönszerű ellenszenv, mely bizonyos gyermekeknél észlelhető, s amelyet semmi más megelőző indok nem igazolhat. Mert valójában semmi sincs, ami e létezésben az ellenszenvet életre keltette. Ha tehát annak magyarázatát akarjuk tudni, figyelmünket a múltra kell irányítanunk.

Ó ti spiritisták, értsétek meg ma az emberiség nagy szerepét, értsétek meg, hogy mikor új testet alkottok, a szellem azért jön beléje testet öltetni, hogy haladjon. Értsétek meg, kötelességeketek, hogy ezt a szellemet egész szeretetekkel közelebb vigyétek Istenhez. Ez a ti hivatásotok, mely rátok várakozik, és amelynek jutalmát elnyeritek, ha feladatokat hűségesen teljesítettétek. Azok a gondok, s az a nevelés, melyet rája fordítottatok, segíti elő tökéletesedésüket, s jövődjüket; gondoljátok meg tehát, hogy Isten minden szülőtől ezt fogja kérdezni: Mit tettél a rád bízott gyermekkel? Ha a gyermek a ti hibátok folytán maradt vissza előhaladásában, büntetésiek az lesz, hogy a szenvedő szellemek között látjátok őt, mikor töletek függött, hogy boldog legyen. És akkor a lelkifurdalástól gyötörve arra lesztek késztetve, hogy hibátokat jóvátegyétek; új testet öltést fogtok kérni magatok és az ő számára, amelyben már több megértő gonddal veszitek őt körül, és ő hálatelten fogja a szeretetet viszonzni.

Ne riadjatok tehát vissza az olyan gyermektől, aki már a bölcsőben ellenkezik anyjával, vagy attól, aki nektek hálátlansággal fizet; nem a véletlen hozta őt hozzátok. A múltnak tökéletlen sejtelve támad fel benne, nektek pedig ebből arra kell kö-

vetkeztetnetek, hogy valami sérelem miatt gyűlölet volt közöttetek a múltban, s hogy vagy az egyik, vagy a másik jött megbocsátani, jóvátenni azt. Anyák, öleljétek meg bútokozó gyermeketeket mondván: Egyik közülünk vétkes volt. Érdemeljétek ki az isteni örömet, amelyet Isten az által tűz az anyaságihoz, hogy gyermeket küld a földre hozzátok, hogy tökéletesedjen, szeressen és áldjon titeket.

De sajnós, sokan közületek ahelyett, hogy a neveléssel kiirtanák gyermekükből az előbbi földi életekből átszármazott rossz hajlamokat, nemcsak fönntartják, hanem vétkes gyöngeségük és nemtörődomségük által még tovább fejlesztik azokat, úgy hogy később, gyermekeik hálátlansága által megsebzett szívük már ebben az életben megkezdí vezeklését.

Pedig a feladat nem is olyan nehéz, mint gondolnátok, s nem kíván semmiféle világi ismeretet; a tudatlan épp úgy, mint a tudós teljesítheti azt, a spiritizmus pedig megkönnyíti ennek útját, amennyiben feltárja az emberi szív gyöngéit.

A gyermek már a bölcsőben elárulja jó és rossz hajlamait, amelyeket előbbi életéből mágiával hozott; igyekezni kell ezeket tanulmányozni, hogy bánni tudjunk velük. Minden hibának alapja az önzés és a góg: kémleljétek tehát a legkisebb jeleket is, amelyek előttetek e bűnök csiráit feltárják s legyetek azon, hogy azokat legyőzzétek, mielőtt még mélyebb gyökeret vernének. Tegyetek úgy, mint a jó kertész, aki a fattyúhajtásokat azonnal lenyesegeti, mihelyt látja, hogy előbúznak. Mert ha az önzést és a gögöt fejlődni hagyjátok, ne csodálkozzatok azon, ha később hálátlanság, lesz a béretek. Ha a szülők mindent megtettek, amivel gyermekeik erkölcsi haladásának tartoznak, ha szándékuk nem is sikerül, nem tehetnek maguknak szemrehányást, és lelkiismeretük nyugodt lehet. És ha nagy is a bánatuk amiatt, hogy igyekvésük sikertelen volt, Isten végtelen nagy vigaszt nyújt nekik abban a bizonyosságban, hogy ez csak halasztás, és hogy egy másik életben itt elkezdett munkájukat befejezhetik, s hogy egykor a hálátlan gyermek szereteté-

vel fogja őket jutalmazni. (L. XIII. fejezet utolsóelőtti szellemnyilatkozatát.)

Isten senkinek sem küld erejét felülmúló megpróbáltatást, még ha ilyet kérne is; csak olyanokat enged meg, amelyek teljesíthetők. És ha a siker elmarad, ez nem azért történik, mintha a képesség hiányoznék hozzá, hanem hiányzik az akarat. Hányan vannak ugyanis, akik ahelyett, hogy a rossz ingereknek ellenállanának, örömet lelnek azokban. Ezekre könnyek és sóhajok várnak a következő életekben. Ámde az isteni jószág soha sem zárja el a vezeklés ajtaját. A bűnös egykor majd csak belefárad a szenvedésbe, s gőgje megtörik, és akkor Isten kitérte karjait tékozló fiának, ki lábaihoz borul. A nagy megpróbáltatások, jól értsetek meg engem, majdnem mindig valami szenvedésnek végét, és a szellem tökéletesedését jelentik, ha Isten akaratában való megnyugvással fogadjátok azokat. Magasztos pillanat ez, és főleg akkor szükséges, hogy az ember zúgolódása miatt el ne bukják, mert különben elveszíti munkája gyümölcsét, és azt kénytelen lesz újból kezdeni. Ahelyett tehát hogy panaszkodnátok, adjatok hálát Istennek, ki alkalmat ad nektek a győzelemre, hogy megadhassa a győzelem jutalmát. És amidőn majd kiléptek a földi élet forgatagából és beléptek a szellemek birodalmába: üdvivalgással fogadnak benneteket, mint azt a katonát, ki győzelmesen kerül ki az ütközet hevéből.

Minden megpróbáltatás közül azok a legkínosabbak, amelyek a szívet érintik. Az, aki bátran viseli el a nyomort és az anyagi nélkülözéseket, összeroskad a búbánat súlya alatt, hozzátartozóinak hálátlansága miatt. Oh mily kínos, fájdalmas érzés ez! És vajon ilyen körülmények között mi más kölcsönözhetne az embernek nagyobb erkölcsi bátorságot, mint a baj okainak megismerése és az a biztos tudat, hogy ha hosszú ideig tartó is a fájdalom, de ok a kétségbeesésre nincs, mert Isten nem akarhatja, hogy teremtése örökké szenvedjen. Mi lehet vigasztalóbb és bátorítóbb, mint az a gondolat, hogy önmagától, saját igyek-

vésétől függ a szenvedések megrövidítése, ha t.i. lerombolja önmagában a bajnak okait? Hogy azonban ezt elérjétek, nem szabad tekinteteket csak a földre korlátozni és csak egyetlen életet látni. Emelkedjétek föl a múlt és a jövő végtelenébe, s akkor felismeritek majd Isten nagy igazságosságát. És türelmesen vártok, mert az ami most a földön képtelenségnek látszik, érthető lesz, a kapott sebek pedig csak karcolásoknak tűnnek fel előttetek. Az így nyert áttekintés közepette a családi kötelékek is valódi jelentőségükben, s nem mint törékeny anyagi kapcsok, hanem mint maradandó szellemi kötelékek tűnnek fel előttük, amelyeket az újra testet öltés nem csak hogy meg nem szakíthat, de a tisztulás során még meg is fog erősíteni.

Az ízlés, erkölcsi haladás és vonzalom hasonlósága által egyesült szellemek családokat alkotnak; ezek a szellemek földi vándorlásukban is felkeresik egymást, hogy egy csoportot alkossanak éppen úgy, mint a szellemvilágban; és ha pillanatnyilag egymástól el is válnak vándorlásaik közben, később újra találkoznak, és örülnek újabb haladásuknak. De minthogy nem csak a maguk számára vannak hivatva dolgozni, Isten megengedi, hogy kevésbé előrehaladott szellemek is testet öltsenek közöttük, hogy eképpen haladásuk érdekében tanácsot és jó példát nyerjenek. Néha zavart okoznak ugyan, de épp ebben van a megpróbáltatás és a feladat. Fogadjátok tehát őket testvérileg, segítkezettek nekik, és később a szellemek világában a család csak örülni fog, hogy hajótörötteket mentett meg, akik a maguk részéről ismét másokat menthetnek meg. (Sz. Ágoston. Paris, 1862.)

XV. FEJEZET.

Szeretet nélkül nincs üdvösség.

Mi ment meg bennünket? A könyörületes samaritánus. - A legfőbb parancsolat. - A szeretet szükségessége Pál apostol szerint. - Az egyházon kívül nincs üdvösség. Igazság nélkül nincs üdvösség. - Szellemyilatkozat: Szeretet nélkül nincs üdvösség.

Mi ment meg bennünket? A könyörületes szamaritánus.

Mikor pedig eljövend az embernek Fia az ő dicsőségében és mind a szent angyalok övele, akkor beül majd az ő dicsőségének királyi székébe.

És összegyűlnek Ő elébe mindenféle népek, és elválasztja őket egymástól, mint pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktől, és a juhokat jobb keze felől, a kecskéket pedig bal keze felől állítja.

Akkor a király azoknak, akik a jobbjánál lesznek, mondani fogja: Jertek, Atyám áldottai, bírjátok az országot, mely számotokra készült e világ alapjának megvetésénél. Mert éheztem és ennem adtatok, szomjúhoztam és innom adtatok, úton járó voltam és befogadtatok, mezítelen voltam és felruháztatok, beteg voltam és meglátogattatok; fogoly voltam és hozzám jöttetek.

Akkor felelnek neki az igazak ezt mondván: Uram! Mikor láttunk, hogy éheztél, és enned adtunk volna, vagy hogy szomjúhoztál, és innod adtunk volna? - Mikor láttuk, hogy jövevény voltál és befogadtunk volna, vagy hogy mezítelen voltál és megruháztunk volna? - Vagy mikor láttunk betegen vagy tömlöcben, hogy hozzád mentünk volna? És felelvén a király, azt mondja nekik: **Bizony mondom nektek, amit cselekedtetek eggyel is az én kicsiny atyámfiai közül, én magammal cselekedtetek.**

Akkor szól azoknak is, kik az ő bal keze felől lesznek: Átkozottak, menjetek el tőlem az örök tűzre, mely készítetett az ördögnek és az ő angyalainak: mert éheztem és nem adtatok ennem; szomjúhoztam és nem adtatok innom; jövevény voltam és nem fogadtatok be engemet; mezítelen voltam és meg nem ruháztatok engem; beteg voltam, tömlöcben voltam és meg nem látogattatok engem.

Akkor ezek is felelnek neki, mondván: Uram, mikor láttunk téged éhezni vagy szomjúhozni, vagy úton járnival, mezítelenül, betegen vagy tömlöcben és nem szolgáltunk volna néked? Akkor felel nekik: Bizony mondom nektek, mivelhogy ezeket nem műveltétek eggyel az én kicsinyeim közül, én velem nem

műveltétek. És elmennek ezek az örök gyötrelemre; az igazak pedig az örök életre. (Máté XXV. 31-16.)

És íme egy törvénytudó felkelt, szólván, hogy őt meg kísértse: Mester, mit cselekedjem, hogy az örök életet vehessem? Ő pedig monda annak: Mi van írva a törvényben, mit olvassz benne? Amaz pedig felelél: Szeresd a te Urad Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, minden erődből, és teljes elmédből; és felebarátodat, mint magadat. Jézus mondá neki: Nagyon jól feleltél; tedd azt és élni fogsz.

De ez az ember igaznak akarván feltűnni, monda Jézusnak: De kicsoda az én felebarátom? Jézus pedig felelvén neki, monda: Egy ember alámene Jeruzsálemből Jerikóba és rablók kezébe esett; ezek kifosztván és megsebesítván őt, el ménének s ott hagyták félholtan. Történt pedig, hogy azon az úton elhaladt egy pap, aki mikor észrevette őt, kikerülte. Hasonlóképpen egy lévita is, mikor arra a helyre ment és azt látta, elkerülé. Mikor pedig egy szamaritánus ugyanazon az úton ment és odaért, ahol az volt, látván őt, könyörületességre indult. Hozzá közeledett, bekötözé annak sebeit, olajat és bort töltvén azokba, és felültetvén őt barmára, a vendégfogadóhoz vitte őt, és gondot viselt reá. Másnapra elutaztakor két darab pénzt adott a gazdának, mondván neki: Viselj gondot reá, és ha valamit ezen felül reá költesz, mikor visszatérőn, megtérítem neked.

E három közül ugyan mit gondolsz, melyik volt felebarátja annak, aki a rablók kezébe esett? - Az pedig mondá: az, aki könyörült rajta. Mondá azért neki Jézus: Eredj el, és te is akképpen cselekedjél. (Luk. X. 25-37.)

Jézus egész erkölcstana összefoglalható a szeretetben és alázatoságban, azaz az önzéssel és göggel ellentétes két erényben. Összes tanításaiban úgy mutatja be e két erényt, mint az örök üdvösségre vezető utat. Boldogok - úgymond - a telki szegények, azaz az alázatosak, mert övék a mennyeknek országa. Boldogok a tiszta szívűek, boldogok a szelídek és békességre igyekezők; boldogok a könyörületes szívűek. Szeressétek fele-

barátokat, mint önmagátokat; úgy cselekedjetek mással, mint ahogy ti kívánjátok, hogy veletek cselekedjenek. Szeressétek ellenségeiteket, bocsássátok meg a bántalmakat, ha azt akarjátok, hogy nektek is megbocsássanak. Jót tegyetek fitogtatás nélkül; magatok felett ítélkezzetek, mielőtt mást megítélnétek.

Alázatosság és szeretet: íme ez az, amit szünet nélkül hirdet, és amelynek példáját önmaga adja. Gőg és önzés: íme, ami ellen fáradhatatlanul küzd. De nem csak hirdeti a szeretetet, hanem határozottan és világos kifejezésekben ki is jelenti, hogy ez a jövő boldogságnak abszolút feltétele.

Abban a képben, melyet Jézus az utolsó ítéletről ad, - épp úgy mint sok más dologban is - külön kell választani a szóképeket és allegóriákat a tartalomtól. Olyan emberekkel szemben, akikhez beszélt, s akik még képtelenek voltak megérteni a tisztán szellemi dolgokat, megragadó és mély benyomást keltő anyagi képeket kellett alkalmaznia, és hogy jobban befogadják, nem térhetett el túlságosan a bevett fogalmaktól - legalább forma tekintetében a jövőre hagyván azoknak a szavainak és azoknak a pontoknak igazi értelmezését, amelyeket világosan még nem magyarázhatott meg. De a mellékes részletek, és képletes alakzatok mellett mindig ott van az uralkodó gondolat: a boldogság, mely az igazakra, és a boldogtalanság, mely a gonoszokra vár.

Mik ebben a legfőbb ítélkezésben az ítélet indokai? Kérdezi e a bíró, hogy betöltöttük e ezt vagy azt a formaságot, eleget tettünk e ilyen vagy amolyan külső szokásoknak? Nem. A kihallgatás csak egyetlen dologra vonatkozik: a szeretet gyakorlására, kimondva egyúttal az ítéletet: Ti, akik segítettétek felebarátaitokat, menjete jobbra és ti, akik keményszívűek voltatok velük szemben, menjete balra. Vajon kérdezősködik e hittételek felől, s tesz e különbséget aszerint, hogy ki milyen vallást követ? Nem, mert Jézus az eretneknek tartott szamaritánust föléje helyezi az igazhitűnek, mert amannak szívében élt a felebaráti szeretet, emezében pedig nem. **Jézus a sze-**

retetet nem úgy állítja oda, mint az üdvösségnek egyik feltételét, hanem mint főfeltételét, s ha még más feltétele is volna, azt is kinyilatkoztatta volna. Ha Ő a szeretetet az első helyre állítja az összes erények között, ez azért van, mert a szeretet magában foglalja az összes többi erényeket: az alázatosságot, a szelídséget, a jóindulatot, a türelmességet, az igazságosságot stb., és mert a szeretet abszolút tagadása a gőgnek és önzésnek.

A legfőbb parancsolat.

A farizeusok pedig, amikor hallották, hogy a szaduceusokat elnémította, egybegyűlének, és egy közülük, aki törvénytudó volt, kísértetbe akarván Őt hozni, ezt a kérdést intézte hozzá: Mester, mondd, melyik a törvény legnagyobb parancsolata? Jézus felelt neki: Szeresd a te Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legnagyobb és első parancsolat. A második pedig, mely hozzá hasonló: Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat! Íme, ezekben foglaltatnak az egész törvény és a próféták. (Máté XXII. 3M0.)

Szeretet és alázatosság: Íme ez az egyedüli útja az üdvösségnek; önzés és gőg: útja az elveszésnek. Ez az elv határozottan van formulázva ezekben a szavakban: „Szeresd a te Uradat Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből, és felebarátodat mint tenmagadat. **Ezekben foglaltatnak az egész törvény és a próféták**”. És hogy ne maradjon fenn semmi kétség az Isten és a felebarát iránti szeretetre vonatkozólag, hozzáteszi: „A második parancsolat pedig, mely hozzá hasonló”. Tudniillik, hogy nem lehet igazán szeretni Istent anélkül, hogy a felebarátunkat szeretnők, sem a felebarátunkat az Isten iránt való szeretet nélkül, mert mindaz, amit felebarátunk ellen vétünk, Isten ellen való vétség is egyúttal. Mivel pedig nem lehet szeretni Istent a felebaráti szeretet gyakorlása nélkül, az ember összes kötelességei összefoglalhatók ebben a mondatban: **Szeretet nélkül nincs üdvösség.**

A szeretet szükségessége Pál apostol szerint.

Ha embereknek vagy angyaloknak nyelvén szólok is, szeretet pedig nincsen énbennem, olyanná lettem, mint a zengő érc, vagy pengő cimbalom.

És ha jövendőt tudok is mondani, és minden titkot és minden tudományt ismerek is, és ha egész hitem van is úgyannyira, hogy hegyeket mozdíthatok ki helyükről, szeretet pedig nincsen énbennem, semmi vagyok. És ha vagyonomat mind a szegények táplálására fordítom is és ha testemet a tűzre adom is, szeretet pedig nincsen énbennem, semmit sem használ az nekem. A szeretet hosszútűrő, kegyes a szeretet, nem irigykedik a szeretet, nem cselekszik álnokul, nem fuvalkodik fel. Nem cselekszik éktelenül, nem keresi csak az ő maga hasznát, nem gerjed hamar haragra, nem gondol gonoszt. Nem örül a hamisságnak, örül pedig az igazságnak. Mindeneket elfedez, mindeneket hiszen, mindeneket reményi, mindeneket eltűr.

Azért most megmarad a hit, a reménység, a szeretet, ez három: ezek között pedig legnagyobb a szeretet. (Pál I. K. 13. r.)

Pál apostol így fogta fel ezt a nagy igazságot, hogy ezt mondta: „Ha az angyalok nyelvén szólanék is; ha a próféta-lás ajándékával bírnék is, hogy minden titkot felderítenék; ha egész hitem volna is, hogy hegyeket mozdíthatnék ki helyükből, szeretet pedig nincsen bennem, semmi vagyok. E három erény közt: hit, remény és szeretet, a legnagyobb a szeretet.” Ekképp ő a szeretetet minden más hasonló kizárásával még a hitnek is föléje helyezi, mert a szeretetnek minden emberre nézve rendkívüli jelentősége van, tudósra, mint tudatlanra, gazdagra, mint szegényre egyaránt és mert mindennemű felekezeti hittől független. Sőt mindezeknél többet tesz: definiálja az igazi szeretetet, megmutatja azt nem csupán a jótékony-ságban, hanem a szív összes képességeiben, a jóságban és a felebarát iránt való jóindulatban.

Az egyházon kívül nincs üdvösség. Igazság nélkül nincs üdvösség.

Míg ez a szabály: **Szeretet nélkül nincs üdvösség**, egyetemes elvre támaszkodik, s Isten minden gyermeke előtt megnyitja a legfőbb boldogság útját, addigi ez a dogma: **Az egyházon kívül nincs üdvösség**, nem az Istenben és a lélek halhatatlanságában való alapvető hitre, mint az összes vallások közös hitére, hanem **felekezeti dogmákban való speciális hitre támaszkodik**. Mint ilyen: kizárólagos és föltétlen, s ahelyett, hogy egyesítené Isten gyermekeit, szétválasztja azokat. Ahelyett, hogy testvéri szeretetre indítaná őket, éleszti és szentesíti a villongást a különböző vallási kultuszt gyakorló felekezetek között, amelyek egymást kölcsönösen örök kárhozatra ítéltnek tekintik, még ha rokonok vagy barátok is ebben az életben. Félreismerve a halál előtt való egyenlőség nagy törvényét, még a béke országában is elválasztja az embereket egymástól.

Ez a szabály azonban: **Szeretet nélkül nincs üdvösség**, - az Isten előtt való egyenlőség elvének és a lelkiismereti szabadságnak szentesítése; ezt választva életszabályul: minden ember testvér, s akármilyen módon imádja is a Teremtőt, egymás kezét tartja, s egymásért könyörög. Míg ellenben ezzel a dogmával: **Az egyházon kívül nincs üdvösség**: átkot szórnak az emberek egymásra, üldözik egymást és ellenségként élnek egymás mellett. Az atya nem imádkozik a fiáért, sem a fiú az atyjáért vagy a barát barátjáért, mivel kölcsönösen visszavonhatatlanul elátkozottaknak tekintik egymást. Ez a dogma tehát homlokegyenest ellenkezik Krisztus tanításával és az evangéliumi törvénnyel.

Az igazságon kívül nincs üdvösség: ez egy jelentőségű lenne ezzel: **az egyházon kívül nincs üdvösség**, és éppolyan kizárólagos, mert nincs olyan felekezet, amely nem állítaná magáról, hogy az igazság privilégiumának birtokában van. Micsoda az ember, hogy ezzel dicsekedhessek, mikor az ismeretek köre szakadatlanul bővül, és az eszmék úgyszólván naponkint he-

lyesbítésre szorúlnak? Az abszolút igazság csak a legmagasabb rendű szellemek osztályrésze, de a földi emberiség nem igényelheti azt magának, mert neki nem adatott, hogy mindent tudjon. Így nem is igényelhet viszonylagos és előhaladásához mért igazságnál egyebet. Ha Isten az abszolút igazság birtoklását állította volna oda a jövő boldogság kifejezett föltételéül, ez általános száműzetést jelentene, míg ellenben a szeretet még a legkiterjedtebb jelentésében is gyakorolható. **A spiritizmus, összhangban az evangéliummal kijelenti, hogy bárki üdvözülhet, akármilyen vallást kövessen is, hacsak megtartja Isten törvényét, s nem állítja, hogy a spiritizmuson kívül nincs üdvösség.** És amint nem állítja azt, hogy immár a teljes igazságot tanítja, azt sem mondja ki, hogy az igazságon kívül nincs üdvösség, amely szabály inkább elválaszt, mint egyesít, s állandósítja az ellentétet.

S Z E L L E M N Y I L A T K O Z A T .

Szeretet nélkül nincs üdvösség.

Gyermekeim, ezekben a szavakban; **Szeretet nélkül nincs üdvösség, megtaláljátok az ember egész rendeltetését úgy a földön, mint a mennyben.** A földön, mivel ennek a lobogónak árnyékában békében éltek; mert akik ezt gyakorolják, kegyelmet találnak az Úr előtt. Ez a jelszó a mennyei fáklya, a tűzoszlop, mely keresztül vezet az embert az élet pusztaságán, hogy az ígélet földére vezesse; ez ragyog a mennyben, mint szent dicsfény a kiválasztottak homloka körül, s ez van a földön bevésve azoknak szívébe, akiknek Jézus mondani fogja: „Menjtek jobbra, én Atyámnak áldottai”. Ráismertek erre a kegyesség légkörében, mely őket körüllegi. Semmi sem fejezi ki jobban Jézus gondolatát, semmi sem foglalja jobban egybe az ember kötelességeit, mint az isteni rendnek ez a szabálya; **a spiritizmus nem adhat jobb bizonyítékot eredetéről, mint hogy ezt írja elő életszabályul, mert ez a legtisztább krisztushit visszafénye; ezzel a vezetővel soha el nem téved az ember.** Igye-

kezzetek barátaim, hogy megértsétek ennek mély értelmét, és következményeit s mindenben megtaláljátok a lehetőségeit, hogy alkalmazzátok is. Vessétek alá minden cselekedeteket a szeretet ellenőrzésének és lelkiismeretetek: válaszolni fog; nem csak kikerülni segít a rossz cselekedetet, de jót tétet veletek, mert nem elegendő a negatív erény, de pozitív erényre van szükség. A jócselekvéshez pedig mindig akaratkifejtés kell, míg rosszat nem tenni gyakran elég a restség és nemtörődöm-ség is. Barátaim, adjatok hálát Istennek, aki megengedte, hogy örvendezhessetek a spiritizmus világosságának. Nem csak azért, hogy akik ennek birtokában vannak, maguk menekülhetnek meg, hanem mert ezáltal jobban megértvén Krisztus tanításait, jobb keresztényekké tesz benneteket. Igyekeztek, hogy titeket látva, azt mondhassák, hogy igazi spiritista és igazi keresztény ugyanaz, mert akik a szeretetet gyakorolják, mind Jézus tanítványai, akármilyen valláshoz tartozzanak is. (Pál apostol. Paris, 1860.)

XVI. FEJEZET.

Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.

*A gazdagok üdvözülése. - Óvakodjunk a kapzsiságtól. - Jézus Zacheusnál. - A gonosz gazdag parabolája. - A talentumok parabolája. - A vagyon gondviselés szerű haszna. A gazdagság és a nyomor próbatételei. - A gazdagság egyenlőtlensége. - **Szellemnyilatkozatok:** Az igazi tulajdon. - A vagyon felhasználása. - A földi javaktól való függetlenség. - A vagyon öröklése.*

A gazdagok üdvözülése.

Senki sem szolgálhat két úrnak; mert vagy az egyiket gyűlöli, és a másikat szereti, vagy az egyikhez ragaszkodik, és a másikat megveti. Nem szolgálhattok egyezre Istennek és a Mammonnak. (Lukács XIV. 13. Máté VI. 24.)

Akkor egy ember közeledett feléje és monda neki: Jó Uram, mi jót tegyek, hogy az örök életet elnyerhessem? - Ő pedig monda

neki: Miért mondasz engem jónak? Senki sem jó, csak egy, az Isten. Ha be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsolatokat. Milyen parancsolatokat? Kérdé emez. Jézus pedig monda: Ne ölj, ne paráználkodjál, ne lopj, hamis tanúságot ne tégy. Tiszteljed atyádat és anyádat és szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.

Monda neki az ifjú: Mindezeket megtartottam ifjúságom óta; mi fogyatkozás van még bennem? - Jézus monda neki: Ha tökéletes akarsz lenni, add el amid van, és oszd el a szegényeknek, és kincsed leszen a mennyországban; és jer, kövess engem.

Az ifjú pedig e beszédet hallván, elméne megszomorodva, mert sok jószága volt. Jézus pedig monda tanítványainak: Bizony mondom nektek, hogy nagyon nehezen jutnak azok a mennyek országába, kiknek gazdagságuk van. – Ismét mondom nektek: hogy könnyebben jut a tevé^{10*} a tű fokán át, mint a gazdag az Isten országába. (Máté XIX. 16-24. Luk. XVIII. 18-27. Márk X. 17-27.)

Óvakodjunk a kapzsiságtól.

Monda pedig néki egy a sokaság közül: Mester, mondd meg az én atyámfiaának, hogy ossza meg velem az örökségét. Ő pedig monda: Ember, kicsoda tett engem köztetek bíróvá vagy osztóvá? Monda azért nekik: Legyetek azon, hogy a kapzsiságtól távol tartsátok magatokat, mert az ember élete nem függ a javaktól, amelyekben bővelkedik.

És monda nekik egy példázatot: Egy gazdag embernek földje bőséges termést hozott, azért így okoskodott magában: Mit tegyek? Nincs hova eltakarítanom földeim termését. És monda:

¹⁰ * Ez a merész kép talán erőltetettnek látszik, mert nem látjuk a viszonyt a tevé és a tű között. Onnan van ez, mert a héber nyelvben ugyanaz a szó jelenti a kötelet és a tevét. A fordításban ezt az utóbbi értelmét vették, s kétes, vajon nem az előbbit gondolta e Jézus. Ez legalább sokkal természetesebbnek látszik.

íme ezt cselekszem: lebontom csűrjeimet, nagyobbakat építek, és oda helyezem el az összes termést és javaimat; - és ezt mondom az én lelkemnek: Lelkem, neked több évre való javaid vannak, pihend ki magad, egyél, igyál, lakomázzál! Monda pedig néki az Isten: Esztelen, ez éjszakán elviszík a lelkedet, és ki számára lesz az, amit gyűjtöttél?

Így van dolga annak, ki magának földi kincseket halmoz, az Istenben pedig nem gazdag. (Lukács XII. 13-21.)

Jézus Zacheusnál.

Jézus belépvén Jerikóba, áthaladt a városon. Élt abban a városban egy Zacheus nevű ember, fővámszedő és gazdag. Ez vágyakozott azután, hogy Jézust lássa, de a nagy tömeg miatt nem láthatta, mert nagyon kis termetű volt; azért előreszaladt, felmászott egy szikomor fára, hogy Őt lássa, mert arra vala elmenendő. És mikor Jézus arra a helyre érkezett, felnézett és mikor látta őt monda: Zacheus, szállj le gyorsan, mert ma a te házadnál kell maradnom! És azonnal leszállt, és örömmel fogadá Őt. És mikor ezt látták, mindnyájan zúgolódtak mondván: íme egy bűnös emberhez^{11*} ment be szállásra.

Zacheus pedig előállván, monda az Úrnak: Uram, vagyonomnak felét a szegényeknek adom; és ha valakit bármiben is megrövidítettem, négyszeresen térítem meg. Monda pedig neki Jézus: Ma lett üdvössége e háznak, mivelhogy ő is Ábrahám fia; mert azért jött az embernek Fia, hogy felkeresse és megmentse azt, ami elveszett. (Luk. XIX. 1-10.)

A gonosz gazdag parabolája.

Volt pedig egy gazdag ember, ki bíborba és patyolatba öltözködik és naponkint lakomázik vala. És volt egy Lázár nevű koldus, ki kapuja elé volt vetve fekélyekkel telve és ki kielégíteni akarta éhét azokkal a morzsalékokkal, amelyek a gazdag-

¹¹ *Lásd a Bevezetésben a „Publikánusok” című cikket

nak asztaláról lehullottak; de csak az ebek jöttek nyalni a sebeit. Történt pedig, hogy a koldus meghalt, és az angyaloktól Ábrahám kebelébe vitették. Meghalt a gazdag is és eltemették. És amikor a pokol kínjaiban felemelte szemeit, a távolban Ábrahámot látta és Lázárt az ő kebelében és kiáltván monda: Ábrahám atyám, könyörülj rajtam és küldd hozzám Lázárt, hogy ujja hegyét belemártsa a vízbe, hogy azzal felüdítse nyelvemet, mert e lángban borzasztó kínok gyötörnek. Ábrahám pedig monda: Fiam, emlékezzél meg róla, hogy te javaidat elvetted a te életedben, hasonlóképpen Lázár is az ő bajait. Most pedig ez vigasztaltatik, te pedig gyötretel. De mi több, nagy elvásztó örvény van közöttünk és közöttetek annyira, hogy azok, akik innen felétek menni akarnának, erre nem képesek, ahogy ti sem vagytok képesek onnan hozzánk jutni.

Monda pedig amaz: Kérlek tehát Atyám, küldd el őt atyám házába, ahol őt testvérem van, hogy előttük tanúságot tegyen, hogy ők maguk is a kínok e helyére ne kerüljenek. Ábrahám monda neki: Van Mózesük, és prófétáik, hallgassák azokat! Nem úgy atyám Ábrahám, de ha valaki a halottak közül őket felkeresné, megtérnének. Ő pedig monda neki: Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, akkor sem fognak hinni, ha valaki a halottak Közül feltámad. (Luk. XVI. 19-31.)

A talentumok parabolája.

Mert az Úr úgy jár el, mint az az ember, aki útra akarván kelni, előhivatá az ő szolgálit és amije volt, átadá nekik. És ada az egyiknek öt talentomot, a másiknak kettőt, a harmadiknak pedig egyet. Kinek-kinek az ő erejéhez képest, és azonnal útra kele. Elmenvén pedig, aki az öt talentomot kapta vala, kereskedék azokkal, és szerze más öt talentomot. Azonképpen akié a kettő vala, az is más kettőt nyere. Aki pedig az egyet kapta vala, elmenvén, elásá azt a földbe, és elrejté az ő urának pénzét.

Sok idő múlva pedig megjöve ama szolgáknak ura és számot vette velők. És előjövén az, aki az öt talentumot kapta vala, hoza más öt talentumot mondván: „Uram, öt talentumot adtál vala nékem; ime, más öt talentumot nyertem azokon. Az ő ura pedig monda néki: „Jól vagyon, jó és hű szolgám; kevesen voltál hű, sokra bízlak ezután; menj be; a te uradnak örömébe”. Előjövén pedig az is, aki a két talentumot kapta vala, monda: „Uram, két talentumot adtál volt nékem; íme, más két talentumot nyertem azokon.” Mondta néki az ő ura: „Jól vagyon, jó és hű szolgám, kevesen voltál hű, sokra bízlak ezután; menj be a te uradnak örömébe”.

Előjövén pedig az is, aki az egy talentumot kapta vala, monda: „Uram, tudtam, hogy te kegyetlen ember vagy, aki ott is aratsz, ahol nem vetettél, és ott is takarsz, ahol nem vetettél. Azért félvén, elmentem és elástam a te talentumodat a földbe. Íme megvan, ami a tied. Az ő ura pedig felelvén, monda neki: „Gonosz és rest szolga, tudtad, hogy ott is aratok, ahol nem vetettem és ott is takarok, ahol nem vettem; el kellett volna tehát helyezned az én pénzemet a pénzváltóknál, és én megjövén, nyereséggel kaptam volna meg a magamét. Vegyétek el azért tőle a talentumot, és adjátok annak, akinek tíz talentoma van. Mert mindenkinek, akinek van, adatik, akinek pedig nincsen, attól az is elvétetik, amije van. És a haszontalan szolgát vessétek a külső sötétségre, ott leszen sírás és fogcsikorgatás. (Máté XXV. 14-30.)

A vagyon gondviselészerű haszna.

Hogyha a gazdagság tisztán csak akadályja volna azok üdvösségének, akik vele rendelkeznek, s ha Jézus, szavait csak betű szerint és nem szellemük szerint magyaráznék, azt következtethetnők, hogy Isten, aki a földi javakat osztogatja, egyesek kezébe okvetlenül kárhozatba vivő eszközt adott volna, ami a józanésszel ellenkeznék. A gazdagság minden esetre nagyon sikamlós megpróbáltatás, csábingerei, kísértései és elvakító hatása miatt sokkal veszélyesebb, mint a nyomor. A gőgnek, az

önzésnek és az érzékiségnek legnagyobb ingerlő szere; a leghatalmasabb kötelék, mely az embert a földhöz köti, és gondolatait az égtől elfordítja, oly kábulatot idéz elő, milyent gyakran lehet látni olyanoknál, akik a nyomorból a gazdagságba jutottak, s akik gyorsan elfelejtik előbbi helyzetüket, megfélemedeznek azokról, akik velük hasonló sorsban osztozkodtak, s akik segítették őket; most érzéketlenekké, önzökké és hiúkká lettek. De abból, hogy az utat megnehezíti, még nem következik, hogy azt lehetetlenné is teszi, és hogy ne válhatnék az üdvözülés eszközévé azok kezei között, kik azt használni tudják, éppúgy, mint némely méreg is gyógyszerül szolgál, ha azt alkalomadtán és célszerűen használjuk.

Amikor Jézus ezt mondja annak az ifjúnak, aki az örök élet elnyerésének eszközei felől kérdezte: „Add a vagyonedat a szegényeknek és kövess engem” - nem akarja általános elvül kimondani, hogy mindenki fossa meg magát attól, amije van, sem azt, hogy az ember csak ilyen módon üdvözülhet, hanem csak annyit, hogy a földi javakhoz való ragaszkodás az üdvözülésnek akadály. Ez az ifjú tényleg azt hitte, hogy minden rendben van, mivel bizonyos szabályokat megtartott, de attól a gondolattól mégis megdöbbsent, hogy megváltják javaitól, az örök élet után való vágya nem ért el eddig az áldozatig.

Az, amit Jézus javasolt neki, elhatározó próba volt arra nézve, hogy napfényre hozza lelkének legmélyét. Bizonyára feltétlen becsületes ember lehetett e világ értelmezése szerint, aki nem vétett senkinek, nem rágalmazta felebarátját, nem volt sem hiú, sem gögös, tisztelte atyját és anyját; azonban nem volt meg benne az igazi szeretet, mert erénye nem jutott el az önmegtartásig. Íme, ezt akarta Jézus kimutatni; annak az elvnek alkalmazása volt ez: Szeretet nélkül nincs üdvösség.

E szavaknak szigorú értelemben vett következménye lenne a vagyronról való lemondás, mint amely ártalmas a jövő boldogság tekintetében, a földön pedig sok bajnak forrása; sőt mi több: elítélése lenne a munkának, mint amely amaszt megszerzi.

Ez azonban oly képtelen következtetés lenne, amely az embert az ős vad állapotba vetné vissza, s amely ennél fogva ellentétben állana a haladás törvényével, amely szintén Isten törvénye. Ha a gazdagság sok bajnak forrása is, és ha annyi rossz szenvedélyt, sőt annyi bűnt okoz is, nem magát a dolgot, hanem az embert kell okolni, aki vele visszaél, mint ahogy visszaélnék Isten minden ajándékával, s veszedelemmé teszik azt, ami hasznukra szolgálhatott volna. Ez a földi világ mély elesettségének következménye. Ha a gazdagság csak rosszat szülhetne, Isten nem adta volna azt a földnek. De az ember dolga, hogy jót hozzon ki belőle. Ha az erkölcsi haladásnak nem is, de az értelmi fejlődésnek kétségtelenül hatalmas eszköze.

Tulajdonképpen az ember rendeltetése, hogy a föld anyagi javulásán dolgozzék, hogy termőbbé és egészségesebbé tegye, hogy alkalmassá tegye arra, hogy egykor befogadhassa azt a népeiséget, amelyet felülete megbír; s hogy el tudja tartani ezt a szünet nélkül szaporodó népeiséget, növelni kell a termőképességét, és ha egyik vidék termése nem elegendő, távolabbról kell beszerezni. Ennek folytán a népeknek a népekhez való viszonya szükségessé válik, aminek könnyebbé tételére le kell rombolni az őket szétválasztó anyagi korlátokat, s gyorsabbá tenni a közlekedést. Azokhoz a munkákhoz, amelyek századok művei, az embernek az anyagot a föld gyomrából kellett előteremtenie, s megkeresnie az eszközöket a tudományban, hogy ezt biztosabban és gyorsabban végezhesse. Mindennek végrehajtására azonban anyagi segédforrásokra volt szüksége. A szükségszerűség szülte a gazdagságot, mint ahogy ez fedezte fel a tudományt. A szükségszerű tevékenység ugyanezek által a munkák által növeli és fejleszti az ember értelmét, ez pedig, amelyet kezdetben az anyagi szükségletek kielégítésére fordít, később rásegíti, hogy megértse a nagy erkölcsi igazságokat. A gazdagság lévén tehát a végrehajtás első eszköze, nélküle sem nagy művek nem létesülnének, sem tevé-

kenységi, sem ösztönzés, sem kutatás nem lenne; joggal tekinthető tehát a haladás elemének.

A gazdagság egyenlőtlensége.

A gazdagság egyenlőtlensége egyike azoknak a problémáknak, amelyeknek megoldását hiába keressük, hacsak a jelen életet tekintjük. Az első fölvetődő kérdés ez: miért nem egyenlően gazdagok az emberek? Nem azok egy igen egyszerű oknál fogva, t.i. **mert nem egyformán értelmesek, tevékenyek és szorgalmasok, hogy megszerezzék, és nem egyformán józanok és gondosak, hogy megtartsák.** Egyébként matematikailag bebizonyított tény, hogy a pontosan elosztott vagyomból mindenkinek csak igen csekély és elégtelen rész jutna, és ha fölteszük, hogy ez az elosztás megtörténnék, az egyensúlyt hamarosan fölborítaná a jellemeknek és képességeknek különböző volta. Föltéve továbbá, hogy ez az elosztás lehetséges és tartós lenne, az, hogy mindenki csak nehezen tudna megélni, lehetlenné tenné a nagy alkotásokat, amelyek az emberiség jólétére szolgálnak; és ha lenne is mindenkinek annyija, amennyire szüksége van, nem lenne többé, ami a nagy fölfedezésekre és hasznos vállalkozásokra serkentsen. Ha Isten a javakat bizonyos pontokra összpontosítja, ez azért történik, hogy innen árassza ki a szükséges mennyiségben.

Azonban mindezeket megengedve is az a kérdés merül fel: miért adja Isten a vagyont olyan embereknek, akik képtelenek arra, hogy azt az összesség javára gyümölcsöztessék? Ez is egyik bizonyítéka Isten jóságának és bölcsességének. Szabad akaratot adván az embernek, azt akarta, hogy saját tapasztalából tanuljon meg különbséget tenni a jó és rossz között, és hogy a jónak gyakorlása saját igyekezetének és akaratának eredménye legyen. Nem kell végzetszerűen vezetnie sem a jóban, sem a rosszban, mert különben csak passzív eszköz lenne, felelősség nélkül, mint az állatok. A vagyont az erkölcsi próbatétel eszköze; de mint ugyanakkor a haladást szolgáló

tevékenység hatalmas eszköze, nem heverhet sokáig gyümölcsözetlenül, s ezért a vagyon folytonosan gazdát cserél. Mindenki hozzájut, hogy megpróbálja, hogyan tudja hasznát venni; de mivel anyagilag lehetetlen, hogy egyszerre mindenki gazdag legyen, mert különben senki sem dolgoznék, és a föld jobbá tétele szenvedne rövidséget. Mindenkire rákerül a sor; aki ma szegény, az már volt gazdag, vagy lesz egy következő életben, és aki ma gazdag, lehet, hogy holnap meg szegény lesz. Vanak gazdagok és szegények, mert Isten igazságos és mindenki-re rákerül a sor, hogy dolgozzék. Egyiknek próbatétele a szegénység, a türelem és megnyugvás, a másokra nézve pedig a gazdagság, a szeretet és önmegtagadás gyakorlására.

Érthető a sajnálkozás annak láttára, hogy némely ember minő nyomorultul használja fel vagyonát, s az alantas szenvedélyek láttára, amelyek irigységet keltenek. Úgy hogy az emberek azt kérdezik magukban, vajon igazságos e Isten, mikor ilyen embereknek juttat gazdagságot? Bizonyos, hogy ha csak egyszer élnénk, a földi javak ilyen elosztását semmi sem igazolná. Ha azonban ahelyett, hogy tekintetünket a jelen életre korlátoznánk, az egzisztenciák összességét tekintjük, meg fogjuk látni, hogy minden igazságosan kiegyenlítődik s a szegénynek nem lesz többé oka vádolni a Gondviselést, vagy irigyelni a gazdagokat, sem a gazdagoknak arra, hogy dicsekedjenek azzal, amit bírnak. Hogy vissza ne éljenek vele, ezt sem parancsokkal, sem a fényűzés elleni törvényekkel nem lehet megakadályozni; a törvények pillanatnyilag megváltoztathatják a külsőségeket, de nem változtathatják meg a szívet. Innen van, hogy hatásuk csak ideiglenes, és mindannyiszor még féltelenebb visszahatás követi azok alkalmazását. A baj forrása az önzés és a gőg, s azonnal megszűnik önmagától, mihelyt az emberek a szeretet törvénye után igazodnak.

SZELLEMNYILATKOZATOK.

Az igazi tulajdon.

Az ember csak annak tulajdonképpeni birtokosa, amit a túlvilágba magával vihet. Azt, amire földre jöttkor talál, s amit elmenetelekor itt kell hagynia, csak itt tartózkodása alatt élvezi, s mivel tőle megválni kénytelen, csak haszonélvezetnek, nem pedig tényleges tulajdonának tekintheti. Mi az övé tehát? Semmi, ami a testet szolgálja, csak az, ami a szellemé: az értelem, az ismeretek és az erkölcsi tulajdonságok. Íme ezek azok, amiket magával hoz, s amiket magával visz, amiket senki sem tulajdoníthat el tőle, s amik a túlvilágon még inkább hasznára válnak, mint emebben. Csak tőle függ, hogy elköltözésekor gazdagabb legyen, mint megérkezésekor volt, mert attól, amit szerzett, nagyon is függ jövő helyzete. Mikor az ember messze vidékre utazik, oly dolgokból állítja össze batyuját, amelyek az illető vidéken használhatók, s nem terheli meg magát olyanokkal, amelyek ott hasznavehetetlenek lennének. Így tegyetek hát ti is a jövő élet érdekében, és azzal lássátok el magatokat, ami ott javatokra szolgálhat.

A vendégfogadóba érkező utasnak jó szállást adnak, ha fizetni tud; annak, aki kevesebbel rendelkezik, kevésbé kellemeset adnak, akinek pedig semmije sincs, az legfeljebb a szalmán hál. Így van ez az emberrel is, amikor a szellemek világába jön. Helyzete vagyonától függ, de azt arannyal nem vásárolhatja meg. Nem azt kérdezik tőle, hogy mennyi vagyona volt a földön, vagy hogy milyen rangja volt? Fejedelem volt e vagy napszámos? Hanem azt fogják kérdezni: Mit hoztál onnét magaddal? Nem javainak és címeinek értéke kerül mérlegre, hanem erényeinek összessége, s ezek árán a kézműves gazdagabb lehet, mint a fejedelem. Hiába fogja azt mentségül felhozni, hogy elutazása előtt a belépést arannyal váltotta meg, azt fogják neki felelni: Az itt levő helyek nem vásárolhatók meg pénzért, csak jó cselekedetek árán. Földi pénzen vehettél földeket, házakat, palotákat, itt azonban mindent csak a szív tulajdonságaival le-

het megszerezni. Gazdag vagy ezekben a tulajdonságokban? Légy üdvöz, és foglald el az első helyet az üdvözültek közt, akik rád várnak. Szegény vagy? Menj az utolsó helyre, ahol szegénységedhez mért bánásmódban részesülsz. (Pascal. Genf, 1860.)

*

Az anyagi javak Isten tulajdonát képezik, aki azokat tetszése szerint osztogatja. Az ember tehát csak haszonbérő, vagy többé-kevésbé jellemes, értelmes sáfár. Oly kevéssé egyéni sajátjai azok az embernek, hogy Isten gyakran minden emberi előrelátást leront^{12*}, és gyakran elvész annak is a birtoka, aki azt hitte, hogy teljes joggal rendelkezik felette.

Azt fogjátok talán mondani, hogy így van ez az örökölt vagyonnal, de nem azzal, amelyet az ember saját munkájával szerrez. Kétségkívül, ha törvényes vagyonról a földön beszélni lehet, akkor az az, amelyet az ember becsülettel maga szerzett. A vagyont tudniillik akkor nevezhetjük törvényszerűnek, ha megszerzése miatt senkin kár nem esett, mert az ember számolni fog ama fillérekről, amelyeket mások kárával szerzett. De ha az ember maga szerezte is vagyonát, talán többet visz belőle magával a túlvilágra, mint máskülönben? Sokszor nem teljesen fölöslegesek azok a gondok, amelyekkel a vagyont utódainak akarta biztosítani? Hiszen ha Isten nem akarja, hogy nekik juttassa, semmit sem tehet az ő akarata ellen. És vajon használhatja e, vagy visszaélhet e bárki is az ilyen vagyonnal anélkül, hogy számot ne kellene adnia róla? Nem, mert Isten azért engedte neki a vagyont megszerezni, hogy ezzel igyekvését és kitartását megjutalmazza. de ha a vagyont csak érzékei és

¹² Allan Kardec e kiváló munkájában is több helyen úgy vázolja a sors alakulásának a folyamatát, mintha azt Isten közvetlenül intézné. Ez megfelelt az akkor dívó felfogásnak. Az újabb szellemi kinyilatkoztatások azonban világosan hangsúlyozzák, hogy Isten örök érvényességű t ö r v é n y e i ú t j á n intézi azokat. Ami végső eredményben ugyanaz. (A k i a d ó k)

gőgje kielégítésére használja fel, ha az kezeiben bukásának okává válik, jobb lett volna neki, ha nem is bírta volna azt. Így elveszítve egyrészt, amit nyert, másrészt munkájának érdemét semmisíti meg, s ha a földet elhagyja, Isten azt fogja neki mondani, hogy már elvette a jutalmát. (M. őrszellem. Brüsszel, 1861.)

A vagyon felhasználása.

Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak: jól jegyezzétek ezt meg ti, akik fölött az arany szeretete uralkodik, akik eladja-tok lelketeket, hogy kincset szerezzetek, mert az a többi ember fölél emel benneteket, és módot nyújt szenvedéyeitek kielégítésére! Nem, nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak! Ha tehát azt érzitek, hogy lelketeket hatalmukba kerítik a test vágyai, igyekezzetek lerázni e terhes igát, mert az igazságos és kérlelhetetlen Isten így fog szólni hozzátok: Hűtlen sáfár, mit tettél a javakkal, amelyeket reád bíz-tam? A jó cselekedeteknek e hatalmas eszközt csak saját személyes céljaidra fordítottad! Mi tehát a vagyon leghelyesebb fölhasználása? E probléma megoldását keressétek ezekben a szavakban: Szeressétek egymást. Ebben rejlik a gazdagság helyes felhasználásának titka. Az, amit az embernek felebarátja iránt kell tanusítania egész viselkedésében, s ami Istennek tetszik, az a szeretet. Nem az a hideg és önző szeretet, amely abból áll, hogy kiönti maga körül az aranyfölslegét, hanem az a szeretetteljes jótékonyság, amely fölkeresi a szerencsétlent, és fölemeli megalázás nélkül. Gazdag, adj a fölslegedből; tégy többet: adj a szükségesből, mert ami neked szükséges, az még mindig fölsleg; de adj okosan. Ne utasítsd vissza a siránkozót attól való féltedben, hogy megcsalnak, hanem menj a baj forrásáig, enyhítsd előbb, azután tudakozódjál, s meg fogod látni, vajon a te munkád, tanácsaid, érdeklődésed nem lesznek e eredményesebbek, mint az alamizsnád? Áraszd magad körül könnyedén az Isten, a munka és a felebarát iránt való szeretetet. Oly alapra fektess gazdagságot, mely soha el nem múlik, és dús kamatot hoz: a jó cse-

lekedetekre. Az értelmi gazdagságot éppúgy kell használnod, mint az anyagit: hintsd el magad körül a tanítás kincseit, áraszd testvéreidre a szeretet kincseit s azok gyümölcsözni fognak.

(Cheverus. Bordeaux, 1861.)

*

Amikor a földi élet rövidségét tekintem, fájdalmasan érint az a szüntelen törekvés, amellyel az anyagi jólétet hajszojlatok, míg erkölcsi haladástoknak a lehető legkisebb fontosságot sem tulajdonítjátok és annak előmozdítására igen kevés, vagy semmi időt sem szenteltek, amely pedig örök érvényű rátok nézve. Az általatok kifejtett munkásságot szemlélve azt hinnők első pillanatra, hogy az emberiség sokkal nagyobb érdekei ösztönöznek rá, pedig majdnem mindig egyébről sincs szó, csak arról, hogy túlzott szükségleteiteket és hiúságotokat kielégítsétek, vagy hogy különböző túlkapásokra adjátok magatokat. Mennyi fáradságot, gondot, kint okoz magának az ember, hogy már is gyakran kelleténél nagyobb vagyónát gyarapítsa. És hogy vak-sága annál nagyobb legyen, nem ritkán láthatni, hogy nemcsak kínos munkának veti magát alá, csak hogy a gazdagság és az élvezetek iránti mértéktelen szeretetét kielégítse, hanem képes még eldicsekedni is azzal, hogy munkássága mily önfeláldozás és érdemteljes, mintha csak a mások és a maga számára dolgoznék. Esztelen, talán azt hiszed, hogy beszámítják majd neked egykor igyekvésedet, melynek rugója az önzés, kapzsiság vagy a gőg volt, mialatt jövőd gondját, és ama kötelességeket elhanyagolod, amelyeket a testvéri szolidaritás feladatul szab mindazoknak, akik a társadalmi rend előnyeiben részesülnek. Csak testedre gondoltál, önző gondoskodásod egyedüli tárgya a test jóléte s élvezetei voltak, s a veszendő javak miatt elhanyagoltad örökké élő szellemedet. Így vált a test, ez az anyyira dédelgetett és kényeztetett urad zsarnokoddá, ő parancsolt szellemednek, mely rabszolgájává szegődött. Mi volt tehát célja annak az életnek, melyet Isten adott neked? (Egy őrszellem. Krakkó, 1861.)

Mivel az ember csak letéteményese azoknak a javaknak, amelyeket Isten a kezeibe adott, szigorú számadástétellel tartozik arról a sáfárkodásról, amelyet azokkal szabad akaratánál fogva üzőtt. A rossz sáfárkodás abban áll, hogy nem használta saját személyes céljainál egyébre, míg jó sáfárkodásról van szó mindannyiszor, mikor valaki másnak javára fordította azokat. Az érdem azzal az áldozattal arányos, amely a jótéteményben megnyilvánul. A jótékonyosság a javak felhasználásának csak egyik módja, mely a pillanatnyi nyomort enyhíti, csillapítja az éhséget, megmenti a szűkölködőt a hidegtől, vagy menedéket ad a hajléktalannak. De éppoly parancsoló és érdemszerző kötelesség az is, amely a nyomor elkerülésére irányul. Ez a rendeltetése főként azoknak a nagy vagyonoknak, amelyek mindennemű munkáik révén e téren sokat tehetnek. És ha meg is van belőlük a törvényes hasznuk, a jótétemény nem lesz általa kisebbé, mert a munka egyszersmind fejleszti az értelmet és emeli az emberi méltóságot, mikor büszkén mondhatja, hogy megkeresi a kenyeret, amelyet megeszik, míg ellenben az alamizna lealacsonyít. Az egy kézben fölhalmozódott javak úgy szerepelhetnek, mint az élő víz forrása, mely maga körül termékenységet és jólétet áraszt. Oh, gazdagok, akik az Úr akarata szerint sáfárkodtok, a ti szívetek lesz az első, amely e jótékony forrásból fogja szomját csillapítani; ti ebben az életben a léleknek kimondhatatlan örömeiben fogtok részesülni az anyagi örömök helyett, amelyek az önzők szívét üressé teszik. Neveteket áldani fogják a földön, és mikor elhagyjátok azt, az Úr hozzátok is ezeket a szavakat intézi: „Jól van, jó és hű szolgálóm, menj be a te Uradnak örömébe”. Vajon az a szolgáló, aki Urának talentumát elásta a földbe, nem annak a fösvénynek képmása e, akinek kezében a vagyon gyümölcsözetlenül marad? Ha pedig Jézus főképpen az alamizsnáról beszél, ez onnan van, hogy az ő idejében s abban az országban, ahol Ő élt, még ismeretlenek voltak azok a nagy intézmények, amelyeket később az ipar és

vállalkozás teremtett, és amelyekben a vagyon hasznos hivatást végezhet az általános jólét érdekében. Mindazoknak tehát, akik adni tudnak, akár sokat, akár keveset, ezt mondom: Adjatok alamizsnát, mert az szükséges, de ha csak lehet, változtassátok azt át fizetéssé, hogy aki azt elfogadja, ne piruljon. (Fénelon. Alger, 1860.)

A földi javaktól való függetlenség.

Jövök, kedves testvéreim, barátaim, hogy elhozzam hozzátok fillérjeimet, hogy azokkal is segítelek benneteket erőteljesen haladni a javulás útján, amelyre ráléptetek. Egymáshoz tartozunk, és pedig őszinte és testvéri egyesülésben szellem és ember közt, ami az újjászületést lehetővé teszi.

Az anyagi javakhoz való ragaszkodás erkölcsi és szellemi haladástok egyik legerősebb akadálya. Ez a ragaszkodás tönkreteszi minden szeretőképességeket, mivel azt egészen az anyagi dolgokra fordítjátok. Legyetek őszinték: mikor pénzszekrényeitek telve vannak, nincs e mindig bizonyos üresség a szívetekben? Ennek a virágkosárnak a fenekén nincs e mindig elrejtett hernyó? Megértem azt az embert, aki nehéz és tisztességes munkával vagyont szerezvén, meglegedettséget érez, ami bizonyára jogos is; azonban ettől a nagyon természetes és Isten által jóváhagyott elégedettségtől addig a görcsös ragaszkodásig, amely minden más érzést elnyom, s a szív minden felbuzdulását semlegesíti, a távolság nagy. Oly nagy, mint a piszkos fősvénységtől a féktelen pazarlásig. E két bűn közé helyezte Isten a szeretet szent és boldogító erényét, amely megtanítja a gazdagot, hogy fitogtatás nélkül adjon, hogy a szegény megalázás nélkül fogadhassa el.

Akár családi örökség legyen a vagyonotok, akár saját munkáttal szereztétek, egyet sohasem szabad elfelejtenetek, hogy minden Istentől jön és Istenhez tér vissza. Semmi sem a tiétek a földön, még szegény testetek sem. A halál ettől is megfoszt benneteket, mint az összes anyagi javaktól. Csak sáfárok vagytok és nem tulajdonosok, ebben ne tévedjete. Isten kölcsön

adta s nektek vissza kell adnotok, és Ő azzal a feltétellel adta kölcsön, hogy legalább a fölösleg azokhoz kerüljön, akiknek a szükséges sincs meg.

Egyik barátotoktól kölcsön kaptok egy összeget; ha csak kevéssé is becsületesek vagytok, szorgos gondot fog nektek okozni, hogy visszaadjátok neki és még hálát is fogtok érezni iránta. Nos, ugyanez a helyzete minden gazdag embernek: Isten az a mennyei barát, aki kölcsönadta a gazdagságot, és nem kíván magának érte szeretetnél és hálánál egyebet, de megköveteli, hogy alkalomadtán a gazdag adjon a szegénynek, aki éppolyan gyermeke, mint ő.

A földi vagyon, amit Isten reátok bízott, nagy és esztelen irigységet fakaszt szíveitekben. Vajon eszetekbe jut e, mikor oly féktelenül ragaszkodtok ahhoz a vagyonhoz, amely éppoly romlandó és mulandó, mint ti magatok, hogy eljön az idő, amikor számot kell adnotok az Úrnak, hogy mit tettetek vele? Nem felejtetitek e el, hogy a gazdagság által a szeretet szolgáló szent jellemét öltöttek fel, s hogy amikor a rátok bízott vagyont csupán a saját hasznatokra fordítjátok, nem vagytok e hűtlen sáfároknál egyebek? A kikerülhetetlen, könyörtelen halál letépi rólatok a leplet, amely alá rejtőzködtök, és kényszerít benneteket, hogy számot adjatok még annak a felebarátotoknak is, aki szívességet tett nektek, és aki akkor veletek szemben a bíró talárját ölti magára.

Hiábavaló minden igyekezetetek a földön, hogy az erény nevével ruházzatok fel olyan illúziókat, amelyek gyakran nem egyebek önzésnél, s hogy takarékoságnak és előrelátásnak nevezitek a kapzsiságot és a fősvénységet vagy bőkezűségnek a saját hasznatokra üzött pazarlást. Valamely családátya például tartózkodik a jótékonykodástól, takarékoskodik, élére rakja a pénzt, azt mondván, hogy minél többet akar a gyermekeire hagyni, hogy nyomorba ne jussanak. Megengedem, hogy ez az eljárás nagyon helyes és atyai, nem is lehet őt kárhozatni érte. De vajon mindig ez e az egyedüli indítóok, amely őt vezeti?

Nem lelkiismeretével való megalkuvás e ez gyakran, hogy igazolja a világ és a saját szemei előtt a földi javakhoz való ragaszkodását? **Továbbá föltéve, hogy az atyai szeretet az egyedüli indítóoka, vajon ok e ez arra, hogy megfélekedzék Istenben való testvéreiről?** Amikor már fölösleggel rendelkezik, nyomorban hagyja e gyermekeit, ha valamivel kevesebb fölösleg jut nekik? Nem az önzésből és keményszívűségből ad e leckét nekik ezáltal? Nem fojtja e el ezzel bennük a felebaráti szeretetet? Atyák és anyák, nagy tévedésben vagytok, ha azt hiszitek, hogy ezzel növelitek gyermekeiteknek irántatok való szeretetét. Mikor arra tanítjátok őket, hogy önzők legyenek másokkal szemben, arra is megtanítjátok, hogy veletek szemben is azok legyenek.

Mikor valaki derekasán dolgozott és orcájának verejtékével gyűjtött vagyont magának, nem egyszer halljátok tőle, hogy a pénzért való fáradozás közben ismerni meg annak értékét. És ez így is van. S bizony, aki így ismeri a pénz igazi értékét, s eszközeihez képest gyakorolja a jótékonyságot, több érdemet szerez, mint az, aki bőségben születve nem ismeri a munka nehéz fáradságát. Míg ellenben, ha az az ember, aki emlékezve gondjaira és fáradalmaira, mégis önző és rideg a szegényekkel szemben, sokkal bűnösebb, mint amazok, mert minél inkább ismeri valaki a nyomor rejtett fájdalmait, annál inkább köteles azt másoknál enyhíteni.

Fájdalom, mindig van az emberben egy éppoly erős érzés, mint a vagyonhoz való ragaszkodás, és ez a gög. Nem ritkán látni, hogy a meggazdagodott, ahelyett, hogy segítené a szerencsétlent, aki támogatásáért könyörög, egészen elkábítja őt végzett munkájának és ügyességének elmesélésével, amit rendszerint e szavakkal végez: cselekedjél úgy, ahogy én cselekedtem. Szerinte Isten jóságának semmi része sincs az ő szerencséjében, minden érdem egyedül az övé. Gögje hályogot von szemei elé, és bedugja füleit, nem képes megérteni, hogy Isten egyetlen

szóval fölboríthatja szerencséjét minden ügyessége és okossága dacára is.

A vagyon eltékozlása azonban nem függetlenít a földi javaktól, hanem gondatlanság és nemtörődömség. Az ember, aki e javak letéteményese, többé nem jogosult ezeket sem eltékoználni, sem a saját hasznára fordítani. A pazarlás nem nagylelkűség, hanem gyakran az önzés egyik válfaja. Az, aki két kézzel szórja az aranyat, hogy valamely szeszélyét kielégítse, nem adna egy fillért sem a felebaráti szeretet szolgálatára. A földi javaktól való függetlenség abban áll, hogy azokat igazi értékük szerint ítéljétek meg, hogy fel tudjátok használni a mások és ne egyedül a magatok céljaira, hogy ne áldozzatok fel értük a jövőendő élet érdekeit, s zúgolódás nélkül tudjatok megválni tőlük, ha Isten jónak látja azokat visszavenni. **Ha valamely váratlan fordulat Jób sorsára juttat benneteket, mondjátok mint ő; „Uram, Te adtad, Te vetted el, legyen meg a Te akaratod”.** Ez az igazi függetlenség. Legyetek mindenekelőtt alázatosak és legyenek bizalmatok Abban, aki miután nektek adta és visszavette, ismét visszaadhatja nektek. Álljatok ellene bátran a csüggedésnek és reménytelenségnek, amely aláassa erőtöket, s ne feledjétek soha, hogy Isten, ha sújt, a legnagyobb megpróbáltatások mellé odahelyezi a vigaszt is. De jusson eszetekbe mindenekfelett, hogy végtelenül becsesebb javak vannak a földi javaknál, és majd ez a gondolat könnyebbé teszi számotokra a lemondást ez utóbbiakról. Ha kisebb értékű dolog az, amihez ragaszkodunk, kevésbé érzékenyen érint annak elvesztése. Az az ember, aki a földi javakhoz ragaszkodik, olyan, mint a gyermek, aki csak a jelen pillanatot látja; aki pedig nem ragaszkodik hozzájuk, olyan, mint a felnőtt, aki sokkal fontosabb dolgokra tekint, mert megérti a Megváltó prófétai szavait: „Az én országom nem e világból való”.

Az Úr egyáltalán nem parancsolja azt, hogy az ember fossa meg magát attól, amiye van, hogy önként koldusbotra jusson, mert ezzel a társadalom terhére válnék. Az ilyen cselekedet

félreértése lenne a földi javaktól való függetlenülés gondolatának. Ez is önzés lenne, csak más formában, mert annak a felelősségnek lerázását jelentené, amit a vagyon rak a tulajdonos vállaira, s amelyet Isten annak ad, akinek jónak látja, hogy az a többiek hasznára fordítsa azt. Hiszen a gazdagnak is rendeltetése van, amelyet széppé és hasznossá kell tennie önmaga számára. Visszadobni a vagyont, amelyet Isten adott, lemondást jelentene arról az áldásról, amely vagyonából származhatnék reá, ha bölcsen kezelné azt. **Nélkülözni tudni, ha nincs, hasznosan felhasználni, ha van, feláldozni tudni, ha szükséges: ez az Úr akarata szerint való cselekvés.** Akit - amint az emberek mondani szokták - valami nagy szerencse ér, így kiáltson fel: Istenem, Te új feladatot küldtél nekem, adj hozzá erőt is, hogy a te szent akaratod szerint töltsen be.

Íme, barátaim, ezt kívántam megértetni veletek a földi javaktól való függetlenséget illetőleg s mindezt összefoglalva mondom nektek: Tanuljatok kevéssel megelégedni. Ha szegények vagytok, ne irigyeljétek a gazdagokat, mert a vagyon nem szükséges a boldogsághoz; ha gazdagok vagytok, ne feledjétek el, hogy a javak csak rátok vannak bízva s azok felhasználásáról számot kell adnotok, mint a gyámoknak az árvák vagyonáról. Ne legyetek hűtlen sáfárok, gögötök és élvezetetek kielégítésére használva föl azokat. S ne gondoljátok, hogy jogotok van kizárólag magatokra fordítanotok azt, ami csak kölcsön, nem pedig ajándék, amit ha visszaadni nem tudtok, többé nem is kérhettek. **Jusson eszetekbe, hogy aki ad a szegénynek, az azt az adósságot törleszti, amellyel Istennek tartozik.** (Lacordair, Constantin. 1863.)

*

(Annál az elvnel fogva, hogy az ember a földi vagyonnak csak gondviselője, amelyet Isten megenged földi életén át élveznie, vajon jogában áll e azt utódaira átszarmaztatni ?)

Az ember azt, amit életén keresztül élvezett, halálakor másra jogosan átszarmaztathatja, mert ez mindenkor alá van vetve

Isten akaratának, aki meg tudja vonni a vagyon élvezetét az utódoktól, amikor akarja. Így láthatok összeomlani sokszor oly vagyont is, amely látszólag a legbiztosabb alapokon nyugodott. Az embernek az igyekvése tehát, mellyel a vagyont a családban megtartani akarja, teljesen lehetetlen. Azonban jogában áll a kölcsönt, melyet kapott, másra átruházni, mert Isten elvonhatja azt bármikor, amikor azt alkalmoszerűnek találja. (Szent Lajos, Paris 1860.)

XVII. FEJEZET.

Legyetek tökéletesek.

A tökéletesség értelmezése. - A jóra való ember. - A jó spiritista. - A magvetés parabolája. - Szellemnyilatkozatok: A kötelesség. - Az erény. - A feljebbvalók és az alárendeltek, - Az ember a világban. - A test és szellem gondozása.

A tökéletesség értelmezése.

Szeressétek ellenségeiteket, áldjátok azokat, akik titeket átkoznak, jót tegyetek azokkal, akik titeket gyűlölnék és imádkozzátok azokért, akik háborgatnak és kergetnek titeket. Mert ha azokat szeretitek, akik titeket szeretnek, micsoda jutalmát veszitek? Avagy a vámszedők is nem ugyanazt cselekszik? És ha csak a ti atyátok fiát köszöntitek, mit cselekedtek másoknál többet? Nemde a vámszedők is nem azonképpen cselekednek e? Legyetek azért ti tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes. (Máté V., 44. 46. 47. 48.)

Mivel Isten tökéletessége mindenben végtelen, ez a szabály: „Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes” betű szerint véve azt a lehetőséget tételezi föl, hogy az ember számára az abszolút tökéletesség elérhető. Ha a teremtménynek meg volna adva a lehetőség, hogy olyan tökéletes lehessen, mint a Teremtő, akkor egyenlővé lenne vele, ami kizárt dolog. Az emberek, akikhez Jézus e szavakat intézte, nem értették meg, hogy ő csak arra szorítkozott, hogy nekik mintát mutasson, azt mondván, hogy ennek elérésére kell törekedniük.

E szavak alatt tehát csak relatív tökéletességet kell érteni, olyat, amelyet az ember fölfoghat, s amely őt legközelebb hozza az Istenéhez. Miben áll ez a tökéletesség? Jézus megmondja: „Szeressük ellenségeinket, jót tegyünk azokkal, akik minket gyűlölnék, imádkozzunk azokért, akik minket üldöznek”. Ezzel kimutatja, hogy a tökéletesség szelleme a szeretet a legszélesebb értelmezésben, mert magában foglalja az összes többi erények gyakorlását.

Valóban, ha megfigyeljük az összes bűnök hatását egészen a közönséges hibákig, azt tapasztaljuk, hogy egyetlenegy sincs közöttük, amely ne állana többé vagy kevésbé ellentétben a szeretet érzésével, mivel valamennyinek gyökere az önzésben és gőgben van, amely pedig a szeretet ellentéte, mert mindkettő a megromlott személyiséget juttatja érvényre, vagy legalább meggyöngíti a valódi szeretet elemeit: a jóakaratot, türelmességet, önmegtagadást és alázatosságot. A felebaráti szeretet, amely egészen az ellenség iránt való szeretetig fejlődött, nem lévén képes vegyülni semmiféle szeretetellenes hibával: ennél fogva mindig bizonyos erkölcsi fensőbbiség jele, és ezért nyilvánvaló, hogy a tökéletesség fokozata arányban áll a szeretet terjedelmével. Ezért Jézus, miután felsorolta tanítványainak azokat a szabályokat, amelyekben a szeretet a legmagasztosabban jut érvényre, így szólt: „Legyetek azért tökéletesek, mint a ti mennyei Atyátok tökéletes”.

A jóra való ember.

Az igazán jóra való ember az igazság és szeretet törvényét gyakorolja a legnagyobb mértékben. Megvizsgálja lelkiismeretét, vajon nem sértette meg ama törvényt, nem tette rosszat, megtette e mindazt a jót, ami módjában lett volna, nem hanyagolt e el valamely alkalmat, amelyben hasznossá tehetné magát, nincs e valakinek panasza ellene, s végül, vajon megtette e mindazt másokkal szemben, amit ő akarna, hogy mások vele szemben tegyenek?

Bízik Isten jóságában, igazságosságában és bölcsességében, tudván azt, hogy az ő hozzájárulása nélkül semmi sem történik, miért is mindenben az ő akarata alá rendeli magát. Hisz a jövőben, azért a szellemi javakat az időleges javak fölé helyezi. Tudja, hogy az élet minden baja, fájdalom és csalódása megpróbáltatás, vagy jóvátétel, azért zúgolódás nélkül fogadja azokat.

A szeretet érzésétől áthatott ember a jót magáért a jóért, tehát a viszonzásra való számítás nélkül gyakorolja, a rosszért jóval fizet, a gyengét az erőssel szemben védelmezi, és önérdekét mindig feláldozza az igazságosságnak. Elégtételét magukban a jótettekben találja, a másokért végzett szolgálatokban, az emberekben, akiket boldogokká tett, a könnyekben, amelyeket felszárított, a vigaszban, mit a szomorkodóknak nyújtott.

Érzelmeinek első rezdülése másokat illet, a mások érdeke neki előbbvaló a saját érdekeinél, míg az önző minden nemes cselekedetnek előbb a hasznát vagy kárát mérlegeli. Az emberekkel szemben jóakarátú, őket felekezeti vagy nemzetiségi szempontból nem értékeli, mert mindenkiiben testvért lát. Mások őszinte meggyőződését tiszteletben tartja, s nem üldözi a más-gondolkodásúakat.

Minden körülmények közt a szeretet vezérli, mert azt tartja, hogy aki rosszindulatú szavakkal ártalmára van másnak, aki gőgjével és lenézésével megbántja más érzékenységét, aki nem riad vissza a gondolattól, hogy fájdalmat vagy ellenszenvet keltsen habár a legendyhebb formában is, amit különben kikerülhetne, abból hiányzik a felebaráti szeretet kötelező érzése, s nem érdemli az Úr kegyelmét.

Nem táplál gyűlöletet, haragtartást vagy bosszúvágyat, s Jézus példájára megbocsátja és elfeledi a sérelmeket és csak a jó tettekre emlékszik, mert tisztában van vele, hogy neki is úgy bocsátanak meg, mint ahogy ő bocsát meg másoknak. Türelmes más gyengéivel szemben, mert tudja, hogy neki is szüksége van elnézésre, s eszébe jutnak Jézus következő szavai: „Aki

közületek bűn nélkül való, az vesse rá az első követ”. Mások hibáinak felfedezésében nem leli kedvét, s nem tartja azokat nyilván. És ha ezt nem kerülheti is el, mindig kikeresi a jó oldalát, amely csökkentheti a rosszat. Tanulmányozza a saját tökéletlenségeit, s szüntelenül fáradozik legyőzésükön. Minden igyekezete arra irányul, hogy holnap azt mondhassa magáról, hogy valamicskével jobb lett, mint tegnap volt.

Mások rovására sem tehetségét, sem szellemét érvényesíteni nem törekszik, ellenkezőleg minden alkalmat megragad, hogy mások előnyét kiemelje. Sem gazdagsága, sem személyes előnyei nem teszik hiúvá, mert tudja, hogy amit kapott, bármikor visszavonhatják tőle. Használja, de nem él vissza azokkal a javakkal, amelyek osztályrészül jutottak neki, mert tudja, hogy mindazok csak létben vannak nála, amiről számot kell adnia, és a legnagyobb hátrányára akkor cselekszik, ha azokat saját kedvteléseinek kielégítésére fordítja.

Ha a társadalmi rend úgy hozta magával, hogy emberek függenek tőle, jósággal és jóakarattal bánik velük, mert Isten előtt egyenlők. Tekintélyét erkölcsi színvonaluk emelésére, nem pedig arra fordítja, hogy őket gögjével elnyomja, s kerülni igyekszik mindent, ami alárendeltjeinek helyzetét nyomasztóbbá tehetné. Az alárendelt pedig a maga részéről megérti helyzetének következményeit, s azoknak lelkiismeretes betöltésére törekszik. Végül a jóra való ember tiszteletben tartja felebarátainak mindazokat a jogait, amelyeket a természet törvényei juttattak azoknak, mint ahogy ő maga is megkívánná, hogy az ő jogait tiszteletben tartsák. S ezzel még nem soroltuk fel mindazokat a tulajdonságokat, amelyek a jóra való embert jellemzik. De aki ezeknek elsajátítására törekszik, az rálépett arra az útra, amelyen a többieket is mind megszerezheti.

A jó spiritista.

A jól fölfogott, de mindenkifölött jól átértett spiritizmus erőteljesen vezet a fenti eredmények elérésére, amelyek egyformán jellemzik a jó spiritistát, mint a jó keresztényt, ugyanaz

lévén az egyik, mint a másik. A spiritizmus nem teremt új erkölcsant, csak megkönnyíti Krisztus erkölcsstanának a megértését és érvényesítését, szilárd és felvilágosult hitet adva annak, aki kételkedik, vagy ingadozik.

Sokan vannak azonban, akik hisznek ugyan a szellemnyilatkozatok valóságában, de sem azok morális horderejét, sem a belőlük folyó következményeket fel nem fogják, vagy ha felfogják is, önmagukra egyáltalán nem alkalmazzák. Kit okoljunk ezért? Talán a tan hibája ez? Nem, mert ebben sem allegóriák, sem szóképek nincsenek, amelyeket tévesen lehetne értelmezni; lényege éppen a világosság, s ebben rejlik ereje, mert egyenesen az értelemhez szól. **Nincs benne semmi titokzatoság és a tan beavatottai semmi olyan titoknak nincsenek birtokában, ami a köznép előtt el volna rejtve.**

Talán rendkívüli intelligencia kell a felfogásához? Nem, mert hiszen látunk elismert tehetségeket, akik nem fogják fel, míg ellenben egyszerű értelmi képességű emberek, sőt alig felserdült ifjak csodálatraméltó világossággal értik meg a legfinomabb árnyalatait is. Onnan van ez, hogy e tudománynak bizonyos fokig anyagi része nem igényel egyebet, mint szemeinkkel való megfigyelést, míg a benső lényegbeli rész bizonyos mértékű szenzitivitást, mondhatnók erkölcsi érettséget kíván, ami független a kortól és a tanultság fokától, mert ez bizonyos értelemben véve velejár az inkarnált szellem fejlettségével.

Némelyeknél még nagyon erősek az anyagi kötelékek ahhoz, hogysem el engednék távozni a szellemet a földi dolgoktól. Az a köd, amely körülveszi, megfosztja őket a végtelen látásától. Ezért nem szakítanak könnyedén ízlésükkel és szokásaikkal, nem értvén meg, hogy valami más dolog jobb lehessen, mint amivel bírnak. A szellemekben való hit számukra egyszerű tény, ami nagyon kevésbé, vagy egyáltalán nem változtatja meg ösztönszerű hajlamaikat. Nem látnak benne a világosságnak egy sugaránál egyebet, ami nem elég ahhoz, hogy vezesse őket, s hathatós vágyakozást adjon nekik, amely legyőzhetné hajla-

maikat. **Jobban ragaszkodnak a jelenségekhez, mint az erkölcsi tartalomhoz, amely banálisnak és egyhangúnak látszik előttük.** Szakadatlanul új misztériumok föltárására nógatják a szellemeket anélkül, hogy megkérdéznék maguktól, vajon méltók e egyáltalán behatolni a Teremtő titkaiba. Ezek a tökéletlen spiritisták, akik közül némelyik megáll útjában, vagy eltávolodik hittestvéreitől, mert visszariad attól a kötelességtől, hogy megváltozzék, vagy pedig csak azok iránt őrzi meg rokonszenvét, akik osztoznak gyöngeségeiben, vagy előítéleteiben. Pedig e tan elfogadása az első lépés, amely könnyebbé teszi a másodikat a következő egzisztenciában.

Az, akit méltán lehet igazi és valódi spiritistának minősíteni, az erkölcsi haladás magasabb fokán áll. Szelleme, amely sokkal teljesebben uralkodik az anyag fölött, tisztább fogalmat nyújt neki a jövő tekintetében. E tan elvei oly érzéseket rezgetnek meg benne, amelyek az előbbinél némák maradnak, vagyis a szívüket érintik, s ezért hitük megrendíthetetlen. Az egyik olyan, mint a zenész, akit bizonyos akkordok föllelkesítenek, míg a másik nem hall egyebet hangoknál. **Az igazi spiritista az ő erkölcsi átalakulásáról, s abbeli igyekezetéről ismerhető fel, hogy rossz hajlamait elnyomni törekszik.** Míg az egyik meg van elégedve korlátolt látókörével, addig a másik, aki egyet s mást jobban felfog, igyekszik magát kiszabadítani e korlátokból, ami mindig sikerül is neki, ha megvan hozzá az eltökélt akarata.

A magvetés parabolája.

Azon a napon kimenvén Jézus abból a házból, leüle a tenger mellett. És nagy sokaság gyülekezék őhöz, annyira, hogy ő a hajóba méne leülni, az egész sokaság pedig a parton áll vala. És sokat beszélve nekik példázatokban, mondván: ímé, kiméne a magvető vetni. És amikor ő vet vala, némely mag az útfélre esék, és eljövén a madarak, elkapdossák azt. Némely pedig a köves helyre esék, ahol nem sok földje vala, és hamar kikele, mivelhogy nem vala mélyen a földben. De mikor a nap felkelt,

elsüle és mivelhogy gyökere nem vala, elszáradott. Némely pedig a tövisek közé esék, és a tövisek felnövekedvén, megfojták azt. Némely pedig a jó földbe esék, és gyümölcsöt terme, némely száz annyit, némely hatvan annyit, némely pedig harminc annyit. Akinek van füle a hallásra, hallja. (Máté **XIII.** 1-9.)

Ti halljátok meg azért a magvető példázatát: Ha valaki hallja az igét a mennyeknek országáról és nem érti, eljő a gonosz, és elkapja azt, ami annak szívébe vettetett vala. Ez az, amely az útféltre esett. Amely pedig a köves helyre esett, ez az, aki hallja az igét, és mindjárt örömmel befogadja, de nincs gyökere benne, hanem csak ideig való; mihelyt pedig nyomorgatás, vagy üldözés támad az ige miatt, azonnal megbotránkozik. Amely pedig a tövisek közé esett, ez az, aki hallja az igét, de a világnak gondja és a gazdagságnak csalárdsága elfojtja az igét, és gyümölcsöt nem terem. Amely pedig a jó földbe esett, ez az, aki hallja és érti az igét; aki gyümölcsöt is terem és terem némely száz annyit, némely hatvan annyit, némely pedig harminc annyit. (Máté **XIII.** 18-23.)

A magvetés parabolája tökéletesen állítja eléink azokat az árnyalatokat, amelyek az evangélium tanításainak felhasználási módjai között vannak. Valóban mennyien vannak, akikre nézve nem egyéb az holt betűnél, hasonlóan a sziklára hullott maghoz, amely, semmi gyümölcsöt sem terem!

Nem kevésbé találóan alkalmazható ez a spiritisták különböző kategóriáira is. Nem azoknak képmása ez, akik az anyagi türeményekhez ragaszkodnak, s nem vonnak le belőlük semmiféle következtetést, mert nem látnak bennük a kíváncsiság kielégítésére szolgáló alkalmaknál egyebet? Éppúgy azoknak is, akik a szellemi közlekedésben csak a pompást keresik, s csak addig érdeklődnek irántuk, míg képzelődéseiket kielégítik, de mihelyt elhangzottak, éppoly hidegekké és közönyösekké lesznek, mint azelőtt. Továbbá azoknak, akik a tanácsokat nagyon jóknak találják, és csodálják azokat, de csak másokra, nem pe-

dig önmagukra alkalmazzák? És végül azoknak, akikre nézve e tanítások olyanok, mint a jó földbe esett mag, amely gyümölcsöt terem.

S Z E L L E M N Y I L A T K O Z A T O K .

A kötelesség.

A kötelesség erkölcsi lekötöttség, és pedig első sorban önmagunkkal, azután pedig másokká szemben. A kötelesség az élet törvénye, mely a legparányibb kicsiségekben éppúgy megnyilvánul, mint a legmagasztosabb tettekben. Én csak az erkölcsi kötelességről akarok szólni és nem azokról, amelyeket a különböző foglalkozások megkívánnak.

Az érzések világában a kötelesség néha nagyon nehezen teljesíthető, mert sokszor az érdek és a szív csábításaival találja szemközt magát. Győzelmeinek nincsen tanúja, s legyőzése nem jár elnyomással. Az embernek erkölcsi kötelességérzete csakis szabad akaratától függ. A lelkiismeret az iránytű, a becsületességnek az őre, mely az embert figyelmezteti és támogatja, de gyakran a szenvedély szofizmaival szemben tehetetlen marad. Az erkölcsi kötelesség hű teljesítése az embert felemeli; de hogy lehessen ezt meghatározni? Hol van kezdete és vége? Egész pontosan ott kezdődik, ahol felebarátaitok szerencsáját, békéjét támadni kezditek, és végződik annál a határnál, amelyet saját magatok érdekében áthágni nem akarnátok. A szenvedésekre nézve Isten mindenkit egyenlően alkotott, kicsiny és nagy, tudós és tudatlan azért szenved, hogy mindenik józanul megítélhesse a fájdalmat, amit ő másoknak okozhat. A jóra vonatkozólag azonban ugyanaz a próbakő nem létezik, ez kifejezéseiben sokkal változatosabb.

A kötelesség az összes erkölcsi vizsgálódások gyakorlati összegezése, a lélek hősiessége, amely a küzdelem összes aggodalmaival szembeszáll. Szilárd és hajlékony. Hajlékony a különböző bonyodalmak eseteiben, de hajthatatlan a kísértésekkel szemben. Az az ember, aki betölti kötelességét, jobban szereti

Istent, mint a teremtményeket, s a teremtményeket, mint önmagát; bíró és rabszolga egyidejűleg a saját ügyében. A kötelesség az értelemnek legszebb virága, sőt ettől függ, mint a gyermek az anyjától. A kötelességet nemcsak azért kell szeretni, mert az embert az élet bajaitól megvédi, amelyek alól az ember úgysem vonhatja ki magát, de azért is, mert a lélek fejlődéséhez ez adja meg az erőt. A kötelesség az emberiségnek magasabb fejlődési fokozatain mind magasztosabb alakban tündököl és növekszik. A teremtménynek a Teremtővel szemben való erkölcsi kötelezettsége fokozódik, mert az Örökkévaló erényeivel kell tündökölnie, aki nem fogad el tökéletlen vázlatot, mert azt akarja, hogy művének szépsége ragyogjon előtte. (Lázár. Paris 1873.)

Az erény.

Az erény a legfelsőbb fokon ama lényeges tulajdonok összességét képezi, amelyek a jóra való embert eltöltik. A jóság, a szeretet, a munkásság, a mértékletesség és a szerénység: ezek az erényes ember tulajdonságai. Sajnos, e tulajdonságokat néha oly kisebb erkölcsi gyöngeségek kísérik, melyek amazokat elégtelenítik és meggyengítik. Aki erényével hivatkozik, már nem erényes, mert a főtulajdonság hiányzik nála: a szerénység, és mert a legvisszásabb bűn uralja t.i. a gőg. A maga nevét igazán megérdemlő erény nem szereti magát mutogatni, sőt rejtőzik és kerüli a tömegek bámulatát. A szentnek nevezett Páli Vince és Vianney, a derék arsi plébános erényes volt, mint sok más, akit e világ kevésbé, de Isten annál inkább ismert. Mindezek az emberek nem tudtak róla, hogy erényesek, ők csak jó sugallataikat követték, és a jót önzetlenséggel és önmegtartóssággal gyakorolták.

Az ilyképpen megértett, és ekképpen gyakorlandó erényre szólítalak fel benneteket, gyermekeim, ez az igazán keresztény és igazán spiritista erény szenteljen meg titeket. Azért távolítsátok el szívetekből a gőg, a hiúság s az önszeretet gondolatát, amely a legszebb tulajdonságokat is képes elégteleníteni. Ne utánózz-

zátok azt, aki önmagát állítja föl mintaképül, s aki saját kiválóságait hirdeti hallgatói előtt. Az ily tüntető erény igen gyakran egész sereg apró ocsmányságot és gyűlöletes gyávaságot takar. Általában az, aki önmagát magasztatja, aki a saját erényének szobrot emel, egyedül e tettével minden tényleges érdemét lerontja, amely neki tulajdonítható volna. De mit mondjak arról, aki azzal tüntet, ami tulajdonképpen nem az övé? Megengedem, hogy a végzett jótétemény az ember szívében bizonyos benső meglelégedést kelt, de mihelyt ez a meglelégedés kifelé törekszik, hogy dicséretet arasson, akkor már önszeretetté aljasul. Oh, ti, akiket a spiritista tan sugaraival fölmelegített, és akik tudjátok, hogy az ember milyen messze esik a tökéletességtől, ne esetek soha ilyen félszepségbe! Az erény kegyadomány, aminőt minden őszinte spiritistának kívánok, de azt is mondom: Jobb kevesebb erény szerénységgel, mint sok erény göggel. A gögje miatt veszett el számos egymást követő nemzedék és alázatossággal kell, hogy egykoron megváltsa önmagát. (Madeleine Ferenc. Paris, 1863.)

A feljebbvalók és az alárendeltek.

A tekintély éppen úgy, mint a vagyon: megbízás, amelyről az, akire azt ruházták, számolni fog; ne higgyétek, hogy azért jutott hozzá, hogy számára a parancsolgatás hiú gyönyöreit biztosítsa, sem nem azért, mint azt a föld hatalmasságainak nagy része hamisan hiszi, mintha az ő joga vagy tulajdona volna. Nem, isten elégszer mutatja nekik, hogy sem az egyik, sem a másik célra nem adta, mert akkor vonhatja azt meg tőlük, amikor neki tetszik. Hogyha a tekintély személyükhöz kötött kiváltság volna, elidegeníthetetlen volna. Már pedig senki sem mondhat magáénak oly dolgot, amelyet tőle beleegyezése nélkül bármikor elvehetnek. Isten a tekintélyt hivatás vagy megpróbáltatás gyanánt adja, és elvonja azt, amikor neki tetszik. Ha tehát valaki tekintély letéteményese, bármilyen terjedelmű legyen is az, a gazdának a szolgája fölötti tekintélyétől kezdve

az uralkodónak népe fölötti tekintélyéig, nem szabad félreértenie, hogy lelkek vannak rábízva és felelős lesz a jó vagy rossz irányításért, amelyet alattvalóinak adott. Azok a hibák, amelyeket ezek elkövetnek, s a vétkek, amelyekbe ez irányítás vagy rossz példaadás által belesodortattak, öreá hullnak vissza. Ellenben gondoskodása gyümölcseit, ha azok valamirevalók, ő fogja élvezni. Minden embernek megvan e földön kisebb nagyobb hivatása, s akármilyen legyen is az, a jó érdekében kapta, az ember tehát félrelép, amikor azt meghamisítja. Ha Isten a gazdagot felelősségre vonja, hogy mit tett gazdagságával, amelynek körülötte bőséget terjesztő forrássá kellett válnia a kezei között, úgy valamely: tekintély viselőjétől szintén azt fogja kérdezni: Hogyan használtad föl tekintélyedet, milyen rosszat akadályoztál meg, s milyen haladást segítettél elő vele? Ha alattvalókat adtam, nem azért történt, hogy akaratom rabszolgáivá, vagy szeszélyeid és kapzsiságod engedékeny eszközeivé tedd őket, hanem azért tettelek erőssé, azért bíztam reád a gyöngéket, hogy őket támogasd és segítsd azon az úton, amely hozzám vezet.

A Krisztus szavait megbecsülő feljebbvaló egyet sem fog megvetni azok közül, akik alatta vannak, mert tudja, hogy a társadalmi különbségek Isten előtt nem léteznek. A spiritizmus arra tanítja meg őt, hogy azok, akik ma engedelmeskednek, valamikor parancsolhattak, vagy későbbben parancsolni fognak neki és akkor épp úgy bánnak majd el vele, amint ő bánt el velük.

Ha a feljebbvalónak vannak teljesítendő kötelességei, nem kevésbé vannak az alárendeltnek is, s ezek sem kevésbé szentek. Ha ez spiritista, lelkiismerete annál inkább megmondja neki, hogy a kötelességek alól még akkor sem vonhatja ki magát, ha feljebbvalója a saját kötelességeit nem teljesíti is, mert tudja; hogy a rosszat rosszal viszonzni nem szabad, és hogy az egyiknek hibái nem törvényesítik a másinak hibáit. Ha helyzete nyomasztó, azt mondja magának, hogy bizonyára megérdemelte, mert talán ő maga is visszaélt egykor tekintélyével,

s így neki magának is el kell viselnie a kellemetlenségeket, aminőket egykor másokkal éreztetett. Ha kénytelen megmaradni helyzetében, mert nem talál jobbat, a spiritizmus arra tanítja, hogy nyugodjék meg, mint alázatossága próbatételében, mely előhaladására szükséges. Vezérfonala tehát az ő hite. Úgy cselekszik, amint maga is kívánná, hogy alárendeltjei vele szemben cselekedjenek, ha előljárói volnának. Épp ezért annál lelkiismeretesebb kötelességei teljesítésében, mert tudja, hogy hanyagsága a rábizott munkában súlyos vétség azzal szemben, aki azt megfizeti, és akinek idejével és munkájával tartozik. Szóval kötelességérzete sarkalja őt, ami azt a hitet és bizonyosságot nyújtja neki, hogy minden letérés az egyenes útról oly tartozás, melyet előbb utóbb meg kell fizetnie, (Madeleine Ferenc Miklós. Paris, 1863.)

Az ember a világban.

A kegyelet érzésének kell mindig eltöltenie azok szívét, akik az Úr színe előtt egybegyűlnek, s a jó szellemek segedelmét kérik. Tisztítsátok meg szíveiteket, ne hagyjatok meg benne semmi világi vagy léha gondolatot. Emeljétek fel szellemeteket azokhoz, akikhez fordultok, hogy ők a szükséges készséget megtalálván bennetek, bőségesen szórhassák a magot, melynek hivatása, hogy szívetekben megfogamzódjon, s a szeretet és igazság gyümölcseit teremje.

Ne gondoljátok azonban, hogy amidőn mi titeket szüntelenül imára és szellemetek ébredésére sarkalunk, valami titokzatos életmódra akarunk rábírnunk, amely kivonjon benneteket a társadalmi törvények alól, amelyek közt élni kényszerültök. Nem, **éljétek embertársaitokkal úgy, mint emberek. Áldozatok az emberi szükségleteknek, sőt a vígságnak is, de ennek a lelki tisztaság érzetével kell történnie, amely azokat is megszentelheti.**

Arra vagytok hivatva, hogy ellentétes jellemű, és különböző természetű szellemekkel érintkezzetek, ne koccanjatok hát

össze senkivel. Legyetek vígak, legyetek boldogok. De vígságtoknak a jó lelkiismeretből, boldogságtoknak a menny örökségének tudatából kell erednie, boldogan számlálván a napokat, amelyek örökségetekhez közelebb visznek titeket. Az erény nem abból áll, hogy szigorú és gyászos arcot öltsetek, s visszautasítsátok azokat az örömöket, amelyeket emberi helyzetetek megenged. Elegendő éltetek összes cselekedeteit viszonylatba hozni a Teremtővel, aki adta ezt az életet. Elegendő, ha munkátok kezdetén és befejezésekor fölemelitek gondolataitokat a Teremtőhöz, hogy Tőle a lélek felszárnyalásában segedelmet kérjetek munkátok sikeréhez, és áldást annak befejezésekor. **Bármit cselekedjete is, forduljatok a mindenség forrásához, ne tegyetek soha semmit anélkül, hogy Istenről való megemlékezésetek meg ne tisztítsa és szentelje cselekedeteiteket.**

A teljes tökéletesség, amint azt Jézus értelmezte, az abszolút szeretet gyakorlásában áll, de a szeretet kötelességei az összes társadalmi helyzetekre kiterjednek a legcsekélyebbtől a legmagasabbig. Az egyedül élő embernek nem lenne módjában a szeretet gyakorlása; csak a testvéreivel való érintkezésben, s csak a keserű küzdelmekben talál erre alkalmat. Ennél fogva az, aki magát elszigeteli, önként a tökéletesedés leghatalmasabb eszközétől fosztja meg magát nem lévén gondja másra, mint önmagára, az önző életét éli.

Ne gondoljátok tehát, hogy a velünk való állandó összekötetésben és az Úr színe előtt való élés azt jelenti, hogy darócba öltözzetek, és hamut hintsetek fejetekre. Nem, nem. Ismétlem nektek: legyetek boldogok, és ne tagadjátok meg magatoktól, amire szükségetek van, csak boldogságtokban ne legyen se egy gondolat, se egyetlen cselekedet, amely megbántathatná azokat, vagy megszoríthatná azoknak orcáját, akik szeretnek és vezetnek benneteket. (Egy őrszellem. Bordeaux, 1863.)

A test és szellem gondozása.

Vajon a test kínzásában áll-e az erkölcsi tökéletesség? Hogy-e a kérdésre megfelelhessenek, alapelvekre támaszkodom, azzal kezdve, hogy kimutatom, hogy gondoskodni kell a testről, amely aszerint, amint egészséges vagy beteg, más és más befolyást gyakorol a bebörtönzött lélekre. Ahhoz, hogy-e fogoly éljen, víg legyen, sőt a szabadság eszméjével foglalkozzék, a testnek egészségesnek, fürgének, ellenállásra képesnek kell lennie. Gondoljuk csak meg, hogy még akkor is, ha mind a lélek, mind a test ép, mennyi sok a teendő, hogy egymással egyensúlyban, harmóniában lehessenek, annyira különböző hajlamaik és szükségleteik miatt!

Íme, korunknak két főiránya: az aszkétáké, akik a testet leigáznák, és a materialistáké, akik a lelket lealacsonyítani akarják. **Mindkettő erőszakosság, és egyik esztelenebb a másiknál.** E két szélsőség között mozog a közömbösek nagy csoportja, akik meggyőződés és szenvedély nélkül lanyhán szeretnek, és takarékosan élveznek. Hol van tehát a bölcsesség? Hol van az élni tudás? Ezek között sehol. És ez a nagy kérdés egészen megoldatlan maradna, ha a **spiritizmus a kutatók segítségére nem jönne, kimutatván azt a viszonyt, amely a test és a lélek között van, s kimondván, hogy mivel mindkettőnek szüksége van egymásra, mindkettőt egyenlően gondozni kell.**

Szeressétek tehát lelketeket, de gondozzátok testeteket is, amely a lélek műszere. Félreismerni a természet által jelzett szükségleteket, annyit jelent, mint Isten törvényét félreismerni. Ne büntessétek tehát testeteket azokért a hibákért, melyeket szabad akaratotokból követtetek el, és amelyekért a test éppúgy nem felelős, mint ahogy nem felelős a rosszul vezetett ló a bal-esetekért, melyeket okoz. Talán tökéletesebbek lesztek azzal, ha testeteket kínozzátok, és felebarátaitokkal szemben önzők és gőgösök maradtok? Nem, a tökéletesség nem abban áll, hanem azokban a reformokban, amelyeknek szellemeteket vetitek alá. Ezt hajlítsátok, alázzátok, puhítsátok, és rossz hajlamait öldö-

köljétek meg: ez a mód az, amely azt Isten akarata iránt fogékonnyá teszi; és ez az egyedüli mód, amely a tökéletesség felé vezet. (György őrszellem. Paris, 1863.)

XVIII. FEJEZET.

Sokan vannak a hivatottak, de kevesen a választottak.

A menyegző parabolája. - A szoros kapu. - Akik mondják, hogy Uram! Uram! - nem mind jutnak be a menyeknek országába. - Sokat kívánnak attól, aki sokat kapott. -

Szellemnyilatkozatok: *Akinek van, adatik annak. - Tetteiből ismerni meg Krisztus követőjét.*

A menyegző parabolája.

És megszólalván Jézus, ismét példázatokban beszél vala nékik, mondván: Hasonlatos a mennyeknek országa a királyhoz, aki az ő fiának menyegzőt szerze. És elküldé szolgálait, hogy meghívják azokat, akik a menyegzőre hivatalosak valának; de nem akarnak vala eljönni. - Ismét küldé más szolgálait, mondván: mondjátok meg a hivatalosoknak: íme, ebédemet elkészítettem, tulkaim és hizlalt állataim levágva vannak, és kész minden. Jertek el a menyegzőre. - De azok nem törődván vele, elmenének. Az egyik a maga szántóföldjére, a másik a maga kereskedésébe. A többiek pedig megfogván az ő szolgálait, bántalmazák és megölik őket. Meghallván pedig ezt a király, megharaguvék, és elküldvén hadait, azokat a gyilkosokat elveszte és azoknak városait fölégeté.

Akkor monda az ő szolgálainak: A menyegző ugyan készen van, de a hivatalosak nem valának méltók. „Menjetek azért a kereszttutakra, és akiket csak találtok, hívjátok be a menyegzőbe. És kimenvén azok a szolgálak az utakra, begyűjték mind, akiket csak találtak vala, jókat és gonoszakat egyaránt. És megtelék a menyegző vendégekkel.

Bemenvén pedig a király, hogy megtekintse a vendégeket, láta ott egy embert, akinek nem vala menyegzői ruhája. - És monda néki: Barátom, mimódon jöttél ide, holott nincsen menyegzői

ruhád? Az pedig hallgata. - Akkor monda a király a szolgáknak: Kötözzétek meg a lábait és kezeit, és vigyétek és vessétek őt a külső sötétségre; ott leszen sírás és fogcsikorgatás. - Mert sokan vannak a hivatalosak, de kevesen a választottak. (Máté XXII. 1-14.)

A hitetlen mosolyog ezen a parabolán, amely előtte gyermekeken naivnak látszik, mert nem tudja megérteni, hogy annyi nehézséggel járjon vendégeket kapni a lakodalomba és még kevésbé, hogy a visszautasításban odáig menjenek, hogy megöljék a házigazda küldötteit. „A parabolák, - mondják, - kétségkívül csak képek, de mégsem szabad túllépniük a valószínűség határát.”

Ezt el lehetne azonban mondani valamennyi allegóriáról és a legszemlésebb mesékről is, ha nem igyekeznénk bennük a burkoltság alá rejtett valódi értelmet megtalálni. Jézus szóképeit a mindennapi élet legegyszerűbb szokásaiból merítette, s azokat annak a népek erkölcsiéhez és jelleméhez alkalmazta, amellyel beszélt. A legtöbbször az volt a célja, hogy a tömegekben életre keltse a szellemi élet eszméjét. Azoknak értelme azonnal megszűnik felfoghatatlan lenni, mihamint ugyanebből a szempontból tekintjük.

Ebben a parabolában Jézus a mennyeknek országát, amely csupa öröm és boldogság, menyegzővel hasonlítja össze. Az első meghívottakban a zsidókra céloz, akiket Isten elsőül hívott el az ő törvényének megismerésére. A küldöttek a próféták, akik azért jöttek, hogy buzdítsák őket az igazi boldogság útjának követésére, akiknek szavára kevesen hallgattak, figyelmeztetésüket megvetették, sőt sokat meg is öltek közülük, mint a parabolában előforduló szolgákat. A meghívottak, akiknek a szántóföldjükre, meg a kereskedésükre van gondjuk, azoknak a világi embereknek a típusai, akiket földi gondjaik egészen elfoglalnak, s akik közömbösek a menny dolgaival szemben.

Az akkori zsidóknak az volt a hitük, hogy az ő nemzetüknek a többi összes népek fölött való uralmat el kell érnie. Nem ígérte

e meg Isten csakugyan Ábrahámnak, hogy az ő ivadéka fogja lakni az egész földet? Azonban a külső alakot mindig a lényeg helyett vévén, tényleges és anyagi uralomban hittek. Krisztus eljövetele előtt a zsidók kivételével valamennyi nép bálványimádó, vagy több istenimádó volt. Ha a köznépnél magasabban álló egyes egyének hittek is az isteni egység eszméjében, ez az eszme csak egyéni felfogásként elszigetelve maradt, és mint alapigazság nem talált hitelre másoknál. Legfeljebb néhányan fogadták el, akik megismerésüket a tömeg számára hozzáférhetetlen titokzatosságba burkolták. A zsidók voltak az elsők, akik kifejezetten egyisten imádók voltak, ezért küldte meg Isten törvényét nekik előbb Mózes, majd Jézus által. Ez volt az a kicsiny tűzhely, amely arra volt hivatva, hogy fénye elárassza az egész földet, diadalmaskodjék a pogányság felett, s oly szellemi ivadékat teremtsen Ábrahámnak, amely „megszámlálhatatlan, mint a mennybolt csillagai. De a zsidók, akik teljesen elvetették a bálványimádást, elhanyagolták az erkölcsi törvényt, hogy ahhoz ragaszkodjanak, ami sokkal könnyebb volt: a külső formák gyakorlásához. A baj tetőpontját érte el: a legigazott nép pártokra szakadt, szektákra oszlott; a hitetlenség immár a szentélyig hatolt. Ekkor jelent meg Jézus azzal a küldetéssel, hogy a törvény betöltésére intse őket, s a jövő élet új távlatát nyissa meg előttük, mint akik elsőkül hivatottak meg az egyetemes törvény lakomájára, ők azonban visszautasították a mennyei Messiás figyelmeztetését, s veszendőbe hagyták azt menni. Így veszítették el azt a gyümölcsöt a saját akaratukból, melyet leszakíthattak volna.

Igazságtalanság lenne azonban az egész népet okolni a dolgok ilyetén bekövetkezéséért. A felelősség főképp a farizeusokat és szadduceusokat terheli: ezek veszítették el a nemzetet. Az előbbieket gőgjükkal és fanatizmusukkal, az utóbbiak hitetlenségükkel. Főképp ezek azok, akiket Jézus azokhoz a meghívottakhoz hasonlít, akik visszautasították a lakomában való részvételt. Azután hozzáteszi: „Az Úr látván ezt, mindazokat behi-

vatta, akiket a kereszttutakon találtak, jókat és rosszakat” - ami alatt azt érti, hogy az ő igéjét prédikálták minden népnek, és még, ha pogányok és bálványimádók voltak is azok, akik azt elfogadták, odaülhettek a lakodalomba az első meghívottak helyére.

Nem elegendő azonban csak meghívottnak lenni, nem elég csak viselni a keresztény jelzőt. S nem elég csak odaülni az asztalhoz, részt venni a mennyei lakomán, hanem mindenekelőtt kifejezett föltétel a lakodalmi öltözet. Azaz a szív tisztasága, s a törvénynek lélekben való betöltése, amely törvény teljessége ezekben a szavakban van kifejezve: **Szeretet nélkül nincs üdvösség.** De azok között, akik hallják az Isten igéjét, mily kevesen vannak, akik meg is tartják, és hasznukra fordítják azt! Mily kevesen teszik magukat méltókká arra, hogy beléphessenek a mennyek országába! Ezért mondja Jézus: Sokan vannak a hivatottak, de kevesen a választottak.

A szoros kapu.

Menjetek be a szoros kapun. Mert tágas az a kapu és széles az út, amely a veszedelemre visz, és sokan vannak, akik azon járnak. Mert szoros az a kapu és keskeny az út, amely az életre visz, és kevesen vannak, akik megtalálják azt. (Máté VII. 13. 14.)

Monda pedig néki valaki: Uram, avagy kevesen vannak e, akik üdvözülnek? Ő pedig monda nékik: Igyekeztek bemenni a szoros kapun, mert mondom néktek, sokan igyekeznek bemenni, és nem mehetnek. Mikor már a gazda felkél és bezárja az ajtót, és kezdetek kívül állani és zörgetni mondván: Uram! Uram! Nyisd meg nekünk; és ő felelvén ezt mondja néktek: Nem tudom, honnét valók vagytok ti. Akkor kezdték mondani: Te előtted ettünk és ittunk, és a mi utcáinkon tanítottál. De ezt mondja: Mondom néktek, nem tudom, honnét valók vagytok ti; távozzatok tőlem mindnyájan, akik álnokságot cselekedtek! Ott lesz sírás és fogak csikorgatása, mikor látjátok Ábrahámot,

Izsákot és Jákobot és a prófétákat mind az Isten országában, magatokat pedig kirekesztve. És jönnek napkeletről és napnyugatról és északról és délről, és az Isten országában letelepednek. És íme vannak utolsók, akik elsők lesznek és vannak elsők, akik utolsók lesznek. (Lukács XIII. 23-30.)

A kárhozat útja széles, mert a rossz szenvedélyek bőven vannak, és a legtöbben a rossznak az útját járják. Az üdvösség útja azonban keskeny, mert annak az embernek, aki ezt akarja követni, nagy erőfeszítést kell kifejtenie, hogy legyőzze rossz hajlamait, erre pedig kevesen határozzák el magukat. Ezt jelentik ezek a szavak: Sokan vannak a hivatottak, de kevesen a választottak. Ezt a föld jelen állapota hozza magával, mivel a föld a bűnhődés világa lévén, a rossz uralkodik fölötte; átalakulása után azonban a jónak az útja lesz a látogatottabb. E szavakat nem abszolút, hanem relatív értelmükben kell venni, mert hiszen ha ez volna az emberiség normális állapota, akkor Isten önkényesen ítélte volna teremtményeinek óriási többségét kárhozatra, ami lehetetlen föltevés, mihelyt föllismertük, hogy Isten lényé tiszta jóság és igazságosság. De milyen gonoszsággal tehette magát ez az emberiség jelenében és jövőjében ily szomorú sorsra méltóvá, ha mindörökre a földre van kárhozthatva, és ha lelke nem élt át régebbi életeket? Mért van útjában annyi akadály? Mire való ez a szoros kapu, amelyen csak oly kevesen juthatnak keresztül, ha a lélek sorsa örökre meg van határozva a halál után? Világos, hogy az egyetlen élet elve súlyos ellentmondásban áll önmagával és Isten igazságosságával. A lélek régebbi létezésének és a világok többségének elve kiszélesíti a látóhatárt, fényes sugárkéve esik a hit homályos pontjaira. A jelen és a jövő szoros összefüggésbe jut a múlttal, s egyszerre felfoghatóvá válik Krisztus mondásainak teljes mélysége, teljes igazsága és teljes bölcsessége.

Akik mondják: Uram! Uram!

Nem minden, aki ezt mondja nékem: „Uram! Uram!” megyn be a mennyek országába, hanem aki cselekszi az éti mennyei

Atyám akaratát. Sokan mondják majd nekem azon a napon: Uram! Uram! Nem a te nevedben prófétáltunké, és nem a te nevedben üztünk e ördögöket, és nem cselekedtünk e sok hatalmas dolgot a te nevedben? És akkor vallást teszek majd nekik: Sohasem ismertelek titeket; távozzatok tőlem ti gonosztevők. (Máté VII. 21. 22. 23.)

Valaki azért hallja éntőlem e beszédeket, és megcselekszi azokat, hasonlítom azt a bölcs emberhez, aki kősziklára építette az ő házát. És ömlött az eső és eljött az árvíz, és fűjtak a szelek és beleütözköztek abba a házba, de nem dőlt össze, mert kősziklára építettett. És valaki hallja éntőlem e beszédeket, és nem cselekszi meg azokat, hasonlatos lesz a bolond emberhez, aki fűvényre építette a házát. És ömlött az eső és eljött az árvíz, és fűjtak a szelek és beleütözköztek abba a házba és összeomlott, és nagy lett annak romlása. (Máté VII. 24-27. - Lukács VI. 46-49.)

Valaki azért csak egyet is megront e legkisebb parancsolatok közül, és úgy tanítja az embereket, a mennyeknek országában legkisebb lészen. Valaki pedig cselekszi és úgy tanít, az a mennyeknek országában nagy lészen. (Máté V. 19.)

Mindazok, akik elismerik Jézus isteni küldetését, így kiáltanak: Uram! Uram! De mit ér őt Mesternek vagy Úrnak szólítani, ha nem követjük az ő parancsait? Keresztények e azok, akik őt csak vallásuk külső formásaival tisztelik, s ugyanakkor gögjüknek, önzésüknek, kapzsiságuknak, s többi rossz szenvedélyeiknek áldoznak? Vajon tanítványai e azok, akik napokat töltenek el imádkozásban, s emellett sem jobbakká, sem szeretetreméltóbbakká, sem türelmesebbé nem válnak felebarátaikkal szemben? Nem, mert mint a farizeusok, ők is csak az ajkukkal, de nem a szívükkel imádkoznak. A formaságokkal pedig az emberekre talán hathatnak, de Istenre nem. Azért hiába mondják Jézusnak: „Uram, a te nevedben prófétáltunk és tanítottunk, a te nevedben üztünk ördögöt. Teveled ettünk és ittunk”. Ő ezt feleli nekik: „Nem tudom, honnan valók vagytok, távozzatok tőlem, akik álnokságokat cselekedtek, akik

megrágalmazzátok testvéreiteket, akik megzsaroljátok az özvegyeket, akik paráznaságukat cselekedtek. Távozzatok tőlem ti, akiknek szíve gyűlölettől csepeg, akik kiontjátok testvéreitek vérért az én nevemben, akik könnyeket fakasztotok, ahelyett, hogy felszárítanátok azokat. Sírás és fokcsikorgatás vár reátok, mert Isten országa azoké, akik szelídek, alázatosak és szeretetteljesek. **Ne gondoljátok, hogy az Úr igazságosságát befolyásolhatja a ti szóáradatotok és térdhajtásaitoknak sokasága.** Az egyedüli út számotokra az ő kegyelmének elnyerése: a jótékonyság és szeretet törvényének őszinte gyakorlása.” Jézus szavai örökkévalók, mert az ő beszéde: igazság. Jézus szavai nemcsak a mennyei élet biztosítékai, de a földi élet dolgában való állandóságnak, biztonságnak és békességnek zálogai is. És ezért mindazok az emberi, politikai, társadalmi és vallási intézmények, amelyek rájuk támaszkodnak, oly biztosak lesznek, mint a sziklára épített ház. Az emberek meg fogják azokat őrizni, mert meglelik bennük boldogulásukat. Míg ellenben azok, amelyek velük ellentétben állnak, olyanok lesznek, mint a homokra épített ház: a forradalmak forgószele és a haladás hullámverése összedönti azokat.

Sokat kívánnak attól, aki sokat kapott.

Amely szolgálta tudta az ő urának akaratát, és nem végezte el, sem annak akarata szerint nem cselekedett, sokkal büntetetik meg. - Aki pedig nem tudta és büntetésre méltó dolgokat cselekedett, kevesebbet büntetetik. És valakinek sokat adtak, sokat követelnek tőle, és akire sokat bíztak, többet kívánnak tőle. (Luk. XII. 47. 48.)

És monda Jézus: ítélet végett jöttem én e világra, hogy akik nem látnak, lássanak, és akik látnak, vakok legyenek. És hallák ezeket némely farizeusok, akik vele valának és mondának neki: Avagy mi is vakok vagyunk? Monda nekik Jézus: Ha vakok volnátok, nem volna bűnötök, ámde azt mondjátok: látunk; azért a ti bűnötök megmarad. (János IX. 39. 40. 41.)

Jézusnak e szavai kiváló megvilágítást nyernek a szellemek tanításai által. Aki ismeri Krisztus tanítását, és nem követi azt, bizonyára büntetésre méltó. Egyébként az evangélium, amely Krisztus tanítását magában foglalja, csak a keresztény felekezetek között van elterjedve; de ezek között is hányan vannak, akik nem olvassák, s azok közt, akik olvassák, hányan nem értik?! Mindebből pedig az következik, hogy Jézus szavai az emberiség legnagyobb részére el vannak veszve.^{13*}

A szellemek tanításai, amelyek e szavakat különböző formában tárgyalják, taglalják és magyarázzák, hogy mindenki előtt érthetővé tegyék, azt bizonyítják, hogy ezeket a tanításokat semmiféle keretek sem korlátozzák. És hogy mindenki, tanult vagy tanulatlan, hívó vagy hitetlen, keresztény vagy nem keresztény részesülhet azokban, mivel a szellemek mindenütt nyilatkoznak, s aki azokban részesül, akár közvetlenül, akár közvetve, nem hozhatja fel ürügyül e téren való járatlanságát. Nem hivatkozhat sem hiányos képzettségére, sem az allegorikus forma homályosságára. Aki ezekből nem vonja le azt a tanulságot, hogy jobbá kell lennie, aki megcsodálja ugyan e megnyilvánulásokat, mint érdekes és különös dolgot anélkül azonban, hogy azok szívét mélyebben érintenék. Aki ezek után nem válik kevésbé hiúvá, kevésbé gögössé, kevésbé önzővé, nem ragaszkodik kevésbé a földi javakhoz, nem válik jobbá

¹³ * És ez természetes is. Azt a tiszta mennyei világosságot, amelyet a tiszta Istenfű hozott magával, a földön élő mélyen bukkolt szellemcsoportnak csak legelőrehaladottabb, kiváló fejlettségű egyénei tudták mindenkor, fokozatuknak megfelelő mértékben asszimilálni. Akik előtt, miután e mennyei tápláléktól megerősödtek, magasabb rendű világok nyíltak meg De az utánuk jövőknek, s a föld összes szellemeinek, itt tartózkodásuk egész idejére mindig rendelkezésre fog állani a mennyei világosságnak ez a soha el nem múló tűzhelye. Amely tehát kárba veszve nincs, mert azt a világosságot az isteni bölcsesség örök időkre szóló hivatással gyűjtotta meg itt a földön. (A kiadók.)

felebarátaival szemben: az annál bűnösebb, minél több alkalma volt az igazság megismerésére.

Ami pedig a médiumokat illeti, akik jóindulatú közleményeket kapnak, azok még súlyosabban vétkeznek, ha megmaradnak a rosszban, mert gyakran maguk írják saját kritikájukat, amelyről hacsak a gőg egészen el nem vakította őket, fel kell ismerniük, hogy a szellemek éppen hozzájuk intézik azt. Ahelyett azonban, hogy magukra vennék a leckét, amelyet maguk írnak, vagy amelyet mások jelenlétükben írnak, egyedüli gondolatuk az, hogyan alkalmazhatnák azt másokra. Így igazolván jézusnak ezeket a szavait: „Meglátjátok a szálkát a más szemében, s nem látjátok meg a gerendát a magatokéban”.

E másik mondásával: „Ha vakok volnátok, nem volna bűnötök” Jézus azt fejezte ki, hogy a bűnösség annál nagyobb, minél képzetesebb valaki. Így a farizeusok, akik magukat a zsidó nép legértelmesebbjeinek tartották, s akik tényleg azok is voltak, sokkal bűnösebbek voltak Isten szemében, mint a tudatlan nép. Ma is éppen így van ez.

A spiritistáktól sokat kívánnak, mert sokat is kaptak; de azoknak, akik jól használták föl azt, amit kaptak, még többet adnak. Minden igazi spiritistának az legyen első gondolata a szellemtől kapott tanácsokra vonatkozólag, hogy vajon nincs e azokban valami, ami éppen rá vonatkozik? A spiritizmus megsokasítja a hivatottak számát, s azáltal a hit által, amelyet nyújt, a választottak számát is meg fogja szaporítani.

S Z E L L E M N Y I L A T K O Z A T O K .

Akinek van, adatik annak.

A tanítványok pedig hozzámenvén, mondának neki: Miért szólasz nékik példázatokban? Ő pedig felelvén, monda nékik: Mert néktek megadatott, hogy érthessétek a mennyek országának titkait, ezeknek pedig nem adatott meg. Mert akinek van, annak adatik és bővelkedik, de akinek nincs, az is elvételik tőle, amije van. Azért szólok velük példázatokban, mert látván

nem látnak, és hallván nem hallanak, sem nem értenek. És beteljesedék rajtuk Ézsaiás jövendölése, amely ezt mondja: „Hallván halljatok és ne értsetek, és látván lássatok és ne ismerjetelek.” (Máté XIII. 10-11.)

És monda nekik: Megjegyeztétek, amit hallotok: Amilyen mértékkal mérték, olyannal mérnek néktek, sőt ráadást adnak néktek, akik halljátok. Mert akinek van, annak adatik, és akinek nincs, attól az is elvétetik, amije van. (Márk IV. 24-25.)

„Akinek van, adatik annak, és akinek nincs, attól az is elvétetik, amije van”. Nagyon fontos tanítás ez és eszetekbe ne jusson gúnyolódni fölötte azért, mert előttetek paradoxonnak látszik. Akinek van: ez alatt azt kell érteni, aki az Isten igéjének értelmével meg van áldva. Amiben azért részesült, hogy igyekezzék magát rá méltóvá tenni, amihez az Úr az ő könyörületességében megadta a jóra való igyekezetet. Ez az igyekezet táplálva és megőrizve magához vonzza az Úr kegyelmét, aki magához vonja a törekvőket, s elárasztja őket bőséges kegyelmével, amely erőt ad a szent hegy megmászására, amelynek tetején vár a munka után a pihenés.

„Az is elvétetik, amije nincs, vagy ami kevese van” - tekintsétek ezt képletes ellentmondásnak. Isten nem vonja meg teremtményeitől azokat a javakat, amelyeket jónak látott nekik megadni.

Süket és vak emberek! Nyissátok meg elméteket és szíveteket, lássatok szellemi szemekkel, halljatok szellemi fülekkel, és ne értelmeztétek oly durva igazságtalansággal Annak a szavait, aki megvilágosította szemeitek előtt az Úr igazságosságát. Nem az Isten vonja vissza adományát attól, akinek kevés adatott, hanem maga a szellem, aki tudatlan és elkorcsosult arra, hogy megőrizze, amije van, saját igyekezetével gyarapítva a szívébe rejtett talentumot.

Aki nem műveli azt a mezőt, amelyet atyjától munkálkodásra kapott és örökölt, azt fogja tapasztalni, hogy ezt a mezőt lassan élősdű növények lepik el. Vajon az Atya vonta meg tőle a ter-

mést, amelyet ő nem készített elő? Ha a gyarapodásra szánt magvak gondozás híján megrothadtak a földben, vajon joga van e az Atyát vádolni, hogy semmije sem termett? Nem, nem. Ahelyett, hogy Azt vádolja, aki számára mindenről gondoskodott, hogy megvonja tőle adományait, vádolja csak balsorsának igazi okozóját. És megbánva mulasztását, lásson serényen munkához, s törje föl az ugart akaratának erejével, vesse be bizalommal a rossz közül kiválasztott jó magvakkal, öntözze meg felebaráti szeretettel, és akkor Isten, a szeretet és könnyőreletesség Istene adni fog annak, akinek már van. Akkor tapasztalni fogja, hogy törekvését siker koronázza, s egyik mag száz, másik ezer szemet hoz. Rajta munkások! Szántsatok és boronáljatok, műveljétek szíveteket, gyomláljátok ki a gatz belőle, vessétek tele jó maggal, amelyet az Úr bíz reátok, és a szeretet harmatcseppjei a hála gyümölcset fogják majd megérlelni. (Egy baráti szellem. Bordeaux, 1862.)

Tetteiből ismerni meg Krisztus követőjét.

„Akik azt mondják nekem: Uram, Uram! - még nem juthatnak be a mennyeknek országába, hanem csak azok, akik cselekszik az én mennyei Atyám akaratát”.

Halljátok a Mester e szavait, ti, akik visszautasítjátok a spirítizmust, mint az ördög művét. Nyissátok meg füleiteket, eljött a pillanat, hogy halljatok és értsetek. Vajon elegendő e az Úr ruháját viselni, hogy hű szolgálai legyetek? Elegendő e azt mondani: „Én keresztény vagyok” - hogy Krisztus követői legyetek? Keressétek az igazi keresztényeket, s tetteikről ismeritek meg őket. „A jó fa nem teremhet rossz gyümölcsöket, sem a rossz fa jó gyümölcsöket nem teremhet. - „Minden fa, amely jó gyümölcsöt nem terem, kivágatik, és tűzre vettetik”, íme, a Mester szavai: tanítványok, értsétek meg jól. Milyen az a gyümölcs, amelyet a kereszténység fájának kell teremnie, annak a hatalmas fának, amely lombjai árnyékával beborítja a világ egy részét, de amelynek oltalmát még nem vették igény-

be, akiknek köréje kell seregleniük. Az élet fájának gyümölcsei az élet, a remény és a hit gyümölcsei. A kereszténység századok óta hirdeti ugyanazokat az isteni erényeket, s törekszik azoknak gyümölcseit terjeszteni, de mily kevesen szakítanak maguknak belőle! A fa mindig jó, csak a kertészek rosszak. Ezek ezt a szent fát a saját ízlésük szerint akarták alakítani, szükségleteik szerint módosítani. Nyirbálták, csonkítgatták, kisebbre szabták, s a terméketlenné tett ágak nem termettek sem rossz, sem semminemű gyümölcsöt. A fáradt utas, aki árnyékában meg akarna pihenni, s keresi a remény gyümölcseit, amelyekből erőt és bátorságot remél további útjára, nem lát száraz ágaknál egyebet, amelyek viharokról tanúskodnak. Hiába keresi az élet fáján az élet gyümölcseit: levelei lehullottak, az emberi kéz beavatkozása csak annyit eredményezett, hogy leszárította azokat.

Nyissátok hát meg füleiteket és szíveteket, szeretteim! Ápoljátok ezt az élet fáját, amelynek gyümölcsei adják az örökéletet. Aki ezt a fát ültette, rátok bízva annak szeretettel való ápolását, s meg fogjátok érni isteni gyümölcseinek bőséges termését. Hagyjátok meg olyannak, amilyenek Krisztus alkotta, ne csonkítgassátok. Mérhetetlen árnyéka ki akar terjeszkedni az egész mindenség fölé, ne nyesegetétek ágait. Jótékony gyümölcsei bőségesen hullanak, hogy felüldítsék a fáradt vándort, aki célhoz akar érni. Ne halmozzátok össze e gyümölcsöket, hogy elraktározzátok, s ott megrothadjanak anélkül, hogy bárkinnek is hasznára lettek volna. „Sokan vannak a hivatottak, de kevesen a választottak” azt, is jelenti ez, hogy éppúgy vannak az élet kenyérének is zsugori uzsorásai, mint az anyagi kenyérnek. Ne tartozzatok ezek közé. A jó fa mindenki számára termi jó gyümölcseit. Menjetek, s vezessétek a megfáradtakat e fa lombjai alá, s osszátok meg vele a menhelyet, melyet nektek nyújt. „Nem szakíthattok a tövisről szőlőt”. Testvéreim, távozzatok el azoktól, akik az útvesztőkbe vezetnek benneteket, s kövessétek azokat, akik az élet fájának: lombjai alá vezetnek.

A mindenekfölött igaz Megváltó mondotta, s az ő szavai soha el nem múlnak: „Nem minden, aki ezt mondja nékem: Uram, Uram - megyén be a menyeknek országába, hanem aki cselekszi az én mennyei Atyám akaratát”.

Az Úr áldása legyen veletek, a világosság Istene világosítson meg benneteket, az élet fájának bőséges gyümölcseiben legyen részetek! Higgyetek és imádkozzatok. (Simeon. Bordeaux, 1863.)

XIX. FEJEZET.

A hit hatalma. - A vallásos hit. A rendíthetetlen hit feltétele. - Az elszáraztott fügefa parabolája. - Szellemnyilatkozatok: A hit mint a remény és szeretet anyja. - Az isteni és az emberi hit.

A hit hatalma.

És mikor a sokasághoz értek, egy ember jöve hozzá, térdre esvén öelötte és mondván: Uram, könyörülj az én fiamon, mert holdkóros és kegyetlenül szenved, mivelhogy gyakorta esik a tűzbe és gyakorta a vízbe. És elvittem őt a te tanítványaidhoz, és nem tudták őt meggyógyítani. Jézus pedig felelvén, monda: Oh hitetlen és elfajult nemzetség! Vajon meddig leszek veletek? Vajon meddig szenvedlek titeket? Hozzátok őt ide nékem. És megdorgáló őt Jézus és kiméne belőle az ördög és meggyógyula a gyermek azon órától fogva. Ekkor a tanítványok magukban Jézushoz menvén, mondának néki: Mi miért nem tudtuk azt kiüzni? Jézus pedig monda nekik: A ti hitetlenségetek miatt. Mert bizony, mondom néktek: ha akkora hitetek volna, mint a mustármag, azt mondanátok ennek a hegynek: menj innen amoda, és elmenne és semmi sem volna lehetetlen néktek. (Máté XVII. 14-19.)

Kétségtelen, hogy a bizalom a maga tiszta erejével oly anyagi dolgok végrehajtására is képessé tesz, amelyeknek elvégzése lehetetlen annak, akinek nincs bizalma önmagában. Itt azonban az erkölcsi értelmet kell keresni a szavak mögött. Azok a hegyek, amelyeket a hit elmozdít helyükből: az akadályok, az ellenállás, a rosszakarat, vagyis mindaz, amivel az emberek ré-

széről találkozunk, mikor valami jó szándék végrehajtására törekszik. A megszokás előítélete, az anyagi érdek, az önzés, a fanatizmus elvakultsága, a szenvedélyek és a gőg: mindannyi hegység, amely elzárja az utat az előtt, aki az emberiség előhaladásán munkálkodik. Az erős hit kitartást és energiát ad és erőforrást jelent az akadályok leküzdésére kicsiny dolgokban úgy, mint a nagyokban. Aki kételkedik, az ingadozó, s habozását kiaknázzák azok, akik ellen küzd. Az ilyen nem keresi a győzelem eszközeit, mert hiszen nem is bízik a győzelem lehetőségében.

Másik jelentése a hit szónak az a bizalom, amelyet valamely dolog beteljesülésébe helyezünk, az a bizonyosság, hogy elérjük célunkat. Ez olyan világosságot kölcsönöz nekünk, amely lélekben megmutatja nekünk a célt, amely felé tartunk, s az eszközökét, amelyek hozzásegítenek minket. Úgy hogy akiben ez megvan, úgyszólván biztosra megy. Nem egy esetben nagy dolgok születnek belőle.

Az őszinte hit mindig igaz és nyugodt, és meglévén a szilárd támpontja az értelemben s a dolgok összefüggésének ismeretében, türelmes a várakozásban, mert biztos az eredményben. Míg az ingatag hit érzi a saját gyengeségét, s mihelyt érdekeiben sértve érzi magát, gyűlölködővé válik, s azt hiszi, hogy az erőt erőszakkal helyettesítheti. A küzdelemben való nyugodtság mindig erő és bizalom jele, míg ellenben az erőszak a gyöngeségnek és az önbizalom hiányának bizonyítéka.

Ne tévesszük azonban össze a hitet az önhittséggel. Az igazi hit emberszeretettel van egybekötve, mert akiben ez megvan, az bizalmát Istenbe helyezi, nem pedig önmagába. Tisztában lévén azzal, hogy ő csak egyszerű eszköz Isten kezében, Aki nélkül semmire sem képes, ezért azután jó szellemek jönnek segítségére. Az önhittség kevésbé hit, mint inkább gőg, s a gőg előbb utóbb megbűnhődik csalódásai és kudarcai által.

A hit speciális és közvetlen alkalmazást nyer a magnetikus kezelésben: a delejező általa hat a fluidumra, az egyetemes ágens-

re, módosítja annak minéműségét, s oly hatásra indítja, amely szinte ellenállhatatlan. Innen van, hogy oly egyének, akik nagy fluidikus adománnyal vannak megáldva, s ezt élő hittel kötik össze, pusztán jóra irányzott akaratuk által egészen szokatlan gyógyítási sikereket érnek el, sőt néha olyanokat is, amelyeket valaha csodáknak tartottak, holott azok nem egyebek, mint a hit természetes következményei. Ezért mondta Jézus tanítványainak: azért nem tudtátok meggyógyítani, mert nem volt hitetek.

A vallásos hit. A rendíthetetlen hit föltétele.

Vallási szempontból a hit bizonyos hittételek elhívése, amilyeneket valamennyi felekezet felállít magának; minden felekezetnek megvannak a maga dogmái. Ebben a viszonylatban a hit lehet ésszerű, vagy vak. A vakhit nem vizsgál semmit, s elfogadja ellenőrzés nélkül a jót, mint a rosszat, s lépten-nyomon összeütközésbe kerül a nyilvánvaló igazsággal és a józanésszel. Végletekbe menő formája a *f a n a t i z m u s*. Az a hit, amely tévedésen alapszik, előbb utóbb hajótörést szenved, mert csak az van bebiztosítva a jövővel szemben, amelynek nincs mit félnie a világosság terjedésétől, mert az, ami a sötétben igaz, éppúgy igaz a világosságban is. **Minden vallás az igazság kizárólagos birtokában levőnek tartja magát. Aki vakhíttet követel a hit egy-egy pontjára vonatkozólag, ezzel azt vallja be, hogy képtelen bebizonyítani, hogy igaza van.**^{14*}

Azt szokták mondani, hogy a hit nem kényszer, s így sok ember mondja, hogy nem tehet róla, ha nincs hite. Kétségtelen, hogy a hit nem kényszer, de még igazabb, hogy a hit senkire sem erőszakolja rá magát. Nem kényszer, de megszerezhető és tényleg nincs senki, aki tagadhatná, még a legmakacsabb sem, hogy egyáltalán nincs hite. Alapvető spirituális igazságokról beszélünk most, nem pedig ilyen vagy olyan partikuláris hitről.

¹⁴ * Az újabb szellemi kinyilatkoztatások különbséget tesznek az Istenbe és Krisztus vezetésébe vetett „hit” és a dogmákba foglalt „vallás” között. (*A kiadók*)

Nem a hit dolga, hogy az embereket keresse, hanem, az embereké, hogy a hitet keressék, amit ha őszintén cselekszenek, meg is fogják találni. Akik ezt mondják: „Semmit sem kívánunk inkább, mint hinni, de nem vagyunk rá képesek^{15*}, azok ezt csak ajkaikkal mondják, de nem a szívükkel, mert míg ezt mondják, bedugják füleiket. Mert a bizonyítékok hemzsegnék körülöttük, miért vonakodnak meglátni azokat? **Némelyeknél nemtörődömség ez, másoknál attól való félelem, hogy változtatni kényszerülnek szokásaikon, a legnagyobb résznél pedig gőg,** amely nem kíván megismerni felsőbb hatalmat, hogy ne kelljen meghajolnia előtte.

Némely embernek hite mintha csak vele született volna, egy pillanat elegendő, hogy kifejlődjék. A szellemi igazságok iránt való ez a fogékonyság régebb fejlődés jele. Másoknál ellenben csak nehezen bontakozik ki, nem kevésbé világos jelül a fejlődésben való elmaradottságnak. Az előbbiek már hittek, és tudtak, s újrászületésükben magukkal hozták az intuícióját annak, amit megismertek. Nevelésük már be volt fejezve, míg az utóbbiaknak ezután kell mindent megtanulniuk: az ő nevelésük még hátra van, ami el fog szintén következni, ha nem ebben az életben, akkor valamely másikban.

A hitetlen ellenállása meg kell adni - gyakran kevésbé az ő hibájából ered, mint inkább abból a módból, ahogyan neki a dolgokat előadják. A hithez alap kell, s ez az alap annak tökéletes megértése, amit hinni kell. **A hívéshez nem elegendő látni, hanem mindenekfelett érteni kell.** A vakhit immár nem a mi századunkba való. Hiszen éppen **a vakhit dogmája szolgáltatja ma a hitetlenek számának túlnyomó részét azáltal, hogy az emberekre akarja magát erőszakolni, s éppen a két legbecesebb előjogától kívánja őket megfosztani: a gon-**

¹⁵ * Szellemi vezetőink azt mondják, hogy a hit Istennek kegyelmi ajándéka, amelyet az embernek szakadatlan munkálkodással kell fejlesztenie. *(A kiadók)*

dolgozás szabadságától és a szabad ítélőképességtől. Főképp ez a vakhit az, ami ellen a hitetlen tiltakozik, és amelyről joggal lehet mondani, hogy a hit nem kényszer; nem szolgáltatván bizonyítékokat, bizonytalanságot hagy a szellemben, s ebből születik a kételkedés. Az értelmes hit azonban, amely tényekre s a logikára támaszkodik, nem hagy maga után semmi homályt. Hisszük, mert biztosnak érezzük magunkat; már pedig az ember csak abban érzi magát biztosnak, amit megértett, ebből aztán nem is enged. **Mert egyedül az a hit rendíthetetlen, amely az emberiség bármely korszakában a józanésszel szemtől szemben megállhat.** Erre az eredményre vezet a spiritizmus, amely a hitelenség fölött is mindannyiszor diadalt arat, hacsak érdekből eredő rendszeres ellenállással nem találkozik.

Az elszáraztott fügefa parabolája.

És másnap, mikor Bethániából kimentek vala, megéhezék. És meglátván messziről egy fügefát, amely leveles vala, oda méne, ha talán találna valamit rajta; de odaérvén ahhoz, levélnél egyebet semmit sem találá, mert nem vala fügeérésnek ideje. Akkor Jézus monda a fügefának: Soha örökké ne egyék rólad gyümölcsöt senki. És hallak az ő tanítványai. Reggel pedig, amikor mellette menének el, látják vala, hogy a fügefa gyökerestől kiszáradott. És Péter visszaemlékezvén, monda néki: Mester, nézd, a fügefa, melyet megátkoztál, kiszáradott. És Jézus felelvén, monda nékik: Legyen hitetek Istenben. Mert bizony mondom nektek, ha valaki azt mondja ennek a hegynek: Kelj fel és ugorjál a tengerbe - és szívében nem kételkedik, hanem hiszi, hogy amit mond, megtörténik, meglesz néki, amit mondott. (Márk XI. 12-14, és 20-234)

Az elszáraztott fügefa azoknak az embereknek a szimbóluma, akikben a jónak csak a látszata van meg, a valóságban azonban semmi jót sem cselekszenek. Azoknak a szónokoknak, akiknek beszédjében több a csillogás, mint a szoliditás, akiknek szava csak a felület máza, amely tetszik a fülnek, de a szigorúan

vizsgáló nem talál benne semmi lényegyet a szív számára, amelyet miután hallottunk, azt kérdezzük magunktól: vajon mi hasznunk van belőle?

Jelképe továbbá azoknak az embereknek, akiknek megvan hozzá a módjuk, hogy hasznosak legyenek, s nem használnak senkinek, továbbá minden hiu ábrándnak, üres rendszernek és szilárd alap nélkül való doktrínának. Ami mindig a legjobban hiányzik, az igazi hit, a termékeny hit, amely megragadja a szív húrjait, az a hit: amely hegyeket képes megmozdítani. Csak leveles fák azok gyümölcs nélkül, s ezért kárhóztatja őket Jézus elszáradásra. Mert eljön az idő, mikor mindazok a rendszerek és doktrínák gyökerükig elszáradnak, amelyek semmit sem használtak az emberiségnek, és amikor mindazok az emberek, akik szándékosan voltak hasznavehetetlenek, mert nem szólították munkába azokat az erőket, amelyekkel rendelkeztek, úgy járnak, mint az elszáraztott fügefá.

A médiumok a szellemek tolmácsai és szolgáltatják az anyagi szerveket, mint amelyekkel a szellemek nem rendelkeznek, hogy közvetítsék nekünk tanításaikat. Ezért vannak tehát megajándékozva az erre való képességgel. A társadalmi megújulás jelen korszakában még az a különös küldetésük is van, hogy ők legyenek azok a fák, amelyeknek testvéreik számára szellemi táplálékot kell nyújtaniuk. Számuk megszorodott, hogy táplálék bőven legyen. Mindenütt feltalálhatók, minden vidéken, a társadalom minden osztályában, a gazdagok és szegények, a nagyok és a kicsinyek között egyaránt, hogy senki se legyen kitagadva, bizonyosságául annak, hogy m i n d e n k i h i v a t o t t lehet.

De ha ezek a nekik juttatott becses adományt nem fordítják annak gondviselészerű rendeltetésére, ha haszontalan vagy ártalmas dolgokra használják, ha világi érdekek szolgálatába állítják, ha egészséges gyümölcsök helyett ártalmas gyümölcsöket teremnek, ha nem akarnak belőle saját maguk számára hasznót húzni azáltal, hogy megjavuljanak: olyanok, mint a

terméketlen fügefa. Isten megvonja tőlük adományát, amely haszontalanná lett kezeik között. A magot, amelyet nem tudnak gyümölcsöztetni, és átengedi őket zsákmányul a gonosz szellemeknek.

SZELLEMMNYILATKOZATOK.

A hit, mint a remény és szeretet anyja.

Hogy a hit gyümölcsözővé váljék, tevékenynek kell lennie, nem szabad elzsibbadnia. Mint mindazoknak az erényeknek anyja, melyek Istenhez vezetnek, leányainak fejlődése fölött figyelmesen kell örködni, akiket szül.

A reménység és a szeretet a hit következményei; ez a három erény elválaszthatatlan háromságot képez. Nem a hit-e az, amely reményt önt belénk, hogy az Úr ígéreteinek beváltását meglátjuk; mert ha hitetek nincs, mire várakoztok? Nem a hit-e az, mely szeretetet kelt; mert ha nincs hitetek, milyen elismerésiek lesz és ennek következtében milyen szeretetek is?

A hit, ez az isteni ihlet hív életre minden nemes Ösztönt, mely az embert a jóra vezeti! Ez az újjászületésnek az alapja. S ennek az alapnak erősnek és tartósnak kell lennie, mert ha a legkisebb kétség is megingathatja, mivé válik az épület, melyet rajta emeltek? Állítsátok tehát ezt az épületet megingathatatlan alapra, legyen a ti hitetek erősebb, mint a hitetlenek okoskodása és gúnyja, mert az a hit, mely az emberek gúnyjával dacolni nem képes, nem igazi hit.

Az őszinte hit vonzó és ragadós. Azokhoz is eljut, kik vele nem rendelkeztek, sőt akik be sem akartak fogadni. Mindig vannak meggyőző szavai, melyek a lélekig hatolnak, míg a látszólagos hit csak csengő szavakkal rendelkezik, melyek hidegen és közömbösen hagyják az embert. **Prédikáljatok hitetek példájával, hogy így juttassatok belőle az embereknek; prédikáljatok tetteitek példájával, hogy lássák a hit gyümölcsseit; prédikáljatok megingathatatlan reménységetek által, hogy megmutassátok az embereknek a bizalmat, mely erőssé és**

képessé teszi őket az élet minden megpróbáltatásának elviselésére.

Legyen bennetek a hitből mindaz, ami benne szép és jó; bírjátok a hitet a maga tisztaságában és józanságában. Ne fogadjátok a hitet ellenőrzés nélkül, mint a vakságnak vak gyermekét. Szeressétek Istent, de tudjátok, miért szeretitek őt. Higgyetek ígéreteiben, de tudjátok, miért hisztek benne; kövessétek tanácsainkat, de tartsátok számon a célt, melyet mi nektek mutatunk és azokat az eszközöket, melyeket hozunk tinéktek, hogy azt velük elérjétek. Higgyetek és reméljétek anélkül, hogy valaha gyengülnétek, mert az úgynevezett csodák a hit művei. (József örszellem. Bordeaux, 1862.)

Az isteni és az emberi hit.

A hit az embernek veleszületett érzése a jövő rendeltetése számára. Ez annak a tudata, hogy benne mérhetetlen képességek rejlenek, melyeknek ma még csak csírája van benne elhelyezve, s még csak szunnyadó állapotban, de amelyet tevékeny akarata által magának kell kifejlesztenie és megnövelnie.

A hitet mindmáig csak, mint vallási fogalmat értelmezték, mert Jézusban - aki a hitet hatalmas segítőeszközként jellemezte - vallásalapítót láttak. De Krisztus, aki anyagi csodákat tett, megmutatta, éppen ezek által a csodák által, hogy mire képes az ember, ha hite van, azaz akarata akarni és az a bizonyossága, hogy ez az akarat beteljesülhet. Vajon az apostolok is az ő példája nyomán nem tettek-e csodákat? Különben mi egyebek voltak ezek a csodák, mint oly anyagi hatások, melyeknek okai ismeretlenek voltak az akkori emberek előtt, amelyek azonban ma nagyrészt megmagyarázhatók, s amelyek később teljesen megérthetőek lesznek a spiritizmus és magnetizmus tanulmányozása révén.

A hit emberi vagy isteni a szerint, amint az ember képességeit földi szükségleteire, vagy mennyei, jövőendő aspirációira fordítja. A lángelme, aki valami nagy terv megvalósítására törekszik,

célt ér, ha hite van, mert akkor érzi magában, hogy képes célt érni, sőt kell is célt érnie, s ez a biztonság hatalmas erőt kölcsönöz neki. A jóra való ember, aki a mennyei életbe vetett hitével e földi életét nemes és szép tettekkel akarja kitölteni, a hitből és a reá váró boldogság bizonyosságából meríti a szükséges erőt. S ezért még ma is láthatók a szeretetnek, az alázatosságnak, az önmegtagadásnak csodái. **Végül nincsen olyan rossz hajlam, mely a hit erejével legyőzhető ne lenne.**

A magnetizmus a tevékeny hitet illetőleg egyike a leghatalmasabb bizonyítékoknak. Ez a hit erejével gyógyít, s hoz létre oly rendkívüli jelenségeket, melyeket valaha csodáknak minősítettek.

Ismétlem: a hit emberi és isteni. Ha az emberek ismernék a bennük rejlő erőt, és akarataikat ennek az erőnek szolgálatába akarnák állítani, oly eredményeket érhetnének el ma is, amelyeket csodáknak neveznek, amelyek azonban egyszerűen csak a képességek kifejlődésének a hatásai. (Egy őrszellem. Paris, 1863.)

XX. FEJEZET.

Az utolsó óra munkásai.

Szellemnyilatkozatok: *Az utolsók lesznek elsőkké. - A spiritisták hivatása. - Az Úr munkásai.*

Hasonlatos a mennyeknek országa a gazdaemberhez, aki jó reggel kiméne, hogy munkásokat fogadjon az ő szőlőjébe. Megszerződvén pedig a munkásokkal napi tíz pénzben, elküldi őket az ő szőlőjébe. És kimenvén három óra tájban, látta másokat, akik hivalkodván a piacon álltak vala. És monda nékik: Menjetek el ti is a szőlőbe, és ami igazságos, megadom néktek. Azok pedig elmenének. Hat és kilenc óra tájban ismét kimenvén, ugyanazonképpen cselekedék. Tizenegy óra tájban is kimenvén, találta másokat, akik hivalkodva állottak vala, és monda nékik: Miért álltok itt egész napon át hivalkodván? - Mondának néki: Mert senki sem fogadott meg minket. Mondá nékik: Menjetek el ti is a szőlőbe, és ami igazságos, megkapjátok.

Mikor pedig beesteledék, monda a szőlőnek ura az ő vincellérének: Hívd elő a munkásokat és add ki nekik a bért, az utolsóktól kezdve mind az elsőig, - És jövén a tizenegy óráskok fejenként tíz-tíz pénzt vőnek. - Jövén azután az első, azt gondolják vala, hogy ők többet kapnak, de ők is tíz-tíz pénzt vőnek fejenként. Amint pedig fölvevék, zúgolódnak vala a házigazda ellen, mondván: Azok az utolsók egyetlen óráig munkálkodtak és egyenlőkké tetted azokat velünk, akik a napnak terhét és hőségét szenvedtük. Ő pedig felelvén, monda azok közül egynek: Barátom, nem cselekszem igazságtalanul veled. Avagy nem tíz pénzben szerződte-e meg velem? Vedd, ami a tiéd, és menj el. Én pedig ennek az utolsóknak is annyit akarok adni, mint neked. Avagy nem szabad-e nekem a magaméval azt tennem, amit akarok? Avagy a te szemed azért gonosz, mert én jó vagyok? Ekképpen lesznek az utolsók első és az első utolsó; mert sokan vannak a hivatalosak, de kevesen a választottak. (Máté XX. 1-16.)

S Z E L L E M N Y I L A T K O Z A T O K .

Az utolsóknak lesznek elsőkké.

Az utolsó óra munkásának is joga van a bérrre, de akaratát a munkaadó rendelkezéséhez kell alkalmaznia, amelyet be kell töltenie. És nem szabad, hogy késedelme restségből, vagy a jóakarát hiányából származzék, joga van a bérrre, mert hajnalhasadás óta türelmetlenül várta azt, aki őt végre munkába hívta és szorgalmas volt, csupán a munkaalkalom hiányzott.

De ha minden órában visszautasítja a munkát, ha így szól: Türellem, a pihenés oly édes, és elég lesz a napszámra akkor is gondolni, majd ha az utolsó óra üt, mi szükségem van arra, hogy ismeretlen gazda által zavartassam magamat, akit nem szeretek. Minél később, annál jobb. Az ilyen - barátaim - bizonyára nem érdemli meg a munka, hanem a restség jutalmát.

Mi lesz abból, aki ahelyett, hogy egyszerűen tétlen maradna, a munkára való órákat bűnös tettek elkövetésére fordítja, Istent

káromolja, testvérei vérént ontja, vizsályt hint a családokba, megrontja a jóhiszemű embereket, visszaél az ártatlansággal, szóval aki fetreng az emberiség összes bűneiben. Mi lesz az ilyenből? Vajon elegendő-e, ha az utolsó órában így szól az Úrhoz: Uram, rosszul használtam fel az időmet; fogadj fel most a nap hátralévő órájára, hogy kissé - nagyon kissé - nekilássak feladatomnak, s azután add meg nekem a jóakarát jutalmát. Nem, nem. A gazda ezt fogja neki mondani: Most nincs számodra munkám; elfecsérelted idődet, elfelejtetted, amit tanultál, te már nem tudsz dolgozni az én szőlőmben. Kezdd elejéről a tanulást, és ha majd alkalmasabbá leszel, jöjj hozzám. Én feltárom előtted tágas mezőmet, dolgozhatsz benne egész napon át.

Szeretteim, spiritisták. Ti mindnyájan az utolsó óra munkásai vagytok. Bizony büszke lehet az, aki elmondhatja magáról: én hajnalban kezdtem a munkát, s majd csak napnyugtakor fogom bevégezni. Valamennyien akkor jöttetek, amikor hívtak benneteket; egyik kicsit korábban, másik kicsit később, hogy felöltsetek a testet, amelyet most viseltek. De hány század múlt el egymás után, amíg a Mester várni kényszerült, hogy saját jószántotokból felfogadhasson benneteket szőlőjébe! Közel van a bérfizetés ideje. Jól használjátok fel ezt az utolsó órát, amely számotokra még megmaradt, s ne feledjétek el soha, hogy bármily hosszúnak lássék is éltetek, múlékony pillanat az csupán az idők mérhetetlenségében, amelyek számotokra örökkévalóságot jelentenek. (Constantin Őrszellem. Bordeaux, 1863.)

*

Jézus szerette a szóképek egyszerűségét és az ő emberi nyelvezetében az első óra munkásai jelentették a prófétákat, Mózeszt, s mindazokat a kezdeményezőket, akik a haladás egy-egy szakaszát jelölik. Ezeket követték századokon át az apostolok, a vértanúk, az egyházatyák, a tudósok, a filozófusok, és végül a spiritisták. Ezeket, akik utoljára jöttek, már a messiási időkben

megjövendölték, és ők ugyanazt a bért kapják, sőt sokkal magasabb bért. A spiritisták, akik utoljára jöttek, hasznukra fordítják elődeik szellemi munkáját, mert az embereknek örökölniük kell az emberektől, mivel munkájuk és sikereik egyetemlegesek. Isten pedig megáldja szolidaritásukat. Különbösen sokan közülök azért élnek ma újból, vagy fognak élni holnap, hogy befejezzék azt a művet, amelyet valamikor régén kezdtek meg. Nem egy pátriárka, próféta, Krisztus tanítványa vagy a kereszténység terjesztője él ma közöttünk, de sokkal világosabb megismeréssel, sokkal fejlettebb lélekkel dolgoznak az építménynek immár nem a fundamentumán, hanem a tetőzetén. Díjuk pedig arányos lesz munkájuk értékével.

A reinkarnáció, ez a szép tétel pontosan megállapítja a szellemi leszármazás örökkévalóságát. A szellem, aki arra van hivatva, hogy számot adjon földi hivatásáról, megérti a félbeszakadt, de mindig újra kezdett feladat folytonosságát. Látja és érzi, mint veszi fel haladtában elődeinek gondolatait; vissza-visszatér a küzdőtérre - immár tapasztalatokban gazdagabban - hogy tovább haladjon. És az első, mint az utolsó óra munkásai tekintetüket Isten mélységes bölcsességére szegezvén, nem zúgolódnak többé, de imádják őt.

Ez az egyik igazi értelme a parabolának, amely éppúgy, mint Jézus többi mondásai - magában foglalja a jövő csíráját. Jézusnak minden megnyilatkozása, minden szóképe, minden példabeszéde egy-egy kinyilatkoztatása annak a nagyszerű egyetemességnek, amely harmonikusan összefoglalja a mindenség összes dolgait, s annak a szolidaritásnak, amely összeköti a múlt, jelen és jövő összes lényeit. (Heine Henrik, Paris 1863.)

A spiritisták hivatása.

Nem halljátok-e már a vihar tombolását, amelynek össze kell zúznia e vénhedt világot, és a semmiségbe döntenie a földi romlottságot? Oh, áldjátok az Urat, akinek igazságosságába vetettétek hiteteket, és azokat, akik mint a magasból eredő pró-

fétai hangok által föltárt hit apostolai hirdetik a reinkarnáció új hittételét, -és a szellemek fejlődését a szerint, amint jól vagy rosszul töltötték be rendeltetésüket.

Ne reszkessetek! Fejeitek fölött lobognak a tüzes nyelvek! Spiritizmus igazi hívei, ti vagytok Isten választottai! Menjetek és hirdessétek az isteni ígét. Itt az óra, hogy ennek hirdetésében feláldozzatok szokásaitokat, munkátokat, haszontalan elfoglaltságotokat. Menjetek és hirdessétek: a magas szellemek veletek vannak. Bizonyára olyan emberekhez is fogtok szólani, akik egyáltalán nem akarják hallani Isten szavát, mert ez szüntelenül az önmegtágadásra emlékezteti őket; hirdetni fogjátok az önzetlenséget a fősvényeknek, az önmegtartóztatást a kicsapongóknak, a szelídséget a házi zsarnokoknak és despotáknak. Tudom, hogy mindezek kárba veszett szavak lesznek, de ne törődjetelek velem! Verejtékcsöppjeiteknek kell megöntöznie azt a területet, amelyet bevetni akartok, mert csak az evangélium ekéjének és ásójának ismételt munkája teszi azt termővé. Menjetek és prédikáljatok!

Igen, ti az igazi hit emberei, akik elhiszitek jelentéktelenségeket, elgondolván a mindenségben elhintett világok végtelenségét, fel a keresztes háborúra a hazugság és romlottság ellen! Menjetek és döntsétek meg az aranyborjú uralmát, amely napról-napra szedi áldozatait! Menjetek! Isten vezérel benneteket! Egyszerű és tudatlan emberek, nyelvetek megoldódik, és úgy fogtok beszélni, ahogyan egyetlen szónok sem beszél. Menjetek és beszéljetelek, s a figyelő nép örömmel fogadja szavaitokat, amelyek vigaszt, testvériséget, reményt és békességet hirdetnek.

Mit törödtök a kelepcével, amelyet utatokba vetnek! A farkasverembe csak a farkasok esnek bele, mert a Pásztor megvédi bárányait a szentségtörő törvetőkkel szemben. Menjetek, ti, kik nagyok vagytok Isten előtt, akik boldogabbak vagytok szent Tamásnál, mert hisztek anélkül, hogy látni kívánnátok, s elfogadjátok a médiumitás tényét anélkül, hogy magatok részesül-

tetek volna benne. Menjetek, Isten szelleme vezérel titeket! Haladj csak előre, hited által tekintélyes csapat, s a hitetlenek ezredei úgy tűnnek el előtted, mint a reggeli köd a kelő nap sugarai előtt.

Jézus megmondta nektek, hogy a hit hegyeket képes elmozdítani; de a legsúlyosabb hegyeknél is súlyosabban nehezednek az emberi szívre a tisztátlanság és annak összes bűnei. Rajta, bátran, döntsétek le a romlottságnak ezeket a hegyeit, hogy a jövő nemzedék csak meséből ismerje azokat, mint ahogy ti is csak nagyon fogyatékosan ismeritek fel a régmúlt idők nyomait a pogány civilizációban.

Igen, az erkölcsi és filozófiai felfordulás nem sokára bekövetkezik az egész földön, s közeledik az óra, mikor az isteni világgosság mindkét világban feltűnik.

Az Úr munkásai.

Közeledtek ahhoz az időhöz, amelyben beteljesedik az emberiség átalakulására vonatkozó jóslat. Boldogok azok, akik az Úrnak szőlőjében önzetlenül s minden egyéb indítóok nélkül, csak a szeretetért dolgoztak! Napszámukat százszorososan fogják megkapni! Boldogok, akik így szóltak testvérükhöz: Testvérem, dolgozzunk együtt, s egyesítsük törekvéseinket, hogy kész munkával várjuk a Mester megérkezését. Mert a Mester ezt mondja nekik: Jöjjetek hozzám, jó szolgálaim, akik elhallgattátok féltékenységeteket és viszályaitokat, hogy a munka hátrányt ne szenvedjen.” De jaj azoknak, akik veszekedéseik által hátráltatták az aratás óráját, mert a vihar közégig és a forgószél elragadja őket. Majd kiabálnak: „Kegyelem! Kegyelem!” De az Úr ezt mondja nekik: „Mi jögon kértek kegyelmet, akik kegyetlenek voltatok testvéreitekkel szemben, akik megtagadtátok tőlük a segélynyújtást, akik eltiportátok a gyengét, ahelyett, hogy segítettétek volna? Mi jögon kértek kegyelmet ti, akik a földi örömeikben és gögötök kielégítésében dőzsöltek? Immár megkaptátok jutalmatokat úgy, amint akartátok, ne

kívánjatok többet; a mennyei jutalom azoké, akik nem kívántak földi jutalmazást.

Isten éppen most számlálja meg hű szolgálait, s ujjával megjegezte azokat, akikben az engedelmességnek csak látszata van meg, hogy ne bitorolhassák a bátor szolgák jutalmát, amely csak azokat illeti meg, akik nem hátrálnak meg a feladat előtt, mikor Isten a legnehezebb szerepet akarja rájuk bízni abban a nagy műben, amely a spiritizmus útján a világ újjáalkotására irányul. És be fog teljesülni a Mester szava: „Az elsők utolsók-ká és az utolsók elsőkké lesznek a mennyeknek országában”. (Igazság szelleme. Paris, 1862.)

XXI. FEJEZET.

Támadnak majd hamis Krisztusok és hamis próféták.

Gyümölcseről ismerni meg a fát. - A próféták hivatása. - A hamis próféták csodatettei. - Ne higgyetek minden szellemnek.- Szellemnyilatkozatok: A hamis próféták.- Az igazi próféta jellemvonásai. - A szellemvilág hamis prófétái. - Jeremiás és a hamis próféták.

Gyümölcseről ismerni meg a fát.

Nem jó fa az, amely romlott gyümölcsöt terem, és nem romlott fa az, amely jó gyümölcsöt terem. Mert minden fa az ő tulajdon gyümölcseről ismertetik meg; mert a tövisről nem szednek fűgét, sem a szederindáról nem szednek szőlőt. A jó ember az ő szívének jó kincséből hoz elő jót, és a gonosz ember az ő szívének gonosz kincséből hoz elő gonoszt: mert a szívnek teljességéből szól a száj. (Luk. VI. 43. 44. 45.)

Őrizkedjete pedig a hamis prófétáktól, akik juhoknak ruhájában jönnek hozzátok, de belől ragadozó farkasok. - Gyümölcseikről ismeritek meg őket. Vajon a tövisről szednek-e szőlőt, vagy a bojtorjánról fűgét? Ekképpen minden jó fa jó gyümölcsöt terem, a romlott fa pedig rossz gyümölcsöt terem. Nem teremhet jó fa rossz gyümölcsöt; romlott fa sem teremhet jó gyümölcsöt. Minden fa, amely nem terem jó gyümölcsöt,

kivágattatik, és tűzre vették. Azért az ő gyümölcseikről ismeritek meg őket. (Máté VII. 15-20.)

Meglássátok, hogy valaki el ne hitessen titeket. Mert sokan jönnek az én nevemben, akik ezt mondják: „Én vagyok a Krisztus”, és sokakat elhítenek. És sok hamis próféta támad, kik sokakat elhítenek. És mivelhogy a gonoszság megsokasodik, a szeretet sokakban meghidegül. De aki mindvégig állhatatos marad, az üdvözülni fog.

Ha valaki ezt mondja akkor néktek: íme itt a Krisztus, vagy amott, ne higgyetek. Mert hamis Krisztusok és hamis próféták támadnak, és nagy jeleket és csodákat tesznek annyira, hogy elhíthessék, ha lehet, a választottakat is. (Máté XXIV. 4. 5. 11. 12. 13. 23. 24. - Márk XIII. 5. 6. 21. 22.)

A próféták hivatása.

A közhit a prófétáknak a jövendölés adományát tulajdonítja, úgy hogy ez a két szó: prófétálás és jövendölés azonos jelentésűvé vált. Evangéliumi értelemben azonban a próféta szó tágabb értelmű; tudniillik Istennek mindazokat a küldötteit jelenti, akik oly megbízatással jöttek, hogy tanítsák az embereket a rejtett dolgokra, és a spirituális élet misztériumait kinyilatkoztassák előttük. Lehet valaki próféta anélkül, hogy jövendőt mondana. Ez volt a zsidók fölfogása is Jézus idejében. Mutatja ezt az a jelenet is, hogy amikor őt Kajafás főpap elé vitték, ahol az írástudók és a vének egybegyűlve voltak, akkor szeméit bekötvén, arcul köpdösték, arcul verték és ökleikkel ütötték, mondván: Krisztus, prófétáld és mondd meg, ki ütött?

Mindamellet a próféták a jövőbelátás képességével is bírtak, akár intuíció, akár a gondviselés intézkedése folytán, hogy figyelmeztessék az embereket. S eme jövendölések beteljesedvén: a jövendölés adományát úgy tekintették, mint a prófétaság egyik sajátosságát.

A hamis próféták csodatetei.

„Mert hamis Krisztusok és hamis próféták támadnak, és nagy jeleket és csodákat tesznek annyira, hogy elhittessék, ha lehet, a választottakat is”. Ezek a szavak rávilágítanak a „csoda” valódi értelmére. Teológiai értelemben véve a csodák kivételes jelenségek, amelyek kívül esnek a természettörvények körén.^{16*} Mivel pedig a természettörvények Isten alkotásai: kétségtelen, hogy Ő azoktól eltérően is cselekedhetik, ha akar; de az egyszerű józan ész is azt mondja, hogy alárendelt, sőt romlott lényeknek nem adhat az övéhez hasonló képességet. Annál kevésbé jogot arra, hogy leronthassák azt, amit Ő alkotott. Jézus az ő szavaival ilyen elvet nem szentesíthetett. Mivel pedig e szavak értelméből az következik, hogy az ellentét szellemeinek van képességük arra, hogy olyan csodákat tegyenek, amelyek még a választottakat is félrevezethetik: ebből az is következik, hogy a csodák nem pusztán Isten küldötteinek kiváltságai, és semmit sem bizonyítanak, mivel semmi sem különbözteti meg a szentek csodateteit a démonokétól.

Az egyszerű, tudatlan ember szemében minden olyan jelenség, amelynek okát nem ismeri: természetfölötti, csodás. Ha azonban ismerjük az okot, azonnal rájövünk, hogy az a jelenség - bármily rendkívülinek látszott is, nem egyéb, mint valamely természettörvény megnyilvánulása. A természetfölöttinek köre ugyanis olyan mértékben szűkül, amilyen mértékben a tudományé bővül. Minden időben voltak emberek, akik nagyra vágyásuk, érdekeik, vagy uralomvágyuk kielégítésére kiaknázták bizonyos képességüket, hogy úgynevezett „emberfölötti” képességgel vagy isteni küldetéssel felruházzanak látszassanak. Ezek a hamis Krisztusok és hamis próféták, akiknek tekintélyét megöli a világosság terjedése, miért is számuk oly mértékben csökken, amily mértékben az emberek felvilágosodása

¹⁶ * A tapasztalás azonban azt mutatja, hogy a szüntelenül felfedezett természeti törvények mind többet megmagyaráznak, amit azelőtt csodának tartottak. Így tulajdonképpen semmi természetfölötti sincsen. *(A kiadók)*

terjed. Az a képesség, mely bizonyos emberek szemében csodának tűnik fel, egyáltalán nem isteni küldetés jele, mert oly ismeretekből is eredhet, amelyeket bárki megszerezhet, vagy olyan speciális szervi minémüségből, amely a legméltatlanabbnak éppúgy sajátja lehet, mint a legméltóbbnak. Az igazi próféta komoly jelleméről és feltétlen erkölcsi tisztaságáról ismerhető fel.

Ne higgyetek minden szellemnek.

Szeretteim ne higgyetek minden szellemnek, hanem próbáljátok meg a szellemeket, hogy Istentől vannak-e, mert sok hamis próféta jött ki a világba. (Ján.1. lev. IV.1.)

A spiritizmus jelenségei ahelyett, hogy igazolnák a hamis Krisztusokat és hamis prófétákat - mint ahogy azt egyesek állítani szeretik - éppen arra alkalmasak, hogy megadják nekik a kegyelemdőfést. Ne kívánjatok a spiritizmustól csodákat, amelyekre nézve határozottan kijelenti, hogy olyanokat nem hoz létre. Hanem, - mint ahogy a fizika, a vegytan, a csillagászatban, a geológia az anyagi világ törvényeit, úgy a spiritizmus más ismeretlen törvényt fedez fel. Azokat t.i., amelyek a fizikai és szellemi világ közötti viszonylatokat szabályozzák, s amelyek nem kevésbé természettörvények, mint azok, amelyeket régebben fedeztek fel. Mindössze ezek a mai napig meg nem értett jelenségek bizonyos osztályának adják magyarázatát, megvilágítván mindazt, ami eddig a csodák birodalmába tartozott. Azok tehát, akik megkísérelnék, hogy ezeket a jelenségeket saját céljaikra használják ki, hogy Isten küldötteiként tűnjenek fel, nem sokáig élhetnének vissza az emberek hiszékenységével, s hamarosan leálcáztatnának. Egyébként amint már mondtuk, ezek a jelenségek semmit sem bizonyítanak. A küldetésről csak az erkölcsi eredmények tesznek tanúságot, amelyeket nem érhet el akárki. Íme, a spiritizmus haladásának egyik eredménye: míg bizonyos jelenségek okait vizsgálja, föllebbenti a fátyolt a titokzatosságról. Csak azoknak van okuk ellene küzdeni, akik jobban szeretik a sötétséget a vilá-

gosságnál. Az igazság azonban olyan, mint a nap: sugarai eloszlatják a legsűrűbb ködöt is. A spiritizmus másik, nem kevésbé veszélyes csoportját is leleplezi a hamis Krisztusoknak és hamis prófétáknak, akik t.i. nem az emberek, de a szellemek között vannak: a csaló, képmutató, gőgös és áltudós szellemeket, akik a földről eltávozván, bolygó állapotukban becsült nevek alá rejtőzködnek, hogy ezeknek oltalma és cégére alatt elfogadtassák gyakran a legbizarrabb és legképtelenebb eszméiket is. A médiumi viszonyok ismerete előtt kevésbé feltűnő módon üzték mesterkedésüket: öntudatlan médiumitás útján, inspiráció által. Meglehetősen nagy azoknak a száma, akik a különböző korszakokban, de főként a legutóbbi időben valamilyen régi prófétának, Krisztusnak, Máriának, Krisztus anyjának, sőt Istennek adták ki magukat. Ezek ellen akar óva inteni János apostol, mikor azt mondja: „Szeretteim, ne higgyetek minden szellemnek, de vizsgáljátok meg őket, hogy Istentől vannak-e, mert sok hamis próféta jött ki a világba”.

A spiritizmus megadja megvizsgálásukra az eszközöket, megismertetvén velünk a jó szellemek jellemvonásait: a tiszta erkölcsösséget minden anyagiasságtól menten. Ez az az ismertetőjel a jó és rossz szellemek között, amire különösen ráillenek Jézus szavai: „gyümölcséről ismeritek meg a fát: jó fa nem teremhet rossz gyümölcsöket, sem rossz fa jó gyümölcsöket nem teremhet”. A szellemeket tetteikről lehet megismerni, mint a fákat gyümölcseikről.

S Z E L L E M N Y I L A T K O Z A T O K .

A hamis próféták.

Ha valaki azt mondja nektek: „Itt a Krisztus”, ne menjete oda, sőt tartsátok tőle távol magiatokat, mert sokan lesznek a hamis próféták. Nem látjátok-e a fügefá hajtásait, amelyek a virágzás korára várnak, nem látjátok-e gyenge rügyeit, amelyek levelezni kezdenek, és nem mondta-e Krisztus, hogy gyümölcséről ismeritek meg a fát? Ha tehát keserű a gyümölcs, megítélhetitek,

hogy a fa rossz; de ha édes és egészséges, azt mondjátok: jó gyümölcs vadhajtáson nem teremhetett.

Íme testvéreim, így kell vélekednetek, így kell a dolgok felől ítélkeznetek. Ha azok, akik azt állítják, hogy isteni küldetéssel vannak felruházva, s emellett ilyen küldetés jeleit is magukon viselik, azaz a legnagyobb mértékben rendelkeznek az örökkévaló krisztusi erényekkel, jámborsággal, szeretettel, türelemmel és minden szívet megejtő jósággal; ha tetteik szavaikkal összhangban állnak: akkor bizonyára elmondhatjátok, hogy ezek valóban Isten küldöttei.

De óvakodjatok a mézes-mázos szavaktól, az írástudóktól és farizeusoktól, akik hosszú palástba öltözködve, a nyilvános helyeken tüntetőleg imádkoznak. **Óvakodjatok azoktól, akik az igazság kizárólagos birtokosainak tartják magukat!**

Nem, nem, Krisztus nincs itt; mert akiket Ő el fog küldeni, hogy terjesszék szent tanait és megigazítsák az ő népét, azok a mester példájához híven mindenekfölött szelídek és aláztosak lesznek. Azok, akik az ő példája és tanácsai szerint a tévutakon botorkáló és vesztébe rohanó emberiséget hivatva lesznek megmenteni, mindenekfölött szerények és tisztaszívűek lesznek. Akiben csak egy atomnyi gőgöt fedeztek is fel, fussatok attól, mint a bélpoklostól, aki mindent megfertőz, amit csak érint. **Jusson eszetekbe, hogy minden teremtmény homlokán hordja - de főképp tetteiben viseli - nagyságának vagy súlylyedtségének bélyegét.**

Szeretteim, haladjatok csak tovább - anélkül, hogy visszatekin-tenétek – azon az áldott úton, amelyen elindultatok. Menjetek, menjetek csak félelem nélkül; távolítsátok el bátran mindent, ami gátolhatna benneteket az örök cél elérésében. Vándorok, immár nem sokáig maradtok a sötétségiben, és a megpróbáltatások fájdalmai között, ha befogadjátok szíveitekbe ezt a kedves tant, amely az örök törvényekre tanít meg benneteket, s betölti lelketeknek az ismeretlen után való vágyakozását. Mostantól fogva testet adhattok azoknak a légiés alakoknak, akiket

csak álmaitokban láthatatok, s akik akkor csak szellemeteket bájlohatták el, de semmit sem szólhattak szíveiteknek. Kedve-seim, most a halál eltűnt, hogy átadja helyét annak a sugárzó angyalnak, akit megismertetek: a viszontlátás és reménység angyalának! Immár nektek, akik jól töltöttetek be a Teremtő által kiszabott rendeltetéseket, nincs többé miért félnetek az ő igazságosságától, mert ő szerető atya, aki mindig megbocsát eltévedt gyermekeinek, ha azok irgalmáért kiáltanak. Haladatok csak megállás nélkül. Legyen jeligetek a haladás, a mindenben való kitartó haladás, míg el nem éritek azt a boldog célt, amelynél mindazok várnak reátok, akik előttetek távoztak el! (Lajos. Bordeaux, 1861.)

Az igazi próféta jellemző sajátása.

Ne higgyetek a hamis prófétáknak! Ez a tanács mindig meg-szívlelendő, de főleg az átmeneti korszakokban, amelyekben – éppúgy, mint a maiban - az emberiség átalakulóban van. Ilyenkor t.i. számos dicsvágyó és cselszövő lép föl, ki reformátornak és Messiásnak adja ki magát. Ezekkel szemben elővigyázóknak kell lennetek, mert a becsületes emberek dolga az ilyeneket le-leplezni. Kétségkívül az a gondolat támad bennetek, hogyan lehet őket felismerni? Nos, íme az ismertető jeleik:

A hadsereg vezényletét mindenestre ügyes és képzett tábor-nokokra szokták bízni. Azt hiszitek, hogy Isten kevésbé előre-látó, mint az emberek? Legyetek meggyőződve, hogy fontos küldetéseit csakis olyanokra bízza, akiről tudja, hogy képesek azokat betölteni, mert a nagy hivatások nehéz terhe alatt a gyöngébbek összeroskadnának. Mint ahogy a tanítónak növendékénél mindig; többet kell tudnia, úgy az emberiség erkölcsi és szellemi vezetői is csak erkölcsileg és szellemileg fejlettebb emberek lehetnek. Azért ezek a vezetők mindig előrehaladott szellemek, akik korábbi életükben végezték el megpróbáltatá-saikat, s akik csak ezért öltének testet. Mert hisz ha nem lenné-nek különbek azoknál, kik közt működniük kell, működésük

semmit sem érne. Ezekből az előzményekből következik, hogy Isten igazi küldöttének fensőbbiségével, erényeivel, szellemi nagyságával, s műveinek erkölcsnemesítő hatásával és eredményeivel kell igazolnia küldetését. És hogy akinek jelleme, erényei és értelmisége nem éri el az általa játszott szerepnek vagy annak a személynek színvonalát, akinek nevét magára vette: az nem más, mint alacsonyrendű komédiás, aki mintáját még csak másolni sem tudja.

Van még más figyelemreméltó dolog is, t.i. hogy az igazi isteni küldöttek nagyobb része nem is tudja, hogy rendeltetést tölt be. Értelmiségük és erkölcsük ereje és valami titokzatos ihlettség segítségével vezeti őket tudtukon kívül, s minden előre megfontolt terv nélkül és így végzik hivatásukat. **Egy szóval az igazi prófétákat tetteikről lehet felismerni, vagy megsejteni, míg a hamisak maguk mutatják be magukat ilyenekül.** Az előbbieket alázatosak és szerények; az utóbbiak gögősek és önteltek, fennhéjázva beszélnek, s úgy látszik, mintha (mint minden hazug) mindig attól tartanának, hogy nem hisznek nekik.

Láttunk e csalók között olyanokat, akik Krisztus apostolainak adták ki magukat, sőt mások magának Krisztusnak. S ami a legszégyenletesebb dolog, hogy akadtak elég hiszékeny emberek, akik az ilyen csalásnak hitelt adtak. Egyszerű megfigyeléssel még a legelvakultabb ember is rájöhet, hogy ha Krisztus a földön testet öltene, egész hatalmával és összes erényeivel jelennék meg, mert legkevésbé sem tehető fel, ami képtelenség is lenne, - hogy visszafejlődött volna. És éppúgy, mint hogyha Istentől csak egyetlen tulajdonságot vontok is el, nem Isten az többé, úgy, ha Krisztus erényeiből csak egyet vesztek is el, nem Krisztus az többé. Vajon azok, akik magukat Krisztusként mutatják be, rendelkeznek-e összes erényeivel? Ez a kérdés. Szemléljétek, vizsgáljátok gondolataikat, cselekedeteiket, és felismeritek, hogy náluk a Krisztust mindenekfölött jellemző sajátságok: a szeretet és alázatosság, hiányzanak, s inkább azal rendelkeznek, ami Benne nem volt: kapzsisággal és göggel.

Tudjátok meg egyébként, hogy e pillanatban is különböző vidékeken több állítólagos Krisztus, Illés, Szent János és Szent Péter működik, akik szükségképp nem lehetnek mindnyájan valódiak. Biztos, hogy az ilyenek az emberek hiszékenységét kiaknázzák, és kényelmesnek találják, hogy hallgatóik költségén éljenek. Ne bízzatok tehát a hamis prófétákban, különösen a megújulás ez idejében, mert sok csaló fogja magáról mondani, hogy Isten küldötte; ezek a földön keresik hiúságuk kielégítését, de rettenetes bűnhődés vár rájuk, annyi bizonyos. (Eraste, Pál apostol tanítványa. Paris, 1862.)

Hamis próféták a szellemvilágban.

Nem csak az emberek között vannak hamis próféták, hanem - és pedig bizonyára még nagyobb számban - a gögös szellemek között is, akik a szeretet és jámborság hamis álarca alatt hintik a meghasonlás magvait, s hátráltatják az emberiség megváltásának munkáját, gátul állítván eléje képtelen elméleteiket és rendszereiket, amelyeket médiumaikkal elfogadtatnak. És hogy jobban megszedítsék azokat, akiket céljaik érdekében ki akarnak használni, hogy elméleteiknek nagyobb súlyt adjanak: minden lelkiismeret furdalás nélkül olyan nevek alatt, jelentkeznek, amelyeket az emberek megszoktak tisztelettel kiejteni. Ezek azok, akik az ellentét csiráját hintik el az emberek között, s akik az egyes csoportokat arra ösztönzik, hogy egymástól élesen különváljanak, s rossz szemmel nézzenek egymásra. Ez a tény magában is elegendő lehetne leálcázásukra, mert mikor így cselekednek, éppen ők hazudtolják meg azt, amit magukról állítanak. Oh mily vakok az emberek, hogy ily otromba kelep-cét sem tudnak kikerülni!

Vannak azonban más eszközök is, amikről felismerhetők. Azoknak a szellemeknek ugyanis, akiknek rendjébe tartozóknak vallják magukat, nem csak nagyon jóknak, hanem kiválóan éles elméjűeknek is kell lenniük. Nos, rostáljátok csak meg rendszereiket a józan ész rostáján, s meglátjátok mi marad be-

lőle. Higgyétek meg nekem, hogy valahányszor egy szellem az emberiség bajaira orvosságul, vagy megváltására eszközül neveltségesen gyermekes és képtelenül fantasztikus módszereket ajánl, vagy olyan elméleteket hirdet, amelyek a tudomány mindennapi tapasztalataival ellentétben állnak: tudatlan és csaló szellemmel van dolgotok.

Másrészt pedig - higgyétek meg - hogy ha az igazságot egyesek nem mindig fogadják is el, de a tömegek helyes ösztöne megérzi azt; ez is egyik bizonyosság a szellemek megítélésénél. Ha két elv ellentmond egymásnak, belső értékük megítélésében az lesz a mértéketek, hogy melyik váltja ki a nagyobb rokonszenvet, mert bizonyára ésszerűtlen lenne azt a tant tartani igazabbnak, amelynek követői fogynak, azzal a tannal szemben, amelynek hívei szaporodnak. Isten, aki azt akarja, hogy az igazság mindenüvé eljusson, nem von köréje szűk határokat, hanem különböző pontokon hívja azt életre, hogy a sötétség mellett mindenütt ott legyen a világosság.

Utasítatok vissza kíméletlenül azokat a szellemeket, akik kizárólagos tanácsadókul tolják föl magukat, és a különválás elvét hirdetik. Ezek csaknem mindig hiú és jelentéktelen szellemek, akik tekintélyesek akarnak lenni a hiszékeny és gyöngé emberek előtt. Túlzott dicséretekkal halmozván el azokat, hogy megszedítsék, és állandóan hatalmukban tartásák őket. Ezek többnyire hatalomra vágyó szellemek, akik életükben társadalmi vagy családi zsarnokok voltak s haláluk után is áldozatokat akarnak szerezni, akiket gyötörjenek. **Általában óvakodjatok az olyan szellemi közlekedéstől, amely a titokzatosság és a különválás bélyegeit viseli magán,** vagy amely formaságokat és bizarr szertartásokat ír elő. Ily esetben mindig helyénvaló a gyanakodás. Különben pedig higgyétek meg, hogy valahányszor az emberiségnek kinyilatkoztatás útján egy igazságot kell megismernie, mindannyiszor úgyszólván ugyanabban a pillanatban közlik azt mindazokkal a komolyabb körökkel, amelyeknek komoly médiumaik vannak, nem pedig

csak egyik vagy másik körrel a többiek kizárásával. Egyetlen médium sem tökéletes, mihelyt meg van szállva, és nyilvánvaló megszálltság az, ha valamely médium csak egy bizonyos szellem közlekedésére alkalmas, bármily magasra értékelje is ez magát. Következésképp mindazok a médiumok és körök, amelyek annak a kiváltságnak a birtokában hiszik magukat, hogy bizonyos közlemények csak általuk és közöttük jöhetnek létre, és amelyek olyan gyakorlatokat honosítottak meg, amelyek közel állnak a babonához: kétségtelenül a legjellegzetesebb megszálltság alatt állnak. Főképp, ha még azonkívül vezető szellemük olyan névvel kérkedik, amelyet valamennyiünknek, - szellemeknek és embereknek egyaránt - tisztelnünk és becsülnünk kell, és nem kompromittálnunk minden alkalommal.

Jeremiás és a hamis próféták.

Ezt mondja a Seregek Ura: Ne hallgassátok azoknak a prófétáknak szavait, akik nektek prófétálnak, és elbolondítanak titeket: az ő szívüknek látásait szólják, nem az Úr szájából valót. Szüntelen ezt mondják azoknak, akik megvetnek engem: Azt mondta az Úr: Békességetek lesz nektek és mindenkinek, aki az ő szívének keménysége szerint jár el; ezt mondják: Nem jó tireátok veszedelem! - Pedig ki állott az Úr tanácsában és ki látta és hallotta az ő igéjét? Ki figyelmezett az ő igéjére és ki hallottja azt? - Nem küldöttem-e prófétákat, de ők futottak, nem szóltam nekik, mégis prófétáltak. - Hallattam, amit e próféták mondanak, akik hazugságot prófétálnak az én nevemben, mondván: Álmodtunk, álmodtunk. - Meddig lesz ez? Az van-e a hazugságot prófétáló próféták szívében, akik az ő szívük csalárdságát prófétálják? Mikor pedig megkérdez téged e nép, vagy a próféta, vagy a pap, mondván: Micsoda az Úrnak terhe? Akkor ezt feleld nekik: Ti vagytok a teher és elvetlek titeket, azt mondja az Úr. (Jeremiás prof. XXIII. 16,17,18,21, 25,26,33.)

Jeremiás prófétának ezekről a szavairól akarok nektek beszélni, barátaim. Isten a saját szájával szólva mondja: „Az ő szívüknek látásait, szólják.” Ezek a szavak világosan mutatják, hogy a csalók és egzaltáltak már abban a korban visszaéltek a prófétalással, és önzően kihasználták azt. Például a nép naiv, sőt vak hitét akképp használták ki, hogy pénzért kellemes dolgokat jövendöltek. A csalásnak ez a módja meglehetősen általános volt a zsidó népnél, és könnyű megérteni, hogy a szegény nép a maga egyszerűségében nem tudván megkülönböztetni a valódit a hamistól, többé-kevésbé áldozata volt ezeknek az úgynevezett „próféták”-nak, akik csalóknál vagy fanatikusoknál nem voltak egyebek. Semmi, sem jellemzőbb rájuk, mint ezek a szavak: „Nem küldöttem e prófétákat, de ők futottak, nem szóltam nekik, mégis prófétáltak.” Távolabb, pedig ezt mondja: „Hallottam, amit e próféták mondanak, akik hazugságot prófétálnak az én nevemben mondván: Álmod láttam, álmod láttam”, - s ezzel rámutat az egyik módszerre, ahogyan a beléjük vetett bizalommal visszaéltek. A tömeg, amely mindig hiszékeny, nem is gondolt arra, hogy bizonyosságot szerezzen álmaik vagy látomásaik valódiságáról, hanem mindent természetesnek talált, s folyton beszéltette ezeket a prófétákat.

A próféták szavai után hallgassátok meg János apostol bölcs tanácsát, melyben ezt mondja: „Ne higgyetek minden szellemnek, hanem vizsgáljátok meg a szellemeket, hogy Istentől vannak-e?” Mert a láthatatlanok között is vannak olyanok, akiknek örömet szerez, ha bolonddá tehetik az embereket, ha alkalom kínálkozik. Ilyenekké lehetnek a médiumok, ha nem eléggé elővigyázatosak, és rájuk nézve kétségkívül ez az egyik legveszedelmesebb szirt, amelyen sokan szenvednek hajótörést, kivált mikor még újoncok a spiritizmus terén. Oly próbatétel ez, amelyen csak nagy okossággal diadalmaskodhatnak. Tanuljátok meg tehát megkülönböztetni a jó szellemeket a rosszaktól, hogy ne váljatok magatok is hamis prófétákká. (Luoz, őrszellem. Karlsruhe, 1861.)

XXII. FEJEZET.

Ne válasszátok el, amit Isten egyesített*A házasság feloldhatatlansága.*

Akkor hozzámenének a farizeusok, kik kísértvén őt, ezt kérdék tőle: Szabad-e az embernek elbocsátania a feleségét akármi okért? Ő pedig felelvén, monda nékik: Nem olvastátok-e, hogy a Teremtő kezdettől fogva férfiúvá és nővé tette őket? - És ezt mondotta: Annakokáért elhagyja az ember atyját és anyját, és ragaszkodik a feleségéhez, és ketten lesznek egy testté. - Azért ők többé immár nem kettő, hanem egy test. Amit tehát az Isten egyesbeszerkesztett, ember el ne válassza.

Mondának néki: Miért parancsolta tehát Mózes a váló levél adását, és a nő elbocsátását? Felel nékik: Mózes a ti szíveteknek keménységéért engedte volt meg néktek, hogy elbocsássátok a ti feleségeket. Kezdetől fogva azonban nem úgy volt. - Mondom pedig néktek, hogy aki elbocsátandja a feleségét, hanemha paráznság miatt, és mást veend: házasságtörő. És aki elbocsátottat vesz el: az is házasságtörő. (Máté XIX. 3-9.)

Semmi sem változhatatlan, csupán ami Istentől ered; minden emberi alkotás alá van vetve a változandóságnak. A természet törvényei ugyanazok, mindenkor és mindenütt. Az emberi törvények pedig az idők, a hely és az értelmiség haladása szerint változnak. A házasság isteni törvény, amelyben a nemek egyesülnek, hogy a kihaló egyedek megújulását szolgálják; azok a föltételek azonban, amelyek a társadalomban ezt az egyesülést szabályozzák, annyira emberi jellegűek, hogy nincs az egész földön, még a keresztény országok közül sem kettő, amelyekben teljesen azonosak volnának és nincs egyetlenegy sem, amelyben az idők folyamán ne lettek, volna változásnak alávetve. Amiből következik, hogy a polgári törvények szempontjából az, ami törvényes az egyik vidéken és az egyik korban, házasságtörés a másik vidéken és másik korban. És mivel a polgári törvény célja a családi érdekek szabályozása, ezek az érdekek pedig az erkölcsök és helyi szükségletek szerint módo-

sulnak, így amíg az egyik államban csupán az, egyházi házasságkötés törvényes, addig a másikban a polgári házasságnak van nagyobb súlya, ismét másutt pedig a polgári házasságkötés magában is elegendő.

A nemek egyesülésében azonban az Istentől eredő és minden előre egyaránt vonatkozó természeti törvény mellett a kizárólag morális isteni törvény is érvényesül: a szeretet törvénye. Isten azt akarta, hogy az egyéneket egymással ne csupán vérségi, hanem szellemi kötelék is összefűzze, hogy a házastársak kölcsönös vonzalma átmenjen gyermekeikre, s egy helyett ketten legyenek, akik őket szeressék, róluk gondoskodjanak, s előhaldadásukon munkálkodjanak. Vajon a mindennapi házassági feltételek között szerepel-e a szeretetnek ez az isteni törvénye? Egyáltalában nem. Az emberek korántsem törekednek arra, hogy a két szívet a kölcsönös vonzalom egyesítse, hiszen ezt a vonzalmat a legtöbb esetben kiirtani törekszenek. Nem azt nézik, hogy a szív vágyai teljesüljenek, hanem hogy a gőg, a hiúság, a kapzsiság s mindenféle anyagi érdekek nyerjenek kielégítést. S mikor ezek szerint az érdekek szerint mindent a legjobban sikerült megoldani, akkor azt mondják, hogy a házasság megfelelő, és mikor az erszények egyformák, azt mondják, hogy a házasulandók összeillenek, és bizonyára boldogoknak kell lenniük.

De sem a polgári törvény, sem az ennek alapján kötött megállapodások nem helyettesíthetik a szeretet törvényét, ha nem ez elnököl a menyegzőn. És igen gyakran megtörténik, **hogy amit az erőszak egyesített, az magától szétválik, s az eskü, mely mint banális forma hangzott el az oltár zsámolyán, hitszégessé válik.** Innen erednek a boldogtalan házasságok, amelyek bűnügyekben végződnek. Ezt a kettős szerencsétlenséget ki lehetne kerülni, ha a házasságkötés feltételei közül nem hiányoznák az egyetlen, amely azt Isten szemében megszenteli: a szeretet törvénye. Mikor Isten azt mondta: „Nem két test többé, hanem egy” - és Jézus azt, hogy: „Ne válasszátok el, amit Isten

egyesített”: ezt az Isten változhatatlan törvénye szerint kötött házasságra kell érteni.

Fölösleges-e tehát az emberi törvény és vissza kell-e térni a természet szerint való egybekeléshez? Bizonyára nem. A polgári törvénynek megvan a maga célja a társadalmi viszonyok és családi érdekek szabályozása körül a civilizáció kívánalmainak megfelelően. Ennél fogva hasznos és szükséges, de változékony; azonban előrelátónak is kell lennie, mivel a civilizált ember nem élhet úgy, mint a vad. Egyáltalában semmi sem áll azonban útjában annak, hogy az emberi törvény az isteninek természetes folyománya legyen. Azok az akadályok, melyek az isteni törvény betöltését gátolják, nem az emberi törvényből, hanem az előítéletekből származnak. Ezek a balítéletek - jóllehet, ma is megvannak még - mindazonáltal már elvesztették uralmukat a felvilágosult népek fölött, és teljesen el fognak tűnni az erkölcsi fejlődés során. Amely megmutatja végre az embernek azt a számtalan sok bajt, vétket, sőt bűnt, amelyet a kizárólag anyagi érdekek szempontjából kötött házasságok szülnek, s egykor azt fogják kérdezni maguktól az emberek, vajon emberibb, szeretetteljesebb és erkölcsösebb eljárás-e összekovácsolni azokat, akik nem tudnak együtt élni, mint visszaadni a szabadságukat. S hogy vajon az a kilátás, hogy az egyszer megkötött házasságból nincs szabadulás, nem növeli-e a törvénytelen viszonyok számát?^{17*}

17 * Újabb kinyilatkoztatások ezt a kérdést tökéletesen tisztázták. Ezek szerint az Úrnak a házasság feloldhatatlanságára nézve adott parancsa annyira abszolút, hogy, a szellemnyilatkozatok még a „paráznság okán kívül” kitélt is apokrifnak, s a szentírásba utólag becsempészettnek jelentik ki. Különben az Úrnak a farizeusok kérdéseire adott felelete is kétséget kizáró módon megmondja, hogy a válasz minden körülmények közt törvénytelen, mikor ezeket a súlyos kifejezéseket használja: „Aki elbocsátja a feleségét: házasságtörő, és aki elbocsátottat vesz el, az is házasságtörő”. De a karmatikus jóvátétel törvényéből is nyilvánvaló, hogy aki boldogtalan házasságban él, annak ilyen irányú jóvátételi tartozásai vannak, amelyeket ekként egyenlít ki, és a reárázott büntetés alól magát kivonnia éppúgy nem

XXIII. FEJEZET.

Különös morál.

Aki meg nem gyűlöli atyját és anyját. - Hagyd el atyádat, anyádat és gyermekeidet. - Had temessék el a halottak az ő halottait. - Nem azért jöttem, hogy békét hozzak, hanem meghasonlást.

Aki meg nem gyűlöli atyját és anyját.

Megyen vala pedig övele nagy sokaság, és hátra fordulván, monda azoknak: Ha valaki énhozzám jő, és meg nem gyűlöli az ő atyját, anyját, feleségét, magzatit, férfi és nőtestvéreit, sőt a maga lelkét is: nem lehet az én tanítványom. - És aki nem hordozza az ő keresztyét és nem követ engemet: nem lehet az én tanítványom. - Ekképpen azért, valaki közületek le nem tesz mindarról, amije van, nem lehet az én tanítványom. (Luk. XIV, 25., 26., 27., 33.)

Aki inkább szereti atyját vagy anyját, mint engemet, nem méltó énhozzám, és aki inkább szereti fiát vagy leányát, mint engemet, nem méltó énhozzám. (Máté X. 37.)

Némely, egyébként nagyon ritka kifejezés annyira különösen hangzik Krisztus szájából, s oly éles ellentétben látszik állani tanának magasztosságával, hogy annak betűszerinti értelmezését ösztönszerűleg visszautasítjuk. Hihető, hogy miután mind-egyik evangéliumot Krisztus halála után írták le, ez esetekben a leíró nem tudta pontosan visszaadni a gondolat szellemét, vagy ami szintúgy lehetséges, talán a gondolat eredeti értelme az egyik nyelvből a másikba való átültetésnél szenvedett bizonyos változást. Elég az hozzá, hogy az először elkövetett hiba meg-

szabad, mint ahogy a súlyos vezekléssel terhelt életet is addig kell viselni, amíg az Isten jónak látja. Aki egy pillanattal sem enged bennünket tovább szenvedni, mint ameddig tartozásunkat kiegyenlítettük, s a feloldhatatlan köteléket is elszakíthatja, ha a bűnhődés ideje letelt. *(Kiadók)*

ismétlődött a reprodukciókban, mint ahogy ez oly gyakran megesik a történeti tényeknél is

Áll ez Lukács evangéliumának erre a kitételére: „*Ha valaki énhezám jó, és meg nem gyűlöli az ő atyját és anyját.*” - a „gyűlöli” szó tekintetében is, nincs senki, aki ezt Jézusnak tulajdonította volna. E fölött vitatkozni is felesleges, annál kevésbé lehet azt bizonyítani. Először tudni kellene, hogy vajon mondta-e s ha igen, vajon abban a nyelvben, amelyen magát kifejezte, ugyanaz az értelme van-e ennek a szónak, mint a mi nyelvünkben? János apostolnak ebben a kitételében: „*Aki gyűlöli a maga életét ezen a világon, az örök életre megtartja azt*” - nyilvánvaló, hogy a „gyűlöli” szó nem ugyanazt a fogalmat jelenti, mint a mi nyelvünkben.

A héber nyelv nem volt gazdag kifejezésekben, és sok szónak több jelentése volt. Ilyen p. o. az a kifejezés, amely a Genezisben a teremtés fázisait jelöli, s amely egyaránt jelent bizonyos időszakot és az égitestek naponkénti pályáját; ahonnan későbbi fordítások a „nap” szót használták, s ebből eredt az a hit, hogy a világteremtés hatszor huszonnégy óra alatt ment végbe. Ilyen szó továbbá az, amely *tevét* és *kötelet* jelent, (mert a kötelet teveszörből készítették), s amely szavak közül a fordítások a tú fokáról szóló allegóriában a teve szót használják a kötél helyett.

Egyébként tekintetbe kell venni a népek jellemét és szokásait is, mint amelyek nagy befolyással vannak nyelvük szellemére. E nélkül az ismeret nélkül bizonyos szavak igazi értelme eltűnik. Ugyanaz a szó egyik nyelvben több, másikban kevesebb energiát tartalmaz. Sértési vagy káromlást jelenthet az egyikben, míg a másikban teljesen jelentéktelen szó lehet a szerint az eszme szerint, amellyel összekapcsolni megszoktuk. Pár század leforgása alatt egyes szavak ugyanabban a nyelvben is megváltoztatják jelentésüket, miért is a szigorúan szószerinti fordítás nem adja mindig vissza tökéletesen a gondolatot, és a szabatos-

ság kedvéért a megfelelő szavak helyett nem egyszer inkább egyenlő értékű szavakat vagy körülírásokat kell alkalmazni. Mindez különös fontossággal bír a Szentírás és az evangéliumok magyarázásánál. Ha nem számolunk azzal a környezettel, amelyben Jézus élt, ki vagyunk téve annak, hogy félreértünk bizonyos kifejezéseket és cselekedeteket, mivel másokat magunkhoz szoktunk viszonyítani **A „gyűlölni” szónak modern értelmét tehát, mint Jézus szellemével és tanításával ellenkezőt minden esetre ki kell küszöbölni.**

Hagyd el atyádat, anyádat és gyermekeidet.

Valaki elhagyja házát, férfi vagy nőtestvéreit, atyját, anyját, feleségét, gyermekeit vagy jószágát az én nevemért, százannyit vésszen, és az örök életet örökség szerint bírja. (Máté XIX. 29.)

Monda pedig Péter: íme, mi mindeneket elhagytunk, és követünk téged. - Ő pedig monda nékik: Bizony mondom néktek: Nincsen senki, aki házát vagy szülőit, vagy testvéreit, vagy feleségét, vagy gyermekeit az Isten országáért elhagyta, - hogy sokszorta többet ne kapjon helyettük ez időben, a jövővilágon pedig örök életet. (Lukács XVIII. 28. 29., 30.)

Monda pedig más is: Követlek Téged Uram, de engedd meg nekem előbb, hogy búcsút vegyek azoktól, akik az én házamhoz tartoznak. Monda pedig néki Jézus: Aki kezét az eke szarvára veti, és azokra néz, amik háta mögött vannak, nem alkalmas az Isten országára. (Luk. IX. 61., 62.)

Anélkül, hogy a szavak felett vitatkoznánk, az azokban rejlő gondolatot kell keresnünk, amely nyilvánvalóan ez: **„A jövőd élet érdekei minden néven nevezendő emberi érdekek és megfontolások fölött állnak”.** Ez a gondolat az, ami összhangban áll Krisztus tanának szellemével, míg a betű szerint való értelmezés, t. i. a család elhagyása - ellentétben áll vele.

Egyébként nem áll-e szemünk előtt ennek a tételnek érvényesítése abban az áldozatban, amelyet a haza kíván a családi érde-

ekkel és érzelmekkel szemben? Vajon gáncsoljuk-e a fiút, amiért elhagyja atyját, anyját, testvéreit, feleségét, gyermekeit, hogy elmenjen a haza védelmére? Nem érdeméül tulajdonítjuk-e inkább, hogy kiszakítja magát a házi tűzhely melegéből és szerettei köréből kötelességének betöltése végett? Hiszen vannak kötelességek, amelyek fontosabbak más kötelezettségeknél. Vajon nem a törvény kötelezi-e a leányt is, hogy elhagyja szüleit, hogy férjét kövesse? Az egész világ telve van olyan kötelezettségekkel, amelyek szükségképp a legfájdalmasabb válásokkal vannak egybekötve, azonban az érzelmek ezzel meg nem szakadnak; a távolság nem csökkenti sem a tiszteletet, sem a ragaszkodást, amellyel szüleinknek tartozunk, sem a gyermekeink iránt való szeretetet. Látjuk tehát, hogy a „gyűlölni” szó kivételével ezek a kifejezések betűszerinti értelmezésükben sem ellenkeznek azzal a parancsolattal, amely azt írja elő, hogy tiszteljük atyánkat és anyánkat, sem a gyermekeink iránti szeretet érzelmével, - annál kevésbé ellenkezik tehát ezekkel e kifejezések szelleme. **E hiperbolikus kitételek célja nyilvánvalóan az, hogy megértessék a jövő élet kötelességeinek parancsolóan fontos voltát.** Különben is e szavak kevésbé lehettek meglepők oly korban és oly népnél, melyben erkölcsi fokozatánál fogva a családi kötelékek kevésbé voltak erősek, mint egy erkölcsileg fejlettebb civilizáció körében. Ezek a kötelékek az erkölcsi és érzelmi fejlődéssel párhuzamosan erősödnek. Sőt szükség is van az elválásokra a haladás érdekében úgy a fajok, mint a családok körében, amelyek elkorcsosulnak, ha nem keverednek és egymással nem kereszteződnek. Ez a természeti törvény éppúgy érvényesül az erkölcsi, mint a fizikai világ haladása során.

Ezeket a kérdéseket eddig pusztán földi szempontból tekintettük; a spiritizmus azonban sokkal magasabb szempontból mutatja meg azokat, megismertetvén bennünket a szeretet igazi kellékeivel, amelyek a szellemeket, nem pedig a testeket kötik össze. Amely kötelékeket sem a válás, sem a testi halál meg

nem szakít, s amelyek a szellemi életben a szellem tisztulásával erősödnek. Vigasztaló igazság ez, amely nagy erőt ad az élet szenvedéseinek elviselésére.

Hadd temessék el a halottak az ő halottaikat.

Monda pedig egy másiknak: Kövess engemet! Az pedig monda: Uram, engedd meg, hogy előbb elmenjek és eltemessem az én atyámat. - Monda pedig néki Jézus : Hadd temessék el a halottak az ő halottaikat, te pedig elmenvén, hirdesd az Isten országát. (Luk. IX. 59., 60.)

Mit jelentenek ezek a szavak: „Hadd temessék el a halottak az ő halottaikat”? Az előbbi fejtegetésekből folyik, hogy azok között a körülmények között, amikor Krisztus ezt mondta, nem jelenthettek megrovást, az ellen, aki fiúi kegyeletből eredő költelességének tekintette, hogy atyjának temetéséről gondoskodik, hanem olyan mélyebb értelmet rejtenek magukban, amelyet egyedül a szellemi életről szerzett tökéletesebb ismeret segítségével érthetünk meg.

Tulajdonképpen a szellemi élet az igazi élet: ez a szellem normális élete; a földi lét csupán átmeneti, múló állapot, a halál egy neme, összehasonlítva a szellemi élet ragyogásával és tevékenységével. A test nem egyéb durva öltözetnél, amelyet pillanatnyilag magára ölt a szellem. Igazi bilincs, amely a földhöz köti a szellemet, aki boldog, mikor attól megszabadul. A holtak tisztelete nem az anyagnak szól, hanem az emlékezés révén az eltávozott szellemnek; hasonlatosan ahhoz a kegyelethez, amellyel a hátramaradottak az eltávozottnak tárgyait, amelyeket használt vagy érintett, ereklyeként megbecsülik.

Ez az, amit amaz ember magától nem volt képes megérteni; Jézus felvilágosította őt, mondván: Ne törődjete a testtel, hanem gondoskodjatok a lélekről; menjetek hirdetni az Isten országát, tanítsátok meg az embereket, hogy az ő hazájuk nincs e földön, hanem a mennyben, mert egyedül ott van az igazi élet.

Nem azért jöttem, hogy békét hozzak, hanem meghasonlást.

Ne, gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy békességet bocsássák a földre; nem azért jöttem, hogy békességet bocsássak, hanem fegyvert. Mert jöttem, hogy meghasonlásba hozzam az embert az ő atyjával, a leányzót az ő anyjával és a menyét az ő napával. És hogy az embernek ellensége legyen az ő háznépe. (Máté X. 31., 35., 36.)

Tüzet jöttem vetni e földre, s mennyire kívánom, hogy már meggyulladna! De keresztséggel kell megkereszteltetnem, s mennyire gyötrődöm, míglen beteljesedik! Azt hiszitek, azért jöttem, hogy e földön békességet szerezzek? Nem, mondom néktek, sőt inkább széthúzást. Mert mostantól fogva öten lesznek egy házban, akik viszálykodnak, három kettő ellen, és kettő három ellen. Meghasonlik az atya a fiú ellen, és a fiú az atya ellen; az anya az ő leánya ellen és a leány az ő anyja ellen; a napa az ő menyé ellen és a meny az ő napa ellen. (Luk. XII_49-53.)

Vajon Jézus, a szeretet megtestesülése, aki sohasem szűnt meg a felebaráti szeretetet hirdetni, vajon Ő mondhatta-e: Nem azért jöttem, hogy békességet hozzak, hanem fegyvert; azért jöttem, hogy szétválasszam a fiút az atyától, a férjet feleségétől; azért jöttem, hogy tüzet bocsássak a földre, s kívánom, hogy meggyulladjon?! Nincsenek-e ezek a szavak kiáltó ellentétben az ő tanításával? Nem istenkáromlás-e Neki tulajdonítani ezt a vérengző és pusztító hódítóhoz illő, nyelvezetet? Nem, sem káromlás, sem ellentmondás nincs ezekben a szavakban, mert bizonyára Ő mondta ezeket, amelyek tanúskodnak az ő magasztos bölcsességéről, csupán a kétféleképp értelmezhető kifejezésforma fűdi el a gondolatot. Ez az oka annak, hogy; félremagyarázták annak valódi értelmét betű szerint véve azt, amely értelmezés az ő tisztára békés küldetését zavargást és viszályt keltő működéssé változtatta. Ez pedig oly képtelen következtetés, amit a józan észnek el kell vetnie, mert Jézus nem hazudtolhatta meg önmagát.

Minden új eszme heves ellenállással találkozik, s nincs egyetlen egy sem, amely harc nélkül érvényesült volna. Az ellenállás pedig mindig egyenes arányban áll a célzott hatással, mert minél nagyobb horderejűt az eszme, annál súlyosabb érdekekbe ütközik. Ha nyilvánvalóan téves, úgy hogy előreláthatólag következmények nélkül marad, senkit sem izgat fel s nem törődnek vele, tudván, hogy úgy sem életrevaló. Ha azonban igaz és szilárd alapokon nyugvó, úgy hogy előreláthatólag jövője van, akkor valami titkos előérzet megsejtteti ellenzőivel, hogy veszély közégig rájuk és arra a fennálló rendre, amely az ő érdekeit szolgálja, s ezért ellenállásra szervezkednek. **Úgy hogy valamely új eszme fontosságának legjobb mértéke az a felzúdulás, amely megjelenésekor fogadja, az ellenállás, amelyet fölébreszt és az állhatatosság a gyűlöletben, amelyet ellenzői vele szemben tanúsítanak.**

Jézus oly tant hirdetett, amely alapján ingatta meg azokat a visszaélésüket, amelyekben a farizeusok, az írástudók és korának papjai éltek; ezért is ölték Őt meg, azt hívén, hogy ha az ember meghal, meghal az eszme is. Azonban az eszme túlélte, mert igaz volt. Növekedett, mert Isten tervében állt, és a zsidóság homályos fészkeből kiindulva kitűzte zászlaját, szemben legelkeseredettebb ellenségeivel is, a pogányok fővárosaiban is, akiknek legtöbb érdekük volt harcolni ellene, mert felforgatta azokat az évszázados vallásokat, amelyeket immár sokan csupán érdekből, nem pedig meggyőződésből követtek. Ezért ádáz küzdelmek vártak az eszme apostolaira. Az áldozatok megszámlálhatatlanul szaporodtak, de az eszme folyton növekedett és diadalmaskodott, mert minden előbbinél nagyobb igazság volt. Figyelemreméltó, hogy a kereszténység akkor jelent meg, mikor a pogányság hanyatlóban volt, s végső küzdelmét vívta a józanész világosságával. Gyakorolták ugyan még a forma kedvéért, de a hit eltűnt, s a vallást már csak a személyi érdek tartotta fenn. Nos, az érdek makacs, nem enged soha az igazságnak s annál ingerültebb, minél világosabb a vele

szembeállított érvek igazsága, s minél jobban mutatják ezek tévedését. Jól tudja, hogy nincs igaza, de azzal nem törődik, mert az őszinte hit hiányzik lelkéből. A világosságtól irtózik, mert az megnyitja a vakok szemeit, akiknek tévelygéséből hasznot húz; ezért ragaszkodik hozzá görcsösen és védelmezi azt.

Sokrates a maga idejében bizonyos mértékig hasonló tant hirdetett, mint Krisztus. Vajon mért nem érvényesülhetett az abban a korban a föld legfejlettebb értelmiségű népénél? Mert az alkalmas időpont még nem érkezett el, oly földbe vetett, amely még nem volt kellően megmunkálva; a pogányság még nem élte ki magát. Krisztus gondviselészerű küldetését a kellő időpontban vállalta. Kétségtelen, hogy korának emberei nem állottak a keresztény eszmék magaslatán, de sokkal alkalmasabbak voltak már azok befogadására, mert kezdték érezni azoknak a mindennapi vallásoknak ürességét, amelyek kielégítetlenül hagyják a lelket. Sokrates és Platón megnyitották az utat és előkészítették a lelkeket.

Szerencsétlenségre az új tan hirdetői nem értettek egyet a Mester legnagyobbbrészt allegorikus alakba öltöztetett szavainak értelmezése tekintetében; innen származtak kezdettől fogva azok a nagyszámú felekezetek, amelyeknek mindegyike a kizárólagos igazság birtokosának tartotta magát, s amelyeket tizenkilenc század sem hozott egymáshoz közelebb. Ezek a felekezetek elfelejtették az isteni tannak leglényegesebb alkatrészeit, amelyeket Jézus magasztos épületének alapköveiül jelölt meg, s egyben az üdvözülés kizárólagos feltételül: a jóságot, a testvériséget és felebaráti szeretetet. Ezeknek gyakorlása helyett átkot szórtak egymásra, lábbal tiporták egymást, az erősebbek megsemmisítették a gyengébbeket, s máglyahalállal és kínzásokkal fojtották vérbe az ellenvéleményt. A kereszténység, legyőzve a pogányságot, üldözöttből üldözővé lett. Mind a két világban tűzzel és vassal akarta a szeplőtelen bárány keresztjét kitűzni. **Megállapított tény, hogy a vallásháborúk sokkal**

kegyetlenebbek voltak és több áldozatot követeltek, mint a politikaiak.

Vajon Krisztus tanában van talán a hiba? Bizonyára nem, hiszen Ő elítél minden erőszakosságot. Mondta-e valaha tanítványainak: Menjetek, öljétek, kínozzátok, égessétek meg azokat, akik nem úgy hisznek, mint ti? Ellenkezőleg ezt mondta: Minden ember testvér, Isten mindenki iránt könyörületes. Szeressétek felebarátaitokat, szeressétek ellenségeiteket, jót tegyetek azokkal, akik titeket gyűlölnék. Továbbá azt is mondta: Aki karddal öl, kard által vész el. A felelősség tehát nem Krisztus tanában, hanem azokban van, akik azt rosszul értelmezték, és szenvedélyeik érvényesítésére szolgáló eszközül használták fel, akik elfelejtették ezt a mondást: „Az én országom nem e világból való”.

Jézus az ő mélységes bölcsességében előrelátta azt, aminek be kellett következnie, de ezek a dolgok elkerülhetetlenek voltak, mert hozzátartoztak az alantas emberi természethez, amely nem alakulhatott át egyszerre. A kereszténységnek át kellett mennie e tizenkilenc század hosszú és kegyetlen megpróbáltatásain, hogy megmutassa erejét. Mert mindazoknak a bűnöknek dacára, amelyeket nevében elkövettek, ma is tisztán áll és azokat sohasem okozta. A gáncs mindig azokra hullott vissza, akik vele visszaéltek; **minden türelmetlenségből eredő cselekedetre az áll: Ha jobban megértették és alkalmazták volna Krisztus tanait, ez meg nem történhetett volna.**

Mikor Jézus ezt mondja: Ne gondoljátok, hogy békét hozni jöttem, hanem meghasonlást, az ő gondolata ez volt:

„Ne gondoljátok, hogy az én tanaim békésen fognak elterjedni; véres küzdelmekkel fog az járni, amelyeket az én nevem hangoztatásával vívnak meg, mert az emberek nem fognak vagy nem akarnak megérteni. A testvérek, akiket hitük elválaszt, kardot húznak egymás ellen, és meghasonlás uralkodik majd ugyanannak a családnak tagjai között is, ha nem lesznek ugyanazon a hiten. Azért jöttem, hogy tüzet bocsássak a földre,

amely megtisztítsa azt az előítéletektől és tévelygésektől, mint ahogy a tűz megtisztítja a mezőt a dudvától. És vágyakozom, hogy meggyulladjon, hogy minél gyorsabb legyen a tisztulás, mert ebből az összeütközésből az igazság fog diadalmasan kikerülni. A háború után a béke, a pártgyűlölet után az egyetemes testvériség, a fanatizmus sötétsége után a megvilágosodott hit derűje fog következni. És ha a mező elő lesz készítve, elküldöm nektek a Vigasztalót. Az Igazság Szellemét, aki minden dolgot rendbe hoz, azaz megismertetvén szavaimnak igazi értelmét, amelyet a felvilágosultabb emberek végre képesek lesznek megérteni. Véget vet a testvérgyilkos küzdelemnek, mely elválasztja egymástól ugyanannak az Istennek gyermekeit. Belefáradva a végnélküli küzdelembe, - amely csak kétségbeesést von maga után, és a viszályt a családi szentélybe is beleviszi, - megismerik végre az emberek, hogy hol vannak igazi érdekeik, úgy erre, mint a másik világra nézve. S látni fogják, hol vannak barátaik és ellenségeik. Akkor mindenki ugyanaz alá a zászló alá: a szeretet zászlaja alá tömörül, és a földi dolgok az igazság és az általam tanított elvek szerint fognak elrendeződni.”

A spiritizmus van hivatva arra, hogy a kitűzött időre megvalósítsa Krisztus ígéreteit, de ez sem teheti meg a visszaélések lerombolása nélkül, amint Jézus, úgy a spiritizmus is göggel, önzéssel, túlzott becsvágygal, kapzsisággal és vak fanatizmussal találkozik útjában, amelyek visszaszorítva utolsó sáncaik mögé, megpróbálják előtte elzárni az utat, s azt hirdetik, hogy üldözni és terjedését megakadályozni kell; ezért a spiritizmus is harcolni kénytelen. Azonban az eszmék elleni véres üldözések és harcok kora elmúlt; a spiritizmusnak csupán erkölcsi küzdelmeket kell kiállania, de ezeknek is vége közeledik. Az első harcok századokig tartottak; ezek csak évekig fognak tartani, mert az új világosság nem egyetlen tűzhelyről ered, hanem a földgolyó minden pontján ragyog, s előbb-utóbb megnyitja a vakok szemeit.

Jézusnak e szavai alatt annak a haragnak megnyilvánulását kell érteni, amelyet ő előre látott, hogy tanai fel fognak idézni, meg azokat az összeütközéseket, amelyek ennek a haragnak lesznek következményei. És a harcokat, amelyek elterjedését megelőzik, (mint aminő a zsidókra várt az ígélet földjére való belépésük előtt) nem pedig valami előre megállapított tervet, amely szerint szándékosan idéz elő zavart és viszályokat. A bajnak az emberektől kellett erednie, nem pedig Tőle. Ő úgy jött az emberiséghez, mint az orvos a beteghez, akinek orvossága egészséges krízist idéz elő, fölkarván a beteg szervezetnek megromlott nedveit.

XXIV. FEJEZET.

Ne rejtsetek a gyertyát a véka alá.

A gyertya a véka alatt. Miért beszél Jézus parabolákban? - Ne menjetek a pogányokhoz. - Nem az egészségesek szűkölködnek orvos nélkül. - A hit bátorsága. - A kereszt hordozása. Aki meg akarja menteni az életét, elveszíti azt.

A gyertya a véka alatt. Miért beszél Jézus parabolákban ?

Gyertyát nem azért gyűjtanak, hogy véka alá tegyék, hanem hogy a gyertyatartóba, hogy fényljék mindenkinek, kik a házban vannak. (Máté V. 15.)

Senki pedig, a meggyújtott gyertyát be nem fedi edénnyel, sem az ágy alá nem rejti, hanem a gyertyatartóba teszi, hogy akik bemennek, lássák a világosságot. Mert semmi sincs elrejtve, ami nyilvánvaló ne legyen, sem pedig eltitkolt, ami ki ne tudódjék, és nyilvánosságra ne jöjjön. (Luk. VIII. 16. 17.)

Akkor hozzámenvén az ő tanítványai, mondának néki: Miért szólasz nekik példázatokban? És ő felelvén monda nékik: Mert nektek adatott, hogy a mennyek országának titkait tudjátok, amazoknak pedig nem adatott. Azért szólok nekik példázatokban, mert látván nem látnak, és hallván nem hallanak, sem nem értenek. Azért beteljesedik őrajtuk Ézsaiás jövendölése, mely ezt mondja: Hallván hallani, de érteni nem fogtok, és nézván

nézni, de látni nem fogtok. Mert elfásult e népnek szíve, és füleikkel nehezen hallottak, és szemeiket behunyták, hogy valami módon szemeikkel ne lássanak, és füleikkel ne halljanak, és szívükkal ne értsenek, hogy meg ne térjenek és meg ne gyógyítsam őket. (Máté XIII. 10., 11. és 13-15-ig]

Meglepő dolog azt hallani Jézustól, hogy a világosságot nem kell a véka alá rejteni, mikor Ő szavainak értelmét léptenyomon allegóriák alá burkolja, hogy mindenki meg ne értse azokat. De tanítványainak megmagyarázza, ezt mondván: Nekik képekben beszélek, mert ők még nem jutottak odáig, hogy megértsenek bizonyos dolgokat; látnak, néznek, hallanak, de nem értenek. Ma még hiábavaló lenne nekik mindent megmondani, nektek azonban megmondom, mert nektek adatott, hogy megértsetek ezeket a titkokat. Úgy bánt a néppel, mint ahogyan a gyermekkel szokás bánni, akinek fogalmai még nincsenek kifejlődve. Ez által mutatja meg az igazi értelmét ennek a szabálynak: „Nem kell a gyertyát a véka alá rejteni, hanem a gyertyatartóba, hogy fényljk mindazoknak, akik belépnek.” Ez egyáltalán nem azt jelenti, hogy minden dolgot minden meggondolás nélkül ki kell nyilatkoztatni. Minden tanításnak arányosnak kell lennie azok értelmiségével, akikhez szól, mert vannak emberek, akiket az erős fény elvakít, ahelyett, hogy megvilágosítaná.

Az embercsoportok éppúgy vannak, mint az egyes egyének. A nemzedékek is átéljk a gyermek-, ifjú- és érett kort. Minden dolognak eljön az ideje, s az a mag, melyet nem a vetés idejében vetnek el, nem gyümölcsözik. Amit azonban az okosság tanácsára ma még el kell hallgatni, előbb-utóbb úgy is napfényre jő, mert mikor a fejlődés, bizonyos fokot elért, az emberek maguk keresik az erősebb fényt, mivel a homályt terhesnek kezdik érezni. Mivel az Isten értelmet adott az embereknek, hogy legyen, ami vezesse őket a földi és az égi dolgokban, azért értelmükkel is fel akarják fogni a hitet. Nem szabad tehát

előlük a gyertyát véka alá rejteni, mert a z értelem világossága nélkül a hit meggyengül.

És habár a Gondviselés a maga előrelátó bölcsességében csak fokként fõdi is fel az igazságokat, ez mindig megfelel annak az érettségi fokozatnak, amelyet az emberiség befogadóképessége elért. Csak tartalékban, nem pedig véka alatt tartja azokat, ellentétben az emberekkel, akik, ha valamely tudásnak birtokában vannak, legfeljebb akkor hallgatják el a közönség előtt, ha ezáltal uralmukat biztosíthatni vélik. Innen van, hogy minden vallásnak megvoltak a maga misztériumai, amelyeknek nyilvánosságra hozatalát szigorúan eltiltották. De míg ekként ezek a vallások visszamaradtak, a tudomány s az értelem előrehaladt, és letépte a leplet a misztériumokról. A tömeg a gyermekkorból a serdült korba lépett, s meg akarván érteni a dolgok lényegét, eldobta magától a hitet, amely ellentétben állott a tapasztalattal. Nincsenek abszolút titkok, mint ahogy Jézus megmondotta, hogy nincs semmi, aminek ki ne kellene derülnie. Minden kiderül egykor, ami most rejtve van, és amit az ember a földön meg nem érthet, az fokozatosan fog megvilágosodni előtte az előhaladottabb világokon, amikor már tisztultabb lesz. Ideleenn még ködben él.

Azt lehetne kérdezni, vajon mi haszna volt a népnek abból a sok szóképből, amelynek értelme előtte rejtve maradt? Meg kell állapítani, hogy Jézus tanításának csupán némely teljesen elvont részét fejezte ki parabolákban, ellenben mindazt, ami a felebarát és az emberiség iránt való szeretetre, mint az üdvözülés kifejezett föltételére vonatkozott, világosan, határozottan és félreérthetetlen formában nyilatkoztatta ki. S ennek így is kellett lennie, mert ezt adta magaviseleti rendszabályul, oly törvényül, melyet mindenkinek meg kellett értenie, hogy engedelmeskedhessek neki. Ez volt a fő lényeg a tudatlan tömeg számára, amelyhez Krisztus elegendőnek találta csak ennyit, szólani: Ezt kell cselekednetek, hogy a mennyeknek országát elérhessétek. Tanainak többi részét csak tanítványainak fejtette ki,

mint akik erkölcsileg és értelmileg fejlettebbek voltak, s akiket megkezdhetett bevezetni az elvontabb igazságokba. Ezért mondotta nekik: „Akinek van, adatik annak”.

Azonban némely pontot még az apostolok előtt is homályban hagyott, amelynek teljes értelme csak későbbi korok számára volt fenntartva. Ezek azok a pontok, amelyek annyi különböző értelmezésre adtak alkalmat, míg egyrészt a tudomány, másrészt a spiritizmus fel nem tárták azokat az új természettörvényeket, amelyek megadták azoknak valódi értelmét.

Ma a spiritizmus az, amely egész sereg ilyen pontra derít világgosságot; azonban ez nem történik minden terv nélkül. A szellemek tanításaikban bámulatatos okosságot tanúsítanak; következetesen indulnak ki a tan ismert részeiből és fokozatosan tárnak föl új részeket, amikor a pillanat elérkezik, hogy azok is kikerüljenek az árnyékból. Ha ezek mindjárt kezdetben, teljes egészükben jelentek volna meg, kevesen férhettek volna hozzájuk, sőt sokan, akik még nem voltak előkészítve, egyenesen megbotránkoztak volna felettük, ami sokat ártott volna elterjedésüknek. **És ha a szellemek sem mondanak meg mindent nyilvánvalóan, ez nem azért történik, mintha a tannak egyes misztériumai bizonyos kiváltságosoknak lennének fönntartva, vagy mintha a gyertyát a véka alá akarnák rejtetni, hanem mert minden dolognak az alkalmas pillanatban kell megjelennie.** Időt engednek az egyik eszmének, hogy megérjen és elterjedjen, és hatása által előkészítse a talajt a következőnek befogadására.

Ne menjetek a pogányokhoz.

E tizenkettőt elküldé Jézus, és megparancsolá nékik mondván: A pogányokhoz vivő útra ne menjetek és a szamaritánusok házaiba is be ne térjete. - Hanem menjetek inkább az Izrael házának eltévelyedett juhaihoz. - Elmenvén pedig prédikáljatok mondván: Elközelített a mennyeknek országa. (Máté X. 5., 6., 7.)

Jézus nem egy alkalommal tesz bizonyosságot a felől, hogy az ő céljai nincsenek csupán a zsidó népre korlátozva, hanem felölelik az egész emberiséget. Ha itt mégis azt mondja apostolainak, hogy ne menjenek a pogányokhoz, ez nem abból az okból történik, mintha az ő megtérésük kevésbé kedves dolog lenne előtte, s ezt le akarná kicsinyelni, hanem azért, mivel a zsidók, akik egy Istenben hittek és a messiást várták, Mózes törvénye és a próféták működése révén elő voltak készítve szavainak befogadására. A pogányoknál hiányozván az alap, mindent elejéről kellett volna kezdeni, és az apostolok még nem kaptak elegendő világosságot ily nagy feladatra. Ezért mondja nekik: Menjetek Izrael eltévedt juhaihoz, azaz: oda menjetek, ahol a talaj már elő van készítve. Tudta, hogy a pogányok megtérése bekövetkezik a maga idejében, s valóban az apostolok később a pogányok között is kitűzték a keresztet.

Ezeket a szavakat lehet alkalmazni a spiritizmus híveire, és terjesztőire is. A hitetlen rendszereskedők, a csökönyös gúnyolódók, az érdekeikben érintett ellenségek ugyanazok ezekre nézve, mint a pogányok voltak az apostolokra nézve. Ezek előbb inkább a jóakarátú emberek között keressenek hívőket; olyanok közt, akik áhítják a világosságot, akikben termőtalajra találnak -és ilyenek nagy számmal vannak - ahelyett, hogy idejüket olyanokra vesztegetnék, akik sem látni, sem hallani nem akarnak, s akik gőgjükben annál konokabbak, minél inkább az látszik, hogy nagy fontosságot tulajdonítanak megtérésüknek. Többet ér száz vaknak megnyitni szemeit, akik vágyakoznak világosan látni, mint egy olyannak beszélni, aki tetszeleg a sötétségben, mert ezzel csak azt érzük el, hogy ellenérveinek számát sokkal nagyobb arányban szaporítjuk. Békét hagyni másoknak: ez nem közönyösség, hanem okos politika. Rájuk is sor kerül, mikor majd ez lesz az általános felfogás, és az áram őket is magával ragadja, mert köröskörül szünet nélkül mindenkitől ugyanazt a dolgot fogják hallani. Akkor azt hiszik, hogy önként fogadták el azt az eszmét, nem pedig valakinek a

sürgetésére. Azután meg az eszmék terjesztése is olyan, mint a magvetés: nem fogamzódhatnak meg azok, ha nem a kellő időben vettetik el, s ha a talaj nincs számukra kellőképpen előkészítve. Azért okosabb megvárni a kedvező időpontot, addig pedig azokkal foglalkozni, amelyek már megeredtek, hogy ezek el ne satnyuljanak az alatt, míg amazokat erőszakoljuk.

Jézus idejében annak a kornak anyagias és korlátolt gondolkodásmódja következtében, minden élesen körvonalazva és helyhez kötve volt. Izrael háza csak maroknyi nép, a pogányok apró törzsek körülötte. Ma az eszmék azonnal általánosulnak. Az új világosság nem egy nemzetnek a kiváltsága, előtte korlátok nincsenek többé, tűzhelye ott van mindenütt, minden ember testvér. A pogányok sem képeznek külön népet többé. Oly vélemény ez, mely ma már általános, és amelynek igazsága lassan-lassan éppúgy diadalmaskodik, mint ahogyan a kereszténység diadalmaskodott a pogányság fölött. Nem a harci fegyverek többé, hanem az eszmék hatalma az, amely a pogányságot legyőzi.

Nem az egészségesek szűkölködnek orvos nélkül.

És lőn, mikor Jézus a házban asztalhoz telepedek, íme sok vámszedők és bűnösök jövének hozzá, és együtt Jézussal és az ő tanítványaival letelepedének. Amit látván a farizeusok, mondanak az ő tanítványainak: Miért eszik a ti mesteretek a vámszedőkkel és bűnösökkel együtt? Jézus pedig ezt hallván, monda nékik: Az egészségeseknek nincs szükségük orvosra, hanem a betegeknek. (Máté IX. 10., 11., 12.)

Jézus szavait a szegényekhez és kitagadottakhoz intézte, mert ezeknek volt legnagyobb szükségük vigasztalásra. Továbbá az engedelmes vakokhoz és igazi hívőkhöz, mivel ezek kívántak látni, - nem pedig az önhittekhez, akik azt gondolták, hogy a teljes világosság birtokában vannak, s nincs szükségük többé semmire.

Ez a mondás - mint annyi más is - a spiritizmusra is alkalmazható. Nem egyszer meglepetést kelt, hogy a médiumitás méltatlan embereknek, s olyanoknak is juthat osztályrészü, akik azal visszaélnek. Úgy vélekednek az emberek, hogy ily kiválóan becses képességgel csak a legérdemesebb embereknek kellene bírniuk.

Nos, állapítsuk meg; először, hogy a médiumitás szervezeti sajátság, amellyel mindenki éppúgy meg lehet áldva, mint a látás, hallás vagy beszélés képességével. Egy sincs ezek közül, a képességek közül, amellyel az ember szabad akaratánál fogva vissza ne élhetne. És ha Isten p.o. a beszélőképességet csak azoknak adta volna meg, akik képtelenek rossz dolgokat mondani, több néma, mint beszélő ember lenne a földön. Isten képességeket adott az embereknek, s rájuk bízta, hogyan használják azokat, de mindig megbünteti azt, aki velük visszaél.

Ha a szellemekkel való közlekedés képessége csak a legmélőbbaknak adatott volna, ki merné azt igényelni? És hol lenne a határ az érdemesség és érdemtelenesség között? A médiumitás minden megkülönböztetés nélkül adatott, hogy a szellemek eljuttathassák a világosságot a társadalom minden osztályába, a szegényekhez úgy, mint a gazdagokhoz, az okosakhoz, hogy a jóban erősödjenek, a bűnösökhöz, hogy javuljanak. Vajon nem betegek-e ezek az utóbbiak, akiknek orvosra van szükségük? Vajon Isten, aki nem akarja a bűnösnek halálát, megfosztaná-e őt a segedelemtől, amely a kátyúból kiemelheti? Jó szellemek jönnek segítségére, akiknek közvetlen tanácsai sokkal mélyebben hatnak rá, mint hogyha kerülő úton kapná azokat. Isten az ő jóságában meg akarja őt kímélni a fáradságtól, hogy messze utat tegyen meg a világosságért, s a kezébe adja azt. Nem bűnösebb-e tehát, ha nem akarja látni ezt a világosságot? Mentheti-e magát tudatlanságával, mikor saját kezével írta, saját szemével látta, saját füleivel hallotta, és saját szájával ejtette ki tulajdon elítéltetését? Ha nem veszi hasznát, akképp bűnhődik, hogy vagy elvész, vagy elfajul ez a képessége, amelyet a rossz

szellemek foglalnak le, hogy megszállják és elámítsák őt, s mindez anélkül történik, hogy panaszkodhatnék a tényleges sorscsapások ellen, amelyekkel Isten méltatlan szolgálait és a gőg és önzés által megkeményedett szíveket sújtja.

A médiumitás nem jelenti szükségképp a magasabb szellemekkel való rendszeres összeköttetést. Nem más ez, mint egyszerűen oly képesség, melynél fogva általában a szellemeknek többé-kevésbé hajlékony eszköze lehet az illető. A jó médium mégis nem az, aki könnyűszerrel veszi át a közleményeket, hanem akit a jó szellemek rokonszenvesnek találnak, és segítségükre méltatnak. Ebben az értelemben véve tehát csak az erkölcsi tulajdonságok kiválósága teszi a médiumitás kiválóságát.

A hit bátorsága.

Valaki azért vallást tesz én rólam az emberek előtt, én is vallást teszek arról az én mennyei Atyám előtt. - Aki pedig megtagad engem az emberek előtt, én is megtagadom azt az én mennyei Atyám előtt. (Máté X. 32., 33.)

Mert valaki szégyell engem és az én beszédemet, az embernek Fia is szégyellni fogja azt, mikor eljő az ő dicsőségével és az Atyáéval és a szent angyalokéval. (Luk. IX. 26.)

A bátor véleménynyilvánításnak mindig megvolt a becsülete az emberek között, mert bizonyára érdem az, ha valaki szembe száll a veszélyekkel, üldöztetéssel, ellenmondással, sőt az egyszerű gúnnyal is, amelyeknek csaknem mindig kiteszi magát az, aki nem fél nyíltan vallani olyan eszméket, amelyek nem az összességi eszméi. Itt is, mint mindenütt, az érdem nagysága a körülményektől és a hatás súlyától függ. Mindig gyöngeség meghátrálni a véleménynyilvánítás következményeitől s letagadni azt; sőt vannak esetek, amikor ez oly nagy gyávaság, mint megfutamodni az ütközet pillanatában.

Jézus ezt a gyávaságot bélyegzi meg tana szempontjából, mikor azt mondja, hogy aki szégyelli az ő szavait, Ő is szégyellelni fogja azt, aki megtagadja Őt, ő is megtagadja azt, és aki bi-

zonyságot tesz róla az emberek előtt, Ő is megemlékezik arról az ő mennyei Atyja előtt. Más szavakkal: akik félnek bevallani, hogy az igazság tanítványai, azok nem méltók arra, hogy bejussanak az igazság országába. Elvesztik hitük áldását, mert hitük önző, amit maguknak tartanak meg, de elrejtik az emberek elől, hogy bajt ne hozzon rájuk e világban. Míg ellenben azok, akik az igazságot anyagi érdekeik fölé helyezik, s nyíltan merik azt hangoztatni: nem csak a saját, de felebarátaik jövőjéért is munkálkodnak. Ugyanez áll a spiritizmus híveire nézve is, mivel ez a tan sem egyéb, mint az evangélium magyarázata és értelmezése, tehát ennek híveihez is szólnak Krisztus szavai. Ők itt vetnek a földön, s a szellemi életben fognak aratni; ott nyerik el bátorságuk vagy gyengeségük gyümölcseit.

Viseld keresztedet. Aki meg akarja menteni az életét, elveszíti azt.

Boldogok lesztek, mikor titeket az emberek gyűlölnék és kirekesztenek és szidalmaznak titeket, és megvetik a ti neveteket, mint gonoszt, az embernek Fiáért. Örüljetek azon a napon, és örvendeztetek, mert íme a ti jutalmatok bőséges a mennyben; hiszen hasonlóképpen cselekedtek a prófétákkal az ő atyáik. (Luk. VI. 22., 23.)

A sokaságot pedig az ő tanítványaival együtt magához szólítván, monda nekik: Ha valaki én utánam akar jöni, tagadja meg magát, és vegye fel az ő keresztyét és kövessen engem. Mert valaki meg akarja tartani az ő életét, elveszti azt, valaki pedig elveszti az ő életét én érettem és az evangéliumért, az megtalálja azt. (Márk VIII. 31. 35. 36.)

Örvendjetek, mondja Jézus, mikor az emberek gyűlölnék és üldöznek titeket én miattam, mert kárpótolva lesztek a mennyben. Ezek a szavak ezt is jelentik: Örüljetek, mikor az emberek irántatok való rosszakaratukból alkalmat szolgáltatnak nektek, hogy hitetekről bizonyosságot tegyetek, mert ez a rossz, amit ellenetek tesznek, hasznatokra válik. Sajnáljátok vakságukért,

és ne kárhoztassátok őket. Azután hozzáteszi: „Ha valaki én utánam akar jönni, tagadja meg magát, és vegye fel az ő keresztjét”. Ami azt jelenti, hogy viselje el bátran azokat a bánatokat, amelyeket hite felidéz. Mert aki meg akarja menteni az életét és javait, s ezért rólam lemond, az elveszti a mennyország előnyeit, míg azok, akik idealant mindenüket, még életüket is elveszítik az igazság dicsőségére, azok a jövő életben elnyerik bátorságuk, állhatatosságuk és önmegtágadásuk jutalmát. Azoknak ellenben, akik feláldozzák a mennyei javakat a földi örömeikért, ezt mondja Isten: „Elvettétek jutalmatokat.”

XXV. FEJEZET.

Keressetek és találni fogtok.

*Segíts magadon és Isten is megsegít. - Tekintsétek az ég mada-
rait. - Ne szerezzetek aranyat.*

Segíts magadon és Isten is megsegít.

Kérjete és adatik nektek; keressetek és találtok; zörgessetek és megnyittatik nektek. Mert aki kér, kap, és aki keres talál, és a zörgetőnek megnyittatik. Avagy ki az közületek, aki ha az ő fia kenyeret kér tőle, követ ad neki? És ha halat kért, vajon kígyót ad-e neki? Ha azért ti gonosz létekre tudtok a ti fiaitoknak jó ajándékokat adni, mennyivel inkább ad a ti mennyei Atyátok jókat azoknak, akik kérnek tőle?! (Máté VII. 7-11.)

Ez a szabály: „Keressetek és találni fogtok” - földi szempontból analóg ezzel: Segíts magadon, és Isten is megsegít. Ez a munka törvényének elve, következésképp a haladás törvényének is, minthogy a haladás a munka szülötte, mert a munka állítja működésbe az értelem erőit.

Az emberiség gyermekkorában az ember nem használta másra az értelmét, mint csak arra, hogy az élelmet megszerezze, védekezzék az időjárás és ellenségei ellen. Isten azonban többet adott neki, mint az állatnak: a jobb után való sürgető vágyat, amely folyton arra kényszeríti, hogy módokat és eszközöket keressen, helyzete javítására, amely felfedezésekre, új találmá-

nyokra, a tudomány fejlesztésére ösztönzi őt, mert a tudomány szerzi meg számára azt, ami hiányzik. E tevékenysége közben értelme növekszik, erkölcsisége tisztul. A testi szükségleteket követik a szellemiek, az anyagi táplálékot a szellemiek. Ez az út, melyen az ember a vad állapotból a civilizációba jut.

Mivel pedig az a haladás, amelyet minden egyes élete során felmutatni képes, vajmi csekély, sőt a legtöbbször észre sem vehető: hogyan haladhatna az emberiség az előző életek illetőleg a szellem újjászületése nélkül? Ha a szellemek napról-napra úgy távoznának a földről, hogy ide többé vissza ne térjenek, akkor az emberiség szakadatlanul kezdetleges elemekkel újulna meg, amelyeknek mindent elejéről kellene kezdeniük s s újból tanulniuk, és teljesen indokolatlan lenne az, hogy a ma embere előhaladottabb, mint az őseMBER, mivel reinkarnáció nélkül minden születéssel minden szellemi munkát újra kellene kezdeni. Ellenben a szellem feladatának betöltése után visszatérve s minden alkalommal valamelyes többletet szerezve, fokozatosan halad a barbárság állapotából az anyagi s ebből az erkölcsi civilizáció állapotába.

Ha Isten az embert fölmentette volna a testi munka alól, akkor tagjai elcsenevészednének; ha fölmentette volna a szellemi munka alól, szelleme gyermeki, vagy az állat ösztönszerű állapotában maradna; ezért tette számára szükségletté a munkát, azt mondván neki: Keress és találni, dolgozzál, és alkotni fogsz, s ekként magad is műveid gyümölcse leszel, azaz azokból származnak érdemeid, s akként részesülsz jutalomban, ahogyan azokat elvégezted.

Ez az elv érvényesül abban is, hogy a szellemek nem azért jönnek, hogy megkíméljék az embereket a keresés munkájától. Nem hozzák nekik készen és kidolgozva a felfedezéseket és találmányokat, hogy egyéb dolguk se legyen, mint csak elfogadni azokat, s még csak le se kelljen hajolniuk az adatok összegyűjtésére, sőt még csak gondolkozni se kényszerüljenek. Ha ez így lenne, a legrestebb is meggazdagodhatnék, a legtu-

datlanabb is olcsón tudóssá lehetne, s egyik úgy, mint a másik olyan érdemet szerezne magának, amiért semmit sem tett. Nem; a szellemek nem mentik föl az embert a munkatörvénye alól, csak megmutatják a célt, melyet el kell érnie, s az utat, amely oda vezet, ezt mondván: Erre haladj, és célhoz érsz. Köveket találsz utadban, ügyelj, és saját erőddel távolítsd el azokat. Mi megadjuk hozzá a szükséges erőt, ha használni akarod.

Erkölcsei szempontból ezt jelentik Jézusnak fenti szavai: Kérjétek a világosságot, amely megvilágítsa utatokat és meg fogjátok kapni. Kérjétek erőt, amellyel ellenálljatok a gonosznak és megadatik nektek. Kérjétek a jó szellemek segedelmét, s azok hozzátok szegődnek, és mint Tóbiás angyala, vezetni és szolgálni fognak titeket. Kérjétek jó tanácsokat, és mindenkor megkapjátok. Zörgessetek a mi ajtónkon, s megnyitattik nektek. De kérjétek őszintén, hittel, buzgalommal és bizalommal. Alázatosan és minden büszkeség nélkül jelentkeztek, mert különben a saját erőitekre lesztok utalva, s azok a botlások, amelyeket elkövettek, lesznek gőgötöknek büntetései. Ez az értelme e szavaknak: Keressetek és találtok, zörgessetek és megnyitattik nektek.

Tekintsétek az ég madarait.

Ne gyűjtsetek magatoknak kincset a földön, hol a rozsdá és a moly megemészti, és ahol tolvajok kiássák és ellopják. Hanem gyűjtsetek magatoknak kincset a mennyországban, hol sem rozsdá, sem moly meg nem emészti, és ahol tolvajok ki nem ássák, és el nem lopják. Mert ahol vagy a ti kincsetek, ott léssen a ti szívetek is. Ennélfogva mondom nektek: Ne aggódjatok a ti éltetek, mit egyetek vagy mit igyatok, sem a ti testetek, mibe öltözködjétek. Nem több-e az élet, hogys az eledel, és a test, hogys az öltözet?

Tekintsétek az égi madarakra; azok nem vetnek, sem nem aratnak, se csűrbe nem takarítanak, mindazáltal a ti Mennyei Atyá-

tok eltartja azokat. Nem több vagytok-e ti azoknál? Kicsoda pedig az tiközületek, aki bármily szorgos gondoskodással megnövelhetné csak egy arasszal is az ő testének magasságát? Az öltözeten is pedig mit aggódtok? Vegyétek eszetekbe a mezei liliumokat, mimódon növekednek. Nem munkálkodnak, és nem fonnak; mindazonáltal, bizony mondom néktek, hogy Salamon minden királyi dicsőségében sem öltözködött úgy, mint ezek közül egy. - Ha az Isten a mezőnek fűvét, mely ha egy nap vagyon, másnap a kemencébe vettetik, így ruházza: nem sokkal inkább-e titeket óh kicsinyhitűek?

Ne aggódjatok tehát ezt mondván: Mit együnk, mit igyunk, és mivel ruházkodjunk, mert a pogányok szokták mindezeket kérdezni. Mert jól tudja a ti mennyei Atyátok, hogy mindezek nélkül szükölködtök ti.

Hanem keressétek először az Istennek országát, és annak igazságát és minden egyebek megadatnak nektek. Ne aggódjatok azért a holnapi nap miatt, mert a holnapi nap gondoskodik a maga dolgairól. Elég minden napnak a maga gondja. (Máté VI. 19-21. és 25-31).

Ezek a szavak **betűszerinti értelmezésben** minden előrelátásnak, minden munkának, következképp minden haladásnak is a tagadását jelentenék. Ilyen élelerv alkalmazása visszavezetné az embert a tétlen szemlélődéshez, szellemi és fizikai erői nem érvényesülnének. Ha ez lenne létfeltétele a földön, akkor sohasem kerülne ki a kezdetlegesség állapotából, s ha ebből eredne a földi élelvszabály, akkor nem lenne egyéb földadata, mint élni anélkül, hogy valamit cselekednék. Ez nem lehetett Jézus gondolata, mert ez ellentétben állana azokkal, amiket másutt mondott, sőt magával a természet törvényével is. Isten az embert ruházat és hajlék nélkül teremtette, de értelmet adott neki, hogy készítsen magának.

Nem kell ezekben a szavakban egyebet látni, mint a Gondviselésről szóló költői allegóriát annak illusztrálására, hogy a Gondviselés soha el nem hagyja azokat, akik benne helye-

zik bizodalmut, de azt akarja, hogy dolgozzanak. Ha nem is jön mindig segítségükre anyagi támogatással, de oly eszmét sugalmaz, amelyekkel megtalálja az ember az eszközeit annak, hogy zavarából kiszabaduljon.

Isten ismeri szükségéinket és megadja azt, ami szükséges. De az ember, aki vágyaiban kielégíthetetlen, nem mindig tud azzal megelégedni, amije van; a szükséges nem elégíti őt ki, hanem feleslegesre vágyik. Ekkor azután a Gondviselés magára hagyja és az ember boldogtalannak érzi magát saját hibája folytán, mert félreismerte lelkiismeretének figyelmeztető hangját. Pedig Isten csak a következmények törvényét engedte érvényesülni, hogy tanulságul szolgáljon a jövőre nézve. A föld eleget terem arra, hogy valamennyi lakóját táplálja, ha az emberek úgy osztognak meg a javakon, ahogy azt az igazságosság, jóság és felebaráti szeretet törvénye rendeli. Majd, ha a testvériség lesz úrrá a népek és nemzetek között, akkor az egyik ország fölöslege pótolni fogja a másinak hiányát, és mindegyiknek lesz annyi, amennyire szüksége van. Akkor a gazdag úgy fogja magát tekinteni, mint akinek sok vetőmagja van: ha elveti azt, százszoros termést hoz neki és másoknak, ha pedig ő maga eszi meg, és a felesleget, amit elfogyasztani már nem képes, elpazarolja, vagy elvesztegeti, akkor az sem neki, sem másoknak nem terem. Ha pedig magtárba zárja, ott a férgek pusztítják el. Ezért mondja Jézus: Ne gyűjtsetek földi kincseket, amelyek romlandók, hanem menneiket, amelyek örökkévalók. Más szavakkal: Ne tulajdonítsatok nagyobb fontosságot az anyagi javaknak, mint a szellemieknek, és tanuljátok meg, hogy feláldozátok az előbbieket az utóbbiak kedvéért.

A szeretetet és a testvériséget nem lehet törvényekkel elrendelni, mert ha nem él a szívben, az önzés mindig megfojtja. A spiritizmus feladata, hogy ezeket elültesse a szívetekben.

Ne szerezzetek aranyat.

Ne szerezzetek aranyat, se ezüstöt, se pénzt a ti erszényetekbe. - Se útravaló táskát, se két ruhát, se sarut, se pálcát, mert méltó a munkás az ő táplálására. Amely városba pedig, vagy faluba bementek, tudakozzátok meg, ki méltó abban, és annál maradjatok mindaddig, míg onnan kimentek. Ha pedig a házba bementek, köszöntsétek azt. És ha a ház méltó lesz, a ti békességetek szálljon rá. Ha pedig nem lesz méltó, a ti békességetek térjen vissza rátok.

És aki titeket be, nem fogadand, sem pedig beszédeteket nem hallgatandja, kimenvén abból a házból vagy városból, lábaitoknak porát is verjétek le. Bizony mondom néktek, túrhetőbb lesz Sodoma és Gomorra földjének dolga az ítéletnapján, hogysen azé a városé. (Máté X. 9.-15.)

Ezek a szavak, amelyeket Jézus tanítványaihoz intézett, amikor őket első ízben kiküldötte, hogy hirdessék az evangéliumot, semmi különöst sem tartalmaztak abban a korban, s megfeleltek a Kelet patriarkális szokásainak, ahol az utast mindig befogadták. Akkor azonban az utazás még meglehetősen ritka dolog volt. A modern népeknél a közlekedés fejlődése új szokásokat teremtett, s ezeknél már fel nem találhatnák a régi kor egyes szokásait, legfeljebb oly eldugott vidékeken, amelyeken a közlekedés még kezdetleges. És ha Jézus ma visszatérne, nem mondaná tanítványainak: Induljatok útnak minden úti-készlet nélkül.

E szavak azonban saját értelmük mellett még rendkívül mély erkölcsi jelentőséggel is bírnak. Ezekben tanította Jézus tanítványait, hogy a Gondviselésre bízzák magukat; nem lévén semmijük, nem kelthették föl azoknak kapzsiságát, akik őket befogadták, s ez módot nyújtott nekik, hogy meg tudják különböztetni a szeretetet az önzéstől. Ezért mondotta nekik: „Tudakozzátok meg; hogy ki méltó titeket befogadni” azaz, ki eléggé emberszerető, hogy szállást adjon olyannak, akinek nincs

miből fizetnie, mert ez megérdemli, hogy hallgassa szavaitokat, s ez lesz a jutalma felebaráti szeretetének.

S vajon azokra nézve, akik sem befogadni, sem hallgatni nem akarták őket, azt parancsolta-e Jézus, hogy erőszakoskodjanak, átkozzák meg, s kényszerítsék rájuk a megtérést? Korántsem. Csak annyit mondott, hogy menjenek máshová, s keressenek jóakarató embereket.

Így szól ma a spiritizmus is az ő híveihez: Senki lelkiismerete szabadságán ne erőszakoskodjatok, ne kényszerítsetek senkit, hogy hagyja el hitét és fogadja el a tiéteket. Ne szórjatok átkot azokra, akik másképp gondolkoznak, mint ti. Fogadjátok el azokat, akik önként jönnek hozzátok, s hagyjátok békén azokat, akik benneteket visszautasítanak.

XXVI. FEJEZET.

Adjátok ingyen, amit ingyen kaptatok.

A gyógyítás adománya. - Megfizetett imádságok. - A templomból kiűzött árusok. - A médiumitás ingyen adománya.

A gyógyítás adománya.

Betegeket gyógyítatok, poklosokat tisztítatok, halottakat támasszatok fel, ördögöket űzzetek; ingyen vettétek, ingyen adjátok. (Máté X. 8.)

„Adjátok ingyen, amit ingyen kaptatok” monda Jézus tanítványainak, s ezzel azt parancsolta, hogy ne fizetessék meg azt, amiért nekik sem kellett fizetniük. Amit ingyen kaptak, az pedig a betegek gyógyításának és a démonok - azaz a gonosz szellemek - kiűzésének adománya volt, amelyet Isten ingyen és azért adott, hogy segítsen azokon, akik szenvednek, és elősegítse a hit terjesztését. Ezért tiltotta meg a vele való üzérkedést, és azt, hogy ezt az adományt, mint létfenntartó kereseti forrást tekintsék.

Megfizetett imádságok.

És az egész nép hallására monda az ő tanítványainak: Oltalmaztatok meg magatokat az írástudóktól, kik hosszú köntö-

sökben akarnak járni és szeretik a piacokon való köszöntéseket és a gyülekezetekben az első ülést és a lakomákon a főhelyeket; - kik hosszú imádságok ürügye alatt az özvegyeknek házát fölemésztik. Ezek súlyosabb ítélet alá esnek. (Luk. XX. 15.-47.)

Ezzel Jézus azt is mondja, hogy ne fiztessétek meg imádságotokat, ne tegyetek úgy, mint az írástudók, akik „hosszú imádságok ürügye alatt az özvegyeknek házát fölemésztik - azaz: vagyont gyűjtenek. Az imádság a szeretet cselekedete, a szív föllendülése; megfizettetni azt, amit más érdekében Istenhez intézünk, azt jelenti, hogy bérencekké lettünk. Ez esetben az imádság oly formulává válik, amelynek hossza arányban áll azzal az összeggel, amelyet jövedelmez. Nos két dolog közül melyik áll meg: Isten vagy a sok szó szerint méri az ő kegyelmét, vagy nem. Ha sok kell belőle, akkor mire való keveset, vagy éppen semmit sem használni belőle annak érdekében, aki nem tud fizetni? Hiszen ez akkor a szeretet hiányát bizonyítja. Ha pedig egyetlen szó is elég, akkor nincs szükség a fölöslegre, minek tehát azt megfizettetni? Hiszen ez akkor visszaélés a kötelességgel.

Isten nem bocsátja áruba jó tetteit, amelyeket kinek-kinek juttat. Mi jögon fizteti tehát meg az, - aki még csak nem is rendelkezhetik ezek fölött, annál kevésbé állhat jót azok bekövetkezéséért - olyan kéréseit, amelyek eredmény nélkül maradhatnak? Isten kegyelmének, jóságának vagy igazságosságának egy-egy tényét, amelyért könyörületességéhez folyamodnak, nem teheti függővé pénzüsszegtől. Mert különben ebből az következne, hogy amennyiben az összeget nem fizetnék meg, vagy az nem lenne elegendő, Isten igazságosságát, jóságát és kegyelmét felfüggesztené. Az igazságérzet, a józanész és az egészséges logika egyaránt azt mondja, hogy Isten, az abszolút tökéletesség nem teheti függővé tökéletlen teremtményektől azt a jogát, hogy igazságosságát érvényesítse. Isten igazsága olyan, mint a nap: mindenkinek világít az, szegénynek és gazdagnak

egyaránt. Ha erkölcstelen dolognak tartjuk a földi fejedelem kegyeivel való üzérkedést, vajon megengedhető-e ugyanaz a mindenség Urának kegyeivel?

A megfizetett imádságnak még más káros következménye is van. Nevezetesen az, hogy aki fizetett, a legtöbbször azt hiszi, hogy neki már nem kell imádkoznia, mert úgy tekinti magát, mint aki kötelezettségének eleget tett, mivel tartozását kiegyenlítette. Tudjuk, hogy- a szellemeket szereteteiknek rájuk irányuló áhítatos gondolata boldogítóan érinti. Milyen áhítat töltheti azonban, el azt, aki egy harmadik személyt bíz meg azzal, hogy pénzéért imádkozzék helyette? És milyen áhítat tölti be ezt a harmadik személyt, mikor ez a rábízott feladatot továbbadja másnak, ez ismét következőnek, és így tovább? Nem lesülylyesztése-e ez az imádság becsének a forgó pénz értékére?

A templomból kiűzött árusok.

És Jeruzsálembé érkeztek. Majd Jézus bemenvén a templomba, kezdé azokat kiűzni, akik árulnak és vásárlanak vala a templomban, és a pénzváltóknak asztalait, s a galambárusoknak székeit felforgatá. És meg nem engedé, hogy valaki valamely edényt keresztül vigyen a templomon. És tanít vala, mondván nekik: Nincs-e megírva, hogy az én házam imádság házána fog hivatni minden népek számára? Ti pedig azt latroknak barlangjává tettétek! Meghallák ezt az írástudók és főpapok, és módot kérésének, hogyan veszíthessék el őt, mert féltek tőle, mivelhogy az egész sokaság elámult az ő tanításán. (Márk XI. 15-18.)

Jézus kiűzte a templomból az árusokat, miáltal elítél minden néven nevezendő üzérkedést a szent dolgokkal. Isten sem áldását, sem bocsánatát, sem a menyeknek országát nem bocsátja áruba, az embernek sincs tehát joga ezeket megfizettetni.

A médiumitás ingyen adománya.

Az újkori médiumok - mert hiszen az apostoloknak is volt médiumitásuk - azt az ingyen való adományt kapták Istentől, hogy a szellemek közvetítő eszközei legyenek, hogy oktassák az embereket, megmutassák nekik az igaz utat, s elvezessék őket a hithez. Nem pedig azért, hogy áruba bocsássák a szavakat, amelyek nem az övéik, mivel nem az ő személyes gondolkodásuknak, kutatásaiknak vagy munkájuknak gyümölcsei. Isten azt akarja, hogy az igazság mindenüvé eljusson, s nem akarja, hogy a legszegényebb is kitagadottnak érezze magát, és azt mondhassa: Nincs hitem, mert nem tudtam megfizetni. Nem volt meg az a vizsgálatom, hogy bátorítást és tanúbizonyságot kaphattam volna azok szeretetéről, akiket sirattam, mert szegény voltam. Íme, ezért nem kiváltság a médiumitás, és ezért fordul elő mindenütt; ezt megfizettetni annyi, mint eltérni a gondviselészerű rendeltetéstől.

Aki ismeri azokat a feltételeket, amelyek között a jó szellemek nyilatkoznak, idegenkedésüket mindattól, ami önző érdek, és aki tudja, mily kevés kell ahhoz, hogy eltávolodjanak tőlünk, az tisztában van vele, hogy a magasabb szellemek egyáltalán nem jelennek meg az első hívásra, amely annyi ülésen elhangzik. Ily gondolatot az egyszerű józanésznek is el kell utasítania. S nem profanálás-e pénzért hivatni meg olyanokat, akiket nagyra becsülünk, vagy akik nekünk drágák? Kétségtelen, hogy így is kaphatunk manifesztációkat, de ki kezeskedik azoknak valódiságáról? A könnyelmű, hazug, pajkos és alsórendű szellemek lelkiismeretlen serege mindig kész felelni a feltett kérdésre anélkül, hogy az igazsággal sokat törődnék. Aki komoly közleményeket vár, annak mindenekelőtt komolyan kell kérdeznie, azután tisztába kell jönnie a médium és a szellemlények kölcsönös rokonszenvének természete felől, mivel az első föltétel a jó szellemek hajlandóságának megnyerésére az alázatosság, szerénység, önmegtagadás, és a feltétlen erkölcsi és anyagi érdektelenség.

A kérdés erkölcsi oldala mellett van azonban még nem kevésbé fontos tekintet is, t. i. maga a médiumitás természete. A komoly médiumitás nem lehet és nem is lesz soha foglalkozássá. Nem csupán azért, mert ez erkölcsileg diszkreditálná és leszálítaná a zugjósok színvonalára, hanem mert ezt egy anyagi természetű akadály is kizárja. Nevezetesen a médiumitás rendkívül mozgékony, tünékeny és változékony képesség, amelynek állandóságára senki sem számíthat, úgy hogy aki ezt ki akarná aknázni, az nagyon bizonytalan forrásra bízna magát, amely éppen akkor mondhatná fel a szolgálatot, amikor arra a legnagyobb szüksége lenne. Egészen más a tanulmánnyal vagy munkával szerzett képesség, amely épp azért sajátja az illetőnek, amelyből ennél fogva jogosan húzhat is hasznot. De a médiumitás sem nem művészet, sem nem tehetség, ennél fogva nem is válhat foglalkozássá, mivel a szellemek hozzájárulása nélkül nem mutatkozik; s ha a képesség meg is van, szellemek hiányában annyi, mintha nem lenne. Ennél fogva nincs a világon médium, aki kezeskedhetnék fölöle, hogy valamely adott pillanatban szellemjelenség fog általa megnyilvánulni.

Kihasználni a médiumitást annyi, mint oly dolog fölött rendelkezni, amely tényleg nem az illetőé, ennek ellenkezőjét állítani annyi, mint megcsalni azt, aki fizet, sőt mivel az illető nem önmagával, hanem a szellemekkel, a holtak lelkéivel akar rendelkezni: ez a gondolat egyenesen visszataszító. **Ez az üzérkedés, amelyet a sarlatánizmus az emberek tudatlanságára, hiszékenységére és babonás voltára támaszkodva, kizsákmányolt, tette indokoltta Mózes ezirányú tilalmát.** A modern spiritizmus azonban, megértvén a dolog komoly oldalát, azzal, hogy az ilyen kizsákmányolást megbélyegezte: a médiumitást felülről kapott küldetés magaslatára emelte.

A médiumitás szent dolog, amelyet szentül, áhítattal kell gyakorolni. És ha van médiumitás, amely ezt a feltételt még parancsolóbban megköveteli, ez a gyógyító médiumitás. Az orvos tanulmányainak sokszor-súlyos áldozatok árán szerzett gyü-

mölcseit adja, a delejező a saját fluidjait, gyakran saját egészségét. Az orvos megfizettetheti szolgálatát, de a gyógyító médium a tisztább szellemek egészségét adó fluidjait közvetíti, s azért ingyen kell működnie. Jézus és tanítványai, bármilyen szegények voltak is anyagiakban, sohasem fizettették meg gyógyításukat.

Akinek nincs miből élnie, keressen a médiumitáson kívül jövedelmi forrásokat, s médiumitására - ha a szükség úgy hozza magával, - csak annyi időt szenteljen, amennyi felett anyagilag rendelkezik. A szellemek számon tartják alázatosságát és áldozatkészségét, ellenben visszavonulnak attól, aki lépcsőkül akarja őket felhasználni.

XXVII. FEJEZET.

Kérjétek és megadatik nektek.

Az ima minősége. - Az ima hatóképessége. - Az ima hatása. Gondolatátvitel. - Értelmi imák. - Ima a halottakért és a szenvedő szellemekért. Szelleznyilatkozatok: Hogyan imádkozunk? - Az ima üdítő ereje.

Az ima minősége.

Mikor imádkozol, ne légy olyan, mint a képmutatók, akik örömet imádkoznak fennállva a gyülekezetekben és az utcáknak szögletein, hogy az emberektől láttassanak. Bizony mondom nektek: elvették jutalmukat. Te pedig mikor imádkozol, menj be a te belső szobádba, és ajtódat bezárva, imádkozzál a te Atyádhoz, aki titkon van; és a te Atyád, aki reád néz titkon, megfizet néked nyilván.

Mikor pedig imádkoztok, ne legyetek böbeszédűek, mint a pogányok, akik azt tartják, hogy az ő böbeszédőségükért hallgattnak meg. Ne legyetek azért hasonlók azokhoz, mert jól tudja a ti Atyátok, mi nélkül szükölködtök, minekelőtte kémétek Őtőle. (Máté VI. 5-8.)

És mikor imádkozva álltok, megbocsássatok, ha valaki ellen valami panaszotok van, hogy a ti mennyei Atyátok is megbo-

csássa néktek a ti vétkeiteket. Ha pedig ti meg nem bocsáttok, nem bocsátja meg a ti mennyei Atyátok sem a ti vétkeiteket. (Márk XI. 25-26.)

Monda pedig némelyeknek, akik elhitették magukkal, hogy igazak, és a többieket semmibe sem vették, ezt a példázatot:

Két ember fölme a templomba imádkozni; az egyik farizeus, a másik publikánus. A farizeus fennállva ekként imádkozék magában: Istenem, hálát adok neked azért, hogy nem vagyok olyan, mint egyéb emberek, ragadozók, hamisak, paráznák, vagy amilyen ez a publikánus is. Böjtölök kétszer egy héten, s megadom a tizedet mindenből, amim van. A publikánus pedig távol állván még csak szeméit sem akará az égre felemelni, hanem mellét veré mondván: Isten! Légy irgalmas nekem, bűnösnek! Mondom néktek, ez megigazulva méne alá az ő házához inkább, mint amaz. Mert mindenki, aki magát felmagasztalja, megaláztatik, aki pedig magát megalázza, felmagasztaltatik. (Luk. XVIII. 9-W.)

Az ima minőségét világosan meghatározza Jézus: mikor imádkozol, ne állj a nyilvánosság elé, hanem imádkozzál titkon. Ne akarj túl sokat imádkozni, mert a szavaknak nem sokaságáért, hanem őszinteségéért hallgattatol meg. Imádkozás előtt bocsáss meg annak, aki ellen valami panaszkod van, mert csak az olyan ima kedves Isten előtt, amely minden szeretetlen érzéstől megtisztított szívből fakad. Végül imádkozzál alázatossággal, mint a publikánus, nem pedig önhittén, mint a farizeus. Ne erényeidet, hanem hibáidat tartsd nyilván, ha pedig másokkal hasonlítod össze magadat, a benned levő rossz legyen szemeid előtt.

Az ima hatóképessége.

Valamit imádságtokban kértek, higgyétek, hogy megnyeritek, és meglészen néktek. (Márk XI. 24.)

Vannak emberek, akik kétségbe vonják az ima hatóképességét, s véleményüket arra alapítják, hogy mivel Isten ismeri a mi szükségünket, fölösleges azokat eléje tárnai. Hozzáteszik még,

hogy a világmindenségben minden örök törvényekkel lévén összekapcsolva, a mi kívánságaink nem változtathatják meg Isten végzéseit.

Minden kétségen felül áll, hogy vannak változhatatlan természettörvények, amelyeket Isten sem függeszt fel valakinek szélsője kedvéért. De ettől a ténytől addig a hiedelemig, mintha az életnek összes körülményei a végzetnek lennének alárendelve, nagyon nagy a távolság. Ha ez így lenne, akkor az ember passzív eszköznél egyéb nem volna, minden szabad akarat és kezdeményezési képesség nélkül. E szerint a föltevés szerint nem lenne más választásunk, mint meghajtani fejünket a csapások súlya alatt anélkül, hogy még csak kikerülni is megkísérelnénk azokat. Még csak villámhárítókról sem keltene gondoskodnunk. Isten nem azért adta az értelmet és ítélőképességet, hogy ne használjuk, az akaratot, hogy ne akarjunk, és a cselekvési képességet, hogy tétlenek maradjunk. Az embernek szabadságában állván, hogy ilyen, vagy amolyan értelemben cselekedjék, tettei saját magára és másokra nézve olyan következményekkel járnak, amilyen volt a cselekedete. Kezdeményezése folytán oly eredmények létesülnek, amelyek határozottan kikerülnek a fatalitást, s amelyek emellett éppúgy nem rontják meg a mindenség törvényeinek harmóniáját, mint ahogy az inga jelzőtűjének előre vagy hátramoszdulása nem rontja le a mozgás törvényét, amelyen az erőműtan alapszik. Isten teljesíthet bizonyos kéréseket anélkül, hogy megbolygattaná a világmindenséget kormányzó törvények változhatatlanságát, minthogy az ő hozzájárulása szabad akaratától függ.

Ebből a mondatból: „Valamit imádságtokban kértek, higgyétek, hogy megnyeritek, és meglészen néktek” - okszerűtlen lenne azt következtetni, hogy elegendő kérni, hogy megkapjuk, és igazságtalan lenne vádolni a Gondviselést, ha nem teljesíti minden kérésünket, mivel Ő jobban tudja, hogy mire van szükségünk. Hiszen a földi atya is okosan cselekszik, ha nem teljesíti gyermekének olyan kéréseit, amelyek neki ártalmára len-

nének. Az ember általában nem lát a jelennél egyebet, és Isten, ha a jelen szenvedést az emberre nézve hasznosnak tartja jövője érdekében, szenvedni hagyja őt, éppúgy, mint ahogy a sebész szenvedést okoz a betegnek, azzal a műtéttel, amely gyógyulását van hivatva előidézni.

Isten azonban, ha az ember reábizza magát, bátorságot, türelmet és megnyugvást, továbbá eszközöket küld neki, amelyek segítségével kiszabadíthatja magát nehéz helyzetéből, oly gondolatokat sugalmaztatva neki jó szellemei által, amelyek erre képesítik, s amellet az érdem mégis az övé marad. Azokat segíti, akik nem hagyják el magukat, nem pedig azokat, akik mindent idegen segítségtől várnak, anélkül, hogy saját képességeiket munkába szólítanák. Sajnos azonban, az emberek legnagyobb része inkább valami csodás beavatkozástól vár segítséget, mint hogy ő tegyen valamit.

Vegyünk egy példát. Valaki eltéved a pusztaságban; rettenetesen gyötri a szomjúság, s úgy érzi, hogy mindjárt elájul. Lerogy a földre, Istenhez fohászkodik segedelemért és vár. Azonban sehonnan sem lát angyalt közeledni, aki inni hozna neki. Eközben valamely jó szellem azt a gondolatot sugalmazza neki, hogy álljon fel, haladjon azon az ösvényen, amely előtte húzódik. Erre mintegy gépies mozdulattal feláll s jó sorsára bízva magát, elindul. Egy magaslatra érve, távolról vizet pillant meg s ez egyszerre bátorságot önt beléje. Ha hite van, így kiált: „Köszönöm Neked Istenem a gondolatot, amelyet sugalmaztál nekem, és az erőt, amit adtál annak kivételére”. Ha nincs hite, így szól: „Milyen jó gondolatom jött! Milyen szerencsém volt, hogy a jobboldali ösvényt választottam, nem a baloldalit! Bizony, a véletlen gyakran jó szolgálatot tesz. Derék dolog volt tőlem, hogy nem hagytam el magamat, s előszedtem a bátorságomat!

De azt lehetne mondani: miért nem mondta meg neki a jó szellem egyenesen így: „Kövesd ezt az ösvényt, és ennek végén megtalálod, amire szükséged van”? Miért nem mutatta meg

magát neki, hogy vezesse, és elesettségében segítse? Így meggyőzte volna a Gondviselés beavatkozásáról. Ez először is azért nem történt, mert önmagán kellett segítenie és munkába szólítania saját erőit. Azután a bizonytalanság által Isten próbára teszi az embernek Belé helyezett bizalmát, s az ő akaratával szemben való alázatosságát. Ez az ember ugyanolyan helyzetben volt, mint a gyermek, aki ha elesik és lát valakit, kiabál és megvárja, míg fölemelik. Ha nem lát senkit, maga erőlködik, hogy felkeljen a földről.

Ha az angyal, aki Tóbiást kísérte, ezt mondotta volna: „Engem Isten küldött, hogy vezesselek utadban, s megóvjalak minden veszélytől” - akkor Tóbiásnak semmi érdeme sem lett volna, sőt kísérőjére bízva magát, még gondolkoznia sem kellett volna. Ezért csak akkor ismertette meg magát az angyal, amikor már visszatértek.

Az ima hatása. Gondolatátvitel.

Az ima fölhívás. Átala gondolatban viszonyba kerülünk azzal, akihez intézzük. Tárgyára nézve lehet kérő, hálaadó, vagy discsőtő ima. Imádkozni lehet magunkért, másokért az előkért és a holtakért. Az Istenhez intézett imákat hallják a szellemek, akik az ő akaratának végrehajtásával vannak megbízva, akik azokat az imákat is Őhöz viszik, amelyeket a jó szellemekhez intézünk. Ha valaki máshoz imádkozik is, mint Istenhez, ez csak közvetítés és közbenjárás kérése lehet, mert semmi sem történhetik Isten akarata nélkül.

A spiritizmus érthetővé teszi az imádság hatását, megmagyarázván a gondolatátvitel módját, akár a kért lény jön hívásunkra, akár imánk jut őhöz. Hogy ennék mikéntjét megértsük, képzeljük el az összes inkarnált és testnélküli lényeket az egyetemes fluidban, amely betölti a világtért, éppúgy, mint ahogy mi vagyunk idealant a légkörben. Ez a fluid átveszi az akaratrezgéseket. Ez a gondolat közvetítő eszköze, mint a levegő a hangé, azzal a különbséggel, hogy míg a levegő rezgései hatá-

roltak, addig a fluidvibrációk végtelenek. Mikor tehát valamely gondolatot irányítunk egy lényre - történjék az testben lévő részéről testnélkültre, vagy fordítva, földön, vagy a világtérben - fluidikus áram keletkezik egyiktől a másikhoz, amely a gondolatot terjeszti tovább, mint a levegő a hangot.

Ennek az áramnak az erőssége arányban áll a gondolat és az akarat erősségével. Ekképp az imádságot meghallják a szellemek, bárhol vannak is. Ennek segítségével közlekednek egymással, közlik velünk sugalmazásaikat, s válnak lehetővé érzelmi viszonylatok az inkarnáltak között a távolság dacára is. Ez a magyarázat mindenekfölött azoknak szükséges, akik nem képesek megérteni az imádságnak tisztán misztikus hasznát, és pedig nem azért, mintha az imádságot materializálni akarnók, hanem hogy hatását érthetővé, és felfoghatóvá tegyék, amely sokszor csaknem kézzelfogható. S ezzel az ima nem lesz kevésbé alárendelve Isten akaratának, aki minden dolgok legfőbb bírója, és aki egyedül képes eredményessé tenni imánkat.

Az imádsággal az ember magához vonzza a jó szellemek segítségét, akik eljönnek, hogy jó elhatározásaiban támogassák őt, s jó gondolatot sugalmazzanak neki. Magához vonja általa a szükséges erkölcsi erőt, hogy legyőzze az akadályokat, s visszatérjen a helyes útra, ha letévedt róla, sőt elfordítja magától azt az erkölcsi rosszat, amelyet hibáinál fogva magához vont volna. Valaki például azt tapasztalja, hogy egészségét elkövetett kicsapongásai tönkretették, s élete végéig szenvedéseket kell elviselni: vajon van-e joga panaszkodni amiatt, hogy nem tud meggyógyulni? Nem, mert ha imádkozott volna, erőt kaphatott volna a kísértésekkel szemben.

Ha az élet szenvedéseit két osztályba sorozzuk, és pedig az elsőbe azokat, amelyeket nem lehetett kikerülni, a másodikba pedig azokat, amelyeknek első sorban magunk vagyunk az okai gondatlanságunk és kicsapongásaink révén, akkor azt fogjuk tapasztalni, hogy az utóbbiak száma túlnyomó az előbbiekkal szemben. Nyilvánvaló, hogy az ember maga szerzi magának a

legtöbb szenvedést, amitől megkímélhetné magát, ha mindig gondosan és okosan cselekednék.

Nem kevésbé világos az is, hogy ezek a nyomorúságok az Isten törvényei ellen elkövetett bűnök következményei, és hogyha e törvényeket pontosan megtartanék, tökéletesen boldogok lehetnék. Ha szükségleteink kielégítésében nem lépnénk át a törvényszerű határt, nem szereznénk betegségeket, amelyek a rendetlen életmód következményei, sem szenvedéseket, amelyeket ezek a betegségek vonnak maguk után. Ha határt szabnánk vágyainknak, nem kellene félnünk a tönkre jutástól. Ha nem akarnánk magasabbra jutni, mint amennyire képesek vagyunk, nem kellene félnünk a bukástól. Ha alázatosak lennénk, nem érne utol bennünket megalázott gögünk szégyene. Ha a szeretetet gyakorolnánk, nem lennénk sem rágalmazók, sem irigyek, sem féltékenyek, és kikerülnők a civakodásokat és ellenségeskedést. Ha senkivel sem tennénk rosszat, senki bosszújától sem kellene tartanunk, stb.

Feltéve, hogy semmire sem vagyunk képesek mások rosszaságával szemben, és hogy minden imádkozás hiábavaló, hogy tőlük megőrizzük magunkat: nem elég-e, ha legalább azoktól a bajoktól megőrizhetjük magunkat, amelyek saját tetteinkből származhatnának? Íme, ebből könnyen fölfogható az ima hatása, amely abban nyilvánul meg, hogy hozzánk vonzza a jó szellemek sugallatait, mikor erőt kérünk arra, hogy ellenállni tudjunk a rossz gondolatoknak, melyeknek megvalósulása gyászos következményekkel járhatna reánk nézve. **Ebben az esetben tehát nem a bajt fordítják el tőlünk, hanem bennünket térítenek el attól a gondolattól, amely bajt szerezhettek; nem akadályozzák meg semmiben sem Isten végzéseinek megvalósulását.** Nem függesztik fel a természet törvényeinek működését, hanem minket akadályoznak meg, hogy megszegjük ezeket a törvényeket, szabad elhatározásunkra gyakorolván befolyást. De ezt tudtukon kívül cselekszik, titkos módon, hogy akaratumkat meg ne kössék. Úgy hogy az ember ugyanabban a

helyzetben van, mint akit jó tanácsokkal látnak el, és követi azokat, akarata azonban teljesen szabad abban a tekintetben, hogy szót fogadjon vagy sem. Isten akarja ezt így, hogy az embernek felelőssége is megmaradjon, de egyúttal az érdeme is, ha a jó és rossz közül a jót választotta. Ez az, amit az ember mindig megkaphat, ha áhítattal kéri, és amire különösen vonatkoznak e szavak: „Kérjétek és megadatik nektek”. Ha az imádság hatóképességét csak erre a részletre korlátozzuk is, nem jelent-e már ez is mérhetetlen eredményt? A spiritizmusnak volt fenntartva, hogy bebizonyítsa nekünk ezt a hatást, megismertetvén bennünket azzal a viszonyal, amely a testi és szellemi világ között van. Azonban az ima hatása még sokkal tágabb terjedelmű. Az imádkozást minden szellem ajánlja; róla lemondani annyi, mint nem ismerni el Isten jóságát, mint lemondani az ő segedelméről, valamint arról a sok jóról, amit általa másoknak tehetünk.

Isten, mikor meghallgatja és teljesíti a Hozzá intézett kérést, ezzel gyakran azt célozza, hogy megjutalmazza az imádkozó szándékát, alázatosságát és Belé veteti hitét. Innen van, hogy a jó ember imádkozásának nagyobb értéke van Isten előtt és mindig nagyobb hatása is, mivel a romlott és bűnös ember nem képes azzal az áhítattal és bizalommal imádkozni, amely az igazi imádság tartalmát képezi. Az önző szívből, aki csak ajkaival kér, szavaknál egyebek nem származhatnak, és mindenesetre hiányzik nála az a szeretet-föllendülés, amelyből az ima egész hatóképessége ered. Ennek igazságát annyira érezzük, hogy szívesebben kérjük az értünk való imádkozásra azt, akiről ösztönszerűleg érezzük, hogy viselkedése kedves lehet Isten előtt, és így inkább meghallgatja őt.

Mínt hogy az ima ilyen magnetikus hatás-sorozatot vált ki, azt lehetne gondolni, hogy az ima hatása a fluidikus képességtől is függ. Nos, ez nincs éppen így. Tudniillik a szellemek gyakorolván e hatásokat, ha szükségesnek látják, pótolhatják az imádkozónak fluidikus gyöngeségét akár úgy, hogy ezt a hatást

az ő nevében váltják ki, akár úgy, hogy pillanatnyilag kivételes erővel ruházzák föl, amennyiben méltónak ítélik erre vagy ha a dolog rendkívül hasznosnak látszik.

Az olyan ember, aki nem hiszi magát elég jónak arra, hogy üdvös hatást váltson ki, emiatt ne tartózkodjék a másokért való imádkozástól, abból a gondolatból kiindulva, hogy ő nem méltó arra, hogy meghallgattassék. Alárendeltségének tudata, mint alázatosságának bizonyossága mindig kedves Isten előtt, aki arra a szerető szándéokra tekint, amely az imádkozót eltölti. Áhítata és Istenbe vetett bizalma az első lépés a jó útra visszatérésben, s a jó szellemek boldogoknak érzik magukat, hogy ebben bátoríthatják őt. **A jó Isten csak egy imádságot utasít vissza: a gógösét, aki csak a saját hatalmában és érdemeiben hisz, s azt gondolja, hogy ezekkel helyettesítheti az Örökkévaló akaratát.**

Az imádság hatása a gondolatban van, de nem függ sem a szavaktól, sem a helytől, sem az időponttól. Imádkozni lehet bárhol és bármikor, egyedül vagy többesben. A helynek vagy az időpontnak befolyása a körülmény éktől függ, amelyek kedvező hatással lehetnek az áhítatra. A közös ima sokkal hatalmasabb hatást vált ki, ha az imádkozók lélekben ugyanabban a gondolatban és vágyakozásban egyesülnek, mert ez olyanforma mint mikor sokan egyszerre és összhangban kiáltanak. De mit ér, ha bármilyen sokan jönnek is össze, ha mindegyik külön csak a saját személyével törődik! Százan összegyűlve is imádkozhatnak önzők módjára, ellenben ketten vagy hárman is imádkozhatnak, mint igazi testvérek Istenben, ha ugyanabban a vágyban egyesülnek, és imádságuk ama százénál sokkal hatásosabb lesz.

Értelmi imádságok.

Hogyha nem tudom a szónak értelmét, a beszélőnek idegen leszek és a beszélő is idegen előttem. Mert ha idegen nyelven könyörgök, a lelkem könyörög, de értelmem gyümölcstelen. Mert ha lélekkel mondasz áldást, az ott levő, csak a saját nyelv-

vén értő miképpen fog a te hálaadásodra Áment mondani, mikor nem tudja, mit beszélsz? - Mert jóllehet, te szépen mondasz áldást, de más nem épül abból. (Pál Kor. I.lev. XIV. 11., 14., 16., 17.)

Az imádság értéke abban a gondolatban van, amelyet a szavak tartalmaznak. Lehetetlen tehát gondolatot fűzni oly szavakhoz, amelyeket nem értünk, mert amit nem értünk, az nem hathat a szívünkre. A nagy többségre nézve az idegen nyelven mondott imádság nem egyéb, mint olyan szavak gyűjteménye, amelyek semmit sem mondanak a léleknek. Hogy az imádságnak ránk hatása legyen, minden szónak egy-egy eszmét kell fölkeltenie bennünk, és ha nem értjük a szavakat, semmi gondolatot sem fognak fölkelteni. Az ilyen imákat úgy ismétlik el az emberek, mint üres formulákat, amelyeknek értékét az adja meg, hogy hányszor mondattak el. **Sokan kötelességből imádkoznak, mások szokásból, minélfogva azt hiszik, hogy ha bizonyos meghatározott számú imádságot ilyen vagy amolyan sorrendben elmondtak, kötelességüket teljesítették.** Isten azonban a lélek fenekén olvas, és látja a gondolatokat és azok őszinteségét, s méltatlan lenne Róla azt gondolni, hogy a formát többre értékeli, mint a lényeket.

A holtakért és a szenvedő szellemekért való Ima.

A szenvedő szellemek kérik az imádságot; ez nekik jól esik, mert látván, hogy gondolnak reájuk, kevésbé elhagyottaknak, s kevésbé boldogtalanoknak érzik magukat. Azonban az értük-mondott imádságnak sokkal közvetlenebb hatása is van, nevezetesen fölbreszti bátorságukat, s azt a vágyakozásukat, hogy tetteik megbánásával és jóvátételével fölemelkedjenek, s a rossz gondolatoktól elforduljanak. Ebben az értelemben véve nemcsak megkönnyebbíthetjük, de meg is rövidíthetjük szenvedéseiket.

Némelyek feleslegesnek tartják a holtakért való imádkozást, mivel szerintük a lélekre nézve csak két lehetőség van: vagy

üdvözül, vagy örökre elkárhozik és úgy az egyik, mint a másik esetben tárgyaltan az imádság. Anélkül, hogy ennek a hitnek értékét vitatnók, tegyük fel egy pillanatra az, örök és változhatatlan elkárhozás lehetőségét és azt, hogy imáink képtelenek ennek végét vetni. Azt kérdezzük azonban: vajon emellett a föltétel mellett is logikus-e, szeretetteljes és keresztényi dolog-e elvetni az elkárhozottakért való imádkozást? Mert legyenek bár ezek az imádságok teljesen hatástalanok a tekintetben, hogy őket megszabadítsák, mindamelllett nem a részvétnek és szánalomnak bizonyítékai-e, amely tudat enyhítheti szenvedéseiket? Vajon a földön is, mikor valakit életfogytiglan elítélnék, és megszűnt minden lehetősége annak, hogy, kegyelmet kapjon, megtiltják-e egy-egy könyörülő szívű egyénnek, hogy meglátogassa, és részvétével feledtesse vele bilincsenek súlyát? Ha valaki gyógyíthatatlan betegségbe esett, azért mert gyógyulásához semmi remény, magára kell-e hagyni minden enyhítés nélkül? Gondoljátok meg, hogy az elkárhozottak közt lehet valaki, aki nektek kedves volt, egy barát, talán egy atya, egy anya, vagy egy gyermek, és mert szerintetek többé nem remélhet kegyelmet, vonakodtok neki egy pohár vizet adni, hogy szomjúságát csillapítsa, vagy gyógyító írt fájó sebeire? Annyit is megtagadnátok tőle, amennyit egy gályarabnak nyújtanátok? Nem akarnátok neki egy kis vigaszt, szereteteteknek némi tanújelét nyújtani? Nem, ez nem lenne keresztényi dolog. Oly hit, amely rideggé teszi a szívet, nem fér össze olyan Istenbe vetett hittel, aki első kötelességgé tette a felebaráti szeretetet. A nem örökké tartó szenvedések hite nem jelenti azt, mintha bizonyos ideig tartó bűnhődések nem volnának. Mivel Isten az ő igazságosságában nem vegyítheti össze a jót a rosszal. Ebben az esetben pedig tagadni az imádság hatóképességét annyi lenne, mint tagadni a vigasz hatását, tagadni a jó tanácsok bátorító befolyását, tagadni azt az erőt, amelyet azoknak erkölcsi támogatásából merítünk, akik javunkat akarják.

Mások látszólag okszerűbb indokolásra támaszkodnak: Isten végzésének változhatatlanságára. Isten - szerintük - nem változtathatja meg elhatározásait teremtményeinek kívánságára, mert különben semmi sem lenne állandó a világon, - Az embernek tehát nincs mit kérnie Istentől, hanem csak alárendelnie magát az ő akaratának és imádnia Őt.

Ez a felfogás helytelen alkalmazása az isteni törvény változhatatlanságának, vagy inkább nem ismerése annak a törvénynek, amely a jövőendő bűnhódéseket szabályozza. Ezt a törvényt az Úr szellemei a mai korban nyilatkoztatták ki, amikor az ember immár eléggé érett arra, hogy megértse, mi egyezik meg és mi áll ellentétben az ő hitében Isten akaratával.

Az örök kárhozat dogmája nem törődik a bűnös megbánásával; ránézve minden vágyakozás fölösleges arra, hogy megjavuljon, hiszen arra van ítélve, hogy örökké tartó szenvedésben maradjon. Ha határozott időre van elítélve, akkor a fájdalom megszűnik, mihelyt az idő letelt; azonban ki biztosít, hogy a bűnös akkorra már jobb érzéseket táplál? Ki biztosít, hogy éppen úgy, mint sok földi elítelt, amikor elhagyja a fogházat, nem marad-e éppen olyan rossz, mint azelőtt? Az első esetben a büntetés szenvedéseiben maradna az is, aki megjavult, a másodikban kegyelmet kapna az is, aki bűnös maradt. Isten törvénye sokkal bölcsebb ennél. Mindig igazságos, méltányos és könyörületes, nem szab határt a szenvedések tartamának, bármilyen természetűek legyenek is. Tartalma a következő:

- Az ember mindig elszenvedti vétségeinek következményeit; nem eshetik egyetlen sérelem sem Isten törvényén, amelyért büntetés nem járna.
- A büntetés súlya arányos a vétség súlyával.
- Egyetlen vétség büntetésének időtartama sincs megállapítva; ez mindig a bűnös megbánásától és a jóvátételre irányuló akaratának erejétől függ. A szenvedés addig tart, mint a rosszban való megátalkodottság. Állandó,

ha a megátalkodottság is állandó, de rövid tartamú, ha a megbánás gyors és erőteljes.

- Mihelyt a bűnös irgalomért kiált, Isten meghallja, s reményt küld neki. Azonban a bűn egyszerű megbánása nem elegendő, a jóvátételnek is kell követnie. Ezért a bűnös új megpróbáltatások alá kerül, amelyek során módjában áll akarateréjével jóvátenni azt a rosszat, amelyet cselekedett.
- Az ember ekképp mindig saját sorsa fölött dönt; meg-
rövidítheti bűnhődését, vagy a végtelenségig nyújthatja azt. Boldogsága vagy boldogtalansága jóra irányuló akaratótól függ.

Ez a törvény változhatatlan, és megegyező Isten jóságával és igazságosságával.

A bűnös és boldogtalan szellem ekképp mindig megmentheti önmagát, Isten törvénye meg is mondja neki, hogyan. Ami azonban a legtöbbször hiányzik nála, ez a jóakarát, erő és bátor-ság. Ha tehát imádságainkkal sugalmazzuk neki ezt az aka-ratot, ha segítjük és bátorítjuk, ha tanácsainkkal világosságot nyújtunk neki, akkor ahelyett, hogy Istent sürgetnénk, hogy változtassa meg a törvényt, mi szolgálunk eszközül az ő szere-tettörvényének érvényesítésében. Amely által megengedi ne-künk, hogy mi is részt vegyünk az ő munkájában, s a szeretet-ről magunk is bizonyosságot tegyünk.

S Z E L L E M N Y I L A T K O Z A T O K .

Hogyan imádkozzunk?

Minden emberi lénynek első kötelessége és első cselekedete, mely őt a lélek tevékeny életéhez visszatéríti, az ima. Ti majdnem mindnyájan imádkoztok, de valójában milyen keves-sen tudnak imádkozni. Mít törődik az Úr az egyes szavakkal, melyeket ti gépileg összehordotok, mert ezt már, mint köteles-séget megszoktátok, s amely mint minden más kötelesség, rea-tok nehezedik.

A keresztyénynek, vagy bármilyen felekezetű spiritistának imáját akkor kell végeznie, amikor szelleme a hús jármát leigázta. Az isteni fenség lábaihoz alázatossággal, bensőséggel kell felemelkednie, mély hálával azokért a jótéteményekért, melyekben mindazon pillanatig része volt, az elmúlt éjszakáért, amely alatt megengedte - habár nem is tud róla - hogy visszatérjen régi barátaihoz, vezetőihez, hogy a velük való érintkezésből több erőt és kitartást mentsen. Gyöngeségének tudatában kell az Úr zsámolyánál megjelennie, s Tőle kérnie elnézést és könyörületességet. Imátoknak bensőségesnek kell lennie, mert lelketek Teremtőjéhez akartok felemelkedni, s ehhez a léleknek reménységtől és szeretettől sugárzó fehérnek kell lennie, mint aminő Krisztusé volt a Tábor hegyén.

Imátoknak azoknak a kegyeknek a kérését kell tartalmaznia, amelyekre szükségetek van, de ez a szükségetek valódi legyen. Haszontalan dolog tehát, ha az Úrtól a szükséges megpróbáltatások megrövidítését, a földi örömök és a gazdagság adományát kéritek. Kérjétek, hogy nektek a türelem, az odaadás és a hit sokkal becsesebb javait adja. Ne mondjátok, mint némelyek közületek szokták: „Nem érdemes imádkozni, mert az Isten úgysem hallgat meg!” Mit is kértek ti legtöbbször Istentől? **Vajon jutott-e gyakrabban eszetekbe, hogy Tőle erkölcsi javulásokat kérjétek? Oh nem, nagyon ritkán. Inkább arra gondoltok, hogy Tőle földi vállalkozástok sikerét kérjétek,** és azután fölkiáltotok: Isten nem törődik velünk, mert ha törődnék, nem volna annyi igazságtalanság! Esztelenek és hálátlanok! Ha lelkiismeretetek mélyébe szállnátok, majdnem mindig megtalálnátok magatokban bajaitok kiinduló pontját, amelyek miatt panaszkodtok. Kérjétek tehát mindenekelőtt javulásokat, és majd meglátjátok, hogy a kegyelmek és a vizsgáztatások mily özöne fog rátok áradni.

Szüntelenül kell imádkoznotok; de emiatt nem kell külön imaszobákba visszahúzódnotok, sem nyilvános helyeken térdre borulnotok. **A napi ima: kötelességetek hív teljesítése, bár-**

milyen is legyen az. Nem az Úr iránt való szeretet cselekedetét gyakoroljátok-e, amikor felebarátaitokat erkölcsi, vagy anyagi szükségében segítitek? Nem a hála ténye nyilatkozik-e meg akkor bennetek, amidőn gondolatotokat Feléje emelitek, ha szerencse ér, ha valamely balesetet kikerültetek, vagy akkor, amikor a kellemetlenség csak éppen elsurran felettetek, amikor gondolatban felkiáltotok: Áldva légy Atyám!? Nem a töredelem megnyilvánulása-e az, amikor a legfelsőbb Bíró előtt megalázkodtok. Amikor érzitek, hogy hibáztatok, ha mindjárt a megbánás ilyes futó gondolat alakjában történik is: Bocsáss meg Uram, mert vétkeztem (góg, önzés, vagy szeretet hiánya által), s adj nekem erőt, hogy többé ne hibázzak és bátorságot, hogy hibáimat jóvátegyem!?

Mindez nem függ a rendes reggeli vagy esti imátoztól, sem különös megszentelt napotoktól, mert amint látjátok, az ima minden pillanatban fölszárnyalhat anélkül, hogy munkátokat miatta megszakítanátok. Sőt ellenkezőleg, úgyszólván a munka megszenteli azt. Higgyétek el, hogy egyetlen ilyen gondolatot, mely a szívből ered, jobban meghallgat a ti mennyei Atyátok, mint a szokásból mondott hosszú imákat, melyeket gyakran meghatározott ok nélkül mondotok el, és amelyekre csak a megszokott óra emlékeztet benneteket. (V. Monod, Bordeaux, 1862.)

Az ima üdítő ereje.

Jöjjetek, kik hinni akartok, az ég szellemei hozzátok sietnek, és nagy dolgokat jelentenek ki nektek. Gyermekeim, Isten megnyitja kincstárát, hogy jótetteivel elhalmozzon benneteket. Hitetlen emberek, ha ti tudnátok, mennyi jót tesz a hit a szívnek és mennyire képes a lelket a bánat és az ima felé terelni! Ima! Óh, mily megindító a te szavaid, mikor a könyörgéskor elröppennek az emberi ajakról! Az ima isteni harmat, mely a szenvedélyek túlságos hevét hűsíti. A hitnek idősebb testvére, mely arra az ösvényre kísér, amely Istenhez vezet. Amikor áhítatban és magányban vagytok, akkor számotokra Isten többé

nem titok, mert leleplezi magát előttetek. Nektek, akik a tiszta gondolkozás apostolai vagytok, az ima maga az élet. Lelketek elszakítja magát az anyagtól, s a végtelen éteri világokba száll, melyek más szegény ember előtt ismeretlenek.

Haladjatok, haladjatok az ima utjain és meghalljátok az angyalok hangját. Mily harmónia! Ez többé nem a föld zavart zaja, rikító hangja, ez az arkangyalok zenéje, a szeráfok gyöngéd, szelíd hangja, mely könnyedebb, mint a ligetek lombja között játszadozó szellőcske. Mily gyönyörök között visz az utatok! A ti nyelveteken nem lehet ezt leírni, de minden pórusotokon áthatol! Oh, mily élénk és üdítő forrás ez, amelyből az ember ima közben iszik! Édes, lágy hangok, kábító illat, amelyet a lélek érez és élvez, amikor felemelkedik amaz ismeretlen szférákba, hol az ima lakozik. Itt nem okoznak zavart a hús vágyai, minden vágyakozás isteni természetű. Ti is imádkoztatok, mint Krisztus, mikor a Golgota keresztfáját a Kálváriára vitte. Viseljétek kereszteteket, és az édes érzés fog rajtatok erőt venni, amely az ő lelkét áthatotta, ámbár a szégyenteljes keresztfá terhelte is vállát. Ő a halálba ment, de csak azért, hogy az Atya házában mennyei életet folytasson. (Szent Ágoston. Paris, 1861.)

XXVIII. FEJEZET.

Spiritiszta imák gyűjteménye.

Bevezetés.

A szellemek folyton ezt hangoztatják: „A gondolat minden, a forma semmi; imádkozzék mindenki saját meggyőződése szerint, és azon a módon, amely legjobban a szívéhez szól; egy jó gondolat többet ér, mint sok szó, amelyek közt a szív nem érez semmit”.

A szellemek semmiféle imádságformulát sem írnak elő. S ha adnak is imádságot, ezt azért teszik, hogy megrögzítsék az eszméket és felhívják a figyelmet a spiritista tan bizonyos elveire. Teszik ezt abból a célból is, hogy segítségül jöjjenek olya-

noknak, akik zavarba jutottak, s gondolatokat adjanak nekik, mert vannak, akik azt hiszik, hogy nem is imádkoztak igazán, ha gondolataik nem voltak formulázva.

Ebben a fejezetben olyan imákat válogattunk össze, amelyeket különböző körülmények között mondták tollba a szellemek. Másokat is közölhetek volna és más alakban is, amelyek bizonyos eszmekörnek és bizonyos eseteknek jobban megfelelnek, de a forma keveset jelent, ha az alapgondolat ugyanaz. Az ima célja az, hogy fölemelje a lelket Istenhez; a formák különfélesége nem jelenthet semmi különbséget azok között, akik Benne hisznek, annál kevésbé a spiritizmus hívei között, mert Isten minden őszinte imát szívesen fogad.

Ez az imagyűjtemény tehát nem feltétlen formulákat tartalmaz, hanem egyik változatát a szellemek tanításának. Nem más ez, mint alkalmazása az evangéliumi erkölcsi elveknek, amelyeket ez a könyv tárgyalt, kiegészítése az Isten és a felebarát iránti kötelességeket illető közleményeknek, amelyekben a szellemek a tan összes elveit ismételik. A spiritizmus elismeri, hogy valamennyi vallás imádsága jó, ha szívből, nem pedig csak az ajakkal mondják el. Nem ad előnyt egyiknek sem, s nem gáncsolja egyiket sem. Isten sokkal nagyobb, minthogy visszautasítson egy hangot, amely Őt kéri, vagy dicsőíti - csak azért, mert valaki másképpen teszi azt, mint a másik. Aki átkot szór az olyan imára, amely más formulát használ, mint az övé, az azt bizonyítja vele, hogy félreismeri Isten nagyságát. Azt hinni, hogy Isten bizonyos formulákhoz ragaszkodik, annyi, mint Neki emberi kicsinyességet és szenvedélyeket tulajdonítani.

Az imádság lényeges feltétele Pál apostol szerint az, hogy érthető legyen, hogy szellemünkhöz szólhasson. Ennél fogva nem elegendő, hogy olyan nyelven mondják el, amelyet csak az imádkozó ért. Azonban a közhasználatú nyelven elmondott imák közt is vannak olyanok, amelyek nem sokkal jobban foglalkoztatják a gondolkozást, mint hogyha idegen nyelven mondták volna, és amelyek éppen ezért nem hatnak a szívre. A

bennük levő kevés gondolat elvész a szavak tömegében, és a nyelvezet titokzatosságában.

Fő kelléke az imádságnak, hogy világos, egyszerű és tartalmas legyen, menten minden frázistól és csillogó jelzőtől, amely nem egyéb üres máz nál. Minden szónak meg kell lennie a horderejének, mindegyiknek gondolatot kell ébresztenie, egy hűrt megrezegetnie a lélekben, egyszóval: visszhangot keltenie. Csak ezzel az egy föltétellel érheti el célját az ima, máskülönben nem egyéb üres szavaknál. Azt is tapasztalhatják, hogy az imát a legtöbbször mily hadarva, s mily szórazott arccal mondják el: csak az ajkak mozognak, de az arcki-fejezésen, sőt magán a hangon is felismerhető a tisztán külsőséges, gépies aktus, amely mellett a lélek közönyös marad.

Az ebben a gyűjteményben felsorolt imák öt csoportra oszlanak:

1. Általános imák.
2. Imák önmagunkért.
3. Imák az élőkért.
4. Imák a holtakért.
5. Imák a betegekért és megszálltakért.

Hogy a figyelmet jobban fölhívjuk az egyes imák tárgyára, és érthetőbbé tegyük azok jelentőségét, előszó címmel mindegyik előtt előzetes oktatást adunk, mintegy az imádság indítóokainak magyarázatául.

I. Általános imák.

Az Úr imája.

Előszó

A szellemek azt ajánlották, hogy az Úr imáját tegyük e gyűjtemény elejére, nem pusztán mint imát, hanem mint szimbólumot. Az összes imák közül ezt helyezik első sorba, lehet, hogy azért, mert magától Jézustól származik, vagy pedig, mert ez minden imát helyettesíthet azoknál az eszméknél fogva, amelyeket magában foglal. Ez a tömörség legkövetesebb mintája

és egyszerűségében magasztos remekmű. Valóban, a legrövidebb alak dacára magában foglalja az embernek Isten, önmaga és felebarátai iránt való összes kötelességeit. Magában foglalja a hitvallást, imádatot és hódolatot, az életre szükséges dolgok kérését, és a szeretet elveit. Ezt imádkozni valakiért annyi, mint azt kérni az ő számára, amit magunknak kérnénk. Rövidsége dacára is azonban az a mély értelem, melyet magában foglal, a legtöbb ember számára elenyészik. Látjuk, hogy általában nem is irányítják gondolatukat annak egyes részeire, hanem úgy mondják el, mint valami formulát, amelynek hatóereje attól függ, hogy hányszor ismétlik. Ez a szám többnyire a kabalisztikus három, hét vagy kilenc, amelyet a régi babonás hit a mágiánál alkalmazott.

Hogy segítségére legyünk az imádkozónak annak a hiányérzetnek eloszlatásában, amelyet ez ima tömörsége hagy a gondolatban, a jó szellemek tanácsára és segítségével minden egyes mondata után kommentárt fűztünk, amely értelmét taglalja, s alkalmazás módját megmutatja. A körülmények, vagy a rendelkezésre álló idő szerint imádkozhatjuk az egyszerű vagy a részletezett Miatyánkot.

I. Mi Atyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te neved.

Hiszünk Benned Urunk, mert minden a te hatalmadról és jóságodról beszél. A mindenség összhangja oly bölcsességről és gondoskodásról tanúskodik, amely fölülmúl minden emberi képességet. Végtelenül nagy és bölcs lény neve van fölírva a teremtés minden alkotásán a fűszáltól és a parányi rovartól föl a világegyetben keringő csillagokig; mindenütt atyai gondoskodás jeleit látjuk. Vak az, aki nem ismer meg Téged műveidben, gőg is, aki nem dicsőít és hálátlan, aki nem borul le hálával Előtted!

II. *Jöjjön el a te országod!*

Urunk! Te bölcsességgel teljes törvényeket ajándékoztál az embereknek, amelyek őket boldogokká tehetik, ha engedelmeskednek azoknak. Ezeknek a törvényeknek uralma köztük békét és igazságot jelentene, egymás iránt való kölcsönös segítséget. A kölcsönös ártalom helyett, amelyben most élnek: az erősebb segítené a gyengébbet, ahelyett, hogy elnyomná, kikerülnék a bajokat, amelyeket a mindenféle visszaélések és kicsapongások okoznak. Ideleln minden nyomorúság törvényeid megsértéséből ered, mert nincs egyetlen törvényszegés, amelynek ne lennének végzetes következményei.

Te az állatnak ösztönt adtál, amely a szükséges határt megvonja előtte, s amelyet az gépiesen követ. De az embernek ezen az ösztönön felül értelmet és ítélőképességet is ajándékoztál. Szabad akaratot is adtál neki, hogy megtartsa, vagy áthágja törvényeidet, azaz hogy választani tudjon jó és rossz között, hogy felelős legyen, s tetteivel érdemeket szerezhessen. Senki sem mondhatja, hogy nem ismeri törvényeidet, mert a te atyai gondviseléssel úgy akartad, hogy azok be legyenek vésvé mindenkinek lelkiismeretébe, tekintet nélkül vallására, vagy nemzetségére. Akik azt megsértik, nem ismernek Téged!

Te megígérted, hogy eljön az idő, mikor mindenki a te törvényed szerint cselekszik; akkor megszűnik a hitetlenség, és mindenki elismer Téged mindenek hatalmas Urának, és a törvényed uralma lesz a te országod a földön.

III. *Legyen meg a te akaratod miképp a mennyben, azonképpen itt a földön is.*

Ha már az alázatosság kötelessége a fiúnak az atyával, az alárendeltnak a főbbvalóval szemben, mennyivel inkább kötelessége ez a teremtménynek teremtőjével szemben! A te akaratodat cselekedni, Uram, annyi, mint megtartani a te törvényeidet, és zúgolódás nélkül alárendelni magunkat a te isteni végzéseidnek. S ez akkor történik, ha megértjük, hogy Te vagy a

forrása minden bölcsességnek és hogy Nélküled semmi sem lehetséges; akkor a te akaratod történik itt a földön is, mint a kiválasztottak közt a mennyben.

IV. *Add meg nekünk a mi mindennapi kenyerünket ma.*

Add meg nekünk táplálékunkat, hogy fenntarthassuk testi erőnket; add meg szellemi táplálékunkat is, hogy fejlődhessék szellemünk. Az állat megtalálja táplálékát, de az embernek saját tevékenységével és értelme erejével kell azt megszereznie, mert őt szabadnak teremtetted.

Te azt mondtad neki: „A te arcod verejtékével keresd kenyeredet”. Ezzel munkakötelezettséget róttál reá, hogy gyakorolja képességeit, azoknak a módoknak megkeresésében, amelyekkel szükségleteiről és jólétéről gondoskodhat. Egyik testi, másik szellemi munkával. Munka nélkül vesztegelni fog, s nem számíthat a magasabb szellemek boldogságára.

Te megsegíted a jókaratú embert, aki Benned bíz, és megadod neki, amire szüksége van, de azt nem, aki tétlenségben érzi jól magát, s munka nélkül szeretne mindent megszerezni, sem pedig azt, aki fölöslegre vágyik. Hányan vannak, akik el-esnek saját hibájuk, gondatlanságuk, vakságuk vagy nagyravágásuk folytán. És mert nem akarnak megelégedni azzal, amit Te adtál nekik! Ezek saját szerencsétlenségük szerzői, akiknek nincs joguk panaszkodni, mert abban bűnhődnek, amiben vétkeztek. De Te őket sem hagyod el, mert Te végtelen könyörületes vagy, Te azonnal segédkezet nyújtasz nekik, mihelyt - mint a tékozló fiú - megbánással visszafordulnak Hozzád.

Mielőtt panaszkodnánk sorsunk felett, kérdezzük meg, vajon nem mi magunk vagyunk-e az oka. Minden bajban, amely bennünket utolér, kérdezzük meg, vajon nem kerülhettük volna-e ki? De az is jusson eszünkbe, hogy Isten értelmet adott nekünk, amellyel kikerülhetünk a hínárból, és tőlünk függ, hogy hasznát vegyük. Mivel a munka törvénye a földi élet feltétele, adj nekünk bátorságot és erőt, hogy betölthessük azt. Adj okosságot,

gondosságot és önmérsékletet is, hogy ne veszítsük el annak gyümölcsét.

Add meg nekünk, Uram, a mi mindennapi kenyerünket, azaz eszközöket az életfenntartáshoz szükséges dolgoknak munka által való megszerzésére, mert senkinek sincs joga fölöslegest kívánni. Ha képtelenek vagyunk dolgozni, rábizzuk magunkat isteni gondviselésedre. Ha az áll bölcs terveidben, hogy erőfeszítéseink dacára is megpróbálj bennünket súlyos nélkülözésekkel, úgy fogadjuk azokat, mint igazságos jóvátételt azokért a bűnökért, amelyeket ebben, vagy valamely régebbi életünkben követtünk el, mert Te igazságos vagy és mi tudjuk, hogy nincsenek meg nem érdemelt szenvedések, és hogy Te sohasem büntetsz ok nélkül.

Őrizd meg minket Urunk attól, hogy irigységet tápláljunk azok iránt, akiknek mindaz megvan, amit mi nélkülözünk, de még azok iránt se, akiknek fölöslegük van, mikor nekünk a szükséges is hiányzik. Bocsáss meg nekik, ha megfélemlenek a felebaráti szeretet törvényéről, amelyre Te tanítottad őket.

Úzd el a mi lelkünkől azt a gondolatot, hogy kételkedjünk a te igazságosságodban, mikor látjuk a gonosznak boldogulását, s a csapásokat, amelyek gyakran a jó embert sújtják. Mi tudjuk immár - hála a világosságnak, amelyet a te kegyelmed juttatott nekünk, - hogy a te igazságod mindig érvényesül, és senkin sem esik méltánytalanság, hogy a gonosznak anyagi boldogulása csak látszat, mint maga a testi élet is, amelynek még egykor szörnyű börtje lehet, míg azoknak a boldogsága, akik megadásal szenvednek, örökkévaló lesz.

V. És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk azoknak, akik ellenünk vétettek.

Urunk, minden törvényszegés Ellened elkövetett sérelem, és oly adósság, amelyet előbb-utóbb ki kell egyenlíteni. Végtelen irgalmadért esedezünk ezek miatt jó Atyánk, s ígérjük Neked, hogy igyekezni fogunk, hogy újakat el ne kövessünk.

Te félreérthetetlen törvényt alkottál a felebaráti szeretetről; ez azonban nem csak abból áll, hogy segítsük felebarátunkat szükségében, hanem abban is, hogy felejsük el és bocsássuk meg sértéseit. Mily joggon kérjük elnézésedet, ha mi magunk nem gyakoroljuk azt azokkal szemben, akikre nekünk van panaszunk? Adj nekünk erőt Istenünk, hogy kiirtsunk a lelkünkől minden neheztelést, gyűlöletet, vagy bosszúérzést. Add, hogy a halál meg ne lepjen bennünket bosszúvágygal a szívünkben. Ha Neked úgy tetszik, hogy innen alulról ma hívj vissza bennünket. Add, hogy tisztán és minden ellenséges érzülettől menten jelenhessünk meg Előtted Krisztus Urunk példája szerint, akinek utolsó szavai is hóhéraiért hangzottak el.

Az üldözések, amelyeket a gonosztól kell elszenvednünk, földi megpróbáltatásaink egyik részét képezik. Ezeket zúgolódás nélkül kell fogadnunk, mint minden más megpróbáltatást is, és nem szabad átkoznunk azokat, akik rosszaságuk által az örök boldogság útját készítik elő nekünk, mert Te Jézus által megmondottad: „Boldogok, akik szenvednek az igazságért”. Áldjuk tehát a kezet, amely minket ver és megaláz, mert a test gyötrelmei erősítik lelkünket, és Te ki fogsz emelni alacsony sorsunkból.

Áldassék a te neved, Uram, amiért megtanítottál bennünket arra, hogy sorsunk a halál után nincs változhatatlanul megpecsételve, mert újabb életek során módot nyújtasz nekünk helyrehozni és jóvátenni a múltak vétkeit, s megtenni egy új életben előhaladásunkért mindazt, amire most nem vagyunk képesek. Akkor a jelen élet minden visszássága magyarázatot kap. Ez a világosság, amely fényt derít múltunkra és jövőnkre, ismét hatalmas bizonyossága a te végtelen igazságosságodnak és határtalan jóságodnak.

VI. *Ne vigy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól.*

Adj nekünk, Urunk, erőt, hogy ellenálljunk a gonosz szellemek sugalmazásának, akik rossz gondolatokat sugalmazván, le akarnak bennünket téríteni az igaz útról.

De hiszen mi magunk is tökéletlen szellemek vagyunk, akik azért öltöttünk testet a földön, hogy vezekeljünk és javuljunk. A rossznak első oka bennünk van, és a gonosz szellemek csak a mi bűnös hajlamainkat használják fel, hogy bennünket meg kísértsenek.

Minden tökéletlenségünk nyitott kapu számukra, míg a tökéletes lényekkel szemben minden megkísértési törekvésük meghíúsul. Kikerülésükre semmi más nem használ, mint a jóra irányuló rendíthetetlen akarat, s feltétlen lemondás minden rosszról. Önmagunk ellen kell irányulnia minden igyekezetünknek, és akkor a rossz szellemek természetyszerűen eltávolodnak, mert a rossz az, ami őket vonzza, míg a jó eltávolítja.

Urunk, támogass minket a mi gyengeségünkben, sugalmaztass nekünk védő szellemünk és a többi jó szellemek által erős akaratot, hogy tökéletlenségeinket levetközzük, s ezáltal elzárjuk a tisztátalan szellemek elől a lelkünkhöz vezető utat.

A rossz nem a te alkotásod Urunk, mert a minden jó forrásából semmi rossz sem származhat, hanem mi teremtjük azt, azáltal, hogy megszegjük törvényeidet, s azáltal, hogy visszaélünk azal a szabadsággal, amelyet Te adtál nekünk. Ha majd az emberek megtartják törvényeidet, a rossz eltűnik a földről, mint ahogy a fejlettebb világokról eltűnt. A rossz senkire nézve sem végzettszerű szükségesség, és csak az nem tud neki ellenállni, aki átengedi neki magát. Ha van akaratunk rosszat tenni, lehet akaratunk jót tenni is: azért óh Istenem, esedezünk kegyelmedért és jó szellemeid segédelméért, hogy ellenállhassunk a kísértésnek.

VII. *úgy legyen.*

Add óh Uram, hogy a mi vágyaink teljesülhessenek! De mi meghajlunk a te végtelen bölcsességed előtt. Minden dologi-

ban, amelyet felfogni nem vagyunk képesek, legyen meg a te szent akarod, ne pedig a mienk, mert Te csak a mi javunkat akarod, és Te jobban tudod, mint mi, hogy mi válik hasznunkra. Oh Istenünk! Ezt az imát magunkért és minden testben élő vagy testnélküli szenvedő szellemért, barátainkért és ellenségeinkért és mindazokért intézzük Tehozzád, akik segítségünket kérik, de különösen-ért.

Könyörületességéért és áldásodért esedezünk Tehozzád!

Spiritista ülések.

Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük. (Máté XVIII. 20.)

Előszó.

Jézus nevében egybegyűlve lenni nem azt jelenti, hogy elegendő testileg együtt lenni, hanem szellemileg, a jóra irányuló gondolatban és szándékban kell egyesülni. Ilyenkor van Jézus, vagy vannak az Őt képviselő tiszta szellemek jelen a gyülekezetben. A spiritizmus megérteti velünk, hogyan lehetnek közöttünk a szellemek. Fluidikus testben, vagy olyan képben jelennek meg, amelyről felismerhetjük őket, ha láthatókká akarják tenni magukat. Minél előhaladottabbak, annál fényesebbek, úgy hogy ezeknek megvan az a képességük, hogy egyidejűleg több helyen megjelenhetnek; elegendő ehhez gondolatuknak egy sugara.

Jézus fenti szavaival az egyetértés és testvériség hatását kívánta kiemelni. Nem a kisebb vagy nagyobb számtól függ, hogy Őt odavonzzák, mert kettő vagy három helyett mondhatott volna tizet vagy húszat is. Hanem a szeretet érzése, amely az együttlevőket összeköti, amihez két személy is elég. De ha ez a két személy imádkozik is, sőt ha egyenesen Jézushoz imádkoznak is, de nincsenek áthatva kölcsönös jóindulattal egymás iránt, ha rossz szemmel néznek egymásra, sőt esetleg gyűlölettel, féltékenységgel vagy irigységgel, akkor gondolataik fluidikus árma taszító hatású, ahelyett, hogy a rokonszenv közös föllendü-

lése vonzaná. Ily esetben nincsenek egyesülve Jézus nevében. Jézus csak cím az összejövételre, nem pedig igazi indítóok. Ez nem jelenti azt, hogy Ő az ember hangját nem hallja meg, ha nem is mondotta, hogy: „Mindenkihez eljövök, aki csak hív” - hanem mindenekelőtt a felebaráti szeretetet kívánta kiemelni. Aminek több bizonyítékát lehet nyújtani többesben, mint egyedül, és hogy Őt minden önző gondolat eltávolítja. Ebből az következik, hogy ha valamely nagyszámú gyülekezetben ketten vagy hárman egyesülnek lélekben ugyanazon szeretet érzésében, míg a többiek világias és önös gondolataikkal foglalkoznak, akkor Ő az előbbiekkal, nem pedig az utóbbiakkal lesz. Tehát nem a szavaknak, az éneknek vagy a szertartásnak egyesítése jelenti a Jézus nevében való egyesülést, hanem a Jézusban megszemélyesült szeretet szellemében való gondolatközösség.

Így kell együtt érezniük a komoly spiritista gyülekezeteknek, ahol komoly őszinteséggel vágyakoznak a jó szellemekkel való közlekedésre.

Ülés előtti ima.

Esedezünk Hozzád, Mindenható, küldd segítségünkre jó szellemeidet, távolítsd el azokat, akik tévelygésbe vezetnek, s add meg nekünk a szükséges világosságot, hogy meg tudjuk különböztetni az igazságot a hamisságtól.

Távolítsd el tőlünk a rosszakaratú, testben levő, vagy testnélküli szellemeket, akik megkísérelhetnék, hogy egyenlenséget szítsanak közöttünk, s leterítsenek bennünket a felebaráti szeretet útjáról. Ha egyesek be is juthatnak ide, ne engedd, hogy bármelyikünk szívéhez hozzáférközzenek.

Jó szellemek, akik eljöttök bennüket oktatni, tegyetek fogékonnyakká minket tanácsaitok iránt. Távolítsátok el belőlünk minden önző, gögös, irigy vagy féltékeny gondolatot, kölcsönözsetek nekünk türelmet és jóakaratot jelenlevő vagy távollevő testvéreink, barátaink vagy ellenségeink iránt, s engedjétek

végül, hogy a bennünket eltöltő érzésekben fölismerjük boldogító befolyásotokat.

A médiumokkal, akiknek útján tanításotokat hozzánk juttatni akarjátok, éreztessétek meg a rájuk bízott küldetés szentségének tudatát, s az általuk betöltendő feladat komolyságát, hogy kellő áhítatot és buzgóságot fejtsenek ki. Ha a gyülekezetben olyanok is találhatnának, akiket nem a jó iránt való vágy vonzott ide, nyissátok meg szemeiket a világosság számára, és bocsássatok meg nekik, mint mi is megbocsátunk nekik, ha rossz szándékkal jöttek. Különösen kérjük vezetőnket, hogy segítsen minket és örködjék felettünk.

Ülés utáni ima.

Köszönjük nektek, jó szellemeink, hogy szívesen közlekedtetek velünk, s kérünk titeket, segítsetek meg abban is, hogy a nekünk adott tanításokat a gyakorlatban értékesítsük. És hogy távozása után mindegyikünk eresebbnek érezze magát a jónak és a felebaráti szeretetnek gyakorlásában. Kívánjuk egyúttal, hogy ezek a tanítások hasznára váljanak a szenvedő, tudatlan és bűnös szellemeknek, akik jelen lehettek ezen az ülésen, s akik számára kérjük Isten irgalmát.

A médiumokért.

És léssen az utolsó napokban, azt mondja az Úr: kitöltök az én lelkemből minden testre, és profétálnak a ti fiaitok és leányaitok és a ti ifjaitok látásokat látnak, és a ti véneitek álmokat álmodnak. És az én szolgálóimra és szolgálóleányaimra is kitöltök azokban a napokban az én lelkemből, és profétálnak. (Csel. II. 17., 18.)

Előszó.

Az Úr azt akarja, hogy a világosság minden ember számára világítson, és a szellemek hangja által mindenüvé eljusson, hogy mindenki megszerezhesse a halhatatlanság bizonyosságát. Ezért van, hogy a szellemek ma a földnek minden pontján nyilatkoznak. És a médiumitás, amely minden korú és minden

állapotú egyéneknél: férfiaknál és nőknél, gyermekeknél és aggastyánoknál megnyilatkozik, egyik jele a megjövendőlt idők bekövetkezésének.

Isten az embernek a látható világ dolgainak és az anyagi természet titkainak megismerésére testi látást és speciális érzékeket és műszereket adott; tekintete a teleszkóp segítségével eljut a világűr mélyébe, s a mikroszkóppal fölfedezte a végtelen kicsinyek világát. Hogy betekinthesen a láthatatlan világba, a médiumitást adta neki.

A médiumok tolmácsok, akik azzal vannak megbízva, hogy közvetítsék az embereknek a szellemek tanítását, vagy helyesebben: azok az anyagi szervek, amelyekkel a szellemek magukat kifejezik, s érthetővé teszik az emberek előtt. Hivatásuk szent, mert arra szolgál, hogy megnyissa az örök élet láthatárát. A szellemek azért jönnek, hogy oktassák az embert jövő rendeltetése felől, s visszavezessék a helyes útra. Nem pedig azért, hogy megkíméljék az anyagi munkától, amelyet előhaladása érdekében el kell végeznie idelelenn. Sem azért, hogy nagyra vágyását vagy kapzsiságát táplálják. Íme, erre kell a médiumoknak magukat szentelniük, nem pedig visszaélniük képességükkel. Aki megérti a reábízott feladat komolyságát, az azt kegyelettel tölti be, és lelkiismerete szemrehányást tesz neki, mintha szentségtörést követett volna el, ha akár másnak, akár magának mulatságára vagy szórakoztatására használja képességét, amelyet oly komoly célra kapott, s amely őt a síron túli lényekkel hozza kapcsolatba.

A médiumok, mint a szellemek tanításának eszközeit rendkívül fontos szerepet játszanak a folyamatban levő erkölcsi átalakulásban. Az a szolgálat, amelyet végeznek, arányban áll annak az irányításnak a helyességével, amelyet képességüknek adnak, mert akik helytelen úton járnak, többet ártanak, mint használnak a spiritizmus ügyének. És az által a rossz benyomás által, amelyet keltenek, nem egy megtérést hiúsítanak meg. Azért

majd számot kell adniuk arról, hogyan használták azt az adományt, amelyet felebarátaik hasznára kaptak.

Annak a médiumnak, aki meg akarja tartani a jó szellemek segédelmét, munkálkodnia kell a saját megjavulásán. Annak, aki fejlődni és növekedni akar, növekednie kell erkölcsi tekintetben, s mindattól tartózkodnia, ami eltéríthetné gondviselészerű rendeltetésétől. Ha jó szellemek olykor tökéletlen eszközök által nyilatkoznak, ez azért történik, hogy jó tanácsokat adván, rávezessék őket a helyes útra. De ha megátalkodott szívre találhatnak, s nem hallgatják meg jó tanácsaikat, visszavonulnak, és akkor a rosszak előtt szabad a tér.

Tapasztalat bizonyítja, hogy akik nem fogadják meg a jó szellemek tanácsait, azoknak médiumitása - habár bizonyos ideig helyel-közzel még meg-megcsillan is, lassan-lassan elkorcsosul, s odáig jut, hogy tévelygéssé, fecsegéssé vagy nevetség tárgyává válik, félreismerhetetlen jelül a jó szellemek távolmaradásának.

Minden komoly médium állandó törekvésének tárgya az legyen, hogy megtartsa a jó szellemek támogatását, s eltávolítsa magától a könnyelmű és hazug szellemeket. E nélkül a médiumitás meddő képesség, amely éppen vesztére válhat birtokosának, mert veszedelmes megszállottsággá süllyedhet.

A médium, aki tisztában van kötelességével, ahelyett hogy büszkélkednék azzal, ami nem az övé, mivel bármely pillanatban elvehetik tőle, Istennek köszön minden jót, amit általa kap. Ha manifesztációi, dicséretet érdemelnek, nem táplálja vele hiúságát, mert tudja, hogy azok nem képezik szermélyes érdemét, s Istennek ad hálát, amiért megengedte, hogy jó szellemek nyilatkoznak általa. Ha pedig bírálatot érdemelnek, nem sértődik meg, mert hiszen nem a saját szellemének termékei. Azt mondja magában, hogy nem bizonyult, jó eszköznek, s nincs birtokában a szükséges képességeknek, hogy ellenálljon az alantas szellemek beavatkozásának, igyekszik tehát megsze-

rezni a hiányzó képességeket, és imádkozik, hogy elnyerhesse azokat.

A médium imája.

Mindenható Isten, engedd meg jó szellemeidnek, hogy támogassanak ebben a közvetítésben, amelyért imádkozom. Órizz meg engem az elbizakodottságtól, mintha én védve lennék a gonosz szellemektől, a gögtől, hogy magamnak tulajdonítsam azt az értéket, amit kapok, s minden olyan érzéstől, amely ellenkezik a többi médium iránti szeretettel. Ha tévedésbe esem, sugalmaztass valakit, hogy figyelmeztessen engem, engem pedig taníts alázatosságra, hogy köszönettel fogadjam a bírálatot, s magamra vonatkoztassam, ne másokra, azokat a tanácsokat, amelyeket általam adnak a jó szellemek.

Ha abba a kísértésbe esném, hogy bármi módon visszaéljek ezzel az adománnyal, amelyet a te kegyelmed juttatott nekem, vagy általa hiúságomat táplálnám, kérlek, inkább vondd ezt meg tőlem, mint hogy valakit eltérítsek gondviselészerű rendeltetésétől, mert ez mindenkinek, de a saját erkölcsi haladásomnak is inkább lesz előnyére.

II. Imák önmagunkért.

Az őrszellemhez.

Előszó

Mindnyájunk mellett van egy jó szellem, aki születésünktől fogva mellettünk áll, és pártfogásába vett bennünket. Ugyanazt a hivatást tölti be mellettünk, mint az atya gyermeke mellett, t. i. hogy a jó úton vezessen minket és átsegítsen a földi élet megpróbáltatásain. Boldog, ha megérdemeljük gondoskodását, és feljajdul, ha elbukni lát bennünket. Neve nem fontos ránk nézve, mert neve nem is lehet ismeretes a földön. Elég, ha jó szellemünknek vagy vezetőnknek hívjuk, de hívhatjuk valamely magasabb szellem neve alatt is, aki iránt különösebb vonzalmat érzünk.

Őrszellemünk mellett, aki mindig magasabb szellem, vannak mellettünk segítő szellemek is, akik - ha nem is olyan, magas szellemek -, de nem kevésbé jóakarataknak. Ezek volt szüleink, vagy barátaink, vagy más személyek, akiket nem ismertünk jelen életünkben. Tanácsaikkal, s nem egyszer személyes közbelépésükkel is segítenek az élet küzdelmei között.

Rokonszellemek azok, akiket ízlésünk és hajlamaink bizonyos rokonsága vonz hozzánk. Ezek jók vagy rosszak, aszerint a hajlam szerint, amely hozzánk vonzza őket.

A kísértő szellemek arra törekszenek, hogy leterítsenek minket a jó útról, rossz gondolatok sugalmazása által. Úgy használják fel gyengeségeinket, mint nyitott kaput, amely szabad utat enged nekik lelkünkhöz, s megrohannak, mint valami zsákmányt. De azonnal eltávoznak tőlünk, mihelyt észreveszik tehetetlenségüket akaratunkkal szemben.

Isten őrszellemünkben fő és magasabb rendű vezetőt adott mellénk, és segítőket vezető- és családi szellemeinkben. Tévedés lenne azonban azt hinni, mintha szükségképpen gonosz szellem is lenne mellénk állítva csak azért, hogy ellensúlyozza a jó befolyásokat. A rossz szellemek a maguk jószántából szegődnek mellénk, a szerint, amint befolyást szerezhetnek felettünk gyengeségeink vagy abbeli hanyagságunk révén, hogy nem követjük a jó szellemek sugalmazását. Tehát mi vonzzuk őket magunkhoz. Mindebből az következik, hogy sohasem vagyunk megfosztva a jó szellemek támogatásától, s tőlünk függ, hogy eltávolítsuk a rosszakat. Tökéletlenségei révén tehát az ember maga lévén fő oka azoknak a nyomorúságoknak, amelyeket elszenvedni kénytelen: maga önmagának a rossz szelleme.

Az ör- és vezető szellemekhez szóló imádság célja az, hogy Isten után az ő segedelmüket kérjük, s ellenálló erőt a rossz sugalmak ellen, és támogatásukat az élet megpróbáltatásai közepe.

Ima: Bölcs és jóakarató szellemek, Isten küldöttei, akiknek hivatása az, hogy segítsétek az embereket, és a jó útra

vezessétek, támogassatok engem ez élet megpróbáltatásai közepette. Adjatok nekem erőt, hogy zúgolódás nélkül fogadjam azokat, távolítsátok el tőlem a rossz gondolatokat és erősítsetek meg, hogy ne nyissak utat semmi gonosz szellemnek, aki engem rosszra akarna kísérteni. Világosítsátok meg értelmemet, hogy megismerjem, hibáimat, s tisztítsátok meg szemeimet, a gőg hályogától, amely megakadályozhatja engem abban, hogy meglássam, és önmagamnak bevalljam hibáimat. Különösen Te, őrszellemem, aki különösen vigyázol reám, és ti, vezetőim mindannyian, akik az én sorsommal törődtek, segítsetek meg engem, hogy méltóvá lehessenek jóságtokra. Ismeritek szükségleteimet, teljesüljenek azok Isten akarata szerint.

Ima: Istenem, engedd meg a körülöttem lévő jó szellemeknek, hogy segítségemre jöhessenek, ha bajban vagyok, és támogassanak, ha ingadozom. Add, Uram, hogy hitet, reményt és szeretetet öntsenek belém. Add, hogy rám nézve támaszul és reménységül, a te irgalmasságodra nézve pedig bizonyságul szolgáljanak! Add végül, hogy mellettük megtaláljam azt az erőt, amire szükségem van az élet küzdelmeiben, és a gonosz kísértéseivel szemben, a hitet, amely megtart és a szeretetet, amely megvigasztal.

Ima: Kedves szellemek, őrszellemeink, akiknek Isten az ő végtelen irgalmában megengedi, hogy örködjétek az emberek fölött, legyetek segítségünkre a földi élet megpróbáltatásai között! Adjatok nekünk erőt, bátorságot és önmegtágadást, tanítsatok minket mindenre, ami jó, s állítsatok meg a rossznak lejtőjén. A ti jó befolyásotok hassa át a mi lelkünket, és hadd érezzük meg, hogy hűséges barát áll mellettünk, aki látja szenvedéseinket, s örvend a mi örömünknek.

És Te, kedves őrszellem, ne hagyj el engem! Nagy szükségem van minden segedelemre, hogy hittel és szeretettel viseljem el azokat a megpróbáltatásokat, amelyeket Isten bölcsessége bocsát reám.

Ima rossz szellemek eltávolítására.

Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert megtisztítjátok a pohárnak és a tálnak külsejét, belül pedig rakva vagytok ragadmánnyal, és tisztátlansággal! Vak farizeus, tisztítsd meg előbb a pohár és tál belsejét, hogy külseje is tiszta legyen. Jaj nektek, képmutató írástudók és farizeusok, mert hasonlatosak vagytok a meszelt sírokhoz, amelyek kívülről szépeknek tetszenek, belül pedig holtaknak csontjaival és minden undoksággal rakvák. - Éppen így ti is kívülről igazaknak látszotok ugyan az emberek előtt, de belül rakva vagytok képmutatással és törvényteleniséggel. (Máté XXIII. 25-28.)

Előszó.

A rossz szellemek csak oda mennek, ahol romlottságuk érvényesülhet. Eltávolításukra nem elég sem a kérés, sem a parancsolás; önmagának kell magát megszabadítania tőlük annak, aki magához vonzotta őket. A rossz szellemek rátalálnak a lélek sebeire, mint a legyek a test sebeire. S amint megtisztítjátok a testet, hogy kikerüljétek a fertőzést, úgy tisztítsátok meg a lelkét is rosszaságaitól, hogy kikerüljétek a rossz szellemeket. Minthogy olyan világban élünk, amelyben hemzsegnek a rossz szellemek, a szív jó tulajdonságai ugyan nem mentesítenek minket kísértéseiktől, de ellenálló erőt adnak nekünk.

Ima: A mindenható Isten nevében, gonosz szellemek, távozzatok tőlem s ti, jó szellemek, nyújtsatok védelmet velük szemben! Rosszakaratú szellemek, akik gonosz gondolatokat sugalmaztok az embereknek, hazug és csaló szellemek, akik félrevezetitek őket, pajkos szellemek, akik visszaéltek hiszékenységükkel: én lelkem minden erejével visszautasítalak benneteket, s bezárom füleimet sugalmazásotok elől. De kérem számotokra Isten irgalmát.

Jó szellemek, akik segédelmetekre méltattok, adjatok nekem ellenálló erőt a rossz szellemekkel szemben, és világosságot, hogy ne legyek fondorlataik zsákmánya! Őrizzetek meg a gög-

től és önhittségtől, távolítsátok el szívemből a féltékenységet, a gyűlöletet, a rosszakaratot, s minden olyan érzést, amely a szeretettel ellenkezik, s amely nyitott kaput képez a rossz szellemek számára.

Ima valamely hibánktól való megszabadulásért.

Előszó.

A rossz hajlamok saját szellemünk tökéletlenségének kifolyásai, nem pedig a szervezet fogyatékoságai, mert különben megszabadulnánk minden néven nevezendő felelősség alól. Javulásunk tőlünk függ, mert minden embernek, aki képessé-cinek birtokában van, szabadságában áll bármely dolgot tenni vagy nem tenni. E szerint hogy a jót tegye, semmi másra nincs szüksége, mint csak akaratra.

Ima: Atyám, Te megadtad nekem a szükséges értelmet, hogy meg tudjam különböztetni a jót a rossztól. Bűnös vagyok tehát, mihelyt felismerem a rosszat, s nem törekszem annak ellenállni. Órizz meg engem a gögtől, amely megakadályozhatna engem abban, hogy meglássam hibáimat, és a rossz szellemektől, akik arra ösztönözhetnének, hogy megmaradjak hibáimban.

Tökéletlenségeim közül úgy látszik legjobban hajlok a.....ra, és ha nem állok ellen ennek a hajlamnak, a megszokás mind mélyebben belevon abba. Te nem teremtettél engem bűnösnek, mert Te igaz vagy, hanem egyaránt képesnek úgy a jóra, mint a rosszra. Ha tehát a rossz utat választottam, ez szabad akaratomból történt. De éppen, mert megvolt szabadságom a rosszra, megvan a jóra is, tehát arra is megvan, hogy más útra térjek. Mostani hibáim előző életeimből megmaradt tökéletlenségek. Eredendő bűnöm ez, amelytől akaratérommel és a jó szellemek segédelmével megszabadíthatom magamat. Jó szellemek, én oltalmazóim s különösen Te, őrszellemem, adjatok nekem ellenálló erőt a rossz sugalmazásokkal szemben, hogy győztesen kerülhessek ki a küzdelemből.

Minden hiba korlát, amely elválaszt bennünket Istentől s minden legyőzött hiba egy lépés a haladás útján, amelyen Hozzá közeledünk. Az Úr az ő végtelen irgalmából adta a jelen földi életet, hogy segítsen haladásomban. Jó szellemek, segítsenek meg, hogy hasznomra fordítsam ezt, s el ne vesszen reám nézve, hogy mikor Isten jónak látja ezt visszavenni tőlem, jobb lehessenek, mint mikor testet öltöttem.

Ima erőért a kísértésben.

Előszó.

Minden rossz gondolatnak két forrása lehet: lelkünk saját tökéletlensége vagy reája irányuló gyászos befolyás. Ez utóbbi eset mindig bizonyos gyengeségre, következésképp tökéletlen lélekre mutat, ami minket alkalmassá tesz e befolyás elfogadására. Ennél fogva, aki elbukik, nem hivatkozhat idegen szellem befolyására, mert az a szellem nem ösztönözhetne volna a rosszra, ha őt a kísértés tekintetében hozzáférhetetlennek találta volna.

Ha rossz gondolat ébred bennünk, képzeljük el, hogy valamely rossz szellem sugalmaz a rosszra, akivel szemben éppen oly szabad akaratum van, hogy ellenálljunk vagy engedjünk, mint hogyha a rábeszélés élő személytől származnék. S egyidejűleg őrszellemünkre, vagy vezetőnkre gondolhatunk, aki ellensúlyozza a rossz befolyást, és aggodalommal várja elhatározásunkat. A bűnnel szemben való habozásunk a jó szellem hangja, aki lelkiismeretünk útján szólal meg.

Hogy valamely gondolat rossz, nyilvánvaló abból, ha ellenkezik a szeretet törvényével, amely minden igazi erkölcsiség alapja. Ha lényege a gőg, hiúság vagy önzés, ha megvalósulása sérelmes tehet valakire. Végül, ha olyan tetra ösztönöz minket, amit nem szeretnénk, hogy más tegyen velünk.

Ima: Mindenható Isten, ne engedj elbukni a kísértésben, amelybe jutottam! Jó szellemek, akik engem oltalmaztatok, távolítsátok el tőlem ezt a rossz gondolatot, és adja-

tok ellenálló erőt a gonosz sugalmazásai ellen! Ha elbukom, megérdemlem a bűnhődést úgy ebben az életben, mint a másikon, mivel szabadságomban állott a választás a jó és a rossz között.

Hálaadás a kísértésben kivívott győzelemért.

Előszó.

Aki legyőzött valamely kísértést, az hálaival tartozik a jó szellemeknek, amiért hangjukat meghallhatta. Meg kell tehát köszönnie Istennek és őrszellemének.

Ima: Istenem, köszönöm, hogy megengedted nekem, hogy győzelmesen kerülhettem ki e küzdelemből, amelyet a kísértéssel kellett megvívnom. Add, hogy ez a győzelem új erőt adjon nekem a további kísértésekben. Köszönöm Neked is, őrszellemem, hogy segítséget nyújtottál. Add, hogy intéssel szemben való engedelmisséggel továbbra is kiérdemeljem segedelmedet.

Tanács kérés.

Előszó:

Ha nem tudjuk elhatározni magunkat, hogy megtegyünk-e vagy ne valamely dolgot, mindeneelőtt tegyük fel magunknak a következő kérdéseket:

1. Az a dolog, amiről nem tudom, hogy megtegyem-e, sérelmes-e valakire nézve?
2. Hasznára válik-e valakinek?
3. Ha más tenné ezt velem szemben, örömmre szolgálna-e?

Ha a dolog csak minket érdekel, megfontolás tárgyává tehetjük a belőle származó előnyöket és hátrányokat. Ha másokra is tartozik, s míg egyiknek javára, addig a másoknak kárára válhat, szintén mérlegelés tárgyává kell tennünk a belőle származó jó és rossz összegét, s a szerint tennünk, vagy tartózkodnunk tőle. Végül még a jobb dolgok tekintetében is megfontolás tárgyává kell tennünk azok alkalmosságát, s az adott körülményeket, mert jó dolgoknak is lehetnek ügyetlen kezekben rossz következményei, vagy ha nem elegendő okossággal és

körültekintéssel hajtjuk végre. Cselekvés előtt mindenestre tanácsos számot vetnünk erőnkkel és egyéb eszközeinkkel.

Ily esetben mindig vezetőink segítségéhez folyamodhatunk, eszünkben tartván a bölcs szabályt: „Kétség esetén várakozzál

Ima: A mindenható Isten nevében kérek titeket védő szellemeim, sugalmazatok engem a helyesebb elhatározásra ebben a bizonytalanságban, amelyben vagyok. Irányítsátok gondolatomat a jóra, s távolítsátok el azoknak befolyását, akik kísértésbe akarnak vinni.

Az élet küzdelmei között.

Előszó:

Földi kedvezményeket is kérhetünk Istentől, s Ő meg is adhatja azokat nekünk, ha céljuk hasznos és komoly. De mivel mi csak a saját szempontunkból tudjuk megítélni a dolgok hasznosságát, a mi mostani látásunk pedig korlátolt, nem mindig látjuk rossz oldalát annak, amit kívánunk. Isten, aki többet lát, mint mi, s aki csak javunkat akarja, visszautasíthatja kívánságunkat éppúgy, mint az atya nem adja meg gyermekének azt, ami neki árthatna. Ha nem teljesül, amit kérünk, nem szabad miatta elveszíteni bátorságunkat, hanem arra gondoljunk, hogy vágyunk nem teljesülése próbatétel vagy jóvátétel, és jutalmunk aranyos lesz azzal a megadással, amellyel elviseljük.

Ima: Mindenható Isten, aki látod a mi nyomorúságunkat, légy irgalmas, és hallgasd meg kegyesen az én kérésemet, amellyel Hozzád fordulok! Ha kérésem meggondolatlan, bocsásd meg nekem, ha pedig helyesnek és hasznosnak találod, add, hogy a jó szellemek, a te akaratod végrehajtói annak betöltésében segítségemre legyenek!

Mindamellettt Atyám, legyen meg a te akaratod. Ha kívánságom nem teljesíthető, abból azt látom, hogy te szükségesnek találod, hogy megpróbálj engem, s zúgolóadás nélkül alávetem magamat a te akaratodnak. Add, hogy ez el ne vegye bátorságomat, és hogy se hitem, se önmegadásom meg ne rendüljön.

(A kérés előadása.)

Hálaadás kapott áldásért.

Előszó:

Ne tekintsük csupán a nagyhorderejű, kellemes eseményekét szerencsés dolgoknak, mert a kisebbek gyakran nagyobb befolyással vannak sorsunkra. Könnyebben elfelejtjük a jót, és inkább tartjuk eszünkben azt, ami lesújt. Ha napról-napra feljegyeznők azokat az áldásokat, amelyekben anélkül részesülünk, hogy kértük volna, meglepődnénk felette, hogy mennyiben van részünk, ami kitörlődik emlékezetünkől, és szégyenkeznenk hálátlanságunk miatt.

Minden este, amikor lelkünket Istenhez emeljük, idézzük emlékünkebe azokat az áldásokat, amelyeket a nap folyamán nyertünk, s köszönjük meg azokat. Különösen azokban a pillanatokban, amelyekben az ő jóságának és segedelmének hatását érezzük magunkon, kell bizonyoságot tennünk hálánkról. Erre pedig elég egyetlen gondolat, amelyet jóságáért irányítunk Istenhez, anélkül, hogy munkánkat megszakítanánk.

Isten jósága nem pusztán anyagi áldásokban nyilvánul meg. Ugyanúgy meg kell Neki köszönnünk a jó eszméket, s boldogító sugalmakat, melyeket kapunk. Mert, míg a gögös ezt érdemül tulajdonítja magának, s a hitetlen véletlennek tekinti, addig az, akinek hite van, hálát ad érte Istennek és a jó szellemeknek. Erre azonban hosszú frázisok nem szükségesek. Köszönöm, Istenem, a jó gondolatot, amelyet sugalltál - többet mond, mint a sok szószaporítás. Az a spontán felbuzdulás, amely Istennek köszön meg mindent, a háládatosság és az alázatosság bizonyítéka, ami megszerzi számunkra a jó szellemek rokonérzését.

Ima: Végtelen jóságú Isten! Áldott legyen a te neved azért az áldásért, amelyben részesítettél. Bizonyára méltatlan lennék rája, ha a véletlennek, vagy saját érdemeimnek tulajdonítanám azt. Köszönöm nektek, jó szellemek, s különösen neked, őrszellemem, akik Isten akaratának végrehajtói voltatok. Távolítsátok el tőlem azt a gondolatot, amellyel ez az áldás

gőgössé tehetne, vagy arra indíthatna, hogy úgy éljek vele, hogy ne a jó célt szolgáljam.

Nevezetesen köszönöm, hogy...

Hódolat és önmegtagadás

Előszó:

Ha valami csapás ér bennünket, s annak okát keressük, többnyire rájövünk, hogy az saját oktalanságunk, rövidlátásunk vagy régebbi cselekedetünk következménye, s ez esetben azért csak önmagunkat okolhatjuk. Ha a szerencsétlenség oka független minden tettünktől, akkor ez vagy a jelen életre való megpróbáltatás, vagy valamely régebbi életből eredő jóvátétel, s ebben az esetben a bűnhődés természete ismerteti meg velünk a bűn természetét, mert mindig abban, bűnhődünk, amiben vétkeztünk.

Abban, ami bennünket lesújt, a jelen bajnál rendszerint nem látunk egyebet, s nem látjuk a későbbi hasznos következményeket sem, amelyeket maga után vonhat. A jó többnyire valami múló baj következménye, mint a beteg, meggyógyulása azoknak a fájdalmas eszközöknek a hatása, amelyeket alkalmazunk. Minden esetben alá kell magunkat rendelnünk Isten akaratának, s bátran viselnünk az élet visszásságait, ha azt akarjuk, hogy azokat javunkra írják, s reánk üljenek Jézus szavai: „Boldogok, akik szenvednek”.

Ima: Istenem, Te végtelenül igazságos vagy, ideleenn tehát minden szenvedésnek megvan a maga oka és haszna. Úgy fogadom ezt a csapást, amely utolért, mint múlt bűneim bűnhődését, és próbatételt a jövőre nézve.

Jó szellemek, akik mellettem álltok, adjatok erőt, hogy zúgolódás nélkül viseljem; hadd legyen ez számomra üdvös hatású figyelmeztetés, hogy növelje megismerésemet, legyőzze gőgömet, becsvágyamat, ostoba hiúságomat és önzésemet, s eképp hozzájáruljon haladásomhoz.

(Másik.) Érzem jó Istenem, Hozzád kell esedeznem erőért, hogy elviselhessem ezeket a megpróbáltatásokat, amelyekkel jónak láttál meglátogatni. Engedd, hogy a te világosságod eléggé áthassa szellememet, hogy képes legyek megbecsülni egész terjedelmét annak a szeretetnek, amely sújt, hogy megmentsen. Megadással rendelem magamat alá akaratomnak, óh Istenem, de jaj, a földi teremtmény oly gyenge, hogy ha nem segítesz, félek, hogy elbukom. Ne hagyj el óh Uram, mert Te nélküled nem vagyok képes semmire sem.

(Másik.) Hozzád emeltem tekintetemet Örökkévaló, s úgy érzem, megerősítettél. Te vagy az én erősségem! Ne hagyj el engem Istenem! Romlottságom terhe összetört engem; segíts rajtam! Te ismered testies gyarlóságomat, ne fordítsd el tekintetedet rólam! Égő szomjúság gyötör engem: hadd bugyogjon fel az élő forrás vize, hogy szomjúságomat elolthassam. Ne nyíljanak meg ajkaim az élet csapásai miatt való zúgólódásra, hanem csak a te dicsőítésed zengésére! Gyenge vagyok Uram, de a te szereteted megment engem.

Örökkévaló, csak egyedül Te vagy nagy, Te vagy életem egyedüli célja! Áldva legyen a te neved, amikor sújtasz, mert Te vagy az Úr, én pedig a hűtlen szolga. Panaszszó nélkül hajtom meg fejem, mert Te vagy egyedül nagy, Te vagy egyedül a cél.

Fenyegető veszedelemben.

Előszó:

Azok által a veszélyek által, amelyek utolérnek bennünket, Isten gyengeségünkre s földi létünk törékenységére figyelmeztet. Megmutatja, hogy éltünk az ő kezében van és hogy Ő egy szálon tartja azt, amely abban a pillanatban szakadhat el, amikor a legkevésbé várjuk. E tekintetben senkinek sincs kiváltsága, mert a nagy úgy, mint a kicsiny ugyanazoknak az eshetőségeknek van alávetve. Ha a veszélyek természetét és következményeit vizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy ezek, amennyiben

bekövetkeznek, elkövetett bűnök, vagy elhanyagolt kötelességek következményei.

Ima: Mindenható Isten és Te őrszellemem, segítsetek! Ha szenvednem kell, legyen meg az Isten akarata, ha pedig: megmenekülök, legyen életem hátralevő része annak a bűnnek jóvátétele, amelyet elkövethettem, s amelyet sajnálok.

Hálaadás veszélyből való megmenekülésért.

Előszó:

Azzal a veszéllyel, amelyben forgunk, Isten megmutatja nekünk, hogy egyik percről a másikra számon kérhetik tőlünk, hogyan használtuk fel földi életünket s figyelmeztet, hogy térjünk magunkba és javuljunk meg.

Ima: Istenem és Te őrszellemem, köszönöm nektek a segédelmet, amelyben részesítettetek a fenyegető veszedelemben. Legyen ez a veszély figyelmeztetés számomra, és világosítson fel hibáimra nézve, amelyek a veszélyt felidéztek. Megértem Uram, hogy életem a te kezedben van, s visszahívhatsz engem, amikor Neked tetszik. Sugalmazz engem jó szellemeid által, hogy hasznosan töltssem el azt az időt, amit még megengedsz idelelni eltöltenem.

Őrszellemem, segíts meg engem abban az elhatározásomban, hogy jóvátegyem igazságtalanságaimat, s meg tehessem mindazt a jót, amire képes vagyok, hogy kevesebb tökéletlenséggel legyek terhelve a szellemvilágban, mikor Istennek tetszeni fog engem oda visszahívni.

Elalvás előtt.

Előszó:

Az álom a test nyugalma, de a szellemnek nincs szüksége pihenésre. Mialatt az érzékek elzsibbadnak, a szellem részben megszabadul az anyagtól, és szellemi képességeit élvezi. Az álom arra való az embernek, hogy testi és szellemi erejét megújítsa. Mialatt a test visszaserzi az ébrenlét munkálkodásában

elveszített elemeket, a szellem a többi szellem közé megy erőt gyűjteni. Abból, amit lát, amit hall, azokból a tanácsokból, amiket kap, olyan eszméket merít, amelyeket felébredése után sejtelmekként megtart. Az álom ugyanaz, mint a száműzött visszatérése hazájába, vagy mint mikor a fogoly hirtelen visszszakapja szabadságát.

Azonban mint a rosszindulatú fogollyal, a szellemmel is megtörténik, hogy ahelyett, hogy szabadságát haladása érdekében használná fel, s a jó szellemek társaságát keresné, rossz ösztönét követve, a hasonlók csoportját, s azokat a helyeket látogatja meg, ahol szabadon áldozhat hajlamainak.

Akit ezek az igazságok áthatnak, emelje fel gondolatát abban a pillanatban, amikor érzi az álom közeledését, emlékezzék meg a jó szellemek tanácsairól és azokról, akiknek emléke drága előtte, hogy eljöhessenek hozzá az engedélyezett rövidke idő alatt, s ha majd fölébred, erősebbnek érzi magát a bűnnel, s bátrabbnak a megpróbáltatásokkal szemben.

Ima. Lelkem kis időre találkozóra megy a többi szellemekkel. Oh bár eljönne nekem hozzám a jók, hogy segítsenek tanácsaikkal! Őrszellemem add, hogy felébredésemkor tartós és boldogító benyomásokat őrizzek meg.

Közeli halál megsejtésekor.

Előszó:

A jövőben való hit, a gondolatnak a jövő rendeltetés felé való fölemelése már ebben az életben nagy segítségére van a szellemnek a felszabadulás pillanatában, hogy meglazuljanak azok a kötelek, amelyek még összekötik a testtel, úgy hogy a testi élet gyakran még ki sem aludt, és a lélek máris megkezdte fölendülését a végtelenség felé. Az olyan embernél ellenben, aki minden gondolatát anyagi dolgokra összpontosítja, ezek a kötelek sokkal szívósabbak, az elválás nehéz és kínos, s a síron túl való fölébredés telve van zavarral és aggodalommal.

Ima. Istenem, hiszek Tebened és a te végtelen jóságodban, s azért nem hiszem, hogy azért adtál volna az embernek értelmet, hogy csupán megismerjen Téged, és a jövő után való vágyakozást, hogy megsemmisüljön.

Hiszem, hogy testem csak mulandó burka lelkemnek és mikor meghal, felébredek a szellemek otthonában. Mindenható Isten, érzem széttörni a bilincseket, amelyek összekötik szellememet testemmel, és nem sokára számot kell adnom arról, hogyan használtam fel földi életemet, s viselnem jó és rossz tetteim következményeit. Ott nincs többé illúzió, nincs tettetés. Egész múltam lepereg előttem, tetteim ítélnek felettem.

A földi javakból semmit sem viszek magammal. Tekintély és gazdagság, s a hiúságnak és gögnek minden tápláléka, minden, ami a testé, itt marad. Mindezeknek semmi paránya sem követ engemet, mindez semmi hasznomra sem válik a szellemvilágban. Semmi egyebet sem viszek magammal, csupán jó és rossz tulajdonságaimat, amelyek szigorú igazságosság mérlegére kerülnek, és annál súlyosabban ítélnek majd meg, ha földi helyzetem több alkalmat juttatott nekem jótettekre, amelyeket elmulasztottam.

Könyörületességnek Istene, jusson Elődbe az én bűnbánatom!
Hallgass meg engem irgalmasan!

Ha úgy tetszik Neked, hogy meghosszabbítsad földi életemet, add, hogy annak hátralevő része arra szolgáljon, hogy minél többet jótétehessek azokból a vétkekből, amelyeket elkövettem. Ha pedig óráim visszavonhatatlanul ütött: azt a vigasztaló gondolatot viszem magammal, hogy meg fogod engedni nekem, hogy új próbák által válthassam meg magamat, hogy megérdemeljem a kiválasztottak boldogságát.

Ha nem is lesz közvetlenül osztályrészemmé, hogy ily zavartalan boldogságot élvezhessek, ami csak a teljesen igazaknak jut, tudom, hogy nem vagyok eltiltva mindörökre a reménytől, hogy munkával célhoz érhetek és hogy ennek bekövetkezése igyekezetemtől függ.

Tudom, hogy jó szellemek - köztük őrszellemem is - állnak mellettem, hogy fogadjanak, és nem sokára látni fogom őket, mint ők látnak engem. Tudom, hogy viszontlátom azokat, akiket szerettem a földön, ha megérdemlem, és hogy azok, akiket hátrahagyok, szintén utánam jönnek egykor, hogy egyesüljünk, s míg erre várok, meg-meglátogathatom őket.

Tudom azt is, hogy azokkal is találkozom, akiket megbántottam. Óh add, hogy megbocsáthassák nekem gőgömet, ridegségemet, igazságtalanságomat, hogy jelenlétükben ne kelljen szégyenkezniem.

Megbocsátok azoknak, akik a földön rosszat tettek, vagy akartak tenni velem; semmi haragot sem viszek magammal irántuk, s kérem Istent, hogy bocsásson meg nekik.

Uram, adj erőt, hogy ne sajnáljam elhagyni e föld durva örömeit, amelyek semmik annak a világnak tiszta örömeivel szemben, amelybe jutandok. Ott az igazakra nem vár többé szenvedés, nyomor és gyötrellem, csak egyedül a bűnös szenved, de az ő számára is megmarad a remény.

Jó szellemek, s különösen Te, őrszellemem, ne engedjétek elbukni e magasztos pillanatban, hadd ragyogjon szellemi látásom elé az isteni világosság, hogy megerősödjék hitem, ha ingadoznám.

III. Másokért való imák.

A szenvedőkért.

Előszó:

Ha a sújtottnak javára válik, hogy megpróbáltatása szabad folyást nyerjen, akkor az nem fog megrövidülni kérésünkre; de hitelenségre mutatna, ha elcsüggednénk, mert kérésünk nem hallgattatik meg; hiszen ha nem enyhül is a megpróbáltatás ereje, még mindig remélhető valami más vigasz, ami mérsékelheti annak keserűségét. A szenvedésben a leghasznosabb két dolog a bátorság és önmegadás, amely nélkül a szenvedés semmi haszonnal sem jár, mert a próbát az illetőnek előlről kell

kezdenie. Erre kell tehát különös figyelemmel lennünk a szenvedőkkel szemben, akár azzal, hogy a jó szellemeket hívjuk segítségül, akár azzal, hogy magunk igyekszünk emelni a sújtottak erkölcsi erejét jó tanácsaink és bátorításunk által, akár végül azzal, hogy anyagilag segítjük, ha ez módunkban áll. Ily esetben az ima esetleg direkt hatással is járhat, amennyiben fluid-áramot áraszt az illetőre, s ezzel erősíti erkölcsi erejét.

Ima. Végtelen jóságú Istenem, enyhítsd meg N.... helyzetének keserűségét, ha ez a te akaratoddal nem ellenkezik. Jó szellemek, a mindenható Isten nevében könyörgök hozzátok, támogassátok őt fájalmában! Ha pedig ettől éppen az ő érdekében nem lehet őt megkímélni, adjátok, hogy megértse, hogy az ő előhaladását szolgálják e megpróbáltatások. Adjatok neki bizalmat Istenben és a jövőben, és ez enyhíteni fogja le-sújtottságát. Adjatok neki erőt, hogy ne engedje át magát a kétségbeesésnek, amellyel elveszítené a küzdelem gyümölcseit, s jövőendő helyzetét még kínosabbá tehetné. Vezessétek hozzá gondolataimat, hogy azok is növeljék bátorságát.

Hálaadás a mást ért kegyelemért.

Előszó: Aki nem áll az önzés uralma alatt, az örül felebarátja szerencséjének akkor is, ha nem imádkozott érte.

Ima: Istenem, légy áldott az örömért, amely N...t érte. Jó szellemek sugalmazzátok őt, hogy úgy tekintse ezt, mint Isten jóságának bizonyosságát. Ha pedig az a szerencse, amelyben részesült, próbatétel számára, segíssétek meg őt, hogy hasznára fordítsa, nem pedig hiúságának táplálására, hogy ez a jó kárára ne váljék a jövőendőben.

Őrszellemem, aki védesz engem, s örülsz az én szerencsémnek, őrizz meg engem minden irigységtől és féltékenységtől.

Ellenségeinkért és rosszakaróinkért

Előszó:

Jézus monda: Szeressétek ellenségeiteket. Ez a szabály a krisztusi szeretet legmagasztosabb pontja. Ezzel azonban Jézus nem azt akarja mondani, hogy ugyanazzal a gyengédséggel kezeljük ellenségeinket, mint barátainkat, hanem azt, hogy feledjük el sértéseiket, bocsássuk meg bántalmazásaikat, és jóval viszonzozzuk nekik a rosszat. Isten előtti érdem csak az, ha az emberekkel szemben valódi nemeslelkűséget tanúsítunk.

Ima: Istenem, én megbocsátom N...-nek azt a rosszat, amelyet ellenem cselekedett és akart cselekedni, mint ahogy én óhajtom, hogy Te megbocsáss nekem, s ő is megbocsássa, ha igazságtalan voltam iránta. Ha azért állítottad őt utamba, hogy megpróbálj, legyen meg a te akaratod.

Távolíts el tőlem, Istenem, minden kárhozzátó, vagy rosszindulatú gondolatot ő iránta. Add, hogy ne érezzék semmi örömet a fölött, ha őt baj érné és semmi bosszúságot, ha öröm érné, hogy be ne szennyezzem lelkemet keresztényhez nem illő gondolatokkal. Óh, Uram, terjeszd ki reá kegyelmedet, s indítsd őt jobb érzésekre irántam!

Jó szellemek, segítsetek meg engem, hogy elfeledjek minden rosszat, és csak a jóra emlékezzem. Hogy se gyűlölet, se bosszúérzés, se az a vágy, hogy rosszal viszonzozzam a rosszat, ne találjon utat szívemhez, mert a gyűlölet és bosszú csak gonosz szellemek és emberek tulajdonsága. Istenem add, hogy mindig kész legyek neki baráti jobbot nyújtani, jóval viszonzozni a rosszat és segítségére lenni, ha módomban áll.

Hogy szavaim őszinteségét bebizonyítsam, óhajtanám, hogy alkalmam nyílnék hasznára lennem. De óh Istenem, mindenekfölött arra kérlek, őrizd meg attól, hogy ezt göggel vagy fitogtatással cselekedjem, lesújtva őt lealázó nagylelkűsködésemmel, amivel elveszíténém tettemnek gyümölcsét, mert akkor joggal vonatkoznának rám Krisztus szavai: *E l v e t t e d j u t a l m a d a t .*

Hálaadás az ellenséget ért áldásért.

Előszó:

Nem kívánni rosszat az ellenségnek, ez csak annyit jelenti, mint csak részben gyakorolni a szeretetet; az igazi szeretet megköveteli, hogy jót kívánjunk neki, s örüljünk, ha szerencse éri.

Ima: Istenem, a te igazságosságodban jónak láttad, hogy megörvendeztessed N. . . szívét. Hálát adok ezért, Neked, dacára annak a rossznak, amit nekem okozott, vagy okozni akart. Ha ezt arra használja, hogy engem megalázzon, úgy fogadom ezt, mint szeretetem próbatételét.

Jó szellemek, akik segítetek engem, ne engedjétek, hogy ez rosszul essék nekem. Távolítsátok el tőlem a féltékenységet és irigységet, amely lealáz, de sugalmazatok nemes lelkűséget, ami fölemel. Mert a rossz lesüllyeszt, a jó pedig fölemel bennünket és tudjuk, hogy az igazság érdem szerint előbb vagy utóbb mindenkit utolér.

A spiritizmus ellenségeiért.

Boldogok, akik *éheznek* és szomjúhozják az igazságot, mert ők megelégtettek. Boldogok, akik háborúságot szenvednek az igazságért, mert övék a mennyeknek országa. Boldogok vagytok, ha szidalmaznak és háborgatnak titeket, és minden gonosz hazugságot mondanak ellenetek én érettem. Örüljétek és örvendezzétek, miért a ti jutalmatok bőséges a mennyekben, mert így háborgatták a prófétákat is, akik előttetek voltak. (Máté V. 6., 10., 11., 12.)

És ne féljétek azoktól, akik a testet ölik meg, a lelket pedig meg nem ölhetik, hanem attól féljétek inkább, aki mind a lelket, mind a testet elvesztheti a gyehennában. (Máté X. 28.)

Előszó:

Az összes szabadságok között a legsérthetlenebb a gondolkodás szabadsága, ami alatt értjük a lelkiismeret szabadságát is. Átkot szórni arra, aki nem úgy gondolkozik, mint mi, ez annyi, mint megkövetelni magunknak, s megtagadni mástól ezt a sza-

badságot. Annyi, mint megsérteni Jézus legfőbb parancsolatát: a felebaráti szeretetet. Üldözni valakit hitéért annyi, mint mérenyletet követni el az ellen a legszentebb jog ellen, hogy higgyen ki-ki abban, akiben tud, s úgy imádja Istent, ahogy érti. Hasonló külsőségekre kényszeríteni másokat a mieinkhez: ez azt mutatja, hogy nagyobb súlyt helyezünk a formára, mint a lényegre, a látszatra, mint a meggyőződésre. Az erőszakos térítések sohasem szereztek hívőket, legfeljebb képmutatókat. Nem más ez, mint visszaélés a fizikai erővel, mi éppen nem vall az igazságra. Az igazság biztos magában; meggyőz, de nem üldöz, mert erőszakra nincs szüksége.

A spiritizmus vélemény vagy hit. De még ha vallás volna is, mért ne lelhetne meg bárkinek az a szabadsága, hogy magát spiritistának mondhassa, mint ahogy mondhatja katolikusnak, zsidónak vagy protestánsnak, ilyen vagy olyan bölcselet hívének, eme vagy ama gazdasági rendszer tagjának? Ez a hit is vagy téves, vagy igaz. Ha téves: magától megszűnik, mert tévedés nem állhat meg az igazsággal szemben, mikor a világosság áthatja az értelmiséget. Ha igaz: az üldözés sem teheti nem igazzá.

Üldözés a keresztelője minden nagy és igaz új eszmének, s annál erőteljesebb, minél nagyobb horderejű az eszme. Ellenségeink haragja és elkeseredése egyenes arányban áll azzal a félelemmel, melyet bennük az új eszme kelt. Ezért üldözték egykor a kereszténységet, ma pedig a spiritizmust. **Csak az a különbség, hogy a kereszténységet a pogányok, a spiritizmust pedig a keresztények üldözik.** Igaz, hogy a véres üldözések ideje lejárt, de ha ma nem is ölik meg a testet, meggyötrik a lelket. Megtámadják a legszentebb érzelmeket, a legdrágább kapcsolatokat; vizályt szítanak a családok közt. Felingerlik az anyát a lánya ellen, az asszonyt a férje ellen. Sőt még a testet is megtámadják, amikor megfosztják anyagi szükségleteitől, kenyérkeresetétől, s az éhínség martalékaul dobják oda.

Spiritisták, ne sújtsanak le benneteket a reátok mért ütések, mert azok azt bizonyítják, hogy az igazságban vagytok, mert különben békében hagynának s nem bántanának benneteket az emberek. Hitetek bizonyosága ez, mert bátorságtokról, önmegtagadástokról és állhatatosságtokról ismer fel benneteket Isten az ő hű szolgálói között, akiket most számlál meg, hogy kinek-kinek megadja tettei szerint megillető részét.

Az első keresztények példája szerint örüljétek kereszteteknek. Higgyetek Jézus szavaiban, aki ezt mondja: „Boldogok, akik háborúságot szenvednek az igazságért, mert övék a mennyeknek országa. Ne féljétek azoktól, akik megölik a testet, de a lelket meg nem ölhetik.” Ő ezt is mondja: „Szeressétek ellenségeiteket, jót tegyetek azokkal, akik véletek rosszat tesznek, s imádkozzatok azokért, akik titeket üldöznek”. Mutassátok meg, hogy igazi tanítványai vagytok és hogy a ti tanotok jó, mert azt cselekeditek, amit az tanít.

Az üldözés csak ideig-óráig tart; várjátok türelemmel a hajnalhasadást, mert a hajnalszél már az égen ragyog.

Ima:

Uram, te azt mondtad nekünk Jézus ajkai által. „Boldogok, akik háborúságot szenvednek az igazságért; bocsássatok meg ellenségeiteknek; imádkozzatok azokért, akik titeket üldöznek” és Ő maga mutatta meg az utat, amikor hóhéraiért imádkozott. Istenem, az ő példájára hivatkozva, kérjük irgalmadat azok számára, akik félreismerik isteni parancsaidat, az egyedülieket, amelyek képesek a békét biztosítani ezen, és a másvilágon. Krisztussal együtt mi is ezt mondjuk: „Bocsáss meg nekik, Atyám, mert nem tudják, hogy mit cselekednek!” Adj nekünk erőt, hogy türelemmel és megadással úgy viseljük el gúnyolódásaikat, bántalmazásaikat, rágalmazásaikat, és üldözéseiket, mint hitünk és alázatosságunk próbatételeit, és távolíts el tőlünk minden visszatorlásra irányuló gondolatot, mert a te igazságszolgáltatásod órája ütni fog s mi addig türelemmel rendeljük alá magunkat szent akaratomnak.

Születendő gyermekért.

Előszó:

A szellemek csak a testi élet megpróbáltatásai árán tökéletesednek; azok, akik a szellemvilágban vannak, várják, míg Isten megengedi nekik, hogy új életet kezdjenek, amely eszközül szolgálhat előhaladásukra akár az által, hogy elvállalt szenvedéseik által múlt vétkeiket teszik jóvá, akár úgy, hogy az emberségre nézve hasznos küldetést töltenek be. Haladásuk és jövő boldogulásuk arányos lesz azzal, ahogyan a rendelkezésükre állott időt kihasználták a földön. Első lépteiknek a jó irányba való vezetése a szülők feladata, akik számolni tartoznak Isten előtt arról, hogyan töltötték be feladatukat. Ennek megkönnyítésére teremtette Isten a szülői és gyermeki szeretet természeti törvényét, amelynek megsértése sohasem marad büntetés nélkül.

Szülők imája. Kedves szellem, aki gyermekünkben öltöttél testet, légy üdvöz közöttünk! Mindenható Isten, aki őt küldötted, légy áldva! Úgy tekintjük őt, mint letétet, amely reánk van bízva, hogy egykor számot adjunk róla. Ha azok közé a jó szellemek közé tartozik, akiknek be kell népesíteniük a földet: áldva légy, óh Istenem, ezért a kegyelemért! Ha pedig még fejletlen lélek, akkor a mi kötelességünk őt tanácsainkkal és jó példaadásunkkal segíteni, hogy a jó úton haladhasson. Ha pedig a mi hibánkból kerül bajba, nekünk kell ezért Előtted felelnünk, mert nem töltöttük be vele szemben kötelességünket. Uram, segíts meg minket feladatunkban, és adj erőt és akaratot, hogy betölthessük azt. Ha ennek a gyermeknek számunkra a megpróbáltatás tárgyának kell lennie: legyen meg a te akaratod!

Jó szellemek, akik megjelentetek az ő születésénél, és akik elkísérendők vagytok őt földi élete során, ne hagyjátok el őt! Távolítsátok el tőle a gonosz szellemeket, akik a bűnbe akarnák őt vezetni. Adjatok neki erőt, hogy ellenálljon sugalmazásaik-

nak és bátorságot, hogy türelemmel és megadással viselje el a megpróbáltatásokat, amelyek a földön várnak reá.

Ima: Istenem, Te reám bíztad egyik szellemed sorsát; add, óh Uram, hogy méltó legyek erre a feladatra, amelyet rám ruháztál. Ne vond meg tőlem segedelmedet, világosítsd meg értelmemet, hogy idejekorán felismerjem annak hajlamait, akit nekem kell előkészítenem, hogy bejuthasson a te békességébe.

Ima: Jóságos Istenem, miután tetszett neked, hogy megengedd e gyermek szellemének, hogy újból alávesse magát e földi élet megpróbáltatásainak, amelyek előhaladását szolgálni vannak hivatva: adj neki világosságot, hogy megtanuljon Téged ismerni, szeretni és imádni. Add a te mindenhatóságod erejével, hogy e szellem megújhodjék isteni oktatásod forrásvizétől, hogy értelme őrszellemének oltalma alatt növekedjék és fejlődjék, s arra vágyakozzék, hogy mind jobban-jobban közeledjék Hozzád. Hogy a spiritizmus ragyogó világossága vezesse őt a földi élet szirtjei között, s végre, hogy meg tudja becsülni a te szereteted végtelenségét, amely szenvedtet, hogy tanítson. Vess Uram egy atyai tekintetet arra a családra is, amelyre rábíztad ezt a szellemet, hogy meg tudja érteni hivatása fontosságát, s jó magvakat hintsen el e gyermek lelkében, amíg a saját vágyakozásának erejével tud Hozzád emelkedni.

Oh Istenem, hallgasd meg alázatos könyörgésemet Annak nevében aki ezt mondotta: „Engedjétek hozzám jönni a kis gyermekeket, mert a mennyeknek országa azoké, akik hozzájuk hasonlítanak.”

Haldoklóért.

Előszó:

Az agónia a lélek és test különválásának előjátéka: lehet mondani, hogy az ember már csak egyik lábával van ezen a világon, míg a másikkal már a másikon van. Ez az átmenet nem egyszer kínos olyanoknál, akik az anyagokhoz ragaszkodnak, akik inkább a földi, mint a mennyei javakért éltek, s akiknek

lelkiismeretét megbánás és önvád marcangolja. Azoknál azonban, akiknek gondolatai a végtelen felé szárnyalnak, akik függetlenítették magukat az anyagtól, azoknál e kötelékek elszakadása könnyebben megy, s az utolsó pillanatokban semmi fájdalmuk sincsen. Ezeknél a lelket csak egy fonál köti össze a testtel, míg amazoknál mély gyökerek. Az imádság minden esetben hatalmas segítő eszköze az elválásnak.

I m a : Hatalmas és könyörülő Isten! Egy szellem hagyja el íme földi burkát, hogy visszatérjen valódi hazájába, a szellemek hónába. Add, hogy bekében térjen meg oda, s terjeszd ki fölötte irgalmadat.

Jó szellemek, akik földi élete során kísérői voltatok, ne hagyjátok őt el e magasztos pillanatban; adjatok neki erőt az utolsó fájdalmakhoz, amelyeket még el kell viselnie ideleenn jövő haladása érdekében; sugalmazzátok őt, hogy öntudatának utolsó felvillanásait vétkeinek megbánására szentelje.

Írányítsátok gondolataimat, hogy hatásuk enyhítse az elválás munkájának kínos voltát, és öntsön lelkébe a földről való eltávozás pillanatában vigaszt és reményt.

IV. Imák azokért, akik már eltávoztak a földről. Meghaltért.

Előszó:

Azok az imák, amelyek az éppen elhaltakért mondatnak, nem csak azt a célt szolgálják, hogy bizonyosságot nyújtsanak irántuk való vonzalmunkról, hanem, hogy segítséget nyújtsanak nekik megszabadulásukhoz, megrövidítsék zavart állapotukat, mely az elválást mindig követi s felébredésüket kellemesebbé tegyék. - Azonban itt is, mint mindenütt, az ima hatóképessége a gondolatok és érzések őszinteségétől, nem pedig a több vágy kevesebb szertartásossággal kimondott szavak bőségétől függ, amelyekhez a szívnek a leggyakrabban semmi köze sincsen. A szívből jövő ima úgy hat a körülöttünk lévő szellemekre, akik

még zavart állapotban vannak, mint mikor szerető hangok ébresztgetnek álmainkból.

Ima: Mindenható Isten, terjeszd ki irgalmadat N... lelke fölött, akit Magadhoz szólítottál. Számítsd javára azokat a megpróbáltatásokat, amelyeket a földön elviselt, s add, hogy imáink enyhítsék és megrövidítsék azokat a szenvedéseket, amelyeket, mint szellemnek kell elviselnie.

Jó szellemek, akik őt fogadtátok és különösen Te, őrszellem, segítsétek meg őt az anyagtól való megszabadulás munkájában, adjatok neki világosságot és öntudatot, hogy¹ kiemelkedhessek abból a zavarból, amely a testi létből a szellemi létbe való átmenettel jár. Sugalmazzatok neki megbánást elkövetett vétkei felett, és vágyakozást aziránt, hogy megengedtessek neki azok jóvátétele, hogy gyorsabban haladhasson az üdvösséges örökélet felé.

N...., te visszatértél a szellemek honába, és mégis itt vagy közöttünk. Látsz és hallasz mindent, mert semmi egyéb nem tűnt el közülünk, mint csak a romlandó anyag, amelyet hátrahagytál, és amely hamarosan porrá lesz.

Hátrahagyta a durva burkot, amely veszélyeknek és halálnak tárgya volt, és csak éteri testedet tartotta meg, amely romlatlan, s a testi szenvedésekre nézve hozzáférhetetlen. Ha nem élsz is többé test szerint, élsz, mint szellem, s ez az élet mentes mindazoktól a nyomorúságoktól, amelyek az emberiséget sújtják. Nincs többé szemeid előtt a fátyol, amely a mi szemeink elől elfödi a jövő élet ragyogását, te már új csodákat szemlélhetsz, míg mi még el vagyunk merülve a sötétségben.

Te már szabadon lebegsz a térben, s meglátogathatod a különböző világokat, míg mi kínosan vonszoljuk magunkat a földön, ahol visszatart bennünket nehéz fehérhez hasonló anyagi testünk. Végtelen szemhatár nyílik előtted, s a végtelen nagyság láttán megérted a mi földi vágyaink, világi becsvágyunk, s futó örömeink hiúságát, amelyekben az emberek örömeiket lelik.

A halál nem egyéb, mint néhány pillanatra szóló anyagi elválás. Erről a száműzetés helyéről, ahol bennünket még visszatart Isten akarata, hogy kötelességeinket betöltsük itt alant, követünk téged gondolatban addig a pillanatig, míg megengedik nekünk, hogy csatlakozzunk hozzád, mint ahogy te már csatlakoztál azokhoz, akik előtted mentek el.

De ha mi nem tudunk is hozzád menni, te eljöhetsz mihozzánk. Jöjj el tehát azok közé, akik szeretnek téged és akiket te is szeretnél; segítsd őket az élet küzdelmeiben, örködjél azok felett, akik kedvesek előtted, támogasd őket erődhöz képest és enyhítsd meg fájdalmukat azzal a gondolattal, hogy te most boldogabb vagy, s azzal a vigasztaló bizonyossággal, hogy egykor jobb világban egyesülnek veled.

Abban a világban, amelyben vagy, minden földi érzelmenek meg kell szűnnie. Légy jövő boldogságod érdekében ezentúl teljesen közömbös irántuk! Bocsáss meg azoknak, akik valaha igazságtalanok lehettek veled szemben, mint ahogy ők is megbocsáthatják neked, amit te vétettél ellenük.

Megjegyzés: Ehhez az imához, amely bárkire alkalmazható, hozzá lehet még fűzni néhány speciális szót a család, vagy az elhunyt helyzetének vagy különös viszonyainak megfelelően. Ha gyermekről van szó, a spiritizmus arra tanít minket, hogy ez nem újonnan teremtett szellem volt, hanem már élt, sőt -esetleg nagyon előrehaladott szellem lehetett. Ha földi élete rövid volt, ez azt jelenti, hogy ez talán csak jóvátételének utolsó maradványa, vagy a szülőknek megpróbáltatása volt.

Ima:^{18*} Mindenható Urunk! Terjeszd ki irgalmadat testvéreink fölött, akik eltávoznak a földről! A te világosságod nyissa meg szemeiket! Vezesd ki őket a sötétségből, s nyisd meg szemeiket és füleiket! Jó szellemeid vegyék őket körül, s hallassák meg velük a béke és reménység hangjait! Urunk,

¹⁸ * Ez az imádság egy bordeauxi médium által jött, amikor az ablak előtt éppen egy ismeretlen elhunytnek temetési menete haladt el.

bármily méltatlanok vagyunk is, mégis könyörögni bátorkodunk könyörülő irgalmadért testvérünk számára, akit visszahív-tál száműzetéséből. Add, hogy Hozzád való visszatérése a té-kozló fiú megtérése legyen. Oh, Istenem, felejtsd el elkövetett vétkeid és emlékezzél meg jó tetteiről.

Tudjuk, hogy a te igazságod változhatatlan, de a te szereteted végtelen. Könyörgünk Hozzád: enyhítsd meg igazságosságodat a jóságnak e belőled eredő forrásából.

A menny világossága fényeskedjék neked, testvérem, aki most hagytad el a földet! Szálljanak le Hozzád az Úr jó szellemei, vegyenek körül, és segítsenek téged lerázni a földnek láncait! Értsd meg és lásd meg Urunknak nagyságát, s vedd alá magadat az ő igazságosságának zúgolódás nélkül, de sohase essél kétségbe az ő könyörületessége felől. Testvérem, a múltadra vetett komoly visszapillantás nyissa meg jövőd kapuit, megért-tetvén veled a hibákat, amelyeket magad mögött hagysz, s azt a munkát, amely azok jóvátételére vár reád! Isten bocsásson meg neked, és az ő jó szellemei segítsenek és bátorítsanak téged! Földi testvéreid imádkoznak érted és kérnek, hogy te is imád-kozzál értük.

Szeretett személyekért.

Előszó.

Mily szörnyű a megsemmisülés gondolata! Mily sajnálatramél-tók azok, akik azt hiszik, hogy az a hang, amellyel valaki el-vesztett barátját siratja, elenyészik az űrben anélkül, hogy va-lami visszhang felelne rá! Azok sohasem ismerték tiszta és szent vonzalmakat, akik azt hiszik, hogy minden meghal a test-tel. Hogy az a lángész, amely hatalmas szellemével bevilágítot-ta a világot, nem egyéb, mint az anyag játéka, amely mint lehe-let örökre kialszik. Hogy a legkedvesebb személyből: az atyá-ból, az anyából, vagy a kedves gyermekből nem marad egy maroknyi pornál egyéb, mit az idő visszahozhatatlanul szét-szór.

Érző szívű ember hogyan maradhatna hidegen erre a gondolat-ra? Nem kelt-e benne borzalmat a feltétlen megsemmisülés eszméje, és azt a vágyat legalább, hogy bár ne lenne úgy? Hogyha értelme mindeddig nem volt képes eloszlatni kételyeit, íme a spiritizmus eltüntet minden bizonytalanságot a jövőre vonatkozólag, és pedig oly anyagi bizonyítékokkal, amelyeket a lélek és élet síron túli fennmaradásáról nyújt. S ezeket a bizonyítékokat mindenfelé örömmel fogadták; újraéledt a bizalom, mert immár tudja az ember, hogy a földi élet nem egyéb, mint rövid átmenet a jobb életbe, hogy idealant végzett munkája nem veszett el és hogy legszentebb érzelmei nem szakadtak meg reménytelenül.

Ima: Óh, Istenem, fogadd kegyesen N.... szelleméért szóló könyörgésemet! Add, hogy láthassa isteni világosságodat, és tedd könnyűvé számára az örök boldogság útját. Engedd meg, hogy a jó szellemek hozzájuttassák szavaimat és gondolataimat. Te pedig, aki nekem oly drága voltál e világon, halld meg hangomat, amely téged szólít, hogy újabb bizonyosságát adja szeretetemnek. Isten úgy akarta, hogy te szabadulj meg először. De önzés lenne téged siratni, mert ez azt mutatná, mintha sajnálnám, hogy megszabadultál az élet fájdalmaitól és szenvedéseitől. Megadással várom tehát azt az időt, amikor újból találkozunk abban a boldogabb világban, amelyben megelőztél. Tudom, hogy elválásunk csak pillanatnyi, és hogy bármily hosszúnak tűnjék is az fel előttem, tartama elenyészik annak a boldogságnak örökkévalóságával szemben, amelyet Isten ad az ő kiválasztottainak. Az ő jósága őrizzen meg engem minden olyan tettől, amely hátráltathatná e vágyva-várt pillanatot, s ekképp őrizzen meg attól a fájdalomtól, is, amely akkor érne engem, ha nem találkozhatnám veled, mikor földi fogságomból kiszabadulok.

Oh, mily édes és vigasztaló az a bizonyosság, hogy nincs közöttünk más, ami elföd téged szemeim elől, mint csupán az anyagi lepel! Hogy te itt lehetsz mellettem, láthatsz és hallhatsz

engem, mint ezelőtt, sőt jobban, mint ezelőtt, s éppúgy nem felejtesz el engem, mint én téged. Hogy gondolataink kicserélődnek, s a tieid mindig követnek és segítenek engem. Az Úr békéje legyen veled!

Imádságot kérő szenvedő szellemekért.

Előszó:

Hogy érthetőbbé tegyük azt az enyhülést, amelyet az ima a szenvedő szellemeknek szerez, emlékezzünk vissza arra, amit fentebb az ima hatásáról mondtunk. Aki ettől az igazságtól át van hatva, az sokkal buzgóbban tud imádkozni annál a bizonyosságnál fogva, hogy nem imádkozik hiába.

Ima. Irgalmas és kegyelmes Istenünk, terjeszd ki jószágodat mindazokra a szellemekre, akik imáinkat kérik és különösen N szellemére. Jó szellemek, akik csak jót akartok tenni, járjatok közbe velem együtt az ő enyhületükért. Gyűjtsatok lelkükben reménysugarat és világosságot, hogy meglássák magukban azokat a tökéletlenségeket, amelyek őket az üdvözültek szférájától elválasztják. Nyissátok meg szíveiket a megbánásra, és arra a vágyakozásra, hogy haladásuk érdekében megtisztítsák magukat. Értessétek meg velük, hogy saját munkájukkal rövidíthetik meg szenvedéseik idejét. A jó Isten adjon nekik erőt, hogy kitartsanak jó elhatározásuk mellett!

Oh, bár megenyhítenék fájdalmaikat ezek a szeretetből fakadó szavak, megérttetvén velük, hogy vannak még a földön, akik velük együtt éreznek, és boldogságukat kívánják.

*

Ima. Esedezünk Hozzád, Urunk, áraszd ki szeretetedet, irgalmadat és kegyelmedet azok fölött a szellemek fölött, akik szenvednek, akár mint bolygó szellemek a túlvilágon, akár mint testbeöltözöttek itt közöttünk. Könyörülj a mi gyarlóságainkon. Esendőkké teremtettél minket, de erőt adtál nekünk, hogy ellenálljunk a rossznak és legyőzzük azt. Terjeszd ki irgalmadat mindazok fölött, akik nem tudván ellenállni rossz

hajlamaiknak, még mindig bűnös utakon járnak. Add, hogy jó szellemeid vegyék őket körül, hogy a te világosságod ragyogjon szemeikbe, s ennek életető melegétől vonzatva, bűnbánóan, alázattal és töredelmes szívvel boruljanak le lábaid előtt. Azokért a testvéreinkért is esedezünk Hozzád könyörületesség Atyja, akiknek nem volt erejük elviselni a földi megpróbáltatásokat. Te terhet raksz vállainkra, hogy hordozzuk, s nem szabad azt előbb letennünk, mint csak a te lábaidnál. De nagy a mi gyengeségünk, és útközben nem egyszer hiányzik bátorságunk. Légy szánalommal ezek iránt a hűtlen szolgálók iránt, akik a megszabott idő előtt abbahagyták a munkát. Ne bánjál velük a te Igazságod szerint, de engedd meg jó szellemeidnek, hogy enyhülést, vigaszt és reményt hozzanak nekik a jövőre. A bocsánat reménye megerősíti a lelket; óh nyújtsd ezt a reménységet a kétségbeesett bűnösöknek, hogy ettől a reménytől felélénkülve, vétkeik és szenvedéseik nagysága dacára erőt merítsenek a múlt jóvátételére és a jobb jövő előkészítésére.

Elhunyt ellenségért.

Előszó.

A felebaráti szeretetnek a síron túl is követnie kell ellenségeinket. Meg kell gondolnunk, hogy amiket ellenünk elkövettek, reánk nézve próbák voltak, s nagyon hasznosak lehettek előmenetelünkre nézve, ha jól fel tudtuk használni azokat, sőt sokkal nagyobb hasznunkra válhattak, mint az anyagi megpróbáltatások, már csak azért is, hogy bátran és önmegadással fogadva, módot nyújthattak arra, hogy szeretettel és a sérelmek elfeledésével viszonzhattuk azokat.

Ima: Uram, tetszett neked, hogy előttem hívd vissza Magadhoz N..... szellemét. Megbocsátom neki mindazt, amit ellenem vétett, valamint rossz szándékait velem szemben. Oh, bár megbánná azokat most, amikor elenyésztek előtte e világ illúziói. Terjeszd ki fölöttem irgalmadat Istenem, s távolítsd el tőlem a gondolatot, hogy halálán örüljek. Add, hogy megbo-

csássa, amit ellene vétettem, amint én is elfelejtem azt, amit ő vétett ellenem.

Bűnösért.

Előszó. Ha az ima hatóképessége hosszúságától függene, akkor a leghosszabbakat a legbűnösebbekért kellene mondani, mert ezeknek nagyobb szükségük van az imára, mint a szentéletűeknek. Megvonni az imát a bűnösöktől a szeretet hiányára, s Isten irgalmának félreismerésére mutat, s azt hinni, hogy az ilyen ima haszontalan, mert akiért mondjuk, ilyen vagy olyan bűnt követett el, annyi, mint nem érteni a Magasságosnak igazságát.

Ima: Uram, könyörületességnék Istene, ne taszítsd el Magadtól ezt a bűnöst, aki elhagyta a földet! Az emberi törvény hiába büntette őt, mert a te törvényed büntetése elől meg nem menekül, ha szíve nem érez megbánást. Vedd le szeméről a köteléket, amely nem engedi, hogy meglássa vétkének súlyosságát; add, hogy megbánása által kegyelmet nyerjen Előtted, s enyhítse lelkének gyötrelmeit! Add, hogy imáink és a jó szellemek közbenjárása reményt és vigaszt nyújtsanak neki, s vágyakozást keltsenek lelkében arra nézve, hogy rossz tetteit egy új földi életben jóvátegye. Adj neki erőt, hogy el ne bukják az új küzdelmekben, amelyeket vállalni fog. Uram! Légy irgalommal iránta!

Öngyilkosért.

Előszó.

Soha sincs joga az embernek arra, hogy élete fölött rendelkezék, mert egyedül Istenre tartozik, hogy kivonja őt a földi rab-ságból, mikor annak idejét elérkezettnek látja. Az isteni igazságosság szigorúsága a körülmények szerint megengedhet, de teljes szigorával sújtja azt, aki ki akarta magát vonni az élet megpróbáltatása alól. Olyan az öngyilkos, mint az a fogoly, aki megszökik a fogságból, mielőtt büntetése lejárt volna, és akit ha elfognak, sokkal szigorúbban kezelnek, mint azelőtt. Így van ez az öngyilkossal is, aki azt hiszi, hogy megszökhetik a

jelen nyomorúságai elől, és sokkal nagyobb szerencsétlenséget zúdít magára.

Ima: Tudjuk, óh Istenünk, mi sors vár azokra, akik önként rövidítik meg életüket; de azt is tudjuk, hogy a te könyörületeséged végtelen: óh terjeszd azt ki N..... szelleme felett! Imáink és a te szánakozásod enyhítsék meg azoknak a szenvedéseknek a súlyát, amelyeket el kell viselnie, mivel nem volt bátorsága kivárni megpróbáltatásainak végét! Jó szellemek, akiknek hivatása, hogy a szerencsétleneken segítsetek, vegyétek őt oltalmatok alá. Sugalmazzatok neki megbánást elkövetett vétke fölött, és segedelmetek adjon neki erőt, hogy több önmegtágadással tudja elviselni azokat az új megpróbáltatásokat, amelyeket el kell viselnie, hogy tettét jóvátegye. Távolítsátok el tőle a rossz szellemeket, akik újból bajba sodorhatnák, s meghosszabbíthatnák szenvedését.

Testvérünk, akiért imádkozunk, óh bár enyhítené meg fájdalmadat a mi együttérzésünk, s ébresztene benned új reményt a jobb jövőre nézve! Ez a jövő tőled függ, bízzál Isten jóságában, aki tárt karokkal vár minden bűnbánót, fisak a megátalkodottakat nem engedi magához.

Bűnbánó szellemekért.

Előszó.

Igazágtalan dolog lenne a rossz szellemek kategóriájába sorozni a szenvedő és bűnbánó szellemeket, akik imáinkat kérik. Ezek lehetnek rosszak, de attól a perctől kezdve, amikor hibáikat fölismerték és megbánták, csupán boldogtalanok, akik közül egyik-másik máris viszonylagos jólétet élvez.

Ima: Könyörületeség Istene, aki szívesen fogadod a bűnösnek őszinte megbánását, legyen az testben, vagy anélkül. Íme, egy szellem, aki bűnben élt, de fölismerte bűnös voltát, s az igaz útra tér. Oh, fogadd őt úgy, mint a tékozló fiút és bocsáss meg neki, Jó szellemek, akiknek hangját nem értette meg, ezentúl rátok akar hallgatni. Mutassátok meg neki az Úr kivá-

lasztottainak boldogságát, hogy állandóan megmaradjon abban a vágyakozásban, hogy megtisztuljon, s azt a boldogságot ő is elérhesse. Segítsétek meg őt jó elhatározásában, s adjatok neki erőt, hogy ellenálljon rossz hajlamainak.

Testvérünk, örvendünk változásod felett, s köszönetet mondunk a jó szellemeknek, akik ebben segítségedre voltak.

Hogy azelőtt örömet találtad a rosszban, ez azért volt, mert még nem értetted, hogy milyen édes örömet okoz a jó cselekedet, s túlságos mélyen érezted magadat, semhogy ennek elérését remélhetted volna. Mióta azonban az igaz útra léptél, új világosság gyúlt előtted, ismeretlen boldogság előízét kezdted érezni, s remény költözött a szívedbe. Ez a remény azt mondja, hogy Isten mindig meghallgatja a bűnbánó bűnös imáját, és senkit sem utasít vissza, aki Hozzá fordul.

Hogy kegyelmét teljesen megnyerjed, szánd el magadat arra, hogy nem csak nem követsz el több rosszat, de jót fogsz cselekedni, s mindenekfelett jóvátenni törekszel elkövetett rossz tetteidet. Így eleget teszel Isten törvényének, s minden jó cselekedeted kitörül egyet múltadnak vétkei közül.

Az első lépést megtetted, s minél előbbre jutsz, az út annál könnyebbnek és kellemesebbnek tűnik fel előtted. Tarts ki, s egykor eléred azt a dicsőséget, hogy a jó és boldog szellemek közé számláltatol.

A megátalkodott szellemekért.

Előszó.

A rossz szellemek azok, akiket a megbánás érzése még nem érintett meg, akik jól érzik magukat a bűnben, és nem éreznek sajnálkozást. Akiken nem fog a feddés, visszautasítják az imádságot, s nem egyszer Isten nevét is káromolják. Ezek a megátalkodott szellemek a földi halál után megbosszulják az embe-
reken azokat a szenvedéseket, amelyeket ezek okoztak nekik, s gyűlöletükkel üldözik azokat, akiken megszállás, vagy valami más gyászos befolyás által bosszút állani akarnak.

A gonosz szellemek között két élesen elkülönülő fajtát állapíthatunk meg. Az egyikbe azok tartoznak, akik leplezetlenül rosszak, a másodikba a képmutatók. Az előbbieket sokkal könnyebb visszavezetni a jó útra, mint az utóbbiakat. Ezek többnyire vad és durva természetűek, amilyeneket az emberek közt is látunk, akik inkább nyers ösztönből, mint számításból cselekszik a rosszat, s nem is akarnak jobbaknak látszani, mint amilyenek. De a jónak lappangó csirája megvan bennük, amelyet életre kelthetünk, és ez csaknem mindig sikerül is, ha kellő kitartással, határozottsággal, de jóakarattal, tanácsokkal, józan érveléssel és imádkozással igyekszünk rajtuk segíteni. Ha médiumi úton nyilatkoznak, az a körülmény, hogy Isten nevét mily nehezükre esik leírni vagy kimondani, mutatja a bennük levő ösztönszerű félelmet, mintegy a lelkiismeretük hangját, amely azt mondja nekik, hogy méltatlanok annak kiejtésére. Aki így áll, az már a megtérés küszöbén van, s nála mindent lehet remélni; elegendő megtalálni szívének sebezhető pontját. Az alakoskodó szellemek rendszerint nagyon értelmesek, de ezeknek szívében egyetlen érző húr sincs. Semmi meg nem hatja őket, de csupa jó érzelmeket fitogtatnak, hogy bizalmat ébresszenek maguk iránt, s boldogok, ha hiszékenyekre lelnek, akik úgy fogadják őket, mint szent szellemeket, s akiket aztán tetszésük szerint kormányozhatnak. Isten nevét minden lelkiismeretfurdalás nélkül hordják ajkukon, de csak arra használják, hogy palástolják vele gonoszságaikat. Úgy a látható, mint a láthatatlan világban a képmutatók a legveszedelmesebbek, mert sötétben munkálkodnak, s nem keltenek bizalmatlanságot. Csak a hit látszata van meg bennük, de az sohasem őszinte hit.

Ima: Urunk, a te jóságodban vess egy pillantást azokra a tökéletlen szellemekre, akik még a tudatlanság sötétségében vannak, és nem ismernek téged, és különösen N.... testvérünkre. Jó szellemek, segítsetek, hogy megértethessük vele, mi-képp az embereknek a rosszra való csábítása, megszállása és

gyötrése csak a saját szenvedéseit hosszabbítja meg; a ti boldogságtok példája bátorítsa őt a jóra. Szellemtestvérünk, aki ma még jól érzed magadat a bűnben, hallgasd meg érted szóló imánkat; legyen ez bizonyítéka annak, hogy mi jót akarunk veled tenni, habár te rosszat tettél is. Boldogtalan vagy, mert lehetetlen boldognak lenni rosszat cselekedvén; de mire való szenvedned, ha egyszer tőled függ a boldogulásod? Tekintsd a körülötted levő jó szellemeket; lásd, mily boldogok ők. Nem lenne-e rád nézve is sokkal kellemesebb ugyanazt a boldogságot élvezni? Azt mondod, hogy ez számodra lehetetlen. Azonban semmi sem lehetetlen annak, aki akar, mert Isten, mint minden teremtményének, neked is szabadságot adott arra nézve, hogy válassz a jó és a rossz, azaz a boldogság és boldogtalanság között, és senki sincs arra kárhozható, hogy csak rosszat cselekedjék. Ha van akaratod arra, hogy rosszat cselekedjél, lehet arra is, hogy jót cselekedjél és boldog légy.

Fordítsd tekintetedet Isten felé; emelkedjél fel gondolatban Hozzá egy pillanatra és az ő isteni ragyogásának egyetlen lesugárzása meg fog világosítani. Mondd velünk ez egyszerű szavakat: **Istenem, megbántam bűneimet, bocsáss meg nekem.** Próbáld meg a bűnbánatot és cselekedjél jót a rossz helyett, s nemsokára tapasztalni fogod, hogy Isten könyörületességet kiterjeszti fölötted, s valami ismeretlen jó érzés fogja fölváltani azt a szorongó érzést, amely most fogva tart.

Ha az első lépést megtetted a jó úton, a többi már könnyűnek fog tetszeni. Akkor megérted, mennyi időt veszítettél el boldogságodból a saját hibád következtében. De ragyogó és reménnyel teljes jövő nyílik meg előtted, s elfeledteti veled nyomorral és sötétséggel és erkölcsi gyötrelmekkel teljes múltadat, amely örökké tartó pokollá tehetné volna életedet. Eljön az idő, hogy ezek a gyötrelmek olyanokká váljanak, hogy bármi áron szabadulni akarsz tőlük; de minél tovább vársz, annál nehezebben fog menni. Ne gondold, hogy mindig megmaradsz abban az állapotban, amelyben vagy; nem, ez lehetetlen. Két lehetőség

áll előtted: még sokkal többet, szenvedni, mint most, vagy boldoggá lenni, mint a körülötted levő jó szellemek. Az előbbi okvetlen bekövetkezik, ha megmaradsz mostani megátalkodottságodban, holott akaraterőd munkába szólítása elegendő lenne kiszabadítanod magadat nehéz helyzetedből. Igyekezzél tehát, mert minden napi késedelem boldogságodnak egy-egy elvesztett napja.

Jó szellemek, segítsetek, hogy ezek a szavak utat találjanak ehhez az elmaradott lélekhez, s tegyék neki könnyebbé az Istenhez való visszatérést. A Jézus Krisztus nevében kérünk titeket, akinek oly nagy hatalma volt a rossz szellemek fölött.

V. Betegéért és megszállottakért.

Betegéért.

Előszó.

A betegségek a földi élet szenvedéseinek és megpróbáltatásainak egyik részét képezik, s durva anyagiságunk és alárendelt világunk természetes tartozékai. Szenvedélyeink, s mindenmű kicsapongásaink ültetik el bennünk a betegségeknek gyakran öröklékeny csiráit. A fizikai és erkölcsi tekintetben fejlettebb világokon az emberi szervezet tisztultabb és kevésbé anyagias, és nincs alávetve ugyanazoknak a gyengítő befolyásoknak, sem a szenvedélyek viharai által kifejtett romboló hatásoknak. Bele kell tehát nyugodnunk abba, hogy kiadjuk azokat a következményeket, amelyek abból a helyzetből erednek, ahova bennünket alantas színvonalunk utal, míg meg nem érdemeljük, hogy helyzetünk megváltozzék. Az erre való várokozás azonban ne tartson vissza bennünket attól, hogy megtegyük jelen helyzetünk javítására mindazt, ami tőlünk függ. Ami ha igyekezetünk dacára sem sikerül, tanuljuk meg a spiritizmushól megadással elviselni múló bajainkat.

Ha Isten nem akarta volna, hogy a testi szenvedéseket bizonyos esetekben megszüntethessük, vagy enyhíthessük, nem bocsátott volna rendelkezésünkre gyógyító eszközöket. Az ő ezirányú

atyai gondoskodása összhangban az önfenntartási ösztönnel azt bizonyítja, hogy magunknak kell keresnünk, és alkalmaznunk azokat az eszközöket. Az orvosi tudomány gyógyítási módja mellett ott van a delejezés, amely a fluidáris hatásokkal ismeret meg bennünket, a spiritizmusból pedig a gyógyító médiumítást, és az imádság gyógyító erejét tanuljuk meg.

Ima (a beteg önmagáért): Uram, Te vagy az Igazságosság! Bizonyára megérdemeltem ezt a betegséget, amelyet reám bocsátani jónak láttál, mert Te sohasem sújtasz ok nélkül. A te végtelen könyörületességedre bízom gyógyulásomat. Ha jónak látod visszaadni egészségemet, áldassék a te szent neved, ha pedig tovább kell szenvednem, légy áldva akkor is. Alávetem magamat a te isteni végzésednek, mert amit Te teszel, azt egyedül teremtményeid javára teszed. Add óh Istenem, hogy ez a betegség számomra üdvös figyelmeztetésül szolgáljon, hogy magamba szálljak. Úgy fogadom ezt, mint a múlt jóvátételét, és mint hitemnek és szent akaratodban való megnyugvásomnak próbáját.

Ima (a betegért): Istenem, a te céljaid kifürkészhetetlenek és a te bölcsességében jónak láttad N. . . -t betegséggel sújtani. Esedezem Hozzád, vess egy szánakozó pillantást szenvedéseire, és légy kegyes véget vetni azoknak. Jó szellemek, a Mindenható szolgálói, hozzátok is könyörgök: támogassatok engem segítő vágyakozásomban és irányítsatok reá gondolatokat, hogy az gyógyító balsamot öntsön testére, és vigasztalást lelkebe. Sugalmazzatok neki türelmet és Isten akaratában való megnyugvást; adjatok neki erőt, hogy keresztényi alázatossággal viselje el fájdalmait, hogy el ne veszítse e megpróbáltatás gyümölcseit.

Gyógyító médium imája. Istenem, ha megengeded, hogy szolgáljak a te nevedben, bármily méltatlan vagyok is reá, akkor meg tudom gyógyítani ezt a szenvedőt, ha a te akaratoddal megegyezik. Én hiszek Tebenned, de önmagamtól nem vagyok képes semmire sem. Engedd meg, hogy jó szellemeid

elárasszanak gyógyító fluidjaikkal, hogy átvihessem e betegre, de távolíts el belőlem minden gőgös vagy önző gondolatot, amely megronthatná e fluidok tisztaságát.

A megszálltakért.

Előszó. A megszállottság állandó hatás, amelyet valamely rossz szellem gyakorol valakire. Ez nagyon különféle lehet: az egyszerű és minden külső nyom nélküli erkölcsi befolyástól kezdve egészen a teljes szervezetbeli és észbeli zavarodottságig. Valamennyi médiumi tulajdonságot felhasznál.

Írómédiumnál úgy nyilvánul meg, hogy mindig csak ugyanaz az egy szellem nyilatkozik minden más kizárásával. A rossz szellemek hemzsegnak a föld körül lakóinak alacsony erkölcsi színvonala következményeképp. Rosszindulatú befolyásuk egy részét képezi azoknak a csapásoknak, amelyekkel az ember idealant küzdeni kénytelen. Ennél fogva a megszállottságot is, mint a betegségeket, s az élet összes szenvedéseit - úgy kell tekinteni, mint megpróbáltatást vagy jóvátételt.

Valamint a betegségek azoknak a fizikális tökéletlenségeknek a következményei, amelyek a testet ártalmas külső befolyásoknak hozzáférhetővé teszik: éppúgy a megszállottság az erkölcsi tökéletlenség folyamánya, amely a lelket teszi hozzáférhetővé a rossz szellemek számára. Fizikai ok ellen fizikai, erkölcsi ok ellen erkölcsi erőt kell alkalmazni. Betegségekkel szemben úgy óvakodunk, hogy erősítjük a testünket, a megszállottsággal szemben pedig úgy, hogy erősítjük a lelkünket. Ahonnan a megszállottra az a kötelezettség hárul, hogy dolgozzék erkölcsi javulásán, s ez a legtöbbször elegendő a megszálló szellem lerázására minden idegen segítség nélkül. Erre a segítségre csak akkor van szükség, ha a megszállottság teljes leigázottsággá fajul, mert ily esetben a beteg nem egyszer szabad akaratát és ítélőképességét is elveszíti.

A megszálltság csaknem mindig valamely olyan szellem boszszúmúve, aki a megszállottal előző életében bizonyos vi-

szonyban állott. Súlyos megszállottságban a megszállónak ár-
talmas fluidja a megszállottat mintegy begöngyöli és átítatja,
ami az egészséges fluidok hatását közömbösíti, sőt meg is aka-
dályozza. Ettől a fluidburoktól kell őt megszabadítani, és ez
csak jobb fluid segítségével lehetséges. Ez a gyógyító médium
feladata, akinek jobb fluiduma úgy hat, mint valami reagens
gyógyszer. Ez azonban csak mechanikus hatás, amely magában
nem elegendő. Ezen kívül, és főleg a z értelmes lényre is kell
hatni, akinek lelkére kell beszélni, még pedig tekintéllyel,
amelyet csak az erkölcsi fensőbbiség ad meg. Minél nagyobb
ez, annál nagyobb a tekintély.

És ez még nem minden. Hogy a felszabadulás végleges legyen,
a megszálló szellemet rá kell venni, hogy felhagyjon rossz
szándékaival, fel kell benne ébreszteni a megbánást, és a jó
után való vágyakozást. Ez pedig ilyen irányú külön ülésekben
történhet a megszálló erkölcsi nevelését célzó ügyesen vezetett
oktatások segítségével. Így kettős haszonnal jár a munkánk:
míg egy szellemet megtérítünk, addig a megszállottat is meg-
gyógyítottuk.

Feladatunk lényegesen könnyebb, ha a megszállott, megértvén
helyzetét, maga is segít akaratával és imáival. Ellenben mikor a
megszállott magáénak tulajdonítja az őt uraló szellem gondola-
tait, és jól érzi magát tévelygésében, akkor ahelyett, hogy segí-
tene, visszautasít minden segítséget. Az ilyen eset mindig sok-
kal nehezebb, mint akár a legerőszakosabb leigázás esete. A
megszállottság összes eseteiben az ima a leghathatósabb sege-
delem a megszálló szellem ellenében.

Ima. (A megszállott önmagáért.) Istenem, engedd meg
a jó szellemeknek, hogy megszabadítsanak attól a rosszindulatú
szellemtől, aki hozzám van kötve. Ha ez az ő bosszúja azokért
a vétkekért, amelyeket valaha ellene elkövettem, akkor az én
bűnhődésekre engedd ezt meg Istenem, és én el akarom
szenvadni vétkeim következményét. Oh bár kiérdemelném
megbánással bocsánatodat és megszabadulásomat! De

akármilyen is az oka, könyörületességédért esedezem Hozzád az ő számára: könnyítsd meg neki a haladás útját, amelyről őt a bosszú gondolata leterítette. Add, hogy a rosszat jóval viszonyozva, jobb érzésekre vezethessem őt!

Tudom azonban azt is óh Istenem, hogy az én tökéletlenségeim tesznek engem hozzáférhetővé a rossz szellemek befolyása számára. Add meg nekem a szükséges világosságot, hogy felismerjem az ilyen befolyásokat. Fegyverezd le mindenekfelett a gőgömet, amely vakká tesz hibáimmal szemben. Milyen méltatlan teremtményed lehetek én, hogy ilyen rosszakaratú lény kínozzon!

Add óh Istenem, hogy ez a csapás nekem a jövőre nézve hiúságom ellen üdvös leckéül szolgáljon, hogy megerősítsen abban az elhatározásban, hogy jó cselekedetek, szeretet és alázatosság által megtisztítsam magamat, és ez legyen a gát, mely ezentúl a rossz befolyások ellen megőriz.

Uram, adj nekem erőt, hogy ezt a megpróbáltatást türelemmel és megadással viseljem el, hiszen megértem, hogy mint minden megpróbáltatásnak, ennek is haladásomat kell szolgálnia, ha nem veszélyeztetem ennek gyümölcsét zúgolódással. Mert ez arra nyújt alkalmat, hogy bizonyosságot tegyek alázatosságomról és felebaráti szeretetemről, megbocsátván egyik testvéremnek, amit ellenem vétett.

Ima. (A megszállottért.) Mindenható Isten, adj nekem hatalmat, hogy megszabadíthassam N. . . -t megszálló szellemétől, s ha megegyezik a te akaratoddal, hogy vége legyen ennek a megpróbáltatásnak, add meg nekem azt a kegyet, hogy hathatósan tudjak beszélni ezzel a szellemmel. Jó szellemek, akik segítségemre vagytok és te, őrszelleme, nyújtsatok nekem segítséget. Segítsetek, hogy megszabadíthassam őt azoktól a tisztátalan fluidoktól, amelyekbe be van burkolva. A Mindenható nevében felszólítalak téged rosszakaratú szellem, aki őt gyötöröd, távozzál el tőle.

Ima. (A megszállóért.) Végtelen jóságú Isten, a te irgalmadért esedezem annak a szellemnek számára, aki N...-t megszállva tartja; engedd megpillantania isteni világosságodat, hogy megláthassa azt a bűnös utat, amelyen jár. Jó szellemek, segítetek, hogy meg tudjam vele értetni, hogy mindent elvezíthet, ha rosszat cselekszik, és mindent megnyerhet, ha jót cselekszik. Szellemtestvér, aki N...-t gyötröd, hallgass reám, aki Isten nevében beszélek hozzád. Ha gondolkodsz felette, be fogod látni, hogy a rossz nem győzheti le a jót, és te nem lehetsz erősebb Istennél, és az ő jó szellemeinél. Ők megoltalmazhatták volna N... t veled szemben minden támadástól, amit ha nem tettek, csupán azért történt, mert ezt a megpróbáltatást el kell szenvednie. De ha ennek a megpróbáltatásnak ideje lejárt, minden ellene irányuló törekvéseket meg fogják akadályozni, és amit ellene tettél, ahelyett hogy ártalmára lenne, haladását fogja szolgálni, s csak boldogabbá lesz általa. Ekképp a te rosszakaratod tiszta veszteség rád nézve, és ellened fordul.

A mindenható Isten és az ő kiválasztott magas szellemei, akik nálad sokkal hatalmasabbak, véget vethetnének ennek a megszálltságnak, ha akarnák és makacsságnak meg kellene történnie az ő fensőbbiségükön. De éppen mert Isten jó, bizonyára azt akarja, hogy a tiéd legyen az érdem, azáltal, hogy a magad jószántából engedsz. Oly haladék ez számodra, amit ha föl nem használsz, siralmas következményeit kell megérned. Súlyos bűnhődés és kegyetlen szenvedések várnak reád. Arra fogsz kényszerülni, hogy az ő könyörületeségükért és áldozatodnak imádságaiért könyörögj, aki máris megbocsátott neked, és imádkozik érted. Ez pedig nagy érdem Isten előtt, ami sietteti megszabadulását.

Gondold meg, míg van rá időd, mert Isten igazságossága súlyosan nehezedik majd rád, mint a többi lázadó szellemre is. Gondold meg, hogy az a rossz, amit most okozol, egyszer szükségképpen véget ér; azonban ha megátalkodott maradsz, szenvedéseid szünet nélkül fokozódnak. Mikor a földön éltél,

nem találtad-e balgaságnak azt, hogy valami nagy előnyt pillanatnyi kicsiny örömért feláldozz? Most, hogy szellem vagy, ez éppen úgy van. Mi hasznod van abból, amit teszel? Az a szomorú öröm, hogy valakit gyötörhetsz, nem ment meg a boldogtalanságtól - ha még úgy állítod is -, ellenben még boldogtalanabbá tesz.

Emellett lásd be, mennyit veszítesz. Nézd magad körül a jó szellemeket: vajon nem jobb sorsuk van-e mint neked? Az a boldogság, amelyet ők élveznek, a te osztályrészed is lehet, ha akarod. Mi kell ehhez? Istenhez könyörögni, és jót cselekedni rossz helyett. Tudom, hogy egyszerre nem tudsz megváltozni, de Isten nem is kíván lehetetlenséget. Ő nem kíván jóakaratról egyebet. Próbáld csak meg, és mi segítünk neked. Igyekezzél, hogy minél előbb elmondhassuk érted a bűnbánó szellemek imáját, s hogy idővel a jók és boldogok közé számláltathassál.

Megjegyzés. Súlyos megszálltságok gyógyítása sok türelmet, kitartást és alázatosságot igényel, de egyszersmind nem csekély tapintatot és ügyességiét követel meg a gyakran nagyon romlott, konok és ravasz szellemeknek a jó útra való terelése, akik között a lázadó szellemek a legutolsó helyet foglalják el. A legtöbb esetben a körülmények szerint kell magunkat vezetnünk. Akármilyen legyen is azonban a megszálló jelleme, az bizonyos, hogy erőszakoskodással és fenyegetéssel semmire sem megyünk, hanem minden hatást csak erkölcsi befolyással érhetünk el. Másik igazság, amelyet úgy a tapasztalat, mint a logikus gondolkodás is igazol, hogy **az exorcizálásnak, formuláknak, szent szavak elmondásának, amuletteknek, talizmánoknak és minden néven nevezendő külsőséges, anyagi jeleknek és gyakorlatoknak semmiféle hatásuk sincsen.**

Hosszú ideig tartó megszálltság kórtani elváltozásokat is okozhat, és a szervezet helyreállítása nem egyszer egyidejű, vagy utólagos delejes, vagy orvosi kezelést is igényel. Miután az ok megszűnt, a hatásokat is le kell küzdenünk.

TARTALOM

BEVEZETÉS.	
I. E mű célja	1
II. A spiritizmus nagy jelentősége.....	4
III. Történelmi megjegyzések	13
IV. Sokrates és Platon a keresztény és a spiritista eszmék előfutárai, akik megkészítik az utat.....	19
I. FEJEZET.	
<i>Nem jöttem eltörölni a törvényt.....</i>	29
Mózes - Krisztus. - A spiritizmus. - A tudomány és a vallás kapcsolata.	
<i>Szellemnyilatkozat: új korszak</i>	
II. FEJEZET.	
<i>Az én országom nem e világból való.....</i>	37
A jövő élet. - Jézus királysága. - A szempont.	
<i>Szellemnyilatkozat : Földi királyság</i>	
III. FEJEZET.	
<i>Az én Atyám házában sok hajlék van.....</i>	43
A bolygó szellemek különböző állapotai. -A lakott vi- lágok különböző osztályai. - A föld rendeltetése. A földi nyomorúságok okai.	
<i>Szellemnyilatkozatok: Felsőbb- és alsóbbrendű vi- lágok.- A bűnhődés és megpróbáltatás világai. Az er- kölcsei újjászületés világai. - A világok fejlődése.</i>	
IV. FEJEZET.	
<i>Ha valaki újonnan nem születendik, nem láthatja az Istennek országát.....</i>	54
Feltámadás és reinkarnáció. - A családi kapcsolatot a reinkarnáció elve megerősíti, az egyetlen élet elve pe- dig elszakítja.	
<i>Szellemnyilatkozatok: A testet öltés határai. Büntetés-e a testet öltés?</i>	

V. FEJEZET

Boldogok, akik sírnak..... 66

A csapások igazságossága. - A csapások jelenlegi okai.
 - A csapások régebbi okai. - A múlt elfelejtése. - A megnyugvás indokolt volta. - Öngyilkosság és örültség.
Szellemnyilatkozatok: Hasznos és haszontalan szenvedés. - A baj és orvossága. - A boldogság nem é világból való. - Szeretteink elvesztése. A korán elhunytak. - Ha becsületes ember volna, elvesztette volna az életét. - Az önokozta kínok. - A valódi szerencsétlenség. - A búskomorság. - Önként vállalt megpróbáltatások. Az igazi vezeklés. - vajon kell-e felebarátunk megpróbáltatásának véget vetni? - Szabad-e megrövidíteni az életét oly betegnek, aki a felgyógyulás minden reménye nélkül szenved? - Bűne a megunt életnek a csatamezőn való feláldozása - Aki feláldozza életét másért. - A türelemmel elviselt szenvedések másoknak is hasznára vannak.

VI. FEJEZET

Krisztus, a vigasztaló 97

A könnyű iga. - A megígért vigasztaló.

Szellemnyilatkozat: Az igazság szellemének szózata.

VII. FEJEZET.

Boldogok a lelki szegények..... 102

Mit kell érteni „lelki szegény” alatt? - Aki magát felmagasztalja, megaláztatik. - Az okosak és tudósok előtt elrejtett titkok.

Szellemnyilatkozatok: Gög és alázatosság. - Az értelmiséghez tartozó ember hivatása a földön.

VIII. FEJEZET.

Boldogok a tisztaszívűek..... 116

Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket. - Vétkezés gondolat által. Paráznaság. - Igazi tisztaság. Meg nem mo-

sott kezek. - Botrányok. Ha a te jobb kezed megbotránkoztat téged, vágd le.

Szellemnyilatkozatok: Engedjétek hozzám jönni a kisdedeket. - Boldogok, akiknek szemei *zárva* vannak.

IX. FEJEZET.

Boldogok a szelídek és békességesek..... 129

Bántalmazás és erőszakosság.

Szellemnyilatkozatok: A nyájasság és a szelídség.

- A türelem. - Engedelmisség és lemondás. - A harag.

X FEJEZET.

Boldogok az irgalmasok..... 135

Bocsássatok meg, hogy Isten is megbocsásson nektek.

- „Légy jóakarója a te ellenségednek”.- Melyik a legkedvesebb áldozat Isten előtt. - A száalka és a gerenda a szemekben. - „Ne ítéljétek, hogy ne ítéltessetek.” „Aki tiközületek bűn nélkül való, az dobja rá az első követ.”

Szellemnyilatkozatok: - A bántalmak megbocsátása.

- Az elnézés. - Szabad-e mást rendreutasítani, más hibáit megfigyelni, mások hibáit feltárni?

XI. FEJEZET.

Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat 149

A legfőbb parancsolat. - úgy cselekedjünk mással, ahogy mivelünk kívánnók, hogy cselekedjenek. - A hitetelő és adós parabolája. - Adjátok meg a császárnak, ami a császáré.

Szellemnyilatkozatok: A szeretet törvénye. - Az önzés. - A hit és a szeretet. - Szeretet a bűnösök iránt. - Szabad-e kockára tenni az életet egy gonosztevőért ?

XII. FEJEZET.

Szeressétek ellenségeiteket..... 162

Jót tegyetek a rosszért. - Testnélküli ellenségek. Ha valaki téged arcul üt jobbról fordítsd felé a másik orcádat is.

Szellemnyilatkozatok: A bosszú. - A gyűlölet. - A párbaj.

XIII. FEJEZET.

Ne tudja a te balkezed, hogy mit tesz a jobb kezed 176

Jót kell tenni fitogtatás nélkül. - A szegény szerencsétlenek. - Az özvegy fillére. - A szegények és nyomorékok, mint meghívott vendégek.

Szellemnyilatkozatok: Anyagi kegyesség és erkölcsi kegyesség. - A jótékonyosság. - A könyörületeség. - Az árvák. - Hálátlansággal viszonzott jótettek. - Legyünk jótékonyak személyválogatás nélkül.

XIV. FEJEZET.

Tiszteld atyádat és anyádat..... 199

A szülők iránti kegyelet. - „Ki az én anyám és kik az én atyámfiai?” - Testi és szellemi rokonság.

Szellemnyilatkozat: A gyermek hálátlansága.

XV. FEJEZET.

Szeretet nélkül nincs üdvösség..... 209

Mi ment meg bennünket? A könyörületes samaritánus. - A legfőbb parancsolat. - A szeretet szükségessége Pál apostol szerint. - Az egyházon kívül nincs üdvösség. Igazság nélkül nincs üdvösség.

Szellemnyilatkozat: Szeretet nélkül nincs üdvösség.

XVI. FEJEZET.

Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak..... 217

A gazdagok üdvözülése. - Óvakodjunk a kapzsiságtól. - Jézus Zacheusnál. - A gonosz gazdag parabolája. - A talentumok parabolája. - A vagyon gondviselészerű haszna. - A gazdagság egyenlőtlensége,

Szellemnyilatkozatok: Az igazi tulajdon. - A vagyon felhasználása. - A földi javaktól való függetlenség. - A vagyon öröklése.

XVII. FEJEZET.

Legyetek tökéletesek..... 236

A tökéletesség értelmezése. - A jóra való ember. - A jó spiritista. A magvetés parabolája.

Szellemnyilatkozatok: A kötelesség. - Az erény, A feljebbvalók és az alárendeltek. - Az ember a világban. - A test és szellem gondozása.

XVIII. FEJEZET.

Sokan vannak a hivatottak, de kevesen a választottak..... 250

A menyegző parabolája. - A szoros kapu. - Akik mondják: Uram! Uram! - Sokat kívánnak attól, aki sokat kapott.

Szellemnyilatkozatok: Akinek van, adatik annak. Tetteiből ismerni meg Krisztus követőjét.

XIX. FEJEZET.

A hit..... 262

A hit hatalma. - A vallásos hit. A rendíthetetlen hit föltétele. - Az elszáradt fügefa parabolája.

Szellemnyilatkozatok: A hit, mint a remény és szeretet anyja. - Az isteni és az emberi hit.

XX. FEJEZET.

Az utolsó óra munkásai..... 270

Szellemnyilatkozatok: Az utolsók lesznek elsőkké. - A spiritisták hivatása. - Az Úr munkásai.

XXI. FEJEZET.

Támadnak majd hamis Krisztusok és hamis próféták..... 276

Gyümölcseről ismerni meg a fát. A próféták hivatása. - A hamis próféták csodatettei. - Ne higgyetek minden szellemnek,

Szellemnyilatkozatok: A hamis próféták. - Az igazi próféta jellemvonásai. - A szellemvilág hamis prófétái. - Jeremiás és a hamis próféták.

XXII. FEJEZET.

Ne válasszatok el, amit Isten egyesített..... 288

A házasság feloldhatatlansága.

XXIII. FEJEZET.

Különös morál..... 291

Aki meg nem gyűlöli atyját és anyját. - Hagyd el atyádat, anyádat és gyermekeidet. - Had temessék el a halottak az ő halottaikat. - Nem azért jöttem, hogy békét hozzak; hanem meghasonlást.

XXIV. FEJEZET.

Ne rejtsetek a gyertyát a véka alá..... 301

A gyertya a véka alatt. Miért beszél Jézus parabolákban? - Ne menjetek a pogányokhoz. - Nem az egészségesek szűkölködnek orvos nélkül. - A hit bátorsága. - Viseld keresztedet. Aki meg akarja menteni az életét, elveszíti azt.

XXV. FEJEZET.

Keressetek és találni fogtok..... 310

Segíts magadon és Isten is megsegít. - Tekintsétek az ég madarait. - Ne szerezzetek aranyat.

XXVI. FEJEZET.

Adjátok ingyen, amit ingyen kaptatok..... 316

A gyógyítás adománya. - Megfizetett imádságok. - A templomból kiűzött árusok. - A médiumitás ingyen adománya.

XXVII. FEJEZET.

Kérjétek cs megadatik nektek..... 321

Az ima minősége. - Az ima hatóképessége. - Az ima hatása. Gondolatátvitel. - Értelmi imádságok. - A holtakért és a szenvedő szellemekért való ima.

Szellemnyilatkozatok: Hogyan imádkozzunk? - Az ima üdítő ereje.

XXVIII. FEJEZET.

Spiritista imák gyűjteménye..... 336

Bevezetés.

I. Általános imák..... 338

Az Úr imája. - Spiritista ülések. - Ülés előtti ima. - Ülés utáni ima. - A médiumokért. - A médium imája.	
<i>II. Imák önmagunkért.....</i>	350
Az őrszellemhez. - Ima rossz szellemek eltávolítását a. - Ima valamely hibánktól való megszabadulásért. - Ima erőért a kísértésben. - Hálaadás a kísértésben kivívott győzelemért. - Az élet küzdelmei között. - Hálaadás kapott áldásért. - Hódolat és önmegtagadás. - Fenyegető veszedelemben. - Hálaadás veszélyből való megmenekülésért. - Elalvás előtt. - Közeli halál megsejtésekor.	
<i>III. Másokért való imák.....</i>	364
A szenvedőkért. - Hálaadás a mást ért kegyelemért. - Hálaadás az ellenséget ért áldásért. - A spiritizmus ellenségeiért. - Születendő gyermekért. - Haldoklóért.	
<i>IV. Imák azokért, akik már eltávoztak a földről.....</i>	372
Meghaltért. - Szeretett személyekért - Imádságot kérő szenvedő szellemekért. - Elhunyt ellenségért. - Bűnösért. - Öngyilkosért. - Bűnbánó szellemekért - A megátalkodott szellemekért.	
<i>V. Betegekért és megszálltakért.....</i>	384
Betegekért. - A megszálltakért.	